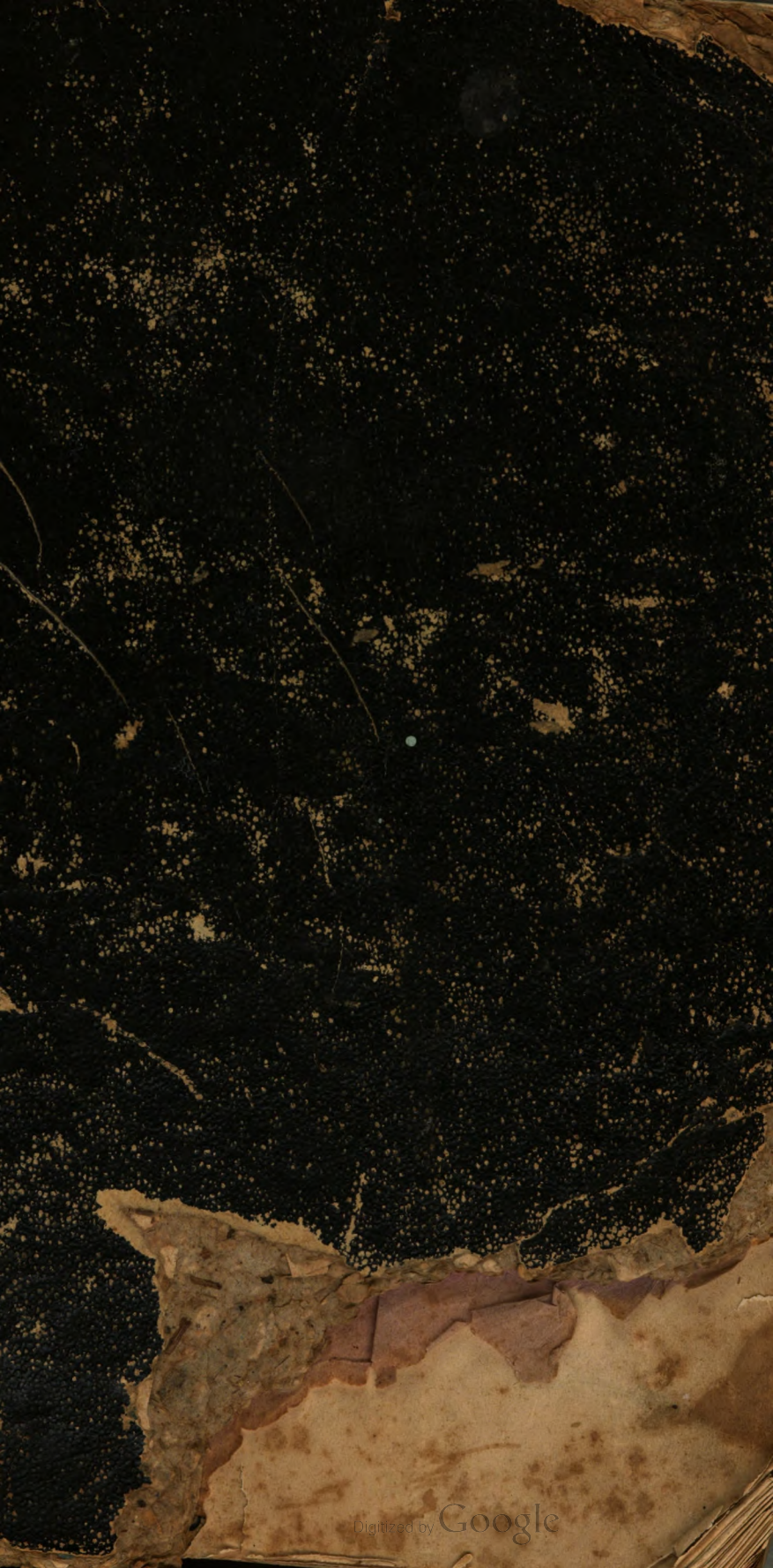

This is a reproduction of a library book that was digitized by Google as part of an ongoing effort to preserve the information in books and make it universally accessible.

GoogleTM books

<https://books.google.com>

ՄԷՃՄՈՒԱՅԻ

Գ Ա Վ Ա Ն Ի Ն Ի

ՏԵՎԼԵԹԻ ԱԼԻՅԵ

ՅԺԱՆՊՈՒՆ — ՄԱՐԿԱՆԻ ԱՐԱՄԵԱՆ
Constantinople—Typographie Aramian

ՄԷՃՄՈՒԱՅԻ

Գ Ա Վ Ա Ն Ի Ն Ի

ՏԵՎԼԵԹԻ ԱԼԻՑԵ

ՍԹԱՆՊՈԼ
ՄԱԹՊԱԱԻ ԱՐԱՄԵԱՆ

1868

(RECAP)
(57)

KKX13

.M423

1868

Մ Է Ճ Մ Ո Ւ Ա Յ Ի

Գ Ա Վ Ա Ն Ի Ն Ի

ՏԵՎԼԵԹԻ ԱԼԻՑԷ

Թիճարէթ , Տիւսթուր վէ Վիլայէթ , վէ զէյլ ու շէրհէրիյլէ ճարի օլան պիլ ճիւմլէ նըզամաթը Տէվլէթի Ալիյէ մէճմուա-լարընըն իպարէլէրի թիւրքճէ վէ եազըլարը երմէնիճէ օլտըղը հալտէ , Մաարիֆ նէզարէթի ճէլիլէսինտէն թաստիգ գըլը-նարագ , ճիւզ պէ ճիւզ պասըլըպ թաղըթըլմասը հագգընտա միւթէալլըգ պոյուրիլէն էմը ու իրատէի ճէնապը Վէքեա-լէթփէնահինին իգթիզայի ալիսինէ իմթիսալէն , ՄէճՄՈՒԱՅԻ ԳԱՎԱՆԻՆԻ ՏԵՎԼԵԹԻ ԱԼԻՑԷ նամըյլա թապ ու թէմնիլինէ պու քէրրէ թարաֆը աճիզանէմիզտէն միւպաշէրէթ օլունմուշ տուր :

Հագ թէալէա վէ թէգատտէա հազրէթլէրի Սալթանաթը Ալի Օսմանիյի էպէտի պագի վէ փայտար , վէ շէվքէթլու Փա-տիշահի ալէմփէնահ էֆէնտիմիզ հազրէթլէրինի պիթմէզ վէ թիւքէնմէզ էօմիլ աֆիլլէթ իլէ թախթը ալիսինտէ պէրգարար պույուրսուն , ամին :

Պու կիւնքի կիւն ումումէն թէպաասընը միլլէլի միւթէմէտ-տինէ սըրասընտա , վէ ճիւմլէսինի պիր վէթան էվլատլարը նազարընտա թութարագ , իչպու իուհահաթ գանուլարընըն թէէսիսիլէ , պիզլէրէ նիչէ սէրպէսթիլլէթ ու միւսատէլէր իհսան պույուրմուշլար տըր քի , միւրատ օլունան մուվաֆֆագը-յէթէ նաիլ օլապիլմէք իչիւն , եալընըզ էհալինին արիֆիլիդի վէ չալըշմասը իգթիզա իտէր :

Պեզիմ իսէ գայտսըզլըգ կէօսթէրիչիմիզէ նիսպէթէն լայը-

դըմրդտան զիյառէ մագհարը լուծֆու ինայէթ պույուրմագտա
օլտուգլարը կէօրիւնմէքտէ տիր :

Զիւնքի, միւհասէս օլան նըզամլարը լայըգըյլա թագտիր
էյլէտիղիմիզին ասարընը իպրազ իտէմէտիղիմիզտէն պաշգա,
նիչէլէրիմիզ տախի մէզայասընտան պիւսպիւթիւն պիխա-
պէրիզ :

Պըրադմըշըզ հէր աղըրլըզը հիւքիւմէթին իւզէրինէ, քէն-
տիմիզ հիչ չալըշմայօրուզ, վէ պէքլէյօրուզ քի լօգմամըզը տա
քէնտի էլիլէ սունսուն, վէ հէրքէսէ քէյֆիմիզէ լէզզէթ վէր-
սին. մէսէլա,

Կէչինմէմիզէ վէ զէնկինլէնմէզէ պիրիճիք չարէմիզ սայըլան
էրազի, թափու, թուծլուգ փանպուգ, վէ զէյթուն, օրման
վէ մատէն նըզամնամէլէրի ահքեամընճա նիչէ ըուխասթ ու
մուաֆիյաթ իհասն օլմուշ իքէն, պինտէ գաչ քիչիմիզ պու
մէշղուլիյէթի տէրիւհտէ իթմէզէ հապէս իթմիշտիրլէր :

Թիւճճարըզըն կէնիչլէնմէսի, վէ գօլայլանմասը, վէ շէհիր-
լէրիմիզին շէրէֆլէնմէսի, վէ սըհհէթ ու իթիտալ իւզըն իմ-
րարը էօմը, վէ թէալլիւմի ֆիւնուն իտիլմէլէրի հագգընտա
վագը օլան պունճա թէշփիգաթ վէ թէսհիլաթա գարշու, նէ
գատար մէքթէպլէր, վէ իսլահսանէլէր եափա պիլտիք : Իշէ
եարաեաճագ սուրէթտէ նէ գատար հիսսէտարըլըզ շիրքէթլէրի
թէշքիլ իտէպիլտիք : Ալէ նէ գատար ճատտէլէր, եօլար
զօգազլար տիւզէլթիպ թէմիզլէյէպիլտիք :

Պինտէ գաչ թիւճճարըմըզ տէֆթէրինի, վէ չիրքէթինին
չէրայիթինի ըէսմէն թաստիգ իթտիրմիշ վէ եախօտ ալէնէն
պէյան իթմիշ տիր : Փօլիչա չէքմէք վէ էօտէմէք, վէ ալա-
ճագլու սյօրճլու օլմագ, վէ մուգավլէլաթ, վէ թէահհիւտաթ,
վէ թէֆէրիւլաթընտան պուլունան ուսուլլարա քէսպի մալիւ-
մաթ իթմիշ նէ գատար քիմնէլէրիմիզ վար տըր :

Ալէլ հասըլ գանունուն իլք մէպտէսի իւզէրէ, եանի, հէր
քէս հատ ու հագգընը թանըյլա, հիւքիւմէթի սէնիյէեէ
վէ եէքտիկէրինէ վէ ումուճա գարշու վագիֆէլէրինին իֆասը
տէրէճէսինէ նէ գատար քիմնէլէրիմիզ վասըլ օլտալիլմիշլէր տիր :

Պունլարըն իճրասընա զայրէթ վէ արզու էհալինին պօրճու
բուր : Հալէա իսպաթ իչիւն, գանունու սէվէն վէ թանը-

յան էհալիւէր իլէ պիղիմ հալիմիդին ֆերգը, վէ գանուն էօղ-
րէնմէղէ վաղիֆէսիդլիքտէն չէքտիդիմիզ զահմէթ, իզթիրապ,
վէ զիյանլար աշիքեար տըր :

Էօյլէ օլտուգտա պիրպիրիմիզի օյանտըրըպ զայրէթ վիրէլիմ,
պիղիմ մէնֆաաթըմըզ իչին գօնուլմուշ օլան Գավանինի Տէվ-
լէթի Ալիյէյի սըտգ ըլա միւթալաա իտէրէք, իզթիզասը իւզ-
րէ չալըշալըմ :

Զիրա գանունու օգուլմագ իլէ մաթպուլի մուֆախիսամըմըզ
օլան Հիւքիւմէթի-սէնիյէեէ, վէ վէթանըմըզ մուհապպէթի-
միզ արթար, Գանունա ըիայէթ իթմէք իլէ իչիմիզի սըրասընա
գօր, վէ իլէրու կիտէրիզ, Գանունու պիւմէք իլէ զալըմլարըն,
մատրապազլարըն, ալտատըմըլարըն, վէ սուլի հարէքէթ իւզրէ
պուլունան մէմուլլարըն փէնչէի զուլմունտան եագամըզ
գուլթարապիլիւրիզ, Զիւն էօյլէ քիմնէլէրնի յէթի ֆասիտէլէ-
րինի իճրա իթմէք իչիւն պիզլէրին գանունա օլան ճէհլին-
տէն, եանի, նըզամ պիլմէտիդիմիզտէն իսթիֆատէ իտէրլէր :

Իմտի գանուն պիլմէքլիդին էհէմմ ու էլզէմիյէթի պապըն-
տա պուլնտան մատաա լազըմ կէլէն թաֆսիլաթը, վագթիմիզ-
տէ վէթանփերվէրիք վէ զայրէթի միլիյէ իլէ մէէլուֆ պու-
լունան միւէլլիֆլէրին գալէմինէ թէրք իտէրէք, իչ պու Մէճ-
մուլայը Գավանինին նէ եօլտա նէշը օլաճաղընը պէյան իտէրիզ :

Մէճմուլայը Գավանինին պէհէր ճիւզլէրի օն ալթըշար սա-
հիֆէիւ օլարագ, թըպգը պու պիչիմտէ, թարիխտէն պիր
մահ սօնրա հէր օն կիւնտէ պիր տէֆա չըգարըլըպ, ֆի ալթ-
մըշար փարայա սաթըլաճագ տըր :

Փէշինէն փարա վիրմէք իսթէյէնլէրէ պէհէր օննումէրօտա
պիր նումէրօ ֆազլա վէրիլմէք գավ ու հիսապըլա ախզ օլու-
նուպ եէտինէ թարաֆըմըզտան իլմի խապէր վէրիլէճէք տիր :

Լաքին, եէքտէն քիթապ եափըլմայուպտէ պէօյլէ ճիւզ
պէ ճիւզ չըգարըլմասընա ապօնէ իզթիզա իյէտիդի ճիհէթիլէ,
եազըլմաղա ըաղպէթ իտէն զէվաթ, հէր հալտէ չու պիր այա
գատար իսմ ու մահէլլէրինի, իմզալէրիյլէ պէյան իթմէլէ-
րի իչիւն, Մէճման չարսուսունտա Մարգարեան, վէ Պազ-
տասարեան, վէ Չագմագըլար եօգուշունտա Գավաֆեան
քիթապը, ախէքեանլարընտա . վէ Մանզուլմէ միւվէզզիի

ՄԵԼԻՊՈԼ՝—ՄԱՅՈՒՆԻ ԱՐԱՄԻԱՆ
Constantinople—Typographie Aramian

ՄԷՃՄՈՒԱՅԻ

Գ Ա Վ Ա Ն Ի Ն Ի

ՏԷՎԼԵԹԻ ԱԼԻՅԷ

ՍԹԱՆՊՈԼ
ՄԱԹՊԱԱԻ ԱՐԱՄԵԱՆ

—
1868

(RECAP)

KKX13

.M423

1868

Մ Է Ճ Մ Ո Ւ Ա Յ Ի

Գ Ա Վ Ա Ն Ի Ն Ի

ՏԵՎԼԷԹԻ ԱԼԻԹԷ

Թիճարէթ, Տիւսթուր վէ Վիլայէթ, վէ զէյլ ու շէրհէրիյէ ճարի օլան պիլ ճիւմլէ նըզամաթը Տէվլէթի Ալիյէ մէճմուա-
լարընըն իպարէշէրի թիւրքճէ վէ եազըլարը եթմէնիճէ օլտըը
հալտէ, Մասարիֆ նէզարէթի ճէլիլէսինտէն թաստիգ գըլը-
նարագ, ճիւզ պէ ճիւզ պասըլըպ թաղըթըլմասը հագգընտա
միւթէալլըգ պույուրիլէն էմր ու իրատէի ճէնապը Վէքեա-
լէթփէնահինին իզթիզայի ալիսինէ իմթիսալէն, ՄէճՄՈՒԱՅԻ
ԳԱՎԱՆԻՆԻ ՏԵՎԼԷԹԻ ԱԼԻԹԷ նամըյլա թապ ու թէմնիլինէ
պու քէրրէ թարաֆը աճիզանէմիզտէն միւպաշէրէթ օլունմուշ
տուր :

Հագ թէալէա վէ թէգատտէս հազրէթլէրի Սալթանաթը
Ալի Օսմանիյի էպէտի պագի վէ փայտար, վէ շէվքէթլու Փա-
տիշահի ալէմիէնահ էֆէնտիմիզ հազրէթլէրինի պիթմէզ վէ
թիւքէնմէզ էօմրիւ աֆիյէթ իլէ թախթը ալիսինտէ պէրգարար
պույուրտուն, ամին :

Պու կիւնքի կիւն ումումէն թէպասընը միլէլի միւթէմէտ-
տինէ սըրասընտա, վէ ճիւմլէսինի պիր վէթան էվլատլարը
նազարընտա թութարագ, իշպու իսլահաթ գանունլարընըն
թէէսիսիյէ, պիզլէրէ նիշէ սէրպէսթիյէթ ու միւռաատէլէր
իհսան պույուրմուշլար տըր քի, միւրատ օլունան մուվաֆֆագը-
յէթէ նաիլ օլապիլմէք իշիւն, եալընըզ էհալինին արիֆլիզի
վէ չալըճմասը իզթիզա իտէր :

Պիզիմ իսէ գայտսըզլըգ կէօսթէրիշիմիզէ նիսպէթէն լայը-

R1193615

9100060342

1131

Պ. Միրիճան նեղտինաէ, պիրէր տէֆթէր աշլւմը օլտուղը ճիւմ-
լէյէ խապէր վիրիլիւր :

Իսթէյէն Շէրիֆ փաշա խանընտա նումէրօ 13, Արամեան
Թապհանէսինէ վէ թարաֆըմըղա մէթուպ եաղարազ տախի
ապօնէ օլտուղունու պէյան իտէպիլիւր :

Մէճմուլայը Գաւանին ճիւղլէրի Իսթանպուլտա, վէ կերէք
թաշրատա պուլունան ապօնէլէրիմիզին էմր իթտիքլէրի մահա-
լէ թարաֆըմըղտան թօղրուճա կէօնտէրիլէճէք տիր, փօսթա
իւճրէթի քէնտիւլէրինէ սյիտ օլարազ,

Վէ գարա փօսթասընըն իւճրէթի պապընտա իսէ, էմնալի-
նէ նապարէն նըսըֆ, վէ քիթապընըն, ռէսմի կիւմրիւքտէն
մուաֆ թութուլմասը իչիւն տախի, Իրատէի-Սէնիյէ թէալ-
լիւզ իթմիշ տիր :

Վէ հէր գանուճուն սէր լէվհէսի Թուղրայը Հիւմայուն իլէ
միւվէշշահ, վէ հէր նուսիսէսինտէ միւհրի աճիզանէմիզ պու-
լունաճազ տըր :

Պու տախի խէֆի օլմայա քի, նըզամնամէի մէզքիւլէրին ի-
պարէսի արասընտա, պէր միւզթէզաի շիվէի լիսան իսթիմալ
օլունան արէպի ու ֆարիսի լուղաթլարընըն միւմքին օլտըղը մէր-
թէպէ թիւրքճէ մանալարը շու () փարանթէզ իշարէթլէ-
րինին իչինտէ կէօսթէրիլէճէք տիր քի, ասըլ իպարէյէ գա-
րըշտըրմամազ իչիւն օգուր իքէն անլէրտէն սարֆը նազար ի-
տիլմէք, եախօտ ֆիքիրտէն օգումազ իգթիզա իտէր :

Իմտի, պու թէշէպպիւսաթտան ճիւմլէնին իսթիֆատէ իթ-
մէսի, վէ ապօնէլէրիմիզ սայըսընըն քէսրէթի, ճէսարէթի ա-
պիտանէմիզի թէշվիզ իյլէտիքճէ, մէզքիւր ճիւղլէրին տահա
ազ կիւն զարֆընտա չըդարըլմասը էմէլիյէ, իք տէֆա, Աիւլ-
հանէտէ գրրաաթ օլունան Խաթիթ-Հիւմայուն վէ իսլահաթա
տաիր Ֆէրմանը Ալի իլէ, վիլայէթ նըզամնամէսինտէն պէտ
խտէրիզ :

Փի Կ. Հադիրան սէնէ 1282 Իսթանպուլ :

ԳԵՈՐԳ ԳԵԼԵՃԵՆԵՍ

Կիւղհանէսէ գըրաւար օլունան
Խաթըր Հիւնայունուն սուրէթի տիր

Ճիւմլէյէ մաալիւմ օլտըղը իւզրէ , Տէվլէթի Ալիյէմիզին պիտայէթի զուհուրինտէն (պաշլամասընտան) պէրու , ահ-քեամը ճէլիլէի Գուրանիյէ , վէ Գաւանինի շէրիէյէ (Գուրանը ճէլիլին հիւքմլէրինէ վէ հազգանիյէթլէ եափըմըշ օլան գանունլարա) քէմսիյլէ ըիայէթ օլունտուղունտան , Սալթանաթը սէնիյէմիզին գուվլէթ ու միքնէթ (գուտրէթի) , վէ պիլ ճիւմլէ թէպաասընըն ըէֆահ ու մամուրիյէթի ըիթպէի զայէթէ վասլ օլմուշ (րահաթլըգ վէ պօլլուգ իւզրէ կէչինմէլէրի ուճ տէրէճէյէ վարմըշ) իքէն , եիւզ էլլի սէնէ վարտըր քի , զավայիլի միւթէագըպէ , վէ էսպապը միւթէնէվիյէյէ (արտ արտա կէլէն զայլէլէր վէ տիւրլիւ տիւրլիւ սէպէպլէրէ) մէպնի , նէ Շէրի-Շէրիֆէ . վէ նէ Գաւանինի միւնիֆէյէ ինգիյատ ու իմթիսալ (միւթիւ վէ պաշ էղմէք) օլունմամագ

հասէպիյլէ , էվլէլքի գուվլէթ ու մամուրիյէթի , պիլ աքս
զասֆ ու ֆագրէ միւպէտտէլ օյմուշ (զըտտը օլարագ զայիֆ-
լիք վէ ֆագըրլըղա եիւզ թուլմուշ) :

Վէ հալ պու քի , Գաւանինի շէրիյէ թահթընտա իտարէ
օլունմայան մէմայիքին փայտար օլամայաճաղը (իլէրիլէյէմէ-
յէճէղի) վազիհաթտան (աշիքեարտան) պուլունմուշ օլուպ ,
ճիւլիւոի Հիւմայունումուզ բուզի ֆիրուզինտէն պէրու (թահ-
թա չըգտըղըմըզ մէյմէնէթլու կիւնտէն պէրու) էֆքեարը խայ-
րիյէթ ասարը միւլիքեանէմիզ տախի միւճէրէտ իմարը մէ-
մալիք , վէ էնհա (միլքին վէ եօլարըն եափըլլպ շէնլէնմէսինէ) ,
վէ թէրֆիի էհալի վէ ֆուգարա գազիյէի նաֆիասընա միւն-
հասըր , (րահաթ իթտիրիլմէք իչիւն ֆախտէյի մուճիպ օլաճագ
շէյլէրինէ մախսուս) , վէ մէմայիքի տէվլէթի Ալիյէմիզին
մէվգըրի ճօղրաֆիսինէ , վէ էրազիի միւնպիթէսինէ (թօփ-
րաղընըն պիթկէլլիղինէ) վէ խալգըն գապիլիյէթ ու իսթիտատ-
լարընա (էլլէրի եաթըմը օլտուգլարընա) նազարէն , էսպապը
լազըմէսինէ թէշէպպիւս օլունտըղը հալտէ , պէշ-օն սէնէ
զարֆընտա պիթէվֆիդիհի թաալէա սուվէրի մաթլուպէ հա-
սըլ օլաճաղը (միւրատ օլունան սուրէթլէր էլէ կէշէճէղի) զա-
հիր օլմաղիլէ , ափս (եարտըմ) ու ինայէթի Հազըթթի Պարի-
յէ իթիմատ , (կիւվէնէրէք) , ու իմտատը բուհանիյէթի ճէնա-
պը Փէյղամպէրիյէ թէվէսսիւլ ու իսթինատ պիրլէ (սըղընըպ
տայանարագ) , պունտան պէօյլէ Տէվլէթի Ալիյէ վէ մէմալի-
քի մահրուսէմիզին հիւսնի (կիւզէլճէ) իտարէսի զըմընտա ,
պաղը Գաւանինի ճէտիտէ (եէնի գանուլար) վազ ու թէէ-
սիսի (գօնուլուպ թէմէլլէշտիրիլմէսի) լաղըմ վէ միւհիմմ կէօ-
րիւնէրէք , իշպու Գաւանինի մուգթազիյէնին (իգթիզալը գա-
նուլարըն) մէվատտը էսասիյէսի (թէմէլլի իշլէրի) , էմիլիթի
ճան , վէ մահֆուզիյէթի ըրզ ու նամուս , ու մալ (հէր քէսին
ճանընըն , ըրզընըն , նամուսուլուն , մալինին սէլամէթի վէ հըֆզ
օլունմասը) , վէ թաալինի վիրկու , վէ ասաքիրի մուգթազիյէ-
նին սուրէթի ճէլպ , վէ միւտտէթի իսթիտամը գաղիյէլէրին-
տէն (լաղըմը օլան աքէրլէրին ճէլպ օլմագ ուսուլարըլա
խըրամէթ իտէճէքլէրի վագթի պէլլի իթմէք քէյֆիյէթլէրինտէն)
իպարէթ օլուպ , շէօյլէ քի ,

Տիւնեատէ ճանտան վէ ըրզ ու նամուստան աազզ (զիյատէ ազիզ) պիր շէյ օլմատորղընտան , պիր ատէմ անլէրի թէհլի-քէտէ կէօրտիւքճէ խըլգէթի զաթիյէ վէ ճիպիլլէյէթի ֆըթ-րիյէսինտէ խըյանէթէ (եարատըրշ թապիաթընտա վէ ճիպիլ-լէյէթինտէ խայընլըղա) մէյլ օլմասա պիլէ, մուհաֆաղայի ճան ու նամուսու իչիւն, էլպէթթէ պազը սուրէթլէրէ թէշէպպիւս իտէճէղի (սափաճաղը), վէ պու տախի Տէվլէթ ու մէմլէքէթէ մուղբըր (զարարըր) օլա կէլտիղի միւսէլլէմ (սահիհ) օլտըղը միսիլլիւ (կիպի), պիլ աքս , ճան ու նամուսունտան էմին օլ-տըղը հալտէ տախի, սըտգ ու իսթիգամէթտէն (թօղրուլուգ-տան) այըրլմայաճաղը, վէ իշի կիւճիւ հէման տէվլէթ ու միլ-լէթինէ հիւսնիւ խըտմէթտէն իպարէթ օլաճաղը պէտիհի (շիւպհէսիզ) վէ զահիր (սահիհ) տիր :

Վէ էմնիյէթի մալ գազիյէսինին ֆիգտանը (մալինէ էմ-նիյէթի օլմատըղը) հալինտէ իսէ , հէր քէս նէ տէվլէթ վէ նէ միլլէթինէ ըսընամայուպ , վէ նէ իմարը միլքէ պադա-մայուպ , տախիմ էնտիշէ վէ իզթիրապտան (քէտէր վէ ճան սըգըսընտան) խալի օլմատըղը միսիլլիւ , աքսի թադտիրին-տէ , եանի էմվալ ու էմվաքընտան (մալլէրի միլքլէրինտէն) էմ-նիյէթի քեամիլէսի օլտըղը հալտէ տախի , հէման քէնտիւ իշի իլէ վէ թէվսիի տաիրէի թաայիւշիւյէ (տայիրէսինին պօլճա կէ-չինմէսիլլէ) ուղրաշուպ , վէ քէնտիւսինտէ կիւն պէ կիւն տէվ-լէթ վէ միլլէթ զայրէթի, վէ վէթան մուհապպէթի արթըպ անա կէօրէ հիւսնի հարէքեաթէ չալըշաճաղը շիւպհէտէն ա-ղատէ տիր :

Վէ թաայինի վիրկու մատտէսի տախի, չիւնքի պիր տէվլէթ մուհաֆաղայի մէմալիք իշիւն էլպէթթէ ասքէր վէ լէշքէրէ (օրտու) վէ սայիր մէսարիֆի մուգթաղիյէեէ միւհթաճ օլա-րադ , պու իսէ ագճէ իլէ իսարէ օլունաճաղընա , վէ ագճէ տախի թէպաանըն վիրկուսիլլէ հասըլ օլաճաղընա պինաէն , պունուն տախի պիր հիւսնի սուրէթինէ պազըլմադ էհէմմ օլուպ , էկէրչի մուգատտէմլէրտէ վարիտաթ զանն օլունմուշ օլան եէտի վահիտ պէլիյէսինտէն լէհ-իւլ-համտ մէմալիքի մահրուսէմիզ էհալիսի պունտան էվլէլճէ գուրթուլմուշ իսէ տէ , ալեաթը թախրիպիյէտէն (խարապ իտիճի շէյ) օլուպ , հիշ

պիր վագրթտա սէմէրէյի նափհասը (ֆայիտէյի մէյվէսի) կէօքիւլէմէյէն իլթիզամաթ ուսուլի մուզիրրէսի (զարարլը) էլ եէօվմ ճարի օլարադ, (պու կիւն կէշէրէք) պու իսէ պիր մէմալիքին մէսալիհի սիյասիյէ (իտարէ օլաճադ մասլահաթընը), վէ ումուրի մալիյէսինի պիր աստէմին եէսի իխթիյարինէ (իսթէտիղի կիպիյէ) վէ պէլքի փէնշէյի ճէպը ու դահրինէ (զօրպալըդ փէնշէսինէ) թէսլիմ տիմէք օլարադ, օլ տախի էկէր զաթէն պիր էյիւճէ աստէմ տէղիլ իսէ հէման քէնտիւ չըգարընա պագուպ, ճէմիի հարէքեաթ վէ սիւքէնաթը (եափտըղը իշլէր) զատոր ու զուլմտան իպարէթ օլմասըյլա, պատէզին էհալիի մէմալիքսէն հէր ֆէրաին էմլաք ու գուտրէթինէ կէօրէ պիր վիրկուի մինասիպ թաային օլունարադ քիմնէտէն զիյատէ շէյ ալընմամասը,

Վէ տէյլէթի Ալիյէմիղին պէրրէն վէ պահրէն (դարաճա վէ տէնիզճէ), մէսարիֆի ասքէրիյէ վէ սահրէսի տախի Գաւանինի իճապիյէ իլէ թահտիտ վէ թէպէյլիւն օլունուպ անա կեօրէ իճրա օլունմասը լազըմէտէն տիր:

Վէ ասքեր մատտէսի տախի պէր մինվալի մուհարրէր մէփատար միւհիմմէտէն օլարադ, էկէրչի մուհաֆաղաի վաթան իշիւն ասքեր վիրմէք էհալինին ֆէրիզէի զիմմէթի իսէտէ, շիմսիյէ գատար ճարի օլտըղը վէճհիլէ պիր մէմլէքէթին աստէտի նուֆուսը մէվճուտէսինէ (մէվճուտ օլան նուֆուսլարընըն սալըսընա) պագըլմայարադ քիմինտէն ըիւթպէի թէհա իմիւլիւնտէն զիյատէ վէ քիմինտէն նօգսան ասքեր իսթէնիլմէք, հէմ նըզամարզըղը վէ հէմ զըրասթ վէ թիճարէթ մէվատտըր նափհասընըն իխլալընը (խալէլ կէթիրմէսինի) մուհիպ օլտուղու միսլիլիւ, ասքէրլիղէ կէլէնլէրին իլա նիհայէթ իլ էօմի (էօմրիւ թիւքէնինճէյէտէք) իսթիխտամլէրի (խըտմէթատ օլմալարը) տախի ֆիւթուրի վէ գաթի թէնասիւլի միւսթէլղիմ (ղայրէթ տիւշկիւնլիւղիւնիւ վէ սօղուշարըն գըսսալմասընը մուհիպ) օլմագտա օլմասըյլա, հէր մէմլէքէթատէն լիւզիւմի թադտիրինտէ, թալէպ օլունաճադ նէֆէրաթը ասքէրիյէ իշիւն պաղը ուսուլի հասէնէ (պէղէնիլիլ), վէ տէօրթ եախօտ պէշ սէնէ միւտտէթի իսթիխտամ զըմնտա տախի, պիր թարիզի միւնապէպէ (նէօպէթ իլէ խըտմէթ իթմէք

ուսուրի) վաղ ու թէ՛ էսօր օրունմասը իճապի հալտէն տիր .

Վէլ հասըլ, պու Գավանինի նըզամիյէ հասըլ օլմատըզճա թահսիի գուվիթ, ու մամուրիյէթ, ու ասայիշ, ու իսթիրահաթ միւմքին օլմայուպ, ճիւմլէսինին էսասը տախի մէվատտը մէշրուհէտէն (եօգարրտա եազըլան մատտէլէրտէն) իպարէթ օլտըղընտան, ֆիմապատ ասհապը ճիւնհանըն (ճիւնհա սահիպլէրինին) տավալարը, Գավանինի-շէրիյէ իզթիզասընճա ալէնէն պէր վէճհի թէտգիդ կէօրիւլիւպ (ափ աշիքեար աբաշթըրըլարագ) հիւքմ օլունմատըզճա, հիչ քիմսէ հազգընտա խաֆի ու ճէլի (կիզլի աշիքեար) իտամ ու թէսմիմ մուամլէսի (քէսմէք վէ ասմագ) իճրասը ճաիզ օլմամագ .

Վէ հիչ քիմսէ թարաֆընտան տիկէրինին ըրզ ու նամուսունա թասալուլթ վուգու պուլմամագ, վէ հէրքէս էմիլալ ու էմիլքընա քէմալի սէրպէսթիյէթ իլէ մալիք վէ միւթէօարըրթ օլարագ, անա պիր թարաֆտան միւտախէլէ օլունմամագ, վէ ֆարազա պիրինին թէօհմէթ, վէ գապահաթը վուգուինտէ, անըն վէրէսէսի օլ թէօհմէթ ու գապահաթտան պէրի իւզգիմէ (իլիշիքսիզ) օլաճազլարընտան, անըն մալինի միւսատէրէ իլէ (զապթըլա) վէրէսէսի (վարիսլէրի) հուգուզը իրսիյէլէրինտէն (միրաս հազլարընտան) մահրում գըրընմամագ .

Վէ թէպաայի սալթանաթը սէնիյէմիզտէն օլան էհլի իսլամ, վէ միլէլի սաիրէ (պաշգա միլլէթլէր) պու միւսաատէթի Շահանէմիզէ պիւա իսթիսնա (այրը սէչի օլմայարագ) մազհար (լայըզ) օլմագ իւզըրէ, ճան վէ ըրզ ու նամուս ու մալ մատտէլէրինտէն հիւքմի շէրի իզթիզասընճա, քեաֆֆէի մէմալիքի մահրուսէմիզ էհալիսինէ, թարաֆը Շահանէմիզտէն էմիլիյէթի քէսմիլէ վիրիլմիշ, վէ տիկէր խուսուսլարտա տախի իթթիֆագը արա (րէյլէրին իթթիֆագը իլէ) գարար վէրիլմէսի լազըմ կէլմիշ օլմաղ իլէ, Մէճլիսի Ս.հքէամը ատլիյէ ազասը տահա լիւզիւմի մէրթէպէ թէքսիր օլունարագ (արթըրըլարագ), վէ վիւքէլա, վէ յիճալը տէվլէթի ալիյէմիզ տախի, պազը թապլին օլունաճագ էյյամտէ (կիւնլէրտէ) օրատա իճթիմա իտէրէք (թօփլանարագ), վէ ճիւմլէսի էֆքէար ու միւթալաթընը հիչ չէքինմէյիւպ սէրպէսթճէ սէյլլէյէրէք, իշպու էմիլիյէթի ճան ու մալ, վէ թապլինի վիրկու խուսուսլարընա

տախի, գազանինի մուգթաղիյէ պիր թարափտան գարարլաչ-
տրրլուպ, վէ թանդիմաթը աւքէրիյէ մատտէսի տախի,
Պապը Սերասքէրի Տարը-շուրասընտա սէօյլէշիլիւպ հէր պիր
գանուն գարարկիր օլտուգճա, իլա-մաշա—Ալլահու թէալէա
տիսթուրիւլ ամէլ թութուլմագ իւզէրէ, պալէասը Խաթթը
Հիւմայունումուզ իլէ թաստիգ վէ թէվիհի օլունմագ իշիւն
թարաֆը Հիւմայունումուզա արզ օլունսուն :

Վէ իշպու Գազանինի շէրիյէ, միւճէրրէտ տին, ու տէվլէթ,
վէ միք ու միլլէթի իհեա իշիւն վազ օլունաճագ օլտուղուն-
տան, ճանիպի Հիւմայունումուզտան խիլաֆընա հարէքէթ
վուգու պուլմայաճաղընա ահտ ու միսագ օլունուպ (սէօզ վիրի-
լիւպ), Խըրգայը-Շէրիֆէ օթասընտա ճէմիի իւլէմա վէ վիւքէլա
հազրը օլտուգլարը հալտէ Գըսմը պիլլահ (Ալլահ հագգընա
եհմին) տախի օլունարագ, իւլէմա վէ վիւքէլա տախի թահլիֆ
օլունաճաղընտան (եհմինէ չէքիլէճէքլէրինտէն), անա կէօրէ
իւլէմա վէ վիւզէրատան, վէլ հասըլ հէր քիմ օլուր իսէ օլուն
Գազանինի շէրիյէ մուխալիֆ (զըտտընա) հարէքէթ իտէն-
լէրին գապահաթը սապիթէլէրինէ կէօրէ, թէէտիպաթը լա-
յըգէլէրինին (լայըգ օլտուգլարը թէրպիյէլէրինին) հիշ պիր
րիւթպէյէ, վէ խաթը ու կէօնիլէ պագըրմայարագ իճրասը
զըմնընտա մախսուսէն ճէզա գանուննամէսի տախի թանդիմ
իթտիրիլիւն :

Վէ ճիւմլէ մէէմուրինին էլհալէթիւ հաղիհի (շիմտիլիք)
մըգտարը վաֆի (եթէճէք գատար) մաաշլարը օլարագ, շայէտ
հէնուզ օլմայանլարը վար իսէ անլէր տախի թանդիմ օլունա-
ճաղընտան, շէրան մէնֆուր (նէֆրէթլի) օլուպ, խարապիյէթի
միլքին սէպէպի ազիմի օլան ըիվլէթ մատտէի քէրիհէսինին
(ըիվլէթ տէնիլէն մէքրուհ մատտէնին) ֆիմա-պատ ատէմի
վուգուի (վուգու պուլմամասը) մատտէսինին տախի պիր գա-
նունի-գապի իլէ թէէքիտինէ (գապիլէնմէօրինէ) պագըրլուն :

Վէ քէյֆիյաթը մէշրուհէ (պու եաղըլան քէյֆիյէթլէր)
ոուսուլի աթիգէյի (էսկի ուսուլլարը) պիւթիւն պիւթիւնէ
թաղեիր վէ թէճտիտ (տէկիշթիրմէք եհնիլէմէք) տիմէք օլա-
ճաղընտան, իշպու Իրատէի Շահանէմիզ Տէր-Սաատէթ, վէ
պիլ ճիւմլէ մէմալիքի մահրուսէմիզ էհալիսինէ իլան վէ իշաէ

օլունաճաղը (թէ վաթուրէն տույուրուլաճաղը) միսիլիւ. տիւ վէլի միւթէհապէ (տօսթէ օլան տէվլէթլէր) տախի պսւ ուսուլուն ինչա-Սլլահու թէալէա իլ-էլ-էպէտ պագասընա (էպէտի գալմասընա) շահիտ օլմագ իւզրէ, Տէր-Սաատէթիմիզտէ մուգիմ պիլ ճիւմլէ սիւֆէրայէ (էլլիլէրէ) տախի ընսմէն պիլտիրիլոն:

Հէման Բապպիմիլ թէալէա հազրէթլէրի ճիւմլէմիզի մուվաֆֆագ պույուրսուն, վէ պու Գաւանինի միւէսսէսէնին (եափրլան գանուլարըն) խիլաֆընա (աքսինէ) հարէքէթ իտէնլէր Սլլահ թէալէա հազրէթլէրին լանէթինէ մազհաթ օլսունլար վէ իլ-էլ-էպէտ ֆէլահ պուլմասունլար (իֆլահ օլմասունլար): Ամին:

Ֆի շապան ԿԴ, սէնէ 1400, եէօվմի պաղար:

Իսլամաբա տալի քարաժը վե ֆեալեթի մուքլագայե խիթապեն
պաղեսար Խաթթը Հիւսայուն իյե միւվեշշան շերեֆ սասըր օրան
Ֆերմանը Ալինին սուրեթի տիր .

... Պատ էլ էլգապ .

Եւտի միււթյէտի միւլիւքեանէմէ (փատիշահանէ գուա
րէթլի էլիմէ) վէտիսյի ճէնապը պարի (Թանկըն էմանէթի) օ-
լան քեաֆֆէի սոււուֆը Շահանէմին հէր ճիհէթ իլէ թէմա-
մէն հուսուլի սաատէթ հալի (րահաթ պիր հալ էլէ կէշիրմէ-
լէրի) ագտէմ էֆքէարը խայրիլէթ տիսարը փատիշահանէմ
(էվվէլինտէն խայրլար իհսան իտիճի փատիշահանէ տիւշիւն-
ճէլէրիմ) օլարագ, հիւլիւսի մէյմէնէթ մէնէուսի հիւմա-
յունում (գուլթուլուգ իլէ թախթա չըգարըղմ) կիւնիւնտէն
պէրու, պու պապտէ գուհուրա կէլէն հիմէմի մախսուսէ-
յի շահանէմին համո օլսուն փէք չօք սէմէրէի նաֆիասը
մէշհուտ (խապաթ) օլուպ, միլք ու միլլէթիմիղին մաամուրի-
յէթ ու սէրվէթի ան-պէ-ան թէզսյիտ իթմէքտէ (արթմագ-
տա) իսէտէ, Տէվլէթի Սլիյէմիղին շանընա մուվաֆըդ, վէ
միլլէթի միւթէմէտտինէ (մէտէնիլէթէ կիրմիշ օլան միլլէթ-
լէր) արասընտա պի հագդը ճալիզ օլուրը մէվգըրի ալի վէ
միւհիմմէ լայըդ օլան հալին քէմալէ իսալի (պաշա չըգարըլ-
մասը) իշիւն շիմտիլէ գատար վազ ու թէհսիսինէ մուվաֆ-
ֆագ օլտուղում նըզամաթը ճէտիտէի խայրիլէնին էզ սէրնէվ
թէէքիտ, ու թէվսիի մաթլուպի մաատալէթ մաասհուպի Փա-
տիշահանէմ օլուրը հալտէ, ումում թէպապի Շահանէ-
միղին մէսալիի ճէմիլէի համիլէթքեարանէլէրի (աշգըր կիւ-
զէլ շայրէթլէրի), վէ միւթթէֆիդի խասսը պահիր իւլիւս-
լասըմըզ օլան տիւվէլի միւֆալիսիսամէնին (ասըլ խալիս վէ
խաս միւթթէֆիդիմիղ օլան շէօհրէթլի տէվլէթլէրին) հիմ-
մէթ վէ մուամլէնէթի խայրիսահանէլէրի էսէրի (էյիլէք
միւրատըյլա եարտըմլաշմալարընըն զիքրի) օլմագ իւզը,

Տէպլէթի ալիյէմիզին պու քէրրէ պի-ինսայէթիլլահի Թաալէա, խարիճէն հուգուգը սէնիյէսի պիր դաթ տահա թէէքքիւտ իյ-լէտիյինէ (գավիլէնտիյինէ), վէ պու ճիհէթ իլէ շու ասը (զէ-մանէ) Տէպլէթի Ալիյէմիզ իչիւն պիր զէմանը խայրիյէթ իգ-թիրանըն մէպտէի (պիրպիրիյլէ թաթլըճա տիւշիւպ գալգ-մանըն իքը կիւնլէրի) օլաճաղընտան, տախիլէն (իչէրիճէ) տախի Սալթանաթը-Սէնիյէմիզին թէգեիտի դուվվէթ ու միքնէթինի, վէ ըէժապիթի գալպիյէի վէթանտաշը իլէ (վա-թանտաշըգ մուհապսէթի պաղլարըլլա) պիր պիրինէ մէր-պութ (պաղլանմըշ) օլան, վէ նաղարը մաատէլէթ էսէրի Միւշ-ֆիդանէմուէ (Փատիշահալըղըն էհալի տէրալինէ ինսայէթի վէ ատալէթ էսէրլի նաղարընտա) միւսալի (պասպէրապէր) պու-լունան քէաֆֆէի սուհուֆը թէպաաի Շահանէմին (հէր սընըֆ թէպաամըն), հէր եիւզտէն հուսուլի թէմամիի սաատէթի հալ (թէքմիլ ըահաթլըգ հալի էլէ կէչիրմէլէրի-նի), վէ մէմալիքի Շահանէմիզին մաամուրիյէթինի միւսթէլ-զիմ օլաճաղ էսպապ ու վէսաիլին (վէսիլէլէրին) ան-պէ-ան (կիւն պէ կիւն) իլէրիլէմէսի, միւրատը մէրհամէթ իթիյա-տը Միւլիւքէանէմիզթիզասընտան պուլունտըղընէ պինաէն, խուսուսաթը աթիյէթ-իւզղիքըրին (զիքը օլաճաղ խուսուսլարըն) իճրասընէ իրատէի մաատէլէթ իֆատէի Փատիշահանէմ շէ-րէֆ սատը օլմուշ տուր . շէյլէքի :

Կիւլխանէտէ գըրաաթ օլունան Խաթթը-Հիւմայունոււմ իլէ, վէ թանղիմաթը խայրիյէ մուճիպինճէ հէր տին ու մէզհէպ-տէ պուլունան քէաֆֆէի թէպաաի Շահանէմ հաղգընտէ պիլա իսթիանա (պիր պիրինտէն այրը զայրը թութուլմայա-րադ) էմնիյէթի ճան ու մալ, վէ մահֆուզիյէթի նամուս ի-չիւն, թարաֆը էշրէֆի Փատիշահանէմուէն վատ ու իհսան օլունմուշ օլունան թէէմինաթ, պու քէրրէ տախի թէէքքիտ վէ թէէյիտ գըլընտըղընտան, պունուն քէամիլէն ֆիլիլէ (իճրայէ) չըգարըլմասը իչիւն, թէտապիրի միւէսսիրէնին (թէէսիրլի թէտապիրլէրին) իթթիլսաղ օլունմասը (իչէրի կըրտիրիլմէսի) :

Վէ զիրի ճէնահը աթըրթը սէնիյէի Փատիշահանէմուէ (գանատը ալթընտա) օլարադ, մէմալիքի մահրուսէի Շահանէմ տէ պուլունան խրիսթիյան, վէ սաիրթէպաաի զայրը միւսպիմէ

(իսլամ օլմայան) ճէմաաթլարընէ Էճտատը Իզամմմ թարաֆլարընտան վիրիլմիշ , վէ սինինի ախրէտէ (նիշէ սէնէլէրտէ) իթա , ու իհսան գըլընմըշ օլան պիլ ճիւմլէ իմթիյազաթ վէ մուաֆիյաթը ըուհանիյէ , պու քէրրէ տախի թագրիր վէ իպգա գըլընուպ (գավիլիք հալինտէ պըրաղըլըպ) , ֆէգաթ խրիսթիյան վէ թէպաաի ղայըը միւսլիմէի սաիրէնին հէր պիր ճէմաաթը պիր միւհիլլի մուայյէն (պէլլի կիւն) իշինտէ իմթիյազաթ վէ մուաֆիյաթը հազըրէլէրինին ըույէթ ու մուայյէնէսինէ իպթիտար իլէ , (շիմտիքի ըուխսաթ վէ սէրպէսթիլքէրի իւզէրինէ տիւշիւնիւլիւպ վէ նէ օլսուղունուն պէլի իտիլմէսինէ տէվամ իլէ) , օլ պապտէ վազթին , վէ կէրէք ասարը մէտէնիյէթ (ինսանիյէթէ շայան էսէրլէրին) վէ մալիւմաթը միւքթէսիպէնին (ֆաիտէլի մալիւմաթըն) իճապ իթտիրտիլի իսլահաթը իրատէ վէ թէնսիպի Շահանէմ իլէ .

Վէ Պապը Ալիմիզին նէզարէթի թահթընտէ օլարագ , մախսուսէն փաթրիգխանէլէրտէ թէշքիլ օլունաճագ մէճլիսլէր մաարիֆէթիյլէ պիլ միւզաքէրէ , ճանիպի պապը Ալիմիզէ արզ ու իֆատէ իյլէմէյէ մէճպուր օլարագ , ճէննէթմէքէան Էպիւլ-ֆէթհ (ֆաթիհ փէտէր) Սուլթան Մէհմմէտ Խան սանի հազըթլէրի , վէ կէրէք Ալաֆը Իզամլարը (պիրպիրի եէրինէ կէշէն ուլու Փատիշահլար) թարաֆլարընտան փաթրիգէր իլէ խըրիսթիյան փիսգոպոսլարընէ իթա պույուրուլմուշ օլան ըուխսէթ ու իգթիտար (գուտրէթլէր) , նիյաթը ֆիլթիւվէթքէարանէի Փատիշահանէմտէն (միւրիւվէթ իտիճի Փատիշահանէ նիյէթլէրիմտէն) նաշի , իշպու ճէմաաթլարա թէէմին օլունմուշ օլան հալ ու մէվգըրի ճէտիտ իլէ թէվֆիգ օլունուպ (իլիզէլ եօլլար իլէ ույտուրուլուպ) ,

Վէ Փաթրիգլէրին էլհալէթիւ հազիհի ճարի օլան ուսուլի ինթիխապիյէլէրի (փաթրիք սէշիլմէք ուսուլլարը) իսլահ օլունտուգտան (եօլունա գօնուլտուգտան) սօնրա , փաթրիգլիք Պէրաթը-Ալիսինին ահքէամընէ թաթպիգէն գայտը հայաթ իլէ նասպ ու թէային օլունմալարը ուսուլինին թէմամէն վէ սահիհէն իճրա ,

Վէ Պապը-Ալիմիզ իլէ , ճէմաաթը միւխթէլիֆէնին (իսլամտան օլմայանլարըն) ըուէսսայի ըուհանիյէսի (մէքհէպճէ

պաշ սայրլանլարը) պէյնինտէ գարարկիր օլաճագ պիր սուրէթէ թաթպիդէն փաթրիդ , վէ միթրէպօլիտ (Սրքեպիսկոպոս) վէ մուրախիսասա (Ս.ռ.աջնորդ) վէ Փիսգոպոս (Յպիսկոպոս) վէ Խախամլարըն հիյնի նասպընտէ (նասպ օլտուգլարը՝ վազըթտա) ուսուլի թահիֆիյէնին իֆա գըլընմասը (եւմին վէրտիրիլմէսի) Վէ հէրնէսուրէթ վէ նամիլէ օլուրիսէ օլսուն լահիպլէրէ (մանասթըր դարապաշլարընա) վէրիլմէքտէ օլան ճէվաիդ վէ ալպիտաթ ճիւմլէթէն (ճէմի աթիյէ վէ ալպիտաթ) մէն օլունարագ , եէրինէ , փաթրիդլէրէ վէ ճէմասաթ պաշլարընէ վարիտաթը մուլայյէնէ թախսիս , (կէլիր պաղլանմագ) , Վէ ռուհպանը սահրէնին տախի ըիւթպէ վէ մանսըպլարընըն էհէմմիյէթլէրինէ (իգթիդպըղընա) , վէ պունտան սօնրա վիլիլէճէք գարարէ կէօրէ , քէնտիւլէրինէ պէր վէճհի հագգանիյէթ մաաշլարթէային օլունուպ , ֆէգաթ խրիսթիյան լահիպլէրինին էմիլը մանգուլէ վէ դպըր մանգուլէլէրինէ (եէրինտէն օյնար վէ եէրինտէն օյնամագ մալլէրինէ եանի մալ ու՛միքլէրինէ) պիր կէօնէ սէքթէ իրաս օլունմայարագ , Խըրիսթիյան վէ սահրթէպաաի՛լայրի-Միւսլիմէ ճէմասաթլարընըն միլլէթճէ օլան մասլահաթլարընըն իտարէսի , հէր պիր ճէմասաթըն ռուհպան վէ ալամը (կրօնական վէ աշխարհական թագըմլարը) պէյնինտէ միւնթէխապ (սէչիլմիշ) ազատէն միւրէքքէպ պիր մէճլիսին հիւսնի մուհաֆազասընէ հէվալէ գըլընմասը ,

Վէ էհալիսի ճիւմլէթէն պիր մէզհէպտէ պուլունան չէհիր , վէ գասապա , վէ գարիյէլէրտէ իճրայի այինէ (այնընը իճրա իթմէյէ) մախսուս օլան էպնիյէնին (պլինալարըն) , վէ կէրէք մէքթէպ , վէ խասթախանէ , վէ մէզարըրդ միսիլիւ սահր մահալլէրին հէյաթի ապլիյէլէրի իւզըրէ թաամիր ու թէրմիմլէրինէ (թաամիրլէրինէ) պիր կէօնէ մէվանի իգա օլունմայուպ (մէնիյէլէր կէօսթէրիլմէյիւպ) , պէօյլէ մահալլէրին միւճէտտէտէն ինչասը (զաթը եօգ իքէն եէնի եափըլմասը) լազըմ կէլտիքտէ , փաթրիդ վէ եա ռուսէսսայի միլլէթին թասվիպի հալինտէ (մինասիպ կէօրտիւքլէրինտէ) , պունլարըն ըէսմ ու սուրէթի ինչասը , պիր քէրրէ ճանիպի Պապը-Ալիմիզէ արզ օլունմագիդթիզա իտէճէյինտէն , եա սուվէրի մաարուզէ (թագրիր օլունան սուրէթլէր) գապուլ իլէ , միւթէալլըդ օլաճագ ի

ըստեի սենյեյի Միւլիւքէանէմ մուճիպինճէ իգթիզասը իճրա , վէ եա պիր միւտտէթի մուայյէնէն զարֆընտէ օլ պապտէ օլան իթիրազաթ (մահզուրլարը) պէյան օլունուպ, Պիր մէզհէ-պին ճէմասաթը եալընըղ օլարադ , եանի սաիր իլէ դարըլըդ օլմայարադ. պիր մահալտէ պուլունուր իսէ, օ եէրտէ այինն միւթէալլըդ խուսուսաթը զահիրէն վէ ալէնէն (աչըդտան) իճրատէ պիր տիւրլիւ գույուտէ աիւչար օլմայուպ (պաղ ալթը-նա ալընմայուպ), Էհալիսի էտյանը մուլթէլիֆէտէ պուլունան (պաշգա պաշգա մէզհէպտէն օլան) ճէմասաթլարտան միւրէք-քէպ օլան շէհիր ու դասապա վէ գարիյէլէրտէ իսէ , հէր պիր ճէմասաթլն թադըմը սաքին օլտըղը այրուճէ մահէլլէտէ, պա-լէատէ պասթ ու պէյան օլունան ուսուլէ իթթիպաէն (թապի օլարաք) , քէնաիւ քէլիսա, վէ խասթախանէ , վէ մէքթէպ , վէ մէզարըղլարընը թաամիր ու թէրմիմէ միւգթէտիր օլապիլմէսի, Վէ միւճէտտէն ինչա օլունմասը իգթիզա իյլէյէն էպնիյէյէ կէլինճէ , պունլար իչիւն ըուխտէթը լազըմէյի , փաթըրիզլէր , վէ եախօտ ճէմասաթ միթրէփօլիալէրի ճանիպի Պապը-Ս.լի-միզտէն իսթիտա իտիւպ , Տէվլէթի-Ս.լիյէմիզէ պունտա պիր կէօնէ մէվանիի միւլքիյէ (միւքէյէճէ էօզըլէրի) օլմատըղը հալ-տէ , ըուխտէթի Սէնիյէմ էրզան գըլընմասը :

Վէ պու մագուլէ իչլէրտէ հիւքիւմէթ թարաֆընտան վու-գուպուլաճադ մուամէլաթ քիւլլիյէն հասպի օլմասը (հարճ բէ-ոիւմ պիր շէյ ալընմամասը) .

Վէ պիր մէզհէպէ թապի օլանլարըն ատէտի (սայըսը) նէ մըգտար օլուր իսէ օլուն , օլ մէզհէպին քէմալի սէրպէսթի իլէ իճրա օլունմասընը թէէմին իչիւն թէտապիրի լազըմէ վէ դավիյէնին իթթիխազ գըլընմասը .

Վէ մէզհէպ ու լիսան , վէ եախօտ ճինսիյէթ ճիհէթլէրիյէ մունուֆի թէպաաի Սալթանաթը-Սէնիյէմտէն, պիր սընֆըն ա-խէր սընըֆտան աչաղը թուլթուլմասընը միւթէզամմին օլան (իչինտէ կէօսթէրի) օլան քեաֆֆէի թաապիրաթ ու էլֆազ (սէյլէյիլէր) ու թէմիլիզաթ (այը սէչի թուլթուլմագ), մու-հարըէրաթը տիվանիյէտէն (տիվան գալէմլէրինտէն իլ-էլ-է-պէտ մահվ ու իզալէ գըլընմասը (եօդ վէ տէֆ իտիլմէսի)

Վէ ահատի նաա (հէր պիրքիմնէլէր), պէ յնինտէ վէ եախաա

մէջմուրէյն (մէմուրլար) թարափլարընտան մուճիպի շին ու ար օլաճադ , վէ եա նամուսէ թօդուռնաճադ հէր տիւրլիւ թարափ ու թէվսիֆին իսթիմալի (գուլլանըլմասը) դանոռնէն մէն օլունմասը .

Վէ չիւնքի մէմալիքի մահրուսէմուէ պուլունան հէր տին ու մէզհէպին այինի , պիր վէճհի սէրպէսթի իճրա օլունտուղունտան , թէպաաի Շահանէմուէն հիչ պիր քիմէսնէ , պուլունտըղը տինին այինինի իճրատէն մէն օլունմամասը . վէ պունտան թօլայը ճէվր ու էզա (ղուլում սիթէմ) կէօրմէմէսի .

Վէ թէպտիլի տին ու մէզհէպ իթմէք (տինինտէն տէօնմէք) իւզրէ քիմուէ իճպար օլունմամասը (զօրլատըլմամասը .)

Վէ Սալթանաթը-Սէնիյէմիզին մէջմուրէյն վէ խատէմէսինին ինթիխապ ու նասպը , թէնսիպ ու իրատէի Շահանէմէ մէնութ օլարադ , թէպաաի Տէվլէթի-Սլիյէմին ճիւմլէսի հէր գանդի միլլէթտէն օլուր իսէ օլսուն , Տէվլէթին խրտմէթ ու մէջմուրիյէթլէրինէ գապուլ օլունաճաղարընտան , պունլար էհլիյէթ վէ գապիլիյէթլէրինէ (իչ պէճէրէպիլիւր վէ սահիպի ֆիրասէթ օլմալարընա) կէօրէ , ումում հագզընտէ մէրի իւլ իճրա օլաճադ նըղամաթէ իմթիսալէն մէջմուրիյէթլէրտէ իսթիխտամ օլունմալարը (գուլլանըլմալարը) :

Վէ Սալթանաթը-Սէնիյէմ թէպաասընտան պուլունանլար , մէքէաթիպի (մէքթէպլէր) Շահանէմիննըղամաթը մէվղուէլէրինտէ (դօնուլումուչ օլան նըղամալարընտա) կէրէք սինճէ վէ կէրէք իմթիհանճա մուգարրէր (դարարլաշմըշ) օլան շէրայիթի (չարթլարը) իֆա իյլէտիքլէրի թագտիրտէ , ճիւմլէսի պիլա ֆէրդ ու թէմիլ (այրը զայրը օլմայարադ) Տէվլէթի-Սլիյէմին մէքէաթիպի ասքէրիյէ վէ միւլքիյէսինէ գապուլ օլունմասը :

Վէ պունտան պաշգա հէր պիր ճէմաաթ , մաարիֆ ու հարֆ (իլիմ թահսիլինէ) ու սանայիէ (զանաաթա) տաիր միլլէթճէ մէքթէպլէր եափմաղէ մէջղուն (րուխտաթլը) օլուպ , ֆէգաթ պու մագուլէ մէքէաթիպի ումումիյէսին ուսուլի թէտրիսի (տէրա վէրմէք ուսուլի) , վէ մուալլիմլէրինին (հոճալարըն) ինթիխապը , ազասը թարափը Շահանէմուէն մէնսուպ (նասպ օլմուչ) մուխթէլիթ պիր Մէճլիսի-Մաարիֆին նէզարէթ վէ թէֆթիլի թահթընտէ օլմասը :

Վէ հնչի-իսլամ իլէ խըրիսթիյան վէ սաիր թէպաաի Ղայրի-Միւսլիմէ մէյանէսինտէ . վէ եախօտ թէպաաի իսէվիյէ վէ սաիր թէպաաի Ղայրի-Միւսլիմէտէն մէզահիպի միւսթէլիֆէյէ .յէ (պաշգա մէզհէպլէրէ) թապի օլանլարըն պիր պիրի պէյ-նինտէ թիճարէթ, վէ եախօտ ճինայաթէ միւսթէալլըզ զուհուրէ կէլէճէք ճէմիի տաապի (տաավլար) , միւսթէլիթ տիվանլէրէ հէվալէ օլունուպ, իսթիմաի տաավլա (տաավլը տինլէմէք) իլին, իշպու տիվանլար թարաֆընտան աղտ օլունաճաղ մէճլիսլէր ալէնի (մէյտանտա աշըզ սուրէթտէ) օլաճաղընտան , միւստաի (տաավաճը) իլէ միւստաա-ալէյհ (տաավայա չէքիլէն) միւվաճէհէ օլունարազ (եիւզլէշթիրիլէրէք) , վէ պունլարըն իզամէ իտէճէքլէրի (տիյնէտէճէքլէրի) շահիտլէր, թէգարիրի վազըլէրինի (վազը օլան թազըրիլէրինի) , տաիմա քէնտի այն ու մէզհէպլէրի իւզըէ իճրա իտէճէքլէրինի պիր պիր եէմին իլէ թաստիզ էլլէմէլէրի :

Վէ հուգուգը ասիյէյէ ախտ օլան տաապի տախի , էյալաթ վէ էլվիյէ (սանճազլար) միւսթէլիթ մէճլիսլէրինտէ , վալի վէ գասորի մէմէքէթ հազըր օլտուգլարը հալտէ , Շէրան վէ եա նըզամէն բույէթ օլունուպ , իշպու մէհաքիմ (մէհքէմէլէր) ու մէճալիստէ (մէճլիսլէրտէ) մուհաքէմաթը վազըլէ (վուգու պուլան մուհաքէմէլէր) ալէնի իճրա օլունմասը :

Վէ խըրիսթիյան վէ սաիր թէպաաի Ղայրի-Միւսլիմէտէն իքի քիմնէ պէյնինտէ հուգուգը իրսիյէ կիպի տաապիյի մախսուսէ (միրաա հազլարընա մախսուս տաավլար) , սահիպի տաաավա օլանլար իսթէտիքլէրի հալտէ փաթրիզ, վէ եա բուէսսա, վէ մէճալիս մաարիֆէթիլլէ բույէթ օլունմազ իւզըէ հէվալէ գըլընմասը :

Վէ միւճազաթ (ամէլէ կէօրէ ճէզա վիրիլմէք) , վէ թիճարէթ գանունլարըլլէ միւսթէլիթ տիվանլէրտէ իճրա օլունաճազ ուսուլ ու նըզամաթը մուրաֆաաթ (մուրաֆա ուսուլլէրի) , միւմքին մէրթէպէ սիւրաթլէ (չափուգճա) իքմալ օլունարազ (պիթիրիլէրէք) , վէ զապթ ու թէտվին գըլընարազ (տիվան տէֆլէրինէ կէշիրիլէրէք) , մէմալիքի մահրուսէի Շահաննէմտէ միւսթամէլ օլան (գուլլանըլան) էլսինէի միւսթէլիֆէյէ (պաշգա պաշգա լիսանլարա) , թէրճէմէ իլէ նէշը ու իլան օլունմասը :

Վէ հուգուգը ինսանիյէյի հուգուգը ատալէթիլէ թէվ-
ֆիգ իթմէք (թուլթուրմագ) իչիւն, մէզէննէիսուի (ֆէնա գը-
յաս) օլանլարըն , վէ եախօտ թէէտիպաթը ճիւզիւյէյէ միւս-
թահագ պուլունանլարըն հապս ու թէվգըֆլէրինէ մախսուս
օլան քէաֆֆէի մահպիս վէ մահալի սաիրէտէ ուսուլի հապսի-
յէնին միւմքին մէրթէպէ միւտտէթի գալիլէ (ազ վագըթ)
զարֆընտէ իսլահընէ միւպաշէրէթ օլունմասը ,

Վէ հէր հալտէ հապսխանէլէրտէ պիլէ ճանիպի Սալթանա-
թը Սէնիյէմտէն վազ գըլընան նըզամաթը ինզիպաթիյէյէ
(զապթիյէճէ նըզամլարէ) մուվաֆրդ օլան մուամէլաթտան
մաատա հիւ պիր կէօնէ միւճազաթը ճիւմանիյէ (թէնճէ ճէ-
զա) , վէ էզիյէթ վէ իշքէնճէյէ միւշապիհ (պէնզէյէն)
քէաֆֆէի մուամէլէ տախի քէամիլէն լազվ ու իպթալ գըլըն-
մասը ,

Վէ պունուն խիլաֆընտէ (զրտտընա) վուգու պուլաճագ
հարէքէաթ, շէտիտէն մէն ու զէճը (եասագ) օլունաճաղընտան
մաատա, պունուն իճրասընը էմր իտէն մէէմուրէյն իլէ պիլֆիլ
(ասալէթտէն) իճրա իյլէյէն քէսանըն (քիմնէլէրին) տախի ,
ճէզա գանուննամէսի իգթիզասընճէ թէքտիր ու թէէտիպ
օլունմասը ,

Վէ Տար-Իւս, Սալթանաթը-Սէնիյէմ, վէ Էյալաթ, վէ Պիլատ
վէ գուրատա (սանճագ պաշլարընտէ մէմլէքէթլէրտէ վէ քէօյ-
լէրտէ) ումուրի զապթիյէ թանզիմի մատտէսի , ասուտէ հալ
օլան քէաֆֆէի թէպաաի Միւլիւքէանէմէ , քէնտիւ մալ ու
ճանլարընըն մուհաֆազասընէ սահիհէն վէ դավիլէն էմնիյէթ
վիրէճէք սուրէթտէ թանզիմ գըլընմասը ,

Վէ վիրկունիւն միւսավաթը, թէքէալիֆի սաիրէնին միւսա-
վաթընը մուճիպ օլտըղը միսիլլիւ, հուգուգճէ օլան միւսավաթ
տախի վէզայիֆճէ օլան միւսավաթը միւսթէլղիմ օլտըղընտան,
խըրիսթիյան վէ սաիր թէպաաի Ղայրի-Միւսիլիմէ տախի, էհալիք
իսլամ միսիլլիւ հիսսէի սաքէրիյէ իթասը հագգընտէ մուսա-
խարէն վիրիլէն գարարէ ինգըյատ մէճպուրիյէթինտէ պու-
լունմասը (նասըլ քի վիրկուտէ վէ սայիր թէքլիֆլէրտէ հէփսի
պարապար օլտըղը կիպի հուգուգ վէ վազիֆէլէրտէ տէ պա-
րապար օլմագ լազըմ կէլտիյինտէն իսլամտան օլմայան թէ-

պառալար տախի իլէրիւտէ եափրլաճադ դարարէ իթաթ իթմէյէ մէճպուր օլարադ իսլամ էհալիսի կիպլի ապքէրլիք հիսսէսի վիրմէլէրի) .

Վէ պու խուսուստէ պէտէլ վիրմէք վէ եա նագտէն ագչէ իթասըյլէ խրտմէթի ֆիլիլիյէտէն մուաֆ օլմագ (պիղզաթ խրտմէթ իթմէքտէն ազատէ դալմագ) ուսուլինին իճրա օլմասը .

Վէ խալամտան մաատա թէպաանըն սուռուֆի ապքէրիյէ իչինտէ սուրէթի իսթիխտամլարը հագդընտէ , նըզամաթը լազըմէ եափրուպ, միւստէթի դալիլէի միւմքինէ (ազ պիր միւստէթ) զարֆընտէ նէշը ու իլան դըլընմասը .

Վէ էյալաթ վէ էլվիյէ մէճլիսլէրինտէ թէպաաի միւսլիմէ, վէ իսէվիյէ , վէ սաիրէտէն պուլունան ազանըն էմրի ինթիխապլարընը պիր սուրէթի սահիհէյէ գօյմագ , վէ արանըն (լէյլէրին) թօղրուճէ զուհուրինի թէէմին իյլէմէք իչիւն, իշպու մէճլիսլէրին , սուրէթի թէրքիպ ու թէշքիլլէրի հագդընտէ օլան նըզամաթըն իսլահընէ թէշէպալիւս իլէ, Տէվլէթի-Սլիյէմ նէթիճէի արայը , վէ վիրիլէն հիւքմ ու դարարը սահիհէն պիլմէք, վէ պունա նէզարէթ իթմէք էսպապ ու վէսայիլի միւէսսիրէսինին իսթիհասլինի (թէէսիրլի սէպէպլէրին վէ եօլլարըն էլէ կէշիրիլմէսինի) միւթալաա իյլէմէսի .

Վէ չիւնքի պէյ ու ֆիրուլսթ (սղըշ սաթըշ) . ու թէսարրուֆի էմլաք ու ագար (միլք վէ ագարէթ սահիպի) օլմագ մատտէլէրի հագդընտէ օլան Գաւանին , քէաֆֆէի թէպաաի Միւլիւքեանէմ հագդընտէ միւսապի օլտըղընտան , Գաւանինի Տէվլէթի-Սլիյէմէ, վէ նըզամաթը զապլթէի պէլէտիյէյէ իթթիպա ու իմթիսալ իյլէմէք, (պէլտէճէ գանուն ու գաիտէյէ ույղուն վէ միւթապըդ իտիլմէք), վէ ասըլ եէրլիւ էհալինին վիրտիլլէրի թէքէալիֆի (միրի իչիւն թահսիլ օլունաճադ հէրնէվի վէրկիլէրի) վիրմէք իւզէրէ Սալթանաթը Մէնիյէմիլէ տիւվէլի էճնէպիյէ (պաշգա տէվլէթլէր) պէյնինտէ եափրլաճադ սուվէրի թանզիմէտէն (պիր նըղամըլ պիշիմտէն) սօնրա, էճնէպիյէ տախի թէսարրուֆի էմլաք (միւլք սահիպի օլմագ) միւսաատէսինին իթա օլունմասը .

Վէ թէպաաի սալթանաթը Մէնիյէմին քէաֆֆէսի իւզէրիւնէ թարհ օլունաճադ (գօնուլաճադ) վիրկու, վէ թէքէալիֆ,

սընֆ ու մէջհէպլէրինէ պագըլմայարագ պիր սուրէթտէ (պիր սիյագտա) ախը օլունմագտէ իտիւլինտէն , իշպու թէքէալիֆին , վէ ալէլ խուսուս աշարըն (էօշիւրլէրին) ախը ու իսթիֆատսընտէ (ալընմասընտա) վուգու պուլմագտա օլան սուի իսթիմալթըն (ֆէնա գուլանըշլարըն) իսլահի թէտապիրի սէրիէսի (թէզէլտէն էյի եօլա գօնմագ թէտապիրլէրի) միւլթալաա վէ միւզաքէրէ օլունուպ , թօղըրտան թօղըրյէ ախը վիրկու իթմէք (տօղըրուտան տօղըրյա վիրկու ալմագ) ուսուլինին փէյտէր փէյ (արգա արգայա) իճրասը գապիլ օլտուգճէ , վարիտաթը Տէվլէթի-Ալլիյէմին իլզամօլունմասը (իլթիզամ իթտիրիլմէք) ուսուլինին եէրլինէ , պու սուրէթ իթթիսապ գըլընուպ , (փէյտա իտիլիւպ) , ուսուլի հալիյէ ճարի օլտուգճէ (շիմտիքի ուսուլ իւզէրէ գալտըգճա) մէէմուրէյնի Տէվլէթի-Ալլիյէմիլէ մէճալիս ազալարընըն , միւզայէտէլէրի ալէնէն իճրա օլունաճագ օլան իլթիզամաթտան պիրինի տէր իւհտէ իթտիրմէլէրի , վէ եա պիր կէօնէ հիսսէ ալմալարը միւճագալթը շէտիտէ իլէ մէն գըլընմասը , (եանի նէ պիր մէէմուրուն վէ նէ մէճիս ազալարընըն իլթիզամ ալմալարը եախօտ հիսսէտար օլմալարընին շէտիտ ճէզալար իլէ մէն իթտիրիլմէսի) .

Վէ թէքէալիֆի մահէլիյէ տախի , մէհմա էմքէան (միւմքին օլտըղը գատար) մահսուլթէ խալէլ վիրմէյէճէք , վէ թիճարէթի աախիլիյէյէ մանի օլմայաճագ սուրէթտէ , վաղ ու թէային օլունմասը .

Վէ ումուրի նաֆիէ իշիւն թէային ու թախսիս օլունաճագ մէպալիղի մինասիպէյէ , պէրլէն վէ պահրէն ինշա վէ իհտաա օլունաճագ թուրուգ (եօլլար) վէ մէսալիքտէն (զօգագլարտան) իսթիֆատէ իտէճէք օլան էյալաթ վէ սանճագլարտէ , վաղ ու թէէսիս գըլընաճագ վիրկուի մախսուսլէր տախի իլավէ իտիւմէսի .

Վէ Սալթանաթը- Սէնիյէմին պէհէր սէնէ իշիւն վարիտաթ վէ մէսարիֆաթ տէֆթէրինին թանղիմ վէ իրաէսի հագգընտէ մուալիսարէն պիր նըզամը մախսուս եափըլմիշ օլտըղընտան պունուն թէմամիի իճրայի ահքէամընէ իթինա (թէմամէն իճրասընա իգտամ) օլունմասը .

Վէ հէր պիր ճէմաաթըն բուէսասսըլլէ (եիւզէ կէլէնլէրիյ-

լէրին հիւսնիւ թէսվիյէսինէ միւսաշէրէթ գըլընմասը ,

Վէ հէր պիր ճէմաաթըն ռուէսասարլէ (երեզէ կէլէնլէրիլէ) թարաֆը էշրէֆի Շահանէմտէն թէսյին օլունաճագ պիրէր մէէմուրլէրի , թէսպասի Սալթանաթը-Սէնիյէմին ումու-մինէ աիտ վէ ռաճի օլան մաստտէլէրին միւզաքէրաթընտէ , Մէճլիսի-Վալէսաթէ պուլունմագ իւզէրէ , Մագամը ճէլիլի Վէքեալէթի մութլագամտան (Սատրագամրգ տիվանընտան) մախսուսէն ճէլպ օլունուպ , վէ իշպու մէէմուրլէր պիրէր սէնէ իչիւն թէսյին գըլընուպ , պունլար մէէմուրիյէթլէրինէ պաշ-լատրգլարը կիպի թահլիֆ օլունմալարը (եէմին իթտիրիլմէլէրի) :

Վէ Մէճլիսի-Վալէսանըն ազասը , կէրէք ատի (ատէթա) վէ կէրէք ֆէվզէլատէ (զուհուրաթ) վուգու պուլան իճթի-մալէրինտէ (թօփլանմալարընտա) ըայ ու միւթալաալէրինի թօղրուճէ պէյան ու իֆատէ իթմէլէրի , վէ պունտան թօլա-յը ասլա ըէնճիտէ օլունմամալէրի ,

Վէ իֆսատ (ֆէսատա օղրատմաղա) ու իրթիքէապ ու ի-թիսաֆէ (զուլումքեարլըղա) տաիր օլան Գալանինին աճքէամը , քէսաֆֆէի թէսպասի Սալթանաթը-Սէնիյէմ Հագլարընտէ , հէր գանղի (հանկը) սընըֆտէ , վէ նէ տիւրլիւ մէէմուրիյէթտէ պուլունուրլէր իսէ պուլունսուքլար , սևսուլի մէշրուէսինէ թէվֆիդէն իճրա օլունմասը .

Վէ Տէվլէթի-Սլիյէմին թասհիհի ուսուլի սիքքէ իլէ ու-մուրի մալիյէսինէ իթիպար վիրէճէք պանգա միսիլիւ շէյ-լէր եափրլուպ , Մէմալիքի-Մահրուսէի-Շահանէմին մէնպար սէրվէթի մատտիյէսի (զէնկինլիք փունարը) օլան խուսուսաթէ իգթիպա իտէն սէրմայէլէրին թէսյինիլէ , վէ մահսուլաթը Մէմալիքի Շահանէմին նագլի իչիւն իճապ իտէն թուրուգ վէ ճէտափիլին քիւշատիլէ (ճատտէլէր վէ ըրմագ չոյ ագան սու եօլարը ալըլմասըլէ) , վէ էմլի զիրաէթ ու թիճարէթին թէվսիինէ (մէյտան պուլմասընա) հաիլ (փէրտէ) օլան էս-պապըն մէնիլէ , թէսիլաթը սահիհէնին (եաղնըչտան արի օ-լան գօլայլըգլարըն) իճրա օլունմասը , Վէ պունուն իչիւն մաա-րիֆ ու իւլում ու սէրմայէի էվրօփատան իսթիֆատէյէ պագըլ-մասընէսպապընըն , պիլէթրաֆ միւթալաասըլէ փէյտէր փէյմէվ-գըլի իճրայէ գօնուլմասը մատտէլէրինտէն իպարէթ օլմաղիլէ ,

Սիւզ. քի. Սատրաղամը սիւթիւտէ շէյէմի միւշարիւն-իլէյհսիզ, իշպու Ֆէրմանը ճէլիլ իւլ իւնվանը Միւլիւքէանէմի, ուսուլի իւզրէ, կէրէք Տէրի սաատէթիմտէ վէ կէրէք մէմալիքի Շահանէմին հէր պիր թարաֆընտէ իւան ու իշաէթիլէ, խուսուսաթը մէշրուհէնին պալէատէ պէյան օլունտըղը վէճհիլէ իճրայի իզթիզալէրինէ, վէ պունտան պէօյլէ ահքէամը ճէլիլէսին տէաիմէն ու միւսթէմիրրէն (գատիմի օլարագ) մէրի իւլ իճրա թութուլմասը էսպապը լազըմէ ու վէսայիլի գավիլէսին իսթիհսալ ու իսթիքմալի (թէքմիլ իտիլմէսի) խուսուսուտէ պէզլի ճէլի հիմմէթ իլլէյէսիզ.

Շէօյլէ պիլէսիզ, Ալէամէթի-Շէրիֆիմէ իթիմատ գըլասըղ:

Թահրիրէն ֆի էվաիլի շէհրի ճէմատի էլ ախրէ, սէնէի իսնէ ու սէպին ու միէթէյն ու էլֆ (ԻՎՎՎ, սէնէ ձէմազիլ ախրըրն իպթիտասը):

Ճիւլիւսի Հիւմայուն ագեպիւնէ Մագամը վալիաի Սասարէք իւզմայէ խիթապէն շէրէֆիզի սուսուր պույուրուլան Խաթթը Հիւմայունուն սուրէթի միւնիֆէսի թիր:

Վէզիրի մաալի սէմիրիմ Մէհէմմէտ Էմին փաշա:

Պու տէֆա ճէնապը մալիք իւլ միւլքին (Եանի Ալլահըն) իրատէի լէմէզէլիլէսիլլէ' (տաիմի օլան իրատէսիլլէ), Էճուատը-Իզամըմըղ թախթընէ սաատէթ պախթը ճիւլիւսիւմիւզ վուգու պուլուպ, սէնին միւճէրրէպ (սընանըլմըշ) օլան տիրայէթ վէ սատագաթըն ճիհէթիլլէ խութալի ճէսիմի Սատարէթ (վէզիրլիդէ մախսուս ճէսիմ մասլահաթլար) էօհտէի րույէթինտէ իպգա, վէ սաիր վիւքէլա վէ մէհմուրէյն տախի Եէրլէրինտէ թագըրի գըլընմըշ տըր:

Տէվլէթի-Սիլլէմիզին պի մէննիհի թաալէա իքմալի սաատէթի հալ, վէ պիլա իսթիսնա պիլ ճիւմլէ թէպաաի սալթանաթը-Սէնիլէմիզին իսթիհսալի րէֆահ ու րահաթլէրի ազէմի ամալիմիզ (փէք զիյատէ արզուլէրիմիզտէն) օլտըղընը:

Վէ պու իւմիլլէի խայրիլէնին հուսուլի, (խայրու օլան նի-

յէթլէրին վիճուտա կէլմէսի) վէ քէաֆֆէի սէքէնէի (էհալի) մէմալիքի մահրուսէմիզին թէէմինի ճան, ու ըրզ, ու մալլէրի զըմննտէ թէէսիս օլունմուշ (գարարտար գըլընմըշ) օլան քէաֆֆէի Գաւանինի էսասիյէի առիյէ (ատալէթ իւզէրէ թէմէլլի գանունլար), թարաֆըմըզտան թէմամէն թէէքիտ ու թէէյիտ գըլընտըղընը ճիւմլէյէ իլան իտէրիմ:

Սալթանաթը-Սէնիյէմիզին մէտարը թէէյիտ (գուվլէթ-լէնմէսինէ եարտըմը) վէ էսասը շէվքէթի օլան Շէրիաթը Շէրիֆէ քի ատալէթ մահզա (պիւսպիւթիւն) արը, անըն ահ-քէամը միւնիֆէսի, ճիւմլէմիզէ տէլիլի թարիգի սէլամէթ (աօղրու եօլ կէօսթէրիճի) օլարզը ճիհէթիլէ, ումուրի Շէրիէյէ զիյատէսիլլէ տըգգաթ օլունմասը, մաթլուպի գաթիմիզ տիր:

Վէ հէր տէվլէթին, պաիսի տէվամ, ու թէզայիտի շէվքէթ ու ասսայիշի (պիր գարար գալմասընա վէ սալթանաթ վէ ասուտէլիզինին արթմասընէ սէպէպ օլան), Գաւանինի մէվգուայէ (վազ օլմուշ գանունլարա) հէր քէս թարաֆընտան թէմամիլլէ միւթապլաթ (իթաաթ) օլունմագ, վէ քիպար (պէօլ-իւքլէր) ու սիղար (քիւշիւքլէր) ճիւմլէթէն հագգ ու վազիֆէսի տաիրէսինի թէճափուզ իթմէմէք իլէ օլաճաղընտան, պու եօլտէ հարէքէթ իտէնլէր, թարաֆըմըզտան մագհարը միւքէաֆաթ օլաճագլարը միսիլլիւ, խիւաֆընտէ պուլունան-լարըն տալսի միւճազաթընը կէօրմէլլէրի մուհագգագ տըր:

Պինաէն ալէյհ ումուրի միւթէնէվէյի Տէվլէթի-Ալիյէմիզտէ պիլ ճիւմլէ տաիյան, ու պէնտէքէան, ու մէմուրէ յնին իսթիգամէթլէ (թողրուլուզ իլէ) խըտմէթ, ու սատըգանէ իֆայի վէզայիֆի մէմուրիյէթ իթմէլլէրի, ճիւմլէի էվամիրի միւքքէտէի Շահանէմիզտէն տիր, (փատիշահանէ գալիլէնմիշ էմիրլէրին ճիւմլէսինաէն տիր):

Մուազզամաթը մէսալիհի տիւվլէլիյէ, հագրէթի միւվաֆֆըզ իւլ-ումուրուն թէվֆիգի (տիւվլէճէ մասլահաթլար Ալլահըն ուղուրլուզ վէրմէսիլլէ), վէ Էրքէանը Տէվլէթին (վիւքէլա վէ վիւզէրանըն) իգտամ ու իթթիֆագը իլէ գարինի հիւանի նէթիճէ օլա կէլտիլի միւսէլլէմաթտան (աշիքետար) տըր:

Տէվլէթի-Ալիյէմիզին ումուրը վիւթիյէ վէ Մալիյէսինին տէ-

րէճէի մաթլուպէի ինթիզամ, ու մազպուծիյէթէ խալի (նըզամ վէ մազպուծլուգ իւզէրէ արզու օլունան քէրթէյէ եէլիշտիրիլմէսի) իշթէ շու գաիտէի միւսէլլէմէյէ քէմալի թէվէսսիլլէ, եանի ճիւմլէ թարաֆընտան խալիսանէ վէ միւսթէգիմանէ իհթիմամ ու ղայրէթէ մէնուլթ օլուպ, թարաֆըմըզտան օլ պապտէ հէր տիւրլիւ նէզարէթ ու հլմմէթ օլունաճաղը :

Վէ պիր միւտտէթտէն պէրու էսպապը միւսթէլիֆէտէն նաշի մալճէ արզ օլան (զուհուրիտէն) միւշքիլաթըն, պի ալնիհի թաալէա դարիպէն (եագընտա) տէֆի հագգընտէ մասրուֆ օլաճագ հիմէմի մախսուսէի Շահանէմիզէ, հէր Տաիրէ, ուխտարէ ճանիպինտէն հագգըլլէ ու թէմամիլլէ իթթիպա օլունարագ :

Վէ զաթըմըզէ Տէվլէթիմիզին իատէ ու թէզլիտի իթիպարի մալիսինտէն (մալիյէճէ իթիպարընըն իւստէ կէլմէսինտէն), վէ թէպաամըզըն րէֆահընտան պաշգա ֆիքը ու էմէլ օլմատըղը պիլինէրէք, էմվալը Տէվլէթին իսթիհսալ ու սարֆընտէ թէսարուֆաթը քէամիլլէյի, վէ պէյհիւտէ թէլէֆ ու սէրֆտէն (պօշա վէ լիւզիւմտէն ղիյատէ մասրաֆտան) վիգայէսինի մուճիպ օլաճագ իսլահաթըն փէյափէյ (արտ արտա) թարաֆըմըզէ արզ օլունմասը :

Վէ տէվլէթի-Սլիյէմիզին ահատը (պիրինճի) էսպապը շէվքէթի օլան ասաքիրի պէրրիյէ ու պահըլլէմիզին (գարաճա վէ տէնիզէ աւքէրլէրիմիզին) տախի, հէր հալ ումահէլտէ մուհաֆագաի նըզամ ու ինթիզամ, ու իսթիքմալի րէֆահըլլէրինէ տըգգաթ իտիլմէսի :

Վէ Սալթանաթը-Սէնիյէմիզին տօսթ ու միւթթէֆիգի օլան Տիւվլէլի էճնէպիյէ իլէ ճարի օլան միւնասէպաթը մէվալաթը քէարանէսինին (տօսթլուգլաեափըլմաղա տալիր րապըթալարըն) անպէան թէէքիտինէ սարֆը մէճհուտ (ճահտըղայրէթ) ու մուհահէտաթը միւնազըտէ (պաղլան մըշ ահտնամէլլէրին) ահքէամընէ միւսթէմիրէն (միւհքէմսուրէթտէ) րիայէթ գըլլընմասը :

Վէլ հասըլ իտարէի Տէվլէթին հէր ճիհէթ ու հէր ֆէրինտէ (մէսէլէսինտէ) վէզայիֆ, նէզայիֆ, իսթիգամէթ, ու իֆֆէթ, ու սատագաթ, ու ղայրէթի ճիւմլէնին քէնաիւսինէ էսասը հարէքէթ ու պաիսի ֆէլահ ու սէլամէթ պիլմէսի իրատէի գաթիյէմիզտէն տիր :

Շուրասընը տախի իլան ու իլավէ իտէրիմ քի, թէպաամըն ասայիշ ու ընֆահը հագգընտէ օլան արղույի Շահանէմ իս-
թիանա (այրը սէչի) գապուլ իթմէյէճէյինտէն, էտյան ու
ազվամը միւխթէլիֆէտէն (պաշգա պաշգա միլլէթ վէ մէզ-
հէպտէն) պուլունանլարը տախի, ճիւմլէթէն թարաֆը Հիւ-
մայունուտէն ատալէթ, ու հիւմլէթ, ու թէէմինի հիւսնի
հալլէրի էմրինտէ արգգաթը միւթէսավիյէ կէօրէճէքլէր տիր:

Վէ ճէնապը Հագգընմիւլքիմիզէ իհսան պույուրմուշ օլտը-
ղը, էսպապը ազիմէի սերվէթ ու սամանըն թէվէսօիւի թէտ-
րիճիսի (զէնկինլիք վէ պօլլուղուն տէրէճէ տէրէճէ չօղաւ
մասընըն վասըթալարը) քի, սայէի մագտէրէթ վայէի Սալ-
թանաթըմըզտէ (գուտրէթլի փատիշահլըղըմըզըն սայէսինտէ)
ճիւմլէնին սաատէթ հալինի մուճիպ օլսադ թէրէգգըլթը
սահիհէ տիր. Անլէրին, վէ Տէվլէթի-Ալիյէմիզին իսթիզլալի
գազիյէի միւհիմլէսինին, ինտիմիզտէ աազղի էֆքեար օլտը-
ղընը տախի թէքրար իյլէրիմ:

Հազրէթի Ֆէյյազը Մութլազ, Հասիպի Էքրէմի հիւրմէ-
թինէ ճիւմլէմիզի միւվաֆֆազ պույուրէ. Ամին:

Ֆի ԿԿ Զիհիճճէ ԿԿԿԿ:

ՄԷՎԱՏՏԸ ՌԻՄՈՒՄԻՅԷ

Գանու՛ն ու նրզամ, հիւքմիւ տաիմի իւլ ճէրէեան օլան էվա-
միրի Սէնիյէի Հազրէթի Փատիշահիտէն իպարէթ տիր :

Միւրուրի զէման (վազըթ կէշտիքճէ) ու թէպէտտիւլի ահ-
վալ իէ (վէ հալէր տէյիշիլտիքճէ) պիր Գանու՛ն ու Նրզամըն
եա քէամիլէն տէյիշտիրիլմէսի , վէ եախօտ պազը ահքէամը-
նըն թաատիլ (տիւզէլմէսի) ու թահվիլի (տէյիշիլմէսի) վէ եա
միւճէտտէտէն (եէնիտէն) պիր գանու՛ն ու նրզամ վազը (գօ-
նուլմասը) իգթիզա էյլէր իսէ , գանու՛ն ու նրզամ եափմագտէ
միւթթէխիզ (գապուլ օլմուշ) օլան ուսուլին թէմամիյէն իճ-
րասըյլէ , եանի էվիլէլա միւզաքէրէի Գավանին ու Նրզամա-
թէ մէէմուր օլան մէճլիս ու տաիրէտէ , վէ պատէհու Մէճլիսի
վիւքէլայի Ֆիխամտէ միւթալասըյլէ գարարլաշտըրըլուպ, իճ-
րասընէ էմր ու Ֆէրմանը Հազրէթի Փատիշահի միւթէալլըգ
պույուրուլմատըգճէ տիսթիւրիւլ ամէլ թուլթուլմազ :

Եէնիտէն վազ օլունան Գավանին ու նրզամթըն , վէ եա-
խօտ թէճտիտ ու իսլահ օլունան Գավանին ու նրզամթը
գատիմէտէ թաատիլ ու թահվիլ գըլընան մէվատտըն ահքէա-
մը , թասրիհ (աչըղա չըգտըղը) ու թէային օլունան զէման-
տէն , վէ պիր վազըթ թէային ու թասրիհ օլունմատըղը հալ-
տէ իլանը թարիխիտէն իթիպարէն հիւքմիւ ճարի օլուպ ,
կէշմիշ զէմանէ շամիլ օլմազ . (հիւքմիւ կէշմէզ) :

Վերայերդերին իսարեի մախառսեսի , վի նրզանաքընըն .
սուվերի իմրսիյեսի հազգընսե քսալխնաքը ումոււմիյե ճիր :

Սայէի մէհասին վայէի Հաղրէթի Փատիշահիտէ , իտարէի
միւլքէյէի Սալթանաթը-Սէնիյէնին իսթիքմալի իսլահաթըյէ
(միւլքճէ իտարէլէր իսլահաթընըն թէմամ իտիլմէտիյէ) , ուսու-
լի թանգիմիյէնին թէշիտ ու թէշիտի (գաւիլիէնմէսի) , վէ
ումոււմի թէպաանըն նալի (կէօնէնմէքտէ) օլտուդլարը նիմէթի
մաատէլէթ ու իսթիրահաթըն թէվֆիլի ու թէգեհտի (րահաթ-
լըգ վէ ասուտի հալլէրինին տահա զիյատէ օլմասընը) միւրա-
տը մէրհամէթի միւլթատըյէ (ատէթի գատիմէսի օլտըղը մէր-
համէթիլի միւրատըյէ) , մէմալիքի Շահանէնին , պաղի մա-
հէլլէրինտէ թէշքիլ օլունան Վիլայէթլէրտէն միւշահէտէ օ-
լունմադտա (ալի աչըգ կէօրիւնմէքտէ) օլան ֆէվաիտ, ու մու-
հասէնաթտան (էյիլիք վէ ֆայտէլէրինտէն) թօլայը , պու ու-
սուլին թաամիմէն (ումոււմի օլմագ իւղրէ) իմրասընէ , միւ-
սաատէի սէնիյէի Հաղրէթի Թաճտարի շայան պույուրուլմուշ :

Վէ միւճէտտէտէն վիւայէթ օլմասըլէազըմ կէլէն մահալլէրին, միւլհագաթ ու միւզաֆաթըլէ (իւսվէ օլունան եւրլէրիլէ) տէվաիրի միւլքիյէսի (միւլքիյէ տաիրէլէրի) թէշքիլ ու թէր-թիպ օլունմուշ օլտըղնտան, պի-թէվֆիզըհի-թաալէա, չու իտարէի ճէտիրտէ սէմէրէսիլլէ մաամուլըլէթ ու սէրվէթի միւլքիյէնին էսպապ ու վէսաիլի, ան-պէ-ան մէվզըի իճրայէ գօնուլմագ ,

Վէ օ ճիհէթլէ ասըր մէսուտի Հազըթթը խիւաֆէթ-փէնահի-նին (Փատիշահըմըղըն մէյմէնէթլի տէվրինին) մէհասին ասարը (կիւզէլ էսէրլէրի) թահքիմ ու իպրազ օլունմագ (գալիլէնիպ մէյտանէ չըգարըլմասը) իշիւն, մէէմուրէյնին (մէմուլարըն) տէրէճէ տէրէճէ վէզայիֆ ու հարէքէաթընը (վազիֆէլէրինի վէ հարէքէթլէրինի) թէվսի էտէն (կէնիշլէնտիրէն), վէ վիւայէթ-լէրճէ գանուռնի ումուսի օլան նըզամը ասլինին թէֆէրրիւ-թընտան պուլունան (զաթըքի նըզամլարըն տալը սայըլան) պիր թագըմ ուսուլ ու գալաիտ (գայիտէլէր) իլէ, իտարէ իշլէրին-ճէ էն զիյատէ միւթէհաթթիմ (իգթիզալը) օլան մէվատտի միւհիմմէնին (լազըմլը մատտէլէրին) միւֆրէտաթընը թէային ու թէպլիդ իյլէմէք լէազըմ կէլիւպ, օլ պապտէ իթթիխազ օլու-նաճագ (իշէրի ալընաճագ) վէզայիֆ ու հարէքէաթ, վէ վիւլաթը-իզամ (ուլու վալիլէր) թարաֆլարընտան, պազը մէվատտի մախսուսէ հագգընտա վուգու պուլաճագ էվամիր (էմրլէրին) ու իճրաաթըն տէրէճաթը, պէր-վէճհի-աթի (կէ-լէճէք եիւզլէրտէ) պէյան օլունուր :

ՖԱՍԼԸ ԷՎՎԷԼ

Տեվախրի միւլիիյէ վե մեհալիս վե մահաֆիմի նըզամիյէ իյէ (նըզամիյէ մեհլիսիյէրի վե մեհիֆեհկերիյէ) իսարե շիւպեղերինն (գօղա-րընըն) սուրեթի թերթիպիննի շամիյ սիր :

Պիրիննի մատտէ : Հէր վիւյէթ , միւթէատտիտ լիվատան (պիր թագըմ սանճագտան , վէ լիվալէր տախի միւթէատտիտ գազատան , վէ գազալար միւթէատտիտ նէվահի ու գուրատան (պիր թագըմ նահիյէլէրտէն վէ քէօյլէրտէն) միւրէքքէպ օլուպ , պու տաիրէի վիւյէթին իտարէսի պիր Վալիյէ , վէ հէր լիվա պիր միւթէսարըրֆէ , վէ հէր գազա պիր Գաիմմագամէ , վէ նահիյէլէր Միւտիրլէրէ միւֆավվազ (իհալէ օլմուշ) օլտըրը միսիլիւ , վիւյէթտէ վուգու պուլաճագ մասալիհին մէրճի (մասլահաթլարըն միւրաճաաթ օլունահագ եէրի) վէ նագըրըր , վէ մուխաթըպը (էմը իտիճիսի) Վալի օլուպ , վիւյէթին նիք ու պէտ քէաֆֆէի խուսուսաթընտան Վալիի - վիւյէթ մէսուլ օլմաղ իլէ (եանի պիր վիւյէթին խայըր շէր հէր պիր խուսուսլարընա օլ վիւյէթին վալիսի մէսուլ օլաճաղընտան) , Միւթէսարըրֆէր մասալիհի միւլքիյէ վէ մալիյէտէ Վալինին , վէ գազա Գաիմմագամլարը իլէ նէվահի Միւտիրլէրի Միւթէսարըրֆէրին մահիյէթինտէ պու-լունտուգլարընտան , Միւթէսարըրֆէր աօղըրտան տօղըրյա Վալիի վիւյէթ իլէ , վէ Գաիմմագամլէր միւթէսարըրֆէր իլէ , վէ նէվահի Միւտիրլէրի Գաիմմագամլէր իլէ մուխապէրէ իտէ-րէք (խապէրլէշէրէք) , հիշ պիր Միւթէսարըրֆ վէ Գաիմմագա-մըն մասալիհի ճարիյէտէ (նաս պէյնինտէ տէօնէն իշլէր իշին) մէրճիլէրինին ղայըրյէ միւրաճաաթլէրի ճալղ տէյիլ տիր (եա-նի հէր հանկի պիր մասլահաթ իշին քէնտի տաիրէսինտէն պաշ-գա պիր էյալէթ վալիլիյինէ միւրաճաաթլարը ճայիղ տէյիլ) :

Իքիննի մատտէ , Վիւյէթլէրին ումուրի մալիյէսի , մէրքէզի իտարէտէ պիր Տէֆթէրտարէ , վէ էլվիյէի միւլհագատէ (իւ-հագ օլունմուշ օլան սանճագլարտա) պիրէր Մուհասեպէճիյէ

միւֆաւվազ օլարագ , Վիւլաթը-իզամըն (վալիէրին) մալճա օլան մէսուլիյէթէրինին տէֆթէրտարլէր իլէ ճիհէթի միւլթէրէքէսի (եանի մալի միրի իչիւն վալիէր իլէ Տէֆթէրտարլարըն պիրլիքտէ օլարագ մէսուլիյէթտէ գալաճագլարը խոսուսլար) նըզամնամէյի մախսուուունտա միւնտէրիճ վէ մուհարրէր (եազըլմըշ) օլմադիլէ , մէրքէզլէրտէ ումուրի մալիյէի վիլայէթ , նըզամը մէվզուլինէ թաթպիգան ճէրէյան իյլէմէք ,

Վէ սանճագլարըն ումուրի մալիյէսինճէ , Միւթէսարրըֆլարիլէ Մուհասէպէճիլէրին , վէ գազլար իտարէի մալիյէսինտէ Գաիմմագաւարիլէ մալ Միւտիլէրինին սուրէթի մէսուլիյէթլէրի տախի նըզամը մախսուս թահթընտա պուլունտըղընտան , օ գաիտէնին հիւքմի մուհաֆագա գըլընմագ իճապը մասլահաթտան տըր ,

Իւչիւնճիւ մատտէ , Վիլայէթլէրճէ էն էվվէլ եափըլաճագ շէյ , գազա , վէ նահիյէլէրին թէշքիլի , վէ մէմլէքէթ մէճիսլէրինին թէրթիպի մատտէլէրի օլուպ ,

Պիր սանճաղըն տաիլէի միւլթէսի գաշ գազատան (եանի պիր Միւթէսարրըֆլըգ օլան սանճագ գաշ գաիմմագաւըրգտան) միւրէքքէպ իսէ , անլէրին հէր պիրի մէվգը վէ մասլահաթճէ (եէրինէ վէ իշլէրինէ կէօրէ) իւշ սընֆա թագսիմիլէ , մէտէնիյէթ , վէ ճէմիյէթ , վէ թիճարէթճէ պիրինճի ըատտէտէ պուլունան սընֆը էվվէլ , վէ հալը իտարէճէ տահս մազպուլթ օլանլար սընֆը սանի , վէ սալիս (իւչիւնճիւ) իթիպար օլունարագ ,

Վէ գազա վէ գասապա շէքլինտէ պուլունմայան եերլէր նահիյէ ատտ իտիլէրէք (սայըլարագ) , պու թէրթիպ իւզէրէ պիր սանճաղըն միւլճագաթը , մէսաֆէ (արալարընտաքի ուզագլըգ) վէ մէվգըճէ տախի թէային օլունտուգտան ,

Վէ նահիյէ հալինտէքի քիւչիւք գազլար ճէսիմ օլան գազալարէ ըապթ ու իլհագ գըլընտըգտան սօնրա ,

Նահիյէ իթիպար իտիլէճէք գազալարըն միւտիլիք մէրքէզլէրինտէ ղայըլ-մուվազգաֆ (սյըրգսըգ) պիրէր իխթիյար մէճիլիս ինթիլիսապ ու թէրթիպ օլունանագ տըր ,

Վէ շու թէշքիլաթտէ , սունուֆի սէլասէյէ ինքըսամ իյլէ-

յէճէք (իւշ սընըֆա պէօլիւնէճէք) օլան գաղալարըն Գաիմ-մադամլարընա, հէր սանճագ իշիւն Մալիյէ նէզարէթի ճէլի-լէսի թարաֆընտան թէֆըրիզ (այըրտ) օլունան թախսիսաթը ճէտիտէ տաիրէսինաէ, վէ իւշ մէրթէպէտէ մաալլար թախսիս ու թէրթիպի գարարլաշտըրըլարագ,

վէ նահիյէ Միւտիրլէրինէ տախի, հէր նահիյէնին հալ ու մէվզըրինէ կէօրէ այլըզլար եափըլարագ,

վէ Մէէմուրէյն, վէ խատէմէյի սաիրէ իշիւն պուրաճա թէային օլունան մուխասսասաթըն ճիհաթը միւնգասիմէսի (եանի սաիր մէմուրլար վէ խատէմէյէր իշիւն տէ պէլիք պէլիք պաղլանան այլըզ ճիհէթլէրի) կէօսթէրիլէրէք, տէֆթէրլէրի նէզարէթի միւշարիւն-իլէյհայէ (եանի մալիյէյէ) կէօնտէրի-լէճէք տիր:

Կէրէք մէրքէզի Վիլայէթտէ, վէ կէրէք Լիվա, վէ գաղալարիլէ գարիյէլէրտէ ինթիխապը աղա, վէ թէրթիպի մէճալիս խուսուսունուն, նէ եօլտա ճէրէյան իյլէմէսի լէաղըմ կէլէճէյի, նըզամնամէի վիլայէթին մէվատտը միւթէատտիտէսինտէ մուսարրաճ օլնաղ իլէ (պուռլար հէփ կէրէճիք մուսիսիյէրսի եազըրըճ օլնաղ իլէ) Վալիի-վիլայէթին նէզարէթի, վէ միւթէսարըրֆլէրին վէսաթէթի (վասըթալըղ) իլէ աղաի մէճալիս, նըզամը տաիրէսինտէ, էհալիյէ ինթիխապ իթտիրիլիւպ,

Շու գատարքի, Տէվլէթին պունտա ասըլ մագսէտի, ումու-մի թէպաայէ շամիլ օլան հուգուգու ինթիխապիյէնին (աղալըղա ատէմ սէչմէք պէյէնմէք սէլահէյէթի ումումի թէպաանըն հուգուգու օլտուղունտան, պունուն) խալէլտէն, վէ ղարազ, ու սահապէթտէն վիգայէսի գաղիյէսի օլարագ,

Պիր մէճլիսին աղասը նէ գատար հիւսնիւ ինթիխապ օլունուր իսէ, իճրաաթ վէ միւղաքէրաթ տախի օլ գատար վէզայիֆի նըզամիյէյի մուհաֆազայէ տէլալէթ իյլէյէճէյինտէն, էմրի ինթիխապտէ, Մէէմուրէյնտէն պիրինին, վէ եախօտ միւթէ-նէֆֆիզանը մէմլէքէթին (մէմլէքէթ նուֆուզուլարընըն) միւտախէլաթը, վէ մաարիֆէթ, ու սահապէթի միւնղամ օլմամասընէ (ճնլարըն փարմագ վուրմամալարընա վէ մէրամլարը գաթըլ մամասընա), վէ ինթիխապը աղա սէլահիյէթինտէ պուլունաճագ էհալի իլէ, ինթիխապէ արզ օլունաճագ էհալինին սըֆաթը նը-

զամիյէսինն (եանի ազալըղա առէմպէյէնմէյէ քիմէրին սէլա-
հիյէթի օլաճագ վէ ազալըղա նէ սըֆաթտա քիմէլէր կէչէճէք,
պոռնլարըն նըզամընա) տըգգաթ ու իթինա գըլընաճագ տըր:

Տէօրտիւնճի մատտէ : Մէճալիսին, պէնտի սապըգտա կէօս-
թէրիլաիյի իւզըն թէչքիլաթը իճրա օլունտուգտան սօնրա ,
մէրքէզ ու միւլհագաթճա իտարէի գալէմիյէնին թանգիմի
լէազըմ կէլիւպ , հէր վիլայէթին ումուրի թահրիրիյէսի (եազը
վէ գալէմէ միւթաալըգ իշլէրի) իսէ , միւսթագիլլ պիր մէք-
թուպճիյէ մուհաւվիլ (իհալէ օլմուշ) օլտըղընտան, վէ հէյէթի
գալէմիյէնին , նէ եօլտա թէրթիպ օլունմասը , վէ վէզայիֆի
միւթէմատիյէսինին (տաիմի օլան վազիֆէլէրինին) . նէ սու-
րէթլէ ճէրէյան իյլէմէսի իգթիզա իտէճէյի տախի իշպու
թէալիմաթէ մէրպութ օլան թէարիֆնամէտէ մուֆասսալէն
պէյան օլունտըղընտան, անլէրին թէրթիպաթընտա օթէարի-
ֆաթէ թէվֆիգան իճրա ու իքմալ օլունաճագ տըր :

ՖԱՍԼԸ ՍԱՆԻ

Մեկնէիք մեճլիսլէրինին ռիյէթի տաալի (տալաշաւա պագմագ)
հազըղնճա, վուգու պուշաճագ հարհէթլէրինն, վէ տաալիինին սուրէթի
հալալէսինն տաիւր սիր :

Պէչինճի մատտէ : Վիլայէթ նիզամնամէսինին մէվատտը
մուլթէլիֆէսինտէ պէյան օլունտըղը վէճհիլէ, վիլայէթլէրտէ
տէաալի ըույէթինն մէճմուր շլան մէճլիսլէր տէօրթ տէրէճէյէ
միւնգասիմ (պէօլիւնմիւշ) օլուպ ,

Պիրինճիսի , գուրատէ (քէօյլէրտէ) պուլունան իլթիյար
մէճլիսլէրի տիր քի , սուլհէն գապիլի թէսվիյէ (սուլհ եօլուլա
պիթէ պիլի) օլան, հուգուգը խաֆիֆէի շախսիյէյի (հէր քէսին
զաթընա միւթաալըգ խաֆիֆ հուգուգլարը) , վէ ,

Իքինճիսի , գաղա մէրքէզլէրինտէ օլան տէաալի մէճլիսլէրի
օլուպ, պոռնլար տախի, կէրէք գուրա իլթիյար մէճլիսլէրինտէ
հալլ ու թէսվիյէսի նըզամէն միւմքին օլամայան , վէ կէրէք
պուլունտուգլարը գասապսյէ միւթաալըգ պուլունան տէա-
ալիլի հուգուգըլէյի ըույէթ իտէրլէր :

Իւշիւնճիտի, Լիվա մէրքէզլէրինտէ օլան թէմիդի-հուգուգ մէճլիսլէրի օլուպ, պուռնլար ճինայէթտէն (սուչ գապահաթ իշլէրինտէն) վէ հուգուգը առիյէտէն միւնպախս (նէշէթ իթ-միշ) օլան տէավալարըն եանի, գազալար տէաավի-մէճիս-լէրինին պագտըղը հուգուգ իշլէրինին իսթինաֆէն ըույէթի-նէ (իսթինաֆ նըզամը իւզէրէ օլ տավալարա թէքրար պագ-մաղա), վէ կէրէք գազալար տէաավի մէճիսլէրինտէ նըզա-մէն թէսլիյէսի գապիլ օլմայան տէավալարըն ըէէսէն թէտ-գըզընա մէէզուռն (իլք պաշտան օլմագ իւզրէ կէրէյի կիպի պագըպ եօդլամաղա ըուխսաթլը) տըր :

Տէօրտիւնճիտի, վիլայէթ մէրքէզլէրինտէ պուլունան թէմ-յիդի-հուգուգը- վիլայէթ մէճլիսլէրի տիր քի, տաիրէյի վի-լայէթտէ ճիւզի վէ քիւլլի վուգու պուլան հուգուգ տէավա-լարընըն տիւլանը իսթինաֆը օլտըղը կիպի, վազիֆէի մախսու-սէսի իգթիզասընճէ պաշը վէ ճէսիմ տէավալարըն միւսթագիլ-լէն ըույէթի, վէ ճինայէթի ճէսիմէ իտտիալարընըն մուհա-քէմէսի պու մէճիսլէրէ մուհապվէլ տիր :

Ալթընճը մատտէ: Տէաավիյի-հուգուգը յէ իքի գըսմ օլուպ, պիրիսի, էմլաք ու էմլալէ միւթէաալըգ հուգուգը շախսիյէ, վէ տիկէրի, զապըթէի հիւքիւմէթէ (զապթիյէճէ իշլէրէ) միւթէաալըգ օլարագ, եա միւտտաիյի մախսուս ճանիպին-տէն, վէ եախօտ իտարէ մէէմուրլարը թարաֆլարընտան էշխաս ալէյհինտէ վուգու պուլան տէավալար, վէ ահվալու մուամէ-լաթը սաիրէտէն հասըլ օլան իտտիալար տըր :

Իշպսւ իքինէվի տէաավինին հիւքիւմէթէ իսթիմաի (տինլէ-նիլմէսի) մութլագա միւտտաի (տավաճը) թարաֆընտան ար-զուհալ, վէ եախօտ զապըթա մէէմուրի ճանիպինտէն միւ-զէքքիրէ իլէ պէյանը հալ վէ իսթիտա, օլունմաղէ մէրհուն (մախսուս) օլտըղընտան, արզուհալըզ վէ միւզէքքիրէսիզ հիշ պիր տէավանըն գապուլի, վէ մէճալիս, ու մահաքիմէ հա-վալէսի ճաիգ տէյիլ տիր :

Ենթինճի մատտէ : Պու վէճհիլէ գապուլ օլունաճագ տէաա-
վինին մուամէլաթը թէֆրիգ (այըրտ) իտիլմէք իչիւն, մէսէլա,
էրպապը ճիւնհա վէ գապահաթտան (թէօհմէթ լիլէրտէն) պիրի-
սի՝ զապըթէյի պէլէտիյէ ալէյհինտ օլան հարեքէթ ինտէն թօ-
լայը թուլթուլուպտէ, իսթինթագ վէ մուհաքէմէսի լէազըմ կէլ-
տիքտէ, վէ եախօտ ահվալի սաիրէ սէպէպիյէլէ տէաւլասը
Տէվլէթէ աիտ օլան շէյլէր իչիւն պիր շախսըն իսթիճվապ ու
իսթինթագը (սօրուլուպ սէօյլէտիլմէսի) իգթիզա էյլէտիքտէ,
թէօհմէթ, վէ գապահաթ, վէ մէսուլ օլտըղը մասլահաթըն
միւճմէլէն (իճմալ իւզէրինէ) պէյանընա տաիր զապըթա, վէ
իտարէ մէճմուրլարը ճանիպինտէն ժուրնալ վէ թագրիրի
եափըլուպ, ըէէսի-վիլայէթտէ իսէ վալի, վէ եա անըն Մու-
ալլին վէ վէքիլի թարաֆընա, վէ քիւրսիի լիվատէ իսէ, Միւ-
թէսարըրֆլէրէ, վէ գազալարտէ իսէ Գաիմմագամլէրէ իթա
օլունաճաղը (վէրիլէճէյի) կիպի :

Շախսէյն (իքի քիմսէ) պէյնինտէ թէքէվիլին իտէն (փէյ-
տա օլան) հէր նէվի տէաավինին տէրէճաթը տախի, ասհապի
տէաավի (տավա սահիպլէրի) թարաֆլարընտան արզուհալիլէ
եինէ օ մէրճիլէրէ (օլ մահալլէրէ) իֆատէ գըլընտըգտան սօն-
րա նէվ, ու ճինսինէ կէօրէ մէճալիս, ու մահաքիմէ հավալէ
իտիլէճէք :

Վէ ճիւզի վէ քիւլլի, հէր նէ տիւրլիւ տէավա օլուրիսէ օլ-
սուն, մէճալիս ու մահաքիմտէ թէտգըգ օլունմատըգճէ, վէ
մազպաթա, վէ իլամ վէրիլմէտիքճէ, Հիւքիլմէթ—Մէճմուր-
լարը թարաֆլարընտան, պիր կէօնէ հիւքմիւն իճըասը թէճ-
վիզ օլունմայաճագ տըր (ճաիզ կէօրիլմէյէճէք) :

Մէքիզինճի մատտէ : Պէնտի սապըգտա կէօսթէրիլէն հու-
գուգ տէավալարընըն պիթ-թապի Մահաքիմի-Շէրիյէյի թէա-
ալլիւգ իտէճէք, վէ ճինայէթ իտտիալարընըն մուրաֆաաի
Շէրիյէյի իճապ իթտիրէճէք ճիհէթլէրի օլաճաղընտան, թէտ-
գըգաթ ու ահքէամը Շէրիյէ տաիրէսինտէ կէօրիլէճէք իշ-
լէրին Մահաքիմի Շէրիյէյէ կէօնտէրիլմէսի լէազըմ կէլիւպ :

Փագաթ թէպաաի միւսլիմէտէն օլան պիր շախս իլէ, զայըրը
միւսլիմ օլան տիկէր շախս պէյնինտէ հուգուգա միւլթէաապըգ-

պիր տէաւա թէքէվիւն իյլէտիյի , վէ խըրիսթիյանտան իգամէի պէյ յինէյէ իհթիյաճ վիրէճէք (վէ խըրիսթիյանտան շահիտ իսպաթ տինլէտիլմէսինէ միւհթաճ) պիր շէյ օլտըղը հալտէ , մութլադա թէմիդի հուգուգ ու տէաավի մէճլիսլէրինէ հաւլալէ օլունարադ , մուհաքէմաթը լէաղըմէսի , օ մէճլիսլէրտէ մուհիգգանէ (հագճասընա) իճրա իթտիրիլէճէք :

Վէ միլէլի ղայրը-միւսլիմէ էֆրատընըն (հէր պիր իսլամտան օլմայան միլլէթլէրին) ումուրի ըուհանիյէ վէ մէզհէպիյէլէրինէ (կրօնական հոգևոր իշլէրինէ) , վէ եախօտ ճէմաաթը միլլիյէ (պիր միլլէթին քէնտի ճէմաաթը) պէյնինտէ ճարի օլան խուսուսաթ ու մուամէլաթա տաիր վուգու պուլան տէաւա վէ իսթիտալէրին թէտղըգ ու թէսվիյէսի տախի , նըզամաթի ումումիլլէյէ մուճիպինճէ Միթրէփօլիտ , վէ Մուրախիսասալարէ հաւլալէ գըլընարադ , տէրէճէի սանիյէտէ (իքինճի տէրէճէտէ) Հիւքիւմէթին վէսաթէթ ու մաարիֆէթինէ պըրաղըլաճադ , օ մագուլէ իշլէրին թահգըղաթ ու թէտղըղաթը իգթիզա իտէն մէճլիսլէրէ իհալէ օլունաճադ սըր :

Թօգուգունճի մատտէ : Տէաւասը Հիւքիւմէթէ ախա օլան մէվատտը հուգուգըլէնին ըույէթի տախի , այնըլլէ մատտէի սապըգատա կէօսթէրիլէն գաիտէյէ թաթպիգ օլունուպ , կէրէք իսլամ ալէյհինտէ , ղայրը-միւսլիմ շուհուտ իգամէսինի միւսթէլզիմ (շահիտ տինլէտիլմէյի մուճիպ) օլաճադ , վէ կէրէք ահքէամը գանունիլլէ տաիրէսինտէ ֆասլ ու հիւքմ օլունաճադ տէաավիտէն պիր ճիհէթի Տէվլէթէ վէ Խտարէյէ թէաալլիւգ իտէն խուսուսաթ , թէմիդի հուգուգ , ու տէաավի Մէճլիսլէրինէ հաւլալէ գըլընարադ , Հիւքիւմէթին հուգուգըլէ հուգուգը ումումիլլէյէնին մուհաքէմաթը , վէ շու իքի գըսմա աիտ տէաավինին սուրէթի գապուլլիլէ իճրաի թէտղըղաթը , մուամէլէյի միւթէսալլիլէ թահթընտա թութուլաճադ սըր , (եանի , հիւքիւմէթին հուգուգուլլա ումումա ալիտ օլան հուգուգճա մուհաքէմէլէր , վէ պէյլլէ տաւլարըն գապուլ օլարադ հագըղաթ իւզէրէ իճրալէրի իչիւն ասլա այրը սէչի մուամէլէ պուլունմայաճադ սըր) :

Օնուհնճու մատտէ : Հիւքիւմէթ մէհմուրլարը ալէյհնտէ վուգու պուլաճագ տէավալարըն , էվվէլ էմրտէ էն պիւյիւք մէհմուր թարաֆընտան , եանի տէրէճէ տէրէճէ Վալի , վէ Միւթէսարըրֆ , վէ Գաիմնագամէր ճանիպինտէն սըրրէն վէ ալէնէն (կիզլիճէ վէ աշիքեարճա) թահգըգաթը իճրա օլու-նարագ մասլահաթ մուհաքէմէյի ինթաճ էյլէտիյի (մուհա-քէմէ օլմաղա տիւշտիւյիւ) թագտիրտէ , թէմիդի-հուգուգ , ու տէաավի մէճլիսլէրինտէ ըույէթ իտիլէճէք տիր :

Օն պիրինճի մատտէ : Թիճարէթ , վէ չիրքէթտէն հատիս օլան (զուհուր իտէն) տէավալարըն ըույէթ ու մուհաքէմէսի , մութլագա թիճարէթ մահքէմէլէրինէ աիտ օլտըղը կիպի , տաիրէի Վիլայէթտէ պուլունան սանճագ , վէ գասապալար մահաքիմի թիճարէթինին (թիճարէթ մահքէմէլէրինին) ըու-յէթ ու հիւքմ էյլէտիյի թիճարէթ տէավալարընըն իսթինա-ֆը տախի , Մէրքէզի-Վիլայէթտէ պուլունան Մէճլիսի-Թի-ճարէթէ աիտ պուլունտըղընտան , միւհագաթտէ (էթրաֆ-տա) պուլունան թիճարէթ մահքէմէլէրի իլամաթընըն , հու-գուգը-ատիյէ Մահաքիմ ու մէճալիսինտէ իսթինաֆ ու ըու-յէթի ճաիզ օլմայաճագ տըր :

ՖԱՍԼԸ ՍԱԼԻՍ

Վեզայիֆի ումումիյենին տէհճաթընը վէ խաշահաթը զապրքէ : ու պէյեհիյէ միւթեասալըգ պագը իճրաթ ու իխարաթը միւթեզամ-մին սիր :

Օն քինճի մատտէ : Վիլայէթլէրին վէզայիֆի ումումիյէսի իթիպարըյլա էսասը իճրաթը իւչ գըսմ օլարագ , պիրինճի-սի , իտարէյի—Միւլքիյէ վէ Մալիյէ ճիւմէսինտէն օլան , թահսիլի էմիլալ , վէ թափու , վէ էրազի իչլէրի ,

Վէ իքինճիսի , ասաքիրի զապլթիյէնին սուրէթի իտարէ վէ հարէքէթլէրի ,

Վէ իւչիւնճիսի , մէնաֆիի ումումիյէյէ աիտ օլան իմարը

Թուրուգ ու մաապիր (եօլլար վէ կէչիտ եէրլէրի եափըմասը), վէ սաիր հէր տիւրլիւ իհթիյաճաթը պէլէտիյէնին էսպապը օլուպ ,

Պիրինճի գըսմը էմվալը տէվլէթէ միւթէաալլըգ օլան ճիհէ-թիյլէ , թէքէալիֆի միւրէթթէպէնին սուվէրի թահսիլիյէսի (միրի իչիւն ալընմասը թէրթիպ օլան վէրկի վէ ագճէլէրին թահսիլի սուրէթլէրի) տիր , պուռնուն հիչ պիր կէօնէ թէէխ-խիրաթ վէ թասիպաթը միւսթէլզիմ (սարգըյա պըրագըլմայը, վէ կիւճլիքլէրի մուճիպ) օլմայաճագ , վէ էհալի հագլարընտա պարսի թէսհիլաթ (գօլալլըգ) օլաճագ եօլտա ճէրէյանը , միւլթէզէմի Ալի օլտուղունտան ,

Վէ խուսուսիյլէ պիր թարաֆտան իճրա գըլընմագտա օլան թահրիրի էմլաք իգթիզասընճա վէրկիւնիւն (վէրկիւնին) նիս-պէթի ասիլիյէսի քէսպի ինթիզամ իյլէմէսինտէն թօլայը թահ-սիլաթընտա սուրէթի միւնթազամէտէ օլմասը լէաղըմ կէլտի-յինտէն վիրկիւ , վէ պէտէլաթի ասքէրիյէնին թարիգի իս-թիհսալինէ , վէ պուռնուն իչիւն եափըլան թահսիլտարըրն վէզայիֆինէ տաիր Թուռա Վիլայէթինտէ մէրիյ-իւլ-իճրա օլան թէալիմաթլարըն թաամիմի ահքէամը մուգարրէրտիր (հիւքիւմ-լէրինին հէր թարաֆտատա իճրայէ կէլմէսի գարարլաշմըշ տըր) :

Թահսիլի էմվալըն պիր շիւպէսի տախի , չիւնքի , Վիլայէթ Նըզամը հիւքմիւնճէ , Հիւքքէամը-շէրին թէվզիֆի (Շէրիաթ հաքիմլէրինէ գատըլարընա սյլըգ պաղլանմըշ օլտուղու) ճի-հէթիյլէ անլէրէ , վէ Մէմուրէյնի-Միւլքիյէյէ աիտ օլան , խարճը վէսաիգ վէ բիւսումի թահսիլիյէ (իլամ հէօճճէթ վէ պուռնուն կիպի շէյլէրին խարճլարը , վէ բէսիմլէրի) խազինէի Տէվլէթէ գալտըղընտան , պու բիւսումաթըն իսթիհսալ ու հըֆզընը , Վէ գանունէն էրպապը ճիւնհա ու գապահաթ-տան ալընան ճէզայի նագտինին ճիհէթի իսթիֆասընը (ալըպ հըֆզ իտիլմէսինի) թէէմին իյլէմէք մատտէլէրի օլմաղիլէ , շու-իքի նէվ թահսիլաթէ ,

Վէ կէօչէֆէլիք հալինտէ պուլունան գըպթի թաիֆէսի վիրկիւսինին իսթիհսալինէ միւթէաալլըգ օլան ուսուլի ճէսիտէնին մուհաֆազա վէ իճրասընա տախի իթինա գըլը-նաճագ տըր :

Օն իւշիւնճիւ մատտէ : Թափու վէ էրադի իշլէրի, խալգըն մէտարը սէրվէթ ու թիճարէթի օլան իքի վասըթէի գավիյէ-նին թանգիմի իճրաաթը տիմէք օլուպ, պուռնարըն էսասը ի-սէ գավանինի մախսուսէ իլէ միւէյյէտ (մէթանէթլէնմիշ) օլ-տըղը հալտէ, իտարէի միւթէմատիյէսինտէն (պիր տիւղիյէ իտարէ օլմասընտան) Տէվլէթճէ վէ էհալիճէ հուսուլի թէէմի-նաթէ տէլալէթ իյլէյէճէք թէտապիր ու թէշէպպիւսաթէ տըգգաթ օլունմագ միւլթէզէմ իտիյինտէն, շու մագսէտէ թէվֆիգան միւթթէսիզ (իթթիխազ օլմուշ) օլան գավախտի ճէտիտէնին իճրասը, վաղիֆէյի ումուլիյէ ճիւմլէսինտէն տիր,

Օն տէօրտիւնճի մատտէ : Իտարէի միւլթիյէնին գըսմիսս-նիսի օլան ումուրի Զապիթէ, ճիսմի մէմլէքէթին ավարըղը նամէրդիյէտէն (եօլսուզ վէ հագսըզ գուհուրաթ իշլէրտէն մէմ-լէքէթի էսիրկէմէք), վէ օ ճիհէթլէ էհալինին էմիյէթի մալ ու ճան վէ ըրզ ու նամուսլարընը խալէլտէն վիգայէ իյլէմէք խուսուսլարընը միւշթէմիլ օլուպ,

Կէրէք պու վաղիֆէի միւհիմլէնին վէ կէրէք քեաֆֆէի է-վամիրի հիւքիւմէթին վասըթէի թէնֆիզ ու իճրասը իսէ ա-սաքիրի զապիթիյէ (կէրէք էհալիյի էսիրկէմէք վաղիֆէլէրինի վէ Հիւքիւմէթին էմիլէրինի եէօրիւթմէյէ վէ իճրա էթմէյէ վասըթա զապիթիյէ ասքէրլէրի) օլտըղընտան, պու սընֆըն թանգիմի ահվալ ու հարէքէաթը, մէվատտը միւթէնատէն պուլունմուշ տուր :

Պինապէրին, մուգատտէմա րումէլի գըթասընըն հէյէթի զապիթիյէսի թահթը ինթիզամէ (նըզամ ալթընա) ալընուպ, Հալէպ վէ Սուրիյա վիւլյէթլէրինճէ տախի էսպապը թանգի-միյէնին իճրասը հասըլ օլմուշ, վէ տահա սաիր մահալլէրին գուվլէի զապիթէսի մունթազամ սուրէթէ գօնուլմամիշ իսէ տէ, անլէրինտէ սըրասըլլէ իգթիզասընա պագըլմասը մու-գարրէր տիր : Շու գատար քի,

Խըտմէթի զապիթէնին իւշ նէվի վաղիֆէսի օլարագ, անըն պիրինճիսի, հէր մէմլէքէթտէ փօլիս ուսուլինէ լէազըմ օլան իշ-լէրի ըույէթ ու իճրա իթմէք, Եանի, Մէէմուրէյնի-Հիւքիւ-

մէթին , կերէք Տէվլէթէ միւթէաալլըգ ումուրտա վէ կերէք էհալի վէ սէքէնէյէ տաիր խոսսուսաթտէ , պիլիւպ էօյրէնմէսի վէ մութթալի (էյի վուգուֆիյէթլի) օլմասը լէազըմ կէլէն ճիւղի վէ քիւլլի իշլէր հէր նէ իսէ , անլէրի վազթիյլէ վէ հա- գըգաթիյլէ էօյրէնիւպ մէյտանէ չըգարմագ ,

Վէ իքինճիսի , էմվալը-Տէվլէթին իսթիհսալինէ պագմագ ,

Վէ իւշիւնճիսի էրպապը ճինայէթ ու շագավէթի իսթիսալ (հէր քէսէ զարարէմ օլանլարը վէ էնվաի ըէզալէթէ էտէպ- սիզլիղէ իրթիքէապ իտէնլէրի սըգըճա թութմագ) իլէ , իհզար (հիւքիւմէթ հուզուրուճա ատէմ ճէլպ էթմէք) իշլէրինի իճրա իյլէմէք մատէլէրի օլմասըյլէ պէրապէր , պու իւշ վազիֆէնին պիր վասըթէյէ թէվտի ու իհալէսի (սըմարլանմասը) միւլքէն , վէ մասլահաթէն մուզիրը օլտուղունտան , թէֆթիշ մասալիհի իլէ թահսիլ վազիֆէսի , խըտմէթի հըֆիլլէտէն պիթ-թէֆրիգ , զապթիյէսի միւնթազամ օլան վիլայէթլէրին իտարէի զապի- թէսի պաշգա , վէ խըտմէթի թէֆթիշլէյէ վէ թահսիլիլլէսի պաշգա սընըֆլարէ թազսիմ ու իհալէ գըլընմըշ օլմաղ իլէ ,

Վէ թէֆթիշ մէէմուրլէրիլէ թահսիլտարլարըն վէզայիֆինէ տաիր թէալիմաթլար տալի եափըլմաղիլէ , սաիր վիլայէթլէրճէ տէ շու գաիտէյէ թէվֆիգը հարէքէթ օլունմագ լէազըմ կէլիւպ ,

Փագաթ սուճուֆի սէլասէի մէպհուսէնին թանզիմի (եօգա- րըտա պահս'օլունան զապթիյէճէ իւշ գըսմըն եօլույլա սըրա- սընա գօնուլմագ խոսսուսու) , զապթիյէսի միւնթազամ օլմա- յան եէրլէրտէ միւքէմմէլէն մէվգըրի հուսուլէ իսալ օլունամագ իսէ տէ , թէֆրիգի վազիֆէ մատտէսինին սուրէթի մուվագ- գաթատէ իճրասը միւմքին օլապիլէճէյինտէն , թէաալիմաթը մախսուսէլէրինէ թէվֆիգան , ասաքիրի մէվճուտէի զապթի- յէնին էսասը հարէքէթլէրի , իւշ գըսմա թազսիմ օլունմագ ,

Վէ թանզիմաթը զապթիյէյէ գատար մէվճուտինին թագ- լիլիլլէ (մէվճուտ պուլունանլարընը ազալթմաղ իլէ) , վէ մա- աշլարընըն թէաատիլ ու թէսվիլլէսիլլէ հիւսնի իտարէի ու- մուրէ իթինա գըլընմագ ,

Վէ պու եօլտա պիր թէրթիպէ քէաֆի գարշուլուգ պու- րունտուգճա , Պապը-Ալիյէ պէյան վէ ինհա իաիլմէք իճապը մասլահաթտան տըր :

Օն պէշինճի մատտէ : Մէնմուրէյնի միւլքիյէնին վաղիֆէ-
լէրինէ տաիր Ենթմիշ սէքիզ թարիխինտէ գալէմէ ալընան
թէնաալիմաթը ումումիյէի մուվազգաթէնին Օն պէշինճի մատ-
տէսինտէ պէյան օլունտըղը վէճհիլէ , տախիլի վիլայէթտէ
ղալէպէլիք իլէ աշգըյա գուհուր իտէրէք էմիլիէթի պէլէտիյէ-
յէ խալէլ կէլտիյի , վէ նէֆէրաթը մէվճուտէի զապթիյէ քի-
ֆայէթ իթմէտիյի , վէ ասաքերի միւնթաղամէի—Շահանէ պու-
լունմատըղը թագտիրտէ , նէֆէրաթը մուվազգաթէի զապ-
թիյէ թահրերինի Վիւլաթը—Իզամ քէմաքէան մէնզուն օլ-
տուգլարը միսիլիւ ,

Շագապէթի միւսթէմիրրէ ասհապընտան տէր-տէսթ օլու-
նան էշխասըն , թէմիլզի—հուգուգ ու ճինայէթ Մէնլիսլէ-
րինտէ իսթինթագ ու մուհաքէմէլէրի իճրա օլունտուգտան ,

վէ տէրէճէի ճինայէթ ու թէօհմէթլէրի սապիթ օլտուգ-
տան սօնրա , հէման իտամ ու իզալէի վիճուտլէրինէ (պաշլարը
հէմէն քէսիլիպ վիճուտլարընըն օրթատան գալտըրըլմալարը-
նա) , վէ եախօտ սաիր տիւրիւ ճէզալէրինէ մէվգը , ու մասլա-
հաթճա լիւզում կէօրիւնիւր իսէ իգթիզասընը իճրա ,

վէ պատէհիւ մազպաթա վէ իսթինթագնամէլէրինի Պապը
Ալիյէ իրսալ ու իսրայէ տախի , Վիւլաթը—Իզամ մէնզունտուր ,

Փագաթ պու մատտէ վէք զիյատէ տըգգաթ ու իթինայէ
շայան օլմաղիլէ հիշ քիմնէնին պիւլա—մուճիպ ճէզա կէօրմէ-
մէսինէ ,

վէ շու մէնզունիյէթին սուի իսթիմալտէն մուհաֆազասը-
նա հասրի նազար օլունուպ , խիլաֆը Գանուն ու նըզամ պիր ա-
տէմին հագգընտա թէրթիպի միւճաղաթ օլունուր իսէ , մէ-
սուլիյէթի գանունիյէսինին իճրա գըլընաճաղը մուհագգազ
օլտըղընտան պուրալարը միւթէմատիյէն կէօղէտիլմէք ,

վէ թէլէղրաֆ օլան ետրլէրտէ օ մագուլէ միւսարաաթէ
միւճաղաթը իճրա գըլընաճագ էշխասըն պիրքէրրէ տէրէճէի
ճինայէթլէրի , վէ իճրաի ճէզալէրի թէլէղրաֆիլէ Պապը-
Ալիտէն իսթիզան օլունուպ , ալընաճագ ճէվապէ կէօրէ իգ-
թիզասընէ պագըլմագ լէաղըմ կէլէճէք տիր :

Օն ալթընճը մատտէ : Վէզայիֆի ումումիյէնին իւչիւնճի

գրամը օլան իմարաթ ու իսլահաթը միւլքիյէ խոսուսլէրի, հէր վիլայէթին իճապ ու իհթիյաճընէ կէօրէ վիճուտէ կէթիւրիլէ. ճէլինտէն, պոռնլարըն միւլքիւտաթը պիթ-թապի գապիլի թէա-տատ օլամազ (նէլէր օլտըղը պիրէր պիրէր սայըլամազ) իսէ տէ, էնվաի իթիպարիլլէ, մէսէլա, մէքէաթիպի ումուսիյէնին թանգիմի (ումուսի մէքթէպլէր եափըլմասը), վէ թուրուգ ու մաապիրին իմարը, վէ գիրաաթ ու սանաաթըն թէքսիր ու թէգլիտի, վէ աճէզէի էյթամըն (իգթիտարը օլմայան քիմսէ-սիզ չօճուգլարըն) թէրպիլէսի, վէ իգրազ ու իսթիգրազ մատ-տէսինին պէյնէլ—էհալի հիւսնի իճրասը,

վէ էշճարը նաֆիանըն (մէնֆաաթըլ աղաճլարըն) եէթիշ-տիրիլմէսիլլէ, էնհար վէ կէօլ թաթհիրի (չայլարըն վէ կէօլ-լէրին փաքէնմէսի), վէ խարգ քիւշատը (եէր եըրթմազ արղլար աշմազ) մատտէլէրի, մաամուրիյէթի պէլէտիլլէ, վէ սէրվէթի թէպաանըն թարագգըլաթընա տէլիլ օլաճագ էսպապը էսա-սիլլէտէն օլուպ,

Պոռնլարտան թանգիմի թուրուգ ու մաապիր հագգընտա վազ ու թէէսիս օլունան նըզամամէնին թաամիմի ահքէամընա, պիր գաչ սէնէ տիր թէշէպպիւս գըլընարագ, էհալինին հէր սընֆը պոռնուն մուհասսէնաթընը թէֆէհհիւմ էլլէմիշ, վէ ամէլիյաթընա ալըշմըշ օլտուգլարընտան,

վէ մաա-մաֆիհ, պու մագուլէ նըզամաթըն իճրաաթընճա էսպապը թէսհիլիլլէյէ միւրաճաաթ օլունմագ մուգթազի օլուպ թունա վիլայէթինտէ թէճրիւպէի ֆիլիլիյէ իւզէրինէ թէսհի-լաթը լէազըմէ իսթիհասալ գըլընմըշ օլտըղընտան, անըն ուսուլ ու ֆիւրուինի հալի օլան թէաալիմաթէ թաթպիգի մուամէլաթ իտիլէրէք, հէր վիլայէթին խոսուս ու ումուսի եօլլարընըն (եանի քէօյտէն քէօյէ կիտէն եօլլար ըլա վիլայէթ վէ իսթան-պօլա ուզանան ճատտէլէրին) թէային գըլընաճագ միւհհէնտիս-լէր նէզարէթլէրիլլէ իմար, ու թանգիմինէ,

վէ էշճարը նաֆիա իլէ, սաիր իսթիֆատէ իտիլէճէք թօ-խուսլարըն ճէլպ ու զէրինէ (էքտիրիլմէսինէ) իգտամ օլունա-ճագ տըր:

Օն եէտինճի մատտէ : Մէքէաթիպի ումուսիլլէի վիլայաթըն

Նէզարեթի, վէ խտարէլէրինին թանգիմի, վիւայէթ նըզաճնամէ-
սի հիւքմիւնճէ Միւֆէթթիշի-հիւքքէամին վազիֆէի մէհմու-
րիյէթի ճիւմլէսինտէն օլուպ, թաշրալարճա էքսէր գասապա-
թը ճէսիմէտէ ըիւշտիյէ մէքթէպլէրի տախի եափըմըշ իսէ
տէ, պիւրինճի տէրէճէտէ էթֆալըն (չօճուգլարըն) մէվգըրի
թահսիլ ու թէրպիյէթլէրի օլան սըպեան մէքէաթիպինի իս-
լահ իթմէք, վէ հիւ մէքթէպ օլմայան մահալլէր տէ մէքթէպ-
լէր եափտըրմագ, վէ էթֆալի էհալիյի թահսիլի իւլումէ
թէշվիդ, վէ վէլի ու ագրապալարընը թէրդիպ իյէմէք (չօճուգ-
լարընը օգուլմաղա համլէսլէնտիրմէք) վէզայիֆի հիւքիւ-
մէթին մէվատտը միւհիմլէսինտէն օլմաղ իլէ,

Վէ վիճուհի պիրրէ (խայրաթէ) վասիյէթ օլունմուշ օլան
ադճէլէրին պու միսիլլիւ ասարը խայրիյէյէ սարֆը, միւնասիպ
կէօրիւնմէքլէ, անլէրին ճէմիյէ, վէ իանէի էհալի իլէ մէք-
թէպ պուլունմայան եէրլէրտէ սըպեան մէքթէպլէրի քիւշա-
տընա, վէ մէվճուտինին իսլահընա չալըշրաճագ տըր:

Օն սէքիդինճի մատտէ, Սանայիի տախիյիյէնին թարագգըսը
(տախիլի սանաաթլարըն արթըպ իլէրիւլէմէսի) սէրվէթի մէմ-
լէքէթին էսպապը ազիմէսինտէն օլմասըլէ պէրսպէր, պու-
նուն թարիգի իսթիհասալի միւթէնէվի (էլտէ իթմէք եօլլարը
չօգ տիւրլիւ) օլտըղընտան, վէ շու գատար քի, իսլահխանէ
նամըյլա թունա վիւայէթինտէ եափըլան մահէլլէրէ էթֆալ ու
էյթամը էհալի գապուլ օլունարագ, պունլար օրատա սանայիէ
թէշվիդ ու թէրդիպ օլունմասըլլէ ազ վագըթտա պիր թագըմ
շէյլէր թահսիլ իտէրէք, ասաքիրի գապթիյէ էլպիսէ վէ
գունտըլարընըն իսլահխանէլէրտէ իմալը (եափըլմասը) հա-
սըլ օլմուշ իտիւյինտէն,

Պունլարըն սուրէթի թէրթիպինի շամիլ օլան թէաալիմաթէ
միւրաճաաթ իլէ, հէր վիւայէթտէ պէօյլէ իսլահխանէլէր քիւ-
շատընա,

Վէ ֆապրիգալէր, վէ շիրքէթլէր թէէսիս ու թէրթիպի կի-
պի, ասհապի հիրֆէթ ու թիճարէթ թարաֆլարընտան արզ
օլունաճագ մաթալիպ ու միւսթէտիյաթըն թէրվիճ ու թէս-
հիլինէ (վէ թիւճճար վէ սանաաթ սահապը քիմնէլէր թա-

րաֆլարընտան ֆապրիգա վէ դօնփանեա գուրմագ կիպի շէյլէրէ հալէս վէ իսթէք կէօսթէրիտիքճէ գապուլ օլունա-
րագ գօլայլըգ վէ րէվաճ պուլմալարընա), վէ պէլքի օ միսիլ-
լիւլէրին օ եօլա թէրղիպ ու թէշվիգլինէ սարֆը զայրէթ
գըլընաճագ տըր :

Օն թօգուգունճի մատտէ , էրպապը զիրաթ ու ֆէլահա-
թըն (չիֆթճիլէրին) միլթէմատիյէն մէճպուր ու միւհթաճ
օլտուգլարը իսթիգրազ ու իսթիտանէ իչիւն էքսէր եէրլէրտէ
մուրապահաճըլարա միւրաճաթ իյլէտիքլէրի, վէ անլէրին
տախի մէնաֆիի նա-մէշըուէ (զիմմէթսիզ քէարլար) իսթի-
սալինէ չալըշարագ, հատտի նըզամիսի խարիճինտէ պիր թագըմ
շէրայիթի մուգիրրէ (ֆահիշ ֆայիզ վէ սայիր ֆահիշ շարթլար)
թէքլիֆիլէ, էհայիլի իզրար իթտիքլէրի (զարարլանտըրտըգլա-
րը) մաալիւմօլուպ, էյէրչի, մուրապահաճնըզամիսիսին հիւք-
մի, օ մագուլէ մուգալէլաթընա-մէշըուէյի ինտ-էլ-մուհաքէմէ
թէաատիլէ քէաֆի իսէտէ , ասըլ Հիւքիւմէթին եափաճաղը
շէյ, էհալիլի շու մէճպուրիլէթի մուգիրրէտէն գուրթարմագ
սուրէթի օլուպ, մուգատտէմա թունա վիլայէթինճէ թէշ-
քիլ ու քիւշատ օլունան մէնաֆիի ումուլիյէ սանտըգլարը իսէ
պու մագսէտի , պիս-սուհուլէ իսթիքմալ իյլէմիշ ,

Վէ էհալինին մալիլէ եէնի էհալի իչիւն օթուգ պին քիսէյէ
եագըն սէրմայէի նագտի թէտարիք իտիւպ, հէրքէս պու սան-
տըգլարտան իսթիգրազէ ալըշմաղիլէ, մուրապահաճը թագը-
մընըն իթիսաֆինէ (մուրապահաճըլարըն գուլումլարընա) մա-
հէլ գալմաւըլ օլտըղընտան , իչպու սանտըգլարըն նըզամիս-
մէի մախսուսինէ թաթպիգան հէր վիլայէթտէ քիւշատ ու
թէրթիպինէ հիմմէթ օլունաճագ տըր :

Եիրմինճի մատտէ , Շէհր ու գասապալարճա թանգիֆաթ ու
թանգիմաթըն իճրասըլէ , հէր մէվգըրն իսլահաթճա օլան
իհթիյաճընը, եինէ օ մէվգըրտէ թէսհիլ իթմէք ումուրի միւլ-
թէգիմէտէն օլուպ , թահրիրի էմլաք իւզէրինէ թէրէթթիւպ
իտէն վիրկիւնիւն պիր գըսմը տախի Տէվլէթճէ հէր գասապանըն
մասարիֆի թանգիֆիյէսի մուգապիլինտէ թէրք ու թախսիս
օլունմագտէ պուլունտըղընտան , կէրէք շու վարիտաթ , վէ
կէրէք սաիր մուլալէնաթ իլէ շէհր ու գասապալարըն իմարա-

Թընը վիւճուտէ կէթիւրմէք իշիւն , պիրէր տաիրէի պէլէտիյէ մէճլիսի Թէշքիի սուրէթինտէ , Թունա վիլայէթինին Թէճ-րիւպէի ֆիլիլիյէսիյլէ մուհասսէնաթ կէօրիւտիւյիւնտէն , իշ պու մէճալիսին տախի րէֆթէ րէֆթէ (կիտէ կիտէ) նըղամընա Թաթալիգան Թէշքիլինէ իթինա իտիլէճէք տիր :

Եիրմի պիրինճի մատտէ : Թէքսիրի Թէնասիւլ (աօղուշ եւ-խօտ ինսան արթըրըլմագ) մատտէսինի Թէսիլ էյլէմէք , իմա-րաթը միւլքիյէնին լէվաղիմինտէն օլտըղը հալտէ , Թաշրա-լարճա էմրի Թէնքիհ ու իզտիվաճտէ (էվլէնմէք քէյֆիյէթլէ-րինտէ) էքսէրիյա ճարի օլան Թէքէլլիւֆաթ (ատէթտէն զիյա-տէ մասրաֆ իթմէլէր) պունտ մանի օլմագտէ իտիլինտէն , հէր Թարաֆճա օ մագուլէ Թէքէլլիւֆաթըն տէֆ ու իլղասըլլէ , Թէնաքիհին Թէքսիրի էսպպալընէ (էվլէնմէնին չօղալմտսը սէ-պէպլէրինէ) , վէ իշպու Թէաալիմաթէ միւնղամ օլան Թէնպիհ-նամէ մուճիպինճէ , վէ տահա սաիր սուրէթլէ իճրաի վիսա-յայէ (սըմարլանան խուսուսլարէ (տըգգաթ գըլլնաճագ տըր :

Եիրմի իքինճի մատտէ : Պունլարտան մաատա շայանը իթի-նա օլան մէսալիհին (տըգգաթ օլաճագ իշլէրին) պիրիսի տախի հալի պէտալլէթտէ պուլունան աշայիրլէրտէն միւսթաիտի մէ-տէնիյէթ (տաղտա պայըրտա էյլէնէն աշիրէլէրտէն չէհրիլիյէ իսթիտատը) օլանլարըն իսքէանը , վէ միւհաճիրինի չէրաքէսէ Թագըմընըն Թալթին ու իվալէրիլլէ իսթիգրարի սէրվլէթ ու Թիճարէթլէրի (վէ չէրքէլլէրին պիր եէրտէ օթուրուպ մալ մէնալ գաղանմայէ վէ Թիւճճարըղա տէօլէշմէլէրի) խուսուսի օլուպ ,

Միւհաճիրին իսքէանընըն սուվէրի իճրալիյէսի իսէ Թէաա-լիմաթի մախսուսէ իլէ Թէային գըլլնմըշ ,

Վէ աշայիրին իսքէանլարը տախի քէնտիւլէրինճէ , վէ Տէվլէթ ու մէմլէքէթճէ խայրու վէ նաֆի պուլունմուշ օլ-տըղընտան , էմրի իսքէան հագգընտա Թէգայիւտաթի քէա-միլէյէ տէվամ օլունմագ , վէ միւհաճիրինի չէրաքէսէնին էս-պապը զիրաաթ ու Թիճարէթլէրինի իսթիքմալէ նէղարէթ գըլլնմագ իգթիղաի հալտէն տիր :

ԽԱԹԻՄԻ (սօն քելամ)

Իշթէ վիլայէթէրճէ իթթիխազ օլունաճագ հարէքէաթը իճրալէ, վէ վէզայիֆի միւհիմնէնին տէրէճաթ ու քէյֆիյաթը պունլար օլուպ, քէաֆֆէի մէսալիհին թէաթիլի ուսուլ, վէ թէշլիտի մուամէլաթը իսէ, թէճըրիւպէի ֆիլիլլէյէ միւսթէ-նիտ (տայանմագտէ) օլտըղնտան, պիր քէրրէ խուսուսաթի մուհարրէրէյէ վազը էսաս օլունտուգտան (պու եազըլան խուսուսլէրէ թէմէլ գուրուլտուգտան) սօնրա, հէր մահէլին իհ-թիյաճընա կէօրէ տահա նէ տիւրլիւ շէյլէր եափըլմագ,

Վէ ուսուլ ու թէաալիմաթը մէվճուտէնին նէ ճիհէթլէրի թէատիլ ու թէէյիտ օլունմագ լէազըմ կէլիւր իսէ, պիլ-իս-զան (իզին իսթէյէրէք) իգթիզալէրինէ պագըլմագ,

Վէ մէպատիի ումուրտէ (իշլէրին պաշլանղըճընտէ) պիրէր նիւսիսէսի թապ ու թէմսիլ օլունան նիզամաթ ու թէալիմաթ լայհէլէրի, էսասը հարէքէթ իթթիխազ գըլընմագ,

Վէ հէր հալտէ տէվլէթ, ու մէմլէքէթ, վէ թէպաա, ու միլլէթէ նաֆի (ֆայիտէ վիրիճի) օլաճագ ասարը մէմուհէ իպըաղինէ սարֆը ըէվիյէթ ու միւսատագաթ օլունմագ (տօզ-րու ֆիքիւր իլէ եօրուլմագ) լէազըմ կէլէճէք տիր :

ՎԻԼԱՅԷԹ ՆԻԶԱՄՆԱՄԷՍԻ

Մէմալիքի-մահրուսէի-Շահանէնին գըթաաթի միւթէատտիտէսի, Լիվալէրին միւնասէպաթինէ կէօրէ, տէվաիրի միւթէատտիտէյէ (նիչէ տաիրէլէրէ) թադսիմ իլէ, հէր տաիրէ, Վիլայէթ իսմիլէ եատ օլունաճագ տըր :

Պիրինճի մատտէ : Հէր տաիրէնին իտարէի ումումիլլէսի մէվատտի աթիլէտէ մուայյէն օլան հէյէթի իտարէյէ մուհավլէլ, վէ պու իտարէ պիր մէրքէզտէ մուգարրէր տիր :

Իքինճի մատտէ : Հէր տաիրէ, իտարէի մէրքէզիլէնին պուլունտուղու սանճագլէ պէրապէր Լիվալէրէ միւնգասիմ օլարագ, հէր պիր սանճագտա պիր Միւթէսարրըֆլըգ իտարէսի օլուպ, Բէէսի-Լիվա օլան շէհիր, մագարր օլաճագ տըր (Միւթէսարրըֆ սանճաղըն պաշ շէհիրինտէ օթուրաճագ) :

Իւչիւնճի մատտէ : Հէր սանճագ միւթէատտիտ գաղալէրէ միւնգասիմ օլարագ, հէր պիր գաղա տախի, պիր Գաիմ մագամլըգ տըր :

Հէր գաղանըն պաշ գասապասը Միւտիր մագարրը տըր :

Տէօրտիւնճի մատտէ : Հէր գաղա գուրայէ (քէօլէրէ) միւնգասիմ օլուպ, հէր գարիլէտէ, աշաղըքի պէնտլէրտէ պէյան օլունան վէճհիլէ պիր իտարէի պէլէտիլլէ օլաճագ տըր :

Պաղը գուրանըն իճթիմաինտէն հասըլ օլան քիւչիւք տաիրէլէր, հասպէլ-մէվգը միւսթագիլ գաղա օլամայուպ, տիկէր պիր գաղայէ իլհագէն իտարէ օլունուր :

Վէ պունլար նահիլէ իթիպար գըլընուր :

Պէչինճի մատտէ : Գասապա վէ շէհիրլէրտէ լա-ագալլ (աղտան աղ) էլլի խանէ պիր մահէլլէ իթիպար օլունուպ, հէր պիր մահէլլէ պիր գարիլէ հիւքմիւնտէ պուլունաճագ տըր :

Պ Ա Պ Ի Է Վ Վ Ե Լ

ԻՏԱՐԷԻ ՈՒՄՈՒՄԻՑՑԷԻ ՄԷՐՔԵԶԻՑՅԷ

ՖԱՍԼԸ Է Վ Վ Ե Լ

ԻՏԱՐԷԻ միւլթիյե

Այլքնճը մատտէ : Վիլայէթին ումուրի Միւլքիյէ վէ Մալիյէ , վէ Զապլիյէ , վէ Փօլիթիզըյէսինին նէզարէթի , վէ ահքէամը հուգսլզըյէսին իճրաաթը , թարաֆը էշրէֆի Հազըրէթի Փատիշահիտէն մէնսուպ (նասպ օլմուշ) պիր Վալիյէ մուհապվէլ օլուպ ,

Վալիի-վիլայէթ քէաֆֆէի էվամիրի Տէվլէթին թէնֆիզինէ (տէվլէթին էմրլէրինի եէօրիւթմէյէ) մէէմուր օլտըղը կիպի , թէային օլունան մէէզունիյէթ հուտուտի տախիլինտէ , (գանուննա բուխսաթլը օլտըղը սինօրուն իլինտէ) ահքէամը տախիլիյէի վիլայէթի (վիլայէթին տախիլինէ մախսուս հիւքիւմլէրի) իճրայէ մէէմուր տիր :

Եէտինճի մատտէ , Վիլայէթին ումուրի մալիյէ , վէ հիսապիյէսի , վիլայէթ Տէֆթէրտարը իւնվանըյէ պիր Մալիյէ-Մէէմուրինէ մուհապվէլ օլուպ , վիլայէթին քէաֆֆէի մէսալիհի մալիյէսինէ մէրճի օլարագ , քէնտիւսի Վալինին մալիյէթինտէ օլմագլէ պէրապէր , ումուրի հիսապիյէտէ Մալիյէ-Նազարէթի-ճէլիլէսինէ գարշու թօղրտան թօղրըյա մէսուլ օլանագ տըր :

Սէքիզինճի մատտէ : Ումուրի մալիյէ վէ հիսապիյէտէ Վալիյէ աիտ օլան վէզայիֆ իլէ , Տէֆթէրտարէ աիտ օլան վէզայիֆ , նիմզամմաճէի մախսուս իլէ թէային օլունմուշ տուր :

Վէ վիլայէթին Ումուրի հիսապիյէսի Տէֆթէրտարըն զիրի իտարէսինտէ օլմագ , վէ Մալիյէ-Մէզարէթի-ճէլիլէսի թարա-

Ֆրնտան թէպէն օլունան ուսուլտա հարեքէթ իյլէմէքիւզէ-
րէ , պիր մուհասէպէ-գալէմինէ իհալէ գըլընաճագ տըր :

Թօգուզունճի մատտէ : Վիլայէթին ումուրի-ումուլմիյէի
թահրիրիյէօի, Վիլայէթ-Մէքթուպճիսի իւնվանըյլէ թարաֆը-
Տէվլէթտէն մէնսուպ պիր մէէմուրէ մուհապվէլ օլուպ ,

Վէ մաիյէթինտէ պիր թահրիրաթ գալէմի պուլունուպ ,
տաիրէնին քեաֆֆէի մէքէաթիպաթի ըէսմիյէսի, վէ էվրագը-
նըն, վէ գուլոտինին մուհաֆազասը պու վասըթա իլէ իճրա
գըլընաճագ :

Վէ վիլայէթտէ պիր մաթպաա (եազըճա պասմախանէ)
օլուպ , մէքթուպճուլուղուն զիրի իտարէսինտէ պուլունա-
ճագ տըր :

Օնունճի մատտէ : Ահքէամը ահտիյէ (էճնէպի տէվլէթէր
իլէ օլան ահտնամէլէր հիւքիւմլէրինին) ճէրէյանընա , վէ
ումուրի խարիճիյէյէ պագ-մագ իւզէրէ նէզարէթի-ձէլիլէի-
Խարիճիյէնին ինթիխապիյլէ թարաֆը-Տէվլէթտէն մէնսուպ
պիր Մէէմուր օլուպ, հիւքիւմէթ իլէ էճնէպի մէէմուրլէրի
պէյնինտէ , վէ անլէրէ միւթէալլըգ ումուրտէ չիֆահէն , վէ
թահրիրէն վասըթաի մուխապէրաթ օլաճագ տըր :

Օնպիրինճի մատտէ : Վիլայէթտէ պիր ումուրի-նաֆիա
Մէմուրի օլուպ , ումուրի նաֆիա-նազարէթի-ճէլիլէսինին ին-
թիխապիյլէ թարաֆը Տէվլէթի-Ալիյէտէն նասպ ու թէպին
օլունաճագ, վէ մաիյէթինտէ պուլունաճագ միւհէնտիսլէրլէ ,
թուրուգ, վէ մաապիր, վէ էպնիյէյէ միւթէալլըգ մէվատտըն
քէշֆ, ու միւզաքէրէ , վէ իճրասընա մէէմուր օլաճագ տըր :

Օն իքինճի մատտէ : Զիրաաթա , վէ թէսհիլի իտարէիթի-
ճարէթէ , վէ մահսուլաթ, վէ իխրաճաթ , վէ իտխալաթի վի-
լայէթին , թագտիր ու զապթընա պագ-մագ իւզէրէ պիր մէէ-
մուր օլուպ , պու տախի թիճարէթ ու Զիրաաթ-նազարէթի-
ձէլիլէսինին ինթիխապիյլէ թարաֆը-Տէվլէթտէն նասպ ու
թէպին օլունաճագ տըր :

Օն իւճիւնճի մատտէ : Վալինին մախէթինտէ պիր իտարէ մէճլիսի օլուպ :

Իշպու իտարէ մէճլիսի սուրէթի թէայինի , ֆասլը սանիտէ պէյան օլունաճագ Միւֆէթթիչի-Հիւքքէամի Շէրէյէ , վէ Տէֆթէրտար , վէ Մէքթուպճի , վէ Խարիճիյէ Միւտիրի , վէ Իքիսի միւսլիմ , վէ Իքիսի զայրը-միւսլիմ , էհալիտէն միւն-թէխէպ քիմսէլէրտէն միւրէքքէպ օլաճագ ,

Վէ մէճլիսի իտարէնին ըկյասէթի Վալիտէ օլուպ , զըյա-պինտէ Մէէմուրէյնտէն դանդիսինի թէնսիպ ու թէային իտէր իսէ , օ վէքէալէթ իտէճէք տիր :

Օն տէօրտիւնճի մատտէ , Մէճլիսի իտարէ , ումուրի Միւլ-քիյէ վէ Մալիյէ վէ Խարիճիյէ վէ Նաֆիա վէ Զիրաաթա տիր մէվատտըն իճրաաթընա աիտ օլան միւզաքէրաթէ մէէմուր օլուպ , ումուրի հուգուգըյէյէ միւտախէլէ իթմէյէճէք տիր :

Վէ իշպու մէճլիսին ուսուլի միւզաքէրաթը , վէ գարարլա-րընըն սուրէթի իճրասը , նիզամիամէի մախսուս իլէ թէային օլունաճագ տրր :

Օն պէշինճի մատտէ : Վիլայէթին ումուրի զապիթէսի , ու-մումէն Վալիի-էյալէթին էմրի ալթընտա օլարագ , իշպու գուվլէթին (եանի զապիթիյէ ասքէրլէրինին) էլվիյէ (լիվալա-րէ) վէ գազայէ թագսիմի , վէ իճապընէ կէօրէ պիր մահալ-տէն տիկէրինէնագլի , Վալինին էմրինէ մուհապլէլ տիր :

Ումումէն գուվլէի զապիթիյէնին միրալայը տէրէճէսինտէ Ալայ-Պէյի իւնվանըյէ պիր պէօյիւք զապիթի օլուպ , իշպու զապիթ , Վալինին էմրի ալթընտա օլարագ , ասաքիրի զուպիթ-յէնին նիզամաթընը իճրայէ մէէմուր տուր :

ՖԱՍԼԸ ՍԱՆԻ

Ումուրի Հուգուգըյի

Օն ալթընճը մատտէ : Տախիլի-վիլայէթտէ պուլունան քէաֆ-ֆէի Մահաքիմի-Շէրէյէնին միւֆէթթիչի , վէ մէրքէզի-հիւ-

քիւմէթի-Սէնկէյէ թաղաւորի լէաղըմկէլէն իլամաթ, վէ սաիր վէսաիրէ շէրէյէնին (մահքէմէ գատըլարըթարաֆընտան եւաղըլան իլամլարըն վէ սաիրէնին) միւմէյիդի օլմադ իւզէրէ, Մադամը-Ճէլիլի-Ֆէթվանըն (Շէխիսլամ դափուսուոնոն) ինթիսապլէյէ թարաֆը Էշրէֆի-Խէլաֆէթ-փէնահիտէն մէնսուպ (զաթը շահանէ թարաֆընտան նասպ օլմուշ) պիր Միւֆէթթիշի-հիւքքէամի շէրէյէ օլաճադ տըր :

Օն եէտիննի մատտէ, Միւֆէթթիշի-հիւքքէամըն Մահաքիմի-Շէրէյէ իւզէրինէ ճարի օլաճադ ահքէամը թէֆթիշիյէ, վէ սաիրէ վէզաիֆի, թարաֆը Մէշէյիսէթփէնահիտէն (Շէխիսլամ թարաֆընտան) թասթիր օլունաճադ թէնպիհնամէ իլէ թէպին գըլընաճադ տըր :

Մեհլիսի թեմիդի հուգուգ, ու ճինայեթ

Օն սէքիդիննի մատտէ : Վիլայէթտէ պիր պէօլիւք մէճլիսի թէմիդի-հուգուգ օլուպ, պուոնոն վազիֆէի մէճմուրլէթի էմվալ ու էմլաքա տարի օլան տէսապիի հուգուգըյէ իլէ, ճինայէթտէն միւնպաիս (նէշէթ իտէր) օլան տէսվալէրտէն, տէրէճէի սանկէտէ Էլվիլէ թէմիդի-հուգուգ, ու ճինայէթ մէճլիսլէրինին պատէր-րիւյէ ուսուլէն, վէ գանոնէն իսթինաֆէ մէճպուր օլաճադլարը :

Վէ եախօտ ասհապը հուգուգուոն քէզալիք ուսուլէն, վէ հուգուգէն իսթինաֆէ տէճէքլէրի հուգուգ ու ճինայէթ իտտիալէրինի ըուլէթ ու հիւքմիլլէմէքտէն իպարէթ օլաճադ տըր :

Օն թօգուգուոննի մատտէ : Վիլայէթին Մէճլիսի-թէմիդի-հուգուգը, Միւֆէթթիշի-հիւքքէամըն ըիյասէթի թահթընտա օլարուգ, սուրէթի ինթիսապլէրի, Պէշիննի պապտէ պէյան օլունաճադ օլան միւմէյիդ նամիլլէ իւշի միւսլիմ, վէ իւշի զայրի-միւսլիմալթը ազատէն միւրէքքէպ օլաճադ :

Վէ իշպու մէճլիստէ ումուրի հուգուգըյէ վէ գանոնիյէյէ վադըֆ, թարաֆը-Տէվլէթտէն մէնսուպ պիր մէճմուրի մախսուս պուլունաճադ տըր :

Երբմինճի մատտէ : Իշպու Մէճլիսի-Թէմիղի-Հուգուգ-էվվէլա, Էհալիի իսլամիյէյէ աիտ օլուպ մահաքիմի-Շէրէյէտէ ըույէթի լէպղըմ կէլէն ,

Վէ քէգալիք , Էհալիի-ղայրի միւսլիմէյէ աիտ օլուպ , իտա-րէի ըուհանիյէլէրինտէ կէօրիւլէն տէաավիի մախսուսէտէն ,

Սանիյէն , սըրֆ ումուրի թիճարէթէ միւթէաավըգ օլուպ , մէճլիսի-Թիճարէթտէ ըույէթ օլունան խուսուսաթտան զայրը , գանուների վէ նըզամի ֆասլ ու հասմ օլունաճադ տէաավինին ըույէթ ու թէտգըգընա մէճմուր տիր : (Եանի թէմիղի Հու-գուգ տէնիլէն մէճլիս պու իքի խուսուսլարսուան պաշգա նը-զամճէ օլան տէավալէրէ պագմաղէ մէճմուր տուր) ,

Երբմի պիրինճի մատտէ , Վիլայէթին Մէճլիսի-Թէմիղի-Հու-գուգուհտա ֆասլ ու հիւքմ օլունան տէաավի , Միւֆէթ-թիշի-հիւքքէամըն , վէ Միւմէյիղլէրին միւհըլէրիյլէ մէմուր մազպաթա իլէ Վալիյէ արզ օլունուպ , Վալի , Թարաֆը Տիվ-լէթի-Ալիյէտէն մէճղուն օլտըղը տէրէճէտէ հիւքմլէրինի իճ-րա իլէ , տաիրէի մէճղունիյէթինին խարիճինտէ օլանլարընը , Մէրքէղի-Հիւքիւմէթի-Սէնիյէնին թէտգըգ ու Էմրինէ արզ իտէճէք տիր :

Մհնյիսի ճինայար

Երբմի իքինճի մատտէ : Իշպու Մճլիսի-Թէմիղի-Հուգուգտա , կէրէք հուգուգըր ատիյէի նիզամիյէ , վէ կէրէք ճինայէթէ միւթէաավըգ օլան տէաավիիյի հուգուգըրյէտէն արիզ ու ա-միգ թէտգըգ օլունաճադ (ինճէտէն ինճէյէ արաշթըրըլա-ճադ) պիր իշ զուհուրինտէ , ազանըն պազըսինտէն միւրէք-քէպ մուվադգաթ ճէմիյէթլէր ագտըր աճիզ օլաճադ տըր :

Մհնյիսի Թիճարէք

Երբմի իւլինճի մատտէ : Գանուների թիճարէթին թէային իթտիյի շէքլ ու ուսուլտէ օլմադ , վէ վէ զայիֆի միւրէթթի-պէսինի գանուների մէքքիւրին թահտիտ էյլէտիյի տէրէճէտէ իֆա էյլէմէք իւզէրէ , պիր Րէիսի մախսուս իլէ միւթէաատիտ

ազատէն միւրեքքէպ օլարագ , վիլայէթին պիր Մէճլիսի-Թի-
ճարէթի օլաճագ ,

Վէ իշպու մէճլիս , սանճագլար մէճլիսի հիւքմլէրինի իս-
թինաֆ իտէճէք տիր :

Եիրմի տէօրտիւնճիւ մատտէ : Մէրքէզի վիլայէթէ մէրպուլթ
օլան սանճաղըն պիր Գաիմմագամը , վէ սաիր լիվալէր կիպի
Մէճլիսի-Իտարէ , վէ թէմյիզի-հուգուգ , վէ մէճլիսի թիճա-
րէթի օլուպ ,

Իշպու մէճլիսլէր , Լիվա-Մէճլիսլէրինին վէզայիֆինի իֆա
կլէտիքտէն պաշգա մէրքէզի-լիվաթընէ մէրպուլթ գազանըն ,
գազաճա օլան ումուրի միւլքիյէ , վէ հուգուգըլլէսինի տա-
խի , բույէթ իտէճէք տիր :

Մէրքէզ-լիվաթընըն մէճմուրի , խուսուսաթի ումուլլէյէտէ
Վալիի-վիլայէթէ , իանէթէ (Եարտըմ իթմէյէ) մէճմուր օլա-
ճաղը միսիլլիւ , Վալինին զըյապը հալինտէ պուլունաճաղը
մէճլիսլէրտէ ըլյասէթ կլէյէճէք տիր :

ՖԱՍԼԸ ՍԱԼԻՍ

Վիլայէթին ումուրի խուսուսիյյէսի

Եիրմի պէշինճի մատտէ : Վէլայէթտէ , պիր Մէճլիսի-Ումու-
միի-վիլայէթ օլուպ , պէշինճի պապտէ սուրէթի ինթիխապլէրի
թէային օլունաճաղը վէճհ իլէ , իքի միւսլիմ վէ իքի զայրի միւս-
լիմ օլմագ իւզէրէ , հէր սանճագտան ինթիխապ ու իրսալ
օլունաճագ ազատէն միւրեքքէպ օլաճագ :

Վէ իշպու մէճլիսին ըլյասէթի Վալիտէ , վէ ըլյասէթի սա-
նիյէսի , մէճմուրէյնտէն , Վալինին թէային իտէճէյի զաթ-
տա օլաճագ տըր :

Եիրմի ալթընճը մատտէ , իշպու մէճլիսի-ումուլի , սէնէտէ
պիր տէֆա Մագարըր-Վիլայէթտէ իճթիմա իտէճէք տիր :

Վէ միւտտէթի իճթիմա ու միւզաքէրաթը , նիհայէթ գըրդ-կիւնիւ թէճալուզ իթմէյէճէք տիր :

Եիրմի եէտինճի մատտէ , Մէճլիսի-Ումուճիյի-Վիլայէթ , էվվէ-լա , տախիլի վիլայէթտէ պուլունան թուրուզը սուլթանիյէ , վէ գազա վէ գուրատէ պուլունան թուրուզը խուսուսիյէնին թէսվիյէ վէ մուհաֆաղասը , վէ էպնիյէի ումուճիյէի պէլէ-տիյէնին ինշաաթ ու թէամիրաթ ու մուհաֆաղասը ,

Վէ պու խուսուսլարտա էլվիյէ վէ գազա էհալիսինին միւս-թէտիյաթինին (խթիտալարընըն) թէտգըզ ու միւզաքէրէսի , Սանիյէն , մուհաֆաղաի թուրուզա տաիր խուսուսաթըն միւթալէաասը ,

Սալիսէն , ումուրի զիրաաթ ու թիճարէթին թէվսի ու թէսհիլինէ տաիր քէյֆիյաթըն միւզաքէրէսի ,

Բապիէն , էլվիյէ (իվլալէր) , վէ գազա վէ գուրա վիրկու-լէրինին թէատիլ ու թէսվիյէսինէ տաիր խուսուսաթըն միւ-թալէաասը մատտէլէրինէ մէէմուր տուր :

Եիրմի սէքիզինճի մատտէ , Հէր սանճագտան կէլէճէք մէէ-մուրլէր , օլ սանճաղըն ումուճէն , վէ հէր գազանըն խուսուսէն արզ իտէճէքլէրի միւսթէտիյաթը , մէճլիսի-Վիլայէթէ թէպլի-ղէ մէէմուր օլուպ , թէպլիղաթլէրինի գապլ-էլ-իֆա (օլ իսթի-տալէրի մէճլիսէ վիրմէզտէն էվվէլ) Վալիյէ արզ իլէ , հէր գանդի մատտէնին մէճլիստէ միւզաքէրէսինի Վալի էմր իտէր իսէ , անըն մէվգըրի միւզաքէրէյէ գօնուլմասը լէազըմ կէլէ-ճէյի կիպի , մէնաֆիի ումուճիյէի վիլայէթէ աիտ օլուպ , Վալի թարաֆընտան , թօղըրտան թօղըրյա օրթայա գօնու-լան մէվատ միւզաքէրէ օլունաճագ տըր :

Մէճլիսի-ումուճի եալընըզ պէյանըրէյէ մէէմուր օլուպ , պու-նուն իճրաաթը , Հիւքիւմէթի-Սէնիյէյէ աիտ օլաճաղընտան , Մէճլիսի-ումուճինին , միւզաքէրէսինէ մէէմուր օլտըղը խուսու-սաթըն գարարընըր միւթէզամին օլան մազպաթալէր , Վալի թարաֆընտան Մէրքէզի Հիւքիւմէթի-Սէնիյէյէ արզ ու թէպլիղ օլունուպ , միւթէաալըզ պույուրուլաճագ էմր ու իրատէի-Սէնիյէ իւզէրինէ մէվգըրի իճրայէ գօնուլաճագ տըր :

ՊԱՊԸ ՍԱՆԻ

ԻՏԱՐԷԻ ՈՒՄՈՒՐԻ ԼԻՎԱԻՑԷ

ՖԱՍԼԸ ԷՎՎԷԼ

Ուսման Միջոցներ

Երբ մի թողութունն մատակ : Հէր սանճագտա օրանըն , տիարէի ուսման միւլքէյէ , վէ մալիյէ , վէ զապթիյէսինին նազըրը վէ մէրճիի վալի օլմագ իւզէրէ իրատէի-Սէնիյէյի-Ճէ-նապը-Շահանէ իլէ մէնսուպ պիր լիվա-Միլթէսարըրֆը օլուպ ,

Սանճագտա ճէրէյան իտէճէք քեաֆֆէի էվլամիրի-Տէվլէ-թին , վէ Վիլայէթ թարաֆընտան ալընաճագ վիսայա (սրմա-ըըճլարըն) վէ թէնպիհաթըն թէնֆիզինէ (իճրա իթտիրիլմէսի-նէ) մէնմուր օլտըրը կիպի , թէյային օլունան մէնզունիյէթ հուտուտի տախիլինտէ , ահքէամը տախիլիյէի լիվայը իճ-րայէ մէնմուր տուր :

Օթուզութունն մատակ : Սանճագըն ուսման մալիյէ վէ հի-սապիյէսի Մուհասէպէճի նամ ու իւնվանըյէ , վիլայէթ-Տէֆթէրտարը մէրճիի օլմագ , վէ Մալիյէ-Նազարէթի-Ճէլիլէ-սինին ինթիլապըյէ թարաֆը-Տէվլէթտէն նասպ օլունմագ իւզէրէ պիր մէնմուրէ մուհասէպէլ տիր :

Օթուզ պիրինն մատակ : Ուսման մալիյէ վէ հիսապիյէտէ , Միլթէսարըրֆէ աիտ օլան վէզայիֆ իլէ Մուհասէպէճիյէ աիտ օլան վէզայիֆ , նիզամնամէի մախսուս իլէ թէյային օլունաճագ ,

Վէ լիվանըն ուսման հիսապիյէսի , Մուհասէպէճիին զիրի իտարէսինտէ օլմագ , վէ վիլայէթ-Տէֆթէրտարը թարաֆըն-տան թափսիյէ գըրընան (սրմարլանան) ուսուլտէ հարէքէթ իյլէմէք իւզէրէ պիր մալ-գալէմինէ իհալէ գըրընաճագ տըր :

Օթուզ ի քինճի մատտէ : Լիվանըն ումուրի թահրիրիյէսի Լիվա-թահրիրաթ-միւտիրի նամըյլէ , թարաֆը-Տէվլէթտէն մէնսուպ պիր մէէմուրէ մուհապվէլ օլուպ , վէ մաիյէթինտէ պիր թահրիրաթ գալէմի պուլունուպ , լիվանըն քեաֆֆէի մէքէաթիպաթի ըէսմիյէսի , վէ էվրագընըն վէ գույուտինին (ըէսմի սուրէթտէ օլան մէքթուպլարըն վէ քէաղատլարըն վէ եազը գայտլարընըն) մուհաֆաղասը , պու վասըթա իլէ իճրա գըլընաճագ տըր :

Օթուզ իւչիւնճի մատտէ : Միւթէսարըրըֆը-Լիվա մաիյէթին-տէ պիր իտարէ-Մէճլիսի օլուպ , Մագարըր-Գաիմմագամի օլան գաղանըն Հաքիմի , Միւֆթիի-պէլտէ վէ էհալիի ղայրի-միւսլիմէնին ըէիսի-Բուհանիլէրի , վէ Մուհասսէպէճի , վէ թահրիրաթ-միւտիրի , վէ իքիսի միւսլիմ , վէ իքիսի ղայրի-միւսլիմ տէօրթ ազաի տէսիմիտէն միւրէքքէպ օլաճագ տըր :

Վէ Մէճլիսի-իտարէնին ըիյասէթի Միւթէսարըրըֆտէ օլուպ , ղըյապինտէ (օլմատըղը վագըթ) Միւթէսարըրըֆ հէր գանղիսի-նի թէնսիպ ու թէային էտէր իսէ օ վէքէալէթ իտէճէք տիր :

Օթուզ տէօրտիւնճի մատտէ : Մէճլիսի-իտարէ , ումուրի միւլքիյէ վէ մալիյէ վէ զապթիյէ վէ թահսիլիյէ վէ նաֆիա վէ մուաճճէլաթ վէ թափու վէ զիրաաթա տաիր մէվատտըն իճրաաթինէ աիտ օլան ումուրէ մէէմուր օլուպ , ումուրի հուգուգըյէյէ միւտախէլէ իթմէյէճէք տիր :

Վէ իչպու մէճլիսին ուսուլի միւզաքէրաթը , վէ գարարլէ-րինին սուրէթի իճրասը նիզամմամէի մախսուս իլէ թէային օլունաճագ տըր :

Օթուզ պէչինճի մատտէ : Մէրքէզի-Լիվայէ մէրպուլթ օլան գաղանըն պիր գաիմմագամը օլուպ , տէապլիսի (տէապլա-րը) Լիվա-մէճլիսլէրինտէ ըույէթ օլունուր :

Գաիմմագամ , հէմ գաղանըն ումուրի միւլքիյէսինէ մէէմուր օլաճագ , վէ հէմ տէ Միւթէսարըրըֆա ումուրի ումու-միյէտէ իանէ իտիւպ , իւնվանը , Միւթէսարըրըֆ-Մուապինի օլաճագ տըր :

Օթուղ ալթընճը մատտէ : Սանճագտա պուլունաճագ զապ-
թիյէ ֆըրդասընըն ամիրի Լիվա-Միւթէսարըրֆը օլուպ վալի-
տէն ալաճաղը էմրէ կէօրէ , պուլարը գազալէրէ թագսիմ
ու իգամէ իյլէյէճէյի միսիլիւ , լէտէլ-հաճէ (իճապ էտէր
իսէ) պիր գազատէն տիկէր գազայէ ասաքիրի զապթիյէնին
սէվգ ու իգամէսինէ (կէօնտէրիպ օթուրթմայէ) մուգթէտիր
օլաճագ տըր :

Սանճագտա պուլունան գուվվէի զապթիյէնին էն պէօյիւք
զապիթի , Լիվա-զապթիյէսինին ամիրի օլուպ , զապթիյէ նի-
զամնամէսինէ թէվֆիգան , Լիվա-Միւթէսարըրֆընըն էմրի
ալթընտա օլարագ հարէքէթ իտէճէք տիր :

ՖԱՍԼԸ ՍԱՆԻ

Իսարէի Լիվանըն ումուրի հուգուգըյեսի

Օթուղ եէտինճի մատտէ : Հէր Լիվատէ պիր Հաքիմ'օլուպ ,
նիզամի վէ գանուռնի լույէթ օլունան տէաավիտէն ղայրը ,
Մահքէմէի-Շէրիյէյէ աիտ օլան տէավալարըն ֆասլ ու հիւք-
միւնէ մէէմուր տիր :

Հաքիմի-Լիվա , Մագամի-ճէլիլի-Ֆէթվանըն ինթիխապը իւ-
ղէրինէ նասպ սլ թէսյին օլունուր :

Օթուղ սէքիղինճի մատտէ : Րէէսի-Լիվատէ պիր մէճլիսի
թէմիղի-հուգուգ ու ճինայէթ օլուպ , պու մէճլիս նիզամէն ,
գազա թէմիղի-հուգուգ մէճլիսլէրինին լույէթ իտէմէյէ-
ճէյի ,

Վէ եախօտ գազա թէմիղի-հուգուգ մէճլիսլէրինաէ պա-
տէր-լույէ ասհապընըն իսթինաֆ իտէճէքլէրի ճինայէթ ու
հուգուգ տէավալէրինի լույէթ իտէճէք տիր :

Օթուղ թօգուգունճի մատտէ : Րէէսի-սանճաղըն Մէճլիսի-
թէմիղի-հուգուգը , Հաքիմինին ըիյասէթի թահթընտա օլա-

րադ, սուրէթի ինթիխապլէրի, պէշինճի պապտէ պէյան օլու-նաճադ օլան Միւմէյիզ նամլլլէ իւշի Միւսլիմ վէ իւշի ղայրի—միւսլիմ ալթը ազատէն միւրէքքէպ օլաճադ տըր :

Վէ իշպու մէճլիստէ ումուրի հուգուգըյէ վէ գանուռնիյէ-յէ վազըֆ թարաֆը—Տէվլէթտէն մէնսուպ պիր մէէմուրի մախսուս պուլունաճադ տըր :

Գրըգընճը մատտէ : Իշպու Մէճլիսի-թէմիլզի-հուգուգ, էվվէլա, էհալիի իսլամիյէյէ աիտ օլուպ, Մահաքիմի Շէրի-յէտէ ըույէթի լէազըմ կէլէն, վէ քէզալիք էհալլիյի ղայրի-միւսլիմէյէ աիտ օլուպ, իտարէի ըուհանիյէլէրինտէ կէօրիւ-լէն տէաավիյի մախսուսէտէն, վէ սանիյէն սըրֆ ումուրի թիճարէթէ միւթէաալլըգ օլուպ, Մէճալիսի թիճարէթտէ ըու-յէթ օլունան խոսսուսաթտէն ղայրը, գանուռնի, վէ նիզամի ֆասլ ու հասմ օլունաճադ տէաավինին ըույէթ ու թէտգը-գընա մէէմուր տիր :

Գրըգ պիրինճի մատտէ : Լիվանըն Մէճլիսի-թէմիլզի-հու-գուգընտա ֆասլ ու հիւքմ օլունան տէաավի, Հաքիմին, վէ Միւմէյիզլէրին միւհրլէրիլլէ մէմհուր մազպաթա իլէ Միւթէ-սարըրֆէ արզ օլունուպ, Միւթէսարըրֆ, թարաֆը-Տէվլէ-թի-Ալլիյէտէն մէէզուռն օլտըղը տէրէճէտէ հիւքմլէրինի իճրա իլէ, տաիրէի մէէզուռնիյէթինին խարիճինտէ օլանլարընը Մէր-քէզի-Վիլայէթին թէտգըգընա արզ իտէճէք տիր :

Գրըգ իքինճի մատտէ : Գանուռնի թիճարէթին թէպլին իթ-տիլի շէքլ ու ուսուլտէ օլմադ, վէ վէզայիֆի միւրէթթիպէ-սինի, գանուռնի մէզքիւրին թահտիտ իլլէտիլի տէրէճէտէ ի-ֆա իլլէմէք իւղէրէ, պիր Բէիսի մախսուս իլէ միւթէատտիա ազատէն միւրէքքէպ օլարադ, Լիվանըն պիր մէճլիսի թիճա-րէթի օլաճադ տըր :

ՊԱՊԻ ՍԱԼԻՍ

Ի Տ Ա Ր Է Ի Ո Ի Մ Ո Ի Ր Ի Գ Ա Զ Ա

ՖԱՍԼԸ ԷՎՎԷԼ

Ուսման Միջոցներ

Գրող իւշիւնճի մատտէ : Հէր գաղատա ուսման միւլքիյ-
յէ վէ մալիյէ վէ զապթիյէյէ պագմագ իւզէրէ, թարագթը-Տէվ-
լէթտէն մէնսուպ պիր Գաիմմագամ օլուպ , պունուն պիրին-
ճի տէրէճէտէ մէրճի , Լիվա Միւթէսարրըթը օլաճագ տըր :
Գէաֆֆէի էվամիրի Տէվլէթին, վէ Վիլայէթ վէ Լիվա թա-
րագթընտան օլան թէնպիհաթըն թէնֆիզինէ մէնմուր օլտըրը
կիպի , թէային օլունան մէնզունիյէթ հուտուտի տախիլինտէ,
ահքէամի տախիլիյէի գաղայը իճըայէ մէնմուր տիր :

Գրող տէօրտիւնճի մատտէ : Գաղանըն ուսման Մալիյէ-
սի , եանի . վարիտաթը-Տէվլէթին թահսիլիյէ Մէրքէզի-Լի-
վայէ իրսայը , վէ մասարիֆաթի մուգթազիյէնին իֆասը Գա-
իմմագամըն վազիֆէսինտէն տիր :

Գրող պէշինճի մատտէ : Գաղատա կէրէք ուսման հիսա-
պիյէ, վէ կէրէք ուսման թահրիրիյէյէ պագմագ իւզէրէ պիր
վէ իճապընա կէօրէ իքի նէֆէր գաղա քէաթիպի օլաճագ տըր :

Գրող ալթընճը մատտէ : Գաիմմագամի-գաղանըն մալիյէ-
թինտէ միւսլիմ վէ զայրի-միւսլիմ իւշ նէֆէր իտարէ-Մէնլի-
սի աղասը օլուպ , պունլար պէշինճի պապտէ պէյան օլու-
նան գաիտէյէ թաթպիգան ինթիխապ օլունաճագ տըր :

Գրող եէտինճի մատտէ : Գաիմմագամի-գաղա մալիյէթինտէ
պիր իտարէ-Մէնլիսի օլուպ , Գաիմմագամլարըն մագարըր օլան

գաղանքն Հաքիմի, վէ Միւֆթիի-պէլտէ, վէ Էհալիի ղայրի -միւսլիմէնին ըէյիսի ըուհանիլէրի, վէ գաղա քէաթիպի վէ իւշ նէֆէր աղա, իշպու Մէճլիսի-փտարէնին աղասը օլաճագ վէ ըիյասէթի Գաիմնագամտա պուլունաճագ տըր :

Գըրգ սէքիզինճի մատտէ : իշպու մէճլիսի իտարէ, գաղա-ճա ումուրի Միւլքիյէ վէ Մալիյէ վէ Չապթիյէ վէ Թահսի-լիյէ վէ Նաֆիա վէ Թափու վէ զիրաաթա տաիր մէվատտըն իճրաաթընա աիտ օլան ումուրէ մէէմուր օլուպ, ումուրի հուգուգըյէյէ միւստախէլէ իթմէյէճէք տիր :

Վէ պու մէճլիսին ուսուլի միւզաքէլաթը վէ գարարլէրի-նին սուրէթի իճրասը, նըզամնամէի մախսուս իլէ Թէյիյին օլու-նաճագ տըր :

Գըրգ Թօգուզունճի մատտէ : Գաղատա պուլունաճագ զապթիյէ ասքէրինին ամիրի, Գաիմնագամի գաղա օլուպ, սանճագ Միւթէսարրըֆընտան ալաճաղը էմրէ, վէ զապթիյէ նիզամնամէսինտէ միւնտէրիճ ուսուլէ Թէվֆիգան պունլարը իսթիխտամ իտէճէք տիր :

ՖԱՍԼԸ ՍԱՆԻ

Գաղանքն ումուրի հուգուզըյիսի

Էլլինճի մատտէ : Հէր գաղատա պիր Հաքիմ օլուպ, Նի-զամի վէ Գանուհի ըույէթ օլունան տէաապիտէն ղայրի, մահ-քէմէի-Շէրիյէյէ աիտ օլան (եանի շէրան կէօրիւլէճէք օլան) տէապալէրին Ֆասլ ու հիւքմիւնէ մէէմուր տիր :

Հաքիմի-Գաղա, Մագամը-Ճէլիլի-Ֆէթվանըն ինթիխապը իւզէրինէ նասպ ու Թէյիյին օլունուր :

Էլլի պիրինճի մատտէ, Հէր Րէէսի-Գաղատա պիր Մէճլիսի Խէաապի օլուպ, իշպու Մէճլիս, Հաքիմի-գաղանքն ըիյասէթի

Թահթընտա օլմագ իւզէրէ : Միւմէյիզ նամիյլէ միւսլիմ վէ ղայրի-միւսլիմ իւշ ազատէն միւրէքքէպ օլաճագ տըր :

Վէ պունլար պէշինճի պապտէ մէսթուր (եազըլմըշ) օլան նիզամէ Թաթպիգան ինթիխապ օլունաճագլար տըր :

Էլլի իքինճի մատտէ : Խշպու մէճլիսի-տէաավի , էվվէլա , է-հալիի իսլամիյէյէ ախտ օլուպ Մահաքիմի-Շէրիյէտէ ըույէթի էազըմ կէլէն ,

Վէ քեզալիք էհալիի ղայրի-միւսլիմէյէ ախտ օլուպ իտարէի ըուհանիյէլէրինտէ կէօրիւլէն տէաավիի մախսուսէտէն ,

Վէ սանիյէն , ումուրի ճինայէթէ տաիր օլարագ ճինա-յէթ մէճլիսլէրինտէ Թէտգըզ ու ըույէթի իգթիզա իտէն խուսուսաթտէն ,

Վէ սալիսէն , սըրֆ ումուրի Թիճարէթէ միւթէաալըզ օլուպ , Լիվա-Թիճարէթ-Մէճլիսլէրինտէ կէօրիւլէճէք օլան տէաավի-տէն մաէտա Գանուլի վէ նիզամի ֆապ ու հասմ օլունաճագ տէավալէրին ,

Վէ ճիւնհա վէ գապահաթ տէրէճէսինտէ օլուպ մէէզու-նիյէթի տաիրէսինտէ պուլունան խուսուսաթի գանուլիյէնին ըույէթ ու Թէտգըզընա մէէմուր տուր :

Էլլի իւշիւնճի մատտէ : Մէճլիսի-տէաավիտէ ֆապ ու հիւքմ օլունան տէաավի , Հաքիմի-գազանըն վէ Միւմէյիզլէրին միւհը-լէրիյլէ մէմհուր (միւհիւրլէնմիշ) մազպաթա իլէ Միւտիրէ պիլտիրիլիւպ , Գաիմմագամ տախի մէէզուլն օլաըզ տէրէճէ-տէ հիւքմլէրինի իճրա իլէ , տաիրէի մէէզուլնիյէթինին խարի-ճինտէ օլանլէրինի Միւթէսարըքֆա արզ իտէճէք տիր :

Պ Ա Պ Ի Ր Ա Պ Ի

Իտարեի ուսմուրի գուրա (ֆեոյլերինֆի)

Էլլի տէօրտիւննի մատտէ : Հէր գարիյէտէ հէր սընըֆ է-հալի իչիւն Պէշիննի պապտէ պէյան օլունան ուսուլէ թէվ-ֆիդան քէնտիւլէրինին ինթիխապլլէ (եանի օլ քէոյ էհալի-սինին սէշմէսիլլէ) իքիշէր մուխթար օլաճագ տըր :

Փագաթ պիր գարիյէտէ պիր սընըֆ էհալի եիրմի խանէտէն տուն (էքսիք, աղ) իսէ, օլ սընֆըն եալընըզ պիր նէֆէր մուխ-թարը օլաճագ տըր :

Էլլի պէշիննի մատտէ : Գարիյէ մուխթարանը պատ-էլ-ին-թիխապ , գազա Գաիմմագամինէ պիլտիրիլէրէք անըն էմրիլլէ թէային օլունուր :

Էլլի ալթըննը մատտէ : Հէր գարիյէտէ հէր սընֆըն մուխ-թարանը թահսիլլի էմլալ իշինտէ , վէ խուսուսաթի սաիրէտէ Հիւքիւմէթին վասըթաի իճրաիյէսի օլուպ , հէր գարիյէճէ հէր սընֆա աիտ օլան Ումուրի-Պէլէտիյէ տախի պունլարա աիտ տիր :

Էլլի եէտիննի մատտէ : Հէր գարիյէտէ պէքճի վէ գօրընը վէ սաիր Նամ իլլէ գարիյէ զսպիթէսի իչինտէ պուլունան ա-տէմլէրին իտարէսի , գարիյէ մուխթարլէրինէ աիտ օլուպ , պունլար իչիւն եափըլաճագ նիզամաթի մախսուսէյէ կէօրէ հարէքէթ իտէրլէր :

Էլլի սէքիդիննի մատտէ : Հէր գարիյէտէ հէր սընըֆ էհա-լի իչիւն էն զիյատէ օն իքի քիշիտէն , վէ էն աշաղը իւշ նէ-ֆէրտէն իպարէթ պիր իխթիյար մէճլիսի օլաճագ տըր :

Իշպու ազանըն սուրէթի ինթիխապլլէրի Պէշիննի պապտէ թէային օլունան գաիտէյէ թէվֆիդան իճրա գըլընաճագ տըր :

Վէ հէր գարիյէտէ հհալիի-իսլամիյէնին իմամէրի , վէ հհա-
լիի-ղայրի-միւսլիմէնին ըէյիսի-ըուհանիլէրի , քէնտիւ սընըֆլէ-
րինին իխթիյար մէճլիսլէրինին աղայի թապիիյէսինտէն (աս-
լիյէսինտէն) օլաճագ տըր :

Էլլի թօգուղունճի մատտէ , իխթիյար մէճլիսլէրի , աիտ օլ-
տուղլէրի սընըֆ հհալինին , հիսսէյի վիրկուլէրինին ուսուլի
իւղէրէ հմրի թէվզիինէ նէղարէթէ :

Վէ գարիյէճէ թէհարէթ ու նէղաֆէթէ (քէօյիւն թէմիզ
թուլթուլմասընա) ,

Վէ թէսհիլի զիրաաթա միւթէաալլըգ խոսուսաթը , միւ-
ղաքէրէյէ ,

Վէ գանուռուն թէային իթտիյի տէրէճէտէ սուլհէն թէս-
վիյէ օլունուր տէաավի , վէ միւնաղաաթի ճիւղիյէնին ըույէ-
թիյլէ սուլհէն թէսվիյէյէ մէհմուր տիր :

Ալթմըչընճը մատտէ : Պիր գարիյէնին ումուրի պէլէտիյյէյէ
վէ զիրաաթա աիտ խոսուսաթինտէն ումումա թօգունուր
պիր մատտէ օլուպ տէ , հհալիի-գարիյէ սունուֆի մուխթէլի-
ֆէտէն միւրէքքէպիսէ , հէր սընֆըն իխթիյար մէճլիսլէրի
պիրլէչէրէք միւղաքէրէ իտէրլէր :

Իխթիյար մէճլիսլէրինին ըույէթէ մէհզուն օլտուղլարը
տէաավիյի սուլհէյէ , սընըֆլարը մուխթէլիֆ հհալիյէ միւթէա-
ալլըգ իսէ միւտտաի վէ եախօտ միւտտաիյիւն-ալէյհին մէն-
սուպ օլտուղլարը իխթիյար մէճլիսլէրինին աղասընտան էն
զիյատէ օն իքի , վէ էն աշաշը ալթը աղա իճթիմա իտէրէք
թէսվիյէ վէ ըույէթ իտէրլէր :

Մէճլիսի-սուլհտէ պուլունաճագ աղա , միւտաաի վէ եա
միւտտաիյիւն-ալէյհին մէնսուպ օլտուղլարը սընըֆտան ատէտի
միւսաավիտէ օլաճագ տըր : Եանի միւտտաիինին սընֆընտան
գաշ աղա պուլունաճագ իսէ միւտտաիյիւն-ալէյհին մէնսուպ
օլտըղը սընըֆտան տաիի օլ գատար աղա պուլունաճագ տըր ,
(մէսէլա տէավաճը պիր ըուլմ օլուպ տա թարաֆընտան սուլհ
մէճլիսինտէ իւչ նէֆէր տահա ըուլմ պուլունուր իսէ տէավայէ
չէքիլէն տէ պիր էրմէնի օլտըղը հալտէ օնուն թարաֆընտան

տա իւշ նէֆէր էրմէնի օլ մէճլիստէ պուլունսճագ տըր) ,
 վէ տէաիմա մուխթարլարըն էն-միւսիննի (էն իխթիյարը)
 իխթիյար մէճլիսլէրինէ ըիյասէթ իտէճէք տիր :

Ալթմըշ պիրինճի մատտէ : Մուխթարանըն եէտլէրինէ կէրէք
 Հիւքիւմէթճէ վասըթաի իճրա օլաճագլարը մէվատտէ (հիւ-
 քիւմէթէ միւթէալլըգ կէօրէճէքլէրի մատտէլէրէ) , վէ կէրէք
 գարիյէյէ աիտ ումուրի տախիլիյէյէ տաիր թէալիմաթ վիրի-
 լէճէք տիր :

Վէ մուխթարանըն ումուրի-Մալիյէյէ տաիր մուլամէլէլէրի-
 նէ , սընրֆլարընտա պուլունան էհալի միւթէքէֆֆիլ վէ զամին
 օլաճագլար տըր : (Մէսէլա մուխթար էրմէնի օլուպտա միրի
 փարալարընա միւթէաալլըգ իշլէրինտէ օլ քէյիւն էրմէնի-
 լէրի քէֆիլ սայըլմըշ օլաճագլար) :

Ալթմըշ իքինճի մատտէ : Մուխթարլար, վէ իխթիյար մէճ-
 լիսլէրի ազասը պիր սէնէ իշիւն ինթիխապ օլունուպ , ֆագաթ
 ալ-էտ-տէվամ թէքրար ինթիխապլէրի ճախզ տիր (եանի իրթէ-
 սի վէ սաիր սէնէլէրտէ մուխթարլըղա վէ իխթիյար մէճլիսի
 ազալըղընա թէքրար սէշիլէ պիլիլէր) :

Մուխթարլար , հիւքիւմէթճէ պիր գապահաթ զուհուր ի-
 տէրիսէ ազլ օլունաճաղը միսիլիւ , իխթիյար մէճլիսլէրի թա-
 րաֆընտան թալէպ վուգուլիլէ (իսթէնիլաիյինտէ) տախի ազլ
 օլունապիլիլէր (օլ խըղմէթտէն չըգարթտըրըլա պիլիլէր) :

Պ Ա Պ Ի Խ Ա Մ Ի Ս

ՖԱՍԼԸ ԷՎՎԷԼ

Գուրաճե ճերեյան իսեմ ուսուչի ինքիխապիյոյե :

Ալթմըշ իւշիւնճի մատտէ : Հէր գարիյէնին օն սէքիզ եաշըն-տան եօգարու , վէ գարիյէտէ ասհապի ալէագատէն (էվ պարխ չիֆթ չուպուգ սահիպի օլանլէրտէն) ,

Վէ թէպաաի Տէվլէթի-Ալիյէտէն օլան , վէ լա-ադալլ թօղ-ըրտան թօղըրյա սէնէվի Տէվլէթէ էլլի ղուրուշ վիրկու վիրէն հէր պիր սընըֆ էհալիսի , սէնէտէ պիր տէֆա գարիյէսինտէ իճթիմա իտէրէք , սընըֆլարը մուխթարլէրիլէ , իխթիյար-Մէճ-իսլէրի ազասընը ինթիխապ իտէրէր :

Ալթմըշ տէօրտիւնճի մատտէ : Մուխթար , վէ իխթիյար-Մէճլիս ազասը քէզալիք ասհապի ալէագատէն , վէ թէպաաի Տէվլէթի-Ալիյէտէն օլուպ , լա-ադալլ օթուգ եաշընտա պուլու-նան , վէ թօղըրտան թօղըրյա լա-ադալլ սէնէվի Տէվլէթէ եիւզ ղուրուշ վիրկու վիրէն քիմնէտէն օլմասը մուգարրէր տիր :

Ալթմըշ պէշինճի մատտէ : Պէհէր սէնէ գարիյէտէ ինթի-խապ օլունան Մուխթար վէ իխթիյար-Մէճլիսի ազասընըն սու-րէթի ինթիխապլէրի , ինթիխապ իթմիշ օլան ազանըն միւհր վէ եա իշարէթլէրիլէ պու-վարագա Գաիմմագամի-գազայէ պէյան ու թէպլիղ օլաճագ տըր :

Ալթմըշ ալթընճի մատտէ , Գարիյէ-Մուխթար վէ իխթիյար-Մէճլիսլէրի ազասը , պիր սէնէ իշիւն ինթիխապ օլունաճագլար իսէ տէ , ալ-էտ-տէվամ թէքրար ինթիխապլէրի ճաիզ օլա-ճագ տըր :

Մուխթարլարտան պիրինին Ալթմըշ իքինճի մատտէտէ մուհարրէր օլան սուրէթլէրին պիրիլէ ազլի լէազըմ կէլիւպտէ ,

վէ եախօտ վէֆաթ իտիւպտէ եերի միւնհէլլ (աչրդ) գալտըգտա,
 վէ իխթիյար մէճլիսլէրի ազասընտան ֆէվլթ օլանլար (էօ-
 լէնլէր) օլտուգտա, գարիյէճէ ինթիխապէ սալահիյէթի օլանլար
 ֆէվգ-էլ-ատէ օլարագ իճթիմա իլէ (եանի երլընա պէքլէմէք-
 սիզլին թօփլանարագ) ուսուլի իւզէրէ եէրլէրինէ տիկէրինի
 (պաշգա պլիւրինի) ինթիխապ իտէրլէր :

ՖԱՍԼԸ ՍԱՆԻ

Գազասէ օլան ուսուլի ինթիխապիյյէ :

Ալթմըշ եէտինճի մատտէ , իքի սէնէտէ պիր քէրրէ գա-
 ղատա , Գաիմնագամ, վէ Հաքիմ, վէ Միւֆթի , վէ Էհալիի
 ղայրի-միւսլիմէնին հէր սընֆընըն ըէյիսի ըուհանիլէրի , վէ
 գազա-քէաթիպլէրինտէն միւրէքքէպ պիր ճէմիյէթի-թէֆրիգ
 եափրլուպ :

Իշպու ճէմիյէթտէ կէրէք ըէէսի գազա Էհալիսինտէն օլ-
 սուն , վէ կէրէք գուրատա միւթէմէքքին (քէօյլիւլէրտէն)
 պուլունսուն , սէնէվիլա-ադալլ եիւզ էլլի ղուրուշ վիրկու վիրէն
 թէպաաի Տէվլէթի-Ալիյէտէն վէ օթուզ եաշընը միւթէճափուզ
 (կէչիրմիշ) քիմնէլէրտէն օլմագ ,

Վէ միւմքին մէրթէպէ օգուր եազար օլանլար թէրճիհ գը-
 լընմագ (օգումագ պիլմէյէնլէրտէն ղիյատէ իլէրի չէքիմէք)
 իւզէրէ էվվէլա , ազալըգ իչիւն ինթիխապ օլունաճագ քէսան
 ատէտինին իւշ միսլինէ միւսավի օլարագ նըսֆը միւսլիմ , վէ
 նըսֆը ղայրի-միւսլիմ օլմագ , (իւզէրի) ,

Վէ ղայրի-միւսլիմ սընֆը տախի , օլ գազատա պուլունան
 ղայրի-միւսլիմ միւթէնէվի իսէ (կէօնալէէօն եանի Եհհուտի ,
 Բում , Էրմէնի վէ սաիր տիւրլիւ սընֆ Էհալիսի պուլունուր
 իսէ) , անլէրին սընֆլէրի պէյնինտէ թագսիմ գըլընմագ իւզէրէ
 իւք սէնէտէ թօգուզ վէ սօնրալէրինտէ պէշէր քիմնէ (ալլըս
 օյունաճագ) ,

Վէ սանիյէն Մէճլիսի-տէաալի իչիւն ինթիխապ օլունաճագ

քէսան ատէտինին (եանի իւշ քիշինին) իւշ միսլինէ միւսաւի
օլարագ նըսֆը միւսլիմ, վէ նըսֆը ղայրի-միւսլիմ օլմագ (*)
(խղէրէ),

Վէ ղայրի-միւսլիմ սընֆը տախի, օլ գազատա պուլունան
ղայրի-միւսլիմ միւթէնէվի իսէ, անլէրին սընըֆլարը պէյնինտէ
թաղսիմ գըլընմագ իւզէրէ, իւք սէնէտէ թօգուզ վէ սօնրա-
լէրինտէ պէշէր քիմսէ թէֆրիգ (այըրտ) օլունաճագ տըր :

Ալթմըշ սէքիզինճի մատտէ : Պէնտի սապըգտա (կէչէն մատ-
տէտէ եօգարըտա) թէային օլունան սուրէթլէրիլէ թէֆրիգ
օլունաճագ քիմսէլէրին էսամիսի (իսիմլէրի), նիւմունէսինէ
թաթպիգան եափըլաճագ վէրագաի մաթպուա պալէասինէ
թահրիր (մախսուս ստամբա օլմուշ քէաղատլարըն եօգարըսը-
նա եազըլարագ), վէ զիյլինտէ մուհարրէր իլմու-խապէր
իպարէսի զիրի (օլ մատտէյի աննաթտըրան քէլամլարըն ալթը)
գազա միւհրիւլէ թէմհիր օլունարագ (մէօհիւրլէնէրէք) հէր
պիր գարիյէյէ իրսալ օլունաճագ տըր :

Իշպու վէրագա գարիյէյէ կէլտիքտէ իխթիյար-մէճլիսլէ-
րինին իճթիմաի իլէ (թօփլանմասըյլա) եափըլաճագ ումումի
մէճլիսինտէ գըրաաթ օլունարագ, Գազատա թէֆրիգ օլու-
նան զէվաթտէն (քիմսէլէրտէն) ազա, վէ եա միւմէյիզ օլա-
ճագլարըն ատէտլէրինին իքի միսլինէ միւսաւի քիմսէլէրի,
եանի պու վէճհիլէ թէֆրիգ օլունուպ ինթիխապէ արզ օլու-
նան թօգուզ ատէմին իշինտէն ալթը նէֆէրի պիթ-թէմիլզ
(սէչիլէրէք) իլմու-խապէր զիյլինէ պատէթ-թահրիր (եազտըգ-
տան սօնրա) զիրտէ օլան իպարէյի թէմհիր իլէ գազայէ կէօն-
տէրէճէքլէր տիր :

Ալթմըշ թօգուզունճի մատտէ : Իշպու իլմու-խապէրլէրտէն
պաշգա գազատա իճրա օլունաճագ թէֆրիգ իշիւն, օլ մէճ-
լիստէ պուլունան քէսան պիր մազպաթա եափուպ պիթ-թէմ-
հիր Մէճլիսի-խտարէտէ հըֆզ իտիլէճէյի միսլիլի :

Գարիյէտէ եափըլաճագ ուսուլի ինթիխապէյէյի միւպէյլին
պիր մազպաթա թանգիմ իլէ, զիրի, իխթիյար մէճլիսլէրի ա-

(*) Պագ կէչէն է Դ է Վ վէ օ \ ինճի մատտէլէրէ :

զասը թարաֆէրինտէն պիթ-թէմհիր մէճլիստէ հըֆզ իտիլէ-ճէք տիր :

Եւթմիշինճի մատտէ : Գուրանըն ինթիխապ վէրադալէրի գաղայէ կէլտիքտէ, թէֆրիգ ճէմլիէթինտէ պուլունմուշ օլան զէվլաթ իճթիմա իլէ հազըր օլտուգլարը հալտէ, Գաղա-Քեաթիպի մաարիֆէթիլլէ գուրանըն (քէյլէրին) ինթիխապ վէրադալէրի թույթ օլունարագ, մուգատտէմ, թէֆրիգ օլունմուշ օլան ազանըն հէր սընֆընտան, արայի գուրատէ տգալլիլլէթտէ պուլունմուշ օլան պիր սիւլիսիւ (քէյլէրին ըէյինտէ սայըսը էն ազ պուլունան իսիմլէրին լուշտէ պիրիսի) չըգարըլարագ, պու հալտէ էքսէրիլլէթի ճամի օլան պագըսը (եանի զիյատէ ըէյ գաղանմըշ օլան պագի օն իքիսի) Հիւքիւմէթին ինթիխապ իտէճէյի քիմէլէրին իքի միսլինէ միւսամի օլաճաղը ճիհէթլէ, պունլար իչիւն պիր մազպաթա եափըլարագ Միւթէսարըրէֆի-Լիվայէ կէճնտէրիլէճէք տիր :

Վէ հէր գարիլլէ պիր ըէյ իթիպար օլունուպ էն զիյատէ գուրա ըէյինի գաղանմըշ օլան էքսէրիլլէթ գաղանմըշ օլուր :

Եւթմիշ պիրինճի մատտէ : Գաղալէրին ինթիխապը, Լիվայէ վասըլ օլտուգտէ, Միւթէսարըրէֆի-Լիվա, գաղանըն ինթիխապ իթմիշ օլտըղը քիմէլէրին իչինտէն միւնասիպ կէօրտիւ քլէրինի Մէճլիսի-Իտարէ ազալըղընա, վէ Մէճլիսի-Տէաավի միւմէյ-յիզլիլինէ թէային իտէր :

Իչպու ինթիխապ վէ թէային մատտէսինտէ, Միւթէսարըրէֆըն, Իտարէի-Լիվա-մէճլիսինէ միւրաճաաթ իթմէսի ըէյինէ մուհավվէլ տիր : (մէճլիսինէ իսթէր իսէ տանըչըր իսթէր իսէ տանըչմազ) :

Եւթմիշ իքինճի մատտէ : Միւթէսարըրէֆի-Լիվա թարաֆընտան, ինթիխապ ու թէային օլունաճագ Իտարէ-Մէճլիսի ազասը վէ Միւմէյլիզլէրին մէմուրիլլէթլէրինի միւպէյլին պիրէր պույուրուլտու (պույուրլթու) եազըլուպ, քէնտիլլէրէ վիրիլմէք իւզէրէ Գաիմմազամլէրի թարաֆընա իրսալ օլունաճագ տըր :

ՖԱՍԼԸ ՍԱԼԻՍ

Լիվանէ օրան ուսուչի ինքիխապիյէ

Եւթմիշ իւշիւնճի մատտէ : Հէր Լիվատէ Միւթէսարրըֆ , վէ Լիվա հաքիմի , վէ Մուհասէպէճի , վէ Րէէսի-Լիվա (սանճագ պաշը) օլան շէհիրտէ պուլունան Միւֆթի , վէ սունուֆի զայրի-միւսլիմէնին Րուէսսայի-Րուհանիյէլէրի , վէ Թահրիրաթ-Քէաթիպինտէն միւրէքքէպ պիր ճէմիյէթի-թէֆրիգ (ցուցակ ետախանազ անմիյէթ) եափըլուպ ,

Լիվատէ իքի միւսլիմ , վէ իքի զայրի-միւսլիմտէն թէային օլունաճագ տէօրթ քիմնէնին սընֆընա կէօրէ իւշէր միւսլի օլմագ իւզէրէ , կէրէք Րէէսի-Լիվատէն , վէ կէրէք միւհհագ (էթրաֆը) գազալէր էհալիսինտէն օլսուն օն իքի քիշի թէֆրիգ օլունուպ ,

Վէ Թէմիյիգի-հուգուգ-մէճլիսի իշիւն տախի եինէ պուգաիտէյէ Թաթպիգ իլէ թէնսիպ օլունաճագ զաթլէր (եօգարըքի գաիտէ կիպի օլ մէճլիսէտէ ազալըղա մինասիպ օլան քիմնէլէր) այրըլուպ , գազա ինթիխապինտէ իթթիխազ օլունան ուսուլէ Թաթպիգան մաթպու (ստամբա օլմուշ) վէրագա իլէ գազալէրէ կէօնտէրիլէրէք ,

Հէր գազանըն մէճլիսի-իտարէսիյլէ Մէճլիսի-Տէաավիսի պիլիճթիմա , պունլարտան Լիվատէ ազա , վէ միւմէյիզ օլաճագլարըն ատէտլէրի իքի միսլինէ միւսավի զէվաթըն ինթիխապը իլէ (եանի սանճագ մէճլիսինտէ ազա վէ միւմէյիզ օլաճագ քիմնէլէրին իքի օ գատարը սէշիլմէսիյլէ) ինթիխապ վէրագասընըն զէյլինէ Թահրիր , վէ ճիւմլէ Թարաֆընտան թէմհիր իլէ Լիվայէ կէօնտէրիլէճէք տիր :

Եւթմիշ տէօրաիւնճիւ մատտէ , Գազանըն ինթիխապ վէրագալէրի Րէէսի-Լիվայէ կէլտիքտէ , թէֆրիգ-ճէմիյէթինտէ պուլունմուշ օլան զէվաթ իճթիմա իլէ հազըր օլտուգլարը հալտէ , Թահրիրաթ-Քեաթիպի մաարիֆէթիյլէ գազալէրին ինթիխապ վէրագալէրի ըույէթ օլունարագ ,

Մուգատտէմ թէֆրիգ օլանմուշ օլան աղանըն հէր սըն-
ֆընտան, արայի գաղատէ ագալլիյէթտէ պուլունմուշ օլան
պիր սիւլիւսիւ (գաղա ըէյլէրինի էն-աղ գաղանմըշ օլան իւշտէ
պիրիսի) չըգարըլարագ :

Պու հալտէ էքսէրիյէթի ճամի օլան մա-պագըսը Հիւքիւ-
մէթին ինթիխապ իտէճէյի քիմնէլէրին իքի միսլինէ միւսավի
օլաճաղը ճիհէթլէ, պուլնլար իչիւն պիր մաղպաթա եռփըլա-
րագ Վալլիյէ կէճնաէրիլէճէք տիր :

Հէր գաղա պիր ըյ իթիպար օլունուպ, էն զիյատէ գաղա
ըէյինի գաղանմըշ օլան էքսէրիյէթ գաղանմըշ օլուր :

Եէթմիշ պէչինճի մատտէ : Գաղալէրին ինթիխապը, Լիվա-
տէն մէրքէզի-Վիլայէթէ վասըլ օլտուգտէ, Վալի, իշպու
ինթիխապ օլունան քիմնէլէրին իչինտէն միւնուսիպ կէօրտիւք-
լէրինի աղալըգ, վէ Մէճլիսի-թէմիլզ միւմէյիզլիյինէ թէա-
յին իտէր :

Իշպու ինթիխապ ու թէային մատտէսինտէ, Վալինին Մէճ-
լիսի-իտարէի-մէրքէզլիյէյէ միւրաճաաթ իթմէսի ըէյինէ մու-
հափէլ տիր :

Եէթմիշ ալթընճը մատտէ : Ինթիխապ ու թէային օլունա-
ճագ աղա, վէ միւմէյիզլէրին մէճմուրիյէթլէրինի միւպէյին
Վալի թարաֆընաան պիրէր պույուրուլտի եաղըրուպ քէնտիւ-
լէրն վիրիւմէք իւզէրէ, Միւթէսարըրլէր թարաֆընա իրսալ
օլունաճագլար տըր :

ՏԷՕՐՏԻԻՆՃԻ ՖԱՍԼ

Մերֆէզի վիշայէք իչիւն օլան ուսուլի ինթիխապլիյէ

Եէթմիշ եէտինճի մատտէ : Մէրքէզի-Վիլայէթտէ Մէճլի-
սի-իտարէնին աղայի թապիիյէսի (ասլիյէսի) օլան, Միւ-
ֆէթթիչի-հիւքքէամ, վէ Տէֆթէրտար, վէ Մէքթուպճի, վէ
Մէճլիսի-հուգուգ, ու ճինայէթտէ պուլունան Տէաափի-Մէճ-
մուրի, վէ մէրքէզի-վիլոյէթտէ պուլունան Միւֆթի, վէ Հաքիմ
վէ միլէլի-ղայրի-միւսլիմէ Բուէսսայի-Բուհանիյէլէրի, Վալինին

րիյասէթի թահթընտա օլարագ, պիր մէճլիսի թէֆրիգ թէշ-քելիյլէ ,

Օրատա կերէք Մէրքէզի-Վիլայէթ , վէ մէրքէզի-Լիվա օլան շէհիրլէր , վէ կերէք Րէէսի-Լիվա օլան գասապալար էհայիսին-տէն օլուպ, թէպասի Տէվլէթի-Ալիյէտէն , վէ սէնէվի լա-ագալլ պէշ եիւզ զուրուշ թօղրըտան թօղրըյա Տէվլէթէ վիրկու վիրէն , վէ վիլայէթճէ էրպապի թէմիզ ու իթիպարտէն օլան , օգուր վէ եազար քիմնէլէրտէն եինէ , ազա , վէ միւմէյիզլէրին ատէտլէրինին իւշ միսլինէ միւսապի օլարագ զաթլէրին ինթի-խապ իլէ , Րէէսի Լիվալէրէ իրսալ օլունուպ ,

Լիվա , վէ գազա ազա վէ միւմէյիզլէրինին ուսուլի ինթի-խապլէրինէ թաթպիգան (եանի օլ եազըլան ինթիխապ ուսուլ-լարը կիպի օլմագ իւզէրէ) , Լիվալէրտէ թէֆրիգ օլունաճագ զաթլէրին մազպաթալէրի Մէրքէզի-Վիլայէթէ վիւրուտինտէ (կէտիյինտէ) , Վալի թարաֆընտաննիսպէթի մուգարրէրէսինէ թաթպիգան ինթիխապ օլունաճագ զաթլէրին էսամիսի Պապը Ալիյէ տրզ ու ինհա իլէ , պունլարըն մէէմուրիյէթլէրի , Մագա-մի-սատարէթտէն (Սատրազամ թարաֆընտան) եազըլաճագ թահրիրաթ իլէ թաստիգ գըլընաճագ տրր :

Եէթմիշ սէքիզինճի մատտէ , Պէհէր սէնէ Մէրքէզի Վիլա-յէթտէ իճթիմաի մուգարրէր (թօփլանըլմասը գարար տատէ) օլան Մէճլիսի-ուսուլմի իչիւն , Մէճլիսի մէքքիւրին զէմանի իճթիմաինտէն պիր մահ մուգատտէմ , հէր լիվանըն հապի օլ-տըղը հէր պիր գազանըն տէօրթ նէֆէր ազասը Մէրքէզի-Լի-վատէ իճթիմա իլէ , հէրէք Մէրքէզի-Լիվա , վէ կերէք Րէէսի-Գազա սէքէնէսինտէն (էհայիսինտէն) ազալըգ շէրաթիթինի հա-իզ (ազալըգ շարթլարընա լայըգ վէ մալիք) օլան քիմնէլէրտէն իւշ քիշի ինթիխապ իտէճէքլէր ,

Վէ պունլար Միւթէսարըրֆըն ինհասիյլէ Մէրքէզի-Վիլա-յէթէ իրսալ օլունաճագլար տրր :

Մէճլիսի ուսուլմիյի ինթիխապ իթմէք իչիւն գազալէրտէն կէլէճէք ազա , հէր պիր գազանըն թուրուգ , վէ մասալիր , վէ թէսհիլի զիրաաթ , ու թիճարէթէ վէ խուսուսաթի սաիրէ-յէ տաիր մէճլիսի-ուսուլմիտէ միւզաքէրէ օլունապիլէճէք գազա իսթիտալէրինի , ինթիխապ օլունաճագ մէճլիսի ուսու-

մի-ազատնա ի թա ու թէսլիմ, վէ օ վասըթա իլէ վալիի-վի-լայէթէ թագտիմ իտէճէքլէր տիր :

Մասնի մախաուսէ

Իտարէ-Մէճլիսի ազասը, վէ Տէաավի, վէ Թէմլիզի-հուգուգու ու ճինայէթ-Մէճլիսլէրի միւսմէյիզլէրինին, իքի սէնէտէ պիր նըսֆը թէպտիլ օլունուպ, եէրինէ, չըգանլար տախի պի-թէք-րար ինթիխապ օլունա պիլմէսի ճաիզ օլմագ շարթիլյէ, պէ-հէր սէնէ նըսըֆ ազա հագգընտա, եէնիտէն էմրի ինթիխապ իճրա օլունաճագ տըր :

Յագաթ մէճլիսի-ուսումի ազասը սէնէի սապըգատէ օլան-լէր պէ-թէքրար ինթիխապ օլունա պիլմէք շարթիլյէ պէհէր սէնէ ճիւմէսի եէնիտէն ինթիխապ օլունաճագ տըր :

Օնունճի, վէ օն պիրինճի վէ օն իքինճի մատտէլէրտէ մու-հարրէր օլտըղը իւզէրէ Մէրքէզի-վիլայէթտէ ուսումլի էճնէպի-յէ, վէ զիրաաթ, ու նաֆիա իչիւն պիրէր Միւտիր թէայինի մու-գարրէր պուլունտըղը հալտէ, հուսուլի մագպուլթիյէթի իտարէ մագսէտինէ մէպնի, ուսումլի էճնէպիյէ միւտիրլիյինին վազի-ֆէսի, վալի Մուսավինլէրինէ իլավէի մէհմուրիյէթ օլունմուշ,

վէ զիրաաթ ու նաֆիա միւտիրլիքլէրի վէզայիֆի տախի, պիրլէշտիրիլմիշ օլմաղ իլէ, Մուսավին պուլունան զաթ ուսում-լի էճնէպիյէտէն մէսուլ օլաճագ,

վէ զիրաաթ ու նաֆիայէ միւթէաալլըգ իշլէր տախի մէհ-մուրի մախսուսինին նէզարէթի ալթընտա պուլունաճագ տըր :

Ումուրի Մալիյէյէ ճաիր Աիզամնամէի մախսուս ճիր

Պիրինճի մատտէ : Էմվալի-Տէվլէթ եա թահսիլ , վէ եախօտ սարֆ եօլունտա հէր քիմին էլինտէն կէչէր , վէ եա թահսիլ ու սարֆընը էմր էյլէր իսէ Մալ-Մէէմուրի իթիպարիյլէ տէրէճէ տէրէճէ մէսուլ տիր :

Իքինճի մատտէ : Հէր քիմՄալի-Տէվլէթի թահսիլ վէ գապզ էյլէր իսէ սէնէտ վիրմէյէ մէճպուր օլուղը կիպի , հէր քիմ Մալի-Տէվլէթի սարֆ էյլէր իսէ վիրտիյի եէրտէն սէնէտ ալ մաղէ մէճպուր տիր :

Պ Ա Պ Ի Է Վ Վ Ե Լ

Պ Ի Ր Ի Ն Ճ Ի Ֆ Ա Ս Լ

Գուրասէ Էմվալի-Տեվլէթին սուրէքի քահսիլի

Իւչիւնճիլ մատտէ : Գուրատէ թահսիլ օլունան վարիտաթ իւչ նէվի տիր :

Պիրինճի վիրկու , իքինճի պէտէլաթի ապէրիյէ , իւչիւնճի աշար , ու վարիտաթի ըիւսուլիյէ տիր :

Վարիտաթի իւչրիյէ վէ ըիւսուլիյէ եա պիլ-իհալէ միւլթէ-գիմլէրի վասըթասիյլէ թահսիլ օլունսւր , վէ եախօտ էմանէ-թէն իաարէ իլէ , էհալիտէն թօղըտան թօղըլյա իսթիֆա գըլընուր (ալընըր) :

Տէօրտիւնճի մատտէ : Մալի-Վիրկու , թահրիրի իճրա գըլընան մահէլլէրտէ թահրիր գաիտէսինճէ , վէ հէնուզ թահրիրի իճրա օլունմայան մահէլլէրճէ տէ նիզամ ու ուսուլի մավզուի (էվէլտէն տէրքեար օլան ուսուլի) վէճհ իլէ , հէր քէսին գուս-

րէթի մալիյէսինէ կէօրէ պէյն-էլ-էհալի թագսիմ ու թէվզի օլունուր :

Էֆրատի էհալինին (հէր քէսին) այրու այրու հիսսէի թէքլիֆ-լէրի մուալլէն (միրիճէ վէրկիլէրի պէլլի) իսէտէ, Հիւքիւմէ-թի-Սէնիյէ, հիսսէի ումումիյէսինի (թօփունունքինի պիրտէն) մահէլլէ ու գարիյէտէն թալէպ իտէր :

Պէշինճի մատտէ, Գրպթիյան վիրկուսի տախի իճրասը գապիլ օլան մահէլլէրտէ նիզամմամէի մախսուսինէ ,

Վէ օլմայան մահէլլէրճէ, էօթէտէն պէրու ճարի օլան ուսուլ ու գախտէսինէ թէվֆիգան իսթիֆա գըլընուր :

Ալթընճը մատտէ : Պէտէլաթի-ասքէրիյէ, թէպաաի ղայրի-միւսլիմէնին խըտմէթի ասքէրիյէտէն մուաֆի թութուլմասը ճիհէթլէ, հէր մահէլլէ ու գարիյէնին ղայրի-միւսլիմօլան էհալիսի պու վիրկու իլէ տախի միւքէլլէֆ (ասքէր արընմատըղը իչիւն իսլամտան սայըլմատան սընրֆլար պէտէլիյէ վէրկիսի վէրէճէք-լէր) տիր : Պունուն սուրէթի թէվզիի (թարհ օլմասընըն սուրէթի) տախի, քէզալիք թահրիրի իճրա օլունան մահէլլէրտէ նիսպէթ գախտէսինճէ ,

Վէ հէնուզ իճրա իտիլմէյէն մահէլլէրճէտէ նիզամաթի մախսուսինէ թէվֆիգան իճրա օլունուր :

Եէտինճի մատտէ, Մալի իւշրիւն, կէրէք մագթունան իհալէ (իլթիզամ եօլույլա) վէ կէրէք էմանէթէն իտարէսի հագգընտա օլան մուամէլաթը, նիզամմամէի մախսուսիյլէ թէային գըլըն-մըշ օլտըղընտան, անա թէվֆիգան իճրա օլունուր ,

Վարիտաթիրիւսումիյէնին հէր նէվի տախի ճարի օլաննը-զամաթինէ, վէ եախօտ պունտան պէօյլէ եափըլաճագ նըզամ-լէրինէ թէվֆիգան իսթիհսալ օլունուր :

Սէքիղինճի մատտէ, Մալի վիրկու, վէ պէտէլաթի ասքէրի-յէնին կէրէք մահէլլէ վէ գարիյէճէ, վէ կէրէք մահէլլէ վէ գարիյէտէ էֆրատի էհալիճէ վագթի թէէտիյէլէրի (էօտէ-յէճէքլէրի կիւնլէրի) նըզամաթի մախսուսէլէրիյլէ մուալլէն օլտըղընտան ,

Վէ վարիտաթի ըրևսումիյէնին էվգաթի իսթիֆասը (նէ զէ-ման ալընաճաղը վազըթլէրի) տախի, քէզալիք նըզամաթիյլէ մուգարրէր պուլունտուղունտան, էֆրատը միւքէլլէֆին (ըրև-սումաթ վիրմէյէ պօրճլու օլան քիմնէլէրին) հիսսէի մախ-սուսէլէրինի,

Վէ հէր գարիյէ վէ մահէլլէ, հիսսէի ումումիյէսինի, էյյամի մուայյէնէսինտէ քէամիլէն թէտիյէ ու իֆայէ մէճպուր տիր:

Թօգուղունճի մատտէ, Մահէլլէ վէ գարիյէլէրտէ էմվալի-Տէվլէթին պիրինճի տէրէճէտէ վասըթաի թահսիլի (պիթիրիլ-մէսինէ վասըթա) հէր սընըֆէհալինին մուխթարլէրի օլմաղիլէ,

Հէր մահէլլէ վէ գարիյէտէ մուխթարան, մալի-Տէվլէթին վազթի թէտիյէսինտէն պիր հաֆթա էվվէլ, էֆրատի միւքէլ-լէֆինէ եէքան եէքան մուայյէն օլան հիսսէի վիրկուսինին պիր հաֆթայէ գատար իսթիհսալիյլէ (տէվչիրէրէք) նիհայէ-թինտէ քէամիլէն թէտիյէ իտէճէյինի իխպար իտէճէք (խա-պէր վիրէճէք) տիր:

Օնունճի մատտէ, էֆրատը միւքէլլէֆինին հէր պիրիոի միւ-րէթթէպաթը միրիյէտէն հիսսէսինի (քէնտի վէրկիսինի) մուայ-յէն (պէյան օլմուչ) օլան վազթի թէտիյէսինտէ մուխթարընա կէթիւրիւպ պիթ-թէսլիմ մագպուզ փուսսւլասը ալաճագ տըր:

Օն պիրինճի մատտէ, էֆրատի միւքէլլէֆինին մուխթարլէրէ վուգու-պուլան թէսլիմաթը, վազթի թէտիյէտէն լու-ագալլ իւչ կիւն իչինտէ գաղա սանտըղընա իֆա գըլընաճագ տըր:

Օն իքինճի մատտէ, Մահէլլէ վէ գարիյէ միւրէթթէպաթի միրիյէսի հիսսէսինին վազթի թէտիյէսինտէ, մուխթարըն սան-տըղա թէսլիմ իտէյի ագչէ, թագսիլին մէճմուլինէ մու-գաալիլ (միրի վէրկիսինին թօփտան իսթէնիլէն ագչէ գատա-րը) օլմաղ իսէ, նօգսանը քիմլէրին զիմմէթինտէ օլտըղընը պէ-յան իտէճէք տիր:

Օն իւչիւնճի մատտէ, Մահէլլէ վէ գարիյէ մուխթարանընըն

գաղա սանտրղընա թէսլիմ իտէճէյի ագչէլէրին նօգսանը , զիմէթլէրինտէ պուլունան էֆրատի միւքէլլէֆինտէն իսթիֆա գըլընմագ իւզէրէ , գաղա թարաֆընտան թահսիլ իչիւն ատէմ կէօնտէրիլիւպ , մուամէլէինըզամիյյէսի իճրա օլունաճագ տըր :

Օն տէօրտիւնճի մատտէ : Պիր մահէլլէ վէ գարիյէ մուխթարը , սանտրղա ագչէ թէսլիմ օլունաճագը միւտտէթինի կէչիւրիւր իսէ , օլ մահէլլէ վէ գարիյէ իչիւն ատէմ կէօնտէրիլիւպ , թէէխ-խիւրի թէսլիմ (վիրմէյի սիւրիւնտիւրմէք) մուխթարտան զու-հուր իթմիշ իսէ , անըն , վէ էֆրատի միւքէլլէֆինտէն վուգուա կէլմիշ իսէ , անլէրին հագլէրինտէ քէզալիք մուամէլէի նը-զամիյյէսի իճրա գըլընաճագ տըր :

Օն պէշինճի մատտէ : Մահէլլէ վէ գարիյէ մուխթարէրի գա-ղա սանտրղընա թէսլիմ իթտիքլէրի ագչէ , նէ նէվի մալտէն (գանդի վէրկիտէն) իսէ Եիրմինճի մատտէտէ (իյէրիւճէ) պէ-յան օլունտըրը վէճհիլլէ , մաղպաթասը զահրինէ (արգասընա) թէսլիմինի եաղտըրաճագ տըր :

ՖԱՍԼԸ ՍԱՆԻ

Գուրաճէ Էմվալի-Տեվիթիմ սարֆը

Օն ալթընճը մատտէ : Մահէլլէ վէ գարիյէլէրտէ Էմվալի-Տէվլէթի հիշ պիր քիմսէ նէ պիր եէրէ սարֆ իթմէյէ վէ նէ տէ թէսլիլ ու գարը (պիր շէյիլլէ տէյիլտիւրմէք եա-խօտ էօաիւնճ վիրմէք) սուրէթիլլէ պիր քիմսէյէ վիրմէյէ մուգթէտիր տէյիլ աիր :

ՊԱՊԸ ՍԱՆԻ

ԳԱԶԱԼԵՐՏԷ ԷՄՎԱԼԻ ՏԷՎԼԵԹԻՆ ԻՏԱՐԷՍԻ

ՅԱՍԼԸ ԷՎՎԵԼ

Էմվալի-Տեվլեթին քահանայ ու գապզը

Օն եւտինճի մատտէ . Գազատէ էմվալի-Տէվլէթին թահ-սիրնէ , Գաիմմադամ , (Մէմուր) վէ մուհասէպէսինին ըու-յէթ ու թանգիմինէ , Մալ-Միւտիւրի մէէմուր օլտըլը կիպի ,

Ալէլ ումուճ էմվալի Տէվլէթին իտարէ , վէ մուհաֆազա , վէ հիսապինտէն Գաիմմադամ իլէ պէրապէր Մալ-միւտիւրի միւշթէրէքէն մէսուլ տիր :

Մասարիֆաթի մուգաննէնէ վէ մէէզուռնէնին էմրի սարֆը (Գանուռնճա գարուրլաշմըշ վէ իզինլի օլտուգլարը գատարմէ-սարիֆլէրի իթմէք դադիյէսի) իքիսինին ինզըմամը ըէյինէ մէվգուֆ տիր :

Օն սէքիզինճի մատտէ , Պէհէր սէնէ Մարթ իպթիտասըն-տա , Սանճադ իտորէսի թարաֆընտան Գազայէ , պիր ճիհէ-թինտէ (Տէթթէր երզիլյնսէ) թահոիլ օլունտճադ վարիտաթըն էնվար (ճինսլէրի) , վէ տիկէր ճիհէթինտէ , թէտիյէ օլու-նճադ մասարիֆի մուգաննէնէի մահէլլիյէի միւպէյյին (կէօսթէրիր օլան) Գազա-միւվազէնէսի սուրէթի նամիյլէ պիր տէֆթէր կէօնտէրիլիւպ ,

Գաիմմադամ վէ Մալ-միւտիւրի անտէն թահոիլաթիլլէ մա-սարիֆաթը հիսապընը , մէսուլիյէթլէրի ալթընտա օլարադ վիրմէյէ մէճպուր տիր :

Օն թօգուզուռնճի մատտէ , Գազատէ էմվալի-Տէվլէթին ախզ ու գապզը իչիւն պիր սանտըգ օլարադ , թէպաաի Տէվլէթի-

Ալլիէտէն քէֆիլլիւ պիր սանտրգ-էմինինին եէտի մուհաֆազասընա թէվտի գըլընուր (օնա սըմարլանըլըր) :

Վէ պու սանտրգ-էմինլէրինին , հէր նէ միլլէթտէն օլուր իսէ օլսուէն , պէհէր հալ . թիւրքճէ օգուլուպ եազմասը , վէ հիչ օլմազ իսէ եալընըզ օգուլմազ պիլմէսի լէազըմ տըր :

Եիրմինճի մատտէ , Գուրատէն , վէ եախօտ գասապա մահէլլաթինտէն (քէօյլէրաէն վէ գասապալէրտէն) սանտրղա ազճէ թէսլիմ օլունտուգճա , հէր նէվի մալին էմրի թահսիլինէ տաիր , սէնէ իպթիտասընտա վէրիլմիշ օլան Գազա-իտարէ-մէճլիսինին մազպաթաոր զահրինէ թէսլիմաթի վազըա (վուգու պուլան թէսլիմլէրին) գանդի թագսիթտէն օլտըղընը , վէ նէ ճինս ազչէ իտիլինի , սանտրգ-էմինինին իֆատէսի իւզէրինէ , մալ-Միւտիրի , գարէմիլլէ իշարէթ իտիւպ , սանտրգ-էմինի , վէ մալ-Միւտիրի , վէ էմլալի միրիյէ գապզ ու սարֆընա մախսուս օլան միւհրիլէ Գաիմմագամ սըրասիլլէ թէմհիր իլլէյիւպ , պիւա-թէէթիր ազչէյի թէսլիմ իտէն քիմնէյէ իթա իտէճէք տիր :

Վէ պու վէճհլէ վուգու-պուլան թահսիլաթ իչիւն , մէլֆուֆ նիւմուէսի (տէֆթէրի իչինտէ կէօսթէրիլմիշ էօրնէք-լիյի) վէճհլէ , պիր վտրիտաթ տէֆթէրի թութուլուպ , թահսիլաթ ու թէսլիմաթի վազըա բուզնամէ տէֆթէրլէրինտէն նագլ իլէ , իսմ ու նէվլէրի , զէյլլէրինէ եազըլաճագ տըր :

Վէ իշ պու տէֆթէրին պիր այնը տախի թահսիլէ-մէէմուրլէրին ըէյիսինտէ պուլունուպ , մահէլլէ վէ գարիյէլէրտէն թահսիլաթ վուգու-պուլտուգճա թէրգըմ գըլընաճագ (եազըլաճագ) տըր :

Եիրմի պիրինճի մատտէ , Գուրա վէ մահէլլաթէ ախտ օլան էմլալտէն ղայրը (պաշգա) օլուպ , գազս սանտրգլարընա թէսլիմ գըլընան վարիտաթի միւթէֆէրրիգա (սաիր չէշիա չէշիտ վարիտաթլար) իչիւն , հէր թէսլիմտէ , սուրէթի , իշպու նիզամ-նամէյէ մէրպուլթ պիր մագպուզ սէնէտինի , մալ-Միւտիրի եազըուպ , Եիրմինճի մատտէտէ պէյան օլունտըղը իւզէրէ , սանտրգ-էմինի , վէ քէնտուսիլլէ Գաիմմագամ թարաֆընտան

պիթ-թէմհիր , ազչէյի թէսլիմ իտէնէ իթա իտիլէճէք տիր :

Եիրմի իքինճի մատտէ , Գազա սանտրդընտ քիւլլի-եէվմին (հէր կիւն) վուգու պուլան թէսլիմաթ, վէրիլէճէք նիւմունէյէ թաթպիգան ըուզնամչէ նամիլյէ թութուլաճադ տէֆթէրլէրէ գայտ օլունուպ ,

Պէհէր կիւնիւն վարիտաթը, Մալ-Միւտիրիլյէ Սանտրդ-է-մինի, ըուզնամչէ խիւլասէսի նամիլյէ նիւմունէսինէ թէվֆի-գան, պիր վիւսուլա եափուպ միւշթէրէքէն թէմհիր իյլէտիք-տէն (իքիսի պիրլիքտէ միւհիւրլէտիքտէն) , (սօնրա) :

Վէ Մալ-Միւտիրի Սանտրդ-է-մինիլյէ ըուզնամչէրինի մու-գապլէ (պիր պիրիլյէ գարշըլատրգտան) , (սօնրա) :

Վէ եէքտիկէրինին (պիրի պիրինին) տէֆթէրինի գալէմէն (գալէմէրիլյէ օլմագ իւզրէ) թաստիգ ու թէմհիր իթտիքտէն սօնրա Գաիմմագամէ վիրիւպ, ըուզնամչէրինի Գաիմմագամ տախի Եիրմինճի պէնտտէ մուհարրէր միւհիւր իլէ (էմվալի միրիլյէ գապլ ու սարֆընա մախսուս օլան մէօհիւր իլէ) թաստիգ ի-տէճէք տիր :

Եիրմի իւչիւնճի մատտէ , Հէր գազատէ պիր Մալ-Միւտիրի օլուպ , գազանըն թահիլ-մէէմուրի, իշպու Մալ-Միւտիրիլյէ պիրլիքտէ սանտրդ օթասընա օթուրաճադ :

Վէ հէր պիրի տէֆաթիրի մախսուսէսինի (քէնտի մէէմու-րիլէթլէրինէ մախսուս օլան տէֆթէրլէրինի) թութաճադ տրը :

Եիրմի տէօրտիւնճիւ մատտէ : Մալ-Միւտիրի , վարիտաթ տէֆթէրինի պէհէր այ նիհայէթինտէ ըուզնամչէլէրլէ մուգա-պլէլէ իտիւպ, Րէէսի-Լիվայէ կէօնտէրիլէճէք Գազա-Մէճլիսի -իտարէ մազպաթասընա տէրճ օլունաճադ իրատ խիւլէասէ-սինի, մէճլիսի մէզքիւրէ իթա իտէճէք տիր :

ՖԱՍԼԸ ՍԱՆԻ

Գազաշէ հնվալի-sկվիքին սուրէթի սարժը

Երբմի պէշիննի մատտէ , Գազատէ միւվազէնէ սուրէթինտէ մուգաննէն օլարագ թէային օլունմուշ օլան (մատաւ իյինն) վէ եախօտ Գաիմմագամլէրին մէշունիյէթլէրի տախիլինտէ վէ Ֆէվգ-էլ-ատէ օլարագ իֆա գըլլնան հէր պիր մասրաֆ ի-չին, հէր քիմ ալաճագ իսէ, ուսուլի իւզէրէ վարագաի սահի-հէ իւզէրինէ եազըլմըշ պիր սէնէտի , էվվէլ էմրտէ Գազա-Մալ-Միւտիրինէ իրաէ իլէ (կէօսթէրէրէք), մուվաֆըզը գու-յուտ (գայտլէրէ մուվաֆըզ) վէ տախիլի մուվազէնէ օլան նէվ-տէն իսէ, սարֆը լէազըմ կէլիւր իպարէսի (սէօղիւ) թահրիր իլէ թէմհիր իտիլիւպ :

Վէ էյէր Ֆէվգ-էլ-ատէ մասարիֆաթտէն իսէ , Մէճլիսի-իտարէյէ զահրինի (օլ սէնէտին արգասընը) թաստիգ ու թէմ-հիր իթտիրիւպ, պատէհիւ Գաիմմագամէ իրաէ իլէ , Գաիմ-մագամ թարաֆընտան , վէրիլէ տէյու իշարէթ , վէ էմվալէ մախսուս միւհր իլէ թէմհիր գըլլնարգտան սօնրա, Մալ-Միւ-տիրի տախի Գաիմմագամըն իշարէթի զիրինէ սահհ քէշիտէ իտէճէք տիր :

Հէր նէ նէվ մասրաֆ օլուր իսէ օլուն Մալ-Միւտիրիյէ Գաիմմագամըն մինվալի մէշուհ իւզէրէ թաստիգ ու իշարէթ-լէրի օլմատըգճու մալ սանտըղընտան պիր ագչէ վիրիլմէյէճէ-յինտէն :

Էյէր Մալ-Միւտիրի թարաֆընտան թաստիգ օլունմագաը-զըն , Գաիմմագամըն իշարէթիլէ սանտըգտան փարէ վիրիլիւր իսէ, մէսուլիյէթի Գաիմմագամէ ռաճի օլաճաղը միսիլլիւ, իքի-սինին թաստիգ ու իշարէթիլէ վիրիլէն մէպալիղին տախի նը-զամէն գապուլէ շայան օլմայանլէրի զուհուր իտէր իսէ Գաիմ-մագամիլէ Մալ-Միւտիրի միւշթէրէքէն մէսուլ թուլթուլաճագ :

Մէճլիսի-իտարէնին ինզըմամը թաստիգիլէ (թաստիգլէ-րիլէ) վիրիլէճէք մասարիֆի Ֆէվգ-էլ-ատէ մէյանընտէ (իյինտէ) տախի քէզալիք նըզամէն գապուլ օլունմագ պիր շէյ զուհուր

իտէր իսէ, պու պապտէ Գաիմմագամ իլէ Մալ-Միւտիրինէ
թէրէթթիւ պ իտէճէք մէսուլիլէթէ հէյէթի մէճլիս տախի թէշ-
րիք իտիլէճէք (մէճլիս հէյէթիլլէ մէսուլ թութուլաճագ տըր):

Եիրմի ալթընճի մատտէ : Մալ-Միւտիրի թարաֆընտան
թաստիգ, վէ Գաիմմագամ ճանիպինտէն վիրիլէ տէյու իշա-
րէթ ու թէմհիր դըլլընմըշ օլան սէնէտաթ, թէքրար Մալ Միւ-
տիրինէ իրաէ իլէ, մասարիֆաթ Բուզնամէսինէ գայտ իթտի-
րիլիւ պ ան-եէտիսինի (ալանըն իսմինի) վէ նումէրօսուռու, վէ
թարիխինի, վէ նէ ճինս ագչէ վէրիլէճէյլինի Գաիմմագամըն
միւհրի ալթընս եազտըրտըգտան, սօնրա սանտըգ էմինինէ ի-
թա իլէ ագչէսի իսթիֆա գըլլընաճագ :

Վէ պու սէնէտլէր, ագչէնին վիրիլտիլինի միւպէյլին օլան
սանտըղա մախսուս միւհր իլէ թէմհիր, վէ մասարիֆ Բուզնամ-
չէսինէ գայտ օլունարագ սանարգտա հըֆղ օլունաճագ տըր:

Եիրմի եէտինճի մատտէ : Պէհէր կիւն, վարիտաթտէ օլտը-
ղը կիպի մասարիֆ Բուզնամչէսինի տախի, Մալ-Միւտիրի Սան-
տըգ-էմինինին Բուզնամչէսիլլէ մուգապէլէ իտիւ պ, եէքտի-
կէրի գալէմէն թաստիգ ու թէմհիր իթտիլքտէն սօնրա, մա-
սարիֆաթի վազըանըն խիւլէասէ վէճհիլէ մըգտարընը, Եիրմի
իքինճի մատտէտէ պէյան օլունան վարիտաթ Բուզնամչէսի
խիւլէասէսինտէ կէօսթէրէճէք, վէ հէր այ ղայէթինտէ (սօ-
նունտա) Մալ-Միւտիրի, Մէճլիսի-իտարէ մազպաթասընս
տէրճ օլունմագ իւզրէ մէճլիսէ վիրէճէք տիր :

ՖԱՍԼԸ ՍԱԼԻՍ

Գազալեռսեն հմվալին սուրեթի քեպիմի, վի մուհասեպիսինին Բեհ-
սի-Լիվայե իթասը

Եիրմի սէքիգինճի մատտէ : Հէր Գազատէն Լիվա-մալ-սան-
տըղընս կէօստէրիլէճէք ագչէ պէհէր հաֆթա իրասլ օլունա-

ճագ տրր : Ֆագաթ պիր հաֆթախչին կէօնտէրիլէճէք ագ-
չէ օն պէշ պին ղուրուշտան նօգսան օլուր իսէ , հաֆթաի տ-
թիյէ (էրթէսի հաֆտանըն) իրսալաթինէ զամմ իլէ իրսալ գը-
լընաճագ տրր :

Եիրմի թօգուզունճի մատտէ : Բէէսի- Լիվայէ վուզու-
պուլան իրսալաթըն մուգապիլինտէ , մուվագգաթ (էյրէթի
սուրէթտէ) պիր սէնէտ ալընուպ , այ ղտյէթինտէ գաթի հի-
սապ օլունունճայա գատար հըֆղ օլունաճագ տրր :

Օթուզունճի մատտէ : Գաղանըն մաաշվէ սայիր մասարիֆի
մուգաննէնէսի , հէր շէհրին էվախիրինէ թէսատիւֆ էտէն
(հէր այըն սօնլարընա րաստ կէլէն) թահսիլաթինտէն իֆա օ-
լունմագ լէագըմ կէլէճէյի միսիլլիւ :

Բէէսի-Լիվատէն վուզու-պուլան հավալէաթ (հավալէլէր)
տախի , թէային օլունան զէմանլէրինտէ իֆա գըլընմագ լէա-
գըմկէլիւր իսէ տէ , մաաշը , վագթի մուայլէնինտէ վիրիլէմէ-
յիւպ իրթէսի այլարա գալան , մէսէլա , նիսան (Սպրիլ) այլը-
ղընը ալմայուպտէ , մայիս վէ եախօտ հաղիրան (Յունիս) էվա-
սըթընտա (այըն օնույլէ եիրմիսինի արասընտա օլան կիւնլէր
եախօտ օն պէշինտէ) այլըղընը ալմագ իսթէյէնլէր ղուհսըր
իլլէտիլի հալտէ այ պաշընա գատար թէէխիր ու թէվգըֆ օ-
լունմայուպ իթա օլունաճագ տրր :

Օթուզ պիրինճի մատտէ : Պէհէր շէհրին ղայէթինտէ , մալ-
Միւտիրի թարաֆընտան վիրիլմիշ օլան իրատ վէ մասրուֆ
փուսուլալէրի , Սանտըգ իմինինին ղուզնամչէսիլլէ Մէճլիսի
-իտարէտէ թաթպիդ , վէ մասարիֆի մուգաննէնէ , միւվա-
զէնէ ուսուլինէ մուվաֆըդ օլտըղը , վէ մասարիֆի ղայրի-մու-
գաննէնէ (մուգաննէն օլմայան) տախի , գախտէսինէ մութա-
պըգ խոխի թէտգըգ գըլընտըգտան ,

Վէ Բէէսի-Լիվայէ վուզու-պուլան իրսալաթ իլէ , հավալէա-
թէ վուզու-պուլան թէսլիմաթ թէային օլունտուգտան սօնրա ,
պիր թարաֆտէ այըն թաֆսիլաթը , վէ տիկէր թարաֆտէ մա-
սարիֆաթ , ու իրսալաթ , վէ հավալէաթ թէսլիմաթը թէրգըմ
վէ զիրի (այթ թարաֆը) միզան իտիլէրէք , (թէրազու կէօղիւ

կիպի հէր հանկի պիր հիսապըն իքի թարաֆընը այնի եիքիւնէ պարապար գըլմագ) ուսուլի իւզէրէ իւչ տէֆթէր եափըլուպ, վէ զիրինէ շէրհ եաղըլուպ, իտարէ-Մէճլիս-ա-զասը թարաֆընտան թէմհիր իլէ, պիր նուսիսի սանտըգտա պուլունան սէնէտաթ իլէ Ռէէսի-Լիվայէ կէօնտէրիլէճէք,

Վէ տիկէրի Մէճլիսի-Իտարէտէ հըֆը իլէ, իւչիւնճիւսի, ստնտըգտան ալընան սէնէտաթըն եէրինէ գաիմ օլմագ (գալմագ) իւզէրէ, սանտըգ-Էմինինէ վիրիլէճէք տիր:

Վէ իշպու շէհրիլլէ (այտան այա) խիւլէասէ տէֆթէրիլլէ մազպաթասընըն նիւմունէսի տախի, իշպու նըզամիւմէյէ մէրպուլթ (իւլվէ օլմուչ) տիր:

Պու տէֆթէրլէր հէր հալտէ, այըն իպթիտաքի կիւնի, եանի մարթ տէֆթէրի նիսանըն իւք կիւնի թանղիմ ու իթմամ օլունարուգ, Ռէէսի-Լիվայէ կէօնտէրիլմէք իւզէրէ եօլա չըգարըլաճագ տըր:

Օթուզ իքինճի մատտէ, Մէճլիսի-Իտարէնին թէտգըգ իտէճէյի մուհասէպէտէ, մասարիֆի մուգաննէնէտէ, միւվագէնէ սուրէթինտէ զայրի-մուվաֆըգ, (սնաւուք կիօրիւչիւսէ)

Վէ մասարիֆի զայրի մուգաննէնէտէ, գաիտէսինէ մուղայիր մասրաֆ կէօրիւլիւր իսէ, պունուն պիրինճի տէրէճէտէ մէսուլի, Գաիմնագամ իլէ Մալ-Միւտիրի օլուպ, Մէճլիսի-Իտարէ, ատէմի-գապուլէ (գապուլ էթմէմէյէ) մէէզուն օլաճաղը կիպի,

Գաղա-Մէճլիսի-Իտարէսինին թէտգըգընտան կէչիւպ, Լիվայէ կէօնտէրիլէն մուհասէպէտէ խիւլաֆի ուսուլ պիր շէյ զուհուր իտէր իսէ, օլ հալտէ հէյէթ (մէճլիս տախըմճա) մէսուլ թուլթըլաճագ տըր:

Օթուզ իւչիւնճիւ մատտէ: Պէհէր սէնէնին զայէթինտէ, հէր գաղատէ շէհրիլլէ խիւլէասէ տէֆթէրլէրի պիրլէշտիրիլէրէք, պիր սալի-ումուլմի-մուհասէպէ տէֆթէրի թանղիմ օլունաճագ,

Վէ պունտա, պիր սէնէ իչինտէ էնվաի էմվալի-Տէվլէթտէն նէ գատար շէյ թահսիլ օլունտըղը,

Վէ շայտ պաղայա (պողբլէլէր) գալաճագ օլուր իսէ ,
նէ մրգտար իտուլի ,

Վէ թահսիլաթի վագըպտէն նէ եօլտա սարֆիյաթ ու թէս-
լիմաթ ու մէտֆուլաթ (պիթէն ագչէլէրտէն նէ եօլտա վի-
րիշլէր վէ չըգըշլար) վուգու պուլտըղը , վէ մասարիֆի մու-
գաննէնէտէն իֆտ օլունմամըշ նէ մրգտար շէյ գալտըղը
պէյան օլունուպ ,

Շէհրիյէ-տէֆթէրլէրինտէ օլտըղը կիպի , Մէհլիսի-իտարէ
թարաֆընտան զիրինէ մազպաթա եազըլարագ պիթ-թէմհիր,
րէէսի-Լիվատէն պէհէր այ իթա գըլընաճագ շէհրիյէ-տէֆ-
թէրի իլմու-խապէրլէրիյլէ մաան թագտիմ գըլընաճագ տըր :

Վէ պու տէֆթէրլէրին տախի պիր նիւմունէսի մէրպուլթ
տիր :

Պու տէֆթէրլէր նիհայէթ-իւն-նիհայէ (էն-սօնու) մարթըն
օն պէշինտէ իքմալ օլունարագ , րէէսի-Լիվայէ կէօնտէրիլ-
մէք իւզէրէ եօլա չըգարըլաճագ :

Վէ պու տէֆթէրլէր , վէ կէրէք Օթուզ պիրինճի մատտէ-
տէ մուհարրէր շէհրիյէ խիւլէասէլէրի , էվգաթի մուայյէ-
նէսինտէ (պէլլի իտիլէն կիւնլէրինտէ) չըգարըլամատըղը թագ-
տիրտէ , Մալ-Միւտիրի ազլ ու թէպտիլ իաիլէճէյի կիպի ,

Զիքը օլունան տէֆթէր վէ խիւլէասէլէրին թէէխիւրի
թանդիմ ու իրսալինէ (եափըլմասը վէ կէօնտէրիլմէսինին կի-
ճիքմէսինէ) Գաիմմագամ , վէ եախօտ Սանտըգ-էմինի սէպէպ
օլմուշ իսէ , անլէր տախի գանուհնամէի Հիւմայուհուն Եիւզ
իքինճի պէնտի ահքէամընա թէվֆիգան միւճաղաթ կէօրէ-
ճէք (ճէզասը իճրա օլունաճագ) տիր :

ՊԱՊԻ ՍԱԼԻՍ

ԼԻՎԱՏԷ ԷՄՎԱԼԻ ՏԷՎԼԷԹԻՆ ԻՏԱՐԷՍԻ

ՖԱՍԼԸ ԷՎՎԷԼ

Էմվալի-սեվյեթին քահալո ու գապգը

Օթուգ տէօրտիւնճի մատտէ : Լիվատէ Էմվալի-Տէվլէթին թահսիլինէ Միւթէսարրըֆ , վէ մուհասէպէսինին ըույէթ ու թանգիմինէ-Մուհասէպէճի մէէմուր օլտըղը կիպի ,

Ալէլ-ուսուս Էմվալի-Տէվլէթին իտարէ , վէ մուհաֆազա , վէ հիսապիւնտէն , Միւթէսարրըֆ իլէ պէրապէր Մուհասէպէճի միւշթէրէքէն մէսուլ տիր :

Մասարիֆաթի մուգաննէնէ վէ մէէզունէնին Էմրի սարֆը , իքիսինին ինզըմամի ըէյինէ մէվգուֆ տիր :

Օթուգ պէշինճի մատտէ : Պէհէր սէնէ մարթ իպթիտասըն-տա Մէրքէզի-Վիլայէթտէն Լիվայէ , պիր ճիհէթինտէ սոսն-ճաղըն սալի հալ (կէշմիշ վէ կէլէճէք սէնէլէր օլմայուպ հազըր սէնէսինին) Էմվալինտէն թահսիլ օլունաճադ վարիտաթըն էն-վալինի (նէ տիւրիւ վարիտաթտան օլտուգլարընը) ,

Վէ տիկէր ճիհէթինտէ թէէտիյէ օլունաճադ մասարիֆի մուգաննէնէսինի միւպէյյին պաշգա , (օշառագ) ,

Վէ Լիվանըն սինինի սապըգա վէ աթիգա (կէշէն վէ էսկի սէնէլէրին) Էմվալինտէն մաթլուպաթիյլէ տիւյունինին (պօրճ-լարընըն) պաշգա օլարագ Լիվա միւվաղէնէսի նամիյլէ իքի գըթա տէֆթէր կէօնտէրիւպ , Միւթէսարրըֆի-Լիվա վէ Մուհասէպէճի , անլէրտէն թահսիլաթիյլէ մէտֆուլաթը հի-սապընը , մէսուլլիյէթլէրի ալթընտա օլարագ վիրմէյէ մէճ-պուր տիր :

Օթուզ ալթընճը մատտէ : Բէէսի-Լիվատէ էմվալի-Տէվ-լէթին ախզ ու գապզը իչին, պիր սանտըդ օլուպ , սանտըգ-էմինի նամիլլէ թէպաաի Տէվլէթի-Ալիյէտէն քէֆիլլի պիր մէէմուրին եէտի մուհաֆազասընա թէվտի գըլլընուր :

Պու սանտըգ էմինլէրի հէր գանղի միլլէթտէն օլուր իսէ օլտուն , պէհէր հալ թիւրքճէ օգուլուպ եազմասը լեազըմ տըր :

Օթուզ Եէտինճի մատտէ : Սանճաղըն հալի օլտըղը (իչինէ ալտըղը) գազալէրին էմվալի թահսիլաթինտէն , Բէէսի-Սան-ճազ մալ սանտըղընա ագչէ վիւրուտ իթտիքճէ , ճինս ու նէվի-նի միւպէյլին , մէլֆուֆ նիւմուհէսի վէճհիլէ եազըլաճազ սէ-նէտ իպթիտա , Սանտըգ էմինի թարաֆընտան թէմհիր իլէ , Մալ-Գալէմինէ տախի գայտ օլունտուգտան ,

Վէ մուհասէպէճի թարաֆընտան ուսուլի վէճհիլէ թու-թուլաճազ տէֆթէրլէրէ պիգ-գայտ թէմհիր գըլլընտըգտան սօնրա , էմվալի-Միրիլլէ գապզ ու սարֆընա մախսուս օլան միւհը իլէ Միւթէսարըրֆ թարաֆընտան պիթ-թէմհիր , ագ-չէյի թէսլիմ իտէնէ իթա գըլլընաճազ :

Վէ իշպու սէնէտաթ Օթուզ իւչիւնճի պէնտտէ մուհարրէր օլտըղը վէճհիլէ Գազալէրին չէհրիյէ-տէֆթէրիլլէ պէրապէր կէլտիքտէ ալը գօնըլուպ , Բէէսի-Լիվատէն պատէթ-թաստիգ իատէ գըլլընաճազ (թաստիգինտէն սօնրա կէրի չէվրիլէճէք) չէհրիլլէ տէֆթէրի գազաճա անլէրին եէրինէ սէնէտ օլաճազ տըր :

Օթուզ սէքիզինճի մատտէ , Բէէսի-Լիվա օլան գազանըն գուրասինտէն , վէ եախօտ գասապասը մահէլլաթինտէն Բէէ-սի-Լիվա սանտըղընա ագչէ թէսլիմ օլունտուգճա , միւսթա-գիլ գազալէր իլէ գուրասը պէյնինտէ ճարի օլան մուլամէլէ իճրա օլունուր :

Շէյլէքի , հէր նէվիմալին էմրի թահսիլինէ (թահսիլիչինէ) տաիր սէնէ իպթիտասընտա վէրիլմիշ օլան Լիվա-իտարէ-Մէճ-լիսինին մազպաթասը զահրինէ , թէսլիմաթի վազըա գանղի թագսիթտէն օլտըղընը , վէ նէ ճինս ագչէ իտիլինի , սանտըգ-էմինինին իֆատէսի իւզէրինէ Մուհասէպէճի , վէ եախօտիթի-մատ իտէճէյի բէֆիգինին պիրիսի գալէմիլլէ իշարէթ իտիւպ ,

սանտրդ-էմինի վէ Մուհասէպէճի միւհրլէտիքտէն սօնրա , էմիլաի-Միրիյէ գապզ ու սարֆընա մախսուս միւհր իլէ Միւթէսարրըֆ թարաֆընտան տախի թէմհիր իլէ , պիլա թէէխիր ագչէյի թէսլիմ իտէն քիմնէյէ իթա իտէճէք տիր :

Օթուզ թօգուզունճի մատտէ : Գազալէրէ վէ գուրա վէ մահէլլաթէ աիտ օլան էմիլաթէն զայրը օլուպ , Բէէսի-Լիվա-մալ-սանտրդընա թէսլիմ գըլընան վարիտաթի միւթէֆէրրիգա իչիւն , Նիրմի պիրինճի մատտէտէ պէյան օլունան մագպուզ սէնէսինի Մուհասէպէճի եազուպ , վէ եախօտ եազտըրուպ , Օթուզ սէքիզինճի մատտէտէ պէյան օլունտըրը իւզէրէ սանտրդ-էմինի , վէ քէնսիւսիյլէ Միւթէսարրըֆ թարաֆընտան թէմհիր օլունտուգտան սօնրա , օլ սէնէտ պիլա-թէէխիր ագչէյի թէսլիմ իտէնէ իթա գըլընաճագ տըր :

Գըրգընճը մատտէ , Բէէսի-Լիվա-սանտրդընա կէրէք միւհհագ (էթրաֆը) գազալէրտէն , վն կէրէք պիզ-զաթ իտարէտէ պուլունան գազանըն մահէլլաթ ու գուրասընտան վուգուպուլան թէսլիմաթ , վիրիլէճէք նիւմունէյէ թաթպիգան , ըուզնամչէ նամիլլէ Սանտրդ-էմինինին եանընտա պուլունաճագ պիր տէֆթէրէ գայտ օլունաճագ տըր :

Վէ պէհէր կիւնիւն վարիտաթընը մուհասէպէճիյլէ սանտրդ-էմինի , Բուզնամչէ խիւլէասէսի նամիլլէ նիւմունէսինէ թէվֆիգան պիր փուսուլա եափուպ միւհրլէրէքէն թէմհիր իլլէտիքտէն ,

Վէ Մուհասէպէճի , Սանտրդ-էմինիյլէ ըուզնամչէլէրինի մուգապէլէ , վէ եէք-տիկէրինին տէֆթէրինի գալէմէն թաստիգ ու թէմհիր իթտիքտէն սօնրա , Միւթէսարրըֆա վիրիւպ , ըուզնամչէլէրինի Միւթէսարրըֆա տախի , Օթուզ սէքիզինճի պէնտտէ մուհարրէր միւհր իլէ թաստիգ իթտիքէճէքլէր տիր :

Գըրգ պիրինճի մատտէ : Մալ-գալէմինտէ վարիտաթըն նիւմունէսինէ թաթպիգան սալի-հալ իչիւն պիր , վէ սինինի սապըգա վէ աթիգապը իչիւն տիկէր պիր գըլթա տէֆթէրի եափըլուպ ,

Վէ սանճաղըն հալի օլտըղը դազալէրին հէր պիրիլին մախսուսէն այրու-այրու մահէլլէր աչըլուպ , հէր սէնէնին հէր նէվի էմվալինտէն վուգու-պուլաճագ թահսիլաթ ըուզնամչէ-սինէ գայտ օլունտըղը ազըպինտէ (անինտէ) իշպու տէֆթէրլէ-րէ տախի կէչիւրիլէճէք տիր :

Գըրգ իքինճի մատտէ : Պէհէր շէհրին զայէթինտէ Մուհա-սէպէճի , Մէճլիսի-իտարէ-մազպաթասընա տէրճ օլունաճագ իրատ-իիւլէասէսինի եափուպ , Մէճլիսի- մէզքիւրէ իթա իտէճէք տիր :

ՅԱՍԼԸ ՍԱՆԻ

Լիվասէ հնվաշի-սկվիթին սուրէթի սարփը

Գըրգ իւչիւնճի մատտէ : Մէճլիսի-Լիվատէ միւվազէնէ սու-րէթինտէ մուգաննէն օլարագ թէային օլունմուշ օլան հէր պիր մասրաֆ իչիւն , հէր քիմ ալաճագ իսէ , Եիրմի պէչինճի մատ-տէտէ մուհտըրէր ուսուլ իւզէրէ եազըլմըշ պիր սէնէտի , իպ-թիտա Մուհասէպէճիլէ իրաէ իլէ , թէտգըգաթի հիսապիյէսի-նի պատէլ-իճրա , սարփը լէազըմ կէչիւր իպարէսինի պիթ-թահրիր թէմհիր իլլէտիքտէն սօնրա , օլ սէնէտ Միւթէսարըր-ֆա իրաէ իլէ , անըն թարաֆընտան վիրիլէ տէյու եազըլա-րագ էմվալէ մախսուս միւհր իլէ թէմհիր իտիլիւպ , Միւթէ-սարըրֆըն վիրիլէ իշարէթի զիրինէ թէքըրար Մուհասէպէճի սահհ քէչիտէ իտէճէք տիր :

Վէ Միւթէսարըրֆլէրին մէէզունիլէթլէրի տախիլինտէ , վէ ֆէվգ-էլատէ օլմագ իւզէրէ իֆա գըլլընան հէր պիր մաս-րաֆ իչիւն , եինէ գապզ իտէն թարաֆտան ուսուլի իլէ սէ-նէտ ալընուպ ,

Վէ իտարէ-Մէճլիսի թարաֆընտան թաստիգ ու թէմհիր իտիլիւպ , անըն իւզէրինէ Միւթէսարըրֆի ճանիպինտէն քէ-

զալիք վիրիլէ եազըլարագ , թէմհիր իտիլէճէք , վէ Մուհասէպէճի սահհ չէքէճէք տիր :

Հէր նէ նէվ մասրաֆ օլուր իսէ օլտուն Մուհասէպէճիյէ Միւթէսարըրֆըն պէր մինվալի մուհարրէր (եազըլան սուրէթ-տէ) թաստիգ , վէ վիրիլէ իշարէթլէրի օլմատըգճա , մալ-սան-տըղընտան պիր ագչէ վիրիլմէյէճէյինտէն ,

Մուհասէպէճի թարաֆընտան թաստիգ օլունմագսըղըն Միւթէսարըրֆըն իշարէթլէյէ , վէ Միւթէսարըրֆըն իշարէթի օլմագսըղըն Մուհասէպէճի թաստիգիյէ սանտըգտան փարէ վիրիլիւր իսէ մէսուլիյէթի , ամիրիյէ (էմր իտէնիյէ) սանտըգ էմինինէ րաճի օլաճաղը միսիլլիւ ,

Իքիսինին թաստիգ ու իշարէթլէյէ վիրիլէն մէպալիղին տախի , նըղամէն շայանի գապուլ օլմայանլէրի զուհուր իտէր իսէ , Միւթէսարըրֆ իլէ Մուհասէպէճի միւշթէրէքէն մէսուլ թուլթուլաճագ :

Վէ Մէճլիսի-իտարէնին ինզըմամի թաստիգիյէ վիրիլէճէք մասարիֆի ֆէվգ-էլ-ատէ մէյանընտա տախի , քէզալիք նըղամէն գապուլ օլունմագ պիր շէյ զուհուր իտէր իսէ , պու պապտէ Միւթէսարըրֆ իլէ Մուհասէպէճիյէ թէրէթթիւպ իտէճէք մէսուլիյէթէ հէյէթի-Մէճլիս տախի թէշլիք իտիլէճէք տիր :

Գրըգ տէօրտիւնճիւ մատտէ , Մուհասէպէճի թարաֆընտան թաստիգ , վէ Միւթէսարըրֆ ճանիպինտէն վիրիլէ տէյիւ իշարէթ ու թէմհիր գըլընմըշ օլան սէնէտաթը , համիլի (օլ սէնէտ էլինտէ օլան քիմսէ) Մուհասէպէճիյէ իրաէ իլէ , մասարիֆաթ ըուզնամչէսինէ գայտ իթտիրիւպ ,

Անէէտիսինի վէ նումէրօսիյէ թարիխինի , վէ նէ ճինս ագչէ վիրիլէճէյինի , Միւթէսարըրֆըն միւհրի ալթընա եազտըր-տըգտան սօնրա , Սանտըգ-էմինինէ իթա իտէրէք ագչէսինի իսթիֆա իտէճէք :

Վէ պու սէնէտ ագչէնին վիրիլտիլինի միւպէյյին օլանսան-տըղա մախսուս միւհր իլէ պիթ-թէմհիր , մասարիֆաթ ըուզ-նամչէսինէ գայտ օլունուպ , մալ-սանտըղընտա հըֆը իտիլէճէք տիր :

Գրըգ պէշինճի մատտէ : Պէհէր կիւն վարիտաթտա օլտը-
ղը կիպի , մասարիֆաթ բուղնամէսինի տախի , Մուհասէպէ-
ճի , սանտըգ-էմինինին բուղնամէսիյլէ մուգապէլէ իտիւպ ,
եէքտիկէրի գալէմէն թաստիգ ու թէմհիր իթտիքտէն սօն-
րա , մասարիֆաթի վագըրանըն խիւլէասէ վէճհ իլէ մըգտարը-
նը Գրըգ իքինճի մատտէտէ պէյան օլունան վարիտաթ բուղ-
նամէսի խիւլէասէսինտէ կէօթէրէճէք ,

Վէ հէր այ զայլէթինտէ Մէճլիսի-իտարէ մազպաթասընա
տէրճ օլունմագ իւզէրէ մէճլիսէ վիրիլէճէք տիր ,

ՖԱՍԼԸ ՍԱԼԻՍ

Ելլիյէսէ Կնվալլին սուրէրի թէսլիմի վի մուհասէպէսինին իրասը :

Գրըգ ալթընճը մատտէ : Հէր սանճագտա վուգու-պուլան
թահսիլաթտան , մահէլլի մասարիֆաթը չըգտըգտան սօնրա ,
գուսուրի հագգընսա Մալիյէ-Նազարէթի ճէլիլէսինին էմր ու
իշարը իւզէրինէ ճանիպի-Վիլայէթտէն վուգու-պուլաճագ
թէրթիպ ու էմրէ կէօրէ , իգթիզա իտէն թարաֆա իթա ու
իրասլ օլունաճագ տըր :

Գրըգ եէտինճի մատտէ : Շէհրիյլէ իֆտսը մուգաննէն օլան
մաաշ , վէ մասարիֆաթ հէր շէհրին էվախիրինէ թէսատիւֆ
իտէն թահսիլաթտան իֆա օլունմագ լէազըմ կէլէճէյի միսիլ-
լիւ , հավալէտթ տախի թէսյին օլունան զէմանլէրինտէ իֆա
գըլընմագ իճապ էտէր իսէտէ :

Մաաշը վագթի մուալլէնինտէ վիրիլէմէյիւպտէ իրթէսի
այա գալան , մէսէլա , նիսան այլըղընը ալմայուպտէ , մայիս
էվասիթինտէ այլըղընը ալմագ իսթէյէնլէր զուհուր իյլէտիյի
հալտէ այ պաշընա գատար թէէխիր ու թէվգըֆ օլունմա-
յուպ իթա գըլընաճագ աըր :

Գրըգ սէքիզինճի մատտէ : Գազալէրտէն Րէէսի-Լիվայէ

Վուգու-պուլան իրսալաթըն մուգապիլինտէ՝ վիրիլէճէք մու-
վադգաթ սէնէտաթ իլէ , գազալէրճէ իֆա գըլընան մասարի-
ֆաթըն սէնէտաթը, պէհէր այ ղայէթինտէ գազալարտէն կէօն-
տէրիլէճէք այլըգ տէֆթէրլէրիլէ պէրապէր Ռէհսի-Լիվայէ
կէլիւպ , Մուհասէպէճի մարիֆէթիլլէ ուսուլ ու գույուտինէ
թաթպիգ , վէ Մէճլիսի-իտարէի-Լիվատէ տախի մասարիֆի
ղայրի-մուգաննէնէսի թէտգըգ օլունուպ , իլիշիլի օլմատըղը
հալտէ պատէթ-թաստիգ տէֆթէրլէ սէնէտաթ հըֆը օլունա-
րադ ,

Վէ տէֆթէրին պիր այնը թէրգըմ իլէ սանտըգ-էմինի , վէ
Մուհասէպէճի ճանիպինտէն , վէ էմվալէ մախսուս միւհիլ իլէ
Միւթէսարըֆ թարաֆընտան զէյլի թաստիգ ու թէմհիր ի-
տիլէրէք սէնէտ օլմագ , վէ հըֆը իտիլմէք իւզէրէ Գազայէ
կէօնտէրիլէճէք տիր :

Գըրգ թօգուզունճի մատտէ : Ռէհսի-Լիվատէ Մուհասէ-
պէճի թարաֆընտան պէհէր կիւն վիրիլմիշ օլան իրատ վէ
մասրաֆ փուսուլալէրի մալ-գալէմի , վէ սանտըգ-էմինինին
րուզնամէսիլլէ հէր այ ղայէթինտէ , Մէճլիսի-իտարէտէ
թաթպիգ ,

Վէ մասարիֆի մուգաննէնէ վէ միւվազէնէ ուսուլինէ մու-
վաֆըգ ,

Վէ մասարիֆի ղայրի-մուգաննէնէ տախի , գաիտէսինէ մու-
թապըգ իտիլի պիր տահա թէտգըգ գըլընտըգտան , վէ իր-
սալաթ ու թէսլիմաթ թէսլին օլունտուգտան սօնրա ,

Պիր թարաֆտա այլն թահսիլաթը , վէ տիկէր թարաֆտա
մասարիֆաթ , իրսալաթ , ու թէսլիմաթ թէրգըմ ու միզան ի-
տիլէրէք , ուսուլի իւզէրէ սալի-հալ թահսիլաթ ու մէտֆուա-
թի իլիւն պաշգա ,

Վէ սինինի սապըգա վէ աթիգա իլիւն պաշգա օլարագ ,
էքի գըթա տէֆթէրին տէօրտէր նուսխէսի եափըլուպ , վէ
զիրինէ շէրհ վիրիլիւպ , Գաիմմագամ , վէ Մալ-միւտիրի ,
վէ իտարէ-Մէճլիս ազասը , վէ սանտըգ-էմինի թարաֆընտան
թէմհիր իլէ ,

Պիրէր նուսխէսի տախի սանտըգտան ալընաճագ սէնէտա-

Թըն եերինն գաիմ օլմագ իւզերէ , Սանտրգ-է-մինինն վիրիլէ-
ճէք ,

Վէ տիկէր իքիշէր նուսխէսի Մէրքէզի-Վիլայէթէ քեաֆ-
ֆէի սէնէտաթիլլէ մաան կէօնտէրիլէճէք ,

Վէ էսկի ուսուլտէ օլտըղը միսիլլու , սէնէտաթտէն հիշ
պիրի մահէլինտէ թէվզըֆ օլունմայաճագ տըր :

Էլլինճի մատտէ : Պէհէր սէնէ ախրինտէ Լիվա-սանտրղընըն ,
շէհրիյէ եափուպ Մէրքէզի-Վիլայէթէ կէօնտէրմիշ օլտըղը
տէֆթէրլէրտէ կէօսթէրիլէն մուհասէպէի մուվագգաթէնին
գաթիսի օլմագ ,

Վէ պիրի սալի-հալ , վէ տիկէրի սինինի սապըգա վէ աթի-
գա էմվալինտէն վուգու պուլան թահսիլթ ու մէտֆուլթը
միւպէյլին պուլունմագ , վէ պագայա վէ տիւյունի տախի
կէօսթէրիլէք իւզերէ , իւշէր գըթատէն ալթը գըթա հիսապի
ուսուլմի տէֆթէրլէրի եափըլուպ ,

Անլէրտէ , սէնէ իշինտէ իրատ վէ մասրաֆճէ գաթի օլուն-
մուշ օլան հիսապլէրի կէօսթէրէք , հէր պիրինտէն իքիշէր
գըթասը , եանի , տէօրթ գըթասը Մէրքէզի-Վիլայէթէ թագ-
տիմ իտիլէճէք :

Վէ տիկէր պիրէր գըթասը տախի մահէլինտէ թէվզըֆ ի-
տիլէճէք տիր :

Շու տէֆթէրլէր էվգաթի մուալլէնէսինտէ (պէլլի իտիլ-
միշ օլան վագթլէրտէ) Մէրքէզի-Վիլայէթէ կէօնտէրիլմէտիլի
թագտիրտէ Մուհասէպէճի աղլ ու թէպտիլ իտիլէճէյի կի-
պի , պունլարըն թէէխիւրի թանզիմ ու իրսալինէ շայէտ Միւ-
թէսարըրֆ իլէ , Սանտրգ-է-մինի թարաֆլէրինտէն սէպէպիլլէթ
վիրիլէր իսէ , անլէր հագգընտա միւճագաթի գանուռիլլէ
իճրա գըլլընճագ աըր :

ՊԱՊԻ ՐԱՊԻ

Վկայեքեքե հմվայի-սեվյեթին իսարեաի

Էլլի պիրինճի մատտէ : Մէրքէզի-Վիլայէթ իթթիխազ օլու-
նան սանճաղըն տախի , սաիր Էլվիյէի միւլհազա (Իլհազ օլ-
մուշ սանճաղէր) կիպի պիր Մուհասէպէճիսի պուլունարղին-
տէն-Մէրքէզի-Լիվա-ումուրի-մալիյէսի Մուհասէպէճիյէ աիա
օլարադ , Էլվիյէի-միւլհազա-մուամէլաթի-Մալիյէսի հադդըն-
տա թէպիին իտիլէն ահքէամի նըզամիյէ տաիրէսինտէ իտարէ
իտիլէճէք տիր :

Էլլի իքինճի մատտէ , Ալ-Էլ-ումում վիլայէթտէ Էմվալի-Տէվ-
լէթին թահսիլինին , վէ հըֆղ, ու իրսալ, ու սարֆընըն նէզա-
րէթի, Վալիյէ մուհապվէլ օլուպ :

Պու պապտէ Տէֆթէրտար տախի միւլթէրէք օլտըղը կիպի,
թէշքիլաթըն հիյնի իճրասընտատա, ըայ ու մալիւմաթը միւն-
զամ, օլաճադ տըր :

Էլլի իւչիւնճի մատտէ : Վիլայէթին ալ-Էլ-ումում ումուրի
հիսապիյէսինին մէէմուրի Տէֆթէրտար օլուպ, ֆազաթ Վալի-
նին Էմր ու թաստիգի միւնզամ օլմատըճէ, Էմվալի-Տէվլէթի
սարֆ ու իրսալէ, վէ մուհասէպէսինի իթայէ մուդթէտիր օլա-
մատըղը միսիլիւ , Տէֆթէրտարըն տախի ըայ ու մալիւմաթը
միւնզամ օլմայարադ Էմվալի-Տէվլէթին իտարէսի ճաիդ տէ,
յիլ տիր :

Պու ճիհէթլէ Խաղինէի-Տէվլէթէ գարչու , ումուրի-Մալի-
յէտէ Վալի իլէ Տէֆթէրտար միւլթէրէք օլարադ մէսուլ
տիրլէր :

Էլլի տէօրաիւնճի մատտէ : Վիլայէթտէ վուդու-պուլաճադ

մասարիֆի մահէլլիյէ իւշ նէվի տիր : Պիրինճիսի, Մալիյէ-Խա-
զինէի-ճէլիլէսի թարաֆընտան նէվ ու մըգտարը իւզէրինէ
պիլ-խասսա վուգու-պուլմուշ էմր իլէ իճրա օլունան մասա-
րիֆաթ տըր :

Պու մագուլէ մասրաֆ , սիւալ օլունմագսըզըն իճրա օլու-
նուպ , ֆագաթ սուրէթի սարֆընը միւսպիթ (վիրիտիյինի
իսպաթ իտիճի) սէնէտ իպրազ օլունուր :

Իքինճի նէվի , էմր ալթընտա օլուպ մըգտարը մուսլլէն (նէ
գատար զուրուշ օլտըղը պէլլի) օլմատըղը հալտէ , ուսուլինէ
թաթպիգան մահէլլինճէ վուգու-պուլան մասարիֆ օլուպ ,
պունուն տախի սուրէթի սարֆը , սէնէտ իլէ իսպաթէ միւհ-
թաճ տըր :

Իւշիւնճիսի , սուրէթի իճրասը հագգընտա մէէզունիյէթ
իսթիհասպինէ իհթիյաճ օլան մասարիֆ օլուպ , պունուն ի-
շիւն ուսուլի իւզէրէ իսթիզան , ու իսթիհասպի իրատէ (բուխ-
սաթ վէ էլտէ իրատէ) օլունմատըգճա պիր շէյ սարֆ օլունամագ :

Էլլի պէշինճի մոտտէ : Պէհէր սէնէ իսթիտասընտա Մալի-
յէ-Խազինէի-ճէլիլէսինտէն վիլայէթին հալի օլտըղը էլվիյէ
վէ գազանըն թահսիլ օլունաճագ հէր նէվի վարիտաթիլլէ ,

Մէրքէզի-Վիլայէթ ու Էլվիլլէ վէ Գազատէ նէվ ու մըգտարը
մուգաննէն օլարագ վուգու պուլաճագ օլան ,

Վէ եախօտ եալընըզ նէվի մուսլլէն օլուպ մըգտարի, թախ-
մինի գօնըլան մասարիֆ իշիւն , վիլայէթ միւվազէնէսի նա-
միլլէ (Իսթանպոլսա Մալիյէճէն) պիր տէֆթէր իրսալ օլունա-
ճաղինտէն :

Իշպու տէֆթէր մուճիպինճէ վիլայէթ-մուհասէպէսինտէն
հէր լիվանըն հալի օլտըղը գազալէրի ճամի (թօփու իշինտէ)
օլարագ, վարիտաթ վէ մուգաննէն մասարիֆաթը միւպէյլին,
Լիվա-միւվազէնէ-սուրէթլէրի թանզիմ օլունարագ , Խտարէ-
Մէճիսինէ պիլ-իրաէ (կէօսթէրիլմէյիլէ) , Խազինէտէն կէլէն
միւվազէնէ սուրէթինէ մուվաֆըզ օլտըղը թաստիգ օլուն-
տուգտան սօնրա, պու մուվազէնէ սուրէթլէրի Վալի իլէ պէ-
րապէր Տէֆթէրտար թարաֆընտան պիթ-թէմհիր Լիվայէ
կէօնտէրիլէճէք տիր :

Ելլի ալթընճը մատտէ , Խազինէի-ձէլիլէտէ եափըլան վի-
լայէթ-մուվազէնէսինտէ, հէր պիր լիվանըն վարիտաթի միւ-
թէնէվվիասը ետքիւնիւյլէ մասարիֆաթը պիլ-միւվազէնէ, ֆազ-
լա գալաճագ վարիտաթըն իթա օլունաճագ հավալէաթը ,

Վէ անլէրտէն պագը գալուպտէ թօղըրտան թօղըրյա Խա-
զինէի ձէլիլէյէ իֆա օլունաճագ թէսլիմաթը վագթի թէէտի-
յէլէրինին պէյանիյլէ , Մալիյէ-Նէզարէթի-ձէլիլէսի թարա-
ֆընտան Մէրքէզի-Վիլայէթէ պիլտիրիլէճէյի ճիհէթլէ ,
պունուն իչիւն վարիտ օլաճագ էվամիր ու մուհարրէրաթ
(էմրլէր վէ թահրիրաթլէր) Մէրքէզի-Վիլայէթ մուհասէպէսի-
նէ դայտ օլունտուգտան սօնրա ,

Հէր նէվի հավալէաթ ու իրսալաթ իչիւն վագթի թէէտի-
յէլէրի պէյանիյլէ, Վալիի-վիլայէթ թարաֆընտան Լիվալէրէ
թահրիրաթ իլէ էմր վիրիլէճէք տիր :

Ելլի եէտինճի մատտէ : Հավալէաթ ու իրսալաթըն էզմինէ ու
սուրէթի թէէտիյէսի (էտա օլմասը վագթլէրինին վէ սուրէթի-
նին) հագգընտա սէնէ իչինտէ հէր նէ կէօնէ թէպէտտիւլաթ
վուգու-պուլուր իսէ Մալիյէ-Նէզարէթի-ճէլիլէսի թարաֆըն-
տան Մէրքէզի-էյալէթէ եազըլուպ, Լիվալէրէ օրատէն էմր
վիրիլէճէք տիր :

Ելլի սէքիզինճի մատտէ : Հավալէաթ ու իրսալաթտէ վուգու
պուլաճագ թէէթիսիւրաթտէն (կէճիքտիրիլմէքտէն) վէ եա սաիր
էսպապտէն (սէպէպլէրտէն) թօլսյը, Մալիյէ-Նէզարէթի-ձէ-
լիլէսի թարաֆընտան կէօնտէրիլէճէք էվամիր , Մէրքէզի-Վի-
լայէթէ կէօնտէրիլիւպ , Լիվալէրէ օրատէն թէպիղաթի լէա-
զըմէ իճրա գըլընաճագ տըր (օլ էմրլէր սանճագլարա վիլայէ-
թի մէրքէզինտէն կէօնտէրիլէճէք) :

ՖԱՍԼԸ ԷՎՎԵԼ

Վիլայիթսե ումուրի հիսսպիյեմին բույթրի

Ելլի թօգուզունճի մատտէ : Վիլայէթտէ Տէֆթէրտարըն
մալիյէթինտէ Մուլալին նամիլլէ, պիր զապիթին թահթը իտա-

ընթացումն ուղարկող, պիր մուհասսէպէ-գալէմի թէշքիլիլէ, պէհէր մահ Էլվիլէտէն Վիլայէթէ կէլէճէք շէհրիլլէ տէֆթէրլէրի գալէմի մէգքիւրէ վիրիլէրէք, օլ Լիվանըն մասարիֆ վէ տիւլուն իչիւն աչըլմըլ օլան տէֆթէրլէրէ, մասարիֆ մուգաննէնէ իլէ զայրի-մուգաննէնէ, վէ հալալէաթ ու իրսալաթէ իֆաա գըլընան ագչէլէր գայտ ու թոհրի օլունսուգտան սօնրա,

Մասարիֆաթի-մուգաննէնէն խաղինէ-սուրէթի-միւվաղէնէսինէ մուվաֆըգ օլուպ օլմատըղընը թէտգըգ իլէյէճէյի միսիլու, զայրի-մուգաննէն օլան մասարիֆաթըն տախի, Մէճլիսի իտարէի Վիլայէթաթ թէտգըգը իչիւն պիր խիւլէասէսի թանղիմ, վէ սէնէտաթը ըապլթ իլէ Տէֆթէրտարէ իթա իտիլէճէք տիր:

Ալթմըշընճի մատտէ, Պիր Լիվատէն կէլէն տէֆթէրլէրտէ հալալէաթ ու իրսալաթ նէ սուրէթլէ ճէրէյան իթմիշ տիր,

Վէ թէսիլմաթը թէրթիպինէ մուվաֆըգ մը տըր, վէ պագըլլէ նէ գալմըլ տըր, անլէրի տախի թէտգըգ իտիւպ, պիր այ իչինտէ Լիվանըն իֆաա իտէճէյի հալալէաթ ու իրսալաթտէ թէէխիւրաթ վէ պագայա վար իսէ, իճրաի թէէքիտաթ իչիւն թահրիւրաթ եաղտըրըլմասընը, ետիրըլաճագ խիւլէասէյէ տէրճ իլէյէճէք տիր:

Ալթմըշ պիրինճի մատտէ, Մասարիֆաթէ միւթէաալըգ թէտգըգաթ իքմուլ օլունսուգտան սօնրա,

Հէր Լիվա իչիւն աչըլմըլ օլան տէֆթէրտէ պուլունաճագ հէր նէվի վարիտաթը, մախսուս խանէլէրինէ գայտ իլէ պէրապէր խաղինէ-Միւվաղէնէսինտէ թէպին օլունմուլ օլան վարիտաթըն այ իչինտէ վուգու-պուլան թահսիլաթը, թագասիթի թէտիլէյէ (թէտիլէ թագսիթլէրինէ) մուվաֆըգ օլուպ օլմատըղընը թէտգըգ իլէյէճէք տիր:

Ալթմըշ իքինճի մատտէ, Պիր Լիվատէն կէլմիշ օլան շէհրիլլէ տէֆթէրինտէ վուլ ու պուլան թահսիլաթ օայտա տիւլէն թագասիթի մուվաֆըգ օլմատըղը, եանի, հէր ճինս վարիտաթըն թահսիլաթը, թէրթիպի մուգաննէնէ թէվաֆուգ իթմէ-

տիյի (ույղուն կէլմէտիյի) հալտէ, թէ էքիտաթի լէաղըմէնին իճ-
րասը իչիւն քէյֆիյէթին էլլի թօգուզունճի մատտէտէ մուհար-
րէր օլան խիւ լէասէսինէ տէրճէլլէ, Տէֆթէրտարէ վիրիլէճէք
տիր :

Վէ պիր սանճաղըն թահսիլաթ ու իրսալաթ, ու մասարի-
ֆաթ իչիւն սալի-հալ պաշգա, վէ սինինի-սապըգայա պաշգա
օլարագ, իքի գըթա իլմու խապէր եաղըլուպ, Վալի, վէ Տէֆ-
թէրտար թարաֆընտան պիթ-թէմհիր իթա գըլընաճագ տըր :

Ալթմըշ իւչիւնճիւ մատտէ, Լիվալէրտէն սալի-հալ իչիւն
պաշգա, վէ սինինի սապըգա իչիւն պաշգա օլարագ կէլէճէք
սալ-մուհասէպէ-Տէֆթէրլէրինին մասրաֆ ու վարիտաթ ճի-
հէթլէրի թէտգըդ,

Վէ հէր ճինս էմվալըն թահսիլաթ վէ պագայասը, վէ մա-
սարիֆաթըն մէտֆուլաթ (վիրիլմիշի) վէ տիւյունի, գ ույուտիյ-
լէ (վէ պօրճլարը գայալէրիլլէ) թաթպըգ խտիլտիքտէն սօնրա,
իտարէ-Մէճլիսինտէն տախի պիթ-թաստիգ, Բէէսի-Լիվսյէ
պիրէր գըթա սուրէթի-մուհասէպէ իթա օլունաճագ :

Վէ պէհէր մահ շէհրիյէ տէֆթէրլէրինին իւզէրինէ վիրիլ-
միշ օլան իլմու-խապէրլէրի տախի իսթիրտատ օլունարագ (կէրի
ալընարագ) պաթթալ քէշիտէսիլլէ (պաթթալ իշարէթի շէքիլէ-
րէք) մուհասէպէտէ հըֆղ գըլընաճագ տըր :

Ալթմըշ տէօրտինճի մատտէ, Վիլայէթ-մուհասէպէսի,
հէր այ իչիւն պէհէր Լիվանըն վարիտաթընը պիր ճիհէթինէ,
վէ էմվալըն իճմալինի զէյլինէ, վէ մասարիֆինի աիկէր ճիհէ-
թինէ եաղարագ, էմվալըն էնվալընը (միրիյէ միւթէաալըգ
մալլէր հանկի տիւրլիւտէն օլաղընը), վէ մասարիֆին ճինս
ու մըգտարընը կէօսթէրէրէք, պիր տէֆթէր,

Վէ հէր պիր ճինս մասրաֆ իչիւն այրու այրու պիրէր գըթա
խիւլէասէ եափուպ, Մէճլիսի-Վիլայէթտէ թէտգըդ օլունմագ
իւզէրէ, վիլայէթ-Տէֆթէրտարինէ իթա իյլէյէճէք :

Վէ վիլայէթ մէճլիսինտէ տախի թէտգըգաթի մուգթաղիյ-
յէնին իքմալիլլէ, զիրի թաստիգ ու թէմհիր գըլընարագ, էլ-
վիլէտէն կէլէճէք սէնէսաթ, ու տէֆաթիր, վէ մաղապիթին

(մազպաթալարըն) ըապթիյէ Խաղինէի-ձէլիլէյէ իրսալ օլունա-
ճադ :

Վէ օրատան տախի պիլ-գապուլ, վիլայէթ մուհասէպէսինէ
իլմու-խապէրի կէօնտէրիլէճէք տիր :

Ալթմըշ պէշինճի մատտէ , Վիլայէթ-մուհասէպէսի, մասա-
րիֆաթի մուգաննէնէտէն, մուվազէնէնին թէպին իթմիշ օլ-
տըղը մըգտարտան զիյատէ պիր շէյ կէօրտիյիւ ,

Վէ մուգաննէն, վէ ղայրի-մուգանէն մասարիֆին սէնէտա-
թընը իհթիճաճէ սալիհ (եանլըշ տօղրուլտաճադ պիր շէյ)
պուլմատըղը թագտիրտէ թէտգըգաթընը իճրա իչիւն , Տէֆ-
թէրտարէ պէյանի քէյֆիլէթ իլէյէճէք տիր :

Ալթմըշ ալթընճը մատտէ : Սանճագլարտան սալի-հալ իչիւն
պաշգա վէ սինինի սապըգա վէ աթիգա իչիւն պաշգա օլա-
րագ կէլէճէք օլան սալ-մուհասէպէի-ուլմուլիյէսի տէֆա-
թիրի (տէֆթէրլէրի) իւզէրլինէ , վիլայէթ-մուհասէպէսի
թարաֆընտան տախի իրստ վէ մասրտֆը ճամի օլարագ եա-
փըլաճադ սալ-մուհասէպէ տէֆթէրլէրինին : Էվվէլէմրտէ ,
միւսվէտտէլէրի (թասհիհ օլմագ իւզրէ իւք տէֆա գալէմէ ալը-
նան սուրէթլէրի) Տէֆթէրտար թարաֆընտան, Մէճլիսի-իտա-
րէտէ թէտգըգ օլունմագ իչիւն, Վալիյէ իթիւ գըլընաճադ տըր :

Ալթմըշ եէտինճի մատտէ : Սալ մուհասէպէ-տէֆթէրլէրի
միւսվէտտէլէրի Վալիյէ իթիւ օլունտուգտա, Մէճլիսի-իտարէ-
յէ գօնըլուպ, օրաճա տախի հէր կէօնէ թէտգըգաթը պատ-էլ-
իճրա թէպիլ օլունարագ (թէմիլէ ճախօտ պէյաղա չէքի-
լէրէք) զիրի մազպաթալը պիրէր սուրէթի Մալիյէ-Խաղինէի
-ճէլիլէսինէ թագտիմ օլունաճադ ,

Վէ օրատան տախի թէտգըգաթի լէաղըմէսի պիլ-իճրա ,
գապուլ օլունտուգտա Վիլայէթ-մուհասէպէսինէ պիր գըթա
իլմու-խապէրի կէօնտէրիլէճէք տիր :

Ալթմըշ սէքիզինճի մատտէ : Պիր սէնէնին վարիտաթը-
նըն , սէնէսի իչինտէ թահսիլի միւսթէհիլ (կիւճ) օլ-

տորդը կիպի , մասարիֆաթըն տախի արգասընը , վէ սէնէտա-
թընը ալուպ պիթիւրմէք , եանի , սէնէսինին իրատ վէ մասրա-
ֆընըն օն իքի այ ղայէթինտէ (սօնունտա) հիսապընը գաթի
էթմէք (քէսմէք) միւմքին օլամատըղընա ,

Վէ իրատ ու մասրաֆը իլա-նիհայէ աչըգ պըրագմագ , թէշ-
վիշի գոյյուտի միւէտտի (գայիալէրին գարմագարըշ օլմասընա
սէպէպ օլուճու) իտիւյինէ պինաէն , օն իքի այլըգ իրատ ու
մասրաֆըն հիսապընը գաթի իթմէք իշիւն , պէհէր սէնէ , ալ-
թը այ միւտտէթի հիսապիյյէ զամմ ու իլավէ օլունուպ ,

Պու ալթը այ միւտտէթտէ սէնէի սապըգա մալի , սէնէի
ճարիյէ (հագըր սէնէնին) վարիտաթինէ գարըշտըրըլմայարագ ,

Վէ մասարիֆի տախի քէզալիք այրու թուլուլարագ , ալթը
այ միւտտէթի միւնզամմատէ (իլավէ օլունան պու ալթը այ իշին-
տէ) սէնէի սապըգա էմվալինտէն նէ թահսիլ օլունուր , վէ պու-
գըլյէ մասրաֆընտան հէր նէ վիրիլիւր իսէ , սէնէի-սապըգա-
ումում-մուհասէպէսինէ իտխալ գըլընմագ (տախիլ իտիլմէք)
լէազըմ կէլէճէյի ճիհէթլէ ,

Գազալէրին Լիվայէ , վէ Լիվալէրին Վիլայէթէ , վէ
Վիլայէթին Խազինէյէ վիրէճէյի պիր սէնէլիք տէֆթէր , սէ-
նէի աթիյէնին (կէլէճէք սէնէսինին) ալթընճը այը ղայէթինտէ ,
եանի օն սէքիզինճի այըն նիհայէթինտէ իթա օլունմագ լէա-
զըմ կէլիւր :

Վէ օն սէքիզ այ նիհայէթինտէ արթըգ սէնէ հիսապը գա-
փատըլուպ , վարիտաթտէն պագըլյէ հէր նէ գալմըշ իսէ մալին
նէվի կէօթէրիլէրէք , պագայա-տէֆթէրի նամիլյէ պիր տէֆ-
թէրէ գայտ օլունաճաղը միսիլիւ ,

Մասարիֆտէն տախի իֆա օլունմամըշ օլան մըգտարը , տիւ-
յուն (պօրճլար) տէֆթէրի նամիլյէ պիր տէֆթէրէ գայտ օ-
լունաճագ տըր :

Վէ իշպու տէֆթէրտէ մուգալյէտ (գայտի տիւշմիւշ) օլան
պագայանըն թահսիլաթիլյէ , տիւյունտէն վագը օլան թէսլի-
մաթ , սէնէի աթիյէ տէֆթէրինտէ այրու պիր ֆաուլ օլարագ
կէօթէրիլէճէք տիր :

Մասեհի մախառուհ

Միւլքիյէ, վէ Մալիյէ Մէհմուրլէրինին թէպէտտիւլի վու-
գուինտէ (տէյիշտիրիլմէլէրինտէ) ուսուլի ճարիյէ (էօթէտէն
պէրու գուլլանըլմագտա օլան ուսուլ) վէճհիլէ, մահէլլինտէ
խալէֆ (եհրինէ կէչէնին) մաարիֆէթիյլէ Մէճլիսճէ քեաֆֆէի
մուհասէպաթը ըռայէթ ու թէտգըգ իլէ թանղիմ օլունաճագ
զէյլի մազպաթալը տէֆթէրի խալէֆ ու սէլէֆ (սօնրաքի վէ
էվէլքի օլ մէհմուրլէրին) թարաֆընտան տախի թաստիգ ու
թէմհիր, վէ թօղըրճա խաղինէի ճէլիլէյէ թագաթիմ ու թէսլիր
օլունաճագ (կէօնտէրիլէճէք),

վէ պու վէճհիլէ սէլէֆին միւստէթի իտարէսի վարիտաթը
թահսիլաթինտէն ղայր-էզ-ուարֆ (մասարիֆի տիւշիւլտիւքտէն
սօնրա) մէվճուտի սանտըղը, վէ պագայասը, խալէֆին թահ-
թը թաստիգինէ տախիլ օլաճաղը,

վէ խաղինէի-ճէլիլէճէ, վէ վիլայէթճէ տախի սէլէֆէ
(էվլէլքի մէհմուրլէ) այնէն վէ պէտէլէն զիմմէթ գայտ իլէ իթա
օլունմուշ օլան էնվաի Էվրագը սահհհէ, վէ թէզաքիրտէն
(տիւրլիւ տիւրլիւ վարագաի սահհհէլէր վէ թէզքէրէլէրտէն)
սարֆ իտէմէյիւպ խալէֆէ տէվը իթմիշ օլտըղը շէյլէր, սէլէ-
ֆին զիմմէթինտէն թէնղիլ իլէ, խալէֆէ զիմմէթ գայտ օլու-
նաճաղը (սօնրաքինին իւզէրինէ մալ օլունաճաղը) ճիհէթլէ,

Մէճլիսճէ գաիտէյի թէսլիմ ու թէսէլլիւմիւն (թէսլիմալ-
մագ թէսլիմ վէրմէք ուսուլինին) պի-հագգըն իճրասինէ իթի-
նա (տըգգաթ օլաճագ),

վէ էյէր խալէֆ ու սէլէֆ թարաֆընտան գապուլ օլուն-
մաղ շէյլէր պուլունուր իսէ, քէյֆիյէթի, Տէֆթէրի մուհասէ-
պէտէ մատտէսի պալէասընա շէրհ վիրիլէրէք, պաշգաճա
տախի ինհա գըլընաճագ տըր :

վէ Տէվլէթճէ էմրի-գաթի օլմատըգճա ըռայէթի-հիսապ իթ-
մէքսիղին, սէլէֆին, մահէլլինտէն հարէքէթ ու աղիմէթի ճալիզ
օլմայաճաղընտան, պու միսիլլիւ էմրի մախսուս իլէ հարէքէթ
իտէճէք օլանլար սըֆաթի սահհհէ վէ ըէսմիյէ իլէ (ըէսմի
վէ սահհհէ սուրէթլէ) վէքիլ պըրագուպ, հիսապընը անըն
վասըթասիլէ կէօրտիւրէճէք :

Վէ մատտէի մուհասէպէնին, հէր նէ մահայտէ օլուր իսէ օլսուն, թուլի միւտտէթ (չօգ վսօգըթ), ալը գօնուլմասը տախի թէճվիզ գըլընմայաճագ տըր :

Վէ էմրի մուհասէպէյի, թէարրիւզ վէ եախօտ էսէրի թէ-սամիւհ ու պէթաէթ օլարագ (հիսապ տէվր իթմէք քէյֆիյէ-թինտէ մուարազա չըգարարագ վէ աղըրտան ալարագ) թէէ-խիրէ միւթասատտի (սիւրիւնաիւրէն) խալէֆ, սէլէֆինիմագուր (էօղիւր պէյան իթմէյէ սէպէպլի) իթմիշ տիմէք օլաճաղըն-տան, օ մագուլէլէր թագմինի մասրաֆ մէսուլիյէթինէ տա-խիլ օլաճագ տըր :

Վէ ագլէամտէ մահֆուզ (գալէմլէրտէ հըֆզ օլմուշ) օլան էվամիրի-ալիյէ (էմրի ալիլէր) վէ սէնէտաթ, վէ էվրագը սաի-րէի չէաղըմէ, պա-սէնէտ սէլէֆտէն խալէֆէ տէվր օլունալագ պունլարըն իչլէրինտէ, մէէմուրէյնին պէրաէթի զիմմէթինէ (մէէմուրլէրին հիսապլէրինտէն փաք վէ պուլաչըդսըզ չըգմըշ օլմալէրինէ) մէտար վէ սէնէտ օլաճագ չէյլէր պուլունտըղը հալտէ, միւմզի (իմզալանմըշ) սուրէթլէրինի ալապիլմէլէրի ճաիզ օլաճագ տըր :

Մերթեգի վիշապքսէ իտարե տարեկերի

Վիւայեթէրին հասի օլտըղը ՄիւթէսարըրՖլըզլար մախէ-
թինտէ պուլունան Մէմուրէյն , վէ մէճալիս ու ազլէամի-սա-
իրէտէն պաշգա օլարագ , մերքէղի-իտարէ օլան տարէի-Վի-
լայեթտէ մէճալիս ու ազլէամ վէ սաիր մէմուրէյն մահէլլէ-
րիլլէ , հէր պիրինին վազաիֆ վէ գաւլիտ (գաիտէլէրինի) վէ
մուամէլաթընը իճմալէն պէյան իտէր թէարիֆնամէ տիր :

Պիրինճի մատտէ : Վիւայեթ տարէսինտէ օլան իտարէլէ-
րին էն պաշը օլանլէրի Մէճլիսի-իտարէ իլէ , Մէքթուպի , վէ
Մուհասէպէ-գալէմլէրի , վէ էվրագ օթասը վէ Թէֆթիլի-
Հիւքքէսամմագամը , վէ ճինայեթ ու թէմիլղի-հուգուգու-վի-
լայեթ , վէ Թիճարէթ մէճլիսլէրիլլէ , էսթինաֆ-Տիվանը , վէ
ումուրի-էճնէպլլէ , վէ Նաֆիա , վէ Զիրաաթ Միւսլիլլիքլէ-
րի , վէ էվգաֆ , վէ Թափու-մասալիհի մէճմուրիլլէթլէրի վէ
Միւհաճիր-գոմիսիյօնու , վէ Մաթպաա վէ Իսլահ-խանէլէր ,
վէ Շիրքէթլէր իտարէլէրի , վէ Ասաքիրի Զապլիլլէ ալայ պէյ-
լիլի , վէ Փօլիս , վէ Թէֆթիլ սընըֆը օլմագ իւզրէ , թամեիր-
մի գըսմա միւնգասիմ օլուր :

Մհնլիսի-իտարեի-Վիշապք

Իքինճի մատտէ : Մէճլիսի-իտարէի-Վիւայեթ , թէմիլղի-
հուգուգու , ու ճինայեթ Մէճլիսլէրինտէ կէօրիլլէն մասալիհտէն
մաէտա , ումուրի Միւլքիլլէ , վէ Մալիլլէ , վէ Զապլիլլէյէ աիտ
խուսուսաթըն միւզաքէրէսինէ մէճմուր օլտըղինտէն ,

Օրայէ միւթաալլըդ մասալիհ ու էվրագ , սուրէթի ըէս-
միլլէտէ հաւլալէ օլունարագ , ազայի մախսուսէ վէ թապիլլէյէ-ի
իճթիմա իլէ միւզաքէրէ օլունուր ,

Վէ մէճլիս տգտինին էյյամը (կիւնլէրի) մուսլլէն օլմայա-
րագ , մասալիհին քէսրէթ ու գըլլէթինէ թապի (իլլէրին չօգ-
լուզընա վէ ազլըղընա պաղը) իսէտէ , մէճլիսին ազայի ա-
լիլլէսի էքսէր ալէտ տէվամ մէճլիս օթասընտա պուլունուր :

Վէ պաղը ազասընտան մուրէքքէպ օլարուգ լէտ-էլիգթի-
զա գոմիսիյօն տախի եափըլուր :

Իւշիւնճի մատտէ : Մէճլիսի մէզքիւրին ումուրի թահրերիյ-
յէսի պիր պաշ-քէաթիպէ միւֆաւվազ օլուպ, մէքթուպի (մէք-
թուպճի) օթասը խիւլէֆասընտան րէֆագաթիւնտէ (եանը սը-
րա) պիր, վէ, լէտ-էլ-իճապ իքի էֆէնտի պուլունարագ, միւ-
զաքէրաթի վագըանըն սուրէթի զապթ ու գայտը պիււա-թէէ-
խիր իճրա գըլլնուր :

Տէօրտիւնճի մատտէ : Մէճլիսի-իտարէյէ հավալէ օլունան
մուհարրէրաթըն խիւլէասէի մաէլլէրի (օլ եազըլըշլարըն ճանը)
վէ նուլմէրօսու, տէֆթէրի մախսուսինէ ,

Վէ մէճլիստէ պատ-էլ-գըրուա (մէճլիստէ օգունտուգտան
սօնրա) գարարի միւզաքէրէսի տախի տէֆթէրի մախսուսին-
տէ օլան խանէսինէ գայտ օլունուպ ,

Պիր այլըգ գայտլէրինին զէյլի, Մէճլիս գարարիյլէ օլտը-
ղընը միւշիր օլմագ իւզէրէ Ազայի-Մէճլիսին միւհրի զաթիլէ-
րիյլէ թէմհիր իսիլիւր :

Պէշինճի մատտէ : Մէճլիսի-իտարէի-Վիլայէթտէն հէր նէ
գատար մազպաթա եափըլուր իսէ, այնիյլէ մազպաթա սիճիլինէ
գայտ օլունտըղը միսիլիւ, հէր մազպաթանըն զէյլի հէյէթի-
Մէճլիսին միւհրի զաթիլէրիյլէ տախի միւհրէնիւր :

Ալթընճը մատտէ : Մէճլիսի-իտարէ գարարիյլէ եափըլան
նըզամաթ ու թէաալիմաթ ու լէվայիհ (լայհէլէր) իշիւն, մախ-
սուս պիր սիճիլ օլուպ, պունըլար օրոյոյս գայտ, վէ զէյլէրի տա-
խի քէզալիք Հէյէթի-Մէճլիսին միւհրի զաթիլէրիյլէ թահրիւր
գըլլնուր :

Եէտինճի մատտէ : Գավանին ու նըզամաթի խուսուսիյլէ վէ
ումուլիյլէ գայտ օլունմագ իշիւն մէճլիսին իւշ ատէտ սիճիլի
օլուպ ,

Սիճիլի-գտվանինէ, պա-խաթթը-Հիւմայուն գանուն իթթի-
խազ օլունան մէվատ գայտ օլունմագ ,

Վէ նըզամաթի խուսուսիյլէ սիճիլինէ, եալընըզ մէէմուրլէրին
վազաիֆինէ ախտ օլան շէյլէր եազըլմագ ,

Վէ նըզամաթի ումուսիյէ տէֆթէրինէ տախի ումուսմա, եանի, հիւքմիլէրի մէէմուրէյն ու էֆրատէ (մէմուրլէր իլէ հէր պիր ասէմլէրէ) բաճի պուլունան էվամիր, գայտ ու սէպթ իտիլմէք (տէֆթէրինէ եազըլմագ) իւզէրէ թէրթիպ ու թախսիս օլունտըղինաէն, պու տախի պէյլէճէ եափըլուր :

Սէքիզինճի մատտէ : Մուվազզաֆ (գատիմ այլըգըլը) մէէմուր իսթիխտամլինէ, վէ մալ-սանարըղընտան ազչէ սարֆընա տաիր մէճլիստէ գըրաաթ ու միւղաքէրէ օլունան մէվատտըն գարարը-տէֆթէրի մախսուսինէ քայտ օլունտուգտան պաշգա, խիւլասէի հիւքմիւ, անա տաիր օլան թահրիրաթըն վէ եա իսթիտանըն զէյլինէ եազըլուպ, վէ տէֆթէրի մախսուսինտէ օլան գայտը, հէյէթին միւհրի զաթիսիյէ միւհրլէնտիյի ճիհէթլէ, Թահրիրաթտէ օլան զէյլ տախի, Մէճլիսի-Իտարէ միւհրիյլէ միւհրլէնիւպ, իճրաի մուամէլէի գալէմիլլէսի իչիւն, մուհասէպէի-վիլայէթէ վիրիլիւր :

Վէ օրատա տախի պատ-էլ գայտ մէքթուպի եազըլմագ իւզէրէ, Մէքթուպի-օթասընէ կէօնտէրիլիւր :

Յիւայեք մեքրուպի գալէմի

Թօզ ուզունճի մատտէ, Մէքթուպի-գալէմի իւզ օթայէ միւնգասիմ օլուպ :

Պիրիսի, վիլայէթ մէքթուպիսինէ, վէ իքինճիսի, մէքթուպի մուամլինիյլէ, միւսէվվիտլէրէ (թէսվիտ իտիճիլէրէ), վէ տիկէրի տախի միւպէյլիզլէրէ (թէմիզէ եախօս պէյազա չէքէնլէրէ) մախսուս տիր :

Օնունճի մատտէ, Եալընըզ միւսվէտտաթ գալէմէ ալմագ իչիւն, պիր վէ եա իքի սանճաղըն ումուրի, պիր միւսէվվիտ էֆէնտիյէ թախսիս, վէ ըիֆագաթընա պիրէր իքիշէր միւպէյլիզ թէային օլունմուշ տիր :

Օն պիրինճի մատտէ, Միւսվէտտաթ գալէմէ ալընտըգճա իպթիտա մուտվին, վէ սօնրա մէքթուպի-էֆէնտիլէր թարաֆընտան թասհիհ, վէ կէօրիւլաիլինի միւշիր օլմագ իւզէրէ պա-

լէտի-միւսվէտաաթէ մնա-թարիխ իմզայէրի վազ օլունտուգ-տան սօնրա Մագուսի-վիլայէթէ վիրիլէրէք պտտ-էտ-թասհիհ, նազըրչա իշարէթիլէ Մէքթուպի-էֆէնտիյէ իստէ օլունտուր (կէրէյէ վիրիլիւր) :

Օն իքինճի մատտէ : Ումուրի-Մալիյէյէ միւթէալլըգ միւս վէտտաթ, Մէքթուպի-էֆէնտի թարաֆընտան հէօրիւլտիւք-տէն սօնրա Մուհասէպէյէ կէօնտէրիլիւպ, օրատա տախի կէօրիւլտիլինի միւշիր օլմագ իւզէրէ, Տէֆթէրտար-էֆէնտի մոա-թարիխ իմզասընը վազ իսէր :

Վէ իշպու միւսվէտտէլէրին իշինտէ, մալսանտըղընտան ազչէ սարֆընա տաիր օլան միւսվէտտէլէրաէ, Տէֆթէրտար-էֆէնտի, իմզասը եանընա, մուհասէպէտէն տախի միւհրլէնէճէք տիր իպարէսինի եազարագ, օ միւսվէտտէ թէպլիղ ու թէմճիր օլունտուգտան սօնրա, թահրիրաթը, մուհասէպէյէ կէլիւպ գայտ օլունտուր :

Վէ մուհասէպէտէն, օ մէքթուպին զահրինտէ պիր քէօչէ-սի, պէր-մուճիպի նըզամնամէ մուհասէպէյէ մախսուս միւհր իլէ միւհրլէնիւր :

Օն իւշիւնճի մատտէ, Միւսվէտտաթ, միւսէվլիտ էֆէնտի-լէր մարիֆէթիլլէ ըիֆագաթլէրինաէ պուլունան միւպէյիղ էֆէնտիլէրէ պէյաղ իթտիրիլէրէք, վէ մուգապէլէսի տախի իտիլէրէք (գարչըլաշտրրարագ) հէր սոպահ թօփտան, վէ պունլարըն տէրունինտէ միւսթէաճիլ (աճէլէ օլմասը լէաղըմ կէլէն) իշ վար իսէ, անլէր, վէ թէլէղրաֆնամէլէր թէպլիղ օլունտըղը անտէ էլաէն միւհրլէտլիւպ գայտ օլունմոգ :

Վէ նօմէլօլարը գօնըլուպ մահէլլէրինէ կէօնտէրիլմէք իւզէրէ էվրագ օթասընա վիրիլիւր :

Օն տէօրտիւնճի մատտէ, Միւսվէտտէլիք քեաղէատլար ճիւմլէթէն պիր պոյտա վէ էօշլիւտէ քէսիլմիշ օլմագ, վէ միւսվէտտէ մուֆասսալ օլուր իսէ, պիր, իքի. վէ եա իւշ, վէ տահա զիյասէ քեաղէատլար իւզէրինէ եաղըլմագ ճիհէթիլլէ, ոյ

պաշարընստ հէք սանճաղըն միւսվէտտաթի նումէրօսը մուճի-
պինճէ սըրասիլէ տիւղիւլիւպ հէր սանճաղըն, վէ հէր գազանըն
պիր այլըգ միւսվէտտէլէրի ճիւղ շէքլինտէ (քիթապճըգ կիպի)
մէքթուպի-օթասը էֆէնտիլէրի մարիֆէթիլլէ վէ սամղ (եա-
փըշըգ օլան շէյ, եանի զամի) իլէ միւսվէտտէնին ալթ թա-
րաֆընտան ճիւղէտիլիւր :

Պու ճիհէթլէ հէր սանճաղըն վէ գազանըն միւսվէտտաթը
պաշդա պաշգա պիրէր ճիւղ օլարադ, սէնէ պաշընտա պիր եէ-
րէ կէթիրիլիւպ պիրէր քիթապ շէքլինտէ թէճլիտ օլունմագ
(ճիւղտ պաղլանմագ) ,

Վէ պու ուսուլ իւղէրէ կէրէք Տէր-սաատէթտէ Մագա-
մաթ ու Տէվաիրի Ալիյէյէ (հիւքիւմէթ գափուլարընա) վէ
կէրէք էլվիյէի-միւլհագայէ (վիլայէթին պույուրտըղը սանճագ-
լարա) եազըլան մուհարրէրաթըն այնէն գայտլէրի իչիւն տէֆ-
թէր թութմաղէ հաճէթ գալմայարագ, ճիւմլէ մագամաթ ու
տէվաիր, վէ մէվագը (մէվգըլէր) վէ էլվիյէ իչիւն միւսվէտ-
տաթտէն, թապիի պիրէր գայտ սիճիլի հասըլ օլմագ իւղէրէ
թէրթիպ գըլընտըղընտան, շու գաիաէ իճապինճէ, հէմ
գույուտի գալէմ ալիյլէ վէ սըհհէթիլլէ (թասհիհ օլմուշիլլէ)
մագպուլթ օլմուշ, վէ հէմտէ միւսվէտտաթ գայտը իչիւն թէ-
քէլիւֆաթի պէյհիւտէ իլէ (պօշա զահմէթ շէքէրէք) թագլի-
վագթ (վագթ զայպ) իտիլմէմիշ օլուր :

Օն պէշինճի մատտէ : Պապը Ալինին, վէ տէր-Սաատէթտէ
պուլընան սաիր Մագամաթ ու Տէվաիրի-ալիյէնին, մէրքէղի-
Վիլայէթէ վիւրուտ իտէն էվամիրի-սամիյէ (էմիրի սամիլէր) ,
վէ մուհարրէրաթի միւհիմմէսինտէն էլվիյէ-Գաիմմագամլէրի-
նէ թէպլիղ օլունաճագ օլանլէրին էքսէրիսի իչիւն, միւս-
վէտտէ գալէմէ ալընմայարագ, էվամիր ու մուհարրէրաթի
մէյքիւրէնին այնիլլէ պիրէր սուրէթլէրի չըդարըլուպ, վէ հիւք-
մի, ումուլի իսէ, լիթօղրաֆիյատէ, (թաշ պասմասընտա)
պաստորըրուպ, զէյլինէ պատ-էլ-էլգապ պալէատէ սուրէ-
թի ճէլիլէսի մուհարրէր էմընամէի-սամի, վէ եա թահրի-
րաթի ալիյէ հիւքմի ալիսինին իճրասը մաէլինտէ իպարէի
միւֆիտէ վէ մուլթաասարա իլէ պիր սաթըր շէյ եազըլուր :

վէ օ մատտէ իւղէրինէ վիւայէթճէ պազը միւթապէաթը մախսուսա վար իսէ օ զէյլէ տէրճ ու իւսվէ գըլընուր :

Պու ուսուլին իանէսիլէ, Եվվէլքի կիպի, հէր պիր Եվամիր ու մուհարրէրաթ իչիւն ուզուն ուզատըյա միւսվէտտէ գալէմէ տընմագ, վէ էլտէն էլէ կէչիւպ թասհիհ օլունմագ մէշղէլէսի (Եօրուլմագ) գալմայաճաղընտան :

Պու սուրէթ տախի ումուրի-թահրիրիյէյի խայլտան խայլը թէհվին ու թախֆիֆ իտէր (գօլայլանտըրըր Եէնլիտիր) :

Օն ալթընճը մատտէ, Պէօյլէ թէզյիլ (ուճունա զէյլ) իտիլէն Եվամիր ու մուհարրէրաթըն միւսվէտտէսի օլմատըղը ճիհէթլէ օ մէքթուպա գանղը նումէրօ գօնուլմուշ իսէ, նումէրօսի, պիր քեաղէատըն պալէասինէ վազ, վէ ֆիլան թարիխ սւ նումէրօլը, ֆիլան մատտէյէ տաիր օլան էմր-նամէի-սամիյէ զէյլ տիր ի-պարէի մուխթասարասը (գըսսաճէ տույուրուշու) Եաղըլու-րագ :

Վէ միւթէալէաաի մախսուսա իւսվէ գըլընան զէյլ իսէ, այնի (թըպգըսը) Եաղըլարագ, միւսվէտտէլէրլէ պէրտայէր թէճիտ օլունուր (ճիւտլէնիլիւր) :

Վէ օ մատտէյէ միւրաճտաթ լէաղըմ կէլտիքտէ, չիւնքի, հէմ մէքթուպի (մէքթուպճի), վէ հէմտէ Եվրագ օթալէրինտէ նումէրօլէրի մաալիւմ, վէ մաւգայյէտ (գօյոյ օլունմուշ) վէ թահարրիսի էսհէլ (արանմասը գօլայ) օլմաղիլէ, արանըլուն էմր-նամէի-սամի, վէ թահրիրաթ օրասան, Վէ հիւքմլէրլի, մէք-թուպի-գալէմի գայաինտէն տէր-հալ պուլունուր :

Օն Եէտինճի մատտէ, Ումուրի-թահրիրիյէյէ թէաալիւգ ի-տէն մատտէլէր միւթէնէվի, վէ մուխթէլիֆ (պաշգա սաշգա) օլուպ, պիր-պիրինէ պէնղէմէզ իտէտէ, Էքսէր ճինայէթ մու-լահաթլէրիլէ ումուրի մալիյէյէ տաիր ատի (ատէթա) իշլէր պիր սիյագ ու իպարէտէ թէքէրրիւր իթմէքտէ (թէրրար լանմագտէ) օլտըղինտէն, պուշտա տախի պիր սուհուլէթ հա-որը օլմագ իչիւն մէքթուպի օթասընըն պիր էմասը (օրինակ) տէֆթէրի օլուպ, հէր վագըթ լիւզումլու, Վէ Էն զիյտալէ Վէ պիր սիյագտէ թէքէրրիւր իտէն Էնվաի մասուլիհի ատիլէ (չէ-

շիտ չէշիտ ատէթա իշլէրին) միւսովէտտէլէրինտէն պիրէր նէվի գայտ իթտիրիւմիշ օլմասիյլէ, էմնալինէ մուվաֆըգ պիր մատտէ զուհուրինտէ, միւսպէյիզ (պէյաղէ չէքիճի) էֆէնտիլէր պուհնա միւրաճաաթլէ միւսովէտտէրինի մէյտանէ կէթիւրմէքտէ ,

Վէ շու գաիտէ հէմ մասլահաթճա թախֆիֆ ու թէօրիի (գօլայլըդ վէ չափուգլուղու) ,

Վէ հէմաէ շայիրտանըն թէգլիտի շէֆգ ու խահիշլէրիյլէ (իսթէք վէ արղուլէրի արթարագ) թահսիլի քիթապէթ իյլէմէլէրի էմրինտէ, հիւսնի թէէսիրի մուճիպ օլարագ ֆէվաիտ ու մուհասսէնաթը (ֆաիտէ վէ էյիւլիքլէրի) կէօրիւմէքտէ պուլունմաշ տիր :

Օն սէքիզինճի մատտէ, Մագամի-Վիլայէթտէն Տէր-սաատէթտէ Տէվաիրի-Ալիյէյէ (իսթանպօլտա հիւքիւմէթ տաիրէլէրինէ) եազըլան ,

Վէ էլվիյէ-Գաիմնագամլէրիյլէ մէէմուրիյէթի սաիրէի վիլայէթէ (գաիմագամլըզլար իլէ վիլայէթին սաիր մէէմուրուգլարը թարաֆլարընա) չէքիլէն թէլէղրաֆնամէլէրին այնէն գայար իշիւն մէքթուպի-թոտընտա իքի տէֆթէր օլուպ, սըրասիյլէ վէ նօմէրօսիյլէ ճիւմլէսի գայտ իտիլիւր :

Օն թօգուզունճի մատտէ, Միւսովէտտաթըն ախշամ սապահ էվրագ մախզէնինէ վէ գալէմէ նադլի իշիւն թըշ (տիշարը) թարաֆը սանտըգ, վէ իշի կէօզ կէօզ տօլապ չէքլինտէ օլարագ իշէրիւսինտէն քիլիտլի պիր գաշ ատէտ սանտըգ եափտըրըլուպ ,

Վէ միւսովէտտաթ պու սանտըզլարլէ ախշամլարը մախզէնէ նազլ օլունուպ, կիճէլէրի Մէքթուպի-գալէմինտէ էվրագ գալմազ :

Միւսովէտտաթ ճիւղլէրի իւզէրինտէն պիր սէնէ միւտտէթ կէշտիքճէ եանի էսկիտիքճէ մախսուս սանտըղընա գօնըլարագ մախզէնտէ պրաղըլմագ ,

Վէ պու սանտըգ իւզէրինտէ գանղի սէնէնին միւսովէտտաթը օլտըղը մուհարրէր օլմաղիլէ, լէտ-էլ-իգթիզա արանըլ-

տրգատէ պիտ-սուհուլէ (գօլայլըգ իլէ) ճէլպ ու միւրաճաաթ իտիլմէք մուգարրէր տիր :

Վիլայէք եվրագ օթասը

Եիրմինճի մատտէ : Մէքթուպի-գալէմինին պիր շուպէի միւ-հիմմէսի (էն լէազըմը գօլու), վէ ըուզի-միւրրէ մէսալիհին մագսիմի (հէր կիւնլիւք իշլէրի աիտ օլտուգլարը եւրլէրէ թագ-սիմ իտէճէք մահէլլի) վէ գույուտինին մէրճիի (գայտլէրինին միւրաճաաթ իտէճէք եւրի) օլմագ իւզէրէ, պիր Էվրագ-օթա-սը օլուպ :

Պուրասը պիր Միւտիք, վէ պիր Մուսալին իլէ չէնտ նէֆէր մուգայլիտ (սէժրէրճէ եազըճլար) իտարէսինտէ, վէ մասալլէրի մէքթուպի-գալէմինին մուխասսասաթի տախիլինտէ (թախ-սիս օլմուշ իւճրէթլէրինին իշինտէ) տիր :

Եիրմի պիրինճի մատտէ : Էվամիր ու մուհարրէրաթի Սէ-նիյլէնին, վէ քէզալիք էրլիյէի միւհագա իլէ, անլէրին խարի-ճինտէ պուլունան տէվաիրի-մուհարրէրաթինտէն (թահրիրաթ տաիրէլէրինտէն) կէլիւպ կիտէնլէրին գայտինէ մախսուս օլ-մագ իւզէրէ, հէր Տաիրէ ու Մէգամ ու Սանճագ իշիւն , էվ-րագ օթասընտէ սըրա նումէրօլէրինի միւհթէվի (իշինտէ տէրճ իտէր օլմագ իւզրէ) իքիշէր գըթա տէֆթէրիթիխազ օլունուպ, կէլէնլէրին խիւլէասէի մաէլլէրի պիրինէ , վէ կիտէնլէրին խիւլէասէլէրի տախի տիկէրինէ գայտ , վէ սըրա նումէրօլէրի վազ օլունարագ մուամէլաթի միւգթազիյէսի տախի գույուտի իւզէրինէ ճէրէյան իթմէքտէ ,

Վէ պունտան պաշգա իթթիխազ իտիլէն պէյիւք տօլապտա, քէաֆֆէի Տէվաիր ու Էլվիլէտէն հէր պիրինին էվրագը հըֆզ օլունմագ իշիւն իւզէրլէրի եազըլը կէօլլէր օլուպ, Էվրագը վարիտէ (կէլմէքտէ օլան էվրագլէր) իշպու կէօլլէրտէ թէրա-քիւմ իթտիքճէ (իւստ իւստէ երղըտըգճէ) վէ էսկիտիքճէ , մախսուս սանարգլէրիլէ մախզէնի-էվրագէ նագլ իտիլմէքտէ պուլունմուշ ,

Վէ էվրագ օթասը տախի իւշ եազը-խանէ վէ մասայէ միւն-

գասիմ օլարագ , հէր պիրինէ իքիշէր էֆէնտի մախսուս օլտըղինտէն ,

Վէ տէֆթէրլէր տախի կիւնտիւղլէրի մասալէրին իւզէրինտէ սըրասիլլէ մէվճուտ պուլունուպ ,

Իշպուլ մէմուրիյէթ մահէլլի, խարիճտէն կէլէն էրպապի մէսալիհ (տըշարըտան իշ սահիպի քիմնէլէր) իչիւն մախսուս փարմագլըզ իլէ թէֆրիզ ու թահտիտ (պէլլինմիշ) գըլընտըղինտէն, անտէն իչէրիւյէ խարիճտէն ատէմ կիրմէսի մէմնու (եասագ) թութուլմուշ տիր :

Եիրմի իքինճի մատտէ, Տախիլ ու խարիճի-Վ իլայէթտէ քէաին մահէլլէրտէն վիրուտ իտէն մուհարրէրաթ , իպթիտա , էվրագ-օթասընէ կէտիլինտէն , Տէր-Սաատէթ փօթասը իսէ , թօղըրճէ Մէգամի-վիլայէթէ ,

Վէ էլվիյէի-միւհնագա , վէ մահալի սաիրէ (սաիր մահալլէր) տէն իսէ , Մէքթուպի-էֆէնտիյէ կէթիւրիլէրէք ,

Օրալէրտէ աչըլուպ , միւթէասալլըզ օլտըղը ազլէամ (գալէմլէրէ) ու մէճալիսէ հէվալէ գըլընտըգտան ,

Վէ Մէքթուպի-էֆէնտինին աշտըղը էվրագ իչինտէ միւհիմօ օլանլէր Մէգամի-Վ իլայէթէ իրաէ իլէ իսթիզան օլունտուգտան (կէօթէրիլիս տանըլըտըգտան) սօնրա , էվրագ-օթասընէ կէօնտէրիլիւպ պատ-էլ-գայտ , օրատէն մահէլլէրինէ թէվզի ու թագսիմ (սաղըշըր) ,

Վէ նէրէլէրէ վիրիւտիյի , տէֆթէրինտէ նումէրօ մէլհուզաթ խանէլէրինէ իշարէթ ու թէրգիմ գըլընուր :

Վէ պիր թահրիրաթ գաշ տաիրէ ու ազլէամ թօլաշաճագ իսէ , հէվալէ , ու իատէսինտէ (վէ կէրի տէօնմէսինտէ) էվրագ օթասընէ ուղըրայուպ գայտ օլունուր :

Եիրմի իւչիւնճի մատտէ, Տէր-Սաատէթտէ քէաին Տէվաիրի-Ս.լլիյէտէն, վէ խարիճ ու տախիլի-Վ իլայէթտէ քէաին էլվիյէ, վէ մէվազըի սաիրէտէն (վէ պաշգա մէվգըլէր մահէլլէրտէն) վիրուտ իտէն թէլէղրաֆ-նամէլէրէ մախսուս օլարագ իքիշէր խիւլէասէ , վէ նումէրօ տէֆթէրլէրի մէվճուտ օլտըղինտէն ,

Թէլէղրաֆ-նառնէլէրին խիւլէասէի մանլլէրի դայտ օլունադագ, վէ մուամէլաթի, մէլհուզաթ խանէլէրինէ Կադըլուր :

Եիրմի տէրօտինճի մատտէ : Մէգամի-վիլայէթտէն Կադըլան մաարուզաթ (արդ օլունան իֆատէլէր) ու մուհարրէրաթ պատ-էթ-թէմհիւր, էվրագ-օթասընէ կէլտիքտէ , տէֆաթիւրի մախ-սուսէսինէ գայտ, վէ նումէրօլէրի վազ օլունուր :

Վէ Էլվիյէի-միւլհագայէ միւնթագամ փօթալէր օլմատը-դինտէն, հէֆթէտէ իքի վէ իճապինէ կէօրէ Իւչ, վէ տէօրթ տէֆա նօզթա (*) չըգարըլարագ :

Իչպու նօզթանըն փօթատէն զիյատէ սիւրաթի (չափուգ-լըղը) օլմաղիլէ թօգասն սաաթլիք մէսաֆէյէ էյյամի շիթաթէ (գըշ կիւնլէրինտէ) տէօրթ-պէշ կիւնտէ էվրագըն վիսուլի միւմքին տիւր :

Եիրմի պէշինճի մատտէ : Էվրագ-օթասինին գույուտ ու տէֆաթիւրի ախշամ-սապահ մախզէն ու գալէմէ նագը օլու-նուր :

Վէ օթատա մէվճուտ միւտիւր, վէ մուլալին վէ քէթէպէսի (քէաթիպլէրի), ագլէամի սաիրէնին թէաթիլ զէմանլէրինտէ թաղըլուր իսէտէ , օթա հէր սապահ էլքէնտէն աչըլուպ, վէ կիճէլէրի տախի աչըգ պուլունուպ, կէլէն կիտէն էվրագ ու հավատիսի վուգուլաթ իչիւն օրայէ միւրաճաաթ օլունտըղին-տէն, պունլէրի միւվագգաթ պիւր տէֆթէրէ զապթ իթմէք , վէ իրթէսի կիւնի իճապինի իճրա իյլէմէք իւզէրէ , էվրագ մէմուրլէրինտէն պիրիսի միւնապէպէ (նէօպէթ) իլէ կիճէլէրի սաաթ պէշէ գատտար նէվպէթճի գալուր :

Վէ իրթէսի կիւնի սապահլէյին Եինէ պու էֆէնտի նէվ-պէթճի պուլունուր :

Եիրմի ալթընճը մատտէ : Էլվիյէյէ կիտէճէք էվրագը սահի-

(*) Իւչ վէ տէօրթ , վէ պէշ սաաթ ֆասիլէ (մապէյին, արա) իլէ էսնայի րահտէ (Կօլտա) քէաին զարաղօլխանէ վէ խան վէ քէօյ-լէրտէ մախսուսէն քէաղիտ նագլ իչիւն թէային ու իզամէ օլունան Թիւվարի (աթլը) զապթիյէ նէֆէրաթի տիւր :

հէ (վերագաւ սահիհէլէր) տէնքլէրինին նօզթա իլէ իրաւի գապիլ օլմատըղի ճիհէթիլէ , քիրա իլէ արապա վէ պարկիլթուլթուպ , վէ պահրէն ու նէհրէն (տէնիզ վէ ըրմագ իւստիւ) կիտէճէք իսէ վափօրէ վիրուպ կէօնտէրմէք ,

Վէ էմանէթ ագչէլէրի գապզ ու թէսէլլիւմ իլլէմէք (ալմագ) վէ ղազէթէլէրի մաթպատէն թէսլիւմ օլունտըղի վէճհիլէ եէրլիւ եէրինէ փօթա վէ եա նօզթա իլէ կէօնտէրմէք էվրագ օթասինին իշի տիր :

Վիլայէք մուհասսէպէի մերֆիզիյէսի գալէմի

Եիրմի ետիննճի մատտէ . Մէրքէզի-վիլայէթտէ օլան մուհասէպէ-գալէմի , Տէֆթէրտար էֆէնտի իլէ Մուալլինի իտարէսինտէ օլարագ , իւշ օթայէ միւնգասսիւմ պուլունմուշ ,

Վէ տախիլի-Վիլայէթ օլան հէր սանճաղըն վարիտաթ , ու մէսարիֆաթ վէ քէաֆֆէի խուսուսաթի մալիյէսինին թէսվիյէ ու ըիյէթի պիրէր մուգայիտ , վէ պիրէր մուալին , վէ պիրէր բէֆիզ , վէ պիրէր շայիրտէ թախսիս գըլընմըլ օլտըղընտէն ,

Վէ սանճաղէրին հէր պիրի իշիւն միւսթագիլ եազու խանէլի մասալէրի պուլունտըղինտէն , քէթէպէի մախսուսէսի (օլ խըտմէթէ թախսիս օլան քէաթիպլէրի) մասալէրին էթրաֆինտէ ատատ (սայը իլէ տիւզիւլիւ) օլունան սանտալիյէլէրտէ իգամէթլէ (օթուրարագ) իֆայի մէէմուրիյէթ իթմէք ,

Վէ իշպուլ թէրթիպին խարիճինտէ օլարագ պիր ղաթ միւլէազիմէթ (մաիէթտէ օլմագ) սուրէթիլլէ տալի Մուհասէպէյէ կիրմէք թալէպինտէ պուլունսէ (իսթէսէ) եէր աշըլմատըգճէ գապուլ օլունմամագ իւսուլի թէէսսիւս իթմիշտիր (գապալ օլմայանագ սիւլէֆ) ,

Մէէմուրէյի մումա-իլէյհիմտէն (պու զիքր օլան մէէմուրլէրտէն) մաատա , Մուհասէպէյէ կէլէն քէաֆֆէի էվրագըն բէֆթ ու ամէտինի (կէլտիլինի կիթտիլինի) ղապթ ու թահրիր իշիւն պիր նէֆէր էվրագ-մուգայիտիլլէ , տախիլի-Վիլայէթտէ սարֆ օլունմագ , վէ իճապ իտէն սանճաղլէրէ տէր-հալ իթա ու իսրա գըլընմագ (կէօնտէրիմէք) իւզէրէ Տէր-սաատէթտէն ճէլպ օլունմուշ օլան քիւլլիյէթլիւ էվրագը սահիհէ (վերագաւի

սահիհէլէրի) վէ սէնէտաթի-Շէրիյէ վէ թէզաքիրի միւթէնէվիէ (սաիր տիւրքիւ տիւրլիւ թէզքիրէլէրի) վէլ-հասըլ քէաֆֆէի էվրագը մաթպուէյի հիյեֆիլիրուտինտէ (վարտըղը վագըրթ) ախղ ու գապղիլէ լիւղիւմի թագադիրինտէ (լէազըմօլտուգատա) պասէնէտաթ էլվիյէյէ (լիվալէրէ) իրսալ էյլէմէք իւզէրէ, մուհասէպէնին թահթի նէզարէթինտէ օլարագ, պիրտէ էվրագը սահիհէ-Միւտիրի միւսթախտէմ (նասպ օլմուշ) տիր :

. Եիրմի սէքիզինճի մատտէ : Մուգայյիտլէր իքի սընըֆ օլուպ, հէր սանճաղըն մասասը իքիշէր եազուխանէլի օլմասիյլէ, պիրէր թարաֆլէրինտէ պիրէր սանտալիյէ իլէ Մուգայյիտլէր, վէ մուգապիլլէրինտէ (գարշուլէրինտէ) պիրէր սանտալիյէ իլէ, Մուլապիլլէր իգատ օլունարագ (օթուրթտուրուլարագ) ,

Պիր ճիհէթինտէ տախի պիր գանափէ հէյէթինտէ պիրէր սանտալիյէտէ ըէֆիզ իլէ շայիրա պէրապէր պուլունմասիյլէ , խարիճտէն պիր ատէմկէլմիշ օլսա պիլէ օթուրաճագ մահէլլ պուլամազ :

Վէ հէր մասանըն գանղի սանճագ իտարէսինէ մէնսուպ օլտըղը իթթիսալինտէ (եանը պաշընտէ) օլան քիւշիւք տօլապլէրտէ ճէլի (իրի , աշըգ) եազու իլէ եազըլու օլտըղը կիպի , տօլապիլնտէ օլան քէաֆֆէի տէֆաթիրին իւզէրինտէ օլ սանճաղըն իսմի մաթպուլ ու մուհարրէր (եազըլմըշ) տիր :

Եիրմի թօգուզինճի մատտէ : Պիտայէթի թէշքիլաթտէ (եանի պուլ վիւպէթճէ իւսուլլէրին պաշլատըղի վագըրթտէ) հէր սանճաղին պիր սէնէտէ վուգու-պուլան վարիտաթի մուգարրէրէ, վէ ղայրի-մուգարրէրէսինին գազա պէ-գազա միգատար ու միւֆրէտաթինի միւպէյյին պիրէր տէֆթէր թալէպ օլունտըղը միսիլիւ , մէսարիֆաթի միւրէթթէպէ , վէ ղայրի-միւրէթթէպէսինին տախի միգատարի սահիհ ու թախմինխինի (սահիհէնի նէ գատար վէ թախմինէնի նէ գատար օլտըղընը) միւպէյյին թէհիլյէ իտիլէն (հազըր եախօտ էլուէ օլան) նիւմիւնէլէր վէճհիլէ, պիրէր միւֆրէտաթլու տէֆթէր իսթէնիլմիշ ,

Վէ մէսարիֆաթի մէրգուլմէնին հէր պիր գալէմինին պիտայէթի թախսիսիլլէ (նէ զէմանտէն պէրու օլ մասրաֆ օլույօր

օլտրդընին պէյանիյէ), սարֆ ու իթասը հազդընտէ իթա պույուրիէն էմր-նամէի-սամի ու նէզարէթ-փէնահի վէ եա պէրէվաթ (պէրաթէրին) վէ սուվէրի սաիրէնին թարիվէրիյէ պիրէր սուրէթէրի թալէպ օլունմուշ օլտրդինտէն ,

Ճէլպ օլունան տէֆաթիր պիր քէրրէ Մէրքէղի-Վիլայէթ-մուհասէպէսինտէ քէմպի տրդգաթ իլէ թէտդըզ , վէ սարֆ ու իթասը հազդընտէ օլան էվամիրին (էմրէրին) հիւքմի միւթալէաա, ու թահդըզ իլէ պէրապէր, տահա իզահաթ (տահա թաֆսիլի մալիւ մաթ) թալէպինէ միւհթաճ օլանէր , մահէլլէրինտէն իսթիլամ ու իսթիշար (սփւալ օլունսուզսան սունրա) ,

Վէ սարֆի, միւվաֆրդի հալ ու մասլահաթ օլմայան (գաիտէսինէ ուլդուն կէլմէյէն) շէյլէր պիթ-թէնգիհ (արաշթըրմադ վէ սահիհինէ էրմէք իւզէլէ սօնունու պէքլէյէրէք) քէյֆիյէթ-լէրի մահէլլէրինէ իթմար օլունտուգտէն սօնրա ,

Գազա պէ-գազա մէէմուրլէր , վէ ալ-էլ-սուսուս հասպ-էլ-թէշքիլաթ թէայինի (պու եէնի թէշքիլաթ իլուն թէային օլունմալէրի) միւզթէզայի իրատէի-Սէնիյէտէն օլան նիւվապ (նայիպլէր) վէ ազայի մէճալիս , վէ միւսթափտիմինի սաիրէ (վէ սաիր խըտմէթտէ օլան մէէմուրլէրին) մաաշ ու մասրաֆլէրի ,

Վէ պատէհիւ , սանճաղըն իւմուրի զապթիյէ , ու թէֆթիյէյէ , ու թահսիլիյէ , ու հըֆղիյէսինտէ գուլլանըլան ֆիրդաֆ աքէրիյէնին մաաշ , ու թէայինաթ ու էլպիսէ (կիլինէճէք շէյլէրինին) վէ սաիրէ պահալէրի ,

Վէ պատէհիւ , գայտի հայաթ իլէ մուխասասս միւհթաճին ու միւթէգաիտին ⁽¹⁾ վէ էյթամ ու էրամիլի ապքէրիյէ ⁽²⁾ մաաշլէրի , վէ թիմարաթ ⁽³⁾ վէ մուգաթաաթ ⁽⁴⁾ վէ զիւամէթ ⁽⁵⁾

(1) Շօլ միւհթաճ վէ խըտմէթտէն քաֆվ օլունարազ էօլէնէ գատար միրիտէն այլըզ պաղլանմըշ օլան թէգաիւտլէրին այլըզլէրի :

(2) Ասքէրլիք հալինտէն թօլայը տուլ գալանգարը վէ եէթիմլէրին :

(3) Վազթիլլէ պիր խըտմէթի սապըզայէ պէտէլ եախօտ իզթի-գա իթտիքտէ պէֆէրէ կիթմէք շարթիլլէ շօլ քիմսէլէրէ միրիտէն պաղլանմըշ օլան մալիքէանէլէր վէ թիմարլէր պէսքիլէրի :

(4) Շօլ եէրլէրին էօշլրիւնիս եալընըզ պիր ատէմ ալմազ իւզրէ վազթիլլէ վիրիլմէսի ֆէրման օլան քէսիմլէր :

(5) Սէֆէր վազթի տիւշմէնտէն զապթ օլունան պազի էրազլինին :

վէ Էսհամ պէտէլաթիյլէ (սէհիմ պէտէլլէրիյլէ) խատէմէի Էվգաֆ ու ճէվամի (վէ ճամիլէր խատէմէլլէրինին) վէզայիֆ ու մուգաննէնաթի միւնտէրիճ (պուլնլարը իչինտէ Էազըլը կէօսթէրիր) օլարագ ֆասլ-ֆասլ ճէտվէլլիւ տէֆթէրլէրի ,

Վէ քէզալիք վարիտաթի-մուգարրէրէ, վէ Ղայրի-մուգարրէրէտէն մուգարրէր օլանըն սահիհինի ,

Վէ Ղայրի-մուգարրէրէնին սէնէի սապըգէյէ գըյասէն թախմինի միւպէյյին ճէտվէլլիւ տէֆթէրլէրի պաշգա պաշգա պիթ-թանգիմ, պիրէր թարաֆտէն թէքմիլ օլտուգճէ լի-էճլ-իթ-թաստիգ (թաստիգ օլմագ իչին) Մալլիյէ-նէզարէթի-ճէլիլէսինէ թագտիմ օլունմուշ ,

Վէ տէֆաթիրի մէգքիւրէ Խազինէի-ձէլիլէ մաարիֆէթիյլէ, հէր տաիրէտէ օլան գույուտիյլէ թաթպիգ գըլընարագ, իչլէրինտէ թախսիսինէ տաիր գայտ պուլունամայան մասրաֆ վար իսէ պատէթ-թէնգիլ, մատասը, միւվաֆըգը գույուտ օլտըղինտէն պահսիլէ թաստիգ պույուրիլարագ Մէրքէգի-վիլայէթէ պիր սուրէթի-տէֆթէր իթա գըլընմըշ տըր ,

Օթուգունճի մատտէ : Հէր սանճաղին սալիհալ վարիտաթ ու մէսարիֆաթինէ տաիր միւվաղէնէ սուրէթինտէ պիրէր տէֆթէր թանգիմ ու թագտիմ օլունտըղը միսիլլիւ, պէգայաի սահիհէի միւտէվլէրէսինի (տէվը օլունմուշ օլան պագըլլէլլէրինի) ,

Վէ պուլնտան նէգատարի միւմքին (պիթմէսի գօլայ) վէ նէգատարի միւթէաասսիր (պիթմէսի կիւճ) վէ նէ միգտարի միւմթէնի (միւմքիմ օլմայան) ,

Վէ պէգայայի մէգքիւրէյէ մուգասիլլ հէվալաթ ու մէսարիֆաթ ու սաիրէ գուսուրինտէննէ գատար տիւյունի պուլունտըղինի միւշիր (պէյան իտիճի) պիրէր գըթա տախի պէգայա վէ սիւյուն տէֆթէր ու ճէտվէլլի թանգիմիյլէ լի-էճլ-իթ-թաստիգ Մալլիյէ-նէզարէթի-ձէլիլէսինէ թագտիմ գըլընմըշ տըր ,

էօշիւրլէլի վագթիյլէ պիր քիմսէյէ թախսիս իտիմիշ օլան Էէյիմէր պէսկոյէրի :

Օթուզ պիրինճի մատտէ , Պունլարտան մատա հէր սան-
ճագտէ ղայր-էզ սարֆ (հարճանանտան պաշգա) պիտայէթի
թէչքիլաթտէ նէ գատար մէվճուտ ու միւտէվվէր (տէվր օլ-
մուշ) էվրագը սահիհէ, վէ սէնէտաթի Շէրիյէ վէ միւրուր
(եօյ քէզֆիրէսի) վէ աղնամ (գօյուն ըիւսիւմի քէզֆերէսի)
վէ էսնաֆ թէպաքիրի (թէզքիրէլէրի) վէ սաիր պիլ-ճիւմէ էվ-
րագը միւթէնէվիէ վարիսէ պունլարըն տախի էսասը, գույուտ
իթթիխազ օլունմագ իւզէրէ, սանճագ-սանճագ պիրէր ճէտ-
վէլիւ- (խանէ խանէ չըզըլը) տէֆթէրլէրի թանզիմ իլէ , լի-էճլ-
իթ-թաստիգ Նէզարէթի-միւշարիւն-իլէյայէ (եանի Մաշի-
յէյէ) իրսալ օլունարագ, տէֆաթիրի մէզքիւրէտէն տախի էք-
սէրիսի էսասի գայտ օլունմագ իւզէրէ պիթ-թաստիգ իատէ
պույուրուլմուշ տիր :

Օթուզ իքինճի մատտէ , Մուհասէպէի-մէրքէզիյէտէ հէր
սանճաղըն գազա պէ-գուգա վարիտաթի մուգարրէրէ, վէ ղայ-
րի-մուգարրէրէսի , վէ պա-միւֆրէտաթ քէաֆֆէի մէսարի-
ֆաթի-միւրէթթէպէ վէ միւսմինէսի (թախմինէն օլմուշլարը)
իչիւն , պիր սէնէյէ մախսուս օլմագ , (իւզէրէ) ,

Վէ մէէմուրլէրին ազլ ու թէպաիլ , վէ մաաշաթին ղամմ ու
թէնզիլիլէ, մէհիւլաթ վէ սաիրէսի մուամէլաթը, զիքը օլու-
նան տէֆթէրէ եիւրիւտիլմէք իւզէրէ, վաքիսաք ու մէսաքի-
ճաթի իւմուսիյէ միւվազէնէսի նամիլլէ պիրէր մաթպու , վէ
միւնթազամ տէֆթէր թութուլմուշ ,

Վէ Խազինէնին թաստիգինէ ալընան , եանի , իլիշիքլէրի
գաթի օլունան վարիտաթի մուգարրէրէ չիմտիտէն գայտ ու
թէրգիմ օլունտըղը միսիլիւ , վարիտաթի ղայրի-մուգարրէրէ-
նին հասըլը տախի երլ պաշընտէ պիր րագամ խանէլէրինէ վազ
ու թէրգիմ իտիլմէք մուգարրէր պուլունմուշ ,

Վէ մէսարիֆաթի միւրէթթէպէ , վէ ղայրի-միւրէթթէպէսի
տախի Խազինէյէ թագուիմ գըլընան տէֆթէրտէ մուհարրէր
ֆիւսուլէ (ֆասլլէրէ) թէվֆիգէն , սըրասիլլէ պաամա-պաամա
խանէլէրինէ եազտըրըրուպ , քէնարլէրինտէ հէր նէվի մասրա-
ֆըն սալիյէլէրի (սէնէլիքլէրի) զինճիր վէճհիլէ խանէի մախ-
սուսլէրինէ կէչիւրիլմիշ օլտըղինտէն , չիմտիքի հալտէ տախիլի

վիլայէթտէ քէաին հէր սանճաղըն նէ վագթ վէ նէ քէմանտէ վարիտաթ ու մէսարիֆաթը սիւալ օլունուր իսէ, աֆի-Հադ-լէ պիր նազարտէ (պիր պագըչտէ) մաալիւմ օլաճաղը կիպի,

Վարիտաթ նէվինին միւֆրէտաթի, վէ մէսարիֆաթին սու-նուֆ ու էնվաինէ կէօրէ հէր գազանըն, վէ ալ-էլ-մուսն-ճաղըն սէնէվիսի, վէ սանճագտէ միւրէթթէպ վէ Ղայրի-միւ-րէթթէպ գաչ գալէմ մասրաֆ օլտըղը,

Վէ պունտէն հէր սընըֆ գաճ գալէմ ու (գալ) նուֆուստէն իպարէթ պուլունտըղը նազարէի ուլէատէ (պիր թէք պագըչ-տէ) մաալիւմ օլուր:

Օթուզ իւչիւնճի մատտէ: Պունտէն պաչգա, հէր սանճագ-իչիւն վարիտաթին թագսիթ նիզամինէ թէվֆիդէն մատտէսի պալէասինտէ պէհէր մահ թահսիլի լէազըմ կէլէն միգտարինի վէ պէհէր մահ Ղայէթինտէ մին-հայս-իլ-մէճմու (ճիւմլէսինտէն) թահսիլի լէազըմ կէլէճէք մէպալիդին քէմիյէթինի (միգտարի-նի) վէ զիրինտէ ապինի,

Վէ պէհէր մահ թահսիլիյլէ հէր այ Ղայէթինտէ թահսիլա-թին իճմալինի, վէ իրթէսի այըն իպթիտասինտէ նէ գատար պէգայասի օլտըղընը կէօսթէրի պիրէր սէնէյէ մախսուս քափ-սիլաք տէֆթէրի նամիլլէ, պիրէր մաթպու ճէտվէլի տէֆթէ-րի օլտըղինտէն,

Խազլինէնին թահթի թասսիդինէ ալընան վարիտաթի միւ-րէթթէպէնին ասլ ու թէգասիթի (ասըլլէրի վէ թագսիթլէրի), վէ հէր այ Ղայէթինտէ մին-հայս-իլ-մէճմու թահսիլ օլունա-ճագ փարէնին միգտարի շիմտիտէն խանէլէրինէ կէչիւրիլմիչ,

Վէ այտէն այէ սանճագլէրտէն կէլէն վարիտաթ-տէֆթէր-լէրինէ կէօրէ, թահսիլաթի խանէլէրինէ եազըլմագտէ պու-լունմուշ օլտըղինտէն, հէր այ Ղայէսինտէ, հէր գազանըն, վէ եախօտ թէքմիլ սանճաղըն գանդի նէվի մպինտէն մին-հայս-իլ-մէճմու նէ գատար թահսիլաթի վուգու-պուլուպ, գուսուր նէ գատար պէգայասի գալտըղը,

Վէ զիքը օլունան այ Ղայէսինէ գատար թէգասիթտէն նէ միգտար փարէ թահսիլի իճապ իլլէսիլի, տէֆթէրի մէքքիւրէ միւրաճաթլէ եէք նազարտէ մաալիւմ օլուր:

Օթուղ տէօրտիւննճի մատտէ , Պիր տէ , հէր սանճագ իչիւն մէսարիֆաթի իւմումիյյէ միւվազէնէսինտէ միւնտէրիճ (տէրճ օլան) մէսարիֆաթէ , ալ-էլ-իւմում մէէմուրէյն , ու միւհթաճին , ու միւթէգաիտին , վէ թիմարլու մաաշաթ ու պէտէլաթինին , վէ սաիր քէաֆֆէի մէսարիֆաթ ու հէվալաթին , սարֆ ու իթասընը միւպէյյին մէճուաթ տէֆթէրի նամիյլէ պիրէր մաթպու վէ ճէտվէլլիւ տէֆթէր թութուլուպ ,

Պէհէր մահ էլվիյէտէն կէլէն մէսարիֆաթ տէֆթէրլէրինին հիյնի թէտգըզինտէ սարֆ ու իթա գըլլնան փարէլէր խանէլէրինէ վազ ու թէրգիմօլունաճաղինտէն ,

Հէր նէ գէման տէֆթէրի մէգքիւրէ միւրաճաաթ օլունուր իսէ , գանղի մէէմուր , վէ եա միւթէգաիտ վէ եա թիմարլու գանղի մաաշ վէ պէտէլաթինի ալմըշ , վէ գանղիսինի հէնուզ ալմամըշ , վէ հէվալաթտէն նէ գատարի վիրիլմիշ , վէ գանղիսի վիրիլմէմիշ օլտըղը տէր-հալ կէօրիլիւր :

Օթուղ պէշիննճի մատտէ : Պունտան պաշգա , հէր պիր սանճաղին պէգայայի միւթէնէվիէյի միւտէվիլէրէսիլլէ (տէվր օլմուշ օլան տիւրլիւ տիւրլիւ պագըյէլէրիլլէ) գարշուլուգ տիւլունիչիւն պիրէր տէֆթէր թութուլտիղինտէն ,

Վէ պունլար նա-միւնթազամ պիր վարիտաթ , վէ ղայրի-միւրէթթէպ տիւլուն ու մէսարիֆաթ օլտըղը ճիհէթլէ , պունուն ճէտվէլ հէյէթինէ գօնուլմասը գապիլ օլամատըղինտէն ,

Պու տէֆթէր , ատի քէաղիտ իւզէրինէ թէրթիպ ու թէրգիմ , վէ մատտէլէրի պասմա պասմա միւմքին մէրթէպէ սալի-հալ տէֆթէրինէ թէվֆիգէն թանգիմօլունմաղլէ , պէգայա վէ տիւլուն , վէ պէգայանին թահսիլաթիլլէ տիւլունին մէտֆուաթի ճիւմլէթէն զիքը օլունան տէֆթէրտէ կէօրիլէպիլիւր :

Օթուղ ալթըննճի մատտէ : Տաիլի-վիլայէթտէ քէաին սանճագլէր իտարէսինտէ պուլունան պիլ-ճիւմլէ մահէլլաթ ու գուրանըն վիրկուսի , վէ պէտէլաթի ասքէրիյյէ վէ իւշիլլէլէրի , վէ միւթէգիմի մաարիֆէթիլլէ թէատաաթ օլունան աղնամ ու ճանավարինին (սայլլան գօյուն վէ ճանավարլարըն) միգտարի պիր ճէտվէլլիւ տէֆթէրէ ալ-էլ-ինֆիրաա (այրը այրը) գայա

օլունմագ իւզերէ , հէր սանճագտէն եօլույլէ պիրէր ճէտվէլ իսթէնիլմիշ , վէ էքսէր մահէլլէրտէն կէլիւպ , պազի եէրլէրին գալմըշ օլտիղինտէն , ճիւմլէսինին վիրուտինտէ պիր սիճիլթու-թըլարագ քէաֆֆէսի գայտ օլունճագ , վէ հիյնի իճապինտէ հէր սանճագ ու գազանըն նէ գատար քէօիւ , վէ մահէլլէսի օլտըղը , վէ հէր քէօիւն նէ գատար վիրկու վէ սաիրէսի պու-լունտըղի , անա միւրաճաաթլէ մաալիւմ օլաճագ տըր :

Օթուզ եէտինճի մատտէ : Պատ-էթ-թէշքիւթ , էլվիյէտէ մէվճուտ օլարագ վիւայէթէ տէվը օլունան , վէ մուախիւէրէն թօղըրտէն թօղըր էլվիյէյէ իրսալ գըլընան , վէ պիր միւտտէթ-տէն պէրու Մէրքէզի-Վիւայէթտէն կէօնտէրիլէն էվրագը սահի-հէ վէ թէզաքիւրի միւթէնէվիէ իչիւն տախի , էվրագը մաք-պուէի միւթէնէվիէ նամիլլէ հէր պիր սանճագէ պիրէր ճէտ-վէլլիւ տէֆթէր թութուլուպ , տէվը օլունան , վէ մուախիւէրէն կէօնտէրիլէն էվրագըն քէաֆֆէսի տէֆթէրի մէզքիւրէ կէչիւ-րիլմիշ , Վէ պիր թարաֆտէն տախի իրսալ գըլընտըղճէ , խանէլէրինէ վազ ու թէրգիմ օլունմագտէ պուլունմուշ օլտըղը միսիլլիւ ,

Մահ-պէ-մահ վուգու-պուլան սարֆիյաթի (հարճանան վէ-րագաի սահիհէլէրի) տախի էլվիյէտէն կէլէճէք տէֆթէրլէրի-նէ կէօրէ պատ-էթ-թէտգըզ , խանէլէրինէ կէչիւրիլէճէք օլ-տըղինտէն ,

Հէր սանճաղըն նէ գատար էվրագ , վէ թէզաքիւրի օլտըղը , վէ սարֆիյաթը նէյէ պալիղ օլաճաղը , վէ երլ պաշինտէ զայր-էզ-սարֆ հէր պիր ճինսինտէն նէ գալաճաղը տախի մէզքիւր տէֆթէրլէրտէն մաալիւմ օլուր :

Օթուզ սէքիղինճի մատտէ : Պիտայէթի թէշքիւթտէն պէ-րու Մէգամի-սամիի-վէքէալէթ-փէնահիտէն (Սատրագամ թա-րաֆընտէն) վէ Մէգամաթ ու Տէվաիրի սաիրէտէն (վէ հիւ-քիւմէթին սաիր տիվանլէրի վէ տաիրէլէրինտէն) իւմուրի-մա-լիւյէյէ միւթէաալլըզ օլարագ շէրէֆ-վարիտ օլան էվամիր-նամէ վէ մուհարրէրաթ , պիր տէֆթէրտէ օլան մահէլլի մախ-պուպլէրինէ ,

Վէ Մալիյէ-Նէզարէթինտէն վիլայէթէ խիթապէն վարիտ օլան քէաֆֆէի էվամիր, նումէրօսի սրրասիլյէ, վէ այնիլէ պիր սիճիլէ գայտ ու թէրգիմ օլունտըղի միսիլլիւ ,

Հէր պիր սանճագ իչին խիլէասէի էվամիր ու մուհար-րէրաք նամիլյէ թութուլան պիրէր տէֆթէրլէրէ տախի , մու-հարրէրաթի մէզքիւրէնին նումէրօ վէ թարիխլէրի կէօսթէրի-լէրէք , հիւքմ ու ըայինի հալի օլան խիլէասէի մաէլի (օլ էմր նամէլէրին հիւքմի-վէ էմրի նէ տիմէք օլտըղընըն խիլէա-սէսի) գանդը սանճաղէ միւթէաալլըգ իսէ, օլ սանճաղըն տէֆ-թէրինէ ,

Վէ իւմուլմ (օլ էմրնամէլէր հէր թարաֆա միւթէաալլըգ) իսէ, պիլ-ճիւմլէ սանճագլէրին տէֆթէրլէրինէ պիր հէյէթի միւնթազամէտէ օլտրագ գայտ իթտիրիլտիլի միսիլլիւ , հիյնի թէթէպպիւտէ (կէրէյի կիպի արաշտըրըլտըգտէ) սիւհուլէթլէ պուլունմագ իչին, նումէրօսինին իւզէրինէ սիւրիլէ (գըրմըզը միւրէքէպ իլէ) նէ մատտէյէ տաիր օլտըղը տախի իւշ տէօրթ քէլիմէ (լուղէթ) իլէ իշարէթ գըլընուր :

Պինսէն-ալէյհ, մէվատտի մալիյէտէն պիր սանճաղէ միւ-թէաալլըգ պիր էմր արանուր իսէ, տէֆթէրի մէզքիւրէ միւրա-ճաաթլէ հէլլի միւշքիլ (իշքիլի հէլլ) օլունարագ , վէ օրաճա մաթլուպ հասըլ (պու տէֆթէր իլէ էյի իգնա) օլամայուպտէ տահա թաֆսիլաթ իսթէնիլիւր իսէ , նումէրօսի մուգայյէտ ու մագպուլթ (քիւթիւյէ եաղըլմըշ) օլտըղինտէն սիճիլէ միւ-րաճաաթ գըլընարագ ասըլ տէր-հալ կէօրիլիւր :

Օթուղ թօգուղունճի մատտէ : Մուհասէպէի-մէրքէզիյէտէ , Մալիյէ-Նէզարէթինտէն վարիտ օլան թէլէղրաֆ-նամէլէրին քէաֆֆէսիլյէ, իւմուրի-մալիյէյէ միւթէաալլըգ Մէգամաթի-սաիրէտէն կէլէն թէլէղրաֆ-նամէլէր այնէն պիր տէֆթէրէ գայտ օլունուպ , գանդի սանճաղէ միւթէաալլըգ օլտըղը , սիւրիլէ (գըրմըզը եաղը իլէ) նումէրօսի իւզէրինէ իշարէթ օ-լունուր, վէ եաղըլան ճէվապինին խիլէասէի մաէլ ու թա-րիխի եանընտէ կէօսթէրիլտիլի կիպի , կէրէք Նէզարէթի-Մա-լիյէյէ, վէ կէրէք իւմուրի-մալիյէ հագգընտէ Մէգամաթի-

ստիճանէ եազըլան թէլէղրաֆլէր տախի թէքըար տիկէր պիր աէֆթէրէ այնէն գայտ իթտիրիլիւր :

Վէ անտէ տախի եազըլան թէլէղրաֆ գանդի սանճաղէ միւթէաալլըգ իսէ, իսմի, սիւրխլէնումէրօսի իւզէրինէ իշարէթ գըլընուր :

Գըրգընճի մատտէ : Իւմուրի-Մալիյյէ վէ ստիճանէ միւթէաալլըգ պիւ-ճիւմլէ էվամիր , ու մուհարրէրաթ , վէ մէզապիթ (մազպաթալէր) վէ տէֆաթիր թօղըրտէն թօղըրյէ Մէգամի-Վիլայէթէ կէլէրէք :

Պուշտէն մէվաւտտի մալիյյէյէ միւթէաալլըգ օլանլէր Մուհասէպէի-Մէրքէզիյէյէ հէվալէ իլէ , Վիլայէթ-էվրագ-օթա-սընտէ օլան գայսինէ մուհասէպէյէ վիրիլի իշարէթիլլէ կէօնտէրիլտիլինտէն էվրագը մէգըիւրէ թօղըրճէ մուհասէպէնին էվրագ-մուգայյիտինէ իթա ու թէսիլմ օլուշուր :

Մուգայյիտի-մուժա-իլէհ էվրագը վարիտէնին (կէլէն էվրագլարըն) սըրա նումէրօսիլլէ , էվրագ օթասը նումէրօսինի , վէ էվրագըն թարիլիլլէ , օթայէ վիրուտի թարիլիլինի , վէ խիւլէասէի մաէլինի , վէ մէլֆուֆաթի (զարֆը իշինտէ գօնուլ-մուշ տահա պաշգա պիր շէյ) օլուպ օլմատըղընը , վէ մուհասէպէճէ գանդի մուգայյիտէ վիրիլտիլինի տէր-հալ , նէգտինտէ պուլունան ճէտվէլլիւ-տէֆթէրինէ գայտ , վէ սըրա նումէրօսինի էվրագըն իւզէրինէ իշարէթ իլէ իթա իտէր :

Վէ էվրագը մէգըիւրէնին մուժամէլաթի գալէմիյյէսիքէմալի սիւրաթ (չափուգլուգ) իլէ պիթ-թէտգըգ , ըայի մուլթա-սար (ըէյլէրի գըսսաճա) իֆատէ իլէ գապիլ իսէ թահրիրաթի վարիտէնին իւզէրինէ իշարէթ , վէ թաֆսիլաթէ (ըէյլէրի եէթիքճէ իֆատէ օլմաղէ) միւհթաճ իսէ , պաշգաճա սիր միւզէքքէրէ թանգիլմ ու ըապթ օլունարագ , վէ մուհասէպէյէ մախսուս միւհր իլէ թէմհիր գըլընարագ , եինէ էվրագ-Մուգայյիտինէ թէսիլմ օլուշուր :

Վէ Մուգայյիտի-մուժա-իլէհ տախի գայսինի պուլուպ, նէ կին մուհասէպէտէն չըգտըղընը , վէ նէ ըէյ վիրիլտիլինի միւժմիլլէն ճէտվէլլիւ խանէսինէ թօլտըրարագ , վիլայէթ-էվրագ-օթասընէ թէսիլմ իտէր :

Էվրադ-օթասը տախի, Թահրիրաթ եազըլմասինէ ըէյ վիրիւմիշ իսէ, մէքթուպի-օթասընէ, վէ սաիր մահէլլէ հէվալէ օլունմուշ իսէ հէվալէ օլունտըղի մահէլլէ կէօնտէրէրէք, գայտինէ տախի իշարէթ իյլէր,

Վէ պիր մահէլլէ հէվալէ օլունմայուպտէ հիւքմի իճրա օլունմուշ պիր շէյ իսէ, Մուհասէպէնին ըէյի վէճհիլէ հըֆզ իտէր:

Էլ հասըլ, Մուհասէպէտէ տէֆաթիր ու գույուտաթտէն մաատա թէսվիյէ օլունմուշ (իճապը տիւզէլմիշ) Էվրադ թուրմայուպ, ճիւմէսի Վիլայէթ-Էվրադ-օթասընտէ կիւզէլճէ հըֆզ օլունուր:

Վէ հէր այ պաշինտէ, Մուհասէպէյէ նէ գատար Էվրադ կէլմիշ, վէ գանղի Մէգամ ու Սանճագտէն վիրուտ իթմիշ, վէ նէ գատարի թէսվիյէ օլունուպ, նէ գատարի էլտէ պուլունմուշ, վէ կէչէն այտան գալան Էվրագտէն նէ գատարի թէսվիյէ գըլընմըշ իսէ, պիրէր ժուրնալ թանգիմ օլունուպ, Մէգամի-վիլայէթէ վիրիւիւր:

Գըրգ պիրինճի մաստէ, Մուհասէպէ-օթասընէ իքի ատէտ ըադամ լէվհէսի (էքսէր մէքթէպլէրտէ պուլունտըղը կիպի իւզէրինտէ մէշգ իթմէք իչիւն ըադամ թահտալէրի) եախսըրըլարագ, խալի վագթ պուլունտուգճէ, վէ պա-խուսուս մէվսիմի սայֆ (եազ մէվսիմին) տէ սապահլէրի վագըթ միւսախտ (միւսաատէ իտէր) օլտուգճա ըիւֆէգա (րէֆիգլէր) վէ շայիրտան վէ սաիր իլմի-հիսապէ (թուարանութիւնա) մէհարէթի օլմայանլէրէ, զարպ, ու թագսիմ ու թարհ, ու թէնղիլ, վէ էրպաաի միւթէնասիպէ (համեմատութիւն կանոնլէրի) վէ սաիր գավախտի ըադամիյյէ իլէ, քիւսիւրաթի ատիյէ (հասարակ կոտորակ) տէրպլէրինտէն լէազըմ օլան մէսէլէլէր (խնդիրլէր) կէօթէրիւիւր:

Վէ հասպ-էլ-իւսուլ տախիլի-Վիլայէթտէ քէաին Էլվիյէ-Մալ-Միւտիրլիքլէրիլէ ազլէամէ (գալէմլէրէ), Պի-մէննիհի-թաալէա Մուհասէպէի-Մէրքէզիյյէ, մախրէճ իթթիխազ օլունաճաղինտէն (ուստա եախտ էֆէնտի եթթիշտիւրէճէք մէքէան թուլթուլաճաղինտէն) մուգայ յիտլէրտէն, մալ-Միւտիրլիքլէ-

րինէ թէային օլունանլէր զուհուր իթտիքճէ , թէսէլսիւլի պիւ
իծրա (սըրասը իւստիւ) միւլէազիմէթտէ պուլունանլար պու
եօլտա եէթիշտիրիլմէյէ զայրէթ օլունուր :

Գըրգ իքինճի մատտէ , Մէքթուպի , վէ մուհասէպէ-գա-
լէմլէրի զապիթան ու քէթէպէսինին տէվամլէրի մահտուտ
վէ մուայյէն օլուպ , չէօյլէ քի , մէվսիմի-սայֆտէ սապահլէյին
սասթ պիրտէ հէր քէս իշի պաշինէ կէլիւպ , տէօրթտէ թաամ
իշիւն ըուխսաթ վիրիլմէք , վէ պիր սաաթ թաամ վագթի կէչ-
տիքտէն սօնրա , էլպէթթէ թէքրար իշ պաշինէ կէլինիւպ ,
սաաթ օնտա թէաթիլ իտիլմէք ,

Վէ սայֆին շիթայէ թէհէվիլի (եազ վագթինին գըչա եա-
նաշմասը) մէվսիմիտէ սապահլէրի սաաթ պիր պուչուգ , վէ ի-
քիյէ թօղրի , մէտ վիրիլտիքճէ (ուզանտըգճա) թաամ վագթի
տախի նիհայէթ պէշէ թահվիլ օլունուպ , ախշամլէրի օն-պու-
չուգ վէ օն պիրտէ թաղըլմաղէ պաշանմազ ,

Վէ էն գըսա կիւնլէրտէ թաամ իշիւն թէաթիլ իւսուլի
քէամիլէն լաղվ իտիլմէք , գաիտէ իթթիխազ օլունմաղին ,

Պու գաիտէ իւզէրէ ճիւմլէսի մէվսիմի-սայֆտէ եէվմիյէ
պէհէմէ-հալ սէքիզ սաաթ , վէ էյյամի շիթատէ եէտի պուչուգ ,
վէ եէտի , վէ նիհայէթ ալթը պուչուգ սաաթ իշ իւզէրինտէ
պուլունուր :

Սըալըգտէ ֆէվգ-էլ-ատէ իշ զուհուրինտէ , վէ մէքթուպի-
գալէմինճէ փօսթա կիւնլէրինտէ իշէ թէաալլիւգի օլան էֆէն-
տիլէր պիգ-զարուրէ կիճէլէրի ,

Վէ թէաթիլ կիւնլէրի տախի պազէն պուլունարազ իթթի-
ֆազ իլէ իշին իքմալինէ (օլ իշին պիթիրիլմէսինէ) զայրէթ օ-
լունուր :

Վէ ազլէամտաիրէսինտէ պիր չընղըրազ (ճընղըրաախ) օլ-
տըղինտէն , ախշամլէրի թաղըլմազ , վէ եազ կիւնլէրի թաամա
կիթմէք գէմանլէրի գալէմ-օթանըսի թարաֆընտէն օլ չընղը-
րազ իլէ իխթար ու իխպար գըլընուր (խապէր վիրիլիւր) ,

Պու վէճհիլէ , չընղըրազ իլէ իլանտէն էվվէլտօտ-պէ խօտ
(քէնտիւլիյինտէն) կիտէն , վէ եախօտ պիլա-էօղը վագթի մախ-
սուսինտէն կէճ գալան քէթէպէ , տիւշարի թէվպիլս (թաղիրէ

միւսթահագ) օլտըղը միսիլլիւ, պու հալ թէքէրրիւր իտէր (զիյատէ քէրրէ վուգու-պուլուր) իսէ, մաաշինին գասթ էլ-եէվմի զէճրէն (այլըղընըն օլ կիւնիւք իւճրէթի ճէզա օլմագ իւզրէ) քէսիլմէք :

Վէ երինէ միւթէնէպպիհ (պիր տահա էօյլէ սուշ էթմէ յիճի) օլմագ իսէ, պունուն կիպի գալէմին նիվամաթինէ ըիայէթ իթ-մէյէն, վէ օլունան նասայիհի իսղա իյլէմէյէնլէրէ (նասիհաթ-լէրի տիկնլէմէյէնլէրէ) ատէթա ըուխսաթ վիրիլմէք (եօլ վիրիլ-մէք) տախի իւսուլի միւթթէխիզէ (գապուլ օլունմուշ իւսու-լին) ճիւմլէսինտէն տիր :

Տաիրեի Թեփրիշի Հիւֆքամ

Գրըգ իւշիւնճի մատտէ , Իւմուրի-թէֆթիյիյէ քէթէպէսի օլարագ. Միւթէթթիշի-Հիւքքէամի - Վիլայէթ մէնմուրիյէթի մաիյէթինտէ, քէթէպէի մախսուսէ օլտըղինտէն, տախիլի-վի-լայէթ օլան (պիր վիլայէթին պուլուրտուղու) մահէլլէրտէն հէր գանղի մատտէյէ տաիր օլուր իսէ օլսուն, Մէրքէզի-Վիլայէթէ վիրուտ իտէն հաճէճ (հէօճճէթլէր) վէ իլամաթ, վէ պիր վէ-սաիզի-Շէրիյէ իշպու իտարէյէ հէվալէ օլունարագ, վիրու-տինտէ, նէվի, վէ մահէլլի վիրուտի (նէրէտէն կէլտիյի) վէ տէֆթէր նումէրօլէրի խիւլէասէ վէճհիլէ իթթիխազ օլունան տէֆթէրէ գայտ իլէ, թէտգըզը պիլ-իճրա, մատտէսի հէրնէ իսէ խիւլէասէ իւզէրէ միւսվէտտէ օլարագ եազըլտըգտէն,

Վէ զահրի վէսիգայէ իթա օլունաճագ ճէվապի տախի գա-լէմէ ալընտըգտէն սօնրա , լի-էճլ-իթ-թասհիհ Մէգամի-թէֆ-թիշէ վիրիլիւր,

Վէ օրաճէ պատ-էթ-թասհիհ , օլ սէնէտի-Շէրինին սէաք ք-իւ սէպքի (միւհրի վէ իմզասը) միւվաֆըզը իւսուլ օլտըղը հալտէ, եազը իլէ իշարէթի վազ օլունուպ, մուալլէն քէթէպէ-սի (օլ իշէ թէային օլմուշ օլան քէաթիպլէրի) թարաֆընտէն իլամէ թահրիթ, վէ Թէֆթիշ-Մէգամինտէն թէմհիր իլէ, տէֆթէրի մախսուսինէ գայտ օլունարագ, վէ թէսլիմ օլու-նաճագ մահէլլի տախի իշարէթ գըլընարագ, միւթէաալըզ օլտըղը մահէլլէ վիրիլիւր,

Վէ էյէր օլ սէնէտի-Շէրինին հիւքմի, միւվափըզը իւսուլի շէրիյէ (շէրիաթճէյէ ուլղուն) տէյիլ իսէ, սէպէպ ու քէյֆի-յէթլէրի զահրինէ թահրիր, վէ քէզալիք Մէգամի-թէֆթիշտէն թէմհիր օլունարագ, էվրագը սահրէսիյէ պիրլէշտիրիլտիքսէն սօնրա, ի-էճը-իթ-թասահիհ (տօղրուլմասը էճլինտէն իշիւն) մահալլինէ իատէ գըլընուր (կէլտիյի եէրէ կէրի կէօնտէրիլիւր)։

Վէ անըն իւզէրինէ մահէլլէրինճէ իգթիզալէրի պիւ-իճրա թէքրար վիրուտ իտէն սէնէտի-շէրի, եինէ սէքք-իւ-սէպքի իւ-սուլէ միւվափըզ, (օլմասըղը), վէ սուրէթի-շէրիյէսինէ միւ-թապըզ օլմատըղը հալտէ, քէյֆիյէթի թէտըզ, վէ զահրինէ թէնմիգ իլէ (արգասընա Եազըլարագ) մահալլինէ պէ-թէքրար իատէ օլունուր։

Վէլ-հասըլ գապուլ ու թաստիգէ շայան սէնէտի-շէրինին վիրուտինէ տէկին, իճապինէ կէօրէ իւշ, տէօրթ տէֆա մահայ-լինէ իատէ գըլընտըղը վուգու պուլուր։

Վէ պունտան պաշգա, եէտինտէ աթիգ ու ճէտիտ (էսկի վէ եէնի) սէնէտի-շէրիսի օլուպտէ, Մէգամի-թէֆթիշտէն թէտըզ օլունմասինի իսթիտա իտէնլէր օլտուգճէ, եէտինտէ օլան վէսիգաի-շէրիյէսինի պիր գըթա արզըհալէ բապթ իլէ Մէգամի-Վիլայէթի պիթ-թագտիմ, իճապի իճրա գըլընմագ իւզէրէ, պու տաթի տահրէի-թէֆթիշէ հէվալէ օլունուպ, պա-լէատէ պէյան օլունտըղը վէճհիլէ, մուամէլէի ճարիյէի-թէֆթիշիյէ իճրա գըլընտըզտան սօնրա, սահիպի եէտինէ իթա գըլընուր։

Գըրգ տէօրտիւնճի մատտէ, Վիլայէթ տաթիլլինտէ պուլու-նան նիւվլապին (նայիպլէրին) հարէքէաթ ու վէզալիֆի մէէ-մուրէլէրինին նէզարէթի, Մէգամի-թէֆթիշէ աիտ օլտըղին-տէն, մէհաքիմ (մէհէմէլէր) տէն իթա օլունան սէնէտաթ ու վէսայիգի-շէրիյէտէն իճապ իտէնլէրին թէտըզիսէ վէ իսլահինէ։

Վէ պիւ-ճիւմլէ նիւվլապի-քիրամին էհվալ ու հարէքէաթ, ու սէքէնաթինէ նէզարէթի միւթէմատիյէ (հալլէրի կիտիշլէրի վէ տուրուշլէրինէ տաիմա նէզարէթին) իճրասիյլէ, իշլէրինտէն խիլաֆի իւսուլ հարէքէթ իտինլէրին իգթիզասինէ կէօրէ թէն-

պիհաթ իլէ իգաղինէ (օյանըզլըգ իլէ տավրանմալէրինէ տաիր)
Միւֆէթթիլի-հիւքքէամ պուլունան Ձաթ Թարաֆընտէն իթի
նա ու հիմմէթ օլունուր :

Մեհլիսի-ճիւնայեթի-վիլայեթ

Գըրգ պէշինճի մատտէ : Մէճլիսի-ճինայէթ , նիզամնամէի
վիլայէթ հիւքմիւնճէ պիր Մէճմուրի մախսուս իլէ ալթընէ-
ֆէր Միւմէյիգտէն միւրէքքէպ օլարագ , ճիւմլէսի Միւֆէթ-
թիլ պուլունան Ձաթին ըիյասէթի ալթընտէ օլտըղինէ ,

Վէ պու մէճլիսին պիր պաշ քէաթիպիլլէ պաշգաճա մուայ-
յէն քէթէպէսի (թէային օլմուշ քեաթիպլէրի) օլտըղը կիպի ,
էքսէրի ազայի միւսլիմէսի տախի մազպաթա վէ իսթինթազ-
նամէ թանդիմինէ (եափմասինէ) վէ թէտգըղինէ գալէմէն
միւգթէտիր (եազպալիլիր) պուլունտըղինէ պինաէն , ճիւմլէսի
հէր կիւն տէվամ իտէրէք , միւճթէմիէն (թօփու պիր արատա
պուլունարագ) իֆայի մէճմուրիլլէթ իտէրլէր ,

Վէ մէճլիս մաիյէթինտէ չէնտ նէֆէր զապթիլլէ իլէ թէֆ-
թիլ-մէճմուրլլէրի պուլունտըղինտէն , անլէր տախի մէճմու-
րիլլէթլէրինէ միւթէաալլըգ իշլէրտէ իսթիխտամ օլունուրլէր
(խըզմէթէ գուլլանըլըրլար) ,

Գըրգ ալթընճը մատտէ : Մէճլիսի-մէգըիւրին խիւլէասէի-
վաղիֆէի մէճմուրիլլէթի (մէճմուրլուգ վաղիֆէլէրինին խիւլէա-
սէսի) , էյվիլէի-միւլճագատէ (օլ վիլայէթին տախիլինտէ պու-
լունան սանճագլէրտէ) կէօրիլլէն ճինայէթ տէալալէրինին , վէ
անլէրէ տաիր կէլլէն մազպաթալլէրին թէտգըղ , վէ գանունէ
թաթպիլի (մասսէսի սիր) ,

Վէ ըէէսէն (պաշլու պաշինէ քէնտիլլէր պագմագ իւղէրէ)
հէվալէ օլունան պաղի մէսալիհի ճէսիմէի ճինայէթին միւս-
թագիլլէն (հաքիմանէ օլմագ իւղէրէ) ըիլլէթիլլէ , հիւքմի գա-
նունիսինին պա-մազպաթա պէյան օլունմասի մատտէսի տիր :

Վիլայէթճէ շիմոիլլէ գատար իթթիխազ օլունան իւսուլտէ ,
գազալէրճէ վուգուլէ-կէլլէն թէսհմէթ ու ճինայէթ մատտէ-
լէրինտէ գապայիհի խաֆիֆէյէ (խաֆիֆ գապահաթլէրէ)

տախր օլուպ, պիր այ գատար հապս ճէզասինի (եանի ճէզտ գանունունճէ պիր սաաթտան պիր այա գատար հապա իթմէ-յի մուճիպ օլան ճէզալէրի) վէ եա ճէզայի նագտի այլնմասը: նը մուճիպ օլան խուսուսաթ հագգընտէ գանունէն թէրէթ-թիւպ իտէճէք, Վէ Տէաալի-մէճլիսլէրինտէ գարար վիլիլէ-ճէք հիւքմիւն իճրասինէ Գաիմմէգամլէր (իզիւնլի օլուպ ան-ճէն եօգարուսինին Մէրֆէզի Վիլայէթէ սիւալ օլունմասը):

Վէ Րէէսի-Վիվա-ճինայէթ-մէճլիսլէրինտէ պիր սէնէ գա-տար միւտտէթլէ հիւքմ օլունաճագ հապս ճէզասինին իճրա-սինէ Միւթէսարրօֆլէր մէէզուն (րուխսաթլը, իզինլի) օլուպ, անտէն եօգարուսինին Մէրքէզի-վիլայէթտէն սիւալ օլունմասը գաիտէի մէրիլլէտէն (տութուլմագտէ օլան իւսուլ) օլտը-զինէ,

Վէ Մէճլիսի-ճինայէթի-վիլայէթտէ (վիլայէթին ճինայէթ մէճլիսինտէ) րիւլէթ ու թէտգըդ օլունան մէվատտի միւթէ-նէվիէտէն տախի հապս ճէզասինին նիհայէթինէ գատար օլունան հիւքմիւն Մէգամի-Վիլայէթտէն պ-իթ-թաստիգ իճրասի,

Վէ անտէն զիլատէ օլան, վէ իւմուլմէն քիւրէք վէ գըսաս հիւքմլէրինի միւթէզամմին (իչինտէ կէօթէրի) պուլունան խուսուսաթին (խուսուսլարըն) Պապի-Սիլլէ արդ ու ինհասի մուգարրէր (գանունէն գարարլէշմիշ) իտիլինէ մէպնի,

Միւլհագաթինտէն (վիլայէթին էթրաֆ մահէլլէրինտէն) հէր գանդինէվէ (հէր հանկիւ տիւրլիլէ) տախր օլուր իսէ թէօհ-մէթ ու ճինայէթէ միւթէաալլըդ վիրուտ իտէն էվրագ, էվ-վէլճէ էվրագ-օթասինէ պատ-էլ-գայտ մէճլիսի մէքքիւրէ (եա-նի ճինայէթ մէճլիսինէ) հէվալէ օլունուր,

Վէ օրաճա թութուլան նուլմէրօսի մուճիպինճէ ֆիհրիս (ցանկ) ճէտլէլինէ կէչիւրիլէրէք,

Պաշքէաթիպ, վէ եա Մէճլիսի-ճինայէթ-Մէէմուրի թարա-ֆընտէն միւզաքէրէյէ վազ իլէ (գօնուլարագ), էյէր հիւք-մի, Միւտիւր, վէ Գաիմմէգամլէրին մէէզունլլէթլէրի տէրէ-ճէսինտէ իճրաաթի հալի (եանի օլ ճինայէթէ միւթէաալլըդ կէլէն էվրագին հիւքմի միւտիւր վէ գաիմմէգամլէրին իճրա իտէպիլէճէքլէրի տէրէճէտէ) իսէ, պատ-էթ-թէտգըդ, իճա-

պինի միւթէզամմին պիր միւղէքէրէ հաղըլարագ, մահէլ-լինէ մէքթուպ թասթիրիլին էվրագ-օթասի մասրիֆէթիլէ մէքթուպի-օթասինէ վիրիլիւր :

Վէ էյէր պուրաճա հիւքմ օլունաճագ հապս, վէ եա փը-րանդա, վէ քիւրէք, վէ եա գըսաս ճէզալէրինի միւսթէլզիմ (մուճիպ օլան) պէօյիւք ճինայէթտէն իսէ էվրագը թէտգըգ օլունաուդտէն ,

Վէ լիւզում կէօրիւնտիյի հալտէ սահիպի ճինայէթ, վէ եա շահիտլէրի ճէլպ իլէ իսթինթագ օլունարագ, Հասըլը, իքմա-լի թէտգըգաթ իչիւն հէր նէ լէազըմ իսէ, իճապինէ կէօրէ պիլ-իսթիւան, վէ եա պիլա-իսթիւան եափըլտըգտէն սօն-րա, էվրագը վէ իսթինթագնամէսի, վէ հիւքմի հալի մագ-պաթա միւսպլէտտէսի, Միւֆէթթիշ-էֆէնտի-հագրէթլէրի մէվճուտ օլտըլի, վէ սահիպի ճինայէթ պուրատէ իսէ օ տախի հագըր պուլունտըղը հալտէ գըրաէթ օլունարագ (եիւզէ օ-գունարագ) գանուննամէյէ թաթալիգէն հիւքմի պ-իթ-թէա յին եափըլան մագպաթասի Մէղամի-վիլայէթէ թագտիմ օ-լունուր :

Գըրգ եէտինճի մատտէ : Էլվիյէտէն ճինայէթէ միւթէաալ-ըրգ օլարագ Մէրքէզի-Վիլայէթէ կէլէն էվրագըն թէտգըգա-թինտէն, վէ իսթինաֆ օլունան տէալալէրտէն, վէ պաշըճէ զիւհուր իսիւպ, միւսթագիլլէն Մէճլիսի-ճինայէթի մէրքէզիլ-յէտէ կէօրիլէն իշլէրտէն թօլայը, իսթինթագըլլէազըմ կէլէնլէ-րին սիւալու ճէվապինէ, վէ թէտգըգաթի սաիրէսինէ մէճլիս-ճէ պագըլմագտէ իսէտէ, ճիւմլէսի պիրտէն չըգարըլմագ միւմքին օլմատըղընտէն, իճապինէ վէ մասլահաթինէ կէօրէ Մէճլիս-Միւմէյյիզլէրինտէն, պիրիսի, վէ պիր Թէֆթիշ-Մէէ-մուրի իսթինթագ օթասընա պըրըլուպ պաղը միւճրիմինին (գապահաթ սահիպլէրինին) մուգատտէմէի իսթինթագլէրի պաշգաճէ իճրա գըլընըր :

Գըրգ սէքիզինճի մատտէ : Մէճլիսի-ճինայէթի-վիլայէթ, մուգատտէմա էյալաթի մասլիւմէտէ թէշքիլ պուլուրիլէն Մէճալիսի-Միւվագգաթէ վէզայիֆինի տախի իճրայէ մէէմուր

պուլունտրդինտէն, հայտուալուգ վէ գուլթաի թարիգ էֆա-
լինէ (հայտուալուգ վէ եօլ քէսիճիլիք ֆիլիլլէրինէ) տաիր
օլան մէսալիհի, • վաղիֆէյէ թաթպիգան ըիյէթ ու հիւքմ
իտէրէք ,

Միւպիւթի մատտէյի հալի թանգիմ, վէ Մէգամի-Վիլայէ-
թէ թագտիմ օլունան մաղպաթա մուճիպինճէ իգթիզասի մաղ-
պաթա պալէասինէ պուլուրիլի եազըլարագ իճրա իտիլիւր :

Գըրգ թօգուզունճի մատտէ : Մէճլիսի մէզքիւրիչիւն միւ-
ճէտտէտէն եափտըրըլան տաիրէ , միւթէատտիտ օթալէրէ
միւնգասիմ օլուպ, պիրիսի, Միւֆէթթիչի-հիւքքէամ պուլու-
նան Զաթէ, վէ պիրիսի, քէթէպէյէ, վէ տիկէր պիրիսի, իս-
թինթագ-մէէմուրլէրինէ մախսուս օլտըղինտէն ,

Վէ ճիւմլէսինին օրթասընտէ վէ զօգագ ճիհէթինտէ (եիւ-
զիւնտէ) պուլունան քէպիր սալօն մէճլիսին իճթիմա խլէտիյի
մահէլլ պուլունտըղինտէն ,

Իչպու սալօն հէֆթէտէ իքի քէրրէ, վէ լէտ-էլ-իգթիզա
արալըգտէ իւմուլմ իչիւն աչըլուպ, մէճլիսճէ ճինայէթի ճէսի-
մէյէ տաիր գարար վիրիլէն մատտէլէրին էվրագը, գըրգ եէ-
տինճի մատտէտէ պէյան օլունտըղը վէճհիլէ միւթթէհիմ ու
ճանիլէրի (թէօհմէթ վէ սուչ սահիպլէրի) հազըր օլտըղը հալ-
տէ օրատէ գըրաաթլէ մէճլիս Միւմէյիզլէրինին էքսէրիյէթի
արասիլլէ հիւքմ օլունմագ ,

Վէ նասըլ թէօհմէթ ու ճինայէթէ տաիր օլուր իսէ օլսուն,
ահքէամինին զաղէթէյէ տէրճի զըմընտէ հէֆթէտէ իքի տէ-
ֆա մէճլիս-Մէէմուրի թարաֆընտէն մէմհուր իւմու-խապէր-
լէրի մաթպաէյէ վիրիլմէք մուգարրէր տիր :

Էլլինճի մատտէ : Մէրքէզի-Վիլայէթտէ օլան հապսխանէնին
թէաալիմաթի մախսուսէսի հիւքմինճէ իւմուրի զապիթէսի ,
զապթիյէ Զապիթանինէ, վէ իտարէսի Գաիմմէգամըղէ միւ-
ֆապիլազ օլտըղը կիպի ,

Նէզարէթի իւմուլմիյէսի տալի Մէճլիսի-ճինայէթի-Վիլա-
յէթէ մուհապլէլ օլտըղինտէն, թէաալիմաթի մէզքիւրէնին օն
իքինճի պէնտի իգթիզասինճէ, հէր այ պաչընտէ Մէճլիսի-ճի-

նայելթ Միւմէյյիզլէրինտէն պիրի թէային օլունարագ Լիվա մէճլիսի-ճինայէթ-միւմէյյիզլէրինտէն պիրիսիյէ, վէ հապս-խանէ մէճմուրլէրիյէ պիրլիքտէ մահպուսէյնին (հապս օլմուշ քիմնէլէրին) եօզլամասի իճրա գըլլնուպ, տէֆլթէրի թանղիմ, վէ Մէգամի-վիլայէթէ թագտիմ գըլլնուր:

Վէ իշպու եօզլամատէ եօլսուզ պիր շէյ կէօրիլիւր իսէ թասհիհ ու իսլահ օլունուր:

Մեճլիսի-թեմեիզի-հուզազը-վիլայիթ

Ելլի պիրինճի մատտէ: Պիլայէթ-մէճլիսի-թէմեիզի-հուզու-գունուն վէզայիֆի, Ելլիլիյէի-սաիրէ մէճլիսլէրինտէ պատ-էր-րիւյէ իսթինաֆ օլունան տէավալէրին թէքրար թէտգըդ ու ֆասլինէ միւնհասիր օլուպ,

Պինա-պէրին, մէսալիհին, (պու մէճլիսին կէօրէճէյի իշէր) մէճալիսի սաիրէ տէրէճէսինտէ քէսրէթ (չօզլուգ) իւզէրէ օլ-մատըղինտէն, միւսթագիլ աղա վէ քէթէպէ թէային օլուն-մայարագ, ճինայէթ-Մէճլիսիյէ պիրլէշտիրլիմիշ,

Վէ ըիյասէթի Միւֆէթթիշի-հիւքքէամ էֆէնտի հազրէթ-լէրի իւհտէսինտէ պուլունմուշ օլմաղին,

Մէճլիսի-թէմեիզի-հուզուգա միւթէաալլըդ իշգիւհուրինտէ ճինայէթ-մէճլիսի Միւմէյյիզլէրինտէն միւնասիպլէրի Միւ-ֆէթթիշ էֆէնտի հազրէթլէրի տաիրէսինտէ իճթիմա իլէ, պատ-էթ-թէտգըդ գարարի, մէճլիսին հէյէթի իւմումիլլէսի իշինտէ հիւքմ օլունուր:

Վէ լէաղըմ կէլէն մաղպաթասի Մէճլիսի-ճինայէթ պաշ-քէաթիպի թարաֆրնտէն գալէմէ ալլնարագ պիթ-թէմհիր Մէգամի-վիլայէթէ վիրիլիւր:

Ելլի իքինճի մատտէ: Մէճալիսի-թիճարէթտէ ըրիւյթի լէա-ղըմ կէլէն մէսալիհին նէվ ու ճինսի Զիլլի-գանուննամէի-թի-ճարէթտէ (') մուայյէն օլաըղինտէն, օ նէվ մէսալիհէ միւ-թէաալլըդ էվրագ վիրուտինտէ, վէ իսթիաա վուգունտէ

(') Սօնրաքի նուսխէլէրտէ կէօրիլէճէյի:

Մէզամի-վիւայէթտէն Մէհքէմէի-թիճարէթէ հէվալէ գըլը-նուր :

Վէ օ մագուլէ իսթիտանամէլէր Մէհլիսի-թիճարէթ-րիյա-սէթի թարաֆընտէն պագըլուպ, խիւլէասէի մահլլէրի, տէֆ-թէրի մախսուսինէ գայտ օլունտուգտան սօնրա, յահիպի ճէլպ, վէ տէավա իթտիյի ագչէնին ըուպ խարճը (ըէսմինին տէօրթտէ պիրի) փէշին ալընարագ, պատէհիւ մահսուպ օլ-մագ իւզէրէ եէտինէ մաթպու վէ մուսահահահ պիր գըլթա փուսուլա վիրիլիւր :

Վէ թէային օլունան կիւնտէ թարաֆէյն ճէլպ իլէ մուրա-ֆաալէրինէ պիւ-միւպաշէրէ Մէհլիստէ հէր նէ դարար վիրի-լիւր իսէ, զապթ-քէաթիպի թարաֆընտէն, զապթի-տէավա գըլընարագ :

Վէ Բէյիս ու Ազալէր օգույուպ լէաղըմ կէլէն մահէլլէրի պատ-էթ-թասհիհ զապթի-տէավա տէֆթէրինէ նուլմէրօսիլլէ գայտ իսիլէրէք, Բէյիս իլէ Ազա թարաֆընտէն իմզա օլունուր :

Մէվզու պահս (մէհլիստէ պագըլմագտէ) օլան մասլահաթ պիր տէֆատէ թէսիլլէ օլունմուշ մէվառտէն իսէ, մէզքիւր զապթի-տէավա իւզէրինէ իլամը գալէմէ ալընարագ թարաֆի-րիյասէթտէն պիթ-թասհիհ իլամ տէֆթէրինէ գայտ, վէ քէ-զալիք Բէյիս ու Ազա թարաֆընտէն թէմհիր :

Վէ գաղանան թարաֆա վիրիլէն իլամ, իսթինաֆէն կէօրիւլ-միշիսէ իսթինաֆ միւհրիլլէ, վէ տէրէճէի ուլէատէ կէօրիւլմիշ Մէհքէմէի-թիճարէթ միւհրիլլէ թէմհիր իսիլիւր :

Վէ պիր տէֆատէ թէսիլլէ օլունամագ իսէ թարաֆէյն եինէ ճէլպ, վէ մէհլիս-ազասը հաղըր օլտըղը հալտէ պիրինճի տէ-ֆատէ գալէմէ ալընան զապթի-տէավա գըրաէթ, վէ իշին պըրաղըլտըղը եէրտէն պէտ ու միւպաշէրէթլէ ֆասլ օլունուր :

Վէ միւտտաի, վէ եախօտ միւտտտա-ալէյի էճնէպի պու-լունտըղի հալտէ Գօնսօլսլէր թարաֆընտէն, մէհքէմէնին հիյնի քիւլատինտէ թէային իլլէտիքլէրի ազատէն պիր, վէ եախօտ իքիսինին :

Վէ էճնէպինին մէթպուի (թէպասսը) պուլունտըղիճէվլէթ Գօնսօլսլաանէսինին թէրճիւմանը ճէլպ իլէ հուզուրինտէ քէյֆիլլէթին ըիւլէթինէ միւպաշէրէթ գըլընուր :

Վէ էճնէպի աղանըն ըէյ վիրմէյէ սէլահյէթլէրի վար իսէ տէ թէրճիւման ապլա ըէյ վիրէմէյիւպ, իշէ գարըջմաղէ հագգը օլամաղ,

Վէ օլունան զապթի-տէավալէր վէ իլամլէր, միւխթէլիֆ իշլէրէ տալիր պաշգա թուլթուլան տէֆթէրէ գայտ իլէ, պալէա-տէ զիքը օլունտըղը վէճհիլէ իմզա վէ թէմհիր գըլընուր:

Վէ շու գատարթի էճնէպի աղանէ զապթի-տէավայը իմզա, վէ նէ տէ իլամը գայտինի թէմհիր խտէրլէր:

Ելլի իւչիւնճի մատտէ, Մէճլիսէ ճէլպ օլունան տէավաճի-լէրին պիրի, կէրէք թէպանի-Տէվլէթի-Սլիյէտէն օլսուն, վէ կէրէք էճնէպի պուլունսուն թէպին օլունան կիւնտէ կէլմէք-տէն իսթինքէաֆ (իթաաթսըզլըգ) իտիւպ, տէավաճիսի իսթի-տա իյլէտիյի հալտէ, իւսուլի-մուհաքէմէ նիզամիւմէսինին ⁽¹⁾ իքինճի ֆասլընտէ պէյան օլունտըղը իւզէրէ էճնէպի իսէ Գօնսօլսխանէսինէ,

Վէ թէպանի-Տէվլէթի-Սլիյէտէն իսէ, էսնաֆ քէթիւիւտա, սինէ, վէ եախօտ խանէսինէ պիր գըթա մաթպուլ փուսուլպ կէօնտէրիլէրէք եինէ կէլմէտիյի հալտէ քէյֆիյէթ ղըյապէն պագըլուպ հիւքմի ղըյապի ⁽²⁾ իճրա օլունուր,

Վէ նիզամէն թէպին օլունան միւտտէթ զարֆինտէ հիւքմի մէզքիւրէ իթիրազ ⁽³⁾ վուգուլինտէ թէքրար պագըլարազ թաա-հիհէ հաճէթ կէօրիլուր իսէ իլամի մէզքիւր թասհիհ օլունուր,

Վէ օլ միւտտէթ իշինտէ իթիրազ վուգուլ-պուլմատըղը հալ-տէ իլամի մէզքիւր տէրէճէի ուլէատէ պագըլմըշ վէ պիթմիշ ատտ օլունարազ,

Ֆէգաթ, սահիպի իսթիտանըն տէավայը իսթինաֆ իթմէյէ հագգը օլապիլիւր:

Ելլի տէօրտիւնճի մատտէ, Թիւճճարըն պիրի թարաֆընտէն

(1) (2) (3) Մուհաքէմէ իւսուլի վէ մուրաֆայէ կիթմէյէնլէր վէ իթի-րազ ալէլ հիւքմ հագգընտա մուգարրէր նիզամլէր օլուպ քէզալիք կէլէճէք նուսլալէրտէ պէյան օլունաղը:

հուղուղունուն մուհաֆազէսի զըմբընտէ տիկերի ալէյհինէ փրօթէսթօ, վէ եախօտ մալինի սէքվէսթրօ իթմէք (հիւքիւմէթ մարիֆէթիյլէ պաղլաթմադ) իչիւն իսթիտա վուգուինտէ, փրօթէսթօ իսէ խասմինէ թէպլիղ օլունուր :

Վէ սէքվէսթրօ իսէ ճանիպի-րիյասէթտէն պիթ-թէտգըդ, իւսուլինտէ օլտըղը աննաշըլտըդ-տան սօնրա միւստաիտէն լէաղըմ կէլէն քէֆալէթ ախդ,

Վէ տէֆթէրի մախսուսինէ պատ-էլ-գայտ, պիրէր միւսատտադ (թաստիդ օլմուշ օլան) սուրէթի քէնտիւսինէ վէ խասմինէ, վէ հէր քիմին եէտինտէ սէքվէսթրօ օլունաճադ իսէ անա թէպլիղ իտիլիւր,

Վէ փօլիչա փրօթէսթօսի վուգուինտէ, փրօթէսթօ հէր-քիմին ալէյհինէ օլաճադ իսէ քէնտիւսինէ մէէմուրի մախսուս կէօնտէրիլէրէք դապուլ, վէ եախօտ թէէտիյէ իթմէտիյինին սէպէպլէրի պատ-էս-սիւալ վիրտէյի ճէվապը, մէզքիւր փօլիչանըն իպարէսիյլէ պէրապէր փօլիչա փրօթէսթօսի իչիւն մախսուսէն իթթիխազ օլունան մաթպուլ վէրադայէ եազըլլա-րադ, փօլիչալար իչիւն իթթիխազ օլունան տէֆթէրի մախսուսինէ գայտ օլունտուգտան սօնրա, վէրադաի մէզքիւրէ պիթ-թէմհիր, փօլիչա իլէ պէրապէր սահիպինէ իատէ օլունուր :

Իւմուրի-եճնէպիյյե միւսթոյիյի

Ելլի պէշինճի մատտէ, Իւմուրի-էճնէպիյյե Միւտիւրի, վիլա-յէթ տալիւսինտէ թախսիս օլունան օթատէ իգամէթ իտիւպ, մալիյէթինտէ պիր քէաթիպի տախի օլտըղինտէն, կէրէք մէր-քէզի-Վիլայէթտէն, վէ կէրէք Ելվիյէի-միւլհադա տախիլինտէ քէաին մահէլլէրտէն, մէսալիհի-էճնէպիյյեյէ միւթէաալլըդ իսէ, վուգուինտէ, Միւտիւրիլիլ-մէզքիւրէ հէվալէ օլունարադ իճապը պիւլ-միւլզաքէրէ իճրա գըլընուր :

Տիւվէլի-միւլթէհապէ գօնսօլսլէրինէ Մէգամիլ-վիլայէթտէն եազըլմասի իգթիլա իտէն պաղը մէվատտի-միւհիմէտէն մաա-տա իլյէր հադ-գընտէ, ըէէսէն վէ ճէվապէն եազըլլան մուհար-րէրաթ իւմուրի-էճնէպիյյե-Միւտիւրիլիլ իմզասիլլէ եազըլուր :

Վէ Ելվիյէի-միւլհադատէ պուլունան հիւքիւմէթ թէքիւլ-

մանկերի թարափլերինտէն , մէսալիհի-մէհմուրէլերինէ միւ-
թէաալլըդ իշլէրտէ զիքը օլունան Միւտիլլիյէ միւրաճաաթ
օլունուր :

Վիլայեթ ևաֆիէ գովհսիյօնի

Էլլի ալթընճը մատտէ : Իշպու Նաֆիէ-Գօմիսիյօնի պիր Րէ-
յիս իլէ միւթէատտիտ միւհէնտիալէրտէն , վէ պիր նէֆէր քէա-
թիպտէն միւրէքքէպ օլուպ , միւհինտիալէրին պազըսիյլէ գօն-
տիւքթէօրլէր (ամէլէ ըէյիալէրի) եօլլարտա , վէ իշ իւզէրինտէ
պուլունտուգլէրի զէման , Մէրքէզի-Վիլայէթտէ գալան միւ-
հէնտիս գաշ նէֆէր իսէ ըէյիս , վէ քէաթիպ իլէ պիրլիքտէ ,
վէ տաիրէի մախսուսէսինտէ իճթիմա իտէր :

Էլլի եէտինճի մատտէ : Գօմիսիյօնուն վազիֆէի-ասիլիյէսի ,
դասապալէրտէ միւճէտտէտէն եափրլան վէ թէամիր օլունան
պինալէրին էպնիյէ նիզամնամէսինէ ⁽¹⁾ թէվֆիդէն թանզիմի ,

Վէ շօսէ եօլլարընըն թէսվիյէսի , վէ միրիյէ միւթէաալլըդ
պինալէրին քէշֆ ու թէրսիմի (ըէամինի չըգարմազ) իշլէրինէ
միւնհասիր օլտըղինտէն ,

Տէվաիրի-պէլէտիյէ մէճլիսլէրի թէշքիլ օլունան մահէլլէրտէ
Գօմիսիյօնտան միւհէնտիս վար իսէ , Մէճիսի-պէլէտիտէ պու-
լունուպ , օ ճիհէթէ աիտ մէհմուրիյէթինի իֆա իտէր :

Վէ միւհէնտիս օլմայան եէրլէրտէ հէնտէսէյէ միւթէաալ-
լըդ պիր պաշլը իշ զիւհուրինտէ , մէրքէզի-Վիլայէթտէն մախ-
սուս միւհէնտիս կէճնտէրիլիւր :

Վէ քէաֆֆէի էպնիյէի Միրիյէնին իճրայի քէշֆիլլէ ըէամ
ու խարիթալէրի իշպու միւհէնտիալէրէ եափտըրըլուր :

Էլլի սէքիզինճի մատտէ : Ծօսէ եօլլարընըն թանզիմ ու թէս-
վիյէսի հհալինին մուալէնէթիլլէ եափրլաղընտէն , օ էսասէ

⁽¹⁾ Պունուն տալիս Մէհմուաի Գապանինին սօնրաքի նուսիէլէ-
րինէ տէրճ օլաճաղը :

Թաթալիզան Մէճլիսի-Մաապիրտէն եափըլուպ կէօնտէրիլիշ օլան նիզամաթին իճրաի ֆիլիլիյաթինէ թէշէպպիւս օլունմուշ իսէտէ, նիզամաթի մէգքիւրէ իգթիզլասինճէ եօլլար իչիւն թէրթիպ օլունան էհալիտէն պէտէլէն ագչէ թօփլամագ, վէ միւթէատտիտ գօմիսէր վէ մէհմուրլէր թէային գըլլնմագ, վէ պունլարա միւթէֆէրրի (տաիր) իճրաաթ ու մուսմէլաթի իլաթիյար իթմէք (մինասիպ կէօրմէք) վիլայէթճէ հալ ու միզաճ ու մասլահաթէ ույմատըղինէ,

Վէ շօսէ եօլլարընըն թանդիմաթի հագգընտէ ասըլ միւլ-թէզէմ օլան սուրէթ, եափըլաճագ եօլլարըն ֆէնն ու գաի-տէի հէնտէսէյէ (երկրաշափուլիւն իլմինէ վէ իւսուլինէ) թաթալիզան խաթլարընըն վէ կիւզէրկէահլէրինին (կէշէճէք մահէլլէրինին) թէայինիլլէ, շօսէլէրին վէ խէնտէք վէ քէօփ-րիլէրին տէրէճէի մաթլուպէտէ օլմասը գազիյէսի օլուպ,

Պունլարը եափաճագ էհալինին սուրէթի թէրթիպ ու իս-թիխտամի (թէրթիպ վէ խըզմէթէ թէային օլունմալէրինին սու-րէթի) հագգընտէ մուգատտէմա նիշ եօլլարը իշուն եափըլըշ օլան պիր գըլթա թէապլիմաթին, հուսուլի մաթլէպէ քիֆայէթի միւճէրրէպ (էլ վիրիր տէրէճէյէ կէթիրիլտիյի սընանմայիլէ աննաշըլմըշ) պուլունարըղինէ պինաէն,

Տախիլի-վիլայէթտէ գանդի թարաֆըն եօլլարը եափըլմագ լէազըմ կէլէճէք իսէ, էվվէլ-էմրտէ, գօմիսիյզնէ պիլ-իֆատէ, միւհէնտիս վէ գօնտիւքթէօր վէ մէհմուր կօնտէրիլէրէք, կիւզէրկէահի թէային օլունտուգտէն,

Վէ թուլի խաթթի մէսահէ իլէ սաթիհիճէ (էնի էօլլիլլէ-րէք զէմին եիւզիւնիւն) պիր խարիթասի ալընտըգտան սօնրա,

0) եօլտմ իսթիխտամ օլունաճագ էհալի, թէապլիմաթինտէ (') կէօսթէրիլտիյի վէճհիլէ, մահէլլէրինին գուրպ ու պուտինէ (պիրպիրինտէն եագընլըգ վէ ուզագըղըղինէ կէօրէ),

Վէ եափըլաճագ եէրլէրին թապիաթինէ կէօրէ նիւֆուսի մէվճուտէսի իւզէրինէ պիլ-հիսապ թագսիմ ցունարագ, գա-զա-միւսիրլէրի թարաֆընտէն թագըմ թագըմ սէվգ օլունուր (կէօնտէրիլիւր),

(') Հաքէզա իլէրիքի նուսխէլէրտէ պէյան օլաճազը,

Վէ պոռնկարն իշխութիւնի եօլարն ամէլիյաթինէ միւհէնտիս վէ գոնտիւքթէօրէր թարաֆընտէն նէզարէթ օլունտըղը կիպի, մէմլէքէթլէրին միւթէհայիզան (էյի իսիմ վէ հայսիյէթլի օլան) էհալիսինտէն տախի միւնասիպլէրի պիզզաթ եօլ իւզէրինէ կէօնտէրիլէրէք,

Վէ զապլէիյէնէֆէրաթինտէն իւզիւմի գատար առէմ պոռնտըրըլարագ անլէր ճանիպինտէն տախի իգտամ ու շայրէթ իտիլիւր:

Ելլի թօգուզունճի մատտէ: Միւհէնտիս վէ գոնտիւքթէօրէրին թէային օլունտուզլէրի մահէլլէրէ իճրաի մէհմուրիյէթլէրի, վէ մաաշլէրինին մուամէլաթի գալէմլէյէսի, մազպաթաի մախսուս իլէ Գօմիսիյօն թարաֆընտէն,

Վէ մահէլլէրինճէ քէօփրի վէ սաիր օ մագուլէ շէյլէր իչիւն ճանիպի-Միրիտէն թէսվիյէսի մուզարրէր օլան մէսարիֆաթ տախի, Սանճագ-մէճլիպլէրինտէ վուզու-պուլան թաստիգ իւզէրինէ րիւյէթ ու իֆա գըլընուր:

Վիյայեք զիրաք-միւսիւյիյի

Ալթմըշինճի մատտէ: Վիլայէթ-զիրաէթ-Միւտիլիյի պիր Մէհմուրի մախսուս իւհտէսինտէ օլուպ, տաիրէի-Վիլայէթտէ թախսիս օլունան օթատէ պուլունուր:

Վիլայէթճէ իւմուրի-զիրաէթէ տաիր եափըլաճագ շէյլէրին պիրինճիսի իսթաթիսթիգ իւսուլինին ⁽¹⁾ իճրասիլլէ, հէր մահէլլին գապիլիյէթի արզիլլէ վէ հէվալիյէսինէ (եէրինին վէ հէվասընըն ալըմըլըղընա) կէօրէ լէազըմ կէլէն մահսուլաթին եէթիշտիրիլմէսիչիւն իգթիզա իտէն թարաֆըլարտէն թօհում, վէ հայվան ճէլպի, վէ թէտապիրի սաիպէնին իթթիսագի (քէամիլէն մաթլուպ հասըլ իտիճի թէտապիրլէրին փէյտա իտիլմէսի) խուսուսը օլտըղը հալտէ:

(1) Հէր գանդի պիր պէլտէնին էհալիսինին վէ իչինտէն չըզան վէ տըշարըլա վիրիլէն մալ ու մահսուլաթինին, վէ սաիր իւմուրի հալլէրինին միգտար վէ թարգընը պէյան իթմէք իւզրէ իւմ, վէ տէվլէթճէ գապուլ օլմուշ պիր նիզամ օլտըղը:

Իսթաթթիսթիգ իւսուլինին պիւ-իճապ թէտրիճէն իճրասը
լէազըմ կէլտիլինտէն , մալիւմաթ ախզը իճապ իտէն շէյլէր
էնվաի ատիտէյէ (չօգ տիւրլիւլէրէ) թագսիմ օլունարագ ,
իգթիզա իտէն ճէտվլէրի ահտի-գարիպտէ (եազըն վազըթ-
տէ) իլան իտիլմիշ , վէ զիրաէթ իւսուլինէ պիր նիւմիւնէ մա-
հէլլի օլմագ , վէ իչինէ իսլահիւանէ էթֆալինտէն պազը շա-
յիրտ գօնուլմագ իւզէրէ պիր ֆէրմ մօտէլ իթթիխազի (ferme
modèle չիֆթլիք-էյրէնճէլլիի փէյտա իտիլմէսի) մուգարրէր-
պուլունմուշ տիր :

Վիլայեթ քափու իսարեսի

Ալթմըշ պիրինճի մատտէ : Վիլայէթին թափու մէսալիհի
իտարէսի հազգընտէ իթթիխազ օլունան իւսուլ իգթիզասին-
ճէ , հէր գաղատտէ գըրգար փարէ քէաթիպլլէյէ իլէ իտարէ
օլունմագ իւզէրէ պիրէր Թափու-Քէաթիպի օլտըզը կիպի ,

Հէր սանճազըն հալի օլտըզը գաղալէր Թափու-Քէաթիպ-
լէրինէ մէրճի օլմագ իչիւն , սանճագ պաշլարընտէ միւվազ-
զաֆ պիրէր էրազի-Մէէմուրի , վէ ըէֆագաթլէրինէ իքիշէր վէ
իճապինէ կէօրէ իւշէր քէաթիպ թէային օլունմուշ ,

Վէ պունլարըն ճիւմլէսի Վիլայէթ-տէֆթէրի-Խազանի-
Միւտիրինին նէզարէթ ու իտարէսի ալթընտէ օլուպ , տաիրէի
Վիլայէթտէ պունա մախսուս պիր գալէմ եափըլմըշ օլտըղին-
տէն , ճիւմլէսինին էհվալ ու վէզայիֆի մէէմուրիլլէթլէրի հազ-
գընտէ գալէմէ ալընուպ , պիր սուրէթի Պապի-Ալլիյէ արզ ու
թագտիմ գըլընան թէալիմաթ հիւքմիւնէ թէվֆիդան իճրայի
մէէմուրիլլէթ իտէրլէր :

Ալթմըշ իքինճի մատտէ : Վիլայէթ-թափու-գալէմի իքի օ-
թայէ միւնգասիմօլուպ , պիրիսինտէ տէֆթէրի-Խազանի Միւ-
տիրի իլէ Մուսալինի , վէ պիրիսինտէ քէաթիպ էֆէնտիլէր ի-
գամէթ իտէրլէր :

Իշպու օթատէ հէր սանճազըն պիրէր մուգայյիտի օլտըզը
կիպի , պիրտէ էվրագ-Մուգայյիտի պուլունարագ ,

էվրագը-սանճագ , մուգայյիտլէքինին իշլէրի , Վիվալէրտէն

կէլէն իմուխապէր գօշանլէրինի , էվլէլա , Վիլայէթէ մախսուս ինմալ տէֆթէրինէ ասէտ ու թարիխլէրիլէ գայտ իտիւպ , պատէհիւ իմուխապէրլէրին պիրէր պիրէր զինծիր վէճհլէ ագչլէրինի հիսապ ու թէտղըգ.իտէրէք , նիզամինէ մուղայիր պուլունանլէրի լի-էճլիլ-իսթիլամ փուսուլասիլէ Մուավին էֆէնտիյէ իրաէ , վէ եօլունտա օլանլէրի ըէֆագաթինտէ պուլունան էֆէնտիլէրէ թագսիմ իթմէք , վէ էսհապի էրաղիյէ վիրիլէճէք թուղրալը թափու սէնէտլէրինի թօլտըրտուպ մուգ.նպէլէսինի իճրու իլլէմէք ,

Վէ թէմհիր իչիւն տէֆթէրի-էմանէթինէ կէօնտէրիլէճէք սէնէտաթ իլէ պէրապէր իրսալ օլունաճագ մաթպու ժուրնալինէ տախի իշպու սէնէտաթի գայտ իլէ Մուավին էֆէնտիյէ վիրմէք ,

Վէ գաչ գըթա սէնէտ կէօնտէրիլիչ իսէ եինէ իճմալ տէֆթէրինտէքի խանէսինէ իշարէթ ,

Վէ սօնրա տախի սէնէտլէրին (խարանպօրսէ) Տէֆթէրխանէտէն իատէսինտէ , եինէ գայտ , վէ խանէի մախսուսլէրինէ իշարէթլէ Էվրագ-Մուգայիտինէ իթա իլլէմէք խուսուսլէրի օլտըղինտէն ,

Վէ իշպու թափու իտարէսիլլէ քէթէպէսի տախի տէվամլէրի էմրինտէ , վէ հարէքէաթի սաիրէլէրինտէ Վիլայէթին ագլէամ վէ սաիրէսի գաիտէսինէ իթթիպա իլլէտիքլէրինտէն , (թապի օլտուգլէրինտէն) իւսուլ ու հարէքէթլէրի անա կէօրէճէրէյան իտէր ,

Այթմըչ իւչիւնճի մատտէ , Հէր պիր սանճագ իչիւն մաթպու պիրէրէթք ու ամէս (կիթտի կէլտի) տէֆթէրլէրի օլտըղը միթղիլ-ճանիպի-Վիլայէթտէն թափու խուսուսինէ տաիր հէվալէ օլունան էվամիր-նամէ վէ մուհարրէրաթին գայտ ու մուամէլէսինի հալի պիրէր տէֆթէր պուլունտըղինտէն ,

Վէ պունուն իճրայի մուամէլաթի էվրագ-Մուգայիտինին վաղիֆէի մախսուսէսի իտիլինտէն , հէվալէ օլունան քէաղիտլէրի նումէրօ վէ թարիխլէրիլլէ միւճմիլլէն տէֆթէրինէ գայտ իտիւպ , օթանըն միւթէսէլիլ (զինծիր կիպի տիւզիլիլ օլան)

նումէրօսինի տախի վաղ իլէ տէֆթէրի-Խազանի (մէմալիքի շահանէ տէֆթէրի) միւտիրլիյինէ վերմէք,

Վէ Միւտիրի-մուժա-իլէյհ թարաֆընտէն իճապի իճրա ու թէմէր գըրընտըգտան սօնրա, եինէ Մուգայիտի-մուժա-իլէյհէ իատէ իլէ հէր նէ եազըլմըշ իսէ, գայտ իթտիյի տէֆթէրին միւլազահաթ խանէսինէ այնիլէ եազըլտըղը կիպի,

Թափու մէսալիհինէ միւթէաալըգ պազի էվամիր-նամէ, վէ նիզամնամէյէ տաիր թահրիրաթի-Ալիյէյի տախի այնիլէ տէֆթէրի մախսուսինէ գայտ, վէ էվրագ-օթասինէ թէսլիմ իթմէք,

Վէ րէֆ ու-ամէս տէֆթէրլէրինէ տախի էլվիյէտէն թալէպ օլուն ~~էն~~ իլմու-խապէրլէրին թահրիրաթը հէվալէ օլուն-տըղինտէն, իւսուլի իւզէրէ եինէ հէվալէ տէֆթէրինէ գայտ իլլէտիքտէն սօնրա իլմու-խապէրլէրի հազըրլայուպ, րէֆ տէֆթէրլէրինէ գանդի գազա իչիւն իլմու-խապէր իսթէնիլ-միշ իսէ, օլ գազանըն սահիֆէսի խանէլէրինէ օլ պապտէ կէօն-տէրիլէն թահրիրաթ նումէրօսինին վաղիլէ պէրապէր, գաշ ճիլտ, վէ գաշ նումէրօտէն գաշ նումէրօյէ գատար կէօնտէրիլ-տիլինին, վէ թարիլի իրսալինին իշարէթիլլէ մէզքիւր իլմու-խապէրլէրի էվրագ-օթասինէ կէօնտէրմէք,

Վէ Լիվալէրտէն կէլէն իլմու-խապէրլէրի վէրագա պէհասինին նըսֆընտէն ազչէ կէլմիշ իսէ, անը թէատալտ իտիւպ (սայըպ), տէֆթէրինէ տախի, եօգարուտէ պէյան օլունտըղը վէճհիլէ, կէլէն իլմու-խապէրլէրի խանէլէրինէ գայտ իլէ, օ Լիվանըն Մուգայիտինէ սէնէտին թօլտըրըլմախիչիւն իթա իլլէմէք մուգարրէր օլմաղին, էվրագ-Մուգայիտի իշպու վէզայիֆի, մէսուլիյէթի ալթընտէ թէմամէն իճրա իտէր,

Վէ պունունլէ պէրապէր, էլվիյէտէն կէլէն մէպալիղի, վարիսաթ տէֆթէրինէ գայտ իտիւպ, էէտի-իտարէսինտէ պուլունան սանտըգտէ հըֆղ իլլէյէրէք, լիւզում կէօրիւնէն մէսարիֆաթ ու մաաշաթը, Միւտիր վէ Մուավինին ըայ ու մաարիֆէթլէրի միւնզամ օլտըղը հալտէ, սէնէտաթի միւգթաղիյէ մուգապիլինտէ սարֆ իթմէք,

Վէ իշպու սարֆիյաթինի մասրաժ տէֆթէրլէրինէ գայտ իլէ, հէր այ պաշինտէ Մէգամի-Վիլայէթէ լի-էճլիթ-թագ-

տիմ գիրի մէմհուր պիր գըթա իրատ վէ մաարաֆ փուսուլասի-
նի թանգիմիտիւպ, Միւտիրի-մուժա-իլէ յհէ իթա իլլէմէք խու-
սուսի տախի, Էվրագ-Մուգայիտինին ճիւմէի վէզաիֆի մէէ-
մուրէսինտէն տիր :

Ալթմըշ տէօրտիւնճի մատտէ, Թափու-գալէմի, Թէաալիմա-
թինտէ մուսարրահ (աչըդ պէյան օլմուշ) օլտըդը վէճհիլէ,
Միւտիր-Մուսվինինին խտարէսի վէ Միւտիրին նէզարէթի
թահթինտէ տիր :

Կէրէք Վիլայէթտէ պուլունան տէֆթէրի-խագանի խտարէ-
սինին, վէ կէրէք Էյվիյէի-միւլհագատէ օլան էրագի-Մէէմուր
ու քէաթիպլէրինին մաաշ ու մէսարիֆաթը, վէ վիլայէթ-մաթ,
պաէսինտէ թապ օլունան իլմու-խապէր, վէ թուղրալը թափու
սէնէտաթը, վէ տէֆաթիր, ու էվրագը սահրէ էամանը (պէ-
տէլ ադչէրէրի) օլարագ Մէճլիսի-Խտարէի-Վիլայէթ գարարիյ-
լէ նէվէն վէ մատտէթէն մուլայյէն (նէ տիւրլիւ վէ նէ մատտէ-
յէ տաիր օլտուգէրի պէլլի իտիլմիշ) օլան քէաֆֆէի մէսարի-
ֆաթ էսկիտէն մախսուս օլուպ գաթի իտիլէն, վէ պու քէրրէ
խտէսի Իրատէի-Սէնիյյէ իդթիզաօինտէն օլան էրագի-Մէէ-
մուր ու քէաթիպլէրինին մաաշլէրիլլէ Տէֆթէր-խանէի-Խագա-
նիյէ կէճնտէրիլէն իւշէր զըշ վէրագա պէհասինին նըսֆընտէն
թէսվիյէ օլունուր :

Վիլայէթ-միւհաճիր-գոմիսիյօնի

Ալթմըշ պէշինճի մատտէ, Միւհաճիրին (չէրքէզլէր վէ
անլէր կիպի տիյարը ախէրտէն նագլի խանէ իտէնլէր) մաա-
լահաթը իչիւն Մէրքէզի-Վիլայէթտէ պուլունան Գօմիսիյօնի
մախսուս, պիր Բէյիս իլէ մուվազզաֆ օլարագ, չէնտ նէֆէր
ազա ու քէթէպէ վէ թէրճիւմանտէն թէրքիպ օլունուպ,

Պունլարտան պաշգա տաիրէի-Վիլայէթտէ միւհաճիրինին
ճէմիյէթլի օլան մէվգըլէրինտէ ալթը նէֆէր թապիպ, վէ էճ-
զաճի, վէ մէվազըրի միւթէաատտիտէտէ մէէմուր վէ թէրճիւ-
ման վէ խատէմէի սահրէ պուլունտըղինտէն, պունլարըն ճիւմ-
լէսի իչիւն չէհրիլլէ օթուզ պին զուրուշ միգտարի մաաշ վիրիւ-
մէքտէ :

Վէ միւհաճիրինն ֆուգարասինէ հհաղի թարափինտէն իանէթէն վերիլէն, զէխայիր վէ հէվայիճի սաիրէտէն (զախորէլէրի վէ սաիրնաֆաղալըզլէրինտէն) մաատա, լիւզուժվէ իճապի զարուրիսինէ մէպնի Մալ-սանտըզլէրինտէն իթա գըլընան եհվմիյէ պէտէլաթի տախի մաաշլէրինտէն զիյատէ միգաաւրէ պալիզ օլմագտէ օլտըղինէ:

Վէ էյէրչի թէատիլ ու թէնգըռի (զարէրինի պուլմագ վէ աղալթմագ) լէազըմ իսէ տէ, մահալի մաալիւմէտէ եափըլան խասթախանէլէր իչիւն, էլպէթթէ հէքիմ վէ էճզաճը գուլլանըլուպ մասրաֆ իտիլմէք:

Վէ ճամի վէ մէքթէպ օլմայան միւհաճիր քէօյլէրինտէ իճապինէ կէօրէ, ճամի վէ մէքթէպ եափտըրըլմագ, վէ գույու գազլորըլմագ, վէ խուսուսիյլէ միւհաճիրինն զիւքուր ու իւնասի (էրքէք վէ տիշէհլիլէրի) իչինտէ սագաթ վէ մէրփզ (մաւաղը) վէ իթթիյաթ վէ ալիլ փէք չօզ նիւֆուս օլուպ, պունլար տախի կէչինտիթիլմէք վաճիպէտէն օլտըղը միսիլլիւ:

Ահրէք պու իլլէրին եօլույլէ վէ լայըգըլլէ հիւսփ իտարէսի վէ կէրէք միւտտէթի մուաֆիյէթլէրի միւնգաղիյէ օլմայան (միրիճէ թէքէլլիւֆաթտէն աղատէ թուլթուլմագ միւտտէթլէրի թէմամ-օլմայան) միւհաճիրն մահաուլաթինտէն ալընաճագ աշարին (էօշիւրլէրին), (") պիր սուրէթի մազդուրթէտէ իսթիհասալի (թահսիլ իթտիթիլմէսի) պաշլը վէ ճէսիմ իւմուրտէն օլմասիյլէ:

Պունլարըն իտարէսի զըմընտէ գամիսիյօճուլն վիճուտի տախի լէազըմէտէն պուլունտըղինէ պինաէն, պիք թագըմ մէհմութէյնի զախաէնին թէնգըրհիլլէ (արթիյէ մէհմուրլէրին արա-

(*) Միւհաճիրլէր խազինէյէ էօշիւր վիրմէքտէն օն սէնէ միւտտէթ իլէ աֆվ օլունմուշլար իսէտէ, ճամի մէքթէպ վէ չէշմէ կիպի իւմուսիսինէ եարայաճագ պինալէրին եափըլմասը մէսարիֆինէ պէտէլ թուլթուլմագ իւզէրէ, իսքեանլէրի թարիխլէրինտէն իթիպարէն իւչ սէնէ մուաֆ օլուպ, պագի եէտի սէնէ մահաուլլէրինին իւշրինի պու շարթ իլէ, վէ օնտան սօնրասընը խազինէյէ վիրմէլէրի իչիւն քէնտի թարաֆլէրինտէն փուգու պուլան իսթիտալէրինն զապուլինէ մէպնի սօնրաստան նիգամի մուգարրէր տիր:

տան չըզարըմասիլէ) պէրապէր Գօմիսիօնի տախի եէնիաւն թանգիմ օլունսրազ ,

Վէ աճէզէ վէ միւհթաճին եէվմիյէլէրի հազգընտէ միւ-
ճէտտէտէն պիր գախտէ իթթիխազիլէ, Մէէմուրէյնի-Վիլայէ-
թէ եէնիտէն թէալիմաթ կէօնտէրիլէրէք, միւհաճիրինէ միւ-
թէաալլըզ նէ գատար մէսարիֆաթ օլուր իսէ, նէվէն վէ եա
մատտէթէն Մէճլիսի-խտարէի-Վիլայէթտէ պատ-էթ-թասաիզ,
միւտտէթի մուաֆիյէթի միւնգազիլյէ օլմայան միւհաճիրին-
տէն ալընաճազ աշար հասըլաթինտէն, Գօմիսիօնի մաարիֆէ-
թիլէ թէէտիյէ ու թէսվիյէ գըլընմազ իւզէրէ, պատ-էզ-ին
միւհաճիրին իչիւն, կէրէք եէվմիլյէ վէ մաաշ, վէ կէրէք մէ-
տարիֆի սաիրէ նամիլլէ Մալ-սանտըզլէրինտէն հիշ պիր ազ-
չէ սարֆ իտիլմէմէսի գարարլաշտըրըլարազ իճրայի իզթիզա-
լէրինէ թէչէպպիւս օլունմուշ,

Վէ Գօմիսիօնուն թէատիլաթի պիլ-իճրա, պիր Բէյիս վէ
իւշ քէաթիպ վէ պիր թէրճիւման վէ պիր սանտըզ-էմինի վէ
պիր խըտմէթճիտէն միւրէքքէպ օլմազ իւզէրէ եէնիտէն թէչ-
քիլ իտիլմիշ իտիլյինտէն,

Իշպու Գօմիսիօն, տաիրէի-Վիլայէթտէ թախսիս օլունան մա-
հէլտէ իֆայի մէէմուրիյէթ իտէրէք, պէհէր այ խասթախա-
նէլէրէ նէ միգտար խասթա կիրիւպ չըզմըշ, վէ նէ գատար
մաարաֆ օլմուշ իսէ պիթ-թէտզըզ ըիւյէթի,

Վէ էճզա թալէպ օլունտըզտէ Մէրքէզի-Վիլայէթտէ մէէ-
մուրի մախուուս եէտինտէ պուլունան տէպպօյտէն (աւքէր լէ-
վազիմաթինէ միւթէաալլըզ անպարտան) պիլ-ախզ իրսալի,

Վէ գանդի քէօյլէրտէ վէ նէրէլէրտէ ճամի վէ մէքթէպ վէ
չէչմէ վէ գույու եապիլմազ լէազըմ կէլիւր իսէ, Վիլայէթտէն
պիլ-իսթիզան իճրայի իճապի,

Վէ հէր եէրտէ ֆուգարա վէ միւհթաճին իչիւն վիրիլէն
եէվմիլյէլէրին նիւֆուսի մէվճուտէյէ, վէ գօմիսիօնունտէ օ-
լան գույուտինէ կէօրէ թէտզըզի միւհասէպաթի,

Վէ էրպապի զիրաթտէն պուլունան միւհաճիրինէ վիրիլ-
մէքտէ օլան էրազինին (չիֆթ իչլէյէճէք թօփրազլէրին)
մէէմուրլէրի մաարիֆէթիլլէ մէսահէ իթտիրիլէրէք, (էօլշտիւ-
րիլէրէք) թազսիմի,

Վէ խուսուսիյլէ միւտտէթի մուաֆիյէթի միւնգաղիյէ օլան միւհաճիրին մահսուլաթինին էմրի թէաշիրի ,

Վէ պիր թարաֆտան եէնիտէն կէլէն միւհաճիրինին եէր-լէշտիրիլմէսի , իշպու Գօմիսիյօնուն վէզայիֆի էսամիյյէսին-տէն տիր :

Այթմըշ ալթընճի մատտէ , Պու ճիհէթլէ Գօմիսիյօնուն վէ-զայիֆի ասլիյյէսի մատտէթէն իւշ նէվէ միւնգասիմ օլուպ , պիրի, եէվմիյյէ վէ սահրէյէ սարֆ օլունան մէսարիֆի , մէվ-ճուտ գուլուտինէ թաթպիզ , վէ ֆիյաթիյլէ սուրէթի սարֆինի թէտգըզ իյլէմէք օլմասիյլէ , գուլուտաթ վէ մէվատտի լէաղը-մէսինի տէֆթէրի մախսուսինտէ սըրասիյլէ գայտ իթմէք ,

Վէ թէտգըզաթի հիսապիյյէսի զըմընտէ հէվալէ օլունան մուհարրէրաթ իւսուլի մուգաննէնէսի վէճհիլէ տէր-քէնար օ-լունմազ ,

Վէ միւհաճիրինին իտարէի եէվմիյյէ վէ սահրէլէրի հազ-գընտէ գալէմէ ալընան պ-իլ-ճիւմլէ թէալիմաթ , վէ հէր պիր խուսուսնէ տաիր թէվարիտ իտիւպ , նիզամ իթթիխազ օլունա-ճազ էվամիր , քէզալիք սցրու պիլ տէֆթէրտէ նումէրօ վէ թա-րիխլէրիյլէ սէպթ իտիլմէք (գայտ օլմազ) խուսուսի օլուպ , պուլնլար պու վէճհիլէ իճրա օլունուր :

Վէ տիկէրի, միւհաճիրին աշարինտէն իսթիհասազ օլունաճազ աշարին (էօշիւրլէրին) վէճհի մաթլուպ իւզէրէ ախզ ու իսթի-ֆասիյլէ , խասթախանէլէրին մէսարիֆի տաիմիյյէ վէ մուգան-նէնէսի , վէ պազի միւհաճիր քէյլէրինտէ լիւզումի օլաճազ ճա-մի վէ մէքթէպ վէ չէշմէ վէ գուլու կիպի շէյլէրին մէսարիֆի ինշաիյյէսինի (եւափտըրըլմայա տաիր) եօլույլէ սարֆ իյլէմէք օլ-մաղիլէ , աշարի մէզքիւրէնին իւսուլիյլէ ախզ ու իսթիֆաթը ի-չիւն , Գօմիսիյօնի մէզքիւրազասինտէն պազիսի միւնասիպկէօրի լէն մահէլէ սէվզ ու իզամ , վէ օ իշին խիթամինէ գատար խըտ-մէթի մէզքիւրէտէ իսթիխտամ գըլընուր :

Վէ պիր թարաֆտէն տաիի իւմումի վէ խուսուսի սարֆիյաթ սցրու այրու մասրաֆ տէֆթէրլէրինէ գայտ օլունուպ , խուսուս մէսարիֆաթին լէաղըմ կէլէն մէզապիթի (մազպաթալէրի) հէր , այ պաշը թանդիմ օլունարազ , մազպաթաի մէզքիւրէնին իճ-

մայի, մէսարիֆի իւմուսիյէ սրբասընտէ կէօսթերիլիւր:

Իւչիւնճիսի եէնիտէն կէլէճէք միւհաճիրինն իսքէանլէրի գաղիյյէսի օլուպ, եէնիտէն միւհաճիր վիւրուտինտէ քէզալիք Գօմիսիյօն ազասինտէն պիրի, անլէրին սէվգ ու իսրալէրինն (կէօնտէրիլմէլէրինն) մէհմուր օլուր:

Գօմիսիյօն հէյէթի իճթիմաիյյէսիյէ միւհաճիրինն վարիտէնին (կէլմէքտէ օլան միւհաճիրլէրին) նէրէլէրն իսքէան օլունաճաղը, վէ խանէլէրի նէ սուրէթլէ եսիւրլաճաղը, վէ էտէվաթի գիրատէթ ու հէրասէթլէրի (չիֆթճիլիղէ տաիր ալէթլէրի), վէ էրազիլէրի նէ եօլտա թագսիմ, ու իրատէ գըլընաճաղը (կէօսթերիլէճէյի), վէլ-հասըլ պունա միւթէֆէրրի քէտաֆէի մէվաատի, միւզաքէրէ իլէ մէշղուլ տիր:

Մարպաա իսարհսի

Ալթմըշ եէտինճի մատտէ, Թունա վիլայէթի իչիւն Տէր-սաատէթտէն պիր միգտար թիւրքճէ հիւրուֆաթ իլէ պիրտէսթկէան (տէզկէան), վէ սէքիզէր եիւզ զուրուշ մաաշլէրլէ պիր միւրէթթիպ (գրաշար) վէ պիր տէ լիթօղրաֆիյաճի (թաշ պասմաճըսը) կէօնտէրիլմիշ, վէ պուլղարճէ լէաղըմ օլան հիւրուֆաթ տախի էվրօփատէն ճէլպ ու միւպայէա իտիլմիշ օլտըղինտէն, պունլար պիտայէթի մասլահաթտէ քիֆայէթ իտէպիլմիշ իսէտէ, սօնրալէրի մաթպաա իչինին թէքէսսիւրի (չօղալտըղը) ճիհէթիլլէ հիւրուֆաթ եէթիշտիրիլէմէտիյի կիպի,

Կէրէք Տէր-Սաատէթտէն կէօնտէրիլլէն, վէ կէրէք պիր արալըգ Պիւքրէշտէն միւպայէա իտիլլէն (սաթըն ալընան) տէսթկեահլէր տախի քիֆայէթ իթմէտիյինտէն Վիյանէտէն մախսուս պիր չարիպը մաքինն կէթիւրտիլմիշ,

Վէ պունտան պաշգա Պուլղարիսթանն խարիճտէն կէլէն քիթապլէր մաթպաա-վիլայէթտէ պասըլմագ իչիւն պուլղար քիթապլէրինն մախսուս հիւրուֆաթ, վէ քէպիր ու սաղիր (պէօյիւք քիւչիւք) լիթօղրաֆիյա տէսթկէահլէրիլլէ պունլարա միւթէֆէրրի սաիր ալէաթ ու էտէվաթ տախի թէտարիք իտիլմիշ,

Վէ պու գատար մէնալիհ իշիւն միւթէրճիմ վէ մուհարրիբ վէ սաիր մէմուրէյնի լէազըմէտէն պաշգաւ, լաւագալլ օն նէ-
ֆէրտէն զիյատէ թիւրքճէ, վէ օլ միգտար պուլզարճէ միւրէթ-
թիպէ իհթիյաճ հասըլ օլմուշ օլտըղիինէ,

Վէ մաթպաաի-վիլայէթին կերէք միրիյէ վէ կերէք խարիճէ
միւթէնալլըգ ետփտըղը իշլէրտէն վուգու պուլաճագ թէմէթ-
թիւաթը (քթար չըգարմասը) վէ զազէթէլէրին պէտէլաթը մէսա-
րիֆի վազըէսինի էօտէմէք, մէմուլ պուլունտըղիինէ պինաէն,
հիւրուֆաթ վէ տէթիկեաւ վէ ալէաթ օլարագ պէր մինվալի
մուհարրէր ճէլպ վէ մուպայէա իտիլէն էշեա վէ էտէվաթ տէֆ-
թէրի մուճիպինճէ թիմուր-պաշ (տէմիր պաշ) աստ օլունա-
րագ, էսմանը (պէտէլ ագչէսի) օլան թօգսան պու գատար պին
ղուրուշ ճանիպի-Միրիտէն թէսվիյէ օլունմաղլէ պէրապէր,

Մուգատտէմա կերէք Տէր-սաաատէթտէն կէօնտէրիլէն, վէ
կերէք օրաճա թէսարիք իտիլէն միւրէթթիպ վէ լիթօղրաֆի-
յաճի վէ միւթէրճիմ վէ մուհարրիբ վէ մաքինէճի վէ մէմուր
մաաշլէրի թէմամիլլէ մաթպաա վարիտաթինտէն թէսվիյէ
օլունմագ,

Վէ ֆազլաթէմէթթիւաթի գալուր իսէ իսլահխանէ մէսարի-
ֆինէ գարշուլուգ թուլթուլմագ իւզէրէ գարար վիբիլմիշ օլմա-
ղին, իւսուլ ու իտարէսի պու էսաս իւզէրինէ ճէրէյան խտէր:

Ալթմըշ սէքիզինճի մատտէ. Աթի (կէլէճէք) պէնտլէրտէ պէ-
յան օլունաճաղի վէճհիլէ, մաթպաաի-վիլայէթին չիւքէթ արա-
պալէրի վէ իսլահխանէլէրի իտարէլէրի, պիր Նազիր իլէ պիր Մու-
ավին վէ պիր սանտըգ-Էմինինիննէզարէթ ու իտարէսինտէ պիրլէ
շիւպ, պու իւշ իտարէնին հէրպիրի տախի պիրէր միւտիր վէ պի-
րէր քէաթիպ իտարէսինտէ պուլունտըղիինտէն, Մաթպաէնին
շիմուքի հալտէ մէվճուտ մէէմուրլէրի օլ վէճհիլէ պիր միւտիր
վէ պիր քէաթիպ վէ իքի միւթէրճիմ վէ իւշ լիթօղրաֆիյա մէէ-
մուրի, վէ տէթի Նէֆէր թիւրքճէ վէ պէշ Նէֆէր պուլզարճէ
միւրէթթիպի վէ պիր մաքինէճի օլարագ իսլահխանէ էթֆա-
լինտէն (չօճուգլարընտան), իսլամ վէ խրիտիյան օթուգ Նէ-
ֆէրտէն միւթէճապիլղ սըպյան (չօճուգլար) տախի միւրէթթիպ-
իլէ գօնուլմուշ, վէ խայլսը, վէ իշլէրինտէ օլան չէրքէն վէ թա-

Թարչոճուղէրի պիլէ, ազ վազթ իշինտէ միւրէթթիպիք իւսուլինի Թահսիլ իթմիշ,

Վէ հաթթա, պիրազ վազըթտէն պերու չըգան զաղէթէ նուսխէլէրի, եալընըզ պաշինէ պազի չոճուղարըն թերթիպիլլէ վիճուտէ կէլմիշ տիր:

Այլթմըշ Թօգուղունճի մատտէ, Մաթպաա իշին Վիլայէթ տարիէսինտէ մախսուս պիր մահէլ եալըլարազ, մէէմուր ու խատէմէսի, վէ քէաղիտ վէ միւրէքքէպ կիպի մէսարիֆաթի միւզթաղիլլէսի, միւտիր վէ քէաթիպինին Թահթի րայ ու ի տարէսինտէ ճէրէյան խտէր:

Վէ մաթպատտէ պասըլլան շէյ իւշ նէվի օլարազ, պիրխաի, ճանիպի-Միրիյէ միւթէապլըզ տէֆաթիք, վէ վիրկու մազպաթալէրի, վէ մազպուղ իլմու-խապէրլէրի, վէ էտա թէգքիրէլէրի, վէ նիզամաթ ու թէալիմաթ, վէ սաիր օ մազուլէ շէյլէր պուլունուպ,

Եքինճիաի, զաղէթէ, վէ իւշինճիսի թիճարէթ իշին խարիճէ Թապը օլունան քիւթուպ ու րէսաիլ (քիթապլէր վէ րիսալէլէր) վէ պիլլէտ (պիլէթ) վէ թէգքիրէ կիպի էվրազ օլտըղինտէն, Միրի հիսապինէ պասըլլան շէյլէրտէն մէէմուր միաշլէրինէ, վէ միւրէքքէպ պէհասի կիպի մէսարիֆաթէ մուգապիլ օլաճազ ճիւղիւի պիր շէյ ալընմազ, վէ խարիճէ պասըլլաճազ էվրազ ճիւղիլթտէնիսէ, քէաղիտ պէհասինին պիր գաշմիսիլիւճրէթ ախզ օլունմազ, վէ էյէր պաշը վէ քիւլի պեր շէյ խէ, Նազիր վէ Մուալինիլլէ պազարըզ իտիլմէք մուգարրէր տիր:

Եթմիշինճի մատտի, Տէվլէթ վէ Միրի հիսապինէ օլարազ մաթպատտէ հէր նէ պասըլլաճազ օլուր խէ, Մէքթուպի էֆէնտի Թարաֆինտէն իպթիտա Միւտիրէ կէճաղէրիլուպ, օրաճէ տէֆթէրինէ պատ-էլ-գայտ Թապը ու թէմիլ գըլընուր:

Վէ պիր գաշ մահաէ, պիր քէրրէ պու մազուլէ շէյլէրին միւֆրէտաթ վէճհլէ պիր տէֆթէրի եալըլարազ, Մէճիսի-խտարէյէ հէվալէ, վէ իճապ իտէնլէրլէ մուխապէրէ օլունտուգտան օծորա Մալ-սանտըղինտէն ազչէսի վիրիլիւր:

Վէ զաղէթէ տախի, Էյվիյէի-միւլճազատէն վէ իւմումէն

թէֆթիշ մէհմուրլէրինտէն կէլէն ժուրնալլէրտէն, վէ մէհիս-
լէրտէն, վէ պագի մէհմուրէյնի մէվճուտէ թարաֆինտէն
վիրիլէն էվրագտէն, վէ խարիճտէն թօփլանըլան շէյլէրտէն
հասըլ օլան մաալիւմաթ իւզէրինէ, Մէքթուպի էֆէնտի մաա-
րիֆէթիլլէ գալէմէ ալքնարագ պատ-էթ թասհիհ մաթպաայէ
վիրիլիւր :

Վէ օրատա պիրթարաֆտան թէքճիւմէ իլէ պիր թարաֆտէն
թապը իտիլիւր :

Վէ խարիճէ միւթէնալլըգ պապըլաճագ էվթագ իշիւն, տա-
հիպլէրի, իճապինէ կէօրէ Խտարէյէ վէ եա Նէզարէթէ միւրա-
ճաաթ իաէրէք իգթիզասի իճրա գըլընուր :

Եէթմիշ պիրինճի մատտէ, Մաթպաատէ միւսթախտէմ
քէտֆֆէի մէհմուրէյն ու խատէմէնին շէհրիլյէ մաալլէրի օն-
պին զուլալա գարիպ (եագըն) օլտըղը :

Վէ կիւնտիւզլէրի եէթիշտիրիլէմէտիյինտէն կիճէլէրի սաաթ
տէօրտէ պէշէ գատար մէհմուրլէրինին պ-իլ-միւնալլէպէ իշ-
քէմէսինէ պինսէն, պու ճիհէթլէ տախի ֆազլա մէսարիֆի
պուլունտըղը կիպի, արալըգտէ Վիյանէյէ (վիէննա), մախաուս
մէհմուր իրսալիլլէ, թօփտան վէ քիւլլիլէթլիւ էվթագ միւպա-
յէա վէ ճէլպ օլունմագտէ օլտըղինէ :

Վէ պէր մինվալի մուհարրէրիւշ իտարէնին պիր Նէզարէթ-
տէ իճթիմսիլլէ, ալ-էտ-տէվամ (տախմա) պիրինին սէրմայէ-
սինտէն տիկէրինէթէավիզէն իանէ (գարշուլուգլու օլմագ իւ-
զէրէ պիրպիրինէ եարալմ) օլունմագ իւմուրի միւպէրրէմէ վէ
գարուրիլյէտէն (սալմասը միւմքին օլմայան վէ գարուրի օլան
հալլէրտէն) պուլունտըղինէ մէպնի, պու սուրէթ տախի պու
վէճհիլէ իճրա գըլընուր :

Եէթմիշ իքինճի մատտէ : Հէր իտարէնին շէհրիլյէ մուհա-
սէպէսի միւտիր վէ քէաթիպլէրի մաարիֆէթիլլէ պ-իթ-թան-
զիմ, Նագիր վէ Մուալինի մաարիֆէթիլլէ տախի մուպէնէ վէ
մուգապէլլէ օլունտուգտան սօնրա :

Զիւնքի, պուլնլէրին իւշ այտէ պիր քէրրէ թէտզըզը իշիւն
Մէհիսի-իտարէի-Վիլայէթ, վէ Թէմիշի-հուգուգը-թիճա-

րէթ իլէ, Լիվանըն Խտարէ վէ թէմիդի-հուգուգ Մէճլիս-լէրի ազապինտէն պիրէր զաթ թէպինիլլէ եապիրլան Գամիսիյոն-տէ տէֆաթիրինին թէտղըզը մուգարդէր օլտըղինտէն, պէհէր իւչ այտէ պիր քէրէ օլ վէճհիլէ Գամիսիյոն ազտիլլէ, տէֆ-թէրլէրի օրայէ վիրիլէրէք թէտղըզ օլունուր:

Վէ պու տէֆթէրլէր Գամիսիյոնտէ կէօրլիւպ թատիգ օ-լունուրը հալտէ, Մէճլիսի-խապէի-վիլայէթէ գօնըլարադ, օրատէ տախի թատիգ օլունուգտան սօնրա, լի-էճլ-իլ-հրֆզ Նէզարէթ ու Խտարէյէ իատէ գըրընուր:

Իսլահ-խանիկեր իսարեսի

Եէթմիշիւ չիւնճի մատտէ: Մուգատտէմա Նիշտէ, վէ մուաֆ-խէրէն Բուսճուգտէ եապիրլորը կիպի, Տօպրըճէտէ պուլու-նան միւհաճիրին էյթամի (եէթիմլէրի) իչիւն Քէօսթէնճէտէ տախի պիր իսլահխանէ իթթիխազ օլունմուշ իսէտէ, օրասը փէք պէհալըլըզ օլտըղինտէն էթֆալի մէվճուտէսի (չօճուգլար) Բուսճուգէ ճէլպ օլունուպ, Բուսճուգ իսլահխանէսիլլէ պիր-լէշտիրլմիշ:

Վէ շիմսիքի հալտէ Բուսճուգ իսլահխանէպինտէ թիւրք վէ չէրքէս վէ թաթար վէ պուլղար վէ էրմէնի օլարադ, մէվճուտ օլան էթֆալ ու էյթամ եիւզ ալթմըշ:

Վէ Նիշ իսլահխանէսինին մէվճուտի տախի իքի եիւզ պու գատար նէֆէր օլարադ ճիւմլէսի տէօրթ եիւզ նէֆէրէ եազ-լաշմըշ տըր:

Եէթմիշ տէօրտիւնճի մատտէ, Իշպու իսլահխանէլէրին հէր պիրի պիրէր միւտիր, վէ պիրէր մուալլինիլլէ պիր քէաթիպ ի-տարէսինտէ օլուպ, թիւրքէ վէ պուլղարճէ խօհալէրի, վէ թէրզլիք վէ գունտարաճըլըզ թէալիմի իչիւն պիրէր վէ իքիշէր ուալթալէրի վար տըր:

Իսլահխանէլէրէ ալընան էթֆալ նիհայէթ օն իւչ հաշընը միւթէճապիդ (կէշիւրմիշ) օլմամադ, վէ եէթիմ վէ աճիւզ վէ պիր-քէս (քիմնէսիդ) պուլունմադ մէշրութ (շարթիլլէ) օլտըղին-տէն, պու շարթէ միւվաֆըզ էթֆալ վիւրուսի իթտիքճէ ալը-նուպ, եաթադ վէ շամաշուրիլլէ պիր հէյէթտէ թախսիս օ.

լուսնան էլպիսէսի, վէ լէվաղիմաթի սաիրէսի իսլահխանէ-միւ-տիրի թարաֆինտէն պ-իթ-թէսվիյէ տէֆթէրինէ դայու օ-լանուր:

Վէ էթֆալի մէֆնուտէյէ սապահչէրի շօրպա վէ տիսլամ-լէրի պիրէր տիւրլիւ էթ, վէ հէֆթէտէ պիր վէ եա իքի տէֆա փիււվ, վէ թաթըր վերիլիւր:

Վէ պու մէսարիֆաթ տախի եէվմիյէ ժուրնալ սուրէթին-տէ թուրքարագ, վէ իւմսւմէն մէէմուրլէրի թարաֆինտէն թաաուդ գըլքնարագ, այտէն այէ տէֆթէրինէ կէչիւրիլիւպ Նէզարէթէ կէօնտէրիլիւր:

Եթմիշ պէշինճի մատտէ: Իսլահխանէ չօճուգլէրինին շիմ-տիլիք պիր սընֆը գունտորաճըրդ, վէ պիր սընֆը տախի թէր-գիլիք, վէ Բուսճուգտէ օլանլէրին տիկէր պիր սընֆը միւրէթ-թիպլիք սանաթիյէ (զանաաթիյէ) մէշղուլ օլտըղինտէն, պուն-լար հէր սապահ տէրպլէրինի օգուտուգտան սօնրա, մախսուս օլան մահէլլէրինէ կէօնտէրիլիւպ տիսլամա գատար չալըշտը-րըլուր:

Վէ եաթուպ գալգմալէրինտէ իւսուլ ու գախէի միւ-թարիտէյէ (եափըլմըշ օլան իւսուլլէրէ) ըիայէթ գըլընուր:

Եթմիշ աթընճի մատտէ: Հիւքիւմէթէ միւթէապըրդ մէ-սալիհ ու տէաալիի միւթէնէվիէտէն, հուգուգը շախիյէյէ տաիր պիր իսթիտա վուգուինտէ, միւտտաա-ալէյին ճէլպ ու իհզարի իչիւն զապթիյէ իրսալինէ միւհթաճ օլմագորզըն, միւտ-տաա-ալէյին տէալէթի իչիւն եազըյան թէզքիրէլէրալէն գըր-գար վարէ ախգիլէ, պու վարիտաթին իսլահխանէլէր մէ-սարիֆինէ թախսիսի, իքի սէնէ մուգատտէմ իւսուլ իթթի-խազ օլուճմուշ:

Վէ թէշքիլի-Վ իլայէթալէն սօնրա, պու թէշքիլէլէր վարի-տաթի, իքի մահէլտէ պուլունան իսլահխանէլէրէ թագաթմ'օ-լունտըղինէ:

Վէ մուգատտէմա Նիշաթ եափըլտըր միսիլիւ, շիմոի տա-խիլմիւմէն ապաքիլի զապթիյէ իչիւն իգթիլգա իտէն էլպիսէ

վէ այագ-գապլէրի խարիճէ (տըշարըյէ) տիքտիրիւմէ յիւպ, իս-
լահխանէտէ իմալ իլէ (հափադըրլմասիլլէ), պունլէրին իւճըէթի
խէյյաթիյէ վէ իմալիյյէսինտէն (քէսիպ պիշմէ վէ հափմագ
իւճըէթինտէն) խայր շէյ հուսուլէ կէտիլինէ ,

Վէ պունտան պաշգա Նիշտէքի խան վէ տէ յիրման վէ պաղշէ
վէ տէպպաղ (տապախ)-խանէ կիպի պօւրաճէ տախի հափը-
լան հօթէլ (գարիպ միսաֆիր էյլէնէճէյի խան միսալի մահէլին)
վէ աճէնթի, վէ խան վէ խանէնին վարիտաթը, պունլէրին թախ-
սիսաթինէ իւպլէ գըլընտըղինէ պինաէն , իսլահխանէլէրին
մէսարիֆաթը շիմտիլիք պունլէրլէ թէսվիլլէ ու իֆա գըլընուր :

Վէ մաթպաա իտարէսինտէն օլաճագ թէմէթթիւաթ տախի
պու թախսիսաթէ միւնզամ օլմագ լէաղըմ կէլիւր :

Երապա շիրքէթի իսարխա

Եթեթիք եէտինճի մատտէ : Իշպու արապա շիրքէթի, իքի
սէնէ մուգատտէմ հափըլան եօլար միւնասիպէթիլլէ հէմ
հօթի կէթիւրիւպ կէթիւրմէք, վէ հէմտէ Թաթար-Փազարին-
տէն Նիշէ գատար փօթա իշիւն Տէվլէթճէ վիրիլէն քիրա-
խանէլէր մագթուինտէն (քէսիմիլլէ օլան պէտէլինտէն) եիւզ-
տէ եիրմի թէնզիլիլլէ փօթալէրի նագլիլթմէք իւզէրէ թէէսիս
օլունուպ :

Սէրմայէսի եիւզ պին ղուրուշտան իպարէթ օլտըղ հալտէ,
պիր պուշուգ սէնէ զարֆինտէ գըրգ պու գատար պին ղու-
րուշ թիճարէթ պըրագմըշ ,

Վէ մուախիւրէն Վիլայէթին թէշքիլիլլէ պէրապէր Ռու-
ճուգ թարաֆինտէ տախի օ գաիտէ իւզէրէ , Ֆէգաթ, քիրա-
խանէլէր պէտէլլաթինտէն եիւզտէ պէշ թէնզիլիլլէ , վէ իւշ
եիւզ պին ղուրուշ սէրմայէ իլէ տիկէր պիր գօմփանիլլէ տահա
թէէսիս իտիլմիշ ,

Պու իքի գօմփանիլլէ պիրլէշտիրիլէրէք , վէ եիւզ պին ղու-
րուշ մէսարիֆի ճէտիտէսինէ դարշու էլլի հիսսէ տահա աշը-
լարագ :

Հասըր, շիմտիքի հալտէ Վիլայէթ տախիլինտէ պուլունան
փօթալէրի կէթիւրիւպ կէթիւրմէք վէ հօթի թաշըմագ , վէ
հիւմէսի իքի եիւզ էլլի հիսսէտէն միւրէքքէպ օլմագ իւզէրէ :

վէ Թուրքա վիլայէթի արապա գօմփանիլէսի նամիլլէ պիր շիրքէթի միւթթէհիտէ թէհասիւս իթմիշ տիր :

Իշպու Շիրքէթին խոստուսաթ վէ մուամէլաթի ճարիյէսի, մէվազըի միւթէատտիտէտէ (պիր թագըմ մահէլլէրտէ) օլան մէրքէզ, վէ մէվգըֆլէր մէհմուրլէրինէ , վէ ճիւմլէսինին իտարէսի պիր միւտիր իլէ մուավին վէ քէաթիպէ միւֆավլազ (սը-մարլանմըշ) օլուպ ,

Իւմուրի քիւլլէյէսի , վէ միւպայէաթ վէ մուհասէպաթ մատտէլէրի, վէ սաիրօ Եօլտաօլանիլլէրի, մէվատտի սապըգատէ (կէչէն մատտէլէրտէ) պէյան օլունան Նէզարէթի-իւմումիլլէ թահթինտէ իտարէ օլունուր :

Եթմիշ սէքիզինճի մատտէ, Շիրքէթին գասապէլէրտէօլան մահէլլէրի մէրքէզ, վէ արա Եէրլէրտէ պուլունան մէվգըլէրի մէվգըմ իթիպար օլունուպ, հէր մէրքէզ ու մէվգըֆլէր հայլանաթը, վէ արապա գօշում վարիտաթը մուայլէն օլարազ իճապինէ կէօրէ պիրէր մէհմուր իտարէսինտէ օլտըղինտէն ,

Վէ հէր մէհմուրին, Եէտինտէ մախսուս թէալիմաթի պուլունտըղինտէն օ թէալիմաթէ թավթպիգէն իտարէ օլունուր :

Վէ Եօլթի թաշըմազ իշիւն իլլէյէն արապալէրին նէվինէ կէօրէ պէհէր սաաթտէ մուայլէն օլան իւճրէթի պիր գաչ տէրէճէ միւթթէլիֆ (պաշգա պաշգա) օլուպ, հէր պիր նէվ ու տէրէճէյէ մախսուս պիլլէտլէրի օլտըղինէ ,

Վէ պիր մէրքէզտէն վիրիլէն պիլլէտլէր տիկէր մէրքէզտէ թօփլանըլարազ , արապա իւճուրաթինին (իւճրէթլէրինին) միգտարի սահիհի, այ պաշինտէ պիլլէտլէրին ճէմիլլէ միւվազէնէսինտէն , (աննաւըլսըղինէ պինաէն) ,

Վէ հէր մէրքէզ ու մէվգըֆլէր իշիւն մախսուս վէ մաթպու շէհրիլլէ ժուրնալլէրի օլմասիլլէ, պիր մէրքէզ վէ Եա մէվգըֆտէ գաչ հայլանէ Եէմ ասըմըշ, վէ մէսարիֆի մուգաննէնէսի նէ միգտարէ պալիղ օլմուշ օլտըղը տախի, իշպու ժուրնալլէրին միւթէսէլիլէն (սըրասը իւտիւ) ճէրէյան իտէն մուա-մէլաթինտէն աննաշըլտըղինէ պինաէն , հէր այ պաշինտէ պիլլէտլէր վէ ժուրնալլէր թօփլանըլարազ ,

Վէ մէվգըֆլէր ու մէրքէզ մէհմուրլէրի հիսապլէրինի թանգիւմ

խտերէք, էն պէտքիւք մէրքեղ միւսիրինէ, վէ օրատէն տախի թօփի պիրլէշտիրիլիւկ, Շիրքէթ-Նէզարէթինէ իրաւ գըր-նուր :

Վէ Նէզարէթճէ միւսայէաթ ու սարֆիյաթի պ-իթ-թէսոզըգ, տէֆթէրլէրի Գօմիսիյօնի մախսուսինէ գօնուլտուգտան, վէ օրանէ տախի թաատիգ իտիլտիքտէն սօնրա իւշ այլըզը պիր-տէն Մէճրիսի-իտարէի-Վիլայէթէ հէվալէ իտիլիւր :

Եէթմիշ թօգուզունճի մատտէ, Շիրքէթին արապա իլլէ-յէն մահէլլէրի տախիլի-վիլայէթտէ շօսէ օլան Եօլլարա մախ-սուս օլտըղինտէն, արապա իլլէ նազլ օլունան փօթալէր էյ-յամի մուայյէնէսինտէն էվվէլ գաիտէի միւթարիտէ (իհտաս օլմուշ գաիտէսի) իւզրէ կիտիւկ կէլմէքտէ,

Վէ շօսէ Եօլլարը հէնուզ իքմալ օլունմայան Եէրլէրէ կիտէն փօթալէր, չիմտիլիք պ-իգ-զարուրէ հայվան իլլէ կէօնտէրիլ-մէքտէ իտիլլինտէն, պունելարըն մուհասէպաթ ու մուամէլա-թի տախի գօմիանիլէնին իւսուլի իւմումիլյէսի տախիլինտէ ճէրէյան իտէր :

Վէ էճնէպի փօթալէրի իչիւն նիզամի վէճհիլլէ իւճրէթ ախզ օլունուր :

Վէ ասաքիրի շահանէ զապիթան վէ Նէֆէրաթինտէն գօմ-փանիլէ արապալէրիլլէ կիտիւկ կէլէն Եօլճիլէրտէն նըսըֆ հի-սապիլլէ իւճրէթ ախզ իտիլիւր :

Վիլայիթ-ասաֆիօր զապրիյիսի աշայ-պիյիյի իյի, աշայ-մհնիյիսի, վի թեֆթիշ ու Բահսիյսար սընըֆիքրի իօարիքրի :

Սէքտանինճի մատտէ, Թունա վիլայէթի տախիլինտէ քէաին մօհէլլէրտէ մէվճուտ իքի պին տէօրթ Եիւզ Նէֆէր փիյատէ (Եայա), վէ թօգուզ Եիւզ պու գատար Նէֆէր սիւվարի ասա-քիրի-զապիլլէյէ, էվվիլէի-միւլհագանըն առտէտինէ իթթիպալէն (իլհագ օլան սանճագլարըն սայլսընա ույտուրուլարագ), վէ իճապաթի մէվգը ու մնալահաթինէ նիտպէթէն Եէտի թա-պուրէ միւնգապիմ օլուկ :

Հէր փկյատէ պէօլիւյի, պիր պէօլիւք-աղասը, վէ պիր Մուս-
վին վէ պիր ժուրնալ-էմինի իլէ օն թագըմնէն ,

Վէ հէր թագըմ պիր գօլ-վէքիլի վէ պիր մուսավինիլէ սէքիզ
նէֆէր օլմագ իւզէրէ իքի ճիւզիթամնէն միւրէքքէպ օլուպ :

Պիր փկյատէ պէօլիւյինին մաա-զապիթան ճիւմլէի մէվճու-
տի եիւզ իւչ նիւֆուսատէն ,

Վէ քէզալիք պէ հէր սիւվարի-պէօլիւյի, պիր պէօլիւք-աղասը
վէ պիր մուսավինի վէ պիր ժուրնալ-էմինի իլէ թօփու ալթմըշ
քիչիյէ պալիզ օլան ալթը թագըմնէն իպարէթ օլմաղ իլէ ,

Պու գաիտէյէ կէօրէ Վիտին վէ Նիշ վէ Սօֆյա վէ Բուս-
ճուգ վէ Թըրնօվա թապուրլէրի տէօրտէր պէօլիւք փկյատէ ,
վէ իքիչէր պէօլիւք սիւվարիտէն ,

Վէ Վարնա վէ Թուլչա թապուրլէրի տախի իքիչէր պէօլիւք
փկյատէ, վէ իքիչէր պէօլիւք սիւվարիտէն միւրէքքէպ օլու-
րագ, հէր պիր թապուր, պիր թապուր-Աղասը վէ պիր հիսապ-
էմինի խտարէսինաէ, վէ ճիւմլէսի Ալայ-Պէյի գօմանտէսինտէ
պուլունուր ,

Վէ թապուրլէրին թէրթիպինտէն խապիճ օլարագ Մէրքէզի-
Վիլայէթտէ սէյյարէ (տըգգաթ իլէ կէօզճի) օլմագ իւզէրէ
պիր պէօլիւք սիւվարի տախի իսթիխտաթ օլունուպ , լէտ-էլ-
հաճէ իճապ իտէն մահէլլէրէ սէվգ իտիւլիւր (կէօնտէրիլիւր) :

Վէ իշպու թապուրլէրին էսլիհէի (սիլահլար) լէաղըմէսի-
սինին հօգսանը միւմքին մէրթէպէ իքմալ օլունտըղը միսիլիւ :

Մէվսիմի շիտտէթի շիթա օլան (ասըլ գըշ վագթի սայըլան)
պէօրթ մահ զարֆինտէ իճապ իտէն հաթապ (օտուն) վէ քէօ-
միւր , վէ հէվայիճի բուզի միւրթէլլէրինտէն պուլունան (հէր
կիւնլիք հաճէթլլէրինտէն օլան) բուզէնի զէյթ կիպի մալէզի-
մէլլէրի (լէաղըմ օլան շէյլէրի) տախի , պու պապտէ իսթիհապ
օլունան մէէզունիյէթ տաիրէսինտէ ճանիպի Միրիտէն թէս-
վիյէ ու իֆա գըլընուր :

Վէ հէր Սանճաղըն հապի օլտըղը Գազալէրին քէաֆֆէսին-
տէ պէօլիւք-Աղասը վէ էախօտ Մուսվին օլարագ պիրէր Զա-
պիթ պուլունտըրըլուր :

Սէքսան պիրինճի մատտէ : Վիլայէթ-Հապիթիյէ-ալպընքի

ԽԼՈՒԼԻ ճէտիտէյէ թէվֆիգան, գալալ (ֆիրգալէր օլտըղը) վէ թէշքիլի էսնասինտէ լիւզիւմ կէօրինէն զապիթանին, Զապիթանի մէվճուտէտէն թէային ու ինթիխապիլյէ, իճապ խտէն ինթիխապ մաղապթալէրի լի-էճ-լիթ-թաստիգ մուգատտէմճէ Զապթիյէ-Միւշիրիյէթի-ճէլիզսինէ կէօնտէրիլտիյի, վէ աշըգ պուլունան տիկէր մահէլլէրէ տախի իշլէրինտէն, վէ հիւանի հալ ու լիյադաթի միւսէլլէմէ վէ միւճէրրէպէսի մաալիւմ օլան (էյի վէ լալըգըլ քիմսէլէր օլտըղը աշիքեարէն պիլինմիշ վէ սընտնմըշ օլան) զապիթանտէն ինթիխապ ու թէային գըլընտըղը:

Վէ պուլնէր իլէ էֆրատը (եանի աաքէրինտէն օլան հէր պիր թէք քիմսէլէրի) հազլէրինտէ միւճազաթ (պիր էքսիք իշի օլուր իսէ ճէզալանմագ) վէ միւքէաֆաթ (պէյէնիլէճէք էյի պիր խըտմէթի օլուր իսէ լութֆունա եէրմէք) մաստէլէրի, ԽԼՈՒԼ ու նիզամինէ, վէմիւլիլյէ գանուռնամէսի հիւքմիւնէ թէվֆիգան իճրա գըլընմագտէ օլտըղը միսիլլիւ, էհվալ ու հա-րէքէաթի աաքէրիյէլէրինէ, վէ տըգգաթլէ մուհաֆազէի նի-գամիլյէլէրինէ աախի ալ-էտ-տէվամ իթինա օլունմագտէ պուլունմուշ տիր:

Սէքսան իքինճի մատտէ, Թէֆթիշ-մէէմուրլէրի մուգատտէ-մա զապթիյէ թէրթիպաթինտէն պիթ-թէնգիւս (ազալտըլմաղ իլէ) թէրթիպ օլունաթագ, վէ պու տէֆա միգտարի թէգլիտ խալէրէք (արթըրըլարագ) ճիւմլէսի եիւզ եիրմի նէֆէր տիր:

Պուլնէրտէն, տէօրթ գըսմէ միւնգասիմ օլարագ պիրինճի սընֆը Սանճագ-Մէրքէզլէրինտէ պուլունուպ, Լիվա-տախի-լինտէ օլան թէֆթիշ-մէէմուրլէրինին ԽԼՈՒԼ ու հարէքէթ ու խաարէլէրինտէն մէսուլ տիր:

Վէ էքինճի վէ իւշիւնճի վէ տէօրտիւնճի սընթիլէրի Ռէէսի-Սանճագ ու Գազա օլան, վէ սաիր իճապ խտէն գասապէ վէ մէվգըլէրէ թագսիմ գըլընմըշ օլտըղինտէն,

Վէ պուլնէր թիւրքճէ վէ եախօտ էլսինէի սաիրէճէ (պաշ-գա լիսանլէրճէ) օգոււմագ վէ եաղմագ պիլտիքլէրինտէն, եէտ-լէրինէ վիրիլէն թէալիմաթի մախսուսէ մուճիպինճէ, գասա-պէլէրին թանգիմաթ ու թանդիֆաթինէ պագմագ:

Վէ խիւաֆի գահտէ պիր շէյ վուգուինտէ տէր-հալ Մէրքէզի
-Լիվայէ վէ եա Վիլայէթէ պիւտիրմէք ,

Վէ կէլիւպ կիտէնլէրին փասափօրթլէրինի եօզլամադ , վէ
պիր ճինայէթ վուգուինտէ ֆիլիին (օլ իլին) հագիգաթինի ,
վէ ֆաիլինի (օլ գապահաթը իշիքլէնի) արայուպ մէյտանէ
չըգարմադ ,

Վէ հիւքիւմէթճէ արանըլան շախսը թահարրի իտիւպ (տըգ-
գաթ իլէ արայուպ) պուլմադ միսիլիւ իլլէր , վէ օ եօլտա օ-
լան սափը խըտմէթլէր քէնտիւլէրինին վէզայիֆի մախսուսէլէրի
օլտըղինէ , վէ թէֆթիշ-մէէմուրլէրինին Մէրքէզի-Վիլայէթտէ
պիր Բէյիս վէ պիր Մուսվինի պուլունտըղինէ պինսէն , Հէր
այըն Ժուրնալլէրի Լիվա-պիրինճի-թէֆթիշ-մէէմուրլէրի վասի-
թէսիլլէ թապուր-Աղալէրինէ , վէ անլէր թարաֆինտէն տախի
Մէրքէզի-Վիլայէթէ , վէ իճապինէ կէօրէ մահէլլէրինտէն
թօղըճէ Բէյիսի-թէֆթիշէ կէօնտէրիլիւր :

Վէ պաղի վուգուաթի ֆէվզ-էլատէ զիհուրինտէ մէք-
թուպ վէ եա թէլէզըրաֆ իլէ ալ-էլ-աճէլէ խապէր վիւրիլիւր :

Սէքսան իւչիւնճի մատտէ , Թէֆթիշ-Մէէմուրլէրի մահէլ-
լէրի, Միւլքիյէ-Մէէմուրլէրինին մաիյէթլէրինտէ իսէտէ , Էհ-
վալ ու հարէքէաթի նիզամիյէլէրի, պիրինճի Թէֆթիշլէր իլէ
Բէյիսլէրինին , վէճիւմլէսի Ալայ-պէյլիլինին լայ ու գօման-
տէսի ալթընտէ օլտըղինտէն , ինթիխապլէրի, զապթիյէ-թա-
պուր-Աղալէրինին, վէ Ալայ-պէյինին ինզիմամի ըէյիլլէ իճրա
օլունուպ, Էհվալ ու հարէքէաթի նիզամիյէլէրի տախի անլէ-
րին գօմանտէսի ալթընտէ պուլունուր :

Վէ շէհրիյէ մաաշլէրի, զապթիյէ-Ջապիթանինին թաստի-
գիլլէ թէսվիլլէ ու իֆա գըլընիւր :

Վէ պուրնլէրին էլպիսէսի քէնտիւ մաաշլէրինտէն թէսվիլլէ
իթտիրիլտիյինտէն, գահտէի մէվգուէսինէ (եափըլմըշ օլան իւ-
սուլլինէ) վէ սընֆինէ թաթաիգան լէազըմ կէլէն էլպիսէլէրի
վէ սէյֆլէրի (րուպալլէրի վէ գըլըճ թագըմլարը) վէ լէվաղի-
մաթի սաիրէլէրի, մաարիֆէթլէրիլլէ թանզիմօլունուր :

Սէքսան տէօրտիւնճի մատտէ , Վիլայէթ-տախիլինտէ պու-

լուսնան մահէլլերին թահսիլտարլէրի, իբր եիւզ սէքսէն նէֆէր
օլտողը հալտէ, պու տէֆա պ-իթ-թէնգիհ (արթիցեսինին տէ-
ֆէլլէ) եիւզ թօգասն նէֆէրէ թէնէզզիւլիթմիշ, (էնտիբիլմիշ),

Վէ պուշլար իւշ պընֆ օլուպ, սընֆի էվվէլի, գասապէլէր-
տէ պուլունան պիւրէր նէֆէր փիյատտէ պաշ-թահսիլտար իւշ,
քէզալիք իճապ իտէն եէրլէրտէ տիկէր պիւր փիյատտէ,

Վէ հէր գազանըն մէվզը ու մասլահաթինէ, վէ մալինին
միգտարինէ կէօրէ իբր նէֆէրտէն պէշ նէֆէրէ գատար սիւ-
վարի-թահսիլտար միւրէթթէպ (թէրթիպ օլունմուշ) վէ մէվ-
ճուտ տիր:

Վէ պուշլար սընրֆլէրինէ կէօրէ միւվազզաֆ օլուպ (չիւնքի
հէր սընրֆլէրն պլլը այլը պլլըգլլարը օլուր) փիյատտէնին պաշգա
վէ սիւվարինին պաշգա հէյէթ ու գըյաֆէթի մախսուսէսիլլէ
աղէամէթի ֆարիգէսի (՝) օլտողինտէն, էլաքիսէլէրի (րուպալա-
րը) վէ ալէամէթի ֆարիգէլէրի, մաալլէրինտէն թէսվիյէ իթ-
տիքիլիւր:

Սէքսան պէշինճի մատտէ: Թահսիլտարլէրին մուգատտէմա
եէտլէրինէ վիրիլէն թէալիմաթի մախսուսէ մուճիպինճէ հէր
Գազանըն գասապէ վէ գուրաար, մէվճուտ թահսիլտարլէրաէն
հէր պիւրինէ գօլ գօլ թագաիմ օլունարադ:

Մահէլլէ վէ գարիյէլէրին, պիւր սէնէ իչինտէ մաթլուպ օ-
լան էմլալի միւրէթթէպէսի (վէրկի կիպի միրի մալի սայրլան
աղչէլէրի) նէ միգտար իսէ միգտարինի, վէ թագսիթլէրինի
միւպէյլին պիւրէր գըթա տէֆթէրի, սէնէ իպթիտասինտէ
քէնտիլլէրէ վիրիլիւր:

Վէ գազանէ պիւր իւմուլմ տէֆթէրի տախի Բէէսի Գազա-
տէրի Պաշ-թահսիլտար եէտինտէ պուլունուր:

Էմլալի-Միրիյէ, գարիյէլէրտէ թօլաշան թահսիլտարլէրին

(՝) Մախսուս պիչիլմիշ րուպալէր իլէ վէ պաշ, եազա, կէօ-
քիւս, գալ, պէլ, իւտտինտէ տէօքմէ իշլէմէ շէրիտ տիւյմէ վէ գա-
յիշտէն օլարազ շօլ քիմսէլէրին նէ խըտմէթտէ օլտուզլէրինէ վէ-
սիլէ օլան տիւրլիւ տիւրլիւ նիշանլէր:

Թէպիղաթ ու Թէէքիտաթը (խապէր ուլաշտըրմալէրի վէ իւստիւնէ օլմալէրինին) իւզէրինէ պիթ-Թահսիլ, միւլթարլէրի եէտիլլէ մալ-սանտըղինէ վիւրուտ իթտիքէ սանտըգ-Լամինտէ, վէ Գազա մուհասէպէ-Քէաթիպինտէ դայտ օլունտըղը կիպի, Պաշ-Թահսիլտար տէֆթէրինէ տախի Թէսլիմաթ եազըլուր:

Վէ մահէլլէ ու գարիլլէլէրտէ Թօլաշան Թահսիլտարլէր ալալըգտէ Բէէսի-Գազայէ կէլտիքէ Պաշ-Թահսիլտար իլէ տէֆթէրլէրինի մուգապէլէ իտէրէք, (գարշըլաշտըրարազ) մէէ-մուր օլտըղը քէօլլէրտէն Թագսիթի Թէէթիլիւր իթմիշ մահէլլէր վարիսէ անլաշըլուսլ, Թէքըրար Թահսիլտարին իատէսիլլէ Թէա-ճիլ ու Թէէքիտ գըլընուր (Թէքըրար կէօնսէրիլմէսիլլէ պիթիւր-մէյէ էվտիլիլիւր):

Սէքսան ալթընճի մատտէ: Իշպուլ Թահսիլտար սընֆը տախի, զապթիլլէ սընֆը միւլթէֆէրիւաթինտէն մատտուտ (օլ գօլտան սայըլմիշ) օլարագ, էմրի ինթիխապլլէրի, (քիմլէրին Թահսիլտարլըգա պէյէնիլլէճէյի քէյֆիլլէթի) մահէլլէրինճէ զապի-Թանըն ինզիմսմի լէյ ու նէզարէթիլլէ իճըա, վէ մաաշլէրի քէազալիք անլէրին մապիլիւմաթիլլէ իթա գըլընուր:

Վէ կէրէք Թահսիլտարլէրտէն վէ կէրէք Թէֆթիշ մէէմուրլէրինտէն վազիֆէի մէէմուրիլլէթլէրինի իֆա իթմէյէնլէրին, վէ Թէնպիհաթլէ միւլթէնէպպիհ օլմայանլէրին (Թէնպիհլէրի տինլլէմէյէնլէրին) գուսուր վէ գապահաթլէրինէ կէօրէ մաաշլէրինին մուվազգաթէն գաթիի (քէսիլմէսի), վէ եա քէնտիւլլէրինին Թարտը (շըգարըլմասը) հազգընտէ Սէրքէգի-Վիլալլէթաէն ըայ ու Թէնսիպ օլունան սուրէթ մուճիպինճէ հազլէրինտէ մուլամէլաթի Թէէտիպիլլէ (Թէրպիլլէ ճէզալէրի) իճըա օլունուր:

Միւրեքքայարի-խազինեի-ձեղիյեհեկն օլան վիրլու վե պեհեյաթի-
ասիերիյյեհինն ճաիրեի վիլայեթսէ քաին մանեյիթսէ խսարե ու թեւ-
վիյեսի իշիւն իրթիխազ օլունանազ գաիսեյի միթեզանմին թեալի-
մաթ սր :

ՅԱՍԼԸ ԷՎՎԷԼ

Մալի-վիրկունին սուրէթի թէվզի ու թահսիլիյէ (վերկինին
թարհ օլաճաղը վէ պիթմէսինէ տաիր սուրէթլէրիյէ) վազթի
թէգասիթինտէ իֆայի տէյն իթմէյէնլէրին (թագսիթլէրին-
տէ պօրճինի վիրմէյէնլէրին) միւճազաթինի պէյան իտէր :

Պիրինճի մատտէ, Հէր գազանըն վիրկուսի գաչ զուրուչ իսէ
զիյատէ վէ նօգսան օլմայարազ միգտարինի միւպէյյին մազ-
պաթասի, Մարթ իպթիտասինտէ եափըլուզ, Լիվալէրտէն
Գազալէրէ կէօնտէրիլմէք լէազըմ կէլէճէյինտէն, զիրտէ մու-
հարրէր իւսուլէ, վէ կէօնտէրիլէն նիւմունէսինէ թէվֆիգան
թէգասիթի (թագսիթլէրի) Բէէսի-Լիվա-իտարէ-Մէճլիսինտէն
պաշգա պաշգա կէօնթէրիլէրէք, հէր գազանըն մազպաթալէ-
րի պ-իթ-թանզիմ Գազա-Գաիմմէգամլէրինէ կէօնտէրիլէճէք
տիր :

Իքինճի մատտէ, Գազալէրճէ տալի պու մազպաթալէր մու-
ճիպինճէ հէր մահէլլէ ու գարիյէնին վիրկուսի հէր գաչ զու-
րուչ իսէ գույուտիլլէ պատ-էթ-թաթպիգ (տէֆթէրճէ գայտ-
լէրիլլէ թաթպիգ իտիլտիքտէն սօնրա) Բէէսի-Լիվատէն (սան-
ճագ պաշինտէն) կէլէն մազպաթա գույուտինէ միւվաֆըգ
օլտըղը հալտէ, օլմիգտար իշիւն քէզալիք աթիտէ (կէլէճէք
պէնտտէ) պէյան օլունանազ թէգասիթի տէրճիլլէ, միւխ-
թարլէրի ետլէրինէ Գազա-Մէճլիսի-իտարէսի թարաֆինտէն,
նիւմունէսինէ թէվֆիգան պաշգա պաշգա մազպաթալէր իթա
գըլընանազ :

Վէ պու իւսուլ իւզէրէ Գաղանըն միւրէթթէպ օլան վիրկուսի հէր մահէլլէ ու գարիյէյէ թագսիմ օլունարագ խարիճտէ պիր շէյ պրրագըլմայաճագ տրր :

Վէ-լ-հասըլ մահէլլաթ ու գուրանըն մաղպաթալէրի ճէմ օլունտուգտէ , Լիվա-Խտարէ-Մէճլիաի մաղպաթասինտէ մուհարրէր զուրուշտէն նօգսան վէ զիյատէ օլմայաճագ տրր :

Իւչիւնճի մատտէ , Իշպու մաղպաթալէր միւխթարլէր վիսաթէթիյէ (էլիյէ) մահէլլէ վէ եա քէօյլէրէ վիւլուա իթտիքտէ օլ մահէլլէ վէ եա գարիյէնին միւխթարլէրի , վէ իխթիյար-մէճլիսի ազասիյէ , նիւֆուսի միւքէլլէֆէսի (վէրկի ալթընտէ օլան քիմնէլէրի) պիր եէրէ թօփլանուպ , հէր քէսին հալ ու թէհամիւլ ու իգթիտարլէրինէ (հալլէրինին վէ գուտրէթլէրինին միւսաատէսինէ) կէօրէ , մաղպաթատէ մուհարրէր օլան վիրկու , պէյնլէրինտէ թագսիմ օլունաճագ :

Վէ իշպու թագսիմ մատտէսի իճրա օլունտուգտան սօնրա վիրկու վիրէճէք օլան ատէմլէրին էսամիաի (ատլարը) իքի քեաղրտէ եաղըլարագ ,

Վէ հիսսէի վիրկուլէրի իսմլէրի ալթընէ գօնըլարագ զիյլէրի միւխթար միւհրլէրիյէ , վէ իխթիյար-մէճլիսի ազասինտէն , վէ սաիրինտէն եաղու պիլէնլէրին իմզասիյէ պ-իթ-թաստիգ , պիր նիւսիսէսի մահէլլէ ու գարիյէտէ հըֆղ իլէ տիկէր նիւսիսի Բէէսի-Գաղայէ կէթիւրիլէճէք տիր :

Վէ իշպու թագսիմէ օլ մահէլլէ վէ գարիյէ թահիլտարի-նին տախի մաալիւմաթի պուլունաճագ տրր :

Վէ սէքիզինճի մատտէտէ (168 սահիբէսէ) պէյան օլընտըղը , վէ նիզամնամէի վիլայէթտէ տախի մուռարրահ պուլունտըղը վէճհիլէ , հէր մահէլլէ ու գարիյէնին վիրկուսի , օլ գարիյէնին հէյէթի իւմուլիյէսինտէն թալէպ օլունաճաղը հասէպիլլէ , էֆրատի իչինտէ պատ-էթ-թէվզի , գուտրէթսիզ օլանլար զիւհուրինտէ անըն հիսսէսի եինէ թէքրար թէվզի իլէ ալընաճաղինտէն ,

Պու ճիհէթ իլէ իպթիտայի թէվզիտէ (վէրկինին իք տէֆա , հէր քէսէ թագսիմ օլտըղը վագըլթտա) օ մաղուլէ մէլհուկաթ

իշխան (պէլքի վերկիսինի վիրմէյէ գուտրէթսիզ քիմնէլէր զուհուր իտէպիլիր տէյու) իհթիյաթէն վիրկույէ շէյ զամմ իլէ թէվզի իթմէք լէազըմ կէլմէյէճէյինէ :

Վէ քէօյէրճէ վէ մահէլլէլէրճէ խօճա, վէ ճամի վէ քէլիսա մասրաֆը կիպի շէյլէրին տախի վիրկույէ թօգուռուր եէրի օլմայուպ, անլէրին էհալիի մահէլլէ ու գարիլէ պէյնլէրինտէ դօմչուճա պաշգաճէ թէսվիլէսինէ պագմալէրի իգթիզա իտէճէյինէ պինաէն, վիրկույի մուգայյէտին (տէֆթէրտէ գայտի օլան վերկինին) հիյնի թէվզիինտէ, միգտարի իւզէրինէ պէօյլէ շէյլէր իշխան պիր ագչէ վէ պիր հապպէ զամմը ճաիզ տէյիլ տիր :

Տէօրտիւնճի մատտէ : Հէր մահէլլէ ու գարիլէսին վիրկույի սէնէվիսինին միգտարի նէ իսէ, օն դըսմէ թագսիմ, վէ մարթտան պէտ իլէ քէանուռնի էվվէլ (դեկտեմբեր) զայէսինտէ արգասը ալընմագ իւզէրէ օն թագսիթէ ըապթ օլունարագ, հէր մահէլլէ ու գարիլէսին հիսսէի վիրկուսինի միւպէյյին իպթիտա վիրիլէճէք օլան, վէ իքինճի պէնտտէ կէօսթէրիլէն մազպաթալէրի պալէասինէ իշպու թագսիթէր եազըլաճագ, վէ պյնիլլէ թահսիլտարլէրին տէֆթէրլէրինտէ տախի իշարէթ օլունաճագ տըր :

Վէ հէր մահէլլէ ու գարիլէսին եէքիւն վիրկուսի թէմամիյլէ \ . ա թագսիմէ գապիլ օլմայուպ, պազըսինին քիւսուրաթի օլտըղը հալտէ, օ մագուլէ քիւսուրաթ հիսապէ գօնմայուպ սօն թագսիթ իլէ պէրապէր իսթիֆա գըլընմագ, եանի, մէսէլա պիր մահէլլէ վէ եա գարիլէսին վիրկուսի \ . Գ ղուրուշ օլսա, պունուռն \ . ա թագսիմինտէ հէր ճիւզիի \ . Գ ղուրուշ օլուպ, ֆաղլա գալաճագ ղուրուշի \ . ա թագսիմ իլէ թահսիլինտէ վիրիլէճէք էտա թէգքիրէլէրինէ ույմայաճաղինտէն, իշպու ղուրուշ պիլիլապէ սօն թագսիթ \ \ Վ ղուրուշ օլմագ իգթիզա իտէճէք,

Վէ իշտէ ղուրուշճէ \ . ա թագսիմ գապուլ իթմէյէն քիւսուրաթ պէօյլէ եաիլլաճագ տըր,

Պէչինճի մատտէ : Պէնտի սապըգտէ պէյան օլունարըղը

վեճհիլէ հէր մահէլլէ ու գարիլէնին հիսսէի մաթրուհէսի (թարհ օլմուշ օլան հիսսէսի) միւսսավաթէն \ . սէհիմէ թագսիմ օլունարագ , \ . թագսիթ իլէ ալընմագ իթթիխագ օլունան իւսուլի իճապինտէն իսէսէ ,

Էքսէրի քէօլէրտէ եալընըզ զիրաթ ու հէրասէթ էսհապինտէն օլանլար հիսսէի վիրկուլէրինին Մարթ վէ Նիսան վէ Մայիս վէ պէլքի Հազիրան թագսիթլէրի մահսուլիզ զէմանէ միւսատիֆ օլաճաղի (օղրայաճաղի) ճիհէթլէ, պու թագսիթլէր իչիւն մահէլլէ վէ գարիլէճէ իսթէնիլէճէք մէպալիզ , էքսէ , ըիյա գասապալէրտէ էսհապի սէրվէթ ու թիճարէթ ու սանաթ , վէ գուրատէ էրպապի իգթիսար ու սէրվէթ հիսսէլէրինտէն իսթիֆա իտիլմէք (եանի գուսորէթլիլէրինտէն վէ զէնկինլէրինտէն ալընմագ) լէագըմ կէլէճէլինտէն ,

Պու գախտէնին միւնսիֆանէ վէ միւտագըզանէ (ինսաֆլը վէ տըգգաթլը թուլթուլմագ իւզրէ) իճրասիլլէ , մահսուլ վագթիլտէն մուգատտէմ եէսինտէ մալի վէ մահսուլի օլմայան էհալինին թագլիզ իտիլմէմէսինէ (սըգըշտորըլմամէլէրինէ) տըգգաթ օլունաճագ տըր :

Սղթընճի մատտէ , Մահէլլէ վէ գարիլէլէրճէ հէր շախսըն հիսսէի վիրկուսինտէն հէր թագսիթէ գաշ ղուրուշ իսապէթ իթմիշ իսէ , թէէտիլլէ օլունտուգճէ միւլթարլէր թարաֆինտէն , վիրկուսի թագսիթինի վիրէնլէրէ իթա օլունմագ , վէ սէնէտ օլարագ եէտլէրինտէ գալմագ իւզրէ, պու քէրրէ էսս թէգֆիրէսի նամիլլէ , վէ պէհէրի պէշէր ղուրուշ իթիպարիլլէ թէրթիպ ու իճատ օլունան մաթպու եվրագտէն լիւզումի գասար էվրագ հէր Սանճաղէ կէճնտէրիլմիշ ,

Վէ Սանճագ-պաշլէրինտէն տախի հէր գազանըն հիսսէի վիրկուսինէ գըյասէն լիւզումի միգտարիլին Գազա-պաշլէրինէ իրալը մուգարրէր պուլունմուշ օլտըղինտէն ,

Պու էվրագ Գազա-պաշլէրինտէ հրֆղ իլէ հէր մահէլլէ վէ գարիլէնին մալի վիրկուսինտէն թագսիթլէրի հիւլուլ իտէն (կէլէն) մէպալիզ իչիւն , իպթիտայի թագսիթտէ իգթիզասի միգտար էսս թէգֆիրէսի էվրագը , մահէլլէ վէ գարիլէ միւլթարլէրինէ թէսլիմ օլունաճագ տըր :

Վէ՛ մահելլէ վէ գարիյէլէրճէ տախի հէր քէսին հիսսէի վիր-կուսինտէն հէր թագսիթէ իսապէթ իտէն ագչէյի միւխթարէ վիրմէսի ,

Վէ հէր պէշ զուրուշ իշիւն պիր հսա-թէզֆիտիսի ալմասի , վէ թէզքիրէ ալմասուրգճէ ագչէ վիրմէմէսի Էֆրատի Էհալիյէ (հէր քէսէ) կիւղէլճէ թէֆհիմ օլունարագ (անլատըլարագ) հէր քէս վիրկուսինի կէթիւրիւպ միւխթարէ վիրէճէք ,

Վէ գազա թարաֆինտէն կէօնտէրիլէն հսա թէզֆիտիսիմսէն թէսլիմ իթտիյի ագչէ միգտարի քեաղիտին արգալէրինի պաշ-գա պաշգա միւխթար միւհրիյլէ թէմհիր իթտիրտիքտէն սօն-րա ալուպ , սէնէտ մէգամինտէ նէզտինտէ հրֆզ իտէճէք տիր ,

Վէ պիր ատէմ մէսէլա , էլլի զուրուշ վիրտիյի հալտէ , օն լատէտ թէզքիրէյի պաշգա պաշգա քէսիւպ վիրմէյէ հաճէթ օլմայուպ , օն տանէսի պիր եէրտէ օլտըղը հալտէ , արգալէրի միւխթար միւհրիյլէ մէմհուր օլմագ իւղէրէ ագչէյի վիրէնէ ի-թա օլունաճագ տրր ,

Միւխթարէր տախի ագչէ թօփլանտըգճէ եանընտէ թէվ-գըֆ իթմէյիւպ (ալը գօմայուպ) նիզամինէ թէվֆիգան , վագ-թի մուայյէնինտէ , մէնսուպ օլտըղը Գաղանըն մալ-սանտըղինէ թէսլիմ իտէրէք , թէսլիմաթինի , եէտինտէ օլան մազպաթանին զահրինէ թահրիր ու թէմհիր իթտիրէճէք տիր ,

Վէ զիբը օլունան հսա-թէզֆիտիշէրի պէշէր զուրուշլուգ օլուպ , եիւզտէ պէշ վիգտարի պիրէր զուրուշլուգ օլմագ իւ-ղէրէ թապը իթտիրիլմիշ իտէտէ , իշպու պիրէր զուրուշլուգ թէզքիրէլէր քիւսուրաթ իշիւն իսթիմալ օլունաճագ (գուլլա-նըլաճագ) օլուպ ,

Պինաէն-ալէյհ , հէր շախսըն հիսսէի վիրկուսինտէն պէհէր թագսիթտէ վիրէճէյի ագչէնին միգտարի պէշէր զուրուշ-լուգ թէզքիրէլէրէ ոլտուրուլմագ , վէ աշաղը եօգարու քիւ-սուրաթի օլուր իսէ , իրթէսի այտէքի թագսիթլէրտէ թէգաս իտիլմէք (էօտէշիլմէք) իգթիզա իտէր ,

Նէտինճի մաստէ , Պիր մահելլէ ու գարիյէնին հէր թագ-սիթտէ հիւլուլ իտէն հիսսէի վիրկուսի քէամիլէն թէսլիմի-պանտըգ օլունամամը իսէ , եա ագչէ թահսիլ օլունուպ միւխ-

Թարին եէտինտէ գալմը յաւազ, վէ եախօտ օ միգտար ազչէ իչիւն միւսթարին եէտինտէ, հէնուզ մահէլէրինէ վիրիմէ-միշէ քա-թեզիւրէսի եւրագը պուլունմագ թապի խոիլինտէն, օլ մահէլլէ վէ քէօյէ տէր-հալ թահսիլտար կէօնտէրիլիւպ, էյէր օլ ազչէ թահսիլ օլունուպտէ միւսթար զիմմէթինէ կէ-չիւպ միւտտէթի մուայյէնէսինտէն զիյատէ քէնտիւսինտէ գալմը իսէ, պատ-էլ-մուհաքէմէ հազգընտէ գանունէն թէ-րէթիւպ իտէն մուամէլէնին իճրասը:

Վէ էյէր միւսթար զիմմէթինէ կէչմէյիւպտէ էֆրատի միւքէլիֆին իւզէրինտէ գալմը իսէ, չիւնքի, վագթի թէ-գասիթինտէ հիսսէի վիրկուսինի վիրմէմիշ օլանլէրին եէտէ-րինտէ պօրճլարի միգտար էտա-թէգքիրէսի պուլունմայաճա-ղինտէն:

Վէ պու մագուլէլէրին վագթինտէ պօրճինի վիրմէմէսի ի-քինճի թագսիթտէ թէապյ յիւն իտէճէ յինտէն (աչըղա չըգաճա-ղինտէն), թահսիլտար տախի մէվճուտ օլտըղը հալտէ, օ ատէմ իթիլար մէճլիսինէ ճէլպ օլունուպ, եինէ վիրմէտիլի, վէ ի-քինճի վէ իւչիւնճի թագսիթտէ տախի պու վէճհիլէ թէաան-նիւտ իլլէտիլի հալտէ, կէչմիշ իշպու իւշ թագսիթ իլէ անը միւթէաագըլպ (արգասընտան) կէլէճէք թագսիթլէրտէն իքի-սի, օ ատէմին հազգընտէ ֆէսիս օլունարագ, քէնտիւսի Րէէսի-Գաղայէ կէթիւրիլիւպ պէշ թագսիթ պիրտէն իսթէնիլէճէք,

Վէ եինէ վիրմէտիլի, վէ իգթիտարի օլուպտէ թէաաննիւտ (ինատ) իլլէտիլի Հիւքիւմէթ նէզտինտէ սապիթ օլտըղը, վէ քէֆիլ վիրիւպ թէէմին իտէմէտիլի հալտէ, օլ ատէմին նիհայէթ օն պէշ կիւնի կէչմէմէք իւզէրէ հապսիլլէ (մահպէսէ գօնուլ-մասիլլէ) զիմմէթինին իսթիհասի (թահսիլ օլունմասը) լէաղըմ կէլէճէք աիը:

Վէ մուայյէն օլան թէգասիթտէն պէչինճի թագսիթտէ տա-խի պօրճինի կէրէք պաղէն վէ կէրէք թէմամէն էտա իթմէ-միշ օլան քիմնէլէրին տախի, քէաֆֆէի թագսիթլէրի ֆէսիս իլէ, օլ հալ ու հիյնտէ (օ զէման) պիր սէնէլիք պօրճի թէմամէն իս-թէնիլիւպ, վիրմէտիլի հալտէ, թահսիլտար մաարիֆէթիլլէ Րէէ-սի-Գաղայէ ճէլպ օլունուպ, իգթիտար ու թէմէրիւտի (վագթի օլուպտա էօտէմէյէ ինատ իլլէտիլի) քէզալիք նէզաի Հիւքիւ-

մէթոտէ թէհագգուգ իթտիքտէն սօնրա թէհտիյէսինէ Հիւ-
քիւմէթի թէհմին իտէր իսէ քէֆալէթէ րապլթ օլունաճագ
(քէֆիլի ալընաճագ) :

Վէ թէհմին իտէմէտիլի թագտիքրէ քէզալիք օն պէշ կիւն
հապս ու թէվգըֆ գըլընաճագ տըր :

Վէ պու միւտտէթ զարֆինտէ եինէ պօրճինի թէսվիյէ
իթմէտիլի հալտէ մէտլունին էմլաքինտէն (պօրճլունուն
միւլքլէրինտէն) վէ չիֆթ ու զիրաթէ միւթէաալլըգ ալէաթ
ու էտէվաթինտէն մաէսաա, էմլալի մէնգուլէսինտէն. (պիր եէր-
տէն պիր եէրէ թաշընր կէօթիւքիւլիւր օլան մալլէրինտէն)
իթթիյար-մէճլիսի մաարիֆէթիլլէ տէյնինէ քիֆայէթ իտէճէք
միգտար շէյ պիլ-իֆրազ (պօրճունու էօտէյէճէք գատար մալ
այըրարագ) : Գաղա-իտարէ-Մէճլիսինին ինզիմամի մաալիւմա-
թիլլէ (խապէրի օլմասիլլէ) չարչուտէ տէլլալ մաարիֆէթիլլէ
ալէնէն պիլ-միւզայէտէ (սուլթան մէզատընտէ) սաթըլուպ,
էսմանի (պէտէլ ագչէսի) զիմմէթինէ մահսուպէն Մալ-սան-
տըղինէ պ-իթ-թէսիւմ, մէնսուպ օլտըղը մահէլլէ վէ եա գա-
րիյէնին հիսապի իչիւն սէնէտաթի վիրիլէճէք ,

Վէ ֆագլասը գալուր իսէ սահիպինէ թէսլիմ օլունաճագ տըր :

Սէքիզինճի մատտէ, Հէր մահէլլէ վէ գարիյէնին վիրկույի
սէնէվիսի, թէգասիթի մաւայյէնէսի իչինտէ թէմամէն իսթիհ-
սալ ու իսթիֆա իտիւմէք (պիթիլիլմէլէրի) լէազըմէտէն իսէտէ :

Շայէտ, պատ-էթ-թէվզի (վէրկինին հէր քէսէ թարհ օլուն-
սըրֆինտէն սօնրա) էֆրատի իչինտէ, թէզայիւրի էհվալ ճիհէ-
թի վէ եա սաիր ալարիզ (հալտէն տիւշմէք վէ աքսի վուգուաթ-
լար) սէպէպիլլէ պօրճինի վիրէմէյէնլէր օլուպտէ, մաադի-
րէթի (սահիհէն էօզիւրլի օլտըղը) թաստիգ գըլընտըղը հալտէ,
չիւնքի, եօգաբուտէ զիքր օլունտըղը իւզէրէ հէր մահէլլէ ու
գարիյէնին վիրկուսի հէյէթի-իւմուլիյէսինտէն թալէպ օլուն-
տըղը ճիհէթլէ ,

Օ մագուլէ մահէլլի թահսիլի օլմայան (պիթիլիլէճէք եէրի
զալմայան) ագչէ, Գաղա-իտարէ-Մէճլիսինին մաալիւմաթիլլէ
էն նիհայէթինտէքի թագսիթ իչինտէ եինէ մահէլլէ վէ եա
քէֆիւն էֆրատինտէն իսթիհսալ իլէ գափատըլաճագ ,

Վէ տէֆթէրլէրտէ օլան էսամի իւզէրինէ զամայիմի (եանի օ մագուլէ պօրճլունուն հիսսէսինոտէն թօլայը օլ մահէլլէնին ատէմլէրինին թիւմ պօրճի իւզէրինէ կէլէն զամմիլլէլէրի) վէ սէ-պէպի օլ վէճհիլէ կէօսթէրիլէճէք տիր :

ՖԱՍԻԸ ՍԱՆԻ

Պէտէյաթի աւերիյյէնին սուրէթի քեվզի վէ քանսիլիյի, վագրի քեզասիքինէս իփայի շէյն իքմէյէնլէրին միւնազաթինի պէյան իսէր :

Թօգուզունճի մատտէ, Պէտէլաթի ապքէրիյլէնին, պէհէր սէնէ Խլուլ (Սեպտեմբեր) իշինտէ թէվզիլլէ թագսիմինէ պաշ-լանըմագտէ իսէտէ, վիրկու միսիլլիւ պու տախի պիր սէնէնին մալի օլտըղը հալտէ մալի-վիրկունին Մարթտան, վէ պունուն Խլուլտէն իթիպար օլունմասինտէ խալգճէ վէ գայտճէ տիւր-լիւ գարըրըգըրգ վուզուինտէն պաշգա, սէնէնին Խլուլինտէն պէտի իլէ սէնէ ախիրինէ գատար արգասինին ալընմասինտէ տախի տիւրլիւ միւլքիլաթ օլտըղինտէն,

Վէ էքսէր եէրլէրտէ էլ հալէթիւ-հազիհի (պու կիւնքի կիւն) իշպու պէտէլաթի-ապքէրիյլէ հէր նէ գատար Խլուլ իթիպարիլլէ թէվզի օլունմագտէ իսէտէ, թահսիլաթինէ տա-հա մուգատտէմլէրի (իլուլտան տահա էվլէլ) պաշլանըլտը-ղինտէն, պու տէֆա վագըլ օլունան թագսիթ իւսուլլի իճա-պինճէ, վիրկու իլէ պիրլիքտէ եիւրիւմէք իւզէրէ պէտէլաթի-ապքէրիյլէնին տախի Մարթտան պէտի իլէ վիրկու կիպի օն գըսմէ թագսիմ օլունմասի լէաղըմ կէլմիշ օլմաղին :

Թէպաէի-ղայրի-միւսլիմէ օլան մահէլլէ վէ գարիլլէլէրին հիւ-սէի պէտէլաթի ապքէրիյլէսինի միւպէյլին Սանճագ-իտարէ-Մէճլիսինտէն նիւմունէսինէ թէվֆիզան կէլէճէք մազպաթա-լէր, Գազալէրտէ օլան գույուտիլլէ պատ-էթ-թաթպիգ-Գազա-ճէ եափըլմասը իճապիտէն մազպաթալէր, Գազա-իտարէ-Մէճ-

լիսինտէն Մարթ իպթիտասինտէ թանգիմ օլունուպ, վէ վիրկու միսիլիւ պալէասինտէ. թագսիթլէրի կէօսթէրիլիւպ, մահէլլէ վէ գարիյէլէրէ կէօնտէրիլէճէք :

Վէ պէտէլաթի-ապքերիյյէյէ մախսուս օլան նսա-քնգիրն-շնրի ընքլի քեաղիտ իւզէրինէ մաթպու օլտըղինտէն, հէր մահէլլէ ու գարիյէնին պէտէլաթի-ապքերիյյէսինտէն թագսիթլէրինէ իսապէթ իտէճէք մէպալիղ գաշ ղուրուշ իսէ, անա կէօրէ իգթիզասը գատար էվրագ, Գազա-Պաշէրինտէն թահսիլտարլէրէ թէսիմ իլէ, թագսիթ իպթիտալէրինտէ մահէլլէ ու գարիյէլէրէ կէօնտէրիլիւպ, թագսիթի իշինտէ ազշէլէրի, մահէլլէ ու գարիյէնին հէյէթի իւմումիյյէսինտէն թալէպ օլունաճագ տըր :

Օնունճի մատտէ, Պէտէլաթի մէգքիւրէնին սուրէթի թահսիլիյյէսի, վէ թէպասիթինի վազթիլլէ վիրմէյէնլէրէ լէազըմ կէլլէն մուամէլաթին քէյֆիյէթ ու էհվալի միւթէֆէրիէի սաիրէսի, վիրկու հագգընտէ պէյան օլունան գաիտէնին այնի (թըպգըսը) օլտըղինտէն, օ գաիտէյէ թաթպիզան իգթիզալէրի իճրա,

Վէ պէշինճի մատտէտէ (164, 165, սահիֆէլէրսէ) պէյան օլունտըղը վէճհիլլէ իքթ թագսիթլէր իշիւն, էսհապի զիրաէթ ու հէրասէթ թագյիգ իտիլմէյիւպ (սըգըշտըրըլմայուպ) միւմքին մէրթէպէ էսհապի թիճարէթ ու սէրվէթտէն իսթիֆա (զէնկինճէ պուլունանլէրինտէն պիթիրիլմէսի),

Վէ սէքիզինճի (*) մատտէտէ իզահ ու պէյան գըլընտըղը վէճհիլլէ պէտէլաթի մէգքիւրէտէն, պատ-էթ-թէվզի սահիհէն մաաղիրէթի մուսատտագ (վիրէմէմէյէ էօղլիւրիւ օլտըղը հիւքիլմէթճէ թաստիգ օլմուշ) օլանլէր պուլունտըղը հալտէ, օ մագուլէլէր հիասէլէրինին տախի պէնսի մէգքիւրտէ կէօսթէրիլալի վէճհիլլէ, սօն թագսիթտէ պէհէմէ-հալ թէպլիյէսի չարէսինին իսթիհասալինէ իթինա գըլընաճագ տըր :

(*) Կէչէն 168 ինճի սահիֆէյէ նաղար օլունմասի :

Էնվալի միտիյի քանսիյաթի իշխն իսթիխսամ օլունանագ քանսիյ-
սարիերին սըփեթ ու հարեֆեթիերի, վե վեզայիֆի մեհմուրիյեթիերի հազ-
զունսե քեալիմսթ սիր

Թահսիլտարլէրին լէազըմ օլան սըֆաթի իւմումիյէսի :

Պիրինճի պէնտ, Էվլէլա եիրմի եաշինտէն եօզարը օլուպ,
վիճուտճէ սէգամէթ ու իլլէթտէն սալիմ օլմագ, (ազսագ թօ-
փալ վէ իլլէթի օլմամագ),

Սանիյէն, հիւքիւմէթ իշինտէ իսթիխտամէ էլ վիրէճէք լիյա-
զաթի զաթիյէ, վէ իսթիգամէթի գալիյէ վէ ֆիլիյիյէսի
(սէօզտէ սէօհպէթտէ վէ ամէլտէ թօղրուլուգ իւզէրէ պու-
լունմագ) վէ սիր եհվալի շախիյիյէսի մաթլուպէ միւվաֆըգ
պուլունմագ, Սալիսէն, մութլագա թիւրքճէ եազը եազմագ վէ
տէֆթէր եափմասինի պիլմէք, Վէ ըապիէն, գալի քէֆիլ վէ
սէնէտ վիրմէք խուսուսէրի տիր :

Պու էվսաֆ իլէ միւթթաարֆ (պու տէօրթ խասսէ իւզէրին-
տէ օլան) թէպաէի Տէվլէթի-ալիյիյէտէն իսլամ, վէ խըրիսթի-
յանաէն մահէլլէրինճէ միւնասիպ կէօրիւնէնլէր թահսիլտար-
լըղէ ինթիխապ օլունանագ տըր :

Իքինճի պէնտ, Վիլայէթ տսփիլինտէ քէալին մահէլլէրտէ
իսթիխտամ օլունանագ թահսիլտարլէրին, պէհէր Սանճագ-
Մէրքէզի իշխն պիրէր նէֆէրի տանճագ-պաշ-քանսիյսարի
նամիլլէ մագարրի-Միւթէսարըրֆի (միւթէսարըրֆըն օթուր-
տըղը հիւքիւմէթ եէրի) օլան, վէ իշպու սանճագ-պաշ-թահ-
սիլտարլէրտէն մաէտասի, գազա պաշ քանսիյսարի նամիլլէ
Գաիմմէգամ մագարրի օլան Գասապէլէրտէ պուլունանագլէր
տիր :

Վէ Իքինճի սընֆը սիւվարի վէ փիյատէ օլմագ իւզէրէ Իքի
նէվի օլարագ, քէզալիք Սանճագ-Պաշլէրինտէ գուլլանըլա-
ճագ տըր :

Իւշիւնճի պէնտ, Թահսիլտարլէրին էլպիսէ վէ էսլիհէ վէ
պիրէսի, վէ սիւվարիսինին էսպ (աթ) վէ մա-լէզիմէսի քէնտիւ-

Թարափլերինտէն թէսվիյէ օլմագ իւզէրէ պիր հէյէթի միւն-
թագէմէտէ օլմասի լէաղըմ կէլէճէյինտէն,

Սանճագ վէ Գաղա Պաշ-Թահսիլտարլէրինին, վէ փիյատէ
սընֆընըն սէթրի վէ փանթօթն, վէ սիւվարի սընֆընըն փօթուր
վէ չէփքէն օլմագ, վէ սընրֆլէրինէ կէօրէ եէքսիկէրինտէն
(պիրպիրինտէն) ֆէրգլի պուլունմագ իւզէրէ պիր ընքաւ
չուգա, վէ եախօտ ապատէն եափրլաճագ տրր:

Վէ իշպու էլպիսէ իլէ գըլըճ գայիչի վէ տէֆթէր չանթէսի
վէ սաիրէսինին մէսարիֆի նէյէ պալիզ օլուր (գաշ զուրուշա
չքգար) իսէ մահ-պէ-մահ մաալլէրինտէն իսթիֆա գըլընաճագ
տրր:

Տէօրտիւնճի պէնտ: Հէր գաղատէ պուլունան թահսիլ-
տարլէրին վէգայիֆի մախսուսէլէրինի թէմամիլլէ իֆա իլլէ-
տիքլէրի Գաղա-Գախմմէգամի թարափլինտէն թաստիգ օ-
լունուր իսէ, հէր այ պաշինտէ մաալլէրի պա-սէնէտ մահէլլի
մալ-սանտըղինտէն վիրիլիւպ, օլ գաղատէ միւսթախտէմ օլան
զապլթիյէ-ապքէրինին ալլըգ տէֆթէրինէ իտխալ իլէ, մուամէ-
լաթի գալէմիյէսի իճրա օլունաճագ տրր:

Պէշինճի պէնտ: Սանճագ-պաշ-Թահսիլտարլէրիլլէ պիրինճի
սընրֆ թահսիլտարլէր, թահսիլինէ մէէմուր օլտուգլէրի էմվալ
իչիւն վիրիլէննիւմուսէսի վէճհիլլէ տէֆաթիրի մախսուսէ թու-
• թաճագլէրի միսիլլիւ,

• Հէր գաղանըն ըիւսիւմի միրիյէսինի տախի Սանճագ-պաշ-
լէրինտէ Մալ Մէէմուրլէրի վէ Գաղա-Պաշլէրինտէ Գաղա Գախմ-
մէգամլէրի թահթի նէզարէթինտէ օլարագ իտարէ վէ թահսիլէ,
պունլէր մէէմուր օլտըղինտէն, ալ-էտ-սէվամ Սանճագ վէ
գաղա-պաշլէրինտէ սանտըղ-էմինլէրի վէ հիսապ-քէաթիպլէրի
իլէ պիրլէքաւ պուլունուպ,

Թագսիթի կէլիշ միւրէթթէպաթի արամագ, վէ լէտ-էլ-
իգթիզա Գախմմէգամէ խապէր վիրմէք, վէ ագչէ թէսլիմ օ-
լունտուգճէ հէր մահէլլէ վէ գարիյէնին թէսլիմաթինի գայտ
իթմէք, վէ վիրկու վէ իանէ վէ աշարտէն, թագսիթի կէշմիշ
քէօյլէրէ թահսիլտար իրսալիլլէ իճրայի թահգըղաթ իլլէմէք,

վէ ըրևսումի-միբիյյէ-Ժ ուրնալ տէֆթէրլէրինի եափմագ վաղի-
ֆէլի աալիյյէսի օլաճագ տըր :

Վէ սընֆի սանի թահսիլտարլէրի տախի պուշլէրին իտարե
վէ գօմանտեսիհտէ պուլունաճագ տըր :

Ալթընճը պէնտ : Հէր գազանըն հալի օլտըղը գուրա, սիւ-
վարի, վէ իճապինէ կէօրէ փիյատէ թահսիլտարլէրին մէվճու-
տինէ թաթպիգան իքի վէ եա իւչ վէ եա տահա զիյատէ վէ
նօգսան գօլ ու ճիհէթլէրէ թագսիմիլէ :

Հէր գօլ եէքտիկէրինէ մուլանէթ իթմէք իչիւն իքիչէր
թահսիլտարէ իհալէ գըլընաճագ :

Վէ գասապէտէ օլան մահէլլաթ աախի լիւզումինէ կէօրէ
փիյատէ թահսիլտարլէրէ թախսիս օլունաճագ տըր :

Վէ հէր թահսիլտարին մէէմուր օլտըղը գօլտա գաչ գարի-
յէ վէ եա մահէլլէ վար իսէ, հէր պիրինին վիրկու վէ իանէ վէ
աչարինին միգտարինի, վէ թագսիթլէրինին քէյֆիյաթինի
միւպէյյին նիւմունէսի վէճհիլէ պաշգաճէ պիրէր մաթպու-
էլ-տէֆթէրլէրի, չանթէլէրինտէ պուլունաճաղինտէն, հէր
թագսիթմէն սանտըղէ թէսլիմաթ վուգու-պուրուգճէ օ
տէֆթէրլէրէ տախի գայտ օլունաճագ տըր :

Եէտինճի պէնտ : Սընֆի սանի թահսիլտարլէրի, սընֆի էվ-
վէլ թահսիլտարլէրիլէ Սանճագ-Պաշ-թահսիլտարլէրինին ռէէ-
յինէ թապի օլաճագլէրի միսիլլիւ, ճիւմէսի հէյէթիլլէ պու-
լունտըղը Գազա-Գախմմէգամինին էմրի ալթինտէ օլաճագլէ-
րինտէն :

Գանղի սընրֆ թահսիլտարլէրտէն օլուր իսէ օլսուն մէէմու-
րիլէթինի ինֆաղ ու իճրատէ (եիւրիւթմէքտէ) պիլա-սէպէպի
սահիհ թէրտիսի վէ գուսուր իտէր իսէ, իլք տէֆասինտէ թէն-
պիհ ու թէվպիլիս օլունուպ, իքինճի տէֆասինտէ պիր այլըգ-
մաաչի միգտար ազչէ ճէզա, քէնաիւսինտէն ալընմագ, վէ
եինէ միւթէնէպպիհ օլմագ, վէ եախօտ օլունան թէնպիհհաթի
աատէմի իթաաթլէ (տինլէմէմէզլիք իլէ) իճրա իթմէզ իսէ մէէ-
մուրիլլէթինտէն թարտ օլունմագ լէաղըմ կէէճէյինտէն :

Թահսիլտարլէրտէն պիրինին ատէմի թէգայիւտէ (հաճէթ-
սիղ սուրմաղա) տաիր պէջլէ պիր հարէքէթի վուգուինտէ

Մէծլիսի-Իտարէտէ պ-իթ-թէտգըզ սապիթ օլտուգտան սօնա-
րա , պա-մազպաթա Միւթէսարըրֆըզտէն իսթիզան օլունա-
րազ , իճապի իճրա գըլընաճազ ,

Վէ պու մագուլէլէրտէն պիւրէր այլըզ միդտարի ճէզա
սիսզ օլունմուշ օլան մէպալիզ (ազչէլէր) , մազսլաթասիլլէ
Րէէսի-Սանճաղէ կէօնտէրիլէրէք , մէրքէզ օթասինտէ էմանէ-
թէն հըֆզ իլէ , սէնէ ախիրինտէ , օ Գազանըն թահսիլտարլէ-
րինտէն իֆայի հիւսնի խըտմէթ ու ղայրէթ իթմիշ օլան հէր
քիմլէր իսէ , խըտմէթ ու ղայրէթլէրի տէրէճէսինէ կէօրէ ան-
լէրէ թագսիմ օլունաճազ ,

Վէ պու մագուլէ վուգուլաթ ու իճրաաթին սէնէ ախիրին-
տէ պիր քէրրէ պիրէր ժուրնայի Մէրքէզի-Վիլայէթէ կէօնտէ-
րիլէճէք տիր :

Վէ թահսիլտարլէր հագգընտէ պու վէճհիլէ ճէզանէ ազչէ
ախզի , վէ քէնտիլլէրինին մէէմուրիյէթլէրինտէն թարտի մի-
սիլլիւ մուամէլաթ , միւճէրրէտ մէէմուրիյէթլէրինտէ գու-
սուր ու միւսամէհէլէրի (իհմալլէրի) իւզէրինէ միւթէրէթթիպ
օլուպ , թէօհմէթ ու գապահաթ ու ճինայէթէ միւթէապլըզ
սաիր էհվալտէ միւզթէզաի հիւքմի Գանուռն նէ իսէ , պիլա-
իսթիսնա իճրա գըլընաճազ տըր :

Մէքիզինճի պէնտ : Թահսիլտարլէրին իճրա իտէճէքլէրի մէէ-
մուրիյէթլէրինին վէզայիֆի , պալէատէ պէյան օլունտըղը վէճ-
հիլէ մահտուտ ու մուայյէն օլտըղինտէն ,

Վէ մաալլէրի տախի պու խըտմէթին իւճրէթի պուլունտը-
ղինտէն , թահսիլտարլէր , իշպու իւմուրի թահսիլլէյտէն պաշ-
զա իշլէրտէ գուլլանըլմազ ,

Վէ եախօտ աիկէր մէէմուրիյէթլէրտէ իսթիլսաւամ օլունան
պիր մէէմուրէ թահսիլտար մաալի ալտըրըլմազ միսիլլիւ պիր
հալ ու հարէքէթ վուգու-պուլուր իսէ , միւտտէթի իսթիլ-
տամինտէ վիրիլէն մաաշ քէամիլէն օ մահէլլին Միւքիյէ , Մէէ-
մուրլէրինէ թագմին իթթիլլէճէք տիր :

Թօգուզունճի պէնտ : Քէօլէրէ կիտէն թահսիլտարլէրին
մէէքիւլաթի (եէյէճէք շէյլէրի) վէ շաիր (արփա) վէ սամանթէա-

յինաթի իշխուն էվվէլէմրտէ հէրմահէլլին ըայիճինէ կէօրէ Գազալէր-Մէճլիսի-Խտարէսինտէ ֆիյաթի միւթէալլէ թաղտիր (գարէր պահասը գօնուլուպ) վէ իլան օլունուպ, օ ֆիյաթ իլէ քէօլէրտէ ալտըղը մէէքիւլաթ վէ եէմ պէհասինի էօտէմէյէն թահսիլտարլէրտէն ազչէլէրի ալընտըգտան սօնրա քէնտիւլէրի թէէտիպ օլունաճագ տըր :

Մեհսփիսի Շերիյէ ու Նիզամիյէսէ ըիւյէր ու հիւսն օլունան տա-վայէրսէն ճանիպի Միրի իշխուն ախգի մուգարրէր օլան խարճի սենե-սաթին, վէ մահփիւմին-պիհ օլարագ հիւփիւմէր մասարիֆէրիյէթանսիլ օլունան մեկսսի հուգուզըյէսէն ֆեզալիֆ ճանիպի Միրի իշխուն ալը-նանագ ըիւտումաթի թահսիլիյէսէն սուրէրի խաթիհսալ ու խաթիֆսալ հազընէսէ նիզամնամէ տիր

Մէվատտի հուգուզըյէնին միւթէաալլըգ օլտըղը մահէլլէ-րէ սուրէթի իհալէսի, վէ խարճ ու ըիւսումաթին մահէլլի իս-թիֆասը :

Պիրինճի մատտէ, Քիւշիւք պէօյիւք պիր մասլահաթի հու-գուզըյէ իշխուն էսհապը (տավա սահիպլէրի) թարաֆինտէն Գազալէրտէ Միւտիրէ, վէ Սանճագ-Պաշլէրինտէ Միւթէսար-րըֆ վէ եա Մուավինինէ թահրիրէն վէ եա շիֆահէն (եազու իլէ եախօտ լիսանէն պէյան իթմէք իլէ) միւրաճաաթ օլուն-տուգտէ, զաթի մասլահաթ մէհքէմէի-Շէրիյէյէ (Շէրի-շէրիֆ մէհքէմէլէրինէ) միւթէաալլըգ իսէ օրայէ, վէ Նիզամէն ըիւ-յէթ օլունաճագ իսէ, Գազալէրտէ տէաավի (մեճլիսլէրինէ) վէ Րէէսի-Սանճագլէրտէ Թէմիլգի-Հուգուգ մէճլիսլէրինէ, վէ թիճարէթէ տաիր իսէ Րէէսի-Լիվատէքի Մէհքէմէի-Թիճարէ-թէ հէվալէ գըլընուպ,

Միւթէսարրըֆ վէ Մուավինլէրի վէ Գազա-Գաիմմէգամլէրի հիշ պիր մատտէի հուգուզըյէյէ ըիւյէթ ու հիւքմ իթմէյէ-ճէքլէր տիր :

Յէգաթ տէալա օլունան շէյին գըյմէթի գըրգ. զուրուչ-լուգտէն աշաղը օլուպատէ, թէրաղիի թարաֆէյն իլէ (էքի թարաֆըն հիւսնի ըիզասիլյէ) թէսվիյէ օլունուր իսէ, պիլա-հէվա-լէ սուլհէն (սուլհ օլմագ իւզրէ) պիթիւրիլիւպ, պու մագուլէ տէաավիի ճիւզիյէի սուլհիյյէ իշիւն հիշ պիր ազչէ ըէսմ ու խարճ ալընմայաճագ տըր :

Իքինճի մատտէ. Թիճարէթ-մէհքէմէլէրինստէն վիրիլէն մագ-պաթա վէ իլամլէրին պէր-մուճիպի նիզամ մուայյէն օլան խարճլէրի, Բէյիս վէ Սզա վէ քէաթիպ վէ խատէմէսի վէզա-յիֆինէ (այլըզլարընա) գարշուլուգ օլարագ, եինէ թիճարէթ-մէհքէմէլէրինստէ ալընուպ :

Պունտան մաէսա հէվալէլի վէ հէվալէսիգ իշէր իշիւն կէ-րէք Մէհաքիմի-Շէրիյյէտէն վիրիլէն հէօճճէթ վէ տէֆթէրի-գասսամվէ իղլինամէ կիպի քէաֆֆէի սէնէտաթի-Շէրիյյէնին :

Վէ կէրէք թէմիյիլի-հուգուգ ու տէաավի մէճիսլէրինստէ կէօ-րիլիւպ, հիւքմ օլունան մատտէլէր իշիւն վիրիլէճէք մագպա-թալէրին խարճլէրի, վէ մահքիւմին-պիհ օլան նիւգուտ ու էշեա վէ սաիրէնին Հիւքիւմէթ մաարիֆէթիլյէ հիյնի թահ-սիլինտէ, ըիւսուլմի-թահսիլիյյէսի (թահսիլինէ միւթէաալլըգ ըէսմլէրի), Գազալէրտէ Տէաավի, վէ Սանճագ-Պաշլէրինստէ Թէմիյիլի-հուգուգ-մէճիսլէրինստէ ալընաճագ տըր :

Իւշիւնճի մատտէ. Մէհաքիմի-Շէրիյյէտէն վիրիլէն վէսայիգ (վէսիգալէր եանի եազուսի շէրան վէ կէրէք նիզամէն գապուլէ շպյան օլան քէաղիտլէր) վէ սէնէտաթի-Շէրիյյէ վէ սաիրէնին, վէ Թէմիյիլի-հուգուգ, ու Տէաավի Մէճիսլէրինստէն իթա գը-լընաճագ (վիրիլէճէք) օլան մագպաթալէրին խարճլէրիլյէ, մէ-պալիղի մահքիւմէնին հիյնի թահսիլինտէ, ալընաճագ ըիւսուլմի-թահսիլիյյէնին թարիիս, վէ նիւմէրօսիլյէ միգասար վէ քէմիլյէ-թի սէպթ ու թահրիր օլունմագ իշուն կէօնտէրիլէճէք մաթպու-լուշ նէվի տէֆթէրլէր, Թէմիյիլի-հուգուգ, վէ եա Մէճիսի-տէաավի քեաթիպլէրինին իտարէսինտէ, վէ խարճ ու ըիւսիւ-մաթտէն հասըլ օլան մէպալիղ հրֆգ օլունմագ իւզէրէ զէքը օլունան մէճիսլէրին օթալէրինտէ պիր սանտըգ իթթիֆսազ օլունուպ :

Պու սանտրդ տախի Մէճլիս-Միւմէյի զլէրինին հէյէթիյլէ թահթի նէզարէթինտէ (ճիւմէսինին նէզարէթի ալթընտա), վէ միւնալէսլէ իլէ (նէվալէթլէ) Միւմէյի զլէրտէն պիրինին հըֆլ ու իտարէսի ալթընտէ պուլունաճագ :

Վէ մէճլիս-քէաթիպլէրի լէազըմ օլան շէյլէրի դայտ ու թահրիր իթտիքտէն Պանրա, զիքր օլունան իւչ գըթա տէֆթէր տախի, իշպու սանտրդէ վազ իլէ հէր ախշամ իւզէրի, քէաթիպ վէ միւմէյի զլէրտէն պիրինին միւհրիյլէ թէմհիր օլունարագ հըֆլ իտիլէճէք տիր :

Տէօրտիւնճի մատտէ : Սէնէտաթի-Շէրիյյէնին , վէ Թէմ-յիզի-Հուգուգ, ու Տէաալի մէճլիսլէրինտէն իթա գըլընաճագ մաղպաթալէրին խարճլէրիյլէ, մէպալիդի մահքիւմէնին (հիւքմ օլունան ագշէլէրին) թահսիլինտէ իսթիֆա գըլընաճագ ըիւսումաթ (ալընաճագ ըէսիմլէր) իչուն , իւչիւնճի պէնտտէ պէյան օլունան մաթպու տէֆթէրլէրին քէնարլէրինտէ, քէսիլիւպ վիրիլմէք վէ դահրլէրի (արգալէրի) միւհրլէնմէք իւզէրէ ուֆագ թէգըրլէրլէր օլտըղինտէն, վէ հէր պիրինէ մախսուս, սըրա նումէրօսի, տէֆթէրինտէ մուհարրէր նումէրօլէրինին այնի օլմագ լէազըմ կէլէճէյինտէն, պու թէգըրլէրլէր տէֆթէրլէր իլէ պէրապէր սանտրգտէ պուլունուպ, մէճլիս-քէաթիպի զիրտէ պէյան օլունաճագ գախտէ իւզէրէ իսթիմալ իտէճէք (գուլլանաճագ), վէ հէր այ նիհայէթինտէ հիսապլինի վիրէճէք տիր :

Մեհաֆիմի շերիյյէ սեհեհսաթիւսեհ ալընաճագ խարճիք

Պէշինճի մատտէ, Մէհաքիմի-Շէրիյյէտէ կէրէք թօղըրտէն թօղըր կէօրիւլէն, վէ կէրէք Հիւքիւմէթ ճանխալինտէն հէվալէ իլէ ըիւյէթ օլունան տէալալէրին սուրէթի հիւքմինի միւթէզամ մին օլան, վէ էմլաք իչուն վիրիլէն հաճէճ (հէօճճէթլէր) վէ իլամաթ վէ տէֆթէրի-գասսամ, վէ իզիննամէ վէլ-հասըլքիւչիւք վէ պիւլիւք քէաֆֆէի վէսայիգ ու սէնէտաթի-շէրիյյէնին հիյնի թանգիմինտէ (եափըլտըղը վազըթտէ), պէր-մուճիպի թէալիմաթ խարճի, գաչ զըշ իտէր իսէ, գապլէթ-թէմ-

հիր (միւհիւրլէնմէզտէն էվլէլ) զահրինէ Նախպ էֆէնտի թա-
րաֆինտէն քէնտի գալէմի իլէ, վէ ըադամ ու քէլիմէ իլէ ի-
շարէթ-օլունարադ(րադամարը եազը իլէ տէ պաղլանարադ),
Գազալէրտէ թօղըճէ Տէաավի-Մէճլիսինէ, վէ Րէէսի-Ղիվատէ
(սանճադ պաշընտէ) Թէմիդի-հուգուգ Մէճլիսինէ կէօնտէրի.
լէճէք տիր :

Վէ Մէհաքիմտէն վիրիլէն կէրէք պու միսիլու սէնէտաթի-
շերիյէտէն, վէ կէրէք սէնէտ իթասը լէազըմ կէլմէյէն տէա-
վալէրտէն, վ-էլ-հասըլ ազ վէ չօգ հէր նէ օլուր իսէ օլուրն
հիշ պիր շէյտէն խարճ, վէ քէաթիպիյէ, վէ գալէմիյէ վէ
իքրամիյէ նամիյէ պիր շէյ ալընմայուպ վէ ալտըրըլմայուպ,

Ֆէգաթ սէնէտաթ եազըլան էվրազը-սահիհէնին գըյմէթի
նէ իսէ սահիպինտէն իսթիֆա գըլընաճադ,

Վէ պիրտէ քէշֆ իչուն մէէմուր իրսալը լէազըմ կէլտիքտէ,
սնըն իչուն իգթիզա իտէճէք, վէ միւտտաի ճանիպինտէն ա-
լընաճադ իւճրէթին միգտարի տախի, թարաֆի Հիւքիւմէթտէն
թէային գըլընաճադ միւպաշըր իւճրէթի իլէ պէրապէր Մէճ-
լիստէ գարարաշտըրըլտըգտան սօնրա ալտըրըլաճադ տըր,

Վէ ճինայէթ մատտէլէրինտէն թօլայը մագթուլ վէ եա
մէճրուհին (էլ էլիյէ էօլմիւշ վէ եարալանմըյէրին) մաարի-
ֆէթի-Շէրիլէ քէշֆի լէազըմ կէլիւր իսէ, պուռուն իչին հիշ
քիմէտէն պիր կէօնէ իւճրէթ ու խըտմէթ ալընմայաճադ վէ
իսթէնիլմէյէճէք տիր :

Սլթընճի մատտէ : Մէհաքիմտէն եաիրլան սէնէտաթին
զիքը օլունան Մէճլիսլէրէ վիւրուտինտէ, զահրլէրինէ օլունան
իշարէթ մուճիպինճէ իգթիզա իտէն խարճլէրի պիւ-իսթիֆա
(ալընարադ), տէֆթէրինէ գայտ օլունտուգտան սօնրա, Նախպ
էֆէնտինին իշարէթի զիյինէ խարճը ալընմըք տըր տէյու
թահրիր, վէ մէճլիս միւհրիլէ թէմհիր իտիլէրէք, վէ պիր քէ-
նալինէ տէֆթէրտէքի սըրանումէրօսի գօնըլարադ, եինէ Նա-
խպ էֆէնտի թարաֆինէ կէօնտէրիլէճէք,

Վէ պու խարճլէրէ մախսուս օլտըղը տէօրաիւնճի մատտէ-
տէ մուհարրէր օլան մագպուզ թէգքիրլէրինտէն պիր տա-
նէսինէ խարճին միգտարի, վէ սահիպինին իսմիլէ քէզալիք

տէֆթերտէ մուհարրէր նումէրօսի թօլտրրըլարագ, վէ զահրի, Մէճլիս միւհրիյլէ միւհիւրլէներէք Մէհքէմէտէն կիտիւպ սէնէտինի ալմագ իւզէրէ ագչէյի թէսլիմիտէն քիմնէյէ վիրիլէճէք տիր :

Վէ անքն իւզէրինէ սէնէտի-Շէրի, Նաիպ էֆէնտի թարաֆինաէն պիթ-թէմհիր սիճիլէ գայտ օլունտուգտան սօնրա, սահիպինէ վիրիլէճէք :

Վէ խարճ իշուն Մէճլիստէն կէօնտերիլէճէք մագպուզ թէգքիրէսի, այ պաշնտէքի հիսապէ գատար հրֆղ օլունաճագ տրր :

Նէտինճի մատտէ, Խշպու մագպուզ-թէգքիրէլէրի Մէհքէմէտէ ճէմու հրֆղ իլէ, պէհէրրումի այ պաշլէրինտէ Մէհքէմէ-քէաթիպլէրի, տէֆթերլէրիլէ մագպուզ-թէգքիրինի (ագչէ ալընմըշ օլտրղինի պէյան իտէն թէգքիրէլէրինի) ալուպ, մէճլիս-քէաթիպլէ պ-իլ-մուգապէլէ (գարշըլաշտըրարագ) սըհհէթի թէպէյյիւն իթտիքտէն (տօղրու օլտրղը անլտըլտըգտան) սօնրա, նիւմունէսինէ թէվֆիդան միւֆրէտաթ վէճհ իլէ, պիր տէֆթերի եափըլարագ, հապի (իշինտէ կէօս-թերի) օլտրղը մէպալիղ իշիւն էվիլէճէ Մէճլիստէն վիրիլմիշ օլտն մագպուզ-թէգքիրէլէրի տախի օ տէֆթերէ րապթ օլունտուգտան, վէ զիյլի մէհքէմէ վէ մէճլիս-քէաթիպլէրի թարաֆինտէն պատ-էթ-թէմհիր Մէճլիս-Միւմէյյիզլէրի ճանիպինտէն տախի թաստիգ իտիլտիքտէն սօնրա մէճլիսի-Խտարէյէ վիրիլէճէք տիր :

Մէքիղինճի մատտէ, Պէնտի սապըգտէ (կէչէն պէնտտէ) մուհարրէր Մէճլիսի-Խտարէտէ տախի րիւյէթ ու թէտղըզ իլէ սըհհէթի թէպէյյիւն իթտիքտէ, չիւնքի, մէհաքիմտէն վիրիլէն քէաֆֆէի սէնէտաթի-Շէրիյյէնին նիզամէն մուայյէն օլտն խարճլէրինտէն խիւմն եանի, եիւզտէ եիրմիսի քէմաքէան մէհքէմէ-քէաթիպ վէ միւհգիւրլէրինէ ախտ օլտրղինտէն, տէֆթերի-մէգքիւրէ, Մէճլիսի-Խտարէտէն եաղըլաճագ զիյլ մուճիպինճէ պիր այտէ նէ միգտար խարճ հասըլ օլմուշ իոէ խիւմնի (պէշտէ պիրի) Նաիպ էֆէնտի մաարիֆէթիլէ հէյէթի-մէճլիս ի-

չինտէ մէհքէմէ քէթէպէսինէ վէ միւհղիւրինէ թագսիմ օլուն-
մադ իւզէրէ Մէճլիսի-Թէմիլի-հուգուգ, վէ եա Մէճլիսի-Տէա-
ավիյէ, վէ մաէտասի տէֆթէրիյլէ պէրապէր մալ-սանտրղընէ
թէսլիմիտիլէրէք, իքի թարաֆտէն ալընաճադ մադպուգ սէնէ-
տաթի տէֆթէրի մախսուսինէ իշարէթ օլունտուգտան սօնրա
Մէճլիստէքի սանտրղտէ հըֆղիտիլէճէք տիր :

Տեսավի, վէ Թեմիլի-հուգուգ Մեճլիսլիսինէն վիրիյէն մազպա-
րա խարճիքի :

Թօգուգունճի մատտէ : Պիրինճի պէնտտէ զիքր օլունտրղը
վէճհիլէ տէտավիյի հուգուգըյէտէ գըրգ զուրուչտան աշաղը
օլուպտէ սուլէն պիթիւրիլէն իշլէրին հիչ պիր թարաֆէ հէ-
վալէ օլունմայարադ, թէսվիյէսի, վէ պունլարտէն պիր կէօնէ
րէսմ ալընմամէսի լէաղըմ կէլէճէյի կիպի, հէր նասըլ օլուր ի-
սէ օլուն գըրգ զըշլուգտէն միւթէճավիղ օլան, վէ եախօտ
անտէն տուն (տահա աղ) օլուպտէ սուլէն թէսվիյէսի գապիլ
օլմայարադ պահս ու թէսգըգէ միւհթաճ պուլունան նիզամի
իշլէրին, միւթլադա Թէմիլի-հուգուգ, վէ եա Տէաավի մէճ-
լիսլէրինէ հէվալէսի լէաղըմ օլտըղինտէն :

Վէ պունլէրին բիւյէթիլլէ հիւքմլէրի, մազպաթա օլմադ
լէաղըմ կէլէճէյինտէն քէաֆֆէսինին թաֆսիլաթիլլէ եափըլա-
ճադ մազպաթալէրի նիզամնամէի վիլայէթին մէվատտի միւ-
թէատտիտէսինտէ միւնտէրիճ օլտըղը վէճհիլէ, Գազալէրտէ
Գաիմմէդամլէրէ, վէ Սանճադ-պաշլէրինտէ Միւթէսարըրֆ-
լէրէ իթա գըլընաճադ տըր :

Վէ պազի իւմուրի ատիյէ ու ճիւզիյէ (ատի վէ աղ պիր
իշլէր) իշիւն վիրիլէճէք մազպաթալէր, Մէճլիսի-թէմիլի, վէ
Մէճլիսի-տէաավիյէ մախսուս միւհիւրլէր իլէ թէմհիր օլուն-
մադ ճաիզ օլտըղը կիպի :

Պահս ու թէսգըգէ միւհթաճ օլմայան փէք ստի վէ քիւ-
չիւք մատտէլէր իշիւն պիր րէսմ ու հէյէթտէ ուֆադ քէաղիտ
իւզէրինէ զայէթ միւխթասար (փէք գըսսա) պիր իլմու-խապէր
թահիր (եաղըմադ) վէ զիլլի քէզալիք պիւլիւք միւհիւրլէ թէմհիր
օլունմադ տախի ճաիզ տիր :

Օնուհնճի մատտէ : Պէնտի սապրգտէ պէյան օլունան մազպաթա, հիւքմ օլունաճադ մէպալիդին քէմիլյէթինէ, վէ մատտէնին գըյմէթինէ կէօրէ մախսուս օլան էվրագը սահիհէ իւզէրինէ եազըրուպ, մահքիւմին-պիհ օլան մէպալիդին, վէ եա մատտէնին գըյմէթինտէն զուրուշ տէ պիր փարէ հիսապիլյէ խարճը նէ միգտար իտէր իսէ, վէրագաի սահիհէ պէհասիլյէ պէրապէր սահիպինտէն իսթիֆա օլունուպ :

Մազպաթալէր, Գազալէրտէ Գաիմմէգամլէրէ, վէ Սանճադ-Պաշլէրինտէ Մէգամի-Միւթէսարըրֆիյէ իրսալ ու իթա գըլընաճադ :

Վէ զուրուշտէ պիր փարէ հիսապիլյէ ալընան խարճ նէ իսէ, մէհաքիմի-Շէրիյէ խարճլէրի հագգընտէ օլան իւսուլէ թաթալիգան, աէֆթէրինէ գայտ ու իմլա օլունմագլէ պէրապէր, պու նէվի խարճլէրէ մախսուս օլան մազպալու իլմուխապէրլէրինտէն պիր աանէսինէ խարճին միգտարի վէ սահիպինին իսմիլյէ տէֆթէրտէ մուհարրէր նումէրօսի թօլտըրըլարագ, Թարաֆի-Միւթէսարըրֆիտէն, վէ եա Գաիմմէգամ ճանիպինտէն սէնէտինի արամագ իւզէրէ սահիպի եէտինէ վիրիլէճէը տիր :

Օն պիրինճի մատտէ : Մաալահաթին սահիպի, իշպու մազպալու թէգըրիէսինի թարաֆի Միւթէսարըրֆիյէ, վէ եա Գաիմմէգամէ իթա իթտիքտէ, պու թէգըրիէլէր պիր մահէլտէ հըֆը իլէ մազպաթալէրի, եէտլէրինէ իթա գըլընաճադ :

Վէ սահիպի, Հիւքիւմէթ մաարիֆէթիլյէ թահսիլինի թալէպ ու իսթիտա իտէր իսէ պէնտի աթիտէ մուհարրէր իւսուլ իւզէրէ մուամլէ վիւ հարէքէթ օլունաճադ տըր :

Բիւստումի քահսիյիյյեկին սուրեքի խաթիֆասի

Օն իքինճի մատտէ, Աէրէք Մէհաքիմի-Շէրիյէտէ, վէ կէրէք Թէմիլիդի-հուգուգ, ու մէճլիսի Տէաալի, վէ Մէհքէմէի թիճարէթտէն վիրիլիւպ, խարճի-մուալյէնի ալընմըշ օլան հէօճէթ վէ իլամ վէ մազպաթա վէ սէնէտաթի սաիրէ մուճիպինճէ հիւքմ օլունան պիր մալին, վէ սաիր հէր նէվի մէվատաի հուգուգըլյէնին էսհապի (հիւքմ օլունան մալ վէ եա ալաճադ

մատուցած սահիւլէրի) Հիւքիւմէթ մաարիֆէթիյլէ թահսիլինի թալէպ ու իսթիսա իթտիքտէ եւտլէրինտէ պուլունմագ լէազըմ կէլէն սէնէտաթի միւթէպէրէ մուճիպինճէ, նիզամ ու գաիտէի մէրէյյէսինէ (հիւքմիւ եիւրիւմէքտէ օլան նիզամինէ) թէվֆիդան թահսիլինէ թէշէպպիւս օլունմագլէ պէրապէր, չունքի, պու վէճհիլէ թահսիլ օլունան նիւգուտտէն (աղչէլէրտէն), վէ եա մալ վէ եա էշեանըն գըյմէթինտէն ղուբուշտէ պիք փարէ հիսապիլլէ ախըր (ալընմասը) նիզամինտէն օլան թիւսումաթ (թահսիլաթ ըսմլէրի), աղչէնին, վէ եա մալին հիյնի թէսլիմինտէ, վէ եա թէսլիմ օլունմուշ հիւքմիւնտէ թէրաղիյի թարաֆէյն գարարինտէ (ալաճագլու պօրճլու թիզա օլարագ պիւր սուրէթէ ըապըթա վիրիմէսինտէ) ախը օլունաճաղինտէն, Թարաֆէյն (իքի թարաֆ) Մէճիսի Թէմիյիլ, վէ եա Մէճիսի Տէաալիյէ կէճնտէրիլիւպ,

Յրատէ, իսթիսա տէֆթէրի մախսուսինտէ մուհարրէրնումէրօսի սըրասինէ թարիխի, վէ տաին ու մէտյունին (ալաճագլունսն վէ պօրճլունսն) իսմլէրի, վէ սէնէա վէ իլամ վէ մագպաթասի, վէ քէֆիլ ալընաճագ իսէ քէֆիլ, վէ ըհհինի քէյֆիյէթի տէֆթէրինտէ մուհարրէր աչըդ խանէլէրինէ եաղըլուպ,

Աղչէնին թահսիլիլլէ սահիպինէ թէսլիմինտէն, էն-նիհայէթ խանէսինէ նիւմունէսի վէճհիլէ եաղաըրըլարագ քէնտիյէ իմզա վէ եա թէմհիլ իթտիրէլէճէք,

Վէ եաղը պիլմէղ իսէ փարմագ պաասըրըլուպ, օ իշարէթ, քէնտուսինին օլտըլը քէնտու սընֆընտէն իքի քիմնէնին իմզա վիւ միւհրիլլէ թաստիգ իթտիրիլմէք լէազըմ կէլէճէք տիր,

Իշթէ պու վէճհիլլէ մէպալիղի մահքիւմին-պիհա թահսիլ օլունուպ, սահիպինէ թէսլիմ օլունուր իքէն գաշ ղուրուշ իսէ, ղուրուշտէ պիւր փարէ հիսապիլլէ թիւսումաթի միւգթաղիյէսի ախը իլէ (լէազըմ կէլէն ըէսմի ալընմաղիլէ) պէրապէր, պու նէվ ի թիւսումաթէ մախսուս օլան մագպուգ թէգքիլէրէրինտէն պիւր տանէսինէ ըէսմին միգտարի (ըէսմին գաշ ղուրուշ օլտըլը), վէ սահիպինին իսմի իլէ գօչան հիւքմիւնտէ օլան տէֆթէրտէ մուհարրէր նումէրօսի թօլտըրըլարագ, թիւսումի թահսիլիյէյի թէսլիմ իտէն քիմնէնին եէտինէ իթա գըլընաճագ տըր,

Մն իւշիւնճի մատտէ : Թէմյիգի-հուգուգ ու Տէաավի մէճ-լիսլէրինտէն պիր այտէ նէ միգտար հիւքմ մագպաթասի եա-փըլուպ խարճի ալընմը իսէ, մէճլիս-քէաթիպի թարաֆինտէն վիրիլիւպ, Թարաֆի-Միւթէսարրըրֆիտէ, վէ եա Գաիմնէգամոէ մահֆուգ օլմագ լէազըմ կէլէն մագպուգ թէգքիրէլէրինտէն միգտարի մաալիւմ ու մուայյէն օլաճաղը կիպի, էյէրչի ըիւսումի թահսիլյոյէ իշիւն վիրիլէն տիկէր նէվ մագպուգ թէգքիրէլէրի, թապիի էսհապլինին (էլպէթթէ սահիպլէրինին) եէտինտէ գալաճագ օլմասիլլէ, անլէրին պիր մահէլէ ճէմու հըֆզի դապիլ օլամագ իսէ տէ, տէֆթէրինտէ մուհարրէր գայտլէրիլլէ վէ նումէրգսիլլէ քէյֆիյէթ հւ քէմիլլէթլէրի փէք գօլայ պիլինէճէյինտէն ,

Հէր ըումի այ պաշինտէ պունլէրին տախի մէճլիսճէ հիսապի կէօրիլիւպ ,

Վէ մագպաթալէր իշիւն վիրիլէն մագպուգ թէգքիրէլէրիլլէ ալընան խարճ թաթպիգ խտիլիւպ ,

Պիր այ դարֆինտէ գաշ զարուշ հասըլ օլմուշ իսէ , մագպաթա խարճինին պաշգա, վէ քէաֆֆէի ըիւսումի թահսիլլյոյէնին պաշգա օլարագ միւֆրէտաթ վէճհիլէ տէֆթէրլէրի եաիրլարագ ,

Վէ զիլլէրի, մէճլիս-միւմէյիլլէրի վէ քէաթիպի թարաֆլէրինտէն թէմհիր խտիլէրէք, քէզալիք Մէճլիսի-Խաարէյէ վիրիլէճէք :

Վէ պու տէֆթէրլէր օրասէ տախի պիթ-թէտգըգ, սըհհէթի թէպէյիւն իթաիքտէ զիլլէրի պատ-էթ-թաստիգ ազչէ իլէ պէրապէր Մալ-սանտըղինէ թէսլիմ օլունաճագ տըր :

Սանտըգ-էմինինտէն ախգ օլունաճագ մագպուգ սէնէտի, քէզալիք Մէճլիսի-Թէմյիգէ, վէ Գաղալէրոտէ Մէճլիսի-Տէաավիլլէ թէսլիմ իլէ գուլուտի գափատըլտըգտան սօնրա սանտըգտէ հըֆզ խտիլէճէք տիր :

Մն տէօրտիւնճի մատտէ : Պու մատտէլէր իշիւն թութըլաճագ մաթպու իւշ գըթա տէֆթէր ալ-էտ-տէվամ սանտըգ իշինտէ վէ միւհիւր ալթընտէ պուլունուպ, հիյնի իսթիմալինտէ (գուլլանըլտըղինտէ) պօղուլմամէսինէ վէ եիփրանմամէսինէ,

վէ նումէրօլէրինտէ պիր խէթա (եանլըշլըգ) վուգու-պուլմա-մէսինէ տիգգաթ օլունաճագ :

Վէ պիր մահէլինտէ եանլըշ շէյ եաղըմըշ օլուր իսէ զին-հար հէքք օլունմայուպ (գաղընմայուպ) վէ սիլինմէյիւպ ֆէ-գաթ իւզէրինէ եանլըշ օլտըղինին ալէամէթի օլարագ պիր չըզլը չէքիլէճէք տիր :

Օն պէշինճի մատտէ : Հէր գաղանըն պիր այ զարֆինտէ , իշպու իւշ նէվի խարճի սէնէտաթ, վէ ըիւսուլի թահսիլիյէսի նէ միգտարէ պալիղ օլմուշ իսէ : Մալ-սանտըղինէ թէսլիմ օլունմուշ օլուն միւֆրէտաթ տէֆաթիլիյէ պէրապէր շէնրիյյէ տէֆթէրինէ իսխալէն (տախիլ իտիլմէք իւզէրէ) Րէէսի-Լիվայէ կէճաէրիլէճէք տիր :

Պունէր, վէ Րէէսի-Լիվատէ օլան Թէմիլզի-հուգուգ-Մէճ-լիսինին հասըլաթը հագղընտէ , քէզալիք իւսուլի մէշուհէ (պէյան օլունմուշ օլան իւսուլ) իւզէրէ եաիրլաճագ տէֆ-թէրլէր , էվվէլ-էմրտէ մալ-գալէմինէ հէվալէ իլէ , իլամ վէ մաղպաթա խարճէրի , վէ ըիւսուլմաթի թահսիլիյէ իշիւն նէ-վինէ մախսուս տէֆաթիրտէն քէսիլիւպ վիրիլէճէք մազպուզ թէզաքիրինին նումէրօլէլէրինտէն , հէր նէվ իշիւն սըրասը պօ-ղուլմայարագ , գալինճի նումէրօյէ գատար գաշ առէտ թէզ-քիրէ սարֆ օլունմուշ օլտըղը թէպէյյիւն իտէր իսէ , Մալ-գալէմինէ օլ վէճհիլէ գայտ իլէ , պիր այլըգ հասըլաթ , Տէ-ճաքիրի-վարիսաթէ կէշիւրիլէճէք :

Վէ հէր մահէլ տէֆաթիրինին պու վէճհ իւզէրէ մուամէ-լաթի իճրա օլունտուգտէն , վէ պիր կէճնէ իլիշլիյի օլմատըղը անլաշլտըղտէն սօնրա , տէֆաթիր ու թէզաքիրի մէզքիրէ գալէմ պաթթալինտէ հըֆղ օլունաճագ տըր :

Վէ իլիշլիյի օլանլէր , իճրայի թահգըղաթիլիւն Մէրքէզի-Լիվատէ Խտարէ-Մէճլիսինէ վիրիլէճէք տիր :

Սանճաղին պէհէր այ, իւշ նէվի խարճ ու ըիւսիւլմաթի հա-սըլաթինին եէքիւնի նէ միգտարէ վարմըշ իսէ , մաալիւլմաթ օլմագ իշիւն գաղա-պէ-գաղա իւշ նէվին եէքիւնլէրի պաշ-գա պաշգա կէօսթէոիւէոէք , պիրէր գըլթա միւհիւրլի Ինմալ

փութուլալէրի Միւթէսարրըֆէր ճանիպինտէն Մէրքէզի-Վի-
լայէթէ իրսալ գըլընաճագ տըր :

Օն ալթընճի մատտէ : Իշպուլ նիզամնամէտէ միւնտէրիճ
(տէրճ օլունան) իւսուլին իճրաաթ ու Ֆիլիյաթը, թէճրիւպէ
օլունտուգճէ իգթիզա խտէն ետըլէրինին թասհիհ ու թազլիր
ու թէնգըս (տէյիշիլմէսի գալգմասի) ու իլավէսի ճալիզ օլ-
տըղինտէն Մէրքէզի-Վիլայէթտէ իգթիզալէրինէ պագըլաճագ
տըր :

Մուախսէրէն իլավի օլունան քըգրէի մախսուսէ տիր :

Թէմիզի-հուգուգ ու Տէաավի-Մէճլիսլէրինտէն հիւքմի
հավի վիրիլէն մազպաթա վէ սաիր սէնէտաթին նիւսխէի սա-
նիյէլէրի, հէր գանդի թարաֆտէն թալէպ օլունուր իսէ աս-
լինտէն, եանի նիւսխէի ուլէալէրինտէն ալընմըշ օլան խարճըն
պէշտէ պիրի միգտար ագչէ ախգիլյէ, մէսէլա նիւսխէի ուլէա-
տէն (իւք նուսխէտէն) եիւզ ղուրուշ խարճ ալընտըղը հալտէ,
սօնրա եինէ նիւսխէի սանիյէ վէ սալիսէ օլարադ իսթէնիլէն
նիւսխէլէրինին պէհէրի իշիւն եիրմի ղուրուշ ալընուպ, իշպուլ
նիւսխէի ախիրէ (սօնրաքի նիւսխէլէր) խարճլէրինին, Մէճլի-
սի-Թէմիզի-հուգուգ ու Տէաավի քէթէպէսինտէն (քէաթիպ-
լէրինտէն) գանդիլէրինէ իթասի (վիրիլմէսի) մէճլիսճէ թէնսիպ
օլունուր իսէ անա վիրիլէճէք տիր :

ձեզա զանուննամեկի հիւմայունիւնին , վե մեկզու՝ օշան նիզաւնաթի սեւնիյյեկնին սահեաւնի միւնեհերիճեսիւնե քեւժիզան երպարայի ճիւնայեք ու քոհմեք ու զապահաքսեկն հիւքիւմեքճե ախզ ու իսքիճասի լեազըս կեյեկն ճեզայի նազսիւնին սուրեքի իսքիհնայիւնի միւպեյյին քեայի-
մար սըր :

Պիւրինճի մատտէ : Գանունուն թէային իթտիլի մատտէլէր-
տէն թօլայը ալընաճազ ճէզայի նագտի , մո: թլազա մուհաքէ-
մէյէ միւհթաճ օլուպ ,

Մուհաքէմէ տաթի, Սանճազ պալէրինտէ Թէմիլի հուգուգ
ու ճինայէթ (մէնիլալէրինէ) , վէ Գազալէրտէ Տէաավի-Մէճ-
լիալէրինէ մախսուս վէզայիֆտէն օլմաղիլէ , պիր մատտէնին
րիւյէթի մուհաքէմէսիլլէ գարարինտէ , կէրէք ախէր պիր ճէ-
զա իլէ , վէ կէրէք եալընըզ-օլարազ ճէզայի նագտի ալընմասը
հիւքմ օլունտուգտէ , ալընաճազ ճէզայի նագտինին միգտա-
րինի , վէ գանդի մատտէյէ թաթպիգան հիւքմ օլունտուղի-
նի միւպէյյին փուսուլասի եազըլուպ , վէ պատ-էլ-գայտ զիյ-
րի Մէճիւս-միւհրիւյլէ թէմհիր իտիլիւպ , օ մատտէնին մուհա-
քէմէսինտէ մէէմուր պուլունան զապթիլէ , վէ եախօտ մէէ-
մուրէյնի-թէֆթիլլիյէտէն միւպալիւրի հէր քիմ իսէ անընլէ
Գաիմմէգամէ կէօնտէրիլէճէք տիր :

Իքինճի մատտէ : Պատ-էզ-ին ախզ օլունաճազ ճէզայի նագ-
տի իչիւն Մէէմուրի թարաֆինտէն իլմ-ու խապէր իթաօի
մուգարրէր օլուպ , պունուն իչիւն պու տէֆա հէր Գազա վէ
Նահիլէտէ պիր տէֆթէրի մախսուս իհտաա օլունմուշ , վէ վի-
րիլէճէք իլմ-ուխապէրլէր , խարճի վէսայիգ ու ըիւսումաթ
մատտէլէրինտէ ճարի օլտըղը վէճհիլէ տէֆթէրիլլէ պիրլէքտէ
թապը իտիլմիշ օլտըղիւտէն , պու տէֆթէր Գաիմմէգամլէրին
հըֆզ ու խտարէսինտէ պուլունուպ , ճէզայի նագտի թէսլիմ
օլունտուգճէ տէֆթէրտէ մուհարրէր խանէլէրինէ քէյֆիլլէթ
ու քէմիլլէթի վէ թարիլի թէսլիմի եազըլտըգտան սօնրա ,

Անըն հիզասինտէ (սըրապինտէ) օլան իքի գըթա իլմու-խա-
պէրին հէր պիրինէ տախի միգտարի , վէ մահքիւմ օլան (հիւք-
մի կիլէն) քիմէսնէնին իսմի եազըլուպ , գօշանինտէն քէսիլէ-

րէք, վէ նիւմունէսի վէճհիլէ զահրի, Գաիմմէգամլըդ միւհ-
րիլէ թէմհիր օլունարադ, պիրիսի ագչէյի թէսլիմ իտէն քի-
մէսնէյէ, վէ տիկէրի միւպաշիրի օլան զապթիյէ վէ եա թէֆ-
թիշ-մէէմուրինէ վիրիլէճէք տիր:

Իշպու իլմու-խապէրլէրին պիրիսի, ճէզայի նադտի վիրէն
քիմսէնին եէտինտէ գալաճաղը միսիլիւ, զապթիյէ վէ եա թէֆ-
թիշ-մէէմուրի տախի ալաճաղը իլմու-խապէրի, օլ մահէլտէ
պուլունան զապթիյէնին էն պէօյիւք զապթիինէ թէսլիմ իտէ-
ճէք:

Վէ իշպու իլմու-խապէրլէր օրատէ թօփլանուպ իւշ այտէ
պիրքէրրէ Թապուր-Մէճլիսինէ, վէ օրատէն քէզալիքիւշ այրըր
պիրտէն Սլայ-Մէճլիսինէ կէօնտէրիլէճէք տիր:

Վէ հէր տէֆա ճէզայի նադտի իշիւն Գաիմմէգամ թարա-
ֆինատէն վիրիլէն իլմու-խապէրլին պիրիսինի զապթիյէ զապիթի
վէ եա թէֆթիշ-մէէմուրի պու վէճհիլէ ալուպ, պէօյիւք զա-
պիթինէ վիրմէյէ պօրճլի տիր:

Իւշիւնճի մաստէ: Ճէզայի-նադտի հասըլաթը, Գաիմմէգամ
լէրին հըֆղ ու իտարէսինտէ պուլունաճաղինտէն, հէր այ
պաշինտէ հասըլաթը նէ միգտարէ վարմըշ իսէ մահէլի Մալ-
Սանտըղինէ պ-իթ-թէսլիմ Սանտըգ-Էմինինտէն իլմու-խապէր
այլընաճադ տըր:

Վէ պու վէճհիլէ, հասըլաթ թօփլանուպ իւշ այլըգ օլտուգ-
ճէ նումէրօլէրիլէ, վէ միւֆրէտաթ վէճհիլէ պիր տէֆթէրի
եափրլուպ, Թէմիլգի-Հուգուգ ու ճինայէթ, վէ եա Տէսապի-
Մէճլիսինտէն գույուտիլէ պատ-էթ-թաթպիգ, թաստիգ օլուն-
տուգտան, վէ Մէճլիսի-Իտարէտէ տախի կէօրիւլտիւքտէն
սօնրա հասըլաթի վազըէսիլէ պէրապէր Մէգամի-Միւթէսար-
ըրֆիլէ, վէ օրատէն տախի Սանճադճէ իւմուլմ Գազալէրին եա-
լընըղ իւշ այլըգ տէֆթէրլէրի Մէրքէգի-Վիլայէթէ թադտիմ
գըլընաճադ տըր:

Վէ հասըլաթի վազըէ Մէրքէգի-Վիլայէթտէն թէային գըլը-
նաճադ մահէլլէրէ վիրիլմէք վէ սարֆ իտիլմէք իւզըրէ էմանէ-
թէն Սանճադ-Պաշլէրի մալ-սանտըղլէրինտէ հըֆղ օլունաճադ
տըր:

Տէօրտիւնճի մատտէ : Պէնտի սանիտէ Գէյան օլունտըղը վէճհիլէ, Գաիմմէգատիէր մաարիֆէթիլէ ակաղ ու իսթիֆա օլունան (ալընան) ճէզայի-նագաթի հասըլաթինին հէր պիր մատտէսի իչիւն գօչանինտէ, գաթ իլէ (քէսիլմէյիլէ) մահքիւմի եէտինէ իթա գըլընան իլմու-խապէրին այնը օլարագ, զապթիլէ վէ եա թէֆթիլ-մէէմուրլէրի մաարիֆէթիլէ ալընուպ, մահէ-լինտէքի պիւլիւք զապիթլէրէ թէսլիմ գըլընան իլմու-խապէրլէր անլէր ճանիպինտէն իւչ այտէ պիր քէրրէ Թապուր-Աղա-լէրինէ ,

Վէ թապուրլէրտէն տախի թօղըրճէ, վէ թագըմիլլէ Ալայ-Պէյինէ կէլէճէյինտէն, հասըլաթի վագըէպինին տախի միգ-տարինի վէ միւֆրէտաթինի միւպէյյին օլարագ Միւտիրլէր թարաֆինտէն Մէգամի-Միւթեսարըրֆիլէ, վէ օրալէրտէն Մէր-քէզի-Վիլայէթէ կէօնտէրիլէ ճէքտէֆթիլէրլէրի վիւրուտ իթտիք-ճէ, Մուհասէպէի-Մէրքէզիլլէյէյէ, վէ Ալայ-Մէճիսինէ պիւլ-հէլալլէ, գույուտի, իլմու-խապէրլէրլէրլէր թաթպիլգ օլունարագ, միւթէտալըգ իսէ տէր-քէնար օլունտուգտէն սօնրա մահէլինէ ճէվապ եաղըլաճագ տըր :

Պէշինճի մատտէ : Պատ էգին պէօլլէ մաթպու իլմու-խապէր վիրիլմէտիքճէ ճէզայի-նագաթի ալընմագ մէմնու (մէն օլմուչ) օլտըղը ճիհէթլէ, ճէզայի-նագաթի հէր գաչ ղուրուչ օլուր իսէ օլսուն մուգապիլինտէ իշպու մաթպու իլմու-խապէրլէր վիրիլ-լէճէք տիր :

Վէ հէր մատտէ իչիւն տէֆթիլէրէ նասըլ նումէրօ գօնուլմուչ իսէ, վիրիլլէճէք իքի իլմու-խապէրլէրլէր տախի օ նումէրօ գօնը-լաճաղինտէն, պիրինճի նումէրօտէն պէտ օլունարագ հէր մատտէ իչիւն իլա-ախիրիհի (սօնունա գատար) սըրասիլլէ նումէրօ գօնըլաճագ տըր :

Վէ պուլլէրին տէֆթիլլէրլէր պուրատէ (խաքանպօյսի) թաթ-պիլգինտէ, իլմու-խապէր զիյատէ զիւհուր իտիւպ, մահէլի տէֆ-թիլինտէ գայտի պուլլունմագ իսէ գանուն ու գաիտէ իւղէրէ հիւքմի, մաալիւմ օլտըղը կիպի ,

Պիւ-աքս, գայտի օլան պիր մատտէնին իլմու-խապէրի զիւհուր իթմէզ իսէ օ տախի, մահէլի զապթիլէ-Մէէմուրլէրինին ատէ .

մի տրդ գաթինէ մահմուլ (տրդ գաթաղլըլինէ համլ) օլաճաղին-տէն,

Վէ իշպուլ իլմու-խապէրէր սըրա նումէրօսիյէ եաղըլաճաղը ճիհէթլէ նօգսանը (էքսիք չըգանը) նումէրօսինտէն պիլինէրէք, եանի, սէքիզինճի նումէրօտէ պիր իլմու-խապէրտէն էվվէլ էլ-պէթթէ եէտինճի նումէրօտէ պիր իլմու-խապէր օլմագ լէաղըմ կէլէրէք, պու տէ մահէլլէրինճէ փէք դօլայ անլաշըլաճաղին-տէն անա կէօրէ տուրէթի ճէրէյանինէ փէք զիյատէ տրդ գաթ օլունմալը տըր :

Ալթընճի մատտէ, ձէզայի-նագտի ախզը, մութլաղա Թէմ-յիզի-հուգուդ ու ճինայէթ, վէ Տէաավի մէճլիսլէրինին հիւք-մինէ մէվդուֆ (պըրաղըլմըշ) իսէ տէ, Զապիթէ-Մէէմուրլէ-րինին պուլունտուգլէրի նահիյէ վէ գարիյէլէրտէ լիւյէթի մուհաքէմէյէ մէէզուլն (մուհաքէմէյէ պագմաղէ լուխսաթլը) մէճլիս, վէ մէհքէմէ օլմայուպ,

Հալ պու քի, օ մագուլէ եէրլէրտէ մէսէլա, ախէրին մէզրու (էքիլմիշ) թարլասինէ հայվան սալը վիրիլմիշ օլտղըր հալտէ պուլունմագ, վէ պօզուլմուշ, վէ սըհհէթէ մուզիլր (սաղլըղա զարարըր) շէյ սաթըլմագ, վէ զօգագլէրէ սիւփիւրինտի վէ միւթէաֆֆին (ֆէնա գօգուլու) նէսնէ տէօքիւլմէք միսիլլիւ պաղի մէվատտի ճիւզիյէ վէ ատիյէտէն,

Վ-էլ-հասըր Գանունի-ճէզանըն պապի սալիսինտէ միւն-տէրիճ էհվալտէն թօլայը ալընաճագ ճէզայի նագտի իշիւն իգթիզա իտէնլէրին Րէէսի-Գաղա, վէ եա Լիվայէ իրսալի միւմ-քին օլամայաճաղը կիպի, ահքէամինին իճրասըղ գալմասի տա-խի ճաիգ օլմայաճաղինտէն, օ մագուլէ էհվալի ատիյէ վէ ճիւզիյէտէն թօլայը գանունէն ախզը լէաղըմ կէլէն ճէզայի-նագտի, Մէրքէզ-Օթալէրինտէ պուլունան Միւտիլր վէ զապ-թիյէ Զապիթանը, վէԹէֆթիշ-Մէէմուրլէրի, վէ սաիր Մէէմու-րէյնի մէվճուտէնին հէյէթի միւճթէմիէսի իշինտէ (ճիւմ-լէսի հաղըր օլտըրը վագըրթ) պ-իթ-թէտղըգ, ախզ ու իսթի-ֆա օլընտըղը կիպի,

Նահիյէլէրտէ տախի վուգու վիւ զուհուրինտէ, Զապիթէ-Մէէմուրի վէ Բէաթիպի, վէ օրատէ պուլունան Զապիթիյէ-

Զապիթի վէ գարիյէնին Խթիյար-Մէճլիսի ազասինտէն միւ-
նասիպլէրի մէվճաւտ պուլունտըրըլարադ, անլէրտէն թէրէք-
քիւպ իտէճէք հէյէթ (պիլլէշէճէք թիւմիւք) իչինտէ քէյֆի-
յէթի թէտգըդ իլէ, սապիթ օլտուգտան սօնրա, գանունէն
մուայյէն օլան հիւքմինէ թէվֆիգան ճէղայի նագտի ալընուպ,
տէֆթէրի մախսուսինէ գայտ օլունաճադ :

Վէ միգտարի նէյէ պալիդ օլուր իսէ, մէնսուպ օլտըղը
գազանն (օլ նահիյէ գանղի գազայէ իլհադ օլմուշ իսէ օլ գա-
զանն) իւշ պտէ պիր քէրրէ թանղիմ իտէճէյի տէֆթէրինէ
ղիյլ ու իլավէ օլունարադ, հասըլաթիլլէ պէրապէր Բէէսի-Լի-
վայէ կէօնտէրիլէճէք տիր :

Վէ խիւաֆի նիզամու գանուն (նիզամէ գըտ վէ գարշու օ-
լարադ) ճէզայի-նագտի հիւքմիթմէք, վէ ալմադ Մէէմուրէյն
հագգընտէ մէսուլիյէթ ու թէօհմէթի մուճիպ օլտըղը կիպի ,

Պիր՝ միւթթէհիմտէն (գապահաթըրտան) ճէզայի-նագտի
ախզը լէաղըմ կէլիւր իքէն ալմամադ, անը ճէզասըղ պըրադ-
մագ տիմէք օլարադ, պէօյլէ հարէքէթ իտէն պիր մէէմուր
տախի վազիֆէի մէէմուրիյէթինի իֆա իթմէմիշ օլաճա-
ղինտէն ,

Նէ քիմնէ հագգընտէ գանունէն մուայյէն օլան տէրէճէ-
տէն զիյատէ ճէզայը, հիւքմէ (հիւքմ իթմէյէ), վէ նէ տէ
միւթթէհիմ օլան քիմնէնին մուամէլէի ճէզաիյէտէն իսթիս-
նասինէ ճէվազ (ճէզատէն տիշարը պըրաղըմասինէ ճայիղիք)
կէօսթէրմէմէք, էսասի վազիֆէի զիմմէթ ու մէէմուրիյէթ
տիր :

Եէտինճի մատտէ : Ճէզայի-նագտի տէֆթէրինտէ վէ իլմու-
խապէրլէրինտէ հէք (եազը գազընմըշ) վէ եա սիլինմիշ օլ-
մայաճադ ,

Վէ հասպ-էլ-պէշէրիյէ սէհվ վուգուրինտէ (ինսան հալի
եանըղըղ օլուր իսէ) եալընըղ իւզէրինէ պիր չըղըլ չէքիլիւպ,
ալթ թարաֆինէ եինէ եազըլաճադ ,

Վէ հէր հալտէ պէօյլէ պիր սէհվ օլմամէսինէ, վէ էվրադ
ու գուլուաինին թէմիլթուլթուլմասինէ տըգգաթ իտիլէճէք
տիր ,

Սէքիզինճի մատտէ : Հասըլ օլաճագ թէճադիւպ (թէճրիւպէլէրէ) ու մաալիւմաթէ կէօրէ իլէրիւտէ , իշպու թէալիմաթին Մէճիսի-իտարէի-Վիլայէթտէ թասհիհ ու թադլիր վէ եա թէզլիլի (տէ յիշիլիպ տիւզիւլմէսի վէ զիյլ օլունմասը) ճաիզ տիր :

Գըպթիյան (գըպթիյէր) վիրկուսիկին սուրէթի քահսիյի հագգընէկ նիզամնամէ սիր :

Պիրինճի պէնտ : Գըպթի թաիֆէսինտէն ալընմագտէ օլան վիրկու , գատիմտէն միւրէթթէպ վէ մուգաննէն (թէրթիպ վէ գանուն օլմուշ) վարիտաթի-Խազինէի-Ճէլիլէտէն իսէ տէ , սուրէթի իսթիհսալինտէ (թահսիլ իտիլմէսի սուրէթինտէ) պիր թազըմ եօլսուզլուգ , վէ գարըշըզլըգ վուգուէ կէլմէքտէ օլտըղինտէն ,

Սայէի մաալի-վայէի Հազըթթի Շահանէտէ , Վիլայէթին իւմուրի միւլքիյէ վէ մալիյէսի հագգընտէ իճրա գըլընան թանգիմաթ ու իսլահաթ իգթիզասինճէ , պու մատտէնին տախի պիր գաիտէի գավիյէ վէ մութթարիտէ թահթինէ գօնուլմասի լէազըմ կէլմիշ օլուպ ,

Շէյլէքի , գըպթի նամինէ օլան թէպաէի Տէվլէթի-Սիլիյէտէն , ախզը մուգաննէն պուլունան թիւսուլմաթ , գըպթիլիք հալինէ մախսուս պիր վիրկու օլուպ , միւսլիմ-գըպթիլէրտէն աւքէր ալընմատըր կիպի , զայրի-միւսլիմ գըպթիլէրտէն տախի պէտէլի-աւքէրի ալընմագ իգթիզա իթմէյէճէյինտէն ,

Վէ ֆէգաթ միւսլիմ վէ զայրի-միւսլիմ գըպթիլէրտէն , գասապէ վէ գարիյէլէրտէ էմլաք ու ագար ու էրաղիսի օլանլէրին , թահրիլի ճէտիտ իւսուլի իւզէրէ էմլաք ու թէմէթթիւաթ վիրկուլէրի պաշգաճէ ալընուպ , պունա թօգունմայաճաղինտէն ,

Եալընըզ , գըպթիլիք հալի իշիւն հէր շախսի գիւքուրին (էրքէք օլան քիմնէլէրին) պէհէր սէնէ թէէտիյէսի , միւլթէրէթթիպի զիմմէթի օլան վիրկու , աթի պէնտաէ պէյան օլունան սիւնուֆինէ (սընըֆիլէրինէ) կէօրէ թէվզի ու իսթիհսալ օլունաճագ տըր :

Իբրինճի պէնտ, Վիլայէթ տախիլինտէ պուլունան միւսլիմ վէ զայրի-միւսլիմ գըպթի թաիֆէսինին նիւֆուսի զիւքուրի տէօրթ գըսմէ թագսիմ օլունարագ, վիրկուլէրի անա կէօրէ թէրթիպ օլունաճագ,

Վէ պու վիրկու, պէհէր սէնէ Մարթտէն պէտ իլէ թահսիլ օլունուպ, նիհայէթ իւչիւնճի այտէ արգասը ալընաճագ տրր:

Վէ հէր չախսմիւթէրէթթիպի զեմմէթի օլան վիրկույի թէէտիյէ իթտիքճէ, սընֆինէ կէօրէ եէտինէ մաթպու (պասմա) էտա թէգքիրէսի վիրիլէճէք տիր:

Իւչիւնճի պէնտ, Սընֆի-էվվէլ իթիպար իտիլէճէք նիւֆուս, գասապէ վէ գարիյէլէրտէ, օլտուգճէ սէրմայէ վէ սանաաթ սահիպի օլան,

• Վէ իբրինճի վէ իւչիւնճի սընրֆլէր անլէրին պիլ-նիսպէ մատուինտէ (պիրինճիյէ նիսպէթէն օնլարտան էնկին հայլի) պուլունան թագըմտէն օլուպ,

Տէօրտիւնճի սընրֆ տախի ամէլէ վէ իչճի վէ հէտիս-իւս-սին օլանլէր (ագըլպալիղ օլմայանլէր) տիր:

Տէօրտիւնճի պէնտ, Իշպու գաիտէի ճէտիտէնին հագգըյլէ վէ թէմամիյլէ իճրայի ֆիլիլիյաթի իչիւն էվվէլ-էմրտէ հէր մահէլտէ մէվճուտ միւսլիմ, վէ զայրի-միւսլիմ գըպթիլէրին հալ ու մահէլ ու թէհամմիլինէ կէօրէ սանճագճէ եէքիւնինտէն, նէ միգտարի սընֆի էվվէլ, վէ սանի, վէ նէ գատարի սընֆի սալիս վէ ըապի օլաճաղը, Մէճլիսի-իտարէի-Վիլայէթտէ թէֆրիգ ու թէային օլունարագ, վէ թահրիրաթի մախսուսէ իլէ պիլտիրիլէրէք, պու թագսիմտէն Րէէսի-Սանճուգ-իտարէ մէճլիսլէրինտէ տախի, հէր գազանըն քէզալիք նիւֆուսինէ վէ մէվճուտինին հալ ու թէհամմիլ ու իգթիտարինէ թաթպիգան տէօրթ սընրֆ իւզէրէ հիսսէի-վիրկուսի թէֆրիգ ու թագսիմ իտիլէրէք,

Թանգիմ օլունաճագ էտա-թէգքիրէլէրի անա կէօրէ կէօնտէրիլմէք լէաղըմ կէլէճէ յինտէն,

Գազալէրտէ մէվճուտ նիւֆուսի գըպթի, պէնտի աթիտէ պէյան օլունաճագ գաիտէ իւզէրէ թահրիր, վէ Մէրքէզի-Վի-

լայելթաէն պէյան օլունան նիսպէթէ կէօրէ մէվնուտի, փւնու-
ֆի էրպապյէ (տէօրթ սընրֆէ) թագախմ օլունարագ, եէտլէրի-
նէ մէճճանէն (փարա փուլ իսթէնմէքսիզ) սընֆ քէգֆիթէլէրի
վիրիլէճէք տիր,

Պէշինճի պէնտ, Գըպթի թաիֆէսինին էքսէրիսի պիր դաղա
վէ եա պիր սանճագտէ թէմէքքին վէ թէգարրիւր իթմէյիւպ
(գատիմի թուրմայուպ) քէօյտէն քէօյէ վէ թաղտէն թաղէ
կէզտիքլէրինտէն, թփիլքէ պուլունտուգլէրի զէման գըշ մէվ-
սիմլէրի օլմաիլլէ, պիսապյէթի մասլահաթտէ (պու իշէ պաշ-
լանտըզը վագըթտա) պիր տէֆալըգ օլարագ, թըշրինի-էվվէլ
(հոկտեմբեր) իպթիտաախնտէն քէանունի էվվէլ ինթիհասինէ
(գեկտեմբեր սօնլարընա) գատար իւշ այ զարֆինտէ հէր դաղա
տախիլինտէ պուլունտն միւսլիմ վէ զայրի-միւսլիմ գըպթիլէ-
րին օն պէշ եաշինտէ, վէ տահա եօգարըսինտէ օլանլէրտէն
եէթմիշ եաշինտէ պուլունտնլէրէ գատար թահրիր իլէ պէրա-
պէր,

Իւշինճի պէնտտէ պէյան օլունան նիսպէթէ կէօրէ, Գաղա-
լէր-Մէճալիսի-Խտարէսի մաարիֆէթիլլէ, վէ եէքտիկէրինին իւ-
պարիլլէ (պիրպիրինին խապէր վիրմէսիլլէ) ոընրֆիլէրի թէպին
օլունմագլէ պէրապէր,

Ձիւնքի, կէօնտէրիլլէն սընֆ քէգֆիթէլէրի հէր սընֆէ մախ-
սուս օլարագ պաշգա պաշգա ըէսիմտէ օլորղինտէն,

Վէ հէր գօշանտէ երւզէր ատէտ թէգքիրէ պուլունտըղին-
տէն, թահրիր օլունան գըպթի, գանղի ոընֆտէն իտէ, • սընֆէ
մախսուս թէգքիրէլէրտէն պիրիսի նիւմունէսի վէճհիլէ թօլ-
տըրըլուպ, վէ Գաղապէ մախսուս պիւյիւք միւհր իլէ թէմհիր
իտիլիւպ, • գըպթինին եէտինէ մէճճանէն վիրիլէճէք:

Վէ իշպու թէգքիրէյէ, վաղ օլունաճագ նումէթօիլէ համի-
լինին (օլ թէգքիրէյի տաշըյաճագ օլան գըպթինին) իամի, վէ
սանաաթը այնիլլէ գօշանինէ տախի եաղըլաճագ տըր:

Ալթընճի պէնտ, Գըպթի վիրկուսինին տէօրթ սընֆինէ
մախսուս օլարագ իթթիխաղ ու թանղիմ օլունան էսա քէգ-
ֆիթէլէրի, մարթաէն սօնրա, իշպու վիրկուսէն հէր շախա հիս-

սէսինին թահսիլի ազըպինտէ վիրիլէճէ յինտէն, պէնտի սապըգ-տէ մուհարրէր իւսուլ իւզէրէ հէր Գազա տախիլինտէ պուլու-նան գըպթի թաիֆէսինին նիւֆուսի թահրիր, վէ մէվճուտի սիւնուֆի էրպաայէ թադսիմ օլունտուգտան սօնրա գօշանլէրի Գազալէրտէ հըֆզ օլունարագ, պիրէր գըթա զիյլի մազպա-թալու տէֆթէրի եափըլուպ, Բէէսի-Սանճաղէ, վէ օրատէն տախի Բէէսի-Սանճագ օլան Գազանըն գըպթիյանը տախի իլավէ իլէ, քէանունի-սանի (յունվար) իպթիտասինտէ ճանի-պի-Վ իլայէթէ իրսալ գըլընաճագ տըր :

Եէտինճի պէնտ : Սանճագլէրտէն իշպու տէֆթէրէր վիւ-րուտ իթտիքտէ, հէր Սանճաղըն մէվճուտ գըպթիյան նիւֆուսի իչիւն սիւնուֆի էրպաատէն նէ միգտար էսա քէգֆրէսի կէօն-տէրիլմէք լէազըմ կէլիւրիսէ, մաթպաաի-վիլայէթտէ թապ, վէ զահրլէրի ճանիպի-Մուհասէպէտէն միւհրի մախսուս իլէ թէմ-հիր օլունարագ Մարթտէն էվվէլ Սանճագլէրէ կէօնտէրիլէճէք տիր :

Վէ գըպթի թաիֆէսինին պէր վէճհի մուհարրէր պիր եէր-տէ թուրմատըլէրի ճիհէթլէ հէր Սանճաղէ կէօնտէրիլէճէք թէգքիրէնին, իհթիյաթէն նըսֆը միգտարի ֆազլա վէ զիյատէ իրսալ իտիլէճէք տիր :

Սէքիզինճի պէնտ : Սանճագլէրտէն տախի հէր Գազանըն թէգքիրէլէրի պէնտի սապըգտէ օլան իւսուլէ թաթպիզան թէֆրիգ օլունտուգտան սօնրա ,

Զիւնքի, էվվէլճէ թահրիր օլունմուշ պուլունան գըպթիլէր-տէն հէր պիրինին սընֆը, եէտինէ վիրիլմիշ օլան սընճ քէգ-ֆիրէսիւնսէն մաալիւմ օլաճաղինտէն ,

Վէ իշպու վիրկունին թահսիլի իչիւն իսթիլտամ օլունա-ճագ մուվազզաֆ վէ եա շայրի-մուվազզաֆ (այլըզլը եա այ-լըզսըզ) մէէմուրէյնէ թահսիլաթի վազըէսինտէն (պիթիրտիլի գատարընտան) եիւզաէ պէշ իւճրէթի թահսիլիյէ վիրիլէճէ-յինտէն ,

Գազալէրճէ հէր սընրֆտէն իգթիզասի գատար էսա քէգ-ֆրէլէրի օլ վէճհիլէ ինթիլսապ օլունաճագ միւթէպէր քէ-

Ֆիլիլու մէհմուրէրէ թէսլիմ իլէ , պունլէր , գըպթի թահֆէ-սինտէն պուլտուգլէրի շախսըն ետինտէքի սընձ քէգֆիւրէ-սինի իսթէյիւպ ալարադ , օ թէգքիւրէ գանդի սընֆէ մախսուս իսէ օ սընֆէ մախսուս վիրկույի ախդ իլէ , ետինտէ օ սընֆէ մախսուս զօշանտէն պիր գըթա էսա-քէգֆիւրէսի դաթ իսիւպ (քէսիպ) ,

Վէ աչըգ մահէլլէրինի նիւմունէսինէ կէօրէ թօլտըրուպ , թէմհիր իտէրէք , փարէյի ալտըղը ատէմին ետինտէ վիրէճէք :

Վէ իշպու թէգքիւրէյէ վազ օլունաճադ սըրա նումէրօսի , գըպթիլէր ետինտէն ալընաճադ էսկի թէգքիւրէլէրին նումէ-րօլէրի տախի , եէնի վիրիլէճէք թէգքիւրէյէ գօնըլուպ , էս-կի թէգքիւրէնֆի գանդի Գազա թէգքիւրէսի իսիւյի , վիրիլէճէք էսա քէգֆիւրէսինէն մահէլլի մախսուսինէ կէօթէրիլէճէք տիր :

Թօգուգունճի պէնտ : Գըպթիլէրին սիւնուֆի էրպաասինի թէայիւն իչիւն պէր-մինվալի մահարրէր վիրիլէճէք սընձ քէգֆիւրէլէրի իողթիտաքի սէնէյէ մախսուս օլուպ ,

Իրթէսի սէնէ հէր գըպթիլէրին սէնէի քապրգէտէ վիրմիշ օլտըղը վիրկու իչիւն ետինտէ պուլունաճադ էսա-քէգֆիւրէսի , սընֆինի թէայինէ քէաֆի (գանդի սընրֆտան սայըլմասինի պէլլի իթմէյէ էլ վիրիլի) օլաճաղինտէն ,

Պիրինճի սէնէ հէր գըպթիլէրին ետինտէ պուլունան սը-նըձ քէգֆիւրէլէրի , վէ անտէն սօնրաքի սէնէլէրտէ էվվէլքի սէնէլէրին էսա-քէգֆիւրէլէրի էսաս իթթիխազ օլունարադ (տէօրթ սընրֆտէն գանդիսինէ տախիլ օլմուշ օլտուգլէրինէ օլ թէգքիւրէլէր թէմէլ ֆարզ օլարադ) ,

Վէ եէնի թէգքիւրէ վիրիլտիքճէ էսկի թէգքիւրէլէրի կիրու ալլինարադ , անըն մուճիպինճէ Թահսիլ-Մէէմուրի , Մալ-Մէէմուրլէրիլէ հիսապինի կէօրէճէք :

Վէ շայէտ ետինտէ օլան սընձ ու էսա քէգֆիւրէլէրին-սին պիրիսինի պէնտի աթիտէ մուհարրէր պթը այ միւտտէթ իչինտէ գազան զայ իթմիշ , վէ եախօտ վիլայէթ խարիճին-տէ քէային մահէլտէն կէլմիշ ,

Վէ եա հիյնի թահրիլտէ (նիւֆուս եազըլտըղը վազըթտէ)

պուլունամայարադ ոսնրատան մէյտանէ չըդմըշ գըպթի պուլունուր իսէ, Թահսիլ-Մէէմուրլէրի, պու մնագուլէլէրին սընֆընը խուտ-պէ-խուտ թէային իթմէյիւպ (քէնտի քէնտինէ շու պընֆա մինասիպ տէյու գարար վիրմէյիւպ) Գազա-Մէճլիսի-խտարէսինէ ճէլպ իլէ (չէքիպ), օրատէ թէային օլունաճագ սընֆը մուճիպինճէ վիրկուսի ալընուպ, էսա-թէգֆիրէսի վիրիլէճէք տիր :

Օնուճի պէնտ : Մարթտէն պէտ իլէ իւշ պ միւտտէթտէ վիրկույի միւրէթթէպլինի վիրմէյէն գըպթիլէր, Բէէսի-Գազայէ ճէլպ օլունարադ, Վիլայէթին Սէքսան պիր սէնէսի Մարթինտէն իթիպարէն հափըլան վիրկու թէալիմաթինէ (*) թէվֆիգան մուամլէլէ օլունաճագ տըր :

Վէ սէնէ իպթիտասինտէն ալթը պ նիհայէթինէ տէկին վիրկուսինի վիրմէմիշ պուլունանլէրին եէտլէրինտէ էսա-թէգֆիրէլէրի օլմայաճաղինտէն,

Օ մագուլէլէր պուլունտըր, վէ էլէ կէչտիլի եէրլէրտէ սընճ քէգֆիրէսինի իպրազ իտէրլէր իսէ, սընճիլէրինէ մախսուս վիրկուլէրի, վէ թէգքիրէ իպրազ իտէմէտիլէրի հալտէ, Թահսիլ զէմանընտէ սափուշմուշ, վէ եա մահէլլէրինտէն ֆիրար իթմիշ օլաճագլէրինտէն, օ մագուլէլէրտէն թամ պիրինճի սընճ ֆիրկուսի ալընուպ, Վէ վիրմէզ իսէ հապս իլէ Թահսիլ իտիլիւպ, եէտլէրինէ օ սընֆըն էսա-թէգֆիրէսի վիրիլէճէք տիր :

Օն պիրինճի պէնտ : Թահսիլ-Մէէմուրլէրի, գըպթիլէրին եէտլէրինտէ պուլունան ալթիզ թէգքիրէլէրէ նազար իտէրէք, անընլէ սիւնուֆինի թէային իտէճէյի,

Վէ անտէն սօնրա հէր սէնէ տախի սէնէի սապըգայէ գըյասէն թէգքիրէ վիրէրէք վիրկուսինի Թահսիլ իլլէյէճէյի տէրքէար իսէտէ,

Պունլէրին իլլէրինտէն ֆէվթ օլան (էօլէն), վէ եախօտ վիլայէթին խարիճինէ կիտէնլէրին թէգքիրէլէրի եէտի ախէրէ (պաշգասընըն էլինէ) կէչմէք գապիլ օլաճաղինտէն, օ մագու-

(*)162 սահիֆէտէ պէյան օլունան թէալիմաթէ միրաճուսթ օլունմասը :

լէ թէզքերէլէրին հիշնի մուայյէնէսինտէ իսմ ու շէօհրէթ վէ
էշքէալ ու սընֆինէ կիւզէլճէ տիգզաթ օլունարադ ,

Մէզքիւր թէզքերէնին սահիհէն սահիպի օլտըղը թէպէյյիւն
իթմէտիքճէ հէման իպրազ օլունան թէզքերէլէրի սէնէտ իթ-
մէք ճաիզ օլմայաճազ տըր :

Պիր տէ , պազի էհլի սանաաթ ու թիճարէթին (թիւճճար
վէ զանաաթքէսը օլանըն) թէհէվվիւթի էհվալ (հալտէն տիւշ-
մէք վէ տէյիշիլմէք) ճիհէթիյլէ սանաաթ ու թիճարէթինէ
սէքթէ կէլտիյի ,

Վէ եախօտ տիկէր պիր արիզէյէ (ազսի վուդուաթէ) մէսլ-
նի գուտրէթսիլլիյի թէհազգուզ իթտիյի հալտէ , օ միսիլլիւ-
լէրին Մէճլիսի-Իտարէի-Գազատէ էհվալի թէպէյյիւն իթ-
տիլլիլէրէք , տընֆընըն թէնգիլի ճաիզ (սընֆը աշաղը ինտիլի-
լէպիլիր) օլտըղը կիպի ,

Սանաաթ ու թիճարէթինի իլէրիւլէթմիշ , վէ գուտրէթ ու
սերվէթի զիյատէլէշմիշ օլանլէրին տախի եինէ Մէճլիսի մէզ-
քիւրստէ թէհազգուզ իտէճէք իզթիտարինէ կէօրէ սընֆընըն-
իլէրիւլէտիլմէսի լէազըմ կէլէճէք :

Վէ հէր հալտէ վիւճուտճէ սապաթ վէ ամէլի-մանտէ (իշ
տէն կիւճտէն դալմըշ) օլուպտէ , հալճէ տախի իզթիտարի
մէֆգուտ (գուտրէթսիլլ) օլանլէրտէն , վէ պիր տէ դըպթի ճէ-
մաաթլէրինին , միւհրի լէսմի իլէ միւխթարլըզ խըտմէթինտէ
պուլունանլէրտէն գըպթի վիրկուսի ալընմայաճազ տըր :

Օն իքինճի պէնտ : Իշպու դըպթի վիրկուսի , շիմոլիյէ գա-
տար մազթուլիյէթ (գաշ զըշ օլտըղը քէսիմի) սուրէթին-
տէ օլմազ հասէպիլլէ վարիտաթի-մուդարրէրէտէն իքէն , շիմ-
տի , շու գախտէ իճապինճէ , միգտարի զայրի-մուայյէն (նէ
գատար թուլթաճաղը պէլլիսիզ) օլաճաղինտէն ,

Գաղա , վէ Սանճազլէրճէ շէհրիյէ միգտարի հասըլաթի ,
այլըզ տէֆթէրլէրինէ իտխալ օլունաճազ (կէշիւրիլէճէք) :

Վէ սէնէ ախիլինտէ տախի պիր խիւլէասէսի եափըլարադ ,
վէ թահսիլտարլէրինէ վիրիլէն եիւզտէ պէշ իւճրէթ կէօս-
թէրիլէրէք պաշգաճէ թազտիմ գըլընաճազ տըր :

Պալէատէ պէյան օլունան իւսուլ ու գախտէյէ ճուզի վէ

քիւլի (աղ չօգ) ֆէսաթ գարըշտըրժըշ օլանէր հագգընտէ, ձէզա-Գանուհնամէյի-Հիւմայունի իգթիզասինճէ թէրէթթիւպ խտճէք միւճաղաթ պի-լա-թէէիիւր իճրա գըլընաճագ տըր:

Թափու մեհալիհի հագգընէ քեպիւմաք տըր

Պիրինճի մատտէ: Վիլայէթլէրին հալի օբարըր Սանճագ-լէրին հէր եւրինտէ էրաղի թահրիրինին խիթամինէ սէկին պիր նէֆէր էրաղի-Մէէմուրիլէ մալէթինտէ իքիչէր, վէ ի-ճապինէ կէօրէ իւչէր քէաթիպ,

Վէ Գազալէրին հէր պիրինտէ պիրէր Թափու-Քէաթիպի օլուպ, Մէրքէզի-Վիլայէթտէ պուշլէրին ճիւմէսինէ մէրճի օլ-մագ իւզէրէ ճէթթերիսանէի իսագանի միւսիւրիյի իւնվանիլէ պիր Մէէմուր, վէ պիր տէ Մուալիինի օլաճագ:

Վէ հէր սանճագ մէսալիհի իչիւն պիրէր նէֆէր իթիպա-րիլէ եէտի նէֆէր քէաթիպտէն միւրէքքէպ պիր Գալէմ օլա-րագ, իշպու Գալէմ Միւտիր մալէթինտէ պուլունճագ տըր:

Վէ գազալէր-քէաթիպլէրի, Բէէսի-Սանճագ էրաղի-Մէէ-մուրինէ, վէ անլէր տախի Մէրքէզի-Վիլայէթտէ պուլունան Թափու-Խաարէսինէ միւրաճաթ իտէճէյի կիպի, Տէֆթէր խանէի-Խագանի էմանէթի-պէհլայէսինէ գարշու, քէաֆֆէի մէսուլիլէթ տախի, իշպու Խաարէյէ ախտ օլաճագ տըր:

Իքինճի մատտէ: Էրաղի հագգընտէքի մուամէլաթ, ֆի Վ Բէմէզան Սէնէ ՎՎԷ թարիխիլէ նէշր ու իլան պուլուրիլէն էրաղի գանուհնամէի հիւմայունի (¹) ահքէամինէ թաթպի-գան իճրա օլունաճաղը կիպի,

Խսուլ ու գախէի գալէմիլյէ վէ թահրիրիլէսի տախի ֆի Վ ճէմաաի-էլ-ախիրէ Սէնէ ՎՎԵ, վէ ֆի Վ Շապան Սէնէ ՎՎԴ թարիխլէրիլէ վազ ու թէէսիս պուլուրիլէն նիզամնա-մէ վէ թէարիֆնամէ (²) մէվաալէրի իւզէրէ ըիւլէթ ու իֆա գըլընաճագ իսէտէ:

(¹) (²) Տիւթուր տինիլէն գանուն քիթապընէ պաշլանըլտըգտէ պուլուրիլէն տախի Մէմուալի Գալանին նիւսալէրիլէն տէրճ օլու-խաճաղը:

Վիլայէթին իւսուլի ճէտիտէի մէվզուէսի իգթիզասինճէ պազը մէվատտին իզահը լէպզըմ կէլմիշ տիր:

Եէօյլէ քի, քափու սէնէտի վիրիլէճէք օլան, վէ վիրիլմէք լէպզըմ կէլէն էրազի, տգսամի միւթէնէվիէյէ միւնգասիմ (տիւրլիւ տիւրլիւ դըսըմլէրէ պէօլիւնիւր) օլուպ,

Պունուն պիրինճիսի ֆէրաղ ու ինթիգալ (եէր սաթըշը վէ պիր քիմնէտէն ախէրէնին եիւզիւնէ չէվրիլիշ) իշիւն վիրիլէճէք սէնէտաթ, վէ մէհլիւլ վէ եամէքթում (կիզլիտէ գալմըշ) էրազի զիւհուրինտէ իգթիզա իտէն մուամէլաթ օլմազիլէ:

Վէ պունլէր հազգընտէ լէպզըմ կէլէն մուամէլաթի նիզամիյէ, Գանուննամէի-Հիւմայուն ու նիզամնամէ ու թէալիմնամէ վէ օլ պապտէ օլան էվամիրի-Սէնիյէտէ միւֆասսալէն միւնտէրիճ (անլէրտէ թաֆսիլիճէ տէրճ օլունմուշ) պուլունմազիլէ, անլէրին ահքէամինէ թաթալիգան իճապաթինին (իճապլէրինին) իճըտսը,

Վէ իքինճինէվի, էրազիյէ միւթէսարրոֆ (սահիպ) օլանլէրին պազիլէրի եէտինտէ իւսուլի աթիգա իւզէրէ Միւլթէզիմ վէ եա Մուհասսըլ (*) թարաֆլէրինտէն վիրիլմիշ սէնէտաթ օլուպ սըհհէթլէրի թէհազգուգ իյլէտիյի հալտէ (սահիհէն Միւլթէզիմ վէ Մուհասսըլլէրին միւհրի վէ մալիւմաթիլլէ օլ սէնէտին եափըլմըշ օլտըլլ անլաշըլտըգտէ) պունլէրին թէպտիլիլլէ (եանի օլ սէնէտլէրին տէյիշիլիպ եէրինէ ճէտիտ թափու սէնէտի վիրիլմէքլէ),

Վէ եէտինտէ հիշ սէնէտի օլմայուպ տէ, օն սէնէտէն պէրու պիր քիմնէնին սապանը ալթինտէ օլմասընսուան թօլպըր հազգարարը սապիթ օլան եէրլէրին տախի թաստիգիլլէ, միւճէտտէտէն քափու-սէնէտիտի վիրիլմէք, Գանուն նամէի-Հիւմա-

(*) Մուգատտէմ պիր էրազի ալընուպ սաթըլմազ վիզու պուլունգտէ օլ սէնէ օրալէրին իւշըրինի իլթիգամ իտէն միւլթէզիմին, վէ պիր արալըգ մուհասսըլ տինիլէն մէճմուրլէրին մաարիֆէթլէրի վէ սէնէտլէրիլլէ թէսարրոֆ օլունմազտէ իքէն սօնրու պու իւսուլ իլզա օլունուպ հէր թարաֆտէ պուլունան շիմտիքի էրազի մէճմուրլէրինին իզն ու թէֆվիզիլլէ-իգթիզասը իճրու օլունարնազ թուզըրալը թափու սէնէտլէրի վիրիլմէքլէ:

յուն ահբէամի իգթիղասինտէն օլարադ, վազաա, պու տա պէզլէ օլմագ լէաղըմ կէլիւրիոն տէ, պաղի մահէլլէրտէ Միւլ-թէզիմ վէ եա Մուհասսըլ նամինէ պիր թագըմ մէճհուլ վէ մուսաննա (եափմա) միւհիւրլէրլէ սէնէտլէր իպրազ օլունմագ-տէ,

Վէ պաղի քիմնէլէր տախի էլինտէ օլան էրաղիյէ միւճէր-րէտ օն սէնէ թէսարրուֆինտէ դալաղընը տէաւա էյլէտիյի հայտէ թաստիգ իտիլմէքտէ օլուպ,

Հալ պու քի, հիւքմի Նիղամու Գանուն, պու մագուլէ սէ-նէտաթին սըհհէթի թէպէյիւն վէ թէհագուդ էյլէմէք (սահիհ օլտուգլէրի աշիքէարէ չըգմագ),

Վէ քէզալիք էրաղինին սիւպութի հագ գարարի, օն սէնէ ա-լէտ-տէվամ պիր ատէմին զիրաթ ու հէրասէթինէ միւհաաիր (եանի հագ գարարը սապիթ տէյու շօլ եէրլէրէ տինիւրքի հիւ պօշ պրրագմագ սըղ օն սէնէ պիր տիւզիյէ պիր ատէմին պիր եէրի էքիպ պիլմէսինէ մախսուս) օլմագ շարթիյլէ մէշ-րութ օլուպ,

Յօխաա, պիր ատէմին հիւ էքիպ պիլմէտիյի վէ սիւրմէտիյի, վէ եախօտ եալընըղ պիր, եա իքի տէֆա դէր իտէրէք (էքէ-րէք) սաիր վագթ մուլաթթալ (աօշա) պրրագտըղը էրաղիյէ թէսարրուֆի, օն սէնէտէն զիրաաթ պիլէ օլմա հագ գարարի դաղանմըլ օլմայաճաղինտէն, պունուն թէտըրդաթինէ տըգ-գաթ իտիլմէսի,

Վէ իւշիւնճիսի, էրաղիյի մէվաթտէն միւհաճիթինէ թէրք րւ թախսիս օլունաճագլէրտէն, (մաէսա)

Վէ պիր դասապէ, վէ եա պիր քէօյ էհալիթինէ իհթիթա-պէն (օտուն քէսմէլէրի իւզրէ) թախսիս օլունան սալթալըգ-լարտան, (մաէսա)

Վէ եա պիր չիֆթլիք սահիպինէ թէմիքէն (միւլքի օլմագ իւզ-րէ) թախսիս պոյուրիլմիշ օլան (գօրու վէ օրմանլէրսէն մաէսա),

Վէ եախօտ պիր վագֆէ մէրպութ օլտըղը միւթէհագըրգ պուլունան (պաղըլ օլան) գօրու վէ օրմանլէրտէն մաէտա Տէվլէթճէ լիւզումի օլմայան էրաղի վէ գօրու վէ ճիպալի մէպահէ (եիւքսէք թաղլար) օլուպ, պունլէրին տախի պէնտի րթիտէ պէյան օլունաճագ գախտէ իւզէրէ պ-իթ-թահըրգ

իճրայի թէֆվիզ իւ իհայէսի (թալիպինին իւհտէսինէս աճմար-
լանմագ խուսուսլէրի) էրազի-Մէէմուրլէրինին վէզայիֆի աա-
ւելյէսի օլտըզինէ ,

Վէ պազի եէրլէրտէ միւճէրրէպ (սընանմըշ) օլտըզը իւզէ-
րէ, թարլա վէ էրազինին հիւտուտ ու սինօրի, իֆատէի միւճէր-
րէտէ իւզէրինէ զապթ ու թէրգիմ (չըպլազ եազը վէ իֆատէ-
լէր իլէ քիւթիւյէ գայտ) օլունմասիյէ, նիչէ միւչքիլաթ թէ-
հէտտիւս իթմէքտէ (պիր չօգ իշքիլլէր մէյտանէ չըգմադտէ)
պուլունմուշ իսիւյինէ պինաէն ,

Հէր Սանճաղին հալի օլտըզը Գազալէրին գուրա պէ գուրա
(քէօյ քէօյ) քէաֆֆէի էրազիսի թահգըզ օլունարագ , իւսուլ
ու գաիտէյէ վէնէֆա-էլ-էմրէ (մատտէնին զաթինէ) միւվաֆըզ
աէնէտ իպրազ օլունանլէրտէն մաէտասի թահքիր օլունարագ ,

Պալէատէ մուհաբրէր իւշ նէվտէն գանդիսինէ տախիլ իսէ
օ նէվ հազգընտէ մուգարրէր օլան իւսուլլէ թաթպիդան իգ-
թիզաաը իճրա գըլընաճագ սըր :

Իւչիւնճի մատաէ , Պէնտի ասաղըգտէ պէյան օլունտըզը
վէճհիլէ էրազիյի-Մէվաթ իւզէրինտէ օլուպ , սաթըրմասը լէա-
զըմ կէլէն գօրուլէր ,

Վէ քիմնէնին իւհտէսինտէ օլմայարագ , վէ եա մէրտտէն
ֆազլա օլարագ թէֆվիզի (պիրինէ օլմարլանմասը) իգթիզա
իտէն էրազի , հէր գանդը Գազա տախիլինտէ իսէ , օ Գազանըն
Մէճլիսի-Նասարէսինէ խապէր վիրիլէրէք ,

Եու գարար իգթիզասինճէ թէֆվիզ ու իհայէսի իգթիզա
իտէն եէրլէրտէն օլտըզը թէհազգուգ իթտիքսէն սօնրա , օ մա-
գուլլէ էրազի վէ եա գօրու վէ օլմանլէր պիր գաշ նէվէ թազ-
սիմ ,

Վէ հէր եէրին շէրէֆ ու մէվգը վէ միւնասիպլէթինէ կէօրէ
ֆիյաթլէր թէային գըլընարագ ,

Վէ էրազի վէ գօրույէ իհթիյաճը օլան վէ թալիպի պուլու-
նան քիմնէլէրէ իխալարի քէյֆիյէթ օլունարագ (քէյֆիյէթի
հալ խապէր վիրիլէրէք) , փարչա փարչա վէ տէօնիւմ հիտապիյ-
լէ Մէճլիսի-Գազատէ պիլ միւզայէտէ , պէտէլի թէգարուր

իթաիքաէն (սօն պէյտէ տուրոուրուլտուգտան) սօնրա թէֆ-վիզ ու իհալէսի իճրա գըլընմազ,

Վէ պու մազուլէ դօրու վէ օրմանլէրին մէվգը ու շէրէ-ֆինէ կէօրէ պէհէր տէճնիւմիչիւն սէնէվի օն վէ եա եիր-մի փարէ հիսապիլլէ պաշգաճէ պէտէլի իւշը թագտիր օլու-նարագ (էօշիւր փարասը պէտէլի տէյու պիր գըլմէթ պաշ-լանարագ) իթա գըլընաճագ սէնէսինէ միգտարի իշարէթ ու թէրգիւմ իտիլմէք,

Վէ պաղի օրման օլմաղէ գապիլ օլմայան, վէ լիւզումինտէն զաիտ (լէազըմլինտէն արթիլլէ) պուլունան չալլըք վէ փըրնալ-լըզլէրին, եէնիտէն թարլա քիւշատինէ ըուխսաթ իթապիլլէ միւճէտտէտէն սէնէտ վիրիլիւր իսէ տէ,

Էքսէր եէրլէրտէ օրմանըն նէտրէթի (եէթէլիլինտէն ազ պուլունազլըղը) ճիհէթլէ էօյլէ եէրլէրտէ, վէ օրմանէ զիյա-աէ իհթիյաճի պուլունան պաղի օվալէրտէ մէվճուտ (հազըր պուլունան) չալլըզլէրին օրման հէյէթինէ կիրմէսիչիւն, թարլա իտիլմէսինէ գաթան ըուխսաթ վիրիլմէյէրէք,

Օ մազուլէլէրին պ-իւ-մուհաֆաղէ եէթիշտիրիլմէսիչիւն էհ-վէն պէտէլ (ուճուզ պէհա) իլլէ դօրու օլարագ թալիպինէ թէֆ-վիզի իճրա օլունմազ մուգարլէր (գարար վիրիլմիշ նիզամ) օլ-մաղին, պու պապտէ իգթիզա իտէն թէտգըգաթէ փէք ա-շուրի իթինա գըլընմասը,

Վէ պունլէրին իչինտէ տախի Միրիճէ մուհաֆաղէսի էլլէմ օլուպ օլմայանլէրինին թէֆրիզի (այըլտ իտիլմէսի) էհէմ միւ-շարթի աղէմ օլտըղինտէն,

Վէ պու տախի մահէլլինճէ իգթիզասինէ, վէ ճէսամէթ ու էհէմ միլլէթինէ (պիւլիւքիւլի վէ լէազըմլըլլինէ) կէօրէ մաա-լիւմ օլաճաղը կիպի,

Շայէտ, թէրէտտիւտ ու իշթիպահ (իքիճիքլէնմէք վէ չիւպ-հէ) օլունուր իպէ, անըն տախի պէյանի քէյֆիլլէթիլլէ Մէր-քէզտէն իսթիզանը (տանըշըլմասը) լէազըմ կէլէճէլինտէն, պուրալլէրէ տախի տըգգաթ օլունմասը Մէհմուրէյնի մումա-իլէյհիմին վէզայիֆի մախսուսէլլէրի ճիւմլէսինաէն տիր:

Տէօրսիւնճի մաստէ: Պալէատէ պէյան օլունարղը վէճհիլէ

հէր Գաղատէ օլան գարիյէլէր էրազիսինին պիրէր պիրէր եօգ-
լամասիյլէ թէֆվիզ օլունաճազ , վէ սաթըլաճազ , վէ սէնէտ
վիրիլէճէք էրազինին մէյտանէ չըգարըլմասը , Գաղալէր Թա-
պու-Քէաթիպլէրինին պ-իզ-զաթ քէօյլէրէ ազիմէթլէ (գալզըպ
կիթմէսիյլէ) իճրայի թէտգըգաթ իյլէմէսինէ միւթէվէգզըֆ
(պաղլանմըշ) պուլունտըղինտէն , Գաղալէրտէ օլան Թափու-
Քէաթիպլէրի, կէրէք մուգատտէմա թահրիր օլունմուշ օլան ,
վէ կէրէք օլունմայան քէօյլէրէ ազիմէթլէ, Իխթիյար-Մէճլիս-
լէրինի թօփլպուպ, անլէրին եանինտէ հէր քէսին Թափու սէ-
նէսաքիմէ միւրաճաաթ իտէրէք ,

Վէ միւմքին օլտըղը մէրթէպէ սէնէտաթ իլէ էրազիյի թաթ-
պիզ իյլէյէրէք մէքթումաթ (սագլը կիզի օլան եէրլէրի) վէ
եա մէհլիւլաթինի, վէ եախօտ պէր-մուճիպի Գանուլն թէսար-
րուֆլէրինին թաստիգիյլէ միւճէտտէտէն սէնէտ իթասը լէա-
զըմ-կէլէճէք օլանլէրինի թէային իյլէտիքտէն ,

Վէ սաթըլմասը իգթիզա իտէն էրազի, վէ գօրու վարիսէ
անլէրին տախի միգտարի սահիհինի մէյտանէ չըգարտըգտան
սօնրա ,

Զիւնքի, պէնտի սապըգտէ պիլ-միւզայէտէ ֆիրուլթի կէօս-
թէրիլէն գօրու վէ էրազիյի սաիրէնին միւզայէտէսի գարարը ,
Գաղա-Մէճալիսի-Խտարէսինտէ օլմազ ,

Վէ էյէր պաշու վէ քիւլլիյէթլիւ եանի պիր գաշ եիւզ
տէօնիւմտէն զիյատէ, վէ պէհասի տախի անա կէօրէ գըյմէթ-
լիւ իսէ մութլազաՐէէսի-Լիվա Մէճլիսինտէ պ-իլ-միւզայէտէ
գարար պուլմազ լէազըմ-կէլէրէք ,

Շու իքի հալտէ տաթի միւզայէտէնին նէթիճէսի պիր մազ-
պաթա իլէ մուսատտազ օլմազ իճապի մասլահաթտէն օլտը-
ղը միսիլլիւ ,

Հազ թափու էսհապլինտէն օլանլէրէ թէֆվիզ օլունաճազ
էրազինին թազտիրի պէտէլի միսլի (տէյէր պահասընըն պէն-
զէտիլմէսի) տախի, եինէ Գաղա , վէ եա Լիվա-Մէճլիսինէ
մախսուս օլտըղինտէն ,

Վէ Թափու-Քէաթիպլէրինին քէօյլէրճէ իճրա իտէճէրլէրի
չէյլէր, ասի ինթիգալին (ասէթա վուգու պուլան ինթիգալ
քէյֆիյէթինին քաւսիգի) , վէ սապիթ օլան հազ գարարին

Թաստիգի, վէ ամիգ սէնէտաթին թէճաիտի (էսկի սէնէտլէրին եէնէյէ տէյիչիլմէսի) մատտէլէրի պուլունտըղինտէն ,

Օ մագուլէ ատիյէն ինթիգալ իտէն, վէ եախօտ օն սէնէտէն միւթէճավիզ պիլա-սէնէա պիր քիմէնին թահթի զիրաէթին. տէ օլուպ տէ, Գանուէն հազ գարարը սապիթ օլան ,

Վէ եա ամիգ. սէնէտաթին թէճաիտի թալէպ օլունան թարլա վէ չայըր վէ գօրու վէ սաիրէնին քէյֆիյէթ ու քէմ միյէթլէրինի , վէ հիւտուտ ու սինօրլէրինի քէյլէրտէ Խիթի-յար-Մէճլիսլէրինին վէ սաիր էրպապի վիւգուֆ ու մապիւ-մաթին չէհատէթ ու իսպարլէրիյէ թասհիհ ու թէպլին իթ-մէքլէ պերապէր, Նիզամինէ թաթպիզան ճէտվէլինի թօլոր-րարազ ,

Վէ խարճի միւթատ (ատէթ օլմուշ խարճինի) վէ վէրադա պէհա, վէ քէաթիպիյէսինի տախի սահիպինէ պիլաիրէրէք , թուլթաճաղը պիրէր ճէտվէլի տէֆթէրէ սէպլթ ու գայտ իթ-տիքտէն սօնրա, թէքմիլինտէ ,

Հէր քէսին թարլապինին ճիհէթ ու միգտարինի , վէ խարճ , վէ քէաթիպիյէ վէ սաիրէսինի Խիթիյար-Մէճլիսինէ ճէհրէն գրրաաթլէ (եիւքսէք սէսիլէ օգումագլէ) զիրինի միւհիւրլէտէ-ճէք :

Վէ խարճ վէ քէաթիպիյէ վէ վէրադա պէհա օլարազ հէր քիմտէն գաշ զըշ ալընաճազ իսէ մէֆրուղիւն-լէհին (սաթուն ալանըն) իսմինի, վէ ազչէնին միգտարինի միւպէյյին զինճիր վէճհիլէ պիր փուսուլա եափուպ, լի-էճլ-իթ-թահսիլ (թահսիլ իտիլմէսի իչին) միւլթարէ պըրագաճազ տըր :

Պէշինճի մատտէ: Թափու-Քէաթիպի պիր քէյլին պէյլէ տէֆթէրինի եափուպ, վէ իւմումի էրազիսինի եազուպ, քէյ-ճէ գարար վիթիլէնլէրի Խիթիյար-Մէճլիսինէ տախի թաս-տիգ իթտիրտիքտէն սօնրա, պաչգա քէյլէ միւպաչէրէթ օլուն մագսըզըն, պիր թարաֆտէն թանղիմ օլունաճազ իլմու-խապէր գօյանլէրինի հէման թօլորրաճազ տըր :

Վէ իշպու իլմու-խապէրլէրին ալթինի իպթիտա Թափու-Քէաթիպի միւհիւրլէյէրէք, վէ պիր թարաֆտէն տախի քէյ-

ճէ միւխթար մաարիֆէթիյլէ թահսիլի մուգարրէր օլսն աղչէ-
նին թահսիլինէ իթինա ,

Վէ իճապինէ կէօրէ Գաղա-թահսիլտարլէրինտէն օլ գօլէ
մէէմուր պիրիսի իրսալ ու իւրա իլէ (կէօնտէրիլմէսիյլէ) աղչէ
թահսիլ օլունարագ, վիւրուտ իթտիքճէ իլմու-խապէրլէրիլէ
պէրապէր Սանտրդ-Էմինինէ թէսլիմ օլունարագ, օրատէ թէտ
գըգ ու թաթսլիգի իճրա օլունտուգտան ,

Վէ Թափու-Քէաթիպլինէ ախտ քէաթիպլիյյէ թէֆրիգ խոխ-
տիքտէն սօնրա , գուսուրի Մալ-Սանտրդինէ իրատ գայտ օ-
լունաճագ :

Վէ օլ հալտէ , պու աղչէլէրին էվլէճէ թօլտուրուլմուշ
օլան իլմու-խապէրլէրի, զէ գօշանլէրի Սանտրդ-Էմինի թարա-
ֆինտէն, վէ Միւտիլի-Գաղա ճանիպինտէն թէմհիլ օլունուպ
իլմու-խապէրլէր , միւխթարլէրի մաարիֆէթիյլէ էսհապինէ
թէվգի ու թէսլիմ գըլընաճագ (սահիպլէրինէ վիրիլէճէք) տիր :

Վէ պիր այ զարֆինտէ նէ միգտար հասըլաթ օլմուշ իսէ ,
միգտարինի միւպէյյին մագպաթասիլլէ պէրապէր գօշանլէր
պէհէր մահ Սանճագ-Պաշինէ կէօնտէրիլէճէք տիր :

Վէ քէօյլէրճէ գարար վիրիլէմէյէն թափույի միսլ մփտտէլէ-
րիլլէ , պիլ-միւզայէտէ սաթըլմասի իգթիզա իտէն գօրու վէ
էրազիլի սաիրէ տախի, Գաղա-Մէճիսինտէ գարար վիրիլէճէք
տէրէճէտէ իսէ , քէօյլիսինտէն , վէ խարիճտէն թալիպլէրինին
զէ սաիր իգթիզա իտէնլէրին պիր վագթի մուայյէնտէ Րէէսի
-Գաղայէ ճէլպ իլէ , գաիտէսինէ թէվֆիզան մէճիսճէ իճապը
պիլ-իճրա , ալընաճագ մագպաթա միւճիպլինճէ իլմու-խապէր-
լէրի, վէ մուամէլաթի լէաղըմէսի եօգարուտէ զիքր օլունան
իւսուլէ թէվֆիզան իֆա իտիլէճէք տիր :

Սլթընճի մատտէ, Գաղա-Թափու-Քէաթիպի պու վէճհիլէ
քէօյլէրտէ պիզ-զաթ իճրայի թահգըգաթիլէ պէրապէր իլմու-
խապէրլէրի վէ գօշանլէրի թօլտըրմագ ,

Վէ պիր թարաֆտէն միւզայէտէ իլէ թէֆվիզ օլունաճագ
օլան, վէ պէտէլի միսլիլլէ իհալէսի լէաղըմ կէլէն էրազի թէտ-
գըգաթիլլէ օղրաշմագ լէաղըմ կէլէճէյի կիպի ,

Պէհէր այ պիր գապատէ նէ գատար իլմու-խապէր վիրիլ-

տիյինի, վէ խարճ վէ վէրադա պէհա, նէ միգտարէ պալիդ օլուպ, Գաղանըն գանդի այ լուզնամէսինէ իրատ դայա օրունտըղինի, այ ղայէսինտէ Բէէսի-Լիվա Թափու-Մէէմուրինէ պիլտիրէճէք տիր :

Պինապէրին Գաղա-Թափու-Քէաթիպլէրի պունլէրին ճիւմլէսինի եօլունտա իճրա իթմէք, վէ թահրիրտէ սիւրաթ սւ սուհուլէթ (էրազիլէրի եազմագտէ չափու դլուդ վէ գօլայլըդ) օլմագ :

Վէ մաաչ ու մէսարիֆի քէնտիլէ ախտ օլան դրրգար փաւրէտէն սիր նիսպէթի մախսուսէ վէ եա սուրէթի մագթուէտէ (եանի միւնասիպինճէ պիր միգտարիլէ եախօտ քէսմէճէ իւճրէթ պէնզէթմէք իլէ) թէսվիլէ իտիլմէք իւզէրէ թահրիրին արգասը ալընընճէյէ գատար պէհէմէհալ մաիլէթինտէ լիւզումի միգտար մուալին վէ քէաթիպ թէսարիքինէ մէճպուր տիր :

Եէտինճի մատտէ : Սանճագ-Պաչլէրինտէ պուլունճագ էրազի-Մէէմուրլէրինին վէզայիֆի ասվիլէսի, Գաղա էրազի-քէաթիպլէրինին տէաիմէն հարէքէաթ ու մուամէլաթինէ տըզգաթ իտէրէք, իւմուրի թահրիրիլէյէյի, նիզամինէ թաթպիդ իլէ պէրապէր իճրաաթինի տախի սիւրաթլէ վիւճուտէ կէթիւրմէք :

Վէ էրազիլի մէհլիլէ վէ մէքթուլմէյի թէհպրրի իտիւպ (աւայուպ) մէյտանէ չըգարմագ :

Վէ միւճէտտէտէն սաթըլաճագ էրազիլի մէվաթ վէ օրման վէ գօրուլէրի իճապինէ կէօրէ պիդ-զաթ կէօրիւպ, վէ միւզայէտէյէ գօյուպ, պէտէլաթի հագըզըյէսինի արամագ :

Վէ Գաղա Թափու-քէաթիպլէրինին խէթալէրի վիւզուինտէ, վէ եախօտ իլլէրինտէն ույզունսուզլէրի, վէ եա իլէ եաւամայանլէրի զիւհուրինտէ տէր-հալ Մէճլիսի-Իտարէի-Լիվայէ պէյան իլէ իճապինի իճրա իթմէք :

Վէ Բէէսի-Սանճագտէ հէր գաղա իլիւն ճէտվէլի պիր ինմալ տէֆթէրի թուլուպ, Գաղալէրտէն կէլէն գօչանլը իլմու-խապէրլէրի պիթ-թէտգըզ, մաիլէթինտէ պուլունճագ մուվազղաֆ քէաթիպլէրի մաարիֆէթիլլէ իճմալ տէֆթէրինէ

գայտ իթտիրերէք, սերիան Մէրքէզի-Վիլայէթէ կէօնտէրմէք,

Վէ գօշանլը իլմու-խապէրի թէքմիլ օլմալէ եիւզ թութան Գազալէրէ աճիլէն (վազթ կէչիւրմէքսիզ) Մէրքէզտէն իլմու-խապէր ճէլլ ու իրաւլ էլլէմէք :

Վէ հասպ-էթ-թահրիր թահսիլ օլունաճագ խարճ վէ վէրագա պէհա վէ քէաթիպիյյէտէն թահսիլ օլունմամիշ փարէլէր վար իսէ, պուռլէրին սիւրաթի թահսիլի (չափուճագ պիթի-րիլմէսի) էմրինտէ, Գազա-Միւտիրլէրի իլէ մուխապէրէ վէ միւքէաթէպէ իտէրէք (խապէրլէչէրէք վէ մէքթուպլաշարագ) պիր ազչէ պէգայա պըրագ մամագ :

Վէ քէաֆֆէի էհվալտէ Սանճագ-Միւթէսարրըֆը պուլունան զաթ իլէ միւզաքէրէ իտիւպ, վէ միւշքիլաթինի անտէն սօրուպ, մապահաթինէ կէօրէ իգթիզա իտէն շէյլէրի տախի իտարէի-Մէրքէզիյյէտէն իսթիզան էլլէմէք (տանըշմագ) խուսուսլէրի իսէտէ :

Պէօլլէ էհվալին տէրէճաթի, վէ պէր-վէֆգը-մաթլուպ իճրաաթի (միւրատա ույդուն օլմագ իւզրէ իճրալէրի) Մէէմուրէյնին տիրայէթինէ կէօրէ օլտըղինտէն :

Պալէապէ պէյան օլունան իւսուլ, էսքսի վազիֆէ իթթի-խազ օլունարագ, պու էսասէ թաթպիզան մաթլուպին հուսուլի իշուն տահա նէ տէրէճէ թէգայիւտ ու իթինա իտիլմէք (տըգգաթ իթմէք վէ տէնէմէք) լէազըմ կէլիւր իսէ, իթթիխազ ու իճրասը, Մէէմուրլէրի հազգընտէ մուճիպի մէմտուհիլլէթ (աֆէրին վէ էօիւլմէյէ սէպէպ) օլաճագ սըր :

Մէրիզինճի մատտէ, էվգաֆէ մէրպութ ու միւթէաալլըգ օլան էրազի հազգընտէ իգթիզա իտէն մուամէլաթի գալէմիյյէ վիւ թահրիբիյյէնին իճրասը, վէ անլէրէ մախսուս սէնէտաթին իթասը խուսուսլէրի տախի Թափու-Մէէմուրլէրինէ վէ քէաթիպլէրինէ հէվալէ օլունմագ իւզէրէ պիր թէսավ-վուր օլտըղինտէն (ֆիքիրտէն կէչտիլինտէն), գարարինտէ (գարար վիրիլմէսինտէ), անըն թաֆսիլաթ ու տէրէճաթի հազգընտէ տախի պաշգաճէ թէալիմաթ վիրիլէճէյի, վէ շիմտիտէն էվգաֆ էրազիսի հազգընտէ պիր շէյ եափըլմագ լէազըմ կէլմէյէճէյի տէրքէար իսէտէ :

Էվգաֆէ մէրալութ եէրէբ իշիւն Էրաղիյի-Էմիրիյէ իւմու-
խապէրի վիրիւմէք, վէ Էրաղիյի-Էմիրիյէյէ, Էվգաֆ մուամէ-
լէսի օլունմագ, Մէէմուրլէրինէ քուճիպի մէսուլիյէթ օլաճա-
ղինտէն,

Վէ Թափու-Մէէմուրլէրինին նէգաթնտէ օլան սեճթերի
իմնուշի խազանիսէ հէր պիրինին նէվ իւ քէյֆիյէթլէրի մու-
հարրէր ու մուայյէն իտիւյնտէն, շիմտիտէն իճրա գըլլնա-
ճագ թահրիրտէ պուճլէրին թէֆրիդ ու թէյիյիդ ու թէյալինինէ
(այլըրտ վէ պէլլի իտիւմէլէրինէ) տըգգաթ գըլլնաճագ տըր:

Թօգուղունճի մնտտէ: Մէրքէզի Վիլայէթտէ օլան Թա-
փու-Գալէմի, Միւտիթր Մուալլինինին իտարէսինտէ, վէ ճիւմ-
լէսի Միւտիթին թահթի նէգարէթ ու մէսուլիյէթինտէ օլմագ,

Վէ հէր պիրի պիր Սանճաղէ մախսուս պուլունմագ իւզէրէ
եէտի նէֆէր մուվազզաֆ Բէաթիպլէ, պիր նէֆէր Էվրագ-Մու-
գայյիտինտէն միւրէքքէպ օլաճագ:

Վէ Սանճագ-Մէէմուրլէրի ինթիսապ ու թէյալին օլուն-
տուգճէ Մէրքէզտէ լէագըմ օլան Մուգայյիտի տախի ինթի-
խապ իլէ թէյալին գըլլնաճագ:

Վէ պունլարտան մաէտա իլէքիւտէ լիւղում կէօրիւնտիւք-
ճէ, հէր Սանճագտէն կէլէն գօշանլէր մուճիպինճէ ասըլ Թուղ-
րայլը թափու-սէնէտլէրինի թօլտուրմագ, վէ մուգապէլլէ իթ-
մէք իշիւն Մէգամի-Վիլայէթտէն պ-իլ-իսթիզան պաշգաճէ
քէաթիպ իսթիստամ գըլլնաճագ տըր:

Հէր Սանճաղին մուվազզաֆ օլան քէաթիպլէրի, վարիտ օլան
սէնէտաթ մէյանինտէ նիզամու գաիտէսինէ մուղայիթ պիր շէյ
օլուպ օլմաարղինի իպթիստա թէտգըք իտէրէք, անըն մուճի-
պինճէ Թուղրայլը սէնէտլէրինի թօլարրտըգտան, վէ մուգա-
պէլլէպինի տախի իճրա իթտիքտէն սօճրա,

Թագըմ-թագըմ Էվրագըն ասէտ վէ նումէրօսի, վէ մէֆրու-
ղիւն-լէհին իսմի, վէ ճիւմլէսինին եէքիւնի պաշգաճէ մաթպու
օլան, ժուրնաղ խանէլէրինէ կէշիւրիլէրէք զիյլի, Վիլայէթ-Տէֆ-
թէրի-Խազանի-Միւտիթի թարաֆինտէն պ-իթ-թէմհիր, սէնէ-
տաթ վէ մաղպաթալէրիյլէ պէրապէր Մէգամի-Վիլայէթտէն պա-
-թահրիրաթ Տէֆթէրխանէի Խազանիյէ իրապ օլունաճագ տըր:

Մեռնելու մատուցել, Կերէք Մերքեզի-Վիլայէթի մէջ պուլունան Միւտիւր վէ Մուսափինիյէ, Թափու-գայէմի-Քէթէպէ վէ Մու-գայիտիւրինին, վէ Կերէք Սանճագ-Պաչէրինաէրի Թափու-Մէէմուրլէրի վէ Քէաթիպլէրինին մասալլէրի, իւսուլի ճէտի-տէ իւզէրէ վիրիլէճէք իւմսու-խապէրլէրին վէրագա պէհասի օլան իւչէր զուրուչին նըսֆիլլէ (եանի ալթմըչէր փարէսիլլէ) գատիմի տախիլի-Վիլայէթի իսթիլստամ օլունարագ, մասալ-լէրի Մալ սանտրղլէրինտէն թէսվիլլէ վիւ իֆա գըրլնան,

Վէ գարշուլուգ զարագ իպգասը, միւգթէզայի Իրատէի-Մէնիլլէտէն օլան մէպալիզի մասալիւմէտէն թէսվիլլէ օլունա-ճագ,

Վէ մէղքիւր Թափու-էվրագը պէհասինին նըսֆը տիկէրի քէմաքէան Տէֆթէրխանէի-Խագանիյէ Կէօնտէրիլլէճէք օլ-մասը ճիհէթլէ,

Տէֆթէրի-խագանի-Միւտիւր վէ Մուսափինինին թահթի նէ-գարէթինտէ, վէ Մերքէզտէ պուլունաճագ քէֆիլլիւ Լիւրագ-Մուգայիտինին եէտի հըֆը ու իտարէսինտէ օլարագ (էլիլլէ հըֆը վէ իտարէ օլմագ իւզրէ) պիր իսարէ-սանսըղը օլաճագ:

Վէ պու սանտրղտէ վարիտաթ ու մէսարիֆաթէ մախսուս պիր եէվսիլլէ տէֆթէրիլլէ, թահսիլաթ ու մէտֆուլաթին (պիթիլլէն վէ չըգարլլան ագչէլէրին) էնվա ու միւֆրէտաթի-նի այրու այրու թէսայլն ու իրաէ իտէր (Կէօթթէրի) տիկէր պիրէր տէֆթէրլէրի թութըլաճագ տըր:

Պինա-պէրէն Գալալէրտէ Թափու-Քէաթիպլէրի վիսաթէթ-լէրիլլէ (էլլէ Մալ-Սանտրղլինէ թէսիլմ օլունան, վէ օրա-տէն Բէէսի-Լիվա-սանտրղլինէ Կէօնտէրիլլէն իւչէր զուրուչ վէրագա պէհա, պէհէր մահ գաչ զուրուչէ պալիզ օլուր իսէ Թափու-Մէէմուրլէրի թարաֆինտէն սանտրղէ սէնէտ իթա-սիլլէ ախզ օլունարագ:

Վէ պուլուն Տէֆթէրխանէի-Խագանիյէ ախտ ալթմըչէր փարէսի թէֆրիզ (այլլա) իտիլլէրէք, տիկէր ալթմըչէր փարէ-սինտէն Բէէսի-Լիվատէքի Թափու-Մէէմուր վէ Քէաթիպլէրի մասալլէրի պա-սէնէտաթ իֆա օլունտուգտան սոնրա, մահտա հէր նէ գալուր իսէ Մերքէզ-Թափու-Գայէմինէ Կէօնտէրիլլէ-ճէք:

Վէ վերագա պէհասինին նըսֆը, պէր միւթատ (ատէթի գտտիմէ իւզէրէ) մահէլլինտէն թողըրճէ Տէֆթէրխանէի-Խագանիյէ իրսալ օլունաճագ տըր :

Էլվիյէտէ վիւզու-պուլաճագ նըսֆ վերագա պէհասինտէն Մէհմուրէյնի մահէլլիյէ (օրատէ պուլունան մէհմուրլէրինին) մատչլէրի թէսվիյէ օլունտուգտան սօնրա, ֆագլասը, սանտըզը մէզքիւրէ թէսլիմ գըլընաճագինտէն ,

Իշպու հասըլաթինտէն տախի, Մէրքէզճէ էվրագը-մաթպուէ պէտէլի օլարագ ֆիյաթի մուգարրէրէ իւզէրէ մաթպաէյէ իթասը մուգարրէր օլան մէպալիզ, պա-սէնէտ Մաթպաէ-Ի-տարէսինէ իֆա,

Վէ Միւտիր վէ Մուսվին վէ Քէթէպէ մատչլէրի իթա գըլընտըգտան սօնրա, մաէտասը,

Վէլ հասըլ մուգարրէր ու միւրէթթէպ օլան մատչաթ ու մէսարիֆաթտէն ֆագլասը, չիւհուրի աթիյէ (կէլէճէք այլէրին) մէսարիֆինէ գարչուլուգ օլարագ թէվզըֆ գըլընաճագ (եանի պուլնարտան մաէտա աթթանը երլ պաչընա գատար անլէրին եանընտա ալը գօնըլաճագ) տըր :

Բէէսի-Լիվատէ վերագա պէհասինին նըսֆինտէն, շէհրիյէ վիւզու-պուլաճագ հասըլաթ, մէհմուրէյնի մուվազզաֆէնին մատչինէ թէգապիւլ ու քիֆայէթ իթմէզ (գատիմ այլըզըր մէհմուրլէրին այլըղընէ գարչուլուգ կէլմէզ վէ եէթիշմէզ) իսէ, իւսթ թարաֆը իլէրիւտէքի այլար հասըլաթինտէն ալընմագ ,

Վէ Մէրքէզճէ տախի պու իւսուլ ու գախտէյէ ըիայէթ գըլընմագ լէագըմ կէլէճէյինտէն, վէ սէնէ զայէսինտէ Թափու Խտարէ-սանտըղընըն պիր իւմում մուհասէպէսի ըիւյէթլէ, կէրէք մատչաթ ու մուխասսատաթի աթիգէ օքսրագ մահ-պէ-մահ Մալ-Սանտըղինտէն ալընան , վէ կէրէք վերագա պէհալէրինին նըսֆինտէն հասըլ օլան վարիտաթտէն Սէնէ նիհայէթինէ տէկին թէսվիյէ օլունմուշ օլան մատչաթ ու մէսարիֆաթ թէնզիլ ու մահսուպ օլունտուգտան սօնրա, ֆագլա վարիտաթ օլտըղը հալտէ անտէն տախի Էլվիյէ-Մէհմուրլէրի մատչ ու մէսարիֆաթինտէն թէսվիյէ օլունմամըշ աչըզ մասրաֆ պուլունտըղը սուրէթտէ իթա վէ իֆասըլլէ, իւսթ թարաֆը Մէրքէզ-Մալ Սանտըղինէ թէսլիմ, վէ Խագինէի-Ճէիլէյէ իրատ

դայտիլէ պիր սէնէ վարիտաթինին տիկէր սէնէյէ նազլի ճա-
իզ օլմայաճազ :

Վէ սէնէ ղայէսինոտէ պատ-էլ-խարճ վ-էլ-մասրաֆ ֆազլա
կէօրինէն վարիտաթ թէսվիյէ օլունմամը , վէ աչըզ իւմու մի
մաաշաթ ու մէսարիֆաթը թէմամիլյէ էօտէմէմիշ օրուր իսէ ,
ֆազլա վարիտաթ աչըզ մաաշլէրին միզտարինէ պիլ-նիսպէ
թազսիմ ու իթա իլէ օլ սէնէնին հիսապլէրի գափատըլաճազ
տըր :

Օն պիրինճի մատտէ, Տէֆթէրխանէի-թագանիյէ կէօնտէրի-
լէն սէնէտլէր, օրաճէ տախի պատ-էթ-թէտգըզ գայտ ու թէմ-
հիր օլունարազ ,

Վէ միւլաթիսէրէն թօփլանըլուպ կէօնտէրիլէճէք իլմու-
խապէրլէրին վիւսուլինէ տէկին սէնէտ օլմազ իւզլէրէ մէմհուր
ժուրնայը թէվզըֆ ու հըֆը իտիլէրէք , թափու-սէնէտաթը
թազըմիլյէ այնէն , վէ իչլէրինտէ նիզամարզ , վէ իւսուլինէ
միւլպային (զըտտ) սէնէտ օլտըղը հալտէ իճապինին թասրի-
հիլյէ վէ եա թասհիհիլյէ անլէր տախի մօան Մէրքէզի-Վի-
լայէթէ իատէ օլունաճազ :

Վէ Մէրքէզտէն տախի գայտինէ պատ-էլ-իշարէ Ռէէսի-Վի-
վալէրէ կէօնտէրիլէճէք տիր :

Օն իքինճի մատտէ, Մէրքէզտէն Ռէէսի-Վիվայէ իատէ օլու-
նաճազ միւհիւրլէնմիշ սէնէտլէր , օրաճէ գաիտէի գատիմէսի
վէճհիլլէ ճէտվէլլի տէֆթէրինէ պիլ-իշարէ , հէման մէնսուպ
օլտըղը Գազայէ կէօնտէրիլիւպ, Գազատէ պուլունան Էրազի-
ֆէաթիպի մաարիֆէթ ու վիտաթէթիլյէ , սէրիան վէ մէճճանէն
էսհապինէ պիլ-իթա , (չափուճազ վէ փարասըզ օլարազ սա-
հիպլէրինէ վիրիլիւպ) էվվէլճէ վիրիլմիշ օլան գօշան իրնուխա-
պէրդէրի տիւզ օլունարազ , Ռէէսի-Վիվայէ կէօնտէրիլէճէք տիր :

Օն իւլիւնճի մատտէ, Էրազի-Մէէմուրլէրի , վէ Գազա-թա-
փու ֆէաթիպլէրի , պուլունտուզլէրի Էլվիյէ վէ Գազա Իտա-
րէ-Մէճլիսլէրինտէ , Էրազիլլէ միւթէաալըզ մէվատ միւզաքէ-
րէսինտէ , ազատէն մաատուտ օլարազ (Էրազիճէ մատտէլէրին

միւլաքերէ օլտըղը վազըթտէ մէճիսին ազասինտէն սայըմըշ օլարազ) ազայի սաիրէ իլէ պիրլիքտէ պաս-էլ-միւլաքերէ, նիհայէթինտէ թանգիմ գըլընաճազ մէզալիթի միւլթա-ղիյէ (իգթիզասինէ միւթէաալըզ մազպաթալէր), Մէէմուրէյ-նի մուճա-իլէյհիմ թարաֆլէրինտէն տախի միւհիւրլէնէճէք տիր :

Օն տէօրտիւնճի մատտէ : Տէֆթերխանէի-խազանի Միւ-տիրիլլէ Մուալլինին թէֆթիշ ու թահգըզը էհվալիչիւն պիր մահէլլէ կիթտիլի վազըթ, իւշ պարկիր իթիպարիլլէ կիտէճէյի մէսաֆէյէ կէօրէ պէր սապըզ (էվլէլի կիպի) պարկիր իւճրէ-թի իթա գըլընմազ մուգարրէր օլտըղը միսիլլիւ :

Սանճազ-Էրազի-Մէէմուրլէրինին տախիի-Սանճազտէ կի-տէճէքլէրի եէրլէր իչիւն տախի իքիշէր պարկիր իթիպարիլլէ իւճրէթի վիրիլէճէք :

Վէ պու ազչէլէր տախի վէրազա պէհասինին նըաֆինտէն թէսիլլէ գըլընարազ, հէր տէֆա աղիմէթ վէ ալտէթ իլլէտիք-լէրի (կէտիպ վէ կէրի տէօնալիքլէրի) եէրլէրին մէսաֆէսիչիւն Մէճիսլէրտէն ալընաճազ մազպաթալէր մուճիպինճէ մահսուպ լէրի իճրա գըլընաճազ տըր :

Վէ իւմուճէն մէէմուրէյն հազգընտէ ճարի օլտըղը վէճիլլէ Թափու-Մէէմուրլէրի, վարտըզլէրի վէ կէզտիքլէրի եէրլէրտէ քէաֆֆէի իհթիյաճաթ ու լէվաղիմաթիւնի (հէր պիր եէյէճէք իչէճէք վէ սաիր լէազըմ օլան շէյլէրինի) ազչէսիլլէ թէսիլլէ իթմէյէ մէճպուր օլտըղինտէն,

Պու դախտէյէ մուղայիր հարէքէթ, մուճիպի թէօհմէթ ու մէսուլլիլլէթ օլաճազ տըր :

Օն պէշինճի մատտէ, Մէրքէզ-Թափու-Գալէմիլլէ Սանճազ-լէրտէ պուլունան Էրազի-Օթալէրի իչիւն սուրէթի մազթուէ-տէ պիրէր միգտար քէաղիտ պէհասը թէային օլունաճազ,

Վէ սէնէվի հաթապ (եանղըլըզ) պէհասը, վէ մէսարիֆի միւթէֆէրրիզէ (չէշիտ չէշիտ մէսարիֆի) օլարազ հէր Մէրքէզ իչիւն մազթուան պիրէր միգտար շէյ տախի թախսիս գըլը-նաճազ օլտըղինտէն,

Վէ Մէրքէզ-Թափու-Գալէմինէ պիր օթաճը տախի թէային օլունաճաղինտէն, պու մասրաֆլէր տախի քէզալիք վէրադա պէ-հասինին նըսֆիյլէ պ-իթ-թէսվիյէ ,

Հասըլը, սէքսէն իքի Սէնէսի Մարթինտէն իթիպարէն Թափու-Մէնմուրէրի մաաշ ու մէսարիֆի, վէ սահրէսի օլարադ Մալ-Սանտրգլէրինտէն պիր շէյ վիրիլմէյէճէք տիր :

Իշպու թէալիմաթ շիմոխիք Մէնմուրէրին տէրէճաթի հա-րէքէաթինի մուարրիֆ (պէյան իտէր) օլուպ, ֆիլիլիթինտէ (իշ իլէ իճրա օլտուգլէրինտէ) օլաճադ թէճրիւպէ իւզէրինէ թէատիլաթ իճրա օլունտուգճէ Մէրքէզի-Վ իլայէթտէն իգթի-զալէրի իշարաթի Ռէսմիյէ իլէ պիլտիրիլէճէք տիր :

Եօյյարնէ կմրի թէսվիյէսի, վէ հեալինին սուրէթի իսթիլսսամի հազ-զընսէ թէսվիյէս քի

Պիրինճի մատտէ : Թէսվիյէի թարիգ խուսուսինտէ իքի է-սաս օլուպ, պիրիսի, մէսաֆէի թարիգին իմքէանը մէրթէպէ խաթթի միւսթադիմ (եօլ սայըլան եէրին միւմքին օլտըղ տէ-րէճէ թօղրու չըրփըտա օլմադ) իւզէրէ թէայինիլէ թադսիր (քէստիրի) օլունմասը ,

Վէ իքինճիսի փէք զարուրէթ կէօրիւնմէտիքճէ եիւզտէ ալ-թը վէ եէտի վէ նիհայէթ-իւն-նիհայէ եիւզտէ սէքիգ իրթի-ֆանտէն (տիքիք, եիւքսէքլիյինտէն) զիյատէ եօգուշ պըրա-զըլմամէսի սուրէթլէրի օլտըղինտէն ,

Իպթիտա պիր Միւհէնտիս, վէ եախտ օլտուգճէ հէնտէսէ վէ հիսապէ աշնա պիր Մէնմուր թէային օլունարադ, պու իքի էսասէ թաթպիզան խաթթի-թարիգ թէային (եօլուն չիզկիսի պէլլի իտիլմէսիլլէ) ,

Վէ մէսահէ (եօլիւ) իւզէրինէ եիւզ խէթվէտէ (\ . . ա-տըմտա) պիր ատի գաղըգտան ալէամաթի մադթաղիյէ (իգթի-զա օլան գաղըգ նիշանլար)վազ օլունմասիլլէ պէրապէր ,

Խաթթի-թարիգ պուլունան էրազի, թապիէթի մէլգընյէ-
լէրինէ (եօլ եափըլաճագ եէրին թապիաթինէ) կէօրէ իւշ տէ-
րէճէյէ թագսիմ օլունուր: Պունուն պիրինճիօի, պարութ իլէ
ալթըլմաղէ միւհթաճ օլան թաշըգ, վէ եախօտ զիրի (ալթը)
միշէ վէ իւսթի թաշ վէ գում իլէ թօթորըլմագ լէազըմ կէ-
լէն պաթագըլգ մահէլլէր տիր քի, թէսվիյէսի (տիւզէլտիլմէսի)
փէք չօգ ամէլիյաթէ (էմէյէ) միւհթաճ տըր:

Վէ իքինճի տէրէճէսի գազմա իլէ գըրըլուպ թէսվիյէ օլու-
նաճագ թաշըգ, վէ եախօտ իպթիտա գալտըրըմ եափըլուպ,
իւզէրինէ գըրմա թաշ, վէ եա չազըլ տէօքիլէճէք պաթագըլգ
եէրլէր տիր:

Վէ իւշիւնճիսի, պաթագ վէ չամուր օլմայան թարա վէ
օրման վէ չայըրտան, վէ եախօտ ալթիգ թարիգտէն (էսկի եօլ-
տան) իքի թարաֆինէ խէնտէգ հուֆրիլլէ (գազըլմաղլէ) վէ իւ-
զէրինէ եալընըլ գում վէ չազըլ վազըլլէ թէսվիյէ օլունմագ
կիպի ամէլիյաթի իւշիւնճի տէրէճէտէ պուլունան եօլար տըր:

Խաթթի-թարիգի թէսյին իշիւն կիտէն Մէէմուր, եօլուն
պաշտէնպաշէ թուլինիմէսահէ իլէ պէրապէր (ուզունլուղունու
էօլիւլլէ աշարագ) զիրտէ պէյան օլունաճագ չէքլէ թաթպի-
գան պիր միգյասի միւթէտիլ վէ միւնասիպ իլէ (գըյաս թու-
թաճագ ալթթ եանի խարիթասը չըգարըլմագ իւզրէ) պիր պիւ-
յիւք քէաղիտ իւզէրինէ պիր պիրինէ միւվազի (չըղըլարըն ա-
րաըլ աչըգ պըրաղըլուպ) իքի խաթթ չէքէք, եօլուն նէ-
րէսի վէ նէ միգտար մահէլլի տէրէճէի ուլէատէ իսէ, օրալէրի
սկյահ, վէ տէրէճէի սանիյէտէ օլան եէրլէր մէսէլա սարը պօյա
իլէ թէֆրիգ օլունարագ, իւշիւնճի տէրէճէսի տախի պէյազ
պըրաղըլարագ, խաթթի-թարիգ իւզէրինտէ օլան եէրլէր պու-
վէճհիլէ թագսիմ գըլընուր:

Վէ նէրէլէրէ քէօփրի եափըլմագ լէազըմ կէլէճէք իսէ, •
տախի պու խաթթ իւզէրինտէ կէօթէրիլուր:

Իքինճի մատտէ: Եօլուն մէսահէսինէ կէօնտէրիլէն Մէէ-
մուր, պու իլլէրի եափուպ ալտէթ իտինճէյէ գատար, • եօլ-
տան միւսթէֆիտ օլաճագ (եանի • եօլուն եարայաճաղը) նէ
գատար գազա վէ քէօլէր վար իսէ, նիւֆուս տէֆթէրինտէն

ալ-էլ-ըթլագ նիւֆուսի զիւքուրի (իւմումէն էրքէք քիմնէլէ-րի) ալընարագ պուշլէր տախի իւշ սընֆէ թագսիմիտիլիւր :

Պուշուս տախի պիրինճիսի, եափըլաճագ եօլանիհայէթ իւշ սաաթ մէսաֆէ մահէլտէ եագըն օլան, վէ տէաիմէն օ եօլտան իշլէյէն գասապէ վէ քէօյ էհայիսի տիր :

Վէ իքինճի սընֆը եօլտան միւսթէֆիտ օլուր իսէ տէ, եօլա քէօյլէրի իւշ սաաթտէն զիյատէ ուղագ օլան, վէ իշ իւղէ-րինտէ կիճէլէրի գալմասը լէագըմ կէլէն էհալի տիր :

Իւշիւնճի սընֆը միւճէրրէտ իանէ (եարտըմ) իշիւն ցթրաֆ ու ճիւլարտէն վէ ուղագ մահէլլէրտէն թէրթիպ ու ճէլպ օլու-նան խալդ տըր :

Իշթէ թէրթիպ օլունան էհալի տախի պու իւշ սընֆէ այըր-լարագ, զիրտէ մուհարրէր նիւմունէ վէճհիլէ ճէտվէլլէրի վէ տէֆթէրլէրի եափըլուր :

Իւշիւնճի 'մատտէ : Մէսահէ-Մէհմուրինին կէթիւրէճէյի տէֆթէրտէ իւշ տէրէճէ մէսաֆէի թարիգտէն հէր պիրինին միգտարի թէային օլունտուգտան սօնրա ,

Սընֆի-էվլէլտէ պուլունան էհալինին պէհէր նիւֆուսինէ թարիգին տէրէճէի ուլէասինտէն (եանի պարսթ իլէ աթըլա-ճագ օլան թաշըրգ վէ ալթը մէշէ իւսթիւնէ թաշ վէ գումիլէ թօլտըրըլմագ լէագըմ կէլէն եէրլէրտէն պիրինճի սընրֆ էհա-լինին հէր պիր էրքէք նիւֆուսինէ) պիր արշուն (°) վէ եախօւօն օն սէքիզ փարմագ ,

Վէ տէրէճէյի սանիյէսինտէն (եանի գաղմա իլէ գըրըլա-ճագ թաշըրգ եախօւ ալթը գալտըրըմ վէ իւսթիւնէ գըրմա թաշ վէ չագըլ տէօթիւլմէսի լէագըմ կէլէն պաթագըրգ եէր-լէրտէն , պիրինճի սընրֆ սայըլան եանի եօլա նիհայէթ իւշ

(°) Էսնիյէ Նիզամնամէ վէ Տալրէսինճէ իթիպար օլունան պէհէր միմար արշունի Կ Զ փարմագտէն , վէ հէր պիր փարմագ , \ , խաթթտէն , վէ պիր խաթթ \ , նօգթատէն , վէ պիր նօգթա \ , զէրէտէն իպարէթ օլուպ , ճանիպտէ կէօսթէրիլէն իշպու միգյաս ալթը փարմագ եանի բուպ արշունէ պէրապէր օլտըր :

սաաթտէն եազըն օլան մահէլլ էհալիսինին հէր պիր էքքէք նիւֆուսինէ) իքի վէ եախօտ պիր պուշուգ արշուն ,

Վէ տէրէճէի սալիսէսինտէն (հաքէզա իւշիւնճի տէրէճէտէն սայըլան ետրէրտէն պիրինճի սընըֆ էհալիյէ) տէօրթ արշուն ,

Վէ սընֆի-սանիտէ պուլունան էհալիսին պէհէրինէ պու-նուն նըաֆը, վէ իճապինէ կէօրէ սիւլսանի (իւշտէ պիրի) միգ-տար, (եանի պիրինճի տէրէճէտէն սայըլան ետրտէն իքինճի սը-նըֆ էհալիսինին հէր պիրնիւֆուսինէ \ Վ վէ եա Վ փարմազ, վէ եա \ Լ փարմազ, վէ իքինճի տէրէճէ ետրտէն պիր արշուն եախօտ \ Լ փարմազ, վէ եա \ Դ փարմազ, վէ իւշիւն-ճի տէրէճէ ետրտէն իքի արշուն վէ եախօտ պիր արշուն \ Լ փարմազ գատար այըըլուր),

Վէ սընֆի-սալիստէ պուլունանլէրին պէհէր նիւֆուսինէ տախի տէրէճէի ուլէատէն ալթը փարմազ, վէ սէրէնէի սանի-յէտէն պիր արշուն վէ եախօտ եարըմ արշուն), վէ սէրէնէի պալի-քէտէն իճապինէ կէօրէ պիր պուշուգ վէ իքի արշուն այըըլուր:

Տէօրտիւնճի մատտէ: Ամէլիյաթ իշիւն թէրթիպ օլունան է-հալիսին նիւֆուս ու սընֆը պու վէճհիլէ թէային ու թէֆրիգ-օլունտըղը սըրատէ սօնրատէն ամէլէսինին զամմինէ լիւզում կէօրիւնէն մահէլլէր իշիւն իգթիզասինէ կէօրէ պէշտէ վէ եա օնտա պիրի, եանի եիւզ դարիյէտէն եիրմի վէ եա օն պէշ վէ եա օն ատէտի իհթիյաթէն կիրիւ պըրաղըլարազ:

Վէ պիրտէ տիւլիէրիք վէ տիւլարճըլըգ սանաաթլէրինտէ մաալիւմաթը օլան պաղի քէօյլէր տուսի քէօփրիլէր իշիւն այ-ըըլարազ ,

Մաէտասինին նիւֆուսինէ վէ սընֆինէ վէ եափաճաղը եօ-լուն տէրէճէսինէ կէօրէ հիսսէսի թէֆրիգ օլունուր :

Շէօյլէ քի, մէսէլա \ . . . արշուն պիր թարիգին օ . զի-րաի պիրինճի, վէ օ . . զիրաի իքինճի, վէ մաէտասի (եանի չ օ . արշունի) իւշիւնճի տէրէճէտէ ֆարզ օլունապ, պիր գարիյէ յէ պուլունուն պիրինճի տէրէճէսինտէն էլլի արշուն վիրիլաթտէն սօնրա, էօթէ թարաֆինտէքի մահէլլ պիւլա-ֆասիլէ (այըըլմազ-սըզըն) եինէ օլ քէօյէ վիրիլուպ ,

Վ.էլ.հասարկ, սընֆու տերէճէսինէ կէօրէ թագսիմ իլէ եէր կէօսթէրիլուպ նիւֆուսինէ կէօրէ հիսսէսի իքմալ գըլընուր :

Խաթթի-թարիգ իւզէրինտէ պուլունան եէրլէր, քէօյլէրին վէ մահէլլէրին նիւֆուսինէ վէ սընֆինէ կէօրէ պու վէճհիլէ թագսիմ,

Վ.է հէր մահէլլէ վէ գարիյէ, եօլա միւնասիպէթինէ կէօրէ պիրինճի նումէրօտէն պէտ իլէ թէրթիպ օլունտուգտէն, վէ էվիլէճէ եափըլմըլ օլան խարիթա եօլու վէրադայէ տախի հէր գարիյէնին նումէրօսիլլէ, իշլէյէճէյի թարիգին միգտարի գիրաի թէրգիմ իտիլտիքտէն (գաշ արշուն եօլ իշլէյէճէյի եա. գըլարգտան) սօնրա,

Պունյար նէ միգտար մահէլլէ վէ գարիյէ իսէ, օ գատար գազըգ եափըլուպ, վէ իւզէրինէ մահէլլէնին վէ եա քէօյլուն իսմիլլէ նումէրօսի, վէ եափաճաղը եէրին միգտարի գիրաի եա. գըլուպ, եօլտան օ քէօյլուն հիսսէսի օլան մահէլ մէոահէ իլէ լէքգ օլունուր (գազըգ տիքիլը) :

Պէշինճի մատտէ : Թարլա վէ չայըրտան կէչէճէք վէ սաիր պու մագուլէ եէնի աշըլաճագ եօլլարըն միւմքին օլտըր տէ. լէճէյէ գատար ղայէթ իսթիգամէթիլլէ (զիյատէ տօզըու օլ. մագըղղիլլէ) պէրապէր արզը (էնի) օն պէշ արշուն օլուպ,

Իքի թարաֆինտէ խէնտէգլէրին գէմինի արզը լա.ադալ եադըր արշուն, վէ ումգը (տէրինիլի չուգուրլուղու) լա.ադալ. (էն ազտան) պիք սիւլս արշուն (եանի սէքիլ փարմագ) օլա. լագ. հուֆը օլունտուգտան (էշիլտիքտէն) սօնրա, եշուն արզը օն պէշ արշուն գալուր իսէ տէ, քահա վիւսաթըր (մէյտանըր) օլան գատիմ եօլլար, վէ միւնասիպէթ ալան խալի (պօշ) մահէլլէր, թարիգին խաթթի-իսթիգամէթինտէն չըգմամագ շար. թիլլէ տահա վասի (կէնիշ պըրադըլուր :

Վ.է փէք թաղըգ վէ թաղըգ օլուպտէ թէվսի (կէնիշ եա. փըլմար) միւշքիլ օլան եէրլէրին արզը օն իքի զիրա գատար պըրադըլմագ թէճվիլ օլունուր,

Վ.է եօլուն էնկին, եանի ալագ կէլէն թարաֆինէ խէնտէգ գազըլմագ վէ թաղ եօլլէրինտէ ուշուրում թարաֆէ կէլէն թարաֆ, սու ագմամագ վէ պօզըլմամագ իշիւն եիւքսէք պը.

րադըլուպ, սուլարը տէաիմա թաղ թարաֆինտէ պուլունան խէնտէդլէրէ ալընուր :

Վէ մահէլ պէ-մահէլ սըրատիւշտիւքճէ իշպու սուլար տախի եա եօլուն ալթինտէն լաղըմ իլէ, վէ եա սաիր սուրէթլէ խաթ-թի-թարիգտէն չըգարըլուպ սափտըրըլուր :

Վէ խաթթի-թարիգին ուղրայաճաղը մահէլ թարլա օլուպ տէ, մէզրու (էքիլմիշ) իսէ եալընըզ օրասը մէվսիմի հը-սատտէն (հարման հասըլ վադթինտէն) սօնրայէ պըրաղըլուր :

Վէ հիյնի թէսվիյէտէ, օլ վադըթ մէզրու տէյիլ իսէ հէման սըրասիյլէ եափըլուր :

Վէ հէր հալտէ ալընան եէրլէրէ պէտէլ, թարլա սահիպինէ աթիգ (էսկի) եօլան օլ միգտար եէր վիրիլուր :

Օլ թարլա իլէ աթիգ եօլուն պէյնինտէ պաշգա թարլալէր վար իսէ միւթէսէլսիլէն (սըրասը իւսաիւ) թագսիմ իտիլուր :

Թարիգին ամէլիյաթը էհալինին նիւֆուսինէ վէ սընֆինէ կէօրէ թագսիմ օլունուր իքէն, եօլ-Մէէմուրի կիտիւպ թարի-գին խաթթի-վասաթինի վէ արղընը թէային իլէ (եօլուն օր-թասը չըրփըսընը վէ էնվիլիյինի պէլլի իթմէքլէ) պէրապէր էհալինին վիւրուտինէ միւնթագիր օլուր (օրայէ կէլմէլէրինէ հաղըրճա պէքլէր) :

Պու թարաֆտէն տախի հէր քէօյիւն հիսսէսինէ նէրէտէն վէ նէ միգտար մահէլ տիւշմիւշ, վէ գանղի նումէրօտէ պու-լունմուշ իսէ անլէրին թասրիհիլլէ (ափաչըգ պէյան իտիլմէ-սիլլէ) հէր քէօյ իշիւն պիր իլաննամէ եաղըլուպ, մաէլինտէ (եանի օլ իլաննամէնին իլինտէ) եօլուն քէնտիւլէրինճէ օլան մէնաֆի վիւ մուհասսէնաթը (ֆայիտէսի վէ էյլիլի) պէյան օ-լունտուգտան սօնրա,

Գանղի քէօյ իսէ օ. քէօյէ, եօլտան սիզին հիսսէնիղէ թէֆ-րիգ իտիլէն մահէլլ ֆիլան նումէրօտէն ֆիլան նումէրօյէ գա-տար շու գատար արշուն օլուպ, պունուն արասինտէ օլան մա-հէլլի, միւհէնտիսին վէ մէէմուրինին թէարիֆի վէճհիլէ եա-փաճագսընըզ : Վէ պիր վէ եա իքի այտէ վէլ-հասըլ ֆիլան վադթէ գատար եափուպ թէքմիլ իթմէյէ մահէլլէճէ վէ քէօյ-ճէ պօրճիւսինիգ : Իշինիգ վէ մէշղուլիյէթինիգ օլմայան զէման-

լերտէ վէ կիւնլերտէ կիտիւպ վէ չալըշուպ պիթիւրմէլիսինիզ տինիլիւր :

Ալթընճը մատտէ, Թէրթիպ օլունան էհալի, հիսսէի մուսիպէլերինի (նէ գատար եէր եափմաղէ տիւչէն հիսսէլերինի), եօլ իւզէրինէ ըէքզ օլունմուշ (չազըլմըշ) օլան նումէրօլի գազըզլարտան պուլուր իսէ տէ, նասըլ եափաճազլէրինի թէարիֆ իթմէք իչիւն իւզէրլէրինտէ պիրէր մէէմուրուն վէ մուարրիֆին վիւճուտի (վէ թէարիֆ իտիճի պիր քիմնէնին իւզէրլէրինտէ պուլունմասը) լէաղըմ օլտըղինտէն,

Խաթթի-թարիգ իւզէրինէ օլան պիր վէ իքի միւհէնտիս վէ եա մէէմուրուն հէր թարաֆէ պ իզ-զաթ եէթիշմէսի գապիլ օլմայաճաղինտէն.

Տախիլի-էյալէթտէ սէնէվի պին, վէ պազէն պին պէշ եիւզ ղըշտէն զիյատէ պէտէլի թիմարի օլան, վէ պիր կէօնէ մաազիրէթի (էօզրի) շէրէյյէսի պուլունմայան Թիմարլու թաղըմը,

Վէ մէմլէքէթին վիւճուհ ու միւթէհայիզանինտէն միւնասիպ օլանլերի միւճէրրէտ վէթանինէ պիր խըտմէթ իչիւն մէճճանէն թէային իլէ,

Պունլերին պազըսը, թաշ գըրմադ իչիւն ամէլէյէ վիրիլէճէք էտէվաթ վէ պարութ կիպի շէյլէրին մուհաֆազէսինէ,

Վէ մաէտասի իքիշէր-իւչէր պին արշուն եէրլէրին նէզարէթինէ, վէ մաալիւմաթի օլանլէր քէօփրիլէրին ամէլիյաթինէ թազըմթազըմ մէէմուր իտիլէրէք, թէրթիպ օլունան էհալիտէն կէլմէյէնլէրին ճէլպինէ, վէ Միւհէնտիս թարաֆինտէն էվլէլճէ պիր գաշ մահէլտէ եափտըրըլան նիւմունէյէ թաթպիզան իշլերի իշլէթտիրմէյէ նէզարէթ ու տըզգաթ իտէրլէր:

Վէ պունտան պաշգա Չապթիյէ Չապիթանինտէն վէ նէֆէրաթինտէն միւնասիպլէրի տախի թէային գըլընուր:

Էհալինին իճթիմաիլլէ (թօփլանմէսիլլէ) իչէ միւպաշէրէթլէրինտէ, Թարաֆի-Հիւքիւմէթտէն պիզ-զաթ աղիմէթլէ, ամէլիյաթինին սուրէթի ճէրէյանի կէօրիլէրէք,

Չիւնքի, հասպ-էզ-զահիր (օլապիլիր քի) թօփրազ վէ եա գում կէօրինէն մահէլլէրին պիր թազըմը օճորատէն թաշըզ չըգտըղը, վէ պունա միւմասիլ (պէնդէր) պազի խաֆիֆ օլան եէր-

լէրտէ միւշքիւլաթ զիւհուր իթտիյի միւճէրրէպ օլարղինսէն ,

Օ մագուլէ եէրլէրի իշլէյէն էհայիյէ իանէ իշիւն պալէատէ մուհարրէր օլտըղը վէճհիլէ իհթիյաթէն պըրաղըլան քէօյլէրտէն իճապինէ կէօրէ ամէլէ թէրթիպ օլունարադ ,

Իշպու իհթիյաթ քէօյլէրինին գուսուրի տախի խաթթի-թարիգ իւղէրինտէ նօգսան գալան եէրլէրի թանզիմ ու իքմալ իթմէք (եափուպ պիթիւրմէք) , վէ քէօփրիլէրին պաշլէրինի թօլտըրմադ , վէ գում կէթիւրմէյէ արապասը օլմայան-քէօյլիւլէրէ եարտըմ իթմէք կիպի իշլէրէ թախսիս օլունուր ,

Եէտինճի մատտէ : Թարիգին մէսալիհի իւմուսիյէ վէ մէսարիֆաթի վաղըէպինի բիւլէթ ու իտարէ իթմէք իշիւն մուխ-թէլիթ պիւր Գօմիսիյօն թէշքիլլիլէ ,

Թաշ գըրմադ իւղէրէ իգթիզա իտէն պարութ , Ճէպխանէտէ իշէ եարամայան չիւրիւք պարութլէրտէն ալընօւպ ,

Վէ քիւսկի վէ իյնէ վէ , գամա վէ պաղէն ուֆադ էլ արապապը կիպի էտէվաթ տախի իշպու Գօմիսիյօն մաարիֆէթիլլէ եափտըրըլուպ , եօլ իւղէրինտէ Թիճարըլլէրտէն թէպին օլունան մէհմուրլէրինէ թէսլիմ օլունուր :

Վէ քէօփրիլէր իշիւն իգթիզա իտէր իսէ պիլ-իսթիզան , իքի եիւզ հլի , վէ պաղէն պէշ եիւզ զըշ մաաշ իլէ էրպապինտէն պիւր Մէհմուր թէպին օլունարադ ,

Վէ պէհէր քէօփրի իշիւն տէօրթ , պէշ ուսթա գուլլանըլարադ , պապլէրի քէարկիլը , վէ իւսթի միյէ աղաճը օլմագ իւղէրէ իգթիզա իտէն քէօփրիլէր տախի , օ մէհմուրուն մաարիֆէթիլլէ եափտըրըլուպ , մէսարիֆի , քէզալիք Գօմիսիյօնճէթէտ գըգ ու իֆա գըլընուր :

Մէքիգինճի մատտէ : Թէսվիյէ օլունան թարիգ եալըն թաշըք մահէլլիսէ պարութ իլէ աթըլուպ , ուֆադ գըրընտըլէրի եօլ իւղէրինէ գօնուլմադ ,

Վէ պաթադ վէ օրման եէրլէր իսէ , իպթիտա պիւլիւք լճաշ , վէ միշէ թալլէրի իլէ թէմէլ եափըլտըգտան սօնրա , աթըլան թաշ քըրընտըլէրի եօլ իւղէրինէ գօնուլտըղինտէն գումվէ չազըլ կիպի իւղէրինէ թէքրար ուֆադ թաշ տէօրիւլմէք լէա-

զըմ կէլէճէյինտէն, պունուն իքիսի տախի միւքէմնէլ Ծօսէ օլուր :

Թօփրադ օլան մահէլլէր տախի իքի նէվ օլուպ, պիրիսի եադ մուր եադտըգտէ ֆէնա չամուր օլան եէրլէր օլմալլէ, պու մագուլէ եէրլէրին ալթընէ գալտըրըմ գօնուլմագ լէազըմ կէլէճէյինտէն ,

Պու մագուլէ եէրլէրտէ իպթիտա իքի վէ իճապինէ կէօրէ պիր թարաֆտէն աչըլան խէնտէղին թօփրադը Եօլ իւզէրինէ , վէ էյէր Եօլուն օրասը եիւքսէք իսէ չըգան թօփրադը Եօլուն խարիճինէ պթըլարագ, վէ դայրի-միւնթազամ օլմագ (տիգիսիզ պուլունմագ) իւզէրէ պիւլիւք թաշլէր գօնըլարագ, անըն իւզէրինէ տախի էն-եագըն տէրէտէն , վէ եախօտ սաիր մէվնուտ օլան մահէլտէն չազըլ վէ գում կէթիւրիլիւպ, սէքիզ, օն փարմագ գալընըղինտէ թօլտըրըլմագ լէազըմ կէլուր :

Վէ իքինճի նէվի եադմուրտէ չամուր օլմայան եէրլէր , վէ գումուլուգ մահէլլէր վէ տէրէլէրէ թէսատիւֆ իտէն Եօլլար տըրքի , պունլէրին ալթընէ գալտըրըմ եափմագ իգթիզա իթմէյիւպ, եալընըզ չազըլ վէ եա գըրմա թաշ, վէ չազըլը գում տէօքիւլմէք քէաֆի տիր (եէթիշիր) :

Եօլուն խաթթի-վասաթի, արզինէ կէօրէ եէտի պուչուգ փարմագ միւրթէֆի (եիւքսէք) օլմագ, եանի խաթթի-վասաթտէն (Եօլուն էնինին օրթա չրփըսընտան) խէնտէզ աղզընէ գատար պէհէր արշունտէ պիր փարմագ մէյլ խաիլմէք լէազըմ արը :

Վէ օլունան թէճըրիւպէյէ կէօրէ թօփրադ իչինտէ պուլունուպ, հազըր իտիլէն չազըլ, նէհրլէրտէքի (չայլար) գում վէ չազըլտէն տահա չափուգ իմթիզաճ իտիւպ (գայնայուպ) պիրլէշտիյինտէն, վէ գում կիպի, եադմուր վէ ըիւզկեար իլէ մահվ ու զաիլ օլմատըղինտէն , եէրտէն չըգարըլան օ մագուլէ ուֆագ չազըլըն ֆէրչի (եէրէ տէօշէնմէսի) հէր հալտէ միւրաճճահ ու էպէմ (իւսթիւն վէ սաղլամ) տիր :

Վէ հէր նէրէտէ օլուր իսէ օլուն , Եօլուն իքի թարաֆինտէ օլան խէնտէղին սուլարը Եօլուն խարիճինէ սափտըրըլմագ իչիւն մէճրա (ազաճագ. եէրի) պուլունմատըղը հալտէ սուլէրի պիր թարաֆտէն տիկէր թարաֆէ կէչիւլմէք, վէ նիհայէթ Եօլուն խարիճինէ մէճրա պուլունուպ չըգարըլմագ ի-

չիւն իբի, իւշ եիւզ խէթ վէտէ (ատըմէրտէ) պիր, եօլ ալթըն-տէ սու լաղըմէրի եափըմնար,

Վէ պու մէնֆէզէրին (սու ագաճագ տէլիքէրին) իբի թա-րաֆը գուրու տիվար օլուպ, իւղէրլէրինին, իրի վէ միւնա-սիպ թաշվար իսէ անտէն, վէ եօղիսէ գալըն աղաճտէն եափը-լուպ էօրթիւ լմէսի լէագիմէտէն տիր:

Թօգուգուննի մատտէ: Պու թէրթիպ իւղէրէ պիր թարիգին թէսվիյէսի, պիր, իբի այ զարֆինտէ վիւճուտէ կէլէրէք, նօգ-սանլէրի տախի պէր-մինվալի մուհարրէր իթիյաթէն պըրաղը-լան քէօյլէր մաարիֆէթիլլէ թէսվիյէ օլունտ գտէն սօնրա,

Զիւնքի, պիր եօլ նէ գատար մէթին վէ սաղլամ եափըլսէ, տէաիմէն տըգգաթ օլունմատըգճէ, վէ ուֆագ թէֆէք պօղը-լան եէրլէրի եափըլմատըգճէ պիր շէյէ եարամայաճաղը տէր-քէար օլտըղինտէն,

Խաթթի-թարիգ իւղէրինտէ պէհէր չարեէք մէսաֆէ իչիւն պիրէր նիշան տիքիլիւպ, իբի չարեէք պէյնինտէ պուլունան մահէլտէ պօղուգլուգ զիւհուր իթտիքճէ պիր գաշքիշի կէլիւպ եափմագ, վէ գուժ լէագըմ իսէ կէթիւրմէք իւղէրէ օ մահէլլէ էն-եաղըն օլան պիր վէ եա իբի քէօյ, վէ եա իբի չարեէքիւք մահէլլէ, պիր պիւլիւք գարիլլէ թախսիս օլունարագ, պու իշլէր տախի անլէրէ հէվալէ գըլընուր:

Վէ եօլտէ պէօյլէ պօղուգլուգ մահէլլ օլտըղը հալալէ, գան-դի քէօյիւն հիսսէսի իսէ, օլ քէօյէ խապէր վիրիւպ, ասէմ չըգարմագ,

Վէ քէօյլէրտէ պիր կէօնէ արիզէ (իւսուլ ու հագըգաթինէ զըտտ օլան հալ) վիւգու պուլուր իսէ Հիւքիւմէթէ խապէր-վիրմէք խուսուսլէրի տախի եօլ իւղէրինտէ պուլունան Զապ-թիլլէ-Գարաղօյլէրինէ իհալէ իլէ,

Հէր Գարաղօլ, քէնտի-նէզարէթինէ վիրիլէն մահէլլէրին պէր մինվալի մուհարրէր (եաղըլան սուրէթ մուճիպինճէ) իճրայի թահգըգաթ ու իսլահաթինէ մէհմուր իտիլիւր:

Վիլյայեթ տախտիկնեկ Տաիրեի-Պեյթիյե մեհալայի:

Վիլյայեթ տախտիկնեկն ոլան Շէհիր վէ Գասապէլէրաէ թէշքիլ
օլունաճադ Տաիրեի-Պէլէտիյէ Մէճլիպէրինին սուրէթի թէր-
թիպի վէ Մէճմուրլէրինին վէզաիֆի հագգընտէ թէալիմաթ տիր:

Պիրինճի պէնտ: Մէճլիսի մէզքիւր պիր Բէյիս վէ պիր
Մուլափին իլէ ալթը նէֆէր Ազատէն մուրէքքէպ օլաճադ,

Վէ պիր Միւհէնտիս իլէ Մէմլէքէթ թապիպի (հէքիմի)
ազպի մուշափրէսինտէն (մէշլէրէթ իթմէք ազասինտէն սլու-
լունաճադ),

Վէ սիւնուֆի միւլթէլիֆէյէ տախիլ օլարադ լիւզումի
միգտար Թէֆթիշ-Մէճմուրլէրիլէ, ասաքիրի-Չապթիլէտէն
փիյատէ պիր գօլ թազըմը, մաիլէթի մէմուրլէրինտէն պուլու-
նաճադ:

Վէ քէֆիլլի պիր մուվազզաֆ (այլըզլը) Քէաթիպ իլէ պիր
Սանտըգ-Էմինի իսթիխտամ գըլընաճադ տըր:

Իքինճի պէնտ: Բիյասէթէ (իշպու մէճլիսին Բէյիսլիինէ)
շիմաիլիք, Մէճմուրլէյնի մէվճուտէտէն միւնասիպի ինթիխապ
ու թէպին օլունուպ, ալթը նէֆէր ազասինին տախի իքիսի
իւլամ վէ իքիսի պուլլար վէ պիրի էրմէնի վէ պիրի եէհուաի
օլմազ, (*)

Վէ պունլէրին հէր պիրի, մէմլէքէթին էրպապի գատը ու
հայսիլէթինտէն օլարադ, էմլաք վէ էրազի սահիպի պուլուն-
մազ,

Վէ իքիշէր սէնէ միւտտէթ մէճճանէն խըտմէթ իտիւպ,
խիթամի միւտտէթլէրինտէ եինէ ինթիխապլէրի ճաիզ օլմազ,

(*) Էհալիսի պու սընթիլէրտէն պուլունմայան վէ եախօտ պուն-
լէրին զայլըսը պուլունան պէլտէլէրտէ, իշպու թէրթիպէ թաթ-
պիգան մէվճուտ սընթինին պիր պիրինսէն չօզլուզու վէ ազլըղինէ
կէօրէ Տաիրեի-պէլէտիյէ-մէճլիսի ազուսը ինթիխապ ու թէպին
գըլը՝ աճաղը:

Վէ իլէրիւտէ պէհէր սէնէ նըսֆը թէպտիլ օլունմագ լէա-
զըմ կէլէճէ յինտէն ,

Պունլէր , Վ իլայէթին մէճալիսի սահրէսի (պաշգա մէճլիս-
լէրի) հազգընտէ , մէվզու (գօնուլմուշ) օլան իւսուլի ինթի-
խապիյէյէ թէվֆիգան , Գասապէ-Իսթիյար-Մէճլիսլէրի թա-
րաֆլէրինտէն ինթիխապ , վէ Հիւքիւմէթճէ թէֆրիգ ու թաս-
տիգ օլունսուգտան սօնրա , թէնյին օլունաճագլէր տիր :

Վէ Քէաթիպ իլէ Սանտըգ-Էմինի , Եէքտիկէրինին խըտմէթի-
նի իֆայէ միւզթէտիր օլմագ շարթիյէ ինթիխապ գըլլնա-
ճագ տըր :

Իւյիւնճի պէնտ : Բէյիս մուալլինի , Մէճլիս մաիյէթինտէ
պուլունաճագ Թէֆթիշ-Մէէմուրլէրինին պիրինճի սընֆինտէն
օլուպ ,

Միւհէնտիս , Նաֆիէ-Գօմիսիյօնինին , վէ Նէֆէրաթի զապ-
թիյէ , Սւլայ-պէյինին ինթիխապիլէ թախսիս գըլլնաճագ տըր :

Տէօրտիւնճի պէնտ : Իշպու Մէճլիսին պիր մահէլլի մախ-
սուսի օլուպ , հէֆթէտէ իքի քէրրէ իճթիմա իլէ , վէզաիֆի ա-
լիյէսինէ միւթէաալլըգ օլան մէսալիհի , միւզաքէրէ վէ իճրա
խտէճէք :

Վէ արալըգտէ լիւզում կէօրինիւր իսէ ֆէվգ-էլ-ատէ օլա-
րագ Եինէ իճթիմա իլլէյէճէք տիր :

Վէ Մուալլին վէ Թէֆթիշ-Մէէմուրլէրիլլէ Քէաթիպ վէ
Սանտըգ-Էմինի վէ Զապթիյէ-Նէֆէրաթի հէր կիւն ալ-էտ-տէ-
վամ Մէճլիս-տահրէսինտէ պուլունուպ , կիճէլէրի վէ թէաթիլ
կիւնլէրի Նէվպէթլէ հազըր պուլունաճագլէք տիր :

Վէ Գօնթրաթօ-Մէէմուրի տախի պատ-էզ-ին (պունտան
սօնրա) պու Տահրէտէ վէ պու Մէճլիս մաիյէթինտէ իֆայի
մէէմուրիլլէթ խտէճէք տիր ,

Տախրեհի-պեյեսիյեյի ախս օլան վարիսաթ

Պէշինճէ պէնտ, Խտարէի-պէլէտիյէ-Մէճլիսինին տէվամիլլէ
րէֆթէ-րէֆթէ (կիթ-կիթ) վարիտաթի քէաֆիլլէ իսթիհսա-
լի, եհնէ Մէճլիսի-մէզքիւրին զայրէթ ու իգտամինէ մէվգուֆ
իսէ տէ ,

Խտարէի մէզքիւրէ իշիւն սէրմայէի վարիտաթ օլմադ իւզէրէ
պազի հասըլաթ թախսիսի լէազըմ օլմաղին , Էպնիյէ-Նիզամ-
նամէսինտէ միւնտէրիճ վէ մուսարրահ օլտըզ վէճհլէ Տէր-
Սաատէթ էպնիյէսինտէն ալընան խարճին պէշտէ պիւրի օլմադ
իւզէրէ ինշաաթ ու թէամիրաթտէն (եափըտան վէ թէա-
միրէրտէն) ըիւսուլմաթ ալընմասի ,

Վէ թահրիրի էմլաքի իճրա օլունան Գասապէլլէրին թէքէա-
լիֆի ճէտիտէսի մէյանինտէն իֆրազ իտիլէն (այըրլան) թան-
զիմաթի պէլէտիյէ թէրթիպաթինին տախի սէրմայէի-սանսըզէ
իլավէ իտիլմէսի մուգարրէր օլմաղլէ ,

Շիմտիլիք մուխասսէսաթի մէզքիւրէ (պու զիքր օլան թախ-
սիսաթլէր) սէրմայէ իթթիխազ օլունարազ (թուլթուլարազ) ,

Վէ պունլէրտէն պաշգա սաիր վէսայիթ ու վէսայիլի մէշ-
րուէ (հազգանիյէթլի սուրէթլէր վէ վէսիլլէթր) իլէ իրատըն
թէզլիտինէ (արթմասընէ) զայրէթ իտիլէրէք, ազ վէ չօգ իրատ
պուլունսուգտէ Մէգամի-Վիլայէթտէն պիլ-իսթիզան իճապը
իճրա օլունաճազ տըր :

Վէ եէվմիյէ նէ միգտար վարիտաթ վէ հասըլաթ օլուր ի-
սէ, վարիտաթ իշիւն թախսիս օլունան տէֆթէրինէ թարիխ վէ
էսամիսիլլէ եազըլուպ ,

Վէ պէհէր մահ Մէճլիսճէ սանսըզըն հիսապը կէօրիլուպ ,
զիրտէ պէյան օլունաճազը վէճհլէ պիւր իճմալի եափըլարազ
Մէճլիս թարաֆինտէն թէմհիր գըլընաճազ տըր :

Տախրեհի-պեյեսիյեյի մեճլիսինին մեսարիփաթի պիյանիւսէ յիր

Ալթընճի պէնտ, Մէճլիսի մէզքիւրին Րէյիս ու ազասը

մուվազզաֆ օլմայուպ, մէճճանէն խրտմէթ իտէճէքլէրի կիպի.

Մուալին, վէ Միւհէնտիս, վէ մէմլէքէթ Թապիպի, վէ Թէֆթիշ-Մէհմուրլէրի, վէ ասաքիրի-Զապթիյէ տալի թարաֆի-Տէվլէթտէն մուվազզաֆ պուլունտուգլէրինտէն,

Մէճլիսի-պէլէտիյէ նիհայէթ մահիյէսի պէշ եիւզ զրշի կէշմէք իւղէրէ պիր Քէաթիպ,

Վէ եինէ օլ միգտար մաաշ իլէ պիր սանտրզ-Լամինի,

Վէ եիւզ էլլի զրշ մաաշ իլէ պիր Տաիրէ խրտմէթճիսի իսթիստամինէ,

Վէ պուռլարտան պաշգա մէֆրուշաթ (թագըմ տէօշէնկի) վէ հաթապ վէ քէօմիւր վէ գանտիլ վէ գըրթասիյէ (եազու եազմաղէ միւթէաալլըգ քէաղիտ վէ տէֆթէր) մասրաֆը վէ օթա քիրտսը կիպի շէյլէր իշիւն շէհրիյէ (այտա) նիհայէթ պէշ եիւզ զրշէ գատար ագչէ սարֆինէ մէէզուն (րուխսաթլը) օլաըլինտէն,

Պու մասրաֆլէրին պէհէր մահ տէֆթէրի եափըրուպ, Մէճլիս թարաֆինտէն թէմհիր ու թաստիգ օլունաճագ տըր:

Մեճլիսի մեգֆիւրին վեգաիֆի պեյանիսեհ սիր

Եէտինճի պէնտ: Իշպու Մէճլիսին իշի վէ վազիֆէսի մէմլէքէթճէ թանզիֆաթ ու թանզիմաթէ միւնհասիր (թէմիլ թութմաղէ վէ սըրտսընա գօյմաղէ մախսուս) օլուպ,

Պունուն խալիճլինտէ մէսէլա վիրկու վէ պէտէլաթի աւքէրիյէ վէ իւշրիյէ վէ ըիսուումաթ վէ սաիրէ կիպի Խազինէի-Տէվլէթէ վէ Հիւքիւմէթի-Մահէլլիյէյէ ախտ օլան,

Վէ թէօհմէթ ու ճինայէթ կիպի հիւքմլէրի իւմուրի Զապթիյէյէ մախսուս պուլունան իշլէրէ,

Վէ քէզալիք Մէճալիս ու Մէհաքիմտէ ֆասլ ու ըիւյէթի լէաղըմ-կէլէն տէալալէրէ միւտախէլէ իթմէյէճէք տիր:

Մէքիզինճի պէնտ: Մէճլիսի մէգըուրին միւֆրէսաթ վէ-դալիֆի հազգընտէ պաշգաճէ եափըլան թէալիմաթտէ(*) թէա-

(*) Իլէրիւտէ զիբը ու պէյան օլունաճաղը:

տատ (այրը այրը եազըլմը) օլունտըղը վեճհիլէ, զոգազլէր վէ լաղըմ վէ գալտըրըմիէր վէ սու եօլլէրի եափըլմասինէ, վէ էիճէլէրի գանսիլլէր եանմասինէ,

Վէ էպնիլէ նիզամնամէսինատ միւնտէրիճ իւռուլ ու գաի-տէնին թէմամիլի իճրասինէ,

Վէ էրզազըն (եէյկի ալէթինին) թահգըգ ու թէճէսսիւսի-նէ, վէ իսթիմալ օլունտն գանթար վէ թէքազու վէ արհէմ վէ քիլէ վէ արշուն միսիլլիւ էօլլիւլէրէ,

Վէ լոգանթա վէ պալօլէրէ վէ մէյքէտէլէրէ (իչկի սաթը-լան եէրլէրէ) վէ սըհհէթի իւմու միյյէյէ մուղիբը օլան շէյլէ-րին մէն իւ իսլահինէ,

Վէ հարիգ (եանղըն) թուլումպէլէրինին վէ էաէվաթի սաի-րէսինին հիւսնի մուհաֆազէ վիւ իտարէսինէ,

Վէ չարշու պէքճիլէրիլէ զազ (կազ) ֆէնարլէրինէ, վէ մէմ-լէքէթ խաթթախանէսինէ,

Վէ էրզազըն իհթիքէարին (մատրազաղլէրին) գանուն ու գաիտէխարիճինտէ թէաատտիյաթինէ (զուլմիթմէլէրինէ) ֆըր-սէթ վիրիլմէմէսինէ, վէ աճէզէ վէ ֆուգարանին թէսհիլի հէ-վայիճինէ (միւհթաճ օլտուգլէրի շէյլէրին գօլաղանմասինէ),

Վ-էլ-հասըլ մէմլէքէթճէ պու եօլտէ օլան շէյլէրէ վէ իշլէ-րէ նէզարէթ իտէճէյի կիպի, տահա սաիր եափըլաճազ վէ իճրասը լէազըմ կէլէճէք շէյլէրին շիմոթաէն թէմամիլլէ թէա-տատը (պիրէր պիրէր սայըլմասը) գապիլ օլմայարազ-պիր թա-րաֆտէն եափըլուպ, մէյտանէ կէլոթիքճէ, հալ ու մէվզը ու մասլահաթին լիւզում վէ իճապը տախի քէնտուսինի կէս-թէրէճէյինտէն,

Մէճլիսի մէքըիւր, թէալիմաթինտէ մուայյէն վէ մուսար-րահ օլան վէզայիֆ տաիրէսինտէ, իճրասինէ մէճմուր օլտըղը խոստուսաթը, նիզամ իւ իւսուլ ու գաիտէյէ թաթպիգան տէր-հալ իճրա,

Վէ լիւզում կէօրաիլի մատտէլէրի Մէգամի-Հիւքիւմէթտէն մազպաթա իլէ իսթիզան իտէճէք տիր,

Թօգուզընճի պէնտ, Մէճլիսի-Պէլէտիյէ, պիր սէնէտէ վա-րիտաթի մէվճուտէսինտէն զիյատէ մէսարիֆէ մէճզուն օլմա-

տրդինտէն, միւմքին օլտրղը մէրթէպէ վարիտաթինտէն նօգ-
սան մէսարիֆ իտիւպ,

Ֆաղլէի վարիտաթինի (կէլիրինտէն արթանընը) տահա պիւ-
յիւք վէ պաշլը իւմուրի նաֆիէյէ (ֆայիտէլիւ իշլէրէ) սարֆ
իթմէք իւզէրէ արթըրաճագ տըր :

Վէ պու վէճհլէ հասըլ օլաճագ ֆաղլա, պէյհուտէ սանտըգ-
տէ թուրմամագ, վէ պիր թարաֆտէն ֆաիզի իշլէյիւպ զիյատէ
մէնաֆիի մուճիպ օլմագ իւզէրէ պա-սէնէտ Մէնաֆիի-իւմու-
միյյէ-Սանտըղինէ թէսլիմ օլունարագ, վէ լիւզում կէօրիւն-
տիւքճէ եինէ պա-սէնէտ օրատէն ալընուպ, սարֆ իտիլէրէք,

Իշպուլ իքի սանտըգ պէյնինտէ ճէրէյան իտէն մէտֆուլթ.
վէ մագպուզաթ (վիրիլէնլէրին ալընանլէրին) հիսապլէրի Սէ-
նէտէ պիր քէրրէ կէօրիլէճէք տիր :

Տաիրհի-պիլէսիյէ Մեճլիսինին վեզայիֆի իւմումիյիսի հազըրմէս
թեալիւնաթ սիր

Պիրինճի պէնտ, Գասապէ իյինտէ մէվճուտ զօգագ վէ էպ-
նիյէ վէ գալտըրըմ վէ պունլէրէ միւթէֆէրրի իւմուր (տաիր
իշլէր), Էպնիյէ-Նիզամնամէսինտէ միւնտէրիճ իւսուլէ թէվֆի-
դան թանզիմ ու ըիւյէթ օլունաճաղինտէն,

Էվվէլէմիտէ մէվճուտ ճաստէ վէ զօգագլէրտէն գանդիսի,
նիզամէն գաշ արշուն օլմագ լէաղըմ կէլէճէյի գարալըաշտը-
րըլուպ, վէ իւմ ու ըէսմիլլէ պիր տէֆիթէրի եափըլուպ, հըֆզ
իլէ, թէսմիրաթ ու ինշաաթ վիւզու-պուլտուգճէ ճաստէ
վէ զօգագլէրին վիւսաթի (կէնիշլիյի) անա (եանի օլ տէֆթէ-
րէ), վէ էպնիյէնին հէյէթի, միւզթէզայի Նիզամէ թաթպիզ
օլունաճագ տըր :

Իբրինճի պէնտ: Մէվճուտ գալտորըմլէրտէն պօղուգ օլան-
լէր թէամիր իտիլմէք,

Վէ էն-պիւլիւք ճատտէլէրտէն պաղի միւթէհէմմիլ օլան-
լէրինին իբի թարաֆինտէ եայա գալտորըմլէրի պըրաղըլուպ,
օրթա եէրի շօսէ (եէնի իւսուլտէ գալտորըմ) եափըլմագ,

Վէ պիւ-ճիւմլէ գալտորըմմէսարիֆաթի, ճատտէնին թարա-
ֆէյնինտէ (իբի եանընտէ) պուլունան խանէ վէ տիւքքէան
վէ էպնիյէի սաիրէին եիւզլէրինէ կէօրէ պ-իթ-թագսիմ էս-
հապինտէն (սահիպլէրինտէն) ալընմագ մուգարլէր օլուպ,

Ֆէգաթ պօղուգ օլան գալտորըմլէրին ճիւմլէսինին պիր-
տէն թէամիրի միւշքիլ օլտըղը կիպի, գալտորըմմէսարիֆինի
իֆայէ միւգթէտիր (գուտըթի) օլմայաճագ ֆուգարա վէ ա-
ճէղէ թագըմընըն հիսսէլէրինէ իստպէթ իտէճէք մէսարիֆին
Տաիրէի-պէլէտիյյէ-Սանտըղինտէն թէսիլյէսի լէաղըմ կէլէ-
ճէյինէ նէզարէն,

Պունլէրին թօփունուն պիրտէն թէէտիյէի մէսարիֆինէ
սանտըղըն սէրմայէսի տախի միւսախտ (միւսաատէլի) օլմայա-
ճաղինտէն, էն-իշլէք վէ լիւզումլի ճատտէ գանդիսի իսէ, էվվէլ-
էմիտէ անըն թանգիմ ու թէամիրինէ թէշէպպիւս օլունուպ,

Տիկէրլէրի սէնէ պէ-սէնէ սըրասըլլէ եափըլմագ լէաղըմ
կէլէճէք տիր,

Վէ հէր թարիգ (հէր եօլ) եափըլուպ մէյտանէ կէլտիք-
ճէ, մէսարիֆի, օթարիգին իբի թարաֆինտէ քէտին տիւքքէան
վէ խանէ վէ սաիրէնին եիւզլէրինէ կէօրէ պ-իթ-թագսիմ,
էսհապի իգթիտարին (գուտըթի օլան սահիպլէրինին) հիսսէլէ-
րի քէնտիլլէրինտէն (թէմիլլէն ալընարագ),

Վէ վագֆ օլան մահէլլէր հիսսէսի տախի միւսախտ իսէ
(վագֆընըն փարասը միւսաատէ իտէր իսէ) վագֆի ճանիպին-
տէն իսթիֆա օլունարագ (թէքմիլլէն ալընարագ),

Աճէղէ վէ ֆուգարանին խանէլէրինէ իստպէթ իտէճէք
մասրաֆ, Տաիրէ սանտըղինտէն թէսվիյէ գըլընաճագ տըր,

Իւշիւնճի պէնտ, Մէճլիսի-պէլէտիյյէ պէհէր մահ վարի-
տաթ ու մէսարիֆաթինին իճմալլէրինի թանգիմ իլէ, սէնէ
ախիրինտէ տախի մուհասէպաթի իւմումիյյէսինի թիւյէթ իտէ-

րէք, սուրէթլէրինի Լիվա-Մէճլիսի-Իտարէսինէ թագափմ իյ-
լէյէճէք :

Վէ իշպու. հիսապ տէֆթէրլէրի-Լիվա-Մէճլիսի-Իտարէսին-
տէ պատ-էթ-թէտդըզ, թաստիզ օլունտըղը հալտէ մաղպաթա-
սիլլէ Մէճլիսի-Իտարէսի-Վիլայէթէ վիրիլիւպ, օրատէ տախի
թէտդըզ օլունտուզ տան սօնրա, Մէղամի-Վիլայէթտէն թաս-
տիզ իլէ սէնէտ օլմադ իւզրէ Մէճլիսի-Պէլէտիլլէյէ իտաէ
գըլլնաճազ տըր :

Տէօրտիւնճի պէնտ : Գասապէ իշիւն լիւղումի գատաջ սիւ
փիւրիւնտի արապասը թէտարիք ու իմալ իթտիրիլիւպ (եափ-
տըրըլուպ) պունլէրին իտարէսինտէ գանդի սուրէթ էհվէն վէ
վէնֆաաթըլը օլուր իսէ, օ սուրէթ իխթիյար իտիլէճէք (մազ-
պուլ թուլթըլաճազ) տիր :

Պէշինճի պէնտ : Հարիզ թուլումպալէրիլլէ պալթա վէ գան-
ճա վէ գօղալէր իշիւն պիր մահէլլի մախսուս իթթիխազ օ-
լունուպ, վէ իւզլէրինէ մախսուսէն պիր ատէմ թէպին իտի-
լիւպ, թուլումպալէրին սէվգընտէ էսպապի թէսհիլլէյէ (կէօն-
տէրիլմէլէրինտէ գօլայըզ օլաճազ եօլլար) պուլունա պիլիր իսէ
օ.սուրէթ իխթիյար իտիլէճէք տիր :

Վէ հարիզ թուլումպալէրինին վէ էտէվաթինին (եանդըն տ-
լէթլէրինին) մուհաֆազէսինտէ գուլլանըլաճազ մէնմուր,
հարիզ իշիւն մէվազըլի միւնասիպէյէ (միւնասիպ մահէլլէրէ)
գօնըլաճազ ֆուշիլէրէ տէտիմէն նէզարէթ իտէճէք տիր :

Վէ հարիզ վիւզուինտէ, իշպու ալէաթի հարիզ իշիւն, մախ-
սուս թուլումպաճի թէրթիպ իտիլէճէք զէմանէ գատար, շիմ-
տիլիք Զապթիլլէ նէզարէթի թահթինտէ իսթիմալ գըլլնաճազ
տըր :

Ալթընճի պէնտ : Մէճլիսի-մէզըիւր թարաֆինտէն Թէֆթիշ
Մէէմալլէրի վասիթէիլլէ գասապէնին հէր թարաֆը ալէտ-
տէվամ եօղլանուպ, նէզաֆէթ ու թէհարէթէ մուղայիլը (թէ-
միզլիլլէ զըտ) պիր հարէքէթ կէօրիւլտիւքտէ մէն ու իսլահ իլէ
պէրապէր, Գանունէն ճէզայի-նազաթ լէտըլմ-կէլիւր իտէֆափ
լինտէն տըլնաճազ տըր :

Եւ տիրենի պէնտ, Թէ ֆթիշ-Մէնսուրէրի, Էսնայի Թահգըղտէ զուրէպատէն (ղարիպ քիմնէլէրտէն) խասթէ գալմըշ օլանլէրի պուլտըղը հալտէ, մախսուս արապա իլէ խասթախանէյէ նազը իտէրէք, արապա քիրասը Տաիրէ սանտըղինտէն վիրիլէճէք տիր:

Սէքիդինճի պէնտ: Էթմէքճի վէ պագգալ վէ գասսապ կիպի Էսնաֆին ալ-էտ-տէվամ տիրհէմ վէ թէրաղու վէ գանթար վէ էվլանի սաիրէլէրի (վէ պաշգա թարթըլէրի) վէ սաթարգլէրի էրզագ վէ էշյանըն քէյֆիյաթի Թահգըղ Խոիլիւպ,

Վէ սաիր Էսնաֆին արշուռն վէ քիլէ կիպի շէյլէրինէ տախի արալըղտէ պագըլուպ, նոգսան վէզն ու սյար պուլունտըղը, վէ սաթըլան էշյանին իշինտէ պոզուլմուշ, վէ եա թէաաֆիլէն իթմիշ (ֆէնա գոգմուշ) շէյ օլտըղը հալտէ Գանուռէն թէրէթ-թիւպ իտէճէք մուամէլէնին իճրասիլլէ ֆաիլ վէ միւթէճասիր-լէրինտէն (իշլէյէնլէրինտէն) ճէզույի նազտի ախը օլունաճագ տըր:

Թոգուզունճի պէնտ: Գասապէ իշինտէ պաշը պօշ հայվան կէզմէք վէ խանէլէրոտէ տէաիմի ճանաւար պէսլէնմէք մէմու օլտըղինտէն, հայվանինի սըղըրթմաճէ վիրէճէք օլանլար վագթի մուայյէնինտէ վիրիւպ վէ ալուպ,

Վէ պունտան մաէտա զէմանլէրտէ Գասապէ իշինտէ հէրնէրէտէ օլուր իսէ օլուռն պաշը պօշ հայվան թութըլուր, վէ Գասապէ խանէլէրինտէ տէաիմի ճանաւար պէսլէյէնլէր օլուր իսէ սահիպինտէն ճէզայի նազտի ալընաճագ տըր:

Օնունճի լգէնտ: Չարշու վէ զոգագլէրտէ ալլէնճիլէք իտէն զիւքուր սաիլլէրտէն (էրքէք տիլէնճիլէրտէն) վիւճուտճէ գուտ-րէթի օլանլէր վէ ալիլ օլմայանլէր թութըլուպ, օն իքի օն իւշ եաշինտէն եօգարը իսէ միւնասիպ իշլէրտէ գուլլանըմագ իւղէրէ Հիւքիւմէթէ, (թէսլիմ օլունաճագ)

Վէ անլէրտէն աշաղը սինլէրտէ իսէ Խալահխանէյէ(*) թէս-լիմ օլունաճագ:

(*) Իլէրիւ Կ Կ Զ եիւզտէ պէյան օլունան տաիրէ օլտըղը:

Վէ ալիլ վէ գուարէթսիզ օլտըղը հալտէ , պունլէր տախի եէրլուտէն իսէ ինֆագը (կէշինտիրիլմէսի) իշիւն մահէլլէլիսինէ վիրիլիւպ ,

Ղուրէպատէն (ալիլ վէ գուարէթսիզ օլան քիմնէլէր զարիպլէրտէն) օլտըղը թէհագգուգ իյլէտիյի թագտիրճէ , էմրի իաշէլէրինէ երպաալի խայրին (կէշինտիրիլմէլէրինէ խայրը սահիպլէրինն) սատագաթիյլէ պագըլուպ ,

Գասապէտէ իւնաստէն (տիշէհլի) օլան սաիլլէր տախի իճապինէ կէօրէ մահէլլէլիսի թարաֆինտէն ինֆագ իթտիրիլէրէք , վէ եա միւնասիպիշլէր պուլունարագ միւմքլին մէրթէպէ տիլէնճիլիքատէն մէնիլէրինէ (վազ կէշիրիլմէլէրինէ) չալըլլաճագ տըր :

Օն պիրինճի պէնտ : Զօգագլէրտէ քէօյլիւ արապաղէրինին թէրաքիւմ իտիւպ (եղղլըպ) եօլու գափամամէսինէ , վէ քիրա արապաղէրի օլտըղը թագտիրտէ եէքտիկէրինէ վէ տիւքքէան վէ խանէլէր պինալէրինէ չարփամամէսինէ ,

Վէ արապէճիլէրին հատտինտէն վէ լիւզումինտէն զիյատէ գօշտուրմամէլէրինէ ,

Վէ իւրքէք վէ խուլլու օլան հայլանլէրին պաշը պօշ պըրաղըլմամէսինէ Թէֆթիշ-Մէէմուրլէրի թարաֆլէրինտէն տըգգաթ օլունուպ ,

Պու թէնպիհաթին խարիճինտէ հարէքէթ իտէճէք պուլունուր իսէ ճէզայինագտի ալընաճագ ,

Վէ ախէրի հագըրնտէ պիր կէօնէ մազարաթ (մէսէլա զիյատէ գօշտըրըլան պիր արապատան չըղնանմագ եախօտ սսյիր տիւրլիւ պիր զարարլըգ) վիւգուէ կէլմիշ իսէ , անըն տախի Հիւքիւմէթէ թէսլիմ իլէ իճապը պաշգաճէ իճրա գըլընաճագ տըր :

Օն իքինճի պէնտ : Պալօ վէ օյուն եէրլէրինտէ իճապինէ կէօրէ պիր րէամի մախսուս ախգիյլէ իճրասինէ ըուխսաթ վիրիլիւպ , կէրէք պալօ վէ կէրէք օյունլէրին իճրասը միւտտէթինտէ պիր Թէֆթիշ-Մէէմուրիյլէ լիւզումի գատար Զասպթիյլէ պուլունաճագ տըր :

Օն իւշիւնճի պէնտ : Պազար եւրէրինտէ քէյ արապալէրի-
նին իճթիմաիյէ հասըլ օլան սիւփիւրիւնսի եինէ քէյլիւ լէրէ
թէմիզլէթտիրիլիւզ գալտըրթաւըրլաճազ արը :

Օն տէօրտիւնճի պէնտ : Պազար եւրէրինտէն վէ էյյամի
մախսուսէսինտէն մաէտա, զօգադլէրէ վէ սիւքքէան փէյքէ-
լէրինին խարիճինտէ օլան մահէլլէրէ սերկի սերիւս վէ էյյա
սաթմազ ,

Վէ ֆուշի վէ սանտըզ վէ սաիր պու մագուլէ կէլիւս կէ-
չէնլէրէ հաիլ օլաճազ (եօրու գափատաճազ) շէյլէլի գօյմազ
էօթէտէն պերու եասաղ օլմաղիլէ ,

Պու մէմնուիյէթին ալ-էտ-տէվամ իճրասինէ իթինա օլու-
նուս , խիլաֆինտէ պուլունանլէրտէն ճէզայի-նագաթի ալընա-
ճազ արը :

Օն պէշինճի պէնտ, Տաիրէի-Պէլէտիյէ, պալէատէ պէյան
օլունան էհվալ (հալլէր) տէն , վէ նարիս վէ թէրազու վէ էվ-
զան (թարթըլարըն) նօգսանը միսիլիւ շէյլէրտէն թօլայը Գա-
նունուն պապի սալիսինտէ (ճէզա գանուննամէսինին իւշիւնճի
պապինտէ) մուայյէն օլան միգտար իւզէրինէ ճէզայի-նագաթի
ախզ իտէպիլիւր իսէ տէ ,

Կէրէք պու հալլէրէ վէ կէրէք ճէրայիմ վէ գապայիհի սա-
իրէյէ (սաիր գապահաթ վէ աղըր սուշլարա) մէպնի աղ վէ չօդ
միւտտէթլէ հապս (իքսլէֆ) ճէզասինէ (սէլահիյէթի օլմասը-
դիցսէն) :

Վէ Գանունուն մէվատտի սաիրէսինտէ մուայյէն օլան էհ-
վալտէն թօլայը ճէզայի-նագաթի ախզինէ սէլահիյէթ վէ մէէ-
զունիյէթի օլմատըղինտէն ,

Ո մագուլէ իշ զիւհուրինտէ ֆաիլլէրինի ժուրնալիյլէ Հիւ,
քիւմէթէ կէօնտէրէճէք տիր :

Օն ալթընճի պէնտ, Իշպու թէայիմաթտէ միւնտէրիճ մատ,
տէլէրտէն մաէտա մէֆլէքէթճէ թանզիմաթ ու թանզիֆաթէ
միւթէաալըզ շէյլէր զիւհուր իթտիքճէ ,

Վէ պիլ-խաթիզան իճրատը, Մէճլիսի-Խտարէի-Վ իլայէթտէ

գարարլաշարըրըտըգճէ պու թէալիմաթէ զամմ ա. իւալէ գը-
լընաճադ տըր :

Իսլահիսանկերե տաիր նիգամնամեֆիր

Մուգասսեմե

Սըպյան ու էթֆալին (էրքէք չօճուգլէրին) մուհաֆազէսի ,
վէ խուսուսայլէ աճէզէի էյթամին հիմայէթ ու վիգայէսի
(քիմնէսիդ ֆազըր եէթիմլէրին գայըրլմասը) վէ պուռնլէրին
թէալիմ ու թէրպլիյէսի , հուգուգը մէտէնիյէթ վէ վէզաիֆի
ինսանիյէնին միւհիմմ ու ագտէմի օլտըղինտէն ,

Վէ հէր տին ու մէզհէսլտէ պուլլունան միլէլ ու ագվամին
(միլլէթլէրին վէ գավմլէրին) մախսուս մէթթէպլէրի օլուպ ,
էթֆալ ու սըպյանը թէալիմ օլունմագտէ ,

Վէ թէայլիւշ ու իտարէլէրինէ , վէ թահսիլի սանաաթ ու
հիրֆէթ (իլիմ վէ սանաաթ թահսիլ) իյլէմէլէրինէ , վէլի (չօճու-
ղուն աթասըր մէգամինտէ օլան պիւլիւքլէրի) վէ ագրապալէրի
թարաֆլէրինտէն պագըրլմագտէ օլտըղը հալտէ ,

Փէտէր վէ վալիտէսի վէ եախօտ վէլի վէ ագրապասը օլմա-
յան աճէզէի էյթամ , պիքէս ու պիվայէ գալուպ , էքսէրիսի
թէլէֆ օլտըղը , վէ քիմիսի ղայէթ ֆէնա պիր հալ իչինտէ եա-
չայուպ , իքթիսապ իյլէտիյի սուի ախլէադ (գազանտըղը ֆէնա
խուլլար) քէնտիւլէրինի պիր նէթիճէյի վէխիմէյէ իսալ իյլէ-
տիյի (սօն տէրէճէ սէֆիլլիյէ տիւչիւրտիւյի) կէօրիւլտիյինտէն ,

Զաթի-Շէվքէթսիմաթի-Հաղրէթի Փատիշահինին միւլք ու
միլլէթ հագլէրինտէ մասրուֆ ու չայան պույուրուլմագտէ օլան
ինայէթ ու հիմայէթի ճէլիլէլէրի ասարինտէն օլմագ ,

Վէ հէր միլլէթին էթֆալ ու սըպյանինտէն օ մագուլէ պի-
քէս վէ պիվայէ հալի զիլլէթ ու սէֆալէթտէ (փէրիշանըգ
հալինտէ) գալմիշ օլան էյթամին թէլէֆտէն մուհաֆազէսիլլէ
միւմքին մէրթէպէ թահսիլի իլմ ու սանաաթ իթտիրիլէրէք ,
ֆէզայիլ ու խասայիսի ինսանիյէտէն (ինսանիյէթէ միւլթէաալ-
լըգ էյլիքլէր վէ խասսէլէրտէն) հիսսէտար իտիլմէք նիյէթի

Վէ պիտայէթինտէն շիմոիյէ գատար թէալիմի սանաթ իյլէյէն էթֆալին իմալաթի սէմէրէսիյլէ հասըլ օլան մէպալիդ-տէն իքի մահէլտէ լէաղըմօլան էպնիյէ, վէ միւթէֆէրրիաթը թանդիմ ու թէսվիյէ օլունմագլէ պէրապէր, պաղի վարիտաթի տէաիմէ տախի հասըլ իտիլմիշ տիր :

Շիմոիքի հալտէ Խալահխանէլէրին իտարէի մէսարիֆաթը իչիւն թախսիս օլան վարիտաթ իւշ նէշլ օլուպ, պունուն պի-րիսի իանէ ազչէսինին ֆաղլէսիյլէ, վէ պաղի թարաֆտէն իճ-րա օլունան մուալէնաթի նագտիյյէ վէ ֆիլիլիյյէ իլէ թէ-տարիք օլունան ագար (կէլիր) տիր քի :

Պու կիւն քի կիւնտէ Բուսճուգ իսլահխանէսինէ հօթէլ վէ խան վէ խանէ վէ տիւքքէան կիպի էմլաք վէ ագար հա-սըլաթը օլարագ սէնէվի էլլի պին զուրուշտէն ֆաղլա վարի-տաթը :

Վէ Նիշ իսլահխանէսինին տախի աէյիրման վէ խան վէ տէպպաղխանէ վէ տիւքքէան վէ պաղ վէ պօթման կիպի սէ-նէվի եիրմի պին զուրուշ կէթիւրիւր մուսասսէսաթը վար տըր :

Վէ իքինճիսի տէաալիյի-հուգուգըյյէտէն թօլայը հիւքիւ-մէթէ ճէլպու տէալէթ օլունան ատէմլէր իչիւն վիրիլմէքտէ օ-լան իհզարիյյէ թէգքիրէլէրինտէն ախզը մուգարրէր օլան գըր-գար փարէ, պա-Խրատէի-Սէնիյյէ իսլահխանէլէրէ ախտ օլտը-ղինտէն, պունտան տախի սէնէվի Բուսճուգ իսլահխանէսինին ախտաթը էլլի պին զուրուշէ, վէ Նիշ Խալահխանէսինին պու-նէվ հասըլաթը տախի հէման օ միգտարէ պալիդ օլուր :

Վէ իւշիւնճիսի Խալահխանէլէրտէ պուլունան շայիրտանին իշլէտիքլէրի իշլէրտէն հասըլ օլան թէմէթթիւաթ տըրքի, իքի Խալահխանէնին պիրիքտէ թէմէթթիւաթի հասըլէի սէնէվիյ-յէսի եէթմիշ-սէքսէն պին զըշ րաստէսինէ վարուր :

Իշպուլ իքի իսլահխանէտէ մէվճուտ տէօրթ եիւզ գատար էթֆալին պիր սէնէլիք էլպիսէլէրի պէհասի, վէ մէէքիւլաթի եէվմիյյէլէրի էսմանի, (հէր կիւնլիւք եէյէճէքլէրինին պէհա-սի) վէ Մէէմուր վէ խօճէ վէ խատէմէ մաալլէրի վէ քէօ-միւր վէ օթուն վէ մում վէ եաղ կիպի մէսարիֆի թապիլի-յէլէրի, լէտ-էլ-հիսապ ճիւմլէ մէսարիֆաթտէն Բուսճուգ իս-լահխանէսինտէ պուլունան էթֆալին պէհէրինէ սէնէվի պինէր,

Վէ Նիշ իսլահխանէսինտէ օլանլէրին պէհէրինէ եհտիշէր երւզ էլլիշէր զուրուշ իսապէթ իտէր :

Իսլահխանէլէր վարիտաթինին ախղիլլէ իւսուլ ու գաիտէի մէվզուէսինէ թաթսիդան սարֆը , վէ բիւյէթի հիսապը , վէ էթֆալ ու շայիրտանին եօլուլլէ ինֆազ ու իքսասը (եհմէլլէրի կիլմէլէրի) վէ թէալիմ ու թէրպիյէսի , վէ իմալաթին հիւսսի իտարէսի ,

Վէ իսթիհասալի վէսաիլի թարադգըսը միւթէաատտիտ վէ միւզթէտիր (վէ իլէրիւլլէմէսինէ օէպէպ օլաճազ շէյլէրին էլլէ կէշիւրիլմէսի , պիր թազլմ վէ լիյադաթլը) Մէհմուրլէրէ միւհթաճ օլտըղինտէն ,

Վէ պուռնարտան հէր պիրինին իւմուր ու խէտէմաթի Մէհմուրէսի , միւթէնէվիլի (մէհմուրիյէթլէրինէ կէօրէ իշլէրի վէ խըտմէթլէրի տիւրիլ տիւրիլ) պուլուռնտըղինտէն , վազիֆէի մէհմուրիյէթլէրինին , թէալիմաթի մախսուսէ իլէ թէալինի լէազլմ ու միւհիմմ օլտըղը կիպի ,

Իսլահխանէլէրտէ մէվճուտ էթֆալ ու շայիրտանին տէրս ու սանաաթլէրի վէ հալ ու հարէքէթլէրի պիր միւնթազլմ իւսուլ ու գաիտէ թահթինտէ ճէրէյան իթմէք , վէ նէթայիճի մաթլուպէյէ իսալ իլլէմէք (կէրէյի կիպի տէրէճէլէրէ վարտըրմազ) իշիւն անլէր հազգընտէ աաիսի պիր նիզլմ ու գաիտէ վազը մուզթազի (գօնուլմասը լէազլմը) օլմաղլին ,

Պու պապտէ շիմտիյէ գատար պ-իթ-թէճրիւպէ եազըլան , վէ հիւքմլէրի մէրիյ-իւլ-իճրա օլան թէալիմնամէ վէ թէնպիհնամէլէրին , վէ իլալէ իտիլէն զիլլէրինին ճէմիլլէ պու տէֆա միւճէտտէտէն գալլէմէ ալընան նիզլամնամէ պէր-վէճհի-աթի պէյան օլունուր :

Իսլահխանէլէրին նիզլամաթի էսատէն իւշ Պապէ միւնգասէմ օլուպ ,

Պիրինճիսի , իսլահխանէլէրէ ալընաճազ էթֆալ ու էյթամին շէրայիթինի , վէ ինֆազ ու իքսասինի , վէ թահսիլ իտէճէյի իւլուլմ ու ֆիւնուռնին տէրէճաթինի մուարրիֆ (պիւաիրիճի) օլմաղլէ իւշ Ֆասլտէ զիքը օլունուր :

Վէ իքինճիսի , իսլահխանէ Մէհմուրլէրինին սուրէթի թէր-

Թիպինէ, վէ վարիտաթ ու մէսարիֆաթ ու իմայաթին (վէ էլ էմէյիլէ մէյտանէ կէլէճէք իշլէրին) քէյֆիյէթի ըիւյէթ ու ճէրէյանինէ, վէ շայիրտանին թէյալիմ ու թէրպիյէսի հադ-գընտէ օլան հարէքէթ վէ վազիֆէի մէէմուրիյէթլէրինէ տաիր օլտըղինտէն, պուտէ իւշ Ֆասլէ թագսիմիտիլիւր :

Վէ իւշիւնճի Պապ, շայիրտանին սուվէրի թահսիլիյէսիլէ հէր խուսուստէ ֆիիլ ու ամէլ ու հարէքէթլէրինի, վէ նիզամ ու իւսուլէ մուղայիր ճիւնհա վէ դապահաթ էսհապլինտէն օլանլէրին թէէտիպաթի ճէզաիյէլէրինի, վէ իլմ ու սանաաթ-ճէ թահսիլաթ ու թէրադգըյաթինէ կէօրէ հադլէրինտէ լէա-ղըմ կէլէն միւքէաֆաթին տէրէճէլէրինի միւթէզամմին պու-լունմաղլէ, պու Պապ տալիս քէզալիք իքի Ֆասլէ միւնգասէմ պուլունուր :

ՊԱՊԻ ԷՎՎԵԼ

ՊԻՐԻՆՃԻ ՖԱՍԼ

Իսլահիսանէյի ալլանաճ վի գապուշ օլունանաճ կյարմ ու կրֆալիճ
շէրայիթի լէազիմէսի պէյանիւնէի շիր

Պիրինճի մատտէ : Իսլահիսանէյէ ալլանաճադ չօճուգլէր եէրլի վէ եապանճի վէ իսլամ վէ խըրիսթիյան հէր նէ օլուր իսէ միւսաւաթէն (այրը սէշի օլմամադ իւզըէ) գապուլ օլու-նուպ, ֆէզաթ :

Սինն ու սանաաթլէրինճէ շիւրութի աթիյէնին պուլունմասը էլգէմ տիր :

Նիւրութի մէջքը իւրէնին պիտի ճիսի, ալընաճազ չօճուգ օն իքի, օն իւչ եաշինտէն եօգարու օլմամագ տըր :

Իքինճիսի, պապասը վէ անասը օլմայուպ էօքսիւզ վէ եէթիմ օլմագ, վէ եախօտ պունլէրին եալընըզ պիտիսի օլսատէ, ամէլիմանտէ վէ Փագըր ու զարուրէթ էսհասպինտէն օլմասը ճիհէթլէ չօճուղունի իտարէյէ միւգթէտիր օլմամագ խուսուսի (լէաղըմ օլան շէյլէրիյլէ գուլլանամամագ) տիր :

Իւչիւնճիսի, իսլահխանէճէ միւստէթի մուայյէնէսի (նէ գատար սէնէ տուրաճաղը վագըթ) կէլմէքսիզին չօճուղուն իխրաճը (չըգմասը) հագգընտէ վէլի վէ ագրապասը թարաֆլէրինտէն պիր կէօնէ իսթիտա վիւգու-պուլուր իսէ, հէվալէի աէմի իթիպար օլունմամագ (գապուլ օլմամագ տինլէնիլմէմէք),

վէ պու մագուլէ իսթիտա իւզէրինէ չըգարըլաճագ օլուր իսէ Խալահխանէտէ պուլունտուգլէրի միւստէթտէ վիւգու-պուլան մէէքիւլաթ վէ էլպիսէ վէ իհթիյաճաթի սաիրէլէրինին մէսարիֆի, վէլի վէ ագրապալէրի թարաֆինտէն էօտէնիլմէք իւզէրէ սէնէտ վէ քէֆիլէ րապթ իտիլմէք տիր :

Իշթէ պու շէրայիթի սէլասէ (իւչ շարթլէր) մէվճուտ օլմատըգճէ Խալահխանէյէ հիչ պիր չօճուգ գապուլ օլունմայաճագ տըր :

Իքինճի մատտէ: Պէնտի սապըգտէ պէյան օլունան շէրայիթին խարիճինտէ օլարագ փէտէր վէ մատէր (անասը) վէ ագրապասը օլան, վէ օն իւչ եաշինտէն աշաղը պուլունան պիր չօճուղուն լի-էճլ-իւթ-թէրպիյէ Խալահխանէյէ գօնուլմասը թալէպ օլունուր իսէ, Խալահխանէտէ պուլունաճաղը միւստէթին պէհէր սէնէ մէսարիֆի իչիւն սէնէ իպթիտասինտէ պէշէր եիւզ զըշ ալընուպ, գապուլ օլունաճագ,

վէ ալընաճագ ագչէ Խալահխանէյէ վարիտաթ գայտ օլունուպ Միւտիր վէ Մուալլինի միւհրիյլէ իլմու-խապէրի վիրիլէճէք տիր :

Իւչիւնճի մատտէ: Աւէլ-իթլագ օն իւչ եաշինտէն աշաղը օլան չօճուգլէրտէն իրթիքէապի թէօհմէթ սւ ճինայէթլէ

Գանուենէն պիր սէնէ վէ տահա զյատտէ հապար լէաղըմ կէ-
լէն էթֆալ աալսի Հիւքիւմէթին Խֆի-Րէսմիսիյլէ իսլահիա-
նէյէ գօնըլապ, միւտտէթի թէվզըֆինտէ, Գըրգ տէօրտիւնճի
մատտէտէ մուհարրէր շիւրութ իւզէրէ հազըրնտէ մուամէլէ
օլունաճագ տըր :

ԻՔԻՆՃԻ ՖԱՍԼ

Շայիրսանին նուրեքի ինժազ ու իխասիկն ասիր իւսուլ սիր

Տէօրտիւնճի մատտէ, Իսլահիանէտէ մէվճուտ օլան էթֆա-
լին հէր պիրինէ պէհէր կիւն իւչէր եիւզ տիրհէմ էքմէք, վէ
օն չօճուղէ սապահլէրի պիր գարափանա շօրպա, վէ ախշամ-
լէրի իճապինէ կէօրէ լէհմ (էթ), վէ հէֆթէտէ պիր քէրրէ ա-
շուրա, վէ եա սաիր թաթլու վիրիլէճէք տիր, վէ մէվսիմինէ
կէօրէ պաղի մէյվէ տախի իթա գըլընաճագ տըր,

Պէշինճի մատտէ, Շայիրտանին պէհէրինէ պիր քէրէվէթ,
վէ իւզէրինէ օթտան թօլմուշ պիր մինտէր, վէ պիր եաստըգ,
վէ պիր ատէտ քիլիմ, վէ պիր սէնէլիք միյատ իլէ (վատէլի եա-
նի պիր սէնէ միւտտէթլէ) պիր եաղմուրլուգ, վէ պիր սէթրի, վէ
պիր փօթուր, վէ եա փանթօլօն, վէ իքի չիֆթ չօրապ, վէ իքի
չիֆթ գունտուրա, վէ պիր ֆէս, վէ պիր պէլ գայիշի, վէ իքի
գաթ ճամէշույ, վէ իքի եէլէք վէ եա նիմթէն վիրիլիւր :

Սէթրի վէ փօթուր վէ եա փանթօլօն, շայիրտանին խարիճէ
(իսլահիանէտէն տիշարու) չըգտըզլէրինտէ թէլէպպիւսէ (կի-
յինմէյէ) մախսուտ օլտըղինտէն,

Իսլահիանէտէ պուլունտուգլէրի վազթտէ կիյմէք, վէ իշ
էլպիսէսի օլտարաք գուլլանըլմաք իւզէրէ հէր պիր չօճուղէ,
պալէատէ մուհարրէր էլպիսէտէն պաշգա, սէնէսէ պիր, վէ

եա իքի տէֆա օլարագ պիր գաթ էլպիսէ, վէ պաշլէրինէ պիւրէր սերիօշ իթա գըլընուր :

Վէ իճապինտէ թէլէպպիւս օլունմագ իւզէրէ պիրէր գաթ եազլըգ էլպիսէ տախի պուլունուր :

Ալթընճի մատտէ, Իսլահխանէլէրին թիմուրպաշ օլարագ գազղան վէ թէնճիրէ վէ գարաւանա վէ շէմէտան վէ գանտիլ կիպի էշյասինտէն մաէտա, հասրըր վէ սիւփիւրկէ վէ քէսդիսա վէ դալէմ վէ միւրէքքէպ վէ մում վէ եադ վէ տէսթի վէ սապուն վէ օթուն վէ քէօմիւր վէ սաիր պու միսիլիւ մասրաֆլէրի տախի օլտըղինտէն, իճապինէ վէ իւզումինէ կէօրէ պու մասրաֆլէր տախի պէհէր գօղու շէ վէ օթայէ թախսիս օլունուպ, միգտարի մուգարրէրի տաիրէսինտէ սարֆ օլունուր :

ԻԻԶԻԻՆՃԻ ՖԱՅԼ

Շայիրսանին քահախ իսհակէրի իւլում ու ֆիւնուն ու սանային
սերհնաքի սիր

Ետինճի մատտէ : Հէր գանդի սընֆ ու մէզհէպտէ օլուր իսէ օլսուն, Իսլահխանէյէ ալընան չօճուգ, իպթիտա վիւսուրինտէ տէֆթէրի մախսուսինէ գայտ օլունարագ :

Իսլահխանէնին պիսայէթի քիւչաաինտէն (աշլարղըր կիւնտէն) իթիպարէն գաչինճի ատէտ իսէ օլ նումէրոյէ եազլըրագ, էլպիսէօինէ տախի օլ նումէրօ գօնըլուր :

Եննի ալընան չօճուգ պիրտէն պիրէ մէվճուտ չայիրտանին եանինէ գօնմայուպ, հէմամտէ թաթհիր իաիրտիքտէն (թէմիզլէնտիրիլտիքտէն) սօնրա, թախսիս օլունան օթատէ էսկի էլպիսէսի չըգարըլարագ, միւճէտտէտէն (թազէ եափըլմըշ) էլպիսէ վիրիլուր :

Վէ պիր հէֆթէ գատար ճգուլուպ եազմագաէ վէ սանա-

աթոռէ իսթիտատ ու դապիլիյէթի պ-իթ-թէճրիւպէ (զիհնի-նին ալըմլըրդը Եօգլանըլարագ) նէ օգուսմասը վէ նասըլ սանաա-թէ սիւլուք իթմէսի լէազըմ-կէլիւր իսէ, օ Եօլէ սէվգ ու թէա-յին գըլընաճագ արը :

Վէ չօճուղուն վէլի վէ ագրապասը վար իսէ աթիգ էլպի-ոէսի (էսկի ուրուպասը) անլէրէ թէսլիմ օլունուպ, Եօղիսէ Խա-լահխանէ աէպպօյինոէ հըֆզ իսիլմէք լէազըմ կէլիւր :

Սէքիդինճի մատտէ, Խալահխանէտէ թէալիմ օլունան տէրս-լէր, Էլիֆ-պա, վէ Ամմէ, վէ Թէպարէքէ ճիւզիւլէրի, վէ իճա-պինէ կէօրէ Մուսհաֆի-Շէրիֆ, վէ Խլմի-հալ, վէ Բիսալէի-ախ-լէագ, վէ սաիր էտէպիյյաթ ,

Վէ Եազու տախի, պիր միգտար Սիւլիւս խաթթիլլէ Բըգա մէշգլէրի, վէ իլմի-հիտապտէն Զարպ, վէ Գարա ճիւմլէ վէ Թէնգիլ, վէ Թադսիմ կիպի պաղի էրգամ (րագամլէր), վէ տէֆ-թէր-իւսուլի ,

Վէ պուլղարճէ վէ սաիր լիսանլէր տախի պու նէվ չէյ-լէր օլտըղինտէն իսլահխանէյէ տախիլ օլաճագ չօճուգ իսլամ իսէ իսլամ խօճէսինտէն , խըրիսթիյան իսէ խըրիսթիյան խօճէսինտէն տէրալէրինի թէաալիւմ իլլէյէճէքլէր տիր :

Թօգուղունճի մատտէ: Զօճուգլէր սապահլէյին գալգտըգ-լէրի անտէ , Պապի-սալիսին Ֆասլի-էվլէլինտէ պէյան օլու-նաճագ իլլէրի կէօրտիւքտէն , վէ չօրպալէրինի Եէտիքտէն սօնրա, իսլամ վէ խըրիսթիյան չօճուգլէրի թախսիս օլունան մէքթէպ օթալէրինէ կիրիւպ, օրատէ թէմամէն իքի սաաթ տէրալէրինէ վէ Եազուլէրինէ չարչաճագլէր տիր :

Օնունճի մատտէ , Խալահխանէլէրտէ շիմտիլիք ճարի օլան սանայի , թէրդիլիք վէ գունտրաճըլըգ վէ տէպպաղլըգ վէ Մաթպատէ-Վիլայէթտէ միւրէթթիպլիք իլէ չուգա վէ պէզ թօգուսագ, վէ իփլիք Եափմագ կիպի ամէլիյյաթտէն իպարէթ օլտըղինտէն, չօճուգլէր սապահլէրի տէրալէրինի օգուլուպ պի-թիւրտիքտէն սօնրա, չափուլլէրի վէ Եա չափուլ-վէքիլլէրի մաա-րիֆէթլէրիլլէ մէնսուպ օլտուգլէրի սանաաթլէրինէ սէվգ օլու-

Նարազ , ակնյամբերի սատաթ օն պուշուդ վէ եա օն պիրէ գա-
տար օրաաէ իշլէթտիրիւր :

Վէ չան ուրուլտըղը կիպի ճիւմէսի թէաթիլ իթտիրիւր :

Օն պիրինճի մատաէ , Գըրգ ալթընճի մատտէտէ մուայյէն
օլան պէշ սընֆտէն հէր պիրինին սանաաթտէ վէ տէրսլէ-
րինտէ իլէրիւլէմիշ օլանլէրաէն , վէ հիւանի ատապ ու ակնյազ
սահիպի պուլունանլէրտէն օն նէֆէրտէ պիրիսի չավուշ վէ
պիրի տախի չավուշ-վէքիլի թէային օլունուպ , պունլէր Խալահ-
խանէ-Միւտիրլէրի մաարիֆէթիլլէ ինթիխապ իտիլիւր :

Վէ սէքիլ նէֆէրին գօմանտէսի չավուշ-վէքիլինտէ , վէ չա-
վուշ-վէքիլի իլէ պէրապէր թօգուդ նէֆէրին գօմանտէսի չա-
վուշտէ օլտըղինաէն , չօճուդլէրին եաթուպ գալգմասը , վէ
տէրսլէրինէ վէ սանաաթլէրինէ տէվամ իթմէսի , վէ էլպիսէ-
լէրինին մուհաֆազէսի , վէ թէհարէթ ու նէզաֆէթի չավուշ-
լէր իլէ չավուշ-վէքիլլէրինտէն սիւալ օլունուր :

Վէ եէվմիյէ ժուրնալլէրի իպթիտա չավուշ-վէքիլլէրի թա-
րաֆինաէն թէմհիր գըլընուր :

Վէ պիր սէնէտէ պէշ տէֆատէն զիյատէ հապսէ կիրմիշ
չօճուդլէր օ սէնէ չավուշ վէ չավուշ-վէքիլի օլամազ :

Վէ պիրաէ պիր սընֆին շոյիրտանի իչինտէ չավուշուղէ ,
վէ չավուշ-վէքէալէթինէ միւսթէհազգ ու էրպապը օլմատըղը
հալտէ , չավուշլէր վէ չավուշ-վէքիլլէրի սաիր սընֆէրտէն
ինթիխապ ու թէային գըլընմազ ճաիլ տիր :

աթոռէ իսթիտատ ու գապիլիյէթի պ-իթ-թէճրիւպէ (զիհնի-նին ալըմլըլըղը Եօգլաննըլարադ)նէ օգուժասը վէ նասըլ սանաաթէ սիւլուք իթմէսի լէազըմ-կէլիւր իսէ, օ Եօլէ սէվգ ու թէա-յին գըլընաճապ արը :

Վէ չօճուղուն վէլի վէ ագրապասը վար իսէ աթիգ էլպի-ոէսի (էսիի ուրուպասը) անլէրէ թէսլիմ օլունուպ, Եօղիսէ Իս-լահխանէ տէպպօյինտէ հըֆզ իսիլմէք լէազըմ կէլիւր :

Մէքիդինճի մատտէ, Իսլահխանէտէ թէալիմ օլունան տէրս-լէր, Էլիֆ-պա, վէ Ամմէ, վէ Թէպարէքէ ճիւղիւլէրի, վէ իճա-պինէ կէօրէ Մուսհաֆի-Շէրիֆ, վէ Իլմի-հալ, վէ Ռիսալէի-ախ-լէազ, վէ սաիր էտէպիլյոթ :

Վէ Եազու տախի, պիր միգտար Սիւլիւս խաթթիլյէ Րըգա մէշգլէրի, վէ իլմի-հիսապտէն Զարպ, վէ Գարա ճիւմէ վէ Թէնզիլ, վէ Թադսիմ կիպի պաղի էրգտմ (ըազամլէր), վէ տէֆ-թէր-իւսուլի :

Վէ պուլղարճէ վէ սաիր լիսանլէր տախի պու նէվ շէյ-լէր օլտըղինտէն իսլահխանէյէ տախիլ օլաճադ չօճուգ իսլամ իսէ իսլամ խօճէսինտէն, խըրիսթիյան իսէ խըրիսթիյան խօճէսինտէն տէրսլէրինի թէաալիւմ իլլէյէճէքլէր տիր :

Թօգուղունճի մատտէ, Զօճուղլէր սապահլէյին գալգտըղ-լէրի անտէ, Պապի-սալիսին Փասլի-էվլէլինտէ պէյան օլու-նաճապ իշլէրի կէօրտիւքտէն, վէ չօրպալէրինի Եէտիքտէն սօնրա, իսլամ վէ խըրիսթիյան չօճուղլէրի թախսիս օլունան մէքթէպ օթալէրինէ կիրիւպ, օրատէ թէմամէն իքի սաաթ տէրսլէրինէ վէ Եազուլլէրինէ չալըչաճազլէր տիր :

Օնունճի մատտէ, Իսլահխանէլէրաէ շիմտիլիք ճարի օլան սանայի, թէրդիլիք վէ գունտրաճըլըգ վէ տէպպաղըղ վէ Մաթպաէի-Վիլայէթտէ միւրէթթիպլիք իլէ չուգա վէ պէզ թօգուժադ, վէ իփիլիք Եալիմադ կիպի ամէլիլյաթտէն իպարէթ օլտըղինտէն, չօճուղլէր սապահլէրի տէրսլէրինի օգուլուպ պի-թիւրտիքտէն սօնրա, չավուչլէրի վէ Եա չավուչ-վէքիլլէրի մաա-րիֆէթլէրիլլէ մէնսուպ օլտուղլէրի սանաաթլէրինէ սէվգ օլու-

Նարադ, Խնշամբէրի սատաթ օն պուշուդ վէ եա օն պիրէ գա-
տար օրատէ իշլէթտիրիլիւր :

Վէ չան ուրուլտըղը կիպի ճիւմէսի թէաթիլ իթտիրիլիւր :

Օն պիրինճի մատտէ : Գրըդ ալթընճի մատտէտէ մուպյէն
օլան պէշ սընֆտէն հէր պիրինին սանաաթտէ վէ տէրպէ-
րինտէ իլէրիւլէմիշ օլանլէրտէն, վէ հիւննի առապ ու Խիլէադ
սահիպի պուլունանլէրտէն օն նէֆէրտէ պիրիսի չավուշ վէ
պիրի տաթի չավուշ-վէքիլի թէային օլունուպ, պունլէր Խալահ-
խանէ-Միւտիրլէլի մաարիֆէթիլլէ ինթիխապ իտիրիւր :

Վէ սէքիլ նէֆէրին գօմանտէսի չավուշ-վէքիլինտէ, վէ չա-
վուշ-վէքիլի իլէ պէրապէր թօգուդ նէֆէրին գօմանտէսի չա-
վուշտէ օլտըղինտէն, չօճուգլէրին եաթուպ գալգմասը, վէ
տէլալէրինէ վէ սանաաթլէրինէ տէվամ իթմէսի, վէ էլպիսէ-
լէրինին մուհաֆաղէսի, վէ թէհարէթ ու նէզաֆէթի չավուշ-
լէր իլէ չավուշ-վէքիլլէրինտէն սիւալ օլունուր :

Վէ եէվմիյէ ժուրնալլէրի իպթիտա չավուշ-վէքիլլէրի թա-
րաֆինտէն թէմհիր գըլընուր :

Վէ պիր սէնէտէ պէշ տէֆատէն զիյատէ հապսէ կիրմիշ
չօճուգլէր օ սէնէ չավուշ վէ չավուշ-վէքիլի օլամադ :

Վէ պիրտէ պիր սընֆին շոյիրտանի իշինտէ չավուշլուղէ,
վէ չավուշ-վէքէալէթինէ միւսթէհադգ ու էրպապը օլմատըղը
հալտէ, չավուշլէր վէ չավուշ-վէքիլլէրի սաիր սընֆէրտէն
ինթիխապ ու թէային գըլընմադ ճաիլ տիր :

ՊԱՊԻ ՍԱՆԻ

ՊԻՐԻՆՃԻ ՖԱՍԼ

Իսլահիսանկ-Մեհմուդերիմին սուրեթի քերթիպինե քալաք քիր

Օն իքինճի մատտէ : Իսլահիսանէլէրին իտարէի-տախիլիյ-
յէսի թապիի իքիյէ մընգասէմ օլուպ, պիրիսի էթֆալ ու շա-
յիրտանին իտարէի զապիթէ ու թէրպիյէսի, վէ սուրէթի ին-
ֆադ ու իքսապը , վէ պունլէրէ միւթէաալլըդ մէսարիֆաթին
թէսվիյէսի ,

Վէ տիկէրի , իմալէաթին իճրասիյլէ անա տաիր մուհասէ-
պաթին ըիյէթի խուսուսլէրի տիր :

Իշթէ պու իքի իտարէսին իւմուլմինէ պ-իզ-զաթ նէզարէթ
իթմէք իւզէրէ հէր Իսլահիսանէտէ պիր Իւմուլմ-Միւտիրի •
լուպ , մաիյէթինտէ իսլահիսանէսին իւմուլմ զապիթէսինէ
պադմադ իշիւն պիր Զապիթէ-Միւտիրի ,

Վէ սանայի ճիհէթինի իտարէի իթմէք վէ հիսապ ու քի-
թապտէն մէսուլ օլմադ իւզէրէ պիրտէ Իմալէաթ-Միւտիրի ,

Վէ իքի Իտարէսին հէր պիրի իշիւն Մուալին մէգամինտէ
պիր Պաշ-Քէաթիպ իլէ պիր մաիյէթ-քէաթիպի վար տըր :

Վէ պունլէրտէն պաշգա պիր վէքիլ-խարճ , վէ չօճուզլէրէ
տէրս օգուլթմադ իւզէրէ պիրի թիւրքճէ վէ տիկէրի պուլ-
զարճէ օլարադ իքի լիսան Խօճէսի ,

Վէ թէրզի վէ գունաուրաճի պիրէր ուսթա , վէ պիր աշճը ,
վէ նիսատէն (գարը) օլարադ իքի վէ եա իւշ նէֆէր ճամէ-
շույճի ,

Վէ Նիշտէ պիրտէ տէպպադ ուսթասը օլուպ , մուհաֆազէի

ինդիպաթ (քիմնէյի սաւմա սէյիպ հալտէ պըրադմայուպ կիւ-
զէճէ մուգայէտ օլմադ) իշիւն չէնտ նէֆէր զապթիյէ տախի
թէային գըլընմըշ տըր :

Օն իւշիւնճի մատտէ : Պու մէէմուրլէրտէն Զապթիթ-Միւ-
տիրի վէ քէաթիպի վէ վէքիլ-խարճ, Խալահխանէնին մէէքիլաթ
վէ մէշուպաթ վէ իտարէլէրինտէն, վէ շայիրտանին նիզամաթի
տախիիյէ, վէ թէէտիպ ու թէրպիյէլէրինտէն, վէ Խօճէլէր
թէայիմ ու թէայլիլմէլէրինտէն , վէ ուսթալէր , սանաաթ
թահսիլ էյլէմէլէրինտէն ,

վէ Իմալէաթ-Միւտիր ու Քէաթիպի մաամուլէաթի վազըէ-
նին մուհասէպաթինտէն ,

վէ իսլահխանէնին Իւմուլմ-Միւտիրի վէ քէաթիպի տախի
պուռնլէրին ճիւմլէսինտէն պաշգա պաշգա մէսուլ իսէտէ, ճիւմ-
լէսի եէքտիկէրինէ մուալին ատտ օլունուպ ,

Մէէմուրէյնի մէվճուտէ, Միւտիր իլէ պիրլիքտէ, վէ պիր
մէճլիս հէյէթինտէն օլմասիյլէ իճապ իտէն էհվալտէ ճիւմլէսի
տախի մէսուլիյէթի միւշթէրէքէ թահթինտէ պուլունուր :

վէ աշճը վէ ճամէշույճի վէ զապթիյէլէր տէախմա Խալահ-
խանէ վէ Զապթիթ-Միւտիրլէրինին էմրի թահթինտէ հարէ-
քէթ իթմէյէ մէճպուր տիրլէր :

Օն տէօրտիւնճի մատտէ : Խալահխանէ-Մէէմուրլէրինին
ճիւմլէսի սլ-էտ-տէվամ իյլէրի պաշինտէ պուլունմաղէ պօրճլի
օլուպ Միւտիրին պուլունամատըղը զէմանլէրտէ քէաթիպլէր
վէքէալէթ իտէճէք, վէ հէր Խտարէ-Մէէմուրլէրի կիճէլէրի
մութլագա միւնալէպէ իլէ իսլահխանէտէ գալաճագ տըր :

Օն պէշինճի մատտէ : Խալահխանէլէրին հէյէթի միւճթէ-
մէէսիյլէ քէաֆֆէի իւմուրի, Մէրքէղի-վիլայէթտէ պիր Նա-
զիր իլէ Մուալինինտէն վէ Քէաթիպ վէ Սանուրդ-Իմինինտէն
միւրէքքէպ օլան, վէ Շիրքէթ, վէ Մաթպատ-Խտարէսինէ Մէէ-
մուր պուլունան հէյէթին նէզարէթի թահթինտէ օլտըղինտէն,

վէ Խալահխանէ-Մէէմուրլէրի իշպու Նէզարէթ թարաֆին-
տէն ինթիխապ ու թէային գըլընմաղը կիպի, քէաֆֆէի խու-

սուսաթ ու մուհասէպաթը տախի Նէզարէթի մէզբուրէյէ մուհասվիլէ (հէվլէյէ օլմուշ) պուլունտըղինտէն ,

Կէրէք Զապիթէ վէ կէրէք Իմալէաթ-Խտարէլէրինէ միւթէա-տլլըդ հէր նէ օլուր իսէ Իւմուժ-Միւտիրլէրի մաարիֆէթիյլէ Նէզարէթաէն իսթիզան օլունուպ, օրստէն ալընաճադ ըէյէ կէօրէ հարէքէթ իսիլէճէք տիր :

Աշճը վէ վէքիլխարճ կիպի խատէմէնին լէտ-էլ-իգթիզա թէպտիլինէ, Իսլահխանէ-Իւմուժ-Միւտիրի մէէզուն իսէտէ , գուսուր ու թէօհմէթի վէ եա իշինտէ թէքէասիլի սապիթ օլմատըգճէ հիշ պիր Մէէմուր վէ խըսմէթճի տէյիտիրիլմէյէճէք տիր :

ԻՔԻՆՃԻ ՖԱՍԼ

Վարիսաք ու մեսարիֆաք ու իմսյեաքին սուրէքի ռիւյէքինէ վէ
մուհասէպաքին ճէրէյանինէ տիր տիր

Օն ալթընճի մատտէ , Իսլահխանէլէրին խտարէսի վէ մէէ-մուրլէրի կիպի իւմուրի հիսապիյէսի տախի իքի գըսմ օլուպ, պիրիսի, Իսլահխանէ-Մէէմուրլէրինին վէ շայիրտանին խտարէ-սինէ ախտ մէսարիֆաթ , վէ անլէրէ մախսուս վարիտաթ հի-սապլէրի տիր քի , պունլէր Իսլահխանէնին իւմուրի ասիլիյէէ հիսապիյէսի օլմաղին , սուրէթի զապթ ու ըիւյէթի Իւմուժ-Միւտիրինին նէզարէթ ու խտարէսի թահթինտէ օլարադ , Զա-պիթէ-Միւտիրի վէ Քէաթիպլէրի մաարիֆէթիյլէ ըիւյէթ օ-լունուր :

Վէ իքինճիսի իմալէաթ հիսապլէրի տիր քի, քէզալիք Իւմուժ-Միւտիրինին նէզարէթ ու խտարէսի թահթինտէ օլարադ , ի-մալէաթ-Միւտիրի վէ քէաթիպլէր մաարիֆէթիյլէ խտարէ գը-լընուր :

Օն եէտինճի մատտէ : Խալահխանէնին իւմուրի-ասլիյէի-հիսապլիյէսինէ մախսուս միւթէաաստիտ տէֆթէրլէր օլուպ , պունուն պիրիսի, ֆիւնյէ վէ հասս սէքքէրի տիր քի, Խալահ-խանէյէ տախիլ օլան էթֆալին իսմ ու սինն ու շէքլինի, վէ թարիխի տիւխուլինի (վէ կիրտիյի կիւնի) մուարրիֆ օլմագ իւղէրէ, իշպու տէֆթէրին հէր սահիֆէսի պիր չօճուղուն հի-սապլինէ թախսիս օլունարագ ,

Պէհէր սէնէ դաչ ատէտ վէ նէ միգտար էլպիսէ վէ էշյա վիրիլիւր, վէլ-հասըլ օլ չօճուղուն հէր սէնէ մէսարիֆի նէյէ պալիղ օլուր իսէ նիւմունէսինէ թաթպիղան իսմի ալթինէ սըրասլիլէ եազըլուր :

Վէ մալի մէյրուսի (միրաս տիւշմիւշ մալի) վարիսէ, Մէհ-քէմէի-Շէրիյէ մաարիֆէթիլլէ իտանէ օլունարագ (տէվրի շէ-րի իլէ ֆայիղէ վիրիլէրէք) գասսամի հըֆղ իլէ, միգտարի վէ նէ-րէտէ օլտըղը կէօսթէրիլիւր :

Վէ իսթիհասլ իտիլէն (թահսիլ օլունան) ֆաիդ, օլ սահիֆէ-տէ խանէի մախսուսինէ կէշիւրիլիւր ,

Վէ իմթիհանլէրտէ շայիրտին թիւթպէսի վէ տէրէճէսի թէ-րագղը իլմտիքճէ (իլէրիւլէտիքճէ) քէյֆիյէթի իշարէթ դը-լընուր :

Օն սէքիղինճի մատտէ : Խալահխանէնին իւմուրի-ասլիյէի-հիսապլիյէսի-Տէֆթէրիլինտէն պիրիտէ եէվմիյէ մէսարիֆաթ տէֆթէրի օլուպ, հէր կիւննէ դատար մէսարիֆ վիւղու-պուլուր իսէ պու տէֆթէրէ եազըլուր : Շէօյլէ քի շայիրտանտէն պէհէր նիւֆուսուն նանի-ազիղ թէսլլինաթի վէ սաիր մէէքիւլաթի մու-ղարրէր օլտըղինտէն, պէ-հէր կիւնն ախշամ եօզլամանտէն չա-վուշլէր թարաֆինտէն վիրիլէճէք վէ թաստիդ օլունաճագ ժուր-նալլէրի քէալթիպէ իթա իլէ պիւ հիսապ օլ ժուրնալ հըֆղ օլու-նարագ, նէ միգտար էքմէք վէ էրզագ լէազըմ կէյիւր իսէ ախ-շամտէն պիր գըլթա մէմհուր փուսուլասի վէքիլխարճէ վիրիլիւր : Վէ վէքիլխարճ տախի օլ փուսուլա մուճիպինճէ իզթիզա իտէն էրզագը սարֆ իտէրէք Զապէթէ-Միւտիլի վէ քէալթիպլէր թա-րաֆինտէննըհհէթի թաստիդ օլունտուղտան սօնրա միգտարիյ-լէ պէհասը, մահֆուղ ժուրնալլէ թահրիւր, վէ միւտիւր վէ քէա-

Թիպէր Թարափնտէն զիյլի հէր կիւն թէմհիր իլէ զիքր օլունան մասրաֆ տէֆթէրլէրինէ կէշիրիլիւր, Վէ հաթապ վէ քէօմիւր վէ հապր վէ սիւփիւրկէ կիպի շէյլէր տախի միգտարի մուգար-րէրինի կէշմէմէք շարթիլլէ, վէ միւտիր վէ քէաթիպին ըն յիլ-լէ լիւզուլմինէ կէօրէ պիլ-միւպայէնէ քէզալիք կիւնիւ կիւնիւնէ մասրաֆ եազրլուր, Վէ պէհէրայնէ միգտար մէսարիֆ վիւզու-պուլմուշիսէ Ժուրնալլէրիլլէ պ-իթ-թաթպիզ թէտզըզ օլուն-տուգտաֆ սօնրա, պիլ ճիւմլէ մէհմուր մաաշլէրի տախիլ օլա-րադ, պիր իմմալը եափրլուպ, վէ զիյլի Իւմուլմ վէ Զապիթէ-Միւտիրի վէ քէաթիպէր Թարափնտէն թէմհիր իսիլիւպ, Նէզարէթէ կէօնտէրիլիւր:

Մն թօգուզունճի մատտէ: Տէֆաթիրի մէզքիւրէնին պիրի տախի Խալահխանէնին վարիտաթինէ մախսուս օլտըզլինտէն, իհզարիլլէ թէզաքիրինտէն, վէ Խալահխանէյէ մէրպուլթ էմլաք վարի-տաթինտէն, վէ իմալէաթ ու թէմէթթիւաթինտէն (եափրլան իշլէրտէն վէ քէարլէրինտէն) վէ սաիր Թարաֆտէն Խալահխանէ-յէ հէր դաշ զուրուշ թէսլիմ օլունուր իսէ, Իւմուլմ-Միւտիրի վէ Զապիթէ-Միւտիրինին վէ քէաթիպլէրին միւհր ու իմզալէ-րիլլէ իլմուլ-խապէրի վիրիլէրէք, ազ վէ չօգ կիւնի կիւնիւնէ տէֆթէրէ եազրլաճադ:

Վէ պու տէֆթէրտէն պաշգա Խալահխանէնին իրատ ու ա-դարէ միւլթէաալլըզ էմլաք վէ սաիրէսինին տախի պիր տէֆ-թէրի օլուպ, Խալահխանէնին մուխասսէսաթինտէն օլան քէաֆֆէի էմլաք ու ազար վէ սաիրէ, իօմ ու ընմիլլէ վէ միգտարի հապրլաթիլլէ պու տէֆթէրէ եազրլաճադ:

Վէ շէհրիլլէ վէ եա սալիլլէ (հէր պլլըզ վէ հէր սէնէլիք) վարի-տաթը ալընտըզճէ վարիտաթ տէֆթէրինէ եազրլաճադը կիպի, իշպու տէֆթէրտէ մուհարրէր իսմի ալթինէ տախի դայա ու թահրիր գըլընաճադ տըր:

Վէ Խալահխանէնին թիմուր-պաշէշյասը տախի իշպու տէֆ-թէրտէ կէօսթէրիլլէճէք աիր:

Յիրմինճի մատտէ: Իմալէաթ իտարէսինին տախի Խալահխա-նէ իւմուլրի հիսապիլլէսի կիպի տէֆաթիրի միւլթէաաաաթի-

տէսի օլուպ, պունուն պիրիսի իմալէաթ. Խտարէսինէ թէսլիմ-
լունան չուգա վէ առթար վէ իփլիք վէ եափաղը վէ տէրի վէ
կէօն վէ քէօսէլէ, վէլ-հասըլ իշլէնմէք իշիւն հէր նէ թէս-
լիմ օլունուր իսէ, անլէրին գոյսսինէ մալսսուս օլարդինտէն,
քէաֆֆէի էշյա, ճինս-ճինս վէ նէվի-նէվ իշպու տէֆթէրէ
եազըլուպ, սարֆ օլունտուղճէ միգտարի, պու տէֆթէրտէքի
նէվ ու ճինսլէրինտէն թէնզիլ իլէ մաամուլէաթ սէթթէրինէ
կէշիւրիլուր:

Եիրմի պիրինճի մատտէ, Մաամուլէաթ իշիւն պիր տէֆթէրի
մախսուս օլուպ, էլպիսէ վէ այադ գապը վէ կէօն վէ քէօ-
սէլէ վէ իփլիք կիպի նէ գատար էշյա իշլէնիւպ, մէյտանէ
կէլիւր իսէ պու տէֆթէլտէ կէօսթէրիլիւր:

Վէ պունտան պաշգա սարֆիյյաթ իշիւն տիկէր պիր տէֆ-
թէր տահա օլուպ, էշյաի մաամուլէ (տօգունան վէ եա եա-
փըլան իշլէր) ֆիւրուլթ օլունտուղճէ մաամուլէաթ տէֆթէրին-
տէն պ-իթ-թէնզիլ, իշպու աարժիյաթ սէթթէրինէ եազը-
լարադ նէրէյէ սաթըլտըղը, վէ պէհասը գաշ զըշ օլտըղը, վէ
ազշէնին նէրէյէ թէսլիմ գըլընտըղը իշարէթ գըլընուր:

Իմալէաթ-Խտարէսինին էսաս տէֆթէրլէրի իշպու իւշ գըլթա
տէֆթէրտէն իպարէթ իսէտէ, իշլէր փարշա-փարշա ուսթալէ-
րէ վէ շայիրտանէ թէսլիմ օլունտուղճէ միգտարի եազըլմադ,
վէ հէր քիմէ նէ միգտար շէյ վիրիլիւպ, նէ գատարի ալընտը-
ղը պիլինմէք վէ ուսթա եէվմիյյէլէրի վէ մէէմուր մաաշլէրի
գայա օլունմադ իշիւն պիր թագըմ էլ-տէֆթէրլէրի տախի
թուլթուլմադ լէազըմ կէլիւր:

| Եիրմի իքինճի մատտէ: Խալահխանէլէրին հէր իւշ պյտէ
պիր քէրրէ հիսապլէրի կէօրիլիւպ, իւմուլ տէֆթէրլէրի եա-
փըլմադ վէ նէզարէթէ կէօնտէրիլմէք գաիտէի ճարիյէտէն
օլմաղլէ:

Հէր իւշ պյտէ պիր քէրրէ հէր իսլահխանէնին Իւմուլ-Միւ-
տիրիլլէ Զապիթէ վէ Իմալէաթ Խտարէլէրինին Մէէմուր ու
Քէաթիպլէրի պիր եէրէ թօփլանուպ:

Խալթիտա իսլահխանէնին իւշ պյըդ մէէքիւլաթ վէ մէլպու-

սաթ (եէյիւմիշ վէ կիյիւմիշլէրին) վէ մաաշաթ վէ սաիրէ օ-
լարագ քէաֆֆէի մէսարիֆաթի նէ միգտարէ պալիդ օլուր
իսէ ժուրնալլէրիյլէ, պատ-էթ-թաթպիդ տէֆաթիւրի ալլիյյէ-
սինտէն գայտլէրի չըգարըլուպ, պիր իճմալը թանգիմ, վէ իւշ
այտէ վարիտաթը նէ օլմուշ իսէ օ տախի թէրգիմ օլունարագ
պատ-էլ-միւվաղէնէ, զիյլէրի Մէէմուրէյնի մէվճուտէ թարա-
ֆինտէն թէմհիր գըլընաճագ :

Վէ քէզալիք խմալէաթ-իտարէսինէ տախի իւշ այտէ նէ
միգտար շէյ թէսլիմ օլունմուշ վէ անտէն նէ միգտարի իմալ
իտիւմիշ, վէ մաամուլէաթի վաղըտէն տախի նէ գատարի
սաթըլմիշ իսէ նիւմունէսի վէճհլէ գույուտինէ վէ մէվճուտ
իլմու-խապէրլէրինէ թաթպիգան անընտէ իճմալը եափը-
լարագ :

Վէ մէէմուր մաաշլէրիյլէ ուսթա վէ շայիրտ եէվմիյյէլէրի
վէ մէսարիֆի սաիրէսի կէօսթէրիլէրէք զիյլէրի, իւմում-Միւ-
տիրիլլէ խմալէաթ-Միւտիր վէ քէաթիպլէրի թարաֆինտէն
թէմհիր ու թաստիգ իտիլէճէք :

Վէ պու վէճհլէ եափըլան իճմալլէր պալէատէ պէյան
օլունտըղը իւղէրէ հէման Նէզարէթէ կէօստէրիլէճէք տիր :

Եիրմի իւշիւնճի մատտէ : Իսլահխանէլէրին կէրէք մէսալի-
հի տախիլլիյյէյէ վէ կէրէք իմալէաթէ միւթէաալլըգ իտա-
րէլէրինին պէհէր սէնէ Շուպաթ նիհայէթինտէ տախի իւմում
մուհասէպլէրի կէօրիլէրէք :

Պու վէճհլէ սէնէ մուհասէպլէրի թաստիգ օլունուպ
գափանմասիլլէ պէրապէր, էվիլէլտէն մէվճուտ օլան, վէ Նէ-
զարէթլէ խաարէլլէր պէյնինտէ թէաաթի իտիլէն (ալընուպ
վիրիլէն) իլմու-խապէր վէ սէնէտաթը խաթիրտատ գըլընարագ
(կէրի ալընարագ) պիր սուրէթի մուհասէպէ վիրիլէճէք տիր :

ԻՒԶԻՒՆՃԻ ՖԱՍԻ.

Իսլահիսանէ շայիւսանիկին քեալիւ ու քեւրիսի վե հմրի քեւպիյեսի հազգընտե իսլահիսանէ իսարեկերիկին հարեհաք վե վեգայիփի մուգ-թագիյեկերի Տիր

Երբմի տէօրտիւնն մատտէ, Իսլահիսանէլէրին իւմում-Միւ-տիրելլէ Զապիթէ Միւտիրի վէ Մուալիլիլլէրի մէգամիւնտէ օլան պիրիննի վէ իքիննի Բէաթիլլէրի օն իւչիւննի մատտէ-տէ մուհարրէր օլտըղը վէճհէ շայիրտանին թէալիւ ու թէր-պիյէսինտէն, վէ ինֆադ ու իտարէսինտէն վէ քէաֆֆէի էհ-վալինտէն տէրէճէ-տէրէճէ մէսուլ օլտուգլէրի ճիհէթլէ ,

Պու վաղիֆէյի հազգըլլէ վէ թէմամիլլէ իֆա իթմէք իչիւն, Մէէմուրէյնի-մումա-իլլէյհիմտէն հէր պիրի , իսլահիսանէտէ մէվճուտ իսլամ վէ խըրիսթիյան էթֆալինտէն հէր ֆէրտինի պիլա-իսթիսնա քէնտի-էվլատի հիւքմիւնտէ թութարադ ,

Վէ պու գատար թէքէլլիլլէթտէն (իւզէրինէ զահմէթլի իշ պինմէտէն) միւրատ , միւճէրրէտ պունլէրին իքմալի խա-սայիսի ինսանիյէլլէրի (ինսանիյէթէ եադըլլան խասսէլէրին թէմամ իտիլմէսի) նիյէթլինտէն իպարէթ օլտըղընը , հէր պար փիշի նազարի միւթալէաատէն (ֆիքիր կէօղիւ էօնիւնտէն) այըրմայարադ ,

Բէաֆֆէի հալ ու հարէքէթլէրինտէ էթֆալին խայր ու սէլամէթինի մուճիպ իշլէրէ չալըլմադ էն-պիւյիւք վէ պիրին-նի վաղիֆէլլէրի տիր :

Երբմի պէշիննի մատտէ, Զօճուգլէրտէն հէր պիրինին եա-նինտէ, պիր այլըգ վիւգուաթի եազըլմադ իչիւն պիրէր ժուր-նալ օլուպ, սապահ վէ ախշամ եօղլամալլէրի իշպու ժուրնալ-լէր իւզէրինէ իճրա օլունմադտէ օլտըղինտէն ,

Վէ հէր շայիրտին իլմու սանաաթ ու էտէպիյյաթտէ տէրէճէ-սի նէ իսէ, իշպու ժուրնալլէրտէ կէօթէրիլմէք լէազըմիաիւ-

յինտէն , հէր սապահ պիր վազթի մուայյէնտէ չան ուրու-
տըղը կիպի չօճուգէր գալգուպ , Պապի-սալիսին Պիրինճի
Ֆասլինտէ մուայյէն օլան խրոմէթլէրինի կէօրտիւքտէն , վէ
սապահ շօրպալէրինի եէտիքտէն սօնրա Իւմոււմ-Միւտիրի վէ
Զապիթէ-Միւտիրի վէ Քէաթիպլէր վէ Խօճէլէր վէ Իմա-
լէաթ Ուսթալէրի մէվճուտ օլտըղը հալտէ պիր տիվան թէր-
թիպ օլունուպ ,

Վէ շայիրտան նումէրօսիյլէ այրըլուպ , Եօգլամալէրի պ-իւ-
իճրա , հէր չօճուղուն եիրմի տէօրթ սաաթ զարֆինտէ , օգու-
մագտէ վէ սանաաթտէ վէ էաէպիյյաթտէ տէրէճէսի նէ իսէ
խօճէլէրինտէն վէ ուսթալէրինտէն վէ չափուչլէրինտէն
պ-իւ-սիւալ ժուրնալինէ իշարէթ օլունարագ ,

Վէ գապահաթ վէ ճիւնհէսի օլանլէր վար իսէ օ տախի
եազըլարագ , օլ չօճուգ եինէ սըրասինտէ Եօգլամա խիթամինէ
գատար պէքլէյէճէք ,

Վէ Եօգլամա խիթամինտէ գապահաթլը վէ ճիւնհէլի օլան-
լէր այրըլուպ , մաէտասը տէրս օթալէրինէ թագսիւմ օլունաճագ
տըր :

Վէ թամիքի սաաթ գատար միւտտէթ իշինտէ չօճուգէր
տէրպլէրինի օգույուպ , թագըմ-թագըմ չափուչլէրիյլէ վէ եա
չափուչ-վէքիլլէրիյլէ իշ մահէլլէրինէ թագսիւմ գըլընաճագ տըր :

Եիրմի ալթընճի մատտէ : Եօգլամա խիթամինտէ Իւմոււմ-
Միւտիրի վէ Զապիթէ-Միւտիրի , վէ քէաթիպլէրտէն միւրէք-
քէպ պիր մէճլիս եափըլուպ , վէ իգթիզա իտէր իսէ Իմալէաթ-
Միւտիրիյլէ Քէաթիպլէրի տախի ճէլպ իտիլիւպ , Եօգլամատէ
ճիւնհա վէ գապահաթլը օլանլէր , պիրէր պիրէր օ Մէճլիսէ
ճէլպ իլէ մուհաքէմէլլէրի պ-իր-րիւյէ Պապի-Սալիստէ (իյիրիւ-
ճէ) պէյան օլունան տէրէճաթէ կէօրէ ճէզալէրի թահտիտ ,
վէ ժուրնալլէրինէ իշարէթ ու թահրիր գըլընարագ , իճրասը ,
նէվպէթճի զապթիյէյէ հէվալէ գըլընաճագ տըր :

Եիրմի եէտինճի մատտէ : Պապի-Սալիստէ թաֆսիլ օլունտըղը
վէճլէ Խալահխանէ շայիրտանինտէն գապահաթլը օլանլէր

հազդընտէ մուգարբէր օլան մուամէլաթի ճէզախյէ իւշնէվտիր:

Պիրիսի, Խսլահխանէ մահպէսինտէ միւտտէթի մուայլէնէ իլէ հապս խտիլմէք, վէ սփկէրի ըիյազէթ ճէզասիլէ կանի եէմէյի քէսիլիւպ թաամտէն մէն իլէ միւճազաթ օլունմադ,

Վէ օ պիրիսի թահտիտ օլաճազ միւտտէթաէ Խսլահխանէտէն տիշարը սալը վիրիլմէմէք տիր:

Վէ հապս ճէզասը, ըիյազէթ վէ մէմնուիլէթ ճէզալէրինի միւսթէլլիմ օլուպ, կանի մահպուս օլան չօճուդ պիթ-թապի, միւտտէթի հապսինտէ հէմ ըիյազէթ ճէզասիլէ մահքիւմ, վէ հէմտէ խարիճէ չրգմադ Խէլահիլլէթինտէն մահրում օլուր:

Վէ ըիյազէթ ճէզասը տախի, մահքիւմիւն (հիւքմ օլունան չայիրտին) միւտտէթի ըիյազէթինտէ խարիճէ չրգմադ մէմնուիլէթինի միւթէզամիլն (Կասազլըղը տէ պէրապէր) պուլունուր:

Վէ հապս ու ըիյազէթ ճէզալէրի օլմայարադ, պիր չօճուդ, Կալընըղ խարիճէ չրգմադտէն մէմնու օլսա պիլէ պուլունն իչիւն եէմէյի քէսիլմէք լէազըմ կէլմէզ:

Հապս իլէ հիւքմ օլունանլէր մահպէսէ գօնըլուպ, միւտտէթի մահպուսիլէթինտէ Կալընըղ էքմէք վէ սու վիրիլէճէք, վէ քիմէսնէ իլէ իթիլաթ իթտիրիլմէյէճէք (գօնուչուրուլմայաճադ) իսէտէ, սըճագտէն վէ սօղուդտէն մուհաֆազէսինէ, վէ հիչ պիր սուրէթլէ թազլիգաթ կէօրմէմէսինէ, վէ աճ գալմամէսինէ տըգգաթ իթմէք:

Վէ քէզալիք թաամտէն մէն օլունանլէր Կալընըղ եէմէք վազթի թաամ օթասինէ օղրատըլմայուպ, վէ հիչ քիմէսնէ թաաֆինտէն եէյէճէք վիրիլմէյիւպ, Կալընըղ նանի-ազիլ (էքմէք) թէայինաթը վիրիլէճէք իսէտէ, պուլնլէրին, վէ խարիճէ չրգմադտէն մէմնու պուլունանլէրին տէրսլէրի վէ պանաաթլէրի թէաթիլ խտիլմէյիւպ, տէվամ իթտիրիլմէք լէազըմ տըր:

Վէ պու ճիւմլէ իլէ պէրապէր չօճուդլէրտէն պիրինի տէյնէք իլէ տէյմէք, վէ Կա թօգաթ իլէ ուրմադ, վէ Կաթօս ֆէնա սէօղ իլէ սէյմէք մէմնուիլէթի գալիլլէ իլէ մէմնու (փէք սըզը Կասազ) օլտըղինտէն,

Պունա միւճասէլէթ իտէն մէմնուլլէր մէսուլ թուլըլուր, վէ իճապլինէ կէօրէ թէէսիպ օլունուր:

Ներքինի սեքրետարի մատտէ : Սանաթ իշխէյէն չօճուղէր մէվսիմի սայֆտէ (եազըն) սաաթ օն պուշուգտէ, վէ մէվսիմի չիթատէ (գըշըն) օն պիր տէ վէ օն պիր պուշուգտէ չան չաւընմասիյլէ թէաթիլիտիլէրէք :

Էյյամ իւ հէվա միւսաիտ իսէ , ախշամ թաամինտէն , վէ ախշամ եօգլամասինտէն սօնրա չավուշլէրէ , վէ նէվպէթճի զապթիյէլէրինտէն պիրինէ թէրֆիգան , թէնէֆֆիւս (եօլտա պէրապէրինէ զաթըմադ իւզէրէ եօրղունլուգ ալմադ) իշիւն միւնասիպ մահէլլէրէ չըգարըլուպ , կէզտիրիլիւր :

Վէ հէր հալտէ սէրփօշ վէ իշ էլպիսէսիյլէ չայիրտանին զօգաղէ չըգմասը եասադ օլտըղինտէն , ֆէս վէսէթըրի վէ փօթուր վէ եա փանթօյօնլէրի կէյտիրիլիւր ,

Վէ ճիւմաս կիճէլէրի իսլամտէն , վէ փազար կիճէլէրի խըրիսթիյանտէն ագրապասը մաալիւմ օլանլէր իսթէտիլէրի հալտէ պիր կիճէ իշիւն ագրապասը եանինէ սալը-վիրիլիւր :

Ներքին թօգոթղունճի մատտէ : Նազ վէ գըշ կիճէլէրի չօճուղէրին եաթմասը իշիւն պիրէր վազթի մուայյէն թախսիս օլունարադ , օ սաաթտէ ճիւմլէսի եաթմաղէ մէճպուր օլտըղինտէն , վէ հէր գօղուշուն նէվպէթճիլէրի քիմլէր իսէ ախշամ նէվպէթինտէ թէային գըլընաճաղինտէն , նէվպէթճի չայիրտան սապահա գատար միւնալէպէ իլէ կէզիւպ թօլաշուր :

Ոթուղունճի մատտէ : Իսլահխանէ չայիրտանը հէֆթէտէ պիր տէֆա հէմամէ կէօնտէրիլիւպ , թաթհիր իթտիրիլմէք , վէ տախիլի վէ խարիճի էլպիսէլէրինտէ հիշ պիր կէօնէ եըրթըգ վէ լէքէ օլմամադ , վէ իւզէրլէրինտէ զաթան քէհլէ պուլունմամադ փէք կէօզէտիլէճէք շէյ օլտըղինտէն , պունլէրէ Իսլահխանէ-Մէհմուրլէրինին իւմուսի թարաֆինտէն տէաիմէն տըգգաթ վաճիպէի զիմմէթ տիր :

Ոթուղ պիրինճի մատտէ : Զապիթէ-Միւտիրի վէ եա քէաթիպի հէր կիւն գօղուշլէրի թօլաշուպ , թէհարէթէ միւնաֆի (թէմիզլիյի կիտէրիւր) պիր շէյ վար իսէ թէմիզլէթմէք :

Վէ սօսպա վէ մանգալ վէ տէսթի վէ պարատդ վէ սիւփիւր-
կէ վէ հասըր կիպի շէյլէրէ պագմագ ,

Վէ շօճուգլէրին հարէքէաթ ու մուամէլաթինտէ նօգսան
շէյլէր վար իսէ տիւղէլթմէք ,

Վէ սապահ վէ ախշամ եէմէք վէ եքմէք թագսիմինտէ
հազըր պուլունմագ լէազըմ օլտըղինտէն , պու խըտմէթլէր
տախի պիլա-գուսուր իֆա օլունաճագ ,

Վէ շայիրտանին հէր պիրինէ , արալըգտէ թէնպիհ ու իւ-
թարի լէազըմ կէլէն իշլէր օլտուգճէ չալթուշլէրի վէ եա վէ-
քիլլէրի չաղըրուպ , թէնպիհ իտիլէճէք տիր ,

Վէ շուրասը տախի պիլինմէլի տիրքի , Խալահխանէտէ պու-
լունան շայիրտան նէվպէթլէ գօղուշլէրի սիւփիւրմէք վէ էլպի-
սէլէրինի տէվշիրմէք , վէ մահպուս օլանլէր պէհէր կիւն խա-
լէալէրի եայգամագ միսիլլիւ խըտմէթլէրի կէօրէճէքլէրի կիպի ,

Խալահխանէնին իւմուլմինէ միւթէաալլըգ օլաւագ , մէսէլա
պիր եէրտէն տիկէր եէրէ էշյա թաշըմագ վէ սու կէթիւրմէք
կիպի խըտմէթլէրի տախի *անլէր բիւյէթ իտէրլէր իսէտէ ,
հիշ պիրինին ազ վէ չօգ խըտմէթի զաթիյյէտէ իսթիլստամի
(քիմնէյի նէֆսի իշինէ գուլլանմագ) ճաիզ օլմատըղինտէն ,
Մէէմուրլէրտէն պիրինին , Խալահխանէ շայիրտանինտէն պիրի-
նի խըտմէթի զաթիյյէսինտէ գուլլանմասը վէ եա օթասինէ
չաղըրուպ լազըրտը իթմէսի մէմնու (եասագ) տիր ,

ՊԱՊԻ ՍԱԼԻՍ

ՖԱՍԼԻ ԷՎՎԼԻ.

Իսլահիսանկ շայիրսանինին սուրեքի քահանայէկեայի, հեր խուսուսեք
փիլի ու ամեկ ու հարեփրիերինի, վե նիզամ ու խուսուք մուղայիր
նիւննա վե գապահաք Կոնստանտին օլանդերին քեհեփաքի նեզայ-
յեյերինի մուարրիֆ սիր

Ոթուղ իքիննի մաստէ, Իսլահիսանէտէ մէվնուտ շայիրտա-
նին, հէր օն նեֆէրտէ պիրիսի չափուշ, վէ պիրիսի չափուշ-վէ-
քիլի վէ սէքիքի անլէրին նեֆէրի օլուպ,

Նեֆէրլէր, չափուշլէրինին վէ չափուշ-վէքիլլէրինին, վէ չա-
փուշլէր իլէ չափուշ-վէքիլլէրի, Զապիթէ-Միւտիլլէ Մուա-
վիլլէրի օլան քէաթիպլէրին էմի ալթինտէ պուլունաճագ տրր:

Վէ հէր քէս իւսթ թարաֆինտէ պուլունան ամիրինին էմ-
րինի տինլէմէյէ, վէ անըն մուճիպիննէ հարէքէթ իթմէյէ
մէճպուր օլարդինտէն,

Պէօյլէ հարէքէթ իթմէյէլլէր գապահաթինէ կէօրէ եիրմի
տէօրթ սաաթտէն իւշ կիւնէ գատար հապս օլունաճագ:

Վէ եախօտ պիր կիւնտէն պիր հէֆթէյէ գատար եէմէյի
քէսիլլէրէք ըիյազէթ ճէզասը կէօրէճէք տիր:

Ոթուղ իւշիւննի մաստէ, Իսլահիսանէտէ հէր սապահ չան
չալընտըղը անտէ, չօճուգլլէրին քէաֆֆէսի ուլխուտան գալ-
գարագ, վէ եաթագլլէրինի տիւղէլտէրէք, իսլամ չօճուգլլէրի
տէր-հալ ապտէսթ տլուպ, սապահ նէմազինի գըլաճագ,

Վէ խըրիսթկյան չօճուգլլէրի տախի այլն ու մէզհէպլէրի
լուգէրէ իպատէթ խտէճէք տիր:

Վէ թէքրար իթաիքճէ օլ չօճուդ իլա-նիհայե պու վէճհէ
ճէդա կէօրէճէք տիր :

Վէ՛ եօզլամառէ կիւրիւլաիւ, վէ՛ շէմաթէթ իտէնլէր, վէ՛

Թէնպիսի օլունտըղը հալտէ սէօզ տինլէմէյէնլէր իճապինէ կէօրէ հապս ու ըիյազէթ իլէ ճէզա օլունուրլէր :

Օթուզ պէշինճի մատտէ : Եօզլամատէն տէրս օթասինէ կիթտիքլէրի վազթտէ, Իսլամ վէ Խրիսթիյան չօճուզլէրի պաշգա պաշգա մահէլլէրտէ, վէ Խրիսթիյան չօճուզլէրինտէն թիւրքճէ օգույանլէր Իսլամ իլէ պիրլիքտէ տէրսլէրինի ալուպ, վէ եազուլէրինի եազուպ պիթիւրտիքճէ չալուչլէրիլլէ վէ չալուչ-վէքիլլէրիլլէ պիրլիքտէ սանաաթլէրինէ կիտէրլէր :

Տէրս օգումազտէն վէ եազու եազմազտէն իմթինա իտէն, եանի օգույուպ եազմասինի իսթէմէյէն չօճուզլէր իդթիզա-սինէ կէօրէ հապս ու ըիյազէթ ճէզալէրիլլէ թէէտիպ գըլը-նուրլէր :

Օթուզ ալթընճի մատտէ : Տէրս ու թէալիմ եէրլէրինտէ չօճուզլէր տէրսլէրինի սէս չըգարմայարազ զայէթ սիւքութ-լէ օգույաճազլէրինտէն, վէ սէքիզէր ընար չօճուղէ պիր գալֆա թէային գըլընաճաղինտէն,

Խօճալէր իպթիտա գալֆալէրին տէրսինի օգուտուպ պի-թիւրտիքճէ, անլէր տալի շայիրտլէրի թօփլայուպ, պիր թա-րաֆտէն տէրս վիրէճէքլէր տիր :

Վէ հէր կիւն, չօճուզլէրին տէրսլէրի պիթտիքճէ քէնտիւ-լէրի պիր թարաֆտէն եազույէ չայըչաճազլէր տիր :

Վէ տէրստէ պուլունան շայիրտան հէր հալտէ Խօճէլէ-րին էմրինէ իթաաթ իտէճէքլէր տիր :

Տէրս մահէլլինտէ կիւրիւլտիւ իտէն վէ Խօճէլէրին էմրի-նի տինլէմէյէն չօճուզլէր գապահաթլէրինին տէրէճէսինէ կէօրէ հապս ու ըիյազէթ իլէ միւճազաթ օլունուրլէր :

Օթուզ եէտինճի մատտէ : Չօճուզլէր տէրսլէրինի օգու-տուզտան, վէ եազուլէրինի եազտըզտան սօնրա, հէր պիրի մէնսուպ օլտըղը սանաաթին օթասինէ կիտիւպ, օրատէ ուս-թալէր թարաֆինտէն թէային օլունաճազ իշլէրի իշլէյէճէք տիր :

Շայիրտունտէն պիրի քէնտիւյէ կէօսլթէրիլլէն իշի, թէարիֆ

օլունորդը վէճհլէ իշլէմէյէ միւզթէտիր իքէն ան-գաստըն (մախ-սուս) ֆէնա իշլէմիշ օլուր, վէ եախօտ Խալահխանէնին իւսուլ ու գախտէսինէ մուղայիր օլարագ, մէտէլա վազթուր վազթսըզ իշինի թէրք իլէ գօղուշէ կիթմէք, վէ խարիճէ չըգմագ վէ էօթէքի վէ պէրիւքի իլէ օյնամաղէ գալգըշուպ, չավուշէր վէ ուսթալէր թարաֆինտէն իտիլէն թէնպիհաթէ մուխալիֆէթ իթմէք սատէտինտէ (իշտէն աւարէ օլմագտէ) պուլունուր իսէ, իրթէսի կիւն եօգլամատէ ժուրնալինէ իշարէթլէ, պիր կիւնտէն պիր հէֆթէյէ գաստար ըիյագէթ ճէզասիլլէ թէէտիպ իտիլուր:

Օթուզ սէքիգինճի մատտէ : Խալահխանէտէ ալ-էլ-իւմում մէմնու օլան մատտէլէրին պիրինճիսի, չօճուզլէրին սիղարէ վէ չուպուգ իշմէսի օլտըղինտէն,

Ձուպուգ վէ սիղարէ իշէն պիր չօճուգ կէօրիւլտիյի հալտէ իք տէֆասինտէ իքի կիւն, վէ իքինճի տէֆասինտէ տէօրթ կիւն ըիյագէթ ճէզասինէ տիւչար օլաճագ :

Վէ իւշիւնճի տէֆասինտէ պիր կիւն, վէ տէօրտիւճի տէֆասինտէ իքի կիւն, վէ պէշինճի տէֆասինտէ իւշ կիւն հասլս իսիլէճէք տիր :

Վէ թէքրար իթտիքճէ պու վէճհլէ ճէզասը արթաճագ տրր :

Այիշ իւմում եաաագ օլանըն, իքինճիսի պիր պիրինէ սէօյ-մէք վէ ֆէնա լագըրտը սէօյլէմէք տիր :

Պիր չօճուգ տիկէրինէ սէօյէր իսէ, սէօյիւլէն գարշուլուգ զիրմէյիւպ, տէր-հալ չավուշէ վէ եա չավուշ-վէքիլինէ, վէ ան-լէր տախի գապիթէ-Միւտիրինէ եա Մուալինինէ խապէր վի-րիւպ, օլ չօճուղուն իճրայի մուհաքէմէտիլլէ սէօյտիյի թէհագ-գուգ իտէր իսէ, իք տէֆասինտէ իքի կիւն, վէ սապըգալու իսէ տէօրթ կիւն ըիյագէթ ճէզասինէ ուղրայաճագ տրր :

Վէ սապըգալու օլսուն օլմասուն պիր հէֆթէ Խալահխանէ-տէն թաչրա սալը-վիրիլմէյէճէք տիր :

Վէ իւշիւնճիսի, տէօյմէք տիր. պիր չօճուգ տիկէր պիր չօ-ճուղի տէյնէք վէ եա էլ իլէ տէօյէր իսէ, տէօյիլէն չօճուգ տարիպինի (քէնտինէ վուրանը) տէօյմէյէ գալգըշմայուպ չա-վուշ վէ եա չավուշ-վէքիլինէ, վէ օ տախի Ձապիթէ-Միւտիր վէ եա Մուալինինէ, խապէր վիրէրէք տարիպին մուհաքէմէսի

պ-իւ-իճրա, էյէր քէնսիւսի սապըգասըղ օլուպ, գապահաթը իլք տէֆա օլարագ եւափմըչ իսէ, օն իքի սաաթ հապս վէ, պէշ կիւն ըիյազէթ ճէզասիյէ հիւքմ օլունուպ, օն կիւն տախի Խաւահխանէտէն թաշրա սալը-վիրիլմէյէճէք աիր :

Վէ իշպու տարպ (տէօյմէք), չավուշ վէ եւ չավուշ-վէքիլէ-րի հազգընտէ օլուր իսէ տարիպին ճէզասը աահա աղըր օլաճագ տըր :

Վէ տէօրտիւնճիսի լիւզումնիզ եէրէ պաղըրուպ չաղըրմագ տըր, հէր նէ վագթ օլուր իսէ օլսուն պէօյլէ կիւրիւլտիւ իտէն, վէ թէնպիհի տինլէմէյէն չօճուգլէրին հազգընտէ իճապինէ կէօրէ պիր կիւն վէ իքի կիւն ըիյազէթ ճէզասը հիւքմ օլունուպ, պէշէր վէ օնար կիւն Խաւահխանէտէն թաշրա չըգմալէ-րի մէմու թուլըլաճագ տըր :

Օթուզ թօգուզունճի մատտէ, Չօճուգլէրին կէրէք ախշամ իւզէրի թէնէֆֆիւս իշիւն Խաւահխանէտէն չըգտըղլէրինտէ վէ կէրէք ագրապալէրի խանէլէրինէ սալը-վիրիլտիքլէրինտէ, կիտիւպ կէլիւրլէր իքէն զայէթ էտէպ իւզէրէ հարէքէթ իթմէք, վէ մահէլլէ չօճուգլէրիյլէ գարըշմամագ լէաղըմ օլտըղինտէն,

Ուսլու կիտիւպ կէլմէյէն, վէ մահէլլէ չօճուգլէրիյլէ գարըշմագ, վէ անլէրլէ օյուն օյնամագ կիպի հարէքէթտէ պուլլունան, վէ եւ ըուխսաթտէն զիյատէ կէճ գալան շայիրտան, պիր հէֆթէ, վէ օն պէշ կիւն, պիր այ, վէ իքի այ, վէ իճապինէ կէօրէ տահա զիյատէ միւտտէթ Խաւահխանէ գափուսունտէն թաշրա սալը-վիրիլմէյէճէք տիր :

Գըրգընճը մատտէ : Շայիրտանտէն պիրիսի տըգգաթսըղլըգլէ էլպիսէսինի եըրթմըշ շըուր իսէ միւճէտտէտէն եւափտըրըլուպ, պէհասը, քէնտիւսինին եէվմիյյէսի օլտըղը հալտէ անտէն թաղմին իթտիրիլէճք,

Վէ օլմատըղը հալտէ իլէրիւտէքի եէվմիյյէսինտէն քէսիլմէք իւզէրէ տէֆթէրինէ իշարէթ օլունուպ,

Օ մագուլէ չօճուգ հազգընտէ պիր կիւն ըիյազէթ ճէզասը հիւքմ օլունաճագ տըր :

Գլորդ պիրինճի մատտէ : Չօճուգլէրտէն պիրինճի Խալահա-
նէ իշինտէ ազ վէ չօգ պիր շէյ սիրգաթ իթմիշ եանի չաւմըշ
օլուր իսէ , մուհաքէմէսի կէօրիլէրէք , թէպէյյիւն իթտիյի
հալտէ , օլ չօճուգ իւշ կիւնտէն օն կիւնէ գատար հապս օլու-
նաճագ , վէ իւշ այ միւտտէթ Խալահաանէտէն թաշրա սայը
-վիրիլմէյէճէք տիր :

Վէ իքինճի տէֆասինտէ եինէ պիր շէյ չաւար իսէ , պու-
ճէզա իքի գաթ իճրա գըլընաճագ տըր :

Ախա օլունան շէյ Խալահաանէ խարիճինտէ իսէ տահա զի-
յատէ աղըր ճէզա հիւքմ օլունաճագ տըր :

Վէ գօղուշլէրին պիրինտէ պիր շէյ չալընուպտէ մէյտանէ
չրգմազ իսէ օ գօղուշտէ օլան չօճուգլէրին օ կիւն եէմէյի
վիրիլմէյէճէք տիր :

Վէ պիր գօղուշտէ խըրսըզլըգ վիւգու-պուլուպտէ , չափուշ
վէ եա չափուշ-վէքիլի իշիթտիքլէրի հալտէ խապէր վիրմէզ ի-
սէ անլէրին տէ , իքի կիւնլիւք ըիյազէթ ճէզալէրի կէօրմէլէ-
րի լէաղըմ կէլէճէք տիր :

Գլորդ իքինճի մատտէ : Պիր չօճուգ տիկէր պիր չօճուղուն
ույուր իքէն էլինի վէ այաղընը պաղլամագ , վէ եախօտ եա-
թաղինէ տիքմէք , վէ եախօտ եանինտէն կէլէր իքէն այաղընը
չէիւպ տիւշիւրմէք , վէ էլինտէն եապուսինի ալուպ երըթմագ ,
վէ իշլէտիյի իշի , վէ եազտըղը եազույի մախսուս պօզմագ
միսիլլիւ հարէքէթտէ պուլունուր , վէլ-հասըլ ազ վէ չօգ պիր
զարար իթմիշ օլուր իսէ պիր կիւնլիւք ըիյազէթ ճէզասը հիւքմ
օլունաճագ տըր :

Վէ ըիյազէթ ճէզասը հիւքմ օլունմուշ , եանի եէմէյի քէսիլ-
միշ օլան չօճուգլէրէ եէմէք վիրէն օլուր իսէ , անըն տախի
քէզալիք պիր կիւնլիւք եէմէյի գաթ օլունաճագ (քէսիլէճէք)
տիր :

Գլորդ իւշինճի մատտէ : Նէվպէթ պէքլէր իքէն վագթի
կէլմէզտէն էվլէլ նէվպէթ մահէլլինի թէրք իտէն չօճուղուն
տախի գապահաթինէ կէօրէ պիր կիւնտէն իւշ կիւնէ գատար
ըիյազէթ ճէզասիլլէ միւճաղաթի , մուգարրէր տիր :

Գրրգ տէօրտիւնճի մատտէ : Պիր գապահաթ իչիւն հապս
օլունմուշ չօճուգլէր , մահպուսիյյէթլէրի միւտտէթինտէ Խա-
լահիւննէտէն չրգմայաճաղլէրի կիպի , լիյաղէթ ճէզասիյլէ
մահքիւմ օլանլէր տախի եէմէքլէրինին քէսիպտիյի կիւնլէրտէ
Խալահիւննէ գափուսունտէն թաշրա չրգարըլմայաճաղ տըր :

Վէ թէէտիպ ու ճէզա իչիւն Խալահիւննէյէ ալընանլէր տա-
խի թաշրա սալը-վէրիւմէյէճէք տիր :

Ֆէգաթ պաղի էհվալտէ Խալահիւննէ-Միւտիրլէրինին ըէ-
յիյլէ , սաիր չօճուգլէրլէ պէրապէր արալըգտէ չրգմալէրի
ճաիղ օլաճաղ տըր :

Գրրգ պէչինճէ մատտէ : Հապս ու լիյաղէթ ճէզալէրի
հիւքմ օլունան չօճուղուն գապահաթը , վէ հիւքմ օլունան ճէ-
զասը , պունուն իչիւն թուրթըլան էվամիր , եէվմիւյէ սիճիլինէ
եաղըլուպ , ախշամ եօղլամասինտէ մէճմու շայիրտանին միւ-
վաճէհէսինտէ ալէնէն վըրաէթ (թօփունուն եիւղիւնէ գարշու
օղունարաղ) , վէ քէյֆիյէթ ճիւմէսինէ թէֆհիւմ ու իշաէթ
օղունաճաղ (անլատըլուպ տույուրուլաճաղ) տըր :

ԻՔԻՆՃԻ ՖԱՍԼ

Իսլահիսանէն պուշունան չօճուղիւրին մերաքիպի , վէ միւսփաճարը
վէ նէքայինի հասըլեսի պէյանինէսի սիր

Գրրգ ալթընճի մատտէ : Խալահիւննէտէ մէվճուտ շայիր-
տան պէշ սընֆ իւզէրինէ միւրէթթէպ օլուպ , իք սէնէ տիւ-
խուլ իտէնլէր պէչինճի , վէ իքինճի սէնէսինտէ տէօրտիւնճի ,
վէ իւչիւնճի սէնէսինտէ իւչիւնճի , վէ տէօրտիւնճի սէնէսին-
տէ իքինճի , վէ պէչինճի սէնէսինտէ պիրինճի սընֆ իթիպար
օլունաճաղ տըր :

Պու ճիհէթլէ շայիրտանին քէաֆֆէսի, սէնէտէ պիր տէֆա պիրէր պիրէր իմթիհան օլունուպ, գրրգ եէտինճի մատտէտէ մուհարրէր շիւրութ իւզէրէ լիյազաթ ու էհլիյէթլէրի թէհազգուգ խտէնլէր իւսթ թարաֆինտէ օլան սընֆլէրէ կէչիւրիլէճէք տիր :

Գրրգ եէտինճի մատտէ : Խպթիտա պէշինճի սընֆ շայիրտանը, եազուլի օլան հիւրուֆաթը թանըյուպ, օգումազ, վէ իպարէյի հէճէլէմէք, վէ տին ու մէզհէպինէ միւթէաալլըգ պազի տուալէրի էզպէրլէմիշ օլմազ, վէ սանաաթտէ տախի չըրազլըգ տէրէճէսինտէ պուլունմազ խուսուսլէրի օլտըղինտէն, պէշինճի սընֆտէ օլան չօճուղուն սէնէ ախիրինտէ օլունաճազ իմթիհանտէ պունլէրի իճրա իթմիշ օլտըղը թէպէյյիւն խտէր խտէ, տէօրտիւնճի սընֆէ կէչիւրիլէճէք տիր :

Տէօրտիւնճի սընֆ շայիրտանը, միւմքին մէրթէպէ օգումազ, վէ Խսլահխանէ Նիզամնամէսինին Իւչիւնճի Պապինի օգույապիլմէք, վէ իսմինի, վէ պազի ըազամլէրի եազաճազ գատար եազու էօյրէնմիշ օլմազ :

Վէ սանիյէն պիր չըրազլըղէ լէազըմ օլաճազ գատար սանաաթ թահսիլ իթմիշ պուլունմազ տըր :

Պունլէրի իճրա իթմիշ օլտըղը լէտ-էլիմթիհան՝ թէպէյյիւն խտէն պիր շայիրտ, իւչիւնճի սընֆէ նազլ խտիլէճէք տիր :

Իւչիւնճի սընֆ շայիրտանը, էվվէլա օգումազ վէ եազմազտէն, վէ միւրէթթիպ խտէ մութլազ օգումազտէն,

Վէ սանիյէն գունտուրաճը վէ թէրզի գալֆալըղինէ լէազըմ օլտըղը վէճհլէ տիքիշ տիքմէք, վէ ինճէ թէլ չէքմէք,

Վէ տէպպազ խտէ չիյ տէրիլէրի քիրէճլէմէք,

Վէ միւրէթթիպ խտէ սաթրր թէրթիպ իյլէմէք,

Վէ ապա վէ չուգա իշինտէ միւսթախտէմ խտէ, ամէլիյյաթինի պիլմէք խուսուսլէրինտէն իմթիհան օլաճազ տըր :

Պունլէրի իճրա իյլէյէն, վէ Խսլահխանէ Նիզամնամէսինին Իւչիւնճի Պապինի օգույուպ մաէլինի անլայան շայիրտ, իքինճի սընֆէ նազլ իյլէյէճէք տիր :

Իբրինճի սընֆ շայիրտանը, մութլազա օգույուպ եազմադը-
ղը միւմբին մէրթէպէ էօյրէնմիշ, վէ Խալահխանէ Նիզամնամէ-
սինի օգույուպ էքսէր մահլինի անլամըշ,

Վէ գարա ճիւմլէյէ գատար րազամ մուգատտէմաթինի
թահսիլ էլլէմիշ օլմազ,

Վէ սանիյէն գունտուրաճի իսէ, պաշլու պաշինէ տիքիշ
տիքմէյէ, վէ ատիզապթիյէ գունտուրէսինի մէյտանէ կէթիւր-
մէյէ միւզթէտիր պուլունմազ,

Վէ թէրդի իսէ ինճէ տիքիշէր տիքիւպ, պիշիլմիշ էլպիսէ,
յի մէյտանէ կէթիւրմէք,

Վէ տէպպաղ իսէ, տէրիւէրի թանգիմ իտիւպ իշլէմէք,

Վէ միւրէթթիւպ իսէ, պիր սահիֆէյի տիղմէք վէ պօզմազ,

Վէ-էլ-հասըլ հէր սանաաթ էրպապի, քէնտիւ սանաաթին-
տէ գալֆալդ տէրէճէսինի վէ վազիֆէսինի պի-հազգ իֆա
իթմէք լէազըմ օլտըղինտէն, ինտ-էլ-իմթիհան պու տէրսլէրտէ
էհլէյէթ ու իզթիտալի սապիթ օլանլէր պիրինճի սընֆէ կէշէ-
ճէք տիր:

Պիրինճի սընֆտէ օլան շայիրտանին իմթիհանինտէ էվլէլա,
եազու եազմազ վէ օգումազ վէ րազամ պլլմէք, վէ Խալահ-
խանէ Նիզամնամէսինի պաշտէն պաշէ օգույուպ մահլինի ան-
լամըշ օլմազ,

Վէ սանիյէն գանդի սանաաթտէ գուլլանըլմիշ իսէ, մէսէ-
լա, գունտուրաճի օլտըղը հալտէ, գունտուրա վէ փօթին վէ
ճիզմէ կիպի շէյլէրի պաշլու պաշինէ պիշիւպ վէ տիքիւպ մէյ-
տանէ կէթիւրմէք,

Վէ թէրդի իսէ սէթրի վէ փանթօլօն պիշիւպ տիքմէք,

Վէ տէպպաղ իսէ պիր քէօսէլէյի վէ եա պիր կէօնի
իշլէյիւպ մէյտանէ գօյմազ,

Վէ միւրէթթիւպ իսէ պիր սահիֆէյի եանըլ օբմայարազ
քէնտիւ քէնտիւյէ տիզիւպ թահհիհ իթմէք, վէ ճէտվէլ թէր-
թիւպ էլլէմէք խուսուսլէրի, շէրայիթի էսաաիյէտէն օլմազլէ,

Պու տէրէճէլէրտէ իմթիհան վիրիւպ իսպաթի լիյազաթ
իտէն շայիրտան շէհատէթնամէ ալաճազ տըր:

Գըրգ սէքիզինճի մատտէ, Իմթիհանլէրտէ իզհարի էհ-

լեյլէթ իաէնլէր , իւսթ թարաֆինտէքի սընֆէ կէշմէյէ ,
 Վէ պիրիննի սընֆ շայիրտանը իսէ շէհատէթնամէ ախգինէ
 հագ գազանաճագ օլտուգլէրի կիպի ,

Իմթիհան , վիրէմէյէնլէր , սընֆլէրինտէ պիր սէնէ տահա
 թահսիլ իթտիրիլմէք իւզէրէ իպգա գըլընաճագ ,

Եանի , մէսէլա , իւչիւննի սընֆ շայիրտանի իչինտէն պի-
 րիսի իմթիհանտէ հագգըլէ ճէվապ վիրմիշ , վէ էհլէյէթինի
 իսպաթ իթմիշ իսէ , իքիննի սընֆէ կէչիւրիլէճէք , վէ իգթի-
 տարինի իսպաթ իտէմէմիշ իսէ եինէ իւչիւննի սընֆտէ իպգա
 օլտուճագ տրի :

Վէ էյէր պէօյլէ պիր չօճուգ պիր գաշ սէնէլէր իմթիհան-
 տէ իլէրիւքի սընֆէ կէշէմէմիշ , վէ իմթիհան վիրէմէմիշ իսէ
 արթըզ ալթ թարաֆտէքի սընֆէ , եանի , իւչիւննի իսէ տէօր-
 տիւննիլէ , վէ տէօրտիւննի իսէ պէշիննիլէ ինտիրիլէճէք տիր :

Շու գախտէյէ կէօրէ պիրիննի սընրֆտէ պուլունան շայիր-
 տան օ սէնէ իքիննի սընֆտէն իմթիհան վիրիւպ նադլ իթմիշ ,
 վէ եախօտ պիրիննի սընֆտէն իմթիհան վիրէմէյէրէք գալմըշ
 օլանլէր տիր :

Վէ իքիննի սընֆ , իւչիւննի իմթիհանինի վիրմիշ , վէ եախօտ
 իքիննի սընֆտէն իմթիհան օլամամըշ շայիրտան տրի :

Վէ իւչիւննի սընֆ , տէօրտիւննի սընֆտէն իմթիհան օլ-
 մուշ , վէ եախօտ իւչիւննի օրնֆ իմթիհանինէ ճէվապ վիրէ-
 մէմիշ թագըմ տրի :

Տէօրտիւննի սընֆ շայիրտանը , պէշիննի սընֆտէն կէշմիշ ,
 վէ եախօտ տէօրտիւննի սընֆտէն իմթիհան օլամամըշ չօճուգ-
 լէր տիր :

Պէշիննի սընֆ տախի հէնուգ ալընմըշ , վէ եախօտ տէօր-
 տիւննի սընֆէ կէշէմէմիշ օլանլէր տիր :

Գըրգ թօգուզուննի մատտէ , Պիր շայիրտ քէնտիւ սընֆի-
 նին մուգաննէն օլան տէրախտէն իմթիհան վիրտիքտէն պաշգա ,
 իւսթ թարաֆինտէքի սընֆին տէրսինտէն տախի իմթիհան
 օլապիլիւր իսէ , եանի էն-աշաղը սընֆլէրտէ օլան շայիրտան-
 տէն պիրիսի , էն-եօգարուտէ պիրիննի վէ իքիննի սընֆլէրտէ
 օլան շայիրտանին տէրալէրինտէն վէ սանաաթլէրինտէն իմթի-

հան օլուպ, անլէրին տէրէճէսինտէն իսպաթի լիյադաթ իտէճէք օլուր իսէ, սընֆի աշուրի օլարադ օ սընֆլէրէ չըզմասը ճաիզ օլաճադ տըր :

Վէ քէզալիք հէնուզ ալընան շայիրտան իլինտէ սիւնուֆի խամնէյէ (պու պէշ սընֆլէրէ) միւթէաալլըզ Խսլահիւանէճէ մուգաննէն օլան տէրսլէրտէն վէ սանաաթլէրտէն պի հազգ իմթիհան օլանլէր օլտըզը, վէ ախէադ ու էտէպիյյաթճէ հալ ու հարէքէթլէրի թէէմին իյլէտիյի (ինանտըրտըզը) հալտէ, օ սընֆ շայիրտանը սըրասինէ կէչիւրիլէճէք տիր :

Վէ Խսլահիւանէլէրէ թէէտիպ (ուսլանմադ) իլիւն գօնուլ մուշ օլան էթֆալ ու սըպյան տախի իմթիհանլէրտէ սախը շայիրտանին մազհար օլտուգլէրի իմթիյազաթէ նաիլ օլաճադլէր տիր :

Ելլինճի մատտէ : Պէշինճի սընֆտէ իմթիհան օլուպտէ, տէօրտիւնճի սընֆէ կէշմիշ չօճուգլէրէ պիրէր, վէ իւչիւնճի սընֆէ կէչէնլէրէ իքիշէր, վէ իքինճի սընֆէ կէչէնլէրէ իւչէր գըրմըզը չէրիտ, վէ պիրինճի սընֆէ տախի եալընըզ պիրէր սըրմա չէրիտ վիրիլէճէք տիր :

Վէ պոււնտան պաշգա պիրինճի վէ իքինճի վէ իւչիւնճի սընֆտէ օլան շայիրտանին իյլէտիլէրի իյլէրէ կէօրէ քէնտիւլէրէ պիրէր միգտար փարէ տաթի իթա գըլընաճադ տըր :

Ելլի պիրինճի մատտէ : Շայիրտանտէն հէր քիմ օլուր իսէ օլտուն, պիր սէնէտէ պէշ տէֆատէն զիյատէ հապս օլունմուշ օլանլէր, իմթիհանտէ իլէրիւտէքի սընֆէ կէշմէյէ քէսպի իսթիհազ իթմիշ օլսա պիլէ, օն պիրինճի մատտէտէ պէյան օլունտըզը վէճհլէ օլ չօճուգ չափուշ վէ եա չափուշ-վէքիլի օլմազտէն օ սէնէ մահրում օլուր :

Ելլի իքինճի մատտէ : Պէշ սընֆէ լէազըմ օլան տէրսլէրին վէ սանաաթլէրին իմթիհանլէրին հազգըյլէ վիրիւպ, իսպաթի լիյադաթ ու էհիլիյէթ իթմիշ օլան պիրինճի սընֆ շայիրտանին պատ-էլ-իմթիհան չէհատէթնամէ վիրիլիւպ,

Ո մազուլէ չէհատէթնամէ ալանլէր, իսթէտիյի միւտտէթճէ

եինէ Իսլահիանէտէ գալուպ, իշլէմէյէ ըազի օլուր իսէ եէվ-
միյէ, վէ եա միւտտէթ իլէ իսթիխտամ օլունաճագ տըր :

Վէ էյէր գալմաղէ մուվաֆադաթ իթմէյիւպ խարիճտէ
տիւքքէան աչարագ իճրայի սանաաթ իշլէմէք արզուսինտէ
պուլունուր, վէ հալ ու հարէքէթճէ էմնիյէթ օլունուր իսէ
լէազըմ կէլէն սերմայէսի էօտինճ օլարագ Իսլահիանէտէն
վիրիլիւպ, տիւքքէանտէ իշլէմէք իւզէրէ միւսաատէ, վէ հէր
սուրէթլէ հագգընտէ իճրայի մուավէնէթի միւմքինէ օլունա-
ճագ տըր :

Վէ Փէգաթ հալինէ տէաիմա տըգգաթ օլունարագ, էյէր
սերմայէսինի չիւրիւտէճէք վէ եախօտ իսթէնիլմէյէն եօլա
կիտիւպ, նասիհաթ տինլէմէյէճէք օլուր իսէ Հիւքումէթի-
Մահէլլիէ իլէ պ-իլ-մուխապէրէթասհիհ ու իսլահինէ, վէ օլ-
մատըղը հալտէ պաշգա չարէսինէ պաղըլաճագ տըր :

Խաթիմէ

Իշպու Նիզամնամէ, Իսլահիանէլէրին իտարէի իւմուրինի
վէ Մէէմուրէրինին վէ շայիրտանին հարէքէաթի մուգթազի-
յէլէրինի մուարրիֆ օլտըղինտէն,

Նազըր վէ Միւտիւր վէ խատէմէ վէ շայիրտանին ճիւմէսի
պու Նիզամնամէ ահքէամինին թէմամիյի իճրասինէ մէէմուր
վէ մէճպուր տիր :

Վէ Նիզամնամէ ահքէամինտէն պաղիսինին իլէրիւտէ թէպ-
տիլ ու թէատիլի լէազըմ կէլիւր իսէ, պու թէատիլաթ ու
թաղյիրաթ, մութլագա Մէգամի-Վիլայէթին թաստիգինէ
միւհթաճ տըր :

Իզտիվան վե քեմաֆիւհ մասսէսի հազգրնէս քեմպիհաթը հալի
իլաննամե սիր :

Իզտիվան վե թէնսարիւհ (էվլէնմէք) մատատի, սիւնուֆի
պէշէրլյէնին խուլգի վե թապիի ազէմի լէվազիմի օլտըղինտէն,
պու էմրի խայրին թէսհլաթի հազգընտէ հէր տին ու մէզ-
հէպաէ վե խուսուսիլյէ Շէրիաթի մութահհէրէի Խալամիյէ-
նին ահքէամի ճէլիլէսինտէ մուայլէն օլան վէսայիլ ու մէսայիլ
հէր քէսին պիլտիյի շէյ տիր :

Վէ շէրան իզտիվանին մէվգուֆիւն ալէյհի քիւֆֆ օլան
թարաֆէյնին թէրազիսի (գըզ պաշը վե օղլան պաշընըն խօշ-
նուսուլուղու) իւղէրինէ թիւրքճէ նիքէահ տիտիլիմիզ պիր մէհր
թազտիլիլյէ ազտինտէն իպարէթ օլուպ ,

Մէհրին տալի պիր միգտարի միւէճճէլ⁽¹⁾ վէ պիր միգտա-
րի մուաճճէլ⁽²⁾ օլարագ, էն աշաղը օն տիրհէմ կիւմիւշ գըյմէ-
թինէ մուատիլ օլմագ ճաիզ տիր :

Իշթէ հալ պէօյլէ էքէն , իզտիվան խուսուսլէրինտէ սօնրա-
տէն պիր թագըմ շէյլէր իհտաս ու իճատ օլունուպ , վէ զայ-
րէթի ազրան պէլասիլյէ կիթ-կիթ արթուպ, պու կիւնքի կիւն-
տէ օ տէրէճէյէ վարմը տըր քի , Շէրան սէքսէն-եիւզ զրուշ
մասրաֆլէ թէհհհիւլ իտէ (էվլէնէ) պիլէճէք պիր առէմ, վէ
եա թէզվիճ խոլիլէճէք (կէլին օլաճագ) պիր գըզ իյիւն պէշ-օն
քիսէ ազչէ սարֆը լէսղըմ կէլտիլինտէն ,

Վէ պու վէճհլէ ազչէ սարֆ խոլիլէճէք շէյլէրին իսէ նըս-
ֆինտէն զիյատէսի շէրան վէ իրֆէն ու ազլէն մէմու վէ
մէզմոււմ (գալտըրըլմըշ վէ այըպլանմըշ) օլան թէլէֆաթ ու
խրաֆաթ օլտըղինտէն պաշգա, հէր քէս պու գատար մալի

(¹) Նիքիահ պօզուլմասինտէ գարըսընա վիրիլմէսի գարարլաշմըշ
օլան ազչէ :

(²) Նիշանլանմասը ազըպինտէ կէլինլիյինէ վիրիլմէսի գարար-
լաշմըշ օլան ազչէ :

մէյէ տախի միւզթէտիր օլմատորլինտէն պիր թագըմփքիմնէլէրին զարուրի թէէհհիւլ իտէմէյէրէք զպլտըղը ,

Վէ պու սուրէթլէ մասրաֆ իտիւպ , թէէհհիւլ իտէնլէրտէն տախի պիր չօղունուն հատտինտէն վէ հալինտէն զիյատէ պօրծ ալթընէ կիրէրէք նիչէ ֆէլաքէթ ու պէլալէրէ ուղրատըղը մապիւմ տիր ,

Պու իշին պէօյլէ օլմասինտէն նասըլ վէ նէ գատար մազարաթ վէ ղիյան վէ ֆէնալըգ վիւճուտէ կէլաիյի վէ կէլէպիլէճէյի էրպապի համիյէթ միւթալէաասինտէ միւվազէնէ օլունուր իսէ , պունճէ նիւֆուսին իղտիվաճտէն մահրումիյէթիյէ սիւլալէի միլլէթին թէտէննիսի եանի կիթ-կիթ աղալմասը էն պիւլիւք վէ սլիրինճի տէրէճէտէ անլաշըլուր մահզուր օլուպ , Պունտան պաշգա թէղէվիլիւճ ու թէէհհիւլտէն մահրում օլան զիւքուր ու իւնասին թապիի վէ զարուրի թուրուգի նամէշըուէյէ սիւլուքիյլէ (ուլղունսուզ եօլլարէ սափարադ) իրթիքէապի ֆահշիյաթ իթմէսի ,

Վէ պու եօլլարտէ պիր թագըմփքիմնէլէրին ճինայաթի ճէսիմէյէ ուղրայարադ էօմրի ազիղլէրինին հապսխանէլէրտէ կէչիւպ պէրպատ օլմասը ,

Վէ քէօյլէրտէ օն սէքիզ վէ եիրմի եաշինի կէչէն գըզլարըն թէգվիճ օլունմամէլէրինտէն թօլայը նիհայէթ գաշմադ արընը իրթիքէապ իլէ , գաշըրան տէլի-գանլույի տախի ճէզայի գանունէ ուղրատուպ , պու վէսիլէ իլէ իքի թարաֆ խանէտան վէ խանիւմանինէ լէքէ վէ շիին կէթիւրիլմէսի ,

Վէ տահա նիչէ նիչէ իլլէթլէր վէ ֆէնալըգլէր թէհհետուս իթմէսի խուսուսլէրինին էսպապը (սէպէպլէրի) արանըլտըղը սուրէթտէ պունլէրին ճիւմլէսի տախի թէղէվիլիւճ մատտէսինտէ խալգըն տիւշար օլտըղը միւշքիլաթ , վէ մէճպուր պուլունտըղը թէլէֆաթ ու իսրաֆաթէ վարուր թայանուր :

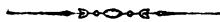
Պինաէն ալէյ , պունուն մէն ու իսլահը վաճիպաթի իւմուրտէն օլմասիլլէ աղըրըգ վէ ճիհազ վէ նիշան խուսուսլէրինտէ , վէ վէլիմէ (տիւլիւն) ճէմիլէթլէրինտէ վիւգու-պուլան թէլէֆաթ ու իսրաֆաթին գաթիլյէն մէն ու իլղասը պապինտէ օն սէքիզ սէնէ մուգատտէմ պիր գըթա էմրի-Ս.լի շէրէֆ սատըր օլտըղը կիպի ,

Եփէլէքի սէնէ տախի երնէ իւմումէն Ֆէրմանի-Ալի ըստա-
րեյլէ, թէէքիսի մէմնուիյէթ պույուրուլմուշ (սըզը տուրէթ-
աէ գալտըրըմը) օլտըղինտէն,

Պատ-էղ-ին իզտիվաճ մատտէսինին տէօրթ սընֆէ թագսիմ
իլէ, հէր սընֆին հալ ու շանինէ վէ սէրվէթ ու իգթիտարի-
նէ կէօրէ թարաֆէյնտէն վիրիլմէսի վէ եափըլմասը ճաիզ կէօ-
րինէն շէյլէր թէային ու թահտիտ օլունարագ, ճիւմլէսի աշա-
ղըտէ զիքը ու պէյան գըլընմը,

Վէ պունուն խարիճինտէ ազ վէ չօգ ագչէ վէ պօղչէ վէ
սաիր շէյ ալընուպ վիրիլմէսի վէ հէտայա (հէտիյէլէր) գա-
պուլ օլունմասը քիւլիյէն եաւագ իտիլմիշ օլտըղինտէն,

Իշպու իլղա օլունան մատտէլէր արէֆ ու տտէթի պէլտէ
տինիլէրէք ազ վէ չօգ եափըլաճագ օլուր իսէ, էսասիմատտէ-
յի իխլալ իթմիշ (պօզմուշ) օլաճաղը, վէ թէսատտի իտէնլէր
(պէօյլէ թէլէֆ վէ իսրաֆ շէյլէրի եափմաղա գալգըշանլէր) մէ-
սուլ թուլթըլուպ ճէզա կէօրէճէյի ճիհէթլէ, հէր քէս կիւզէլճէ
անլամագ իչիւն պէր-վէճհի-աթի պէյան օլունուր:

Պիրինճի մատտէ: Թէզվիճ օլունաճագ եանի գօճայէ վարա-
ճագ գըզ իչիւն կէրէքնիքէահտէն էվվէլ, վէ կէրէքսօնրա էր-
քէտտէն աղըրըգ վէ նիշան նամիյլէ պիր շէյ ալընմայաճագ:

Վէ ֆէզաթ հիյնի ագտտէ (պաղլանտըղը վագթտէ) մէհրի
-միւէճճէլտէն մաէտա մէհրի-մուաճճէլ թէսմիյէ օլունմուշ
(իսմի կէշմիշ) իսէ, պունուն միգտարի տախի սընֆի էվվէլտէ
նիհայէթ \ . . . վէ սընֆի սանիտէ օ . . . վէ սընֆի սալիս-
տէ \ . . . ղըշի կէշմէյէճէք:

Վէ ֆուգարա վէ պի-գուտրէթ օլանլէր թարաֆինտէն հիշ
պիր շէյ վիրիլմէյէճէք տիր:

Իքինճի մատտէ: Իզտիվաճ վէ խիթան (էվլէնմէք վէ սիւն-
նէթ) տիւյիւնլէրինտէ, վէ սաիր ճէմիյէթլէրտէ կէրէք տէա-

վէթի օլան միւսաֆիրէր թարաֆինտէն, վէ կէրէք տիւյիւն սահիպլէրի վէ ազրապա վէ միւթէաալլիգաթը ճանիպլէրինտէն ազ վէ չօգ հէտիյէ վիրիլմէք վէ ալընմագ գապիյյէն վէ գաթիյյէն եասագ օլտրդինտէն,

Վէ պատ-էզլին պունա միւթէճասիր օլանլէր (էյլէ հէտիյէլէրի ալուպ վիրէնլէր) օլուր իսէ, պու էմրէ իթաաթ իթմէմիշ օլաճագլէրի ճիհէթլէ, հէմալանլէր վէ հէմոէ վիրէնլէր Գանուէն ճէզա կէօրէճէքլէրինտէն, տիւյիւն սահիպլէրի թարաֆինտէն ախէրէ (պաշգալէրինէ), վէ խարիճտէն տիւյիւն սահիպլէրինէ, վէ զէվճ ու զէվճէնին միւթէաալլիգաթինէ, վէ պունլէրին եէքտիկէրինէ (պիր-պիրինէ), վէլ-հասըլ պիւյիւք վէ քիւչիւք տախիլէն վէ խարիճէն զիւքուր ու իւնաստէն (իչէրիտէն վէ տիշարըտան սայըլան էրքէք վէ տիշէլիլէրտէն) հիչ քիմնէյէ չէվրէ վէ գումաշ վէ ճամէշույ վէ սաիր պու մագուլէ չէյ վիրիլմէյէճէք տիր:

Վէ պագլավա վէ հէլվա վէ սաիր պու մագուլէ մէնքիւլաթէ (եէյէճէյէ) տաիր չէյ տաթի կէօնտէրիլմէյէճէք տիր:

Վէ տիւյիւն ազըպինտէ (հէման սօնուշտա) զէվճ թարաֆինտէն զէվճէնին միւթէաալլիգաթինէ հէտիյէ իթասը լաղվ օլունարագ, հիչ պիրինէ պիր ագչէլիք չէյ իթա իտիլմէյէճէք տիր:

Իւչիւնճի մատտէ: Տիւյիւն իչիւն կիտէն տէալմէթճիյէ հիչ պիր եէրտէ պիր չէյ վիրիլմէյէճէք տիր:

Ազ վէ չօգ վիրէն վէ ալան օլուր իսէ գապահաթըլը օլաճագ տըր:

Տէօրտիւնճի մատտէ: Ագտի նիքէահ ճէմիյէթինտէ Խմամ վէ Միւխթարտէն մաէտա հիչ քիմնէյէ ազ վէ չօգ վիրկու վէ հէտիյէ վիրիլմէյէճէք տիր:

Պէշինճի մատտէ: Էն-պիւյիւք վէ էհլի-իգթիտար տիւյիւնլէրինին իքի կիւնտէն զիյատէ օլմասը վէ սիւրմէսի ճաիզ օլմայաճաղինտէն, ճէմիյէթլէրին պիր վէ նիհայէթ իքի կիւնտէն զիյատէ օլմամէսինէ,

Վէ ֆուգարա թագըմը հիչ պիր սուրէթլէ տիւյիւն եափ-

մագ. Թէքէլլիւֆինէ մէճպուր իտիլմէմէսինէ ճիւմլէ Թարաֆինտէն տըգգաթ օլունաճագ տըր :

Վէ էն-պիւլիւք վէ սահիպի սէրվէթ ճէմլյէթլէրինտէ շօրպա վէ փիլավտէն մաէտա, պէշ վէ նիհայէթ ալթը տիւրլիւտէն դիյատէ Թաամ Եափըլմասը Թէլէֆ ու իսրաֆ վէ վիւճուտճէ մուճիպի մաղարրաթ օլարագ Թագպիհ ու Թէայիպ գըլընաճագ (այըպ վէ գապահաթ սայըլաճագ) տըր :

Վէ ատի տիւլիւնլէրտէ պիր շօրպա վէ լէհմ վէ պիրտէ փիլավ գէրտէաէն մաէտա պիր շէյ Եափըլմայաճագ տըր :

Ալթընճի մատտէ, Ալիլիւնլէրին հէմամէ կիթտիլինտէ հէմամէ ճիյէ վէ սաիր խատէմէյէ հէմամ իւճըթլինտէն մաէտա հիշ պիր շէյ վիլիլմէյէճէք տիր :

Եէտինճի մատտէ, Զէվճէնին Թէզլինաթինէ միւթէաալըրդ հինա (ղընա) վէ պօյա վէ սաիր պու մագուլէ շէյլէրդէվճ Թարաֆինտէն կէճսալէրլմէյէճէք տիր :

Սէքիզինճի մատտէ : Տիւլիւն սահիպինէ գատար միւզթէտիր օլուր իսէ օլսուն սըրմալը սալթա վէ սըրմալը Եօրղան վէ ճանֆէս տէօշէք Եափմագ, վէ ասգը նամիլյէ կէլին օթապինէ ճամէշույ վէ շէվրէ կիպի շէյլէր սէրմէք Եասագ տըր :

Թօգուզունճի մատտէ, Տիւլիւն ճէմլյէթլէրինին խիթամինտէ գէվճ վէ գէվճէնին միւթէաալիլիլթաթինին իճթիմալլյէ (թօփլանմալէրլյէ) հասըլ օլան Թէքէլլիւֆաթ (Թէլէֆ մասուրաֆլէր) պիւթիւն-պիւթիւն գալտըրըլմըշ օլտըղինտէն, պու աաթթ տալի հիշ պիր վաղթտէ իճրա օլունմայաճագ տըր :

Օնուճի մատտէ, Ալիլիւնլէրին կիճէ իլէ նագլի (կէօթիւրիւլմէսի) վէ զօգաղլէրտէ Թօլաշտըրըլմասը, վէ արապատան ինէր իքէն գէվճ Թարաֆինտէն Էշյա վէ ագչէ վէ սաիրէ վատ իթտիլիլմէսի տալի մէմնու օլտըղինտէն, կիճէ իլէ զօգաղէ չըգարըլան կէլին արապալէրի Հիւքումէթճէ մէն օլունաճագ տըր :

Վէ զէվճէնին (կէլինին) արապատան ինմէսինտէ էշյա վէ սաիրէ վատ իտէն վէ իթտիրէն քիմնէլէր մէսուլ ու մուաթիպ (թազիրէ միւսթահադ) օլաճազլէր տիր :

Վէ կէլինլէրին եիւզիւնէ թէլ եազմադ աստէթի տաթի գաւիլյէն թարտ ու լադվ օլունմուշ տիր :

Վէ հէր նէվի տիւլիւն վէ ճէմիյէթլէրտէ, կէրէք քէօյլէրտէ կէրէք գասապլէրտէ սիլահ աթըլմադ գաթիլյէն եասադ տիր :

Վէ պազի գասապլէրտէ տիւնիւր ալմադ թէտադիրիլյէ, զէվճ ու զէվճէ միւթէաալիգաթինին եէքտիկէրի խանէլէրինէ կիճէ իլէ վէ ճէմիյէթլէ կիտիլմէսի, վէ պէյհիւտէ պիր թազըմ իսրաֆաթ իտիլմէսի տաթի գալտըրըրլուպ մէն խաիւմիշ տիր :

Իզտիվաճ մաստէսինտէ իսթիմալի թէճվիզ ու թահտիա (գուլլանըլմասը ճայիզ վէ հուտուտու պէլլի) օլունան մաստէլէր օլուպ, տէօրթ սընֆէ միւնգասէմ օլտըղինտէն, հէր սընֆ, հալ ու գուտըթինէ կէօրէ զիրտէ պէյան ու թէարիֆ օլունան էշյատէն զիյատէ շէյ ալընուպ վիրիլմէսի եասադ տիր :

Շուրասիտէ մաալիւմ օլմալը տըր քի, պու մէմնուիլյէթ եալընըզ տիւլիւն վէ ճէմիյէթ էնաստինէ մալսուու օլուպ, եօլասա պատէլ-իզտիվաճ (էվլէնմէք տիւլիւնի պիթտիքտէն սօնրա) զէվճ ու զէվճէնին եէքտիկէրինէ տիլէտիլի վէ իսթէտիլի վէճհլէ, ազչէ վէ էշյա վէ սաիրէ վիրիւպ ալմադտէ հէք քէս միւլթար (իսթէյինէ սէրպէսթ) օլտըղինտէն, պու գարաբին օ հալէ շիւմուլի (իլիշիլի) եօդ տիր :

Պիրինճի սընֆ, Տէրէճէի ուլէատէ օլան եանի, մէմլէքէթճէ սիւնուֆի սաիրէյէ նիսպէթլէ մալ ու սէրվէթի պիրինճի տէրէճէտէ պուլունան էսհապի իզթիտարին, իզտիվաճ ճէմիյէթլէրինտէ թազտիր օլունաճադ (նէ գատար շէյ վիրիլմէսի պէլլի իտիլէճէք) մէհրի-միւլէճճէլ, էն-զիյատէ օն աստէմ մէճիտիլյէ եիւզիւք ալթունի գըյմէթինի թէճապիւզ իթմէյէճէք տիր :

Ջէվճ թարաֆինտէն կէլինիք վիրիլէճէք էշյա տաթի գըլապտան վէ ոլըմասը օլմայարադ սատէ ճանֆէս, վէ անա միւմաթիլ (պէնզէր) գումաշտէն մաամուլ (եափըլմըշ) պիր գաթէլլիսէ օլաճադ տիր :

Վէ մէհրի-մուաճճէլ իւ միւէճճէլտէն զիյատէ պիր չէյ իթասինէ զէվճին մէճպուրիյյէթի եօղիտէտէ, շայէտ, էլպիտէ վէ տէօշէմէ կիպի էշյա վիրէճէք օլուր իսէ, օ սաիի գըլապտան վէ սըրմասը օլմայարազ պիր օթա տէօշէմէսի վէ տամասզօ վէ եախօտ գումաշտէն եաթազ թաղըմը իլէ պիր չուզա ֆէր-րաճէ, վէ նիհայէթ ՎՕՕ տիրհէմի թէճապիւզ իթմէմէքիւզէ-րէ պիր ատէտ սիմ (կիւմիւշ) էլ-այնէսինտէն իպարէթ օլա-ճազ տըր :

Վէ կէիին իշիւն իգթիզա իտէն աուվազ, սատէ պիւրիւն-ճէքտէն եափըլուպ, հիշ պիր սուրէթլէ եիւզ զըշուգտէն զի-յատէ տուվազ իսթիմալ օլունմայաճազ տըր :

Վէ իշպու սընֆի-էվվէլ տիւյիւնլէրինտէ զէվճէ թարաֆին-տէն եափըլաճազ չէյլէր տախի քէզալիք սըրմա վէ գըլապ-տան վէ ճանֆէս օլմայարազ, գումաշտէն վէ եա կէզի վէ եա տամասզօ վէ եա մարնօս կիպի չէյլէրտէն, վէ պիր քիլիմ վէ պիր եաթազ թաղըմը, վէ իշլէմէսի օլմայարազ սատէ պիր հէմամ թաղըմը, վէ կիւմիւշ պիր գահվէ թաղըմը իլէ, սիմ պիր կիւլապտան (կիւլ սույու գապը) վէ պիր պուխուրտան, վէ նիհայէթ օն իքի սահան վէ պէշ թէնճէրէ վէ իւշ թէփսի վէ պիր սինի վէ պիր կիւյիւմ վէ պիր պագրաճ վէ պիր գազ-ղանտէն միւրէքքէպ պաղըթ թաղըմը իլէ, պիր մանգալ վէ պիր հէմամլէյէնի վէ պիր սուֆրա թաղըմը վէ իւշ չէմէտան վէ իւշ տէօրթ պարտազ վէ պիր լէյէն ըպրըգտէն վէ իւշ սանտըգտէն իպարէթ օլուպ զիյատէ օլմայաճազ տըր :

Վէ զէվճէ թարաֆինտէն եափըլաճազ ճամէշույ, հալիւլ վէ ուշգուր իլէ պէրապէր հիշ պիր վազթտէ օն իքի գաթը թէճապիւզ իթմէյէճէք (կէյմէյէճէք) տիր :

Վէ իշպու հալիւլ վէ չէվրէ վէ ուշգուրլէր, զիյատէ սըր-մա վէ գըլապտան իլէ իշլէտիլմէյէճէք տիր :

Իքինճի սընֆ, Մալ ու սէրվէթի իքինճի տէրէճէտէ պու-լունան էրպապի իգթիտարին իզաիվաճինտէ, մէհրի-միւէճ-ճէլ, պէշ մէճիտիյյէ եիւզիւք ալթուն գըլմէթինի թէճապիւզ իթմէյէճէք տիր :

Վէ զէվճ թարաֆինտէն վիրիլէճէք էլպիտէ, սըրմա վէ գը-

լատությունը օլմսյարագ դուսաշ վէ եա ճանփէստէն մատմուլ
պիր գաթ էսվապ օլաճագ տըր :

Վէ պուռտան զկյատէ էշյա վիրմէք իսթէյէնլէր օլուր ի-
տէ, օ տախի չուգա վէ եա տամասագօտէն պիր օթա տէօշէմէ-
սի վէ պիր չուգա ֆէրրաճէ վէ առի պիր եաթագ թագըմը վէ
առի պիր աշնէտէն, վէ տուվագըրգ տախի եէթմիշ-սէքսան
զըշուգտէն իպարէթ օլաճագ տըր :

Վէ պուռ տէրէճէտէ օլան զէվճէ իշիւն միւթէաալլիգաթի
թարաֆինտէն վիրիլէճէք ճիհաղ տախի տամասագօ վէ եա շա-
լիտէն մատմուլ (եափըլմըշ) պիր եաթագ թագըմը վէ պիր քի-
լիմ վէ առի պիր հէմամ թագըմը վէ պիր օուֆրա թագըմը
վէ պիր դահվէ թագըմը վէ իւշ պարտագ վէ իքի շէմէտան վէ
պիր լէյէն ըպըրգ վէ իւշ թէնճէրէ վէ իքի թէպսի վէ սէքիզ
սահան վէ պիր սինի վէ պիրքիւշիւք մանգալվէ պիր կիւլիւմ վէ
պիր պագրաճ վէ իքի սանտըղ տէն իպարէթ պուլունաճագ տըր :

Վէ մի թէֆէրրիաթիլլէ վիրիլէճէք ճամէշուլին միգտարի,
հիշ պիր վագթմտէ սէքիզ գաթը թէճալիւզ իթմէյէճէք տըր :

Իւշիւնճի սընֆ, Տէրէճէի սալիսէտէ պուլունան էսնաֆ վէ
սաիր պուռ միսլիլիւ առի քիմնէլէրին իզտիվաճինտէ մէհրի-
միւէճէճէլ, իւշ առէտ եիւզլիւք մէճիտիյէ ալթունի գըյմէ-
թինի թէճալիւզ իթմէյէճէք տըր :

Վէ զէվճին վիրէճէյի էշյա, չիթարի վէ եա օ գըյմէթտէ
օլան էշյատէն պիր գաթ էլպիսէ օլաճագ տըր :

Վէ շայէտ պաշգա էշյա տախի վիրէճէք օլուր իտէ, օ տա-
խի պասմա օլարագ պիրմինտէր վէ պիր մագատ վէ ալթըեա-
տըղտէն միւրէքքէպ պիր օթա տէօշէմէսի, վէ քէնէվիր պէ-
զինտէն պիր տէօշէք վէ պիր եօրղանտէն իպարէթ օլուպ,
տուվագ տախի Կ. Կ. զըշուգտէն զկյատէ օլմայաճագ տըր :

Վէ զէվճէնին կէթիւրէճէյի էշյա տախի, առի պիր շիլթէ
վէ պիր եաստըգ վէ պիր եօրղան իլէ, ալթը սահան վէ իքի
թէնճէրէ վէ իքի թէպսի վէ պիր քիւշիւք պագրաճ վէ շէմէ-
տան վէ իքի պարտագ վէ պիր սանտըղ վէ իքի հալիլույէ
միւնհասիր օլուպ, ճամէշույ տախի տէօրթ պէշ գաթը թէ-
ճալիւզ իթմէյէճէք տըր :

Տէօրտիւնճի սընֆ, Տէրէճէի ըապիէտէ պուլունան ֆուգա-
րա վէ պի-գուտրէթ քիմնէլէրին իզտիվաճինտէ, թարաֆէ յնտէն
հիշ պիր շէյ ալընուպ վիրիւմէք թէքէլլիֆի ինթիյար օլուն-
մայարագ ,

Վէ Խամմվէ Միւխթար թարաֆինտէն տախի հէտիյյէ վէ
ազշէ թալէպ իտիւմէյէրէք մահէլլէ վէ գարիյէլիսի թարա-
ֆինտէն իանէ իլէ իզտիվաճը իճրա օլունաճագ տըր :

Վէ պունտէ մէհրի-միւէճճէլ Կ . զըշտէն նիհայէթ \ . .
զըշի թէճապիւզ իթմէյէճէք տիր :

Վէ պունա գըյասէն պիր միդտար մէհրի-մուաճճէլ թագ-
տիր օլունմասինտէ տախի պէիս եօգ տիր :

Պալէատէ պէյան օլունան էհվալ ու մուամէլթտէն մագ-
սէտի ասլի, էմրի իզտիվաճէ վէ թէքսիրի թէնասիւլէ մանի
(էվլէնմէք իշինէ վէ տօղուշլէրին չօղալմասինէ էնկէլ) օլան
պիր թագըմ թէլէֆաթ ու իսրաֆաթի նա-մէշրուէնին լաղվ
ու իպթալիյլէ (եօգ իտիւմէսիյլէ) սիւլալէի միլլէթին թէքսիր
ու թէվֆիրի (միլլէթ զիւրիւյէթինին արթմասը վէ չօղալմա-
սը) գաղիյյէսինէ միւսթէնիտ պուլունմուշ (տայանմըշ) օլտը-
ղինտէն :

Պու գարարէ թէվֆիգի հարէքէթ իթմէյէնլէր, շու մագսէ-
տին հիւսուլինի իսթէմէմիշ օլաճաղը ճիհէթլէ , օ մագուլէ-
լէր հագգընտէ մուամէլէի թէվպիլիյլէ , վէ իճապինէ կէօրէ
ահքէամի ճէզաիյյէ իճրասը մուգարրէր պուլունմաղին, անա
կէօրէ ճիւմլէ թարաֆինտէն տէվամ վէ իճրասինէ էլպիրլի-
յիլլէ ղայրէթ իտիւմէսի ,

Վէ զիւքուր ու իւնաստէն հիշ քիմնէնին իզտիվաճինէ ատէ-
մի իգթիաար (զիւյիւրտիւք) էօզիւր օլմայաճաղինտէն , հէր
քէսին հալինէ կէօրէ էմրի իզտիվաճ ու թէնաքիւհին թէս-
հիլինէ ,

Վէ օն եէտի-օն սէքիղ եաշինտէն զիյատէ պաքիւրէ գըզա-
ըն հիշ պիր եէրտէ պըրաղըլմայուպ, վէլիլէրի , վէ գարիյէ վէ
մահէլլէլիսի մասարիֆէթլէրիյլէ միւնասիպ քիմնէլէրէ թէզլի-
ճի վէսալիլինին . (էվլէրիւմէք սէպէպլէրինին) իսթիհասալինէ ղայ-
րէթ ու տըգգաթ օլունմասը ճիւմլէնին համիյյէթ ու ղայրէ-

թինտէն մէհմուլ վէ միւնթէզէր (պէքլէնիլը) օտըղը պէյա-
նէլլէ իլանի քէյֆէյէթէ իպթիսար գըլընտու:

Մեղեքէր սանտրղըրինին ոտրէրի քերթիպի վի սերմայեսինն
իսարեսի վի մեհմաֆի վիլ քեմէքթիւսթինին մահկըլի սարֆի հագ-
զընէկ նիգամնամէ սիր:

Մէմլէքէթ սանտրղըրինէ իգթիզա իտէն սերմայէ:

Պիրինճի մատտէ: Իշպու սերմայէնին թէտարիքիլն էհա-
լինին մահսուլթի էրդիյէլէրի ֆազլէսի (թօփրադ մահսուլ-
լէրինին արթիյէսի) օլարադ արթըրուպ հազըրլամըլ օլտուգ-
լէրի զէխայիրի միւթէնէվիլիէ (հէր տիւրլիւ զախրէլէրի) սա-
թըլտրդտան սօնրա, հասըլ օլաճադ էսմանի հէր դաշ զըշ
թուլթար իսէ Գազա-պաշլէրինտէ իթթիխազ օլունան Մէմլէ-
քէթ-Սանտրղըրինէ դանըրուպ, պու ազշէ, էսհապի օլան
քէյլիւնիւն մալի վէ սանտրդտէ սէրմայէսի օլաճադ տըր:

Իքինճի մատտէ: Իշպու թէսարրուֆ ու իտիսար օլունան
(քէնտիւ մալի օլան վէ պիրիքտիլէն) զէխայիր, գանդի գարիյէ
էհալիսինին իսէ, օլ գարիյէնին Խիթիյար-մէճլիսի վէ սէօզ ան-
լար վէ իլէրիւ կէլէնլէրի մաարիֆէթիլլէ սաթըլաճադ իսէտէ:

- Պու զէխայիրին սաթըլմասը եալընըլ քէյլիլէրէ պըրաղը-
լուր իսէ իսթէնիլլէն ֆիյաթլէ միւշթէրի պուլուպ, վէ մալինի
փարէ իտիւպ կէթիւրմէքտէ կիւճլիւք օլաճաղինտէն, պունլէ-
րին լայըղու ֆիյաթլէ սաթըլմասինէ վէ սաթտըրըլմասինէ
Հիւքուլմէթճէ մուլալլէնէթի քէամիլէ իճրա գըլընաճադ տըր:

Իւշիւնճի մատտէ: Պու խուսուս իշիւն հէր քէյտէ իտիսար
օլունմուշ օլան զէխայիրի միւթէնէվիլէնին միգտարի մաա-
լիւմ վէ մուգայյէս օլտըղինտէն, ճէսթէ-ճէսթէ սաթըլուպ
ազշէ օլտու գճէ, սանտրղըրին մահէլլէրի թէսայիլն իտինճէյէ

գատար, իսկ թիտա էմանէթէն Գաղաթի-Մալ-Սանտրդէրինէ պ-իթ-թէսլիմ, հէր գաչ զրշ իսէ «Ֆիլան քէօյիւն վէ եա գասապէնին Մէմլէքէթ-սանտրդը սէրմայէսի իշիւն ալ-էլ-հիսապ օլարադ թէսլիմ իթմիշ օլտրդը շու գատար զրշ, էմանէթէն Մալ-Սանտրդինէ թէսլիմ օրունմուշ տիր, իսպարէսիլլէ պիր սէնէսի մուվադգաթ եադրլուպ,

Վէ զելլի Միւտիքի-Գաղա, վէ Սանտրդ-Էմինի թարաֆլէ-րինտէն թէմհիր իտիլիւպ, ագչէյի կէթիւրէն քիմնէնին եէսինէ վիրիլէճէք,

Վէ պունուն իշիւն մուվադգաթ պիր տէֆթէր թուլթըր-նապ տըր,

Տէօրտիւնճի մատտէ, Հէր քէօյիւն վէ եա գասապէնին Մէմլէքէթ-սանտրդը իշիւն թէտարիք ու իտիսար իթմիշ օլտրդը զէսալիւր պու վէճհլէ սաթըլլուպ վէ թէմամէն ագչէ օլուպ արգասը ալընտրդտան սօնրա, էվվէլէ վիրիլմիշ օլան մուվադգաթ իլմու-խապէրլէր կիրու ալընարադ,

Վէ անլէրին եէքունի նադտիսի, նէ միգտարէ պալիդ օլուր իսէ կէօնտէրիլէն մաթպու սէնէտլէրէ թօլտրըրլարադ,

Զլլի, ալթընճի մատտէսէ մուհարրէր Մէմլէքէթ-Սանտրդը-վէքիլլէրի թարաֆլինտէն պ-իթ-թէմհիր, քէօյլիսի եէսլինէ վիրիլէճէք,

Վէ էյէր ագչէ գասապէնին մալի իսէ-սէնէտի իւմումէն գասապէ էհալիսինին էմիլյէթ իթսիլի քիմնէյէ թէվտի գըլընաճադ տըր,

Պէշինճի մատտէ, Մէմլէքէթ-սանտրդէրինին աշըլմասը, գասապէ վէ գարիյէլէրաէ իտիսար օլտընան զէսալիլլին քէամիլէն սաթըլլուպ արգասինին ալընմասինէ միւհթամ կիպի կէօրինիւր իսէ տէ,

Եօգարուտէ զիքր օրունտրդը վէճհլէ, պունուն էէամիլլէն սաթըլլուպ արգասինին ալընմասը զէմանէ միւթէվէգըդֆ (հայլը վադթէ միւհթամ) օլարադ, օ վադթէ գատար թէսլիմ իտիլլէն փարէլլէրին պէյհիւտէ վէ մուտթթալ թուրմասը միւնասիպ օլմայաճադը ճիհէթլէ, հէր Գաղանըն հապի օլտրդը գասապէ

վէ գուրասինին սաթըլաճադ զախիրէսի էսմանը (պէտէլ ադ-
չէլէրի) եիրմի պին զըշէ վարտըղը սնտէ, Մէմէքէթ-սանտըղ-
լէրի վազ ու իլան օլունուպ, իճրայի մէհմուրլիյէթէ պաշլա-
յաճադ տըր:

Սանըղլերին սուրէթի վազը, վե ֆեյֆիյյէթի մուհաֆազե վիւ իտարեսի:

Ալթընճի մատտէ, Հէրմէմէքէթէ, Մէմէքէթ-սանտըղընըն
վէքիլի նամիլլէ էհալինին զայէթ էմին ու միւթէմէտ ու միւ-
թէպէրի օլարադ, Գասապէ վէ գարիյէլիւտէն էքսէրիյէթի
արա իլէ իքի իսլամ վէ իքի խըրիսթիյան վէ էյէր խըրիսթիյան
եօղիսէ, ճիւմէսի իսլամ օլարադ տէօրթ նէֆէր քիմնէ ինթի-
խապ օլունուպ,

Վէ մէվճուտ օլաճադ սէրմայէ վէ իգրաղաթ մուգապի-
լինտէ ալընաճադ սէնէտաթ վէ ըհհինլէր վազ ու հըֆղ օլուն-
մադ իւզէրէ պիր թիմուր-սանտըղ միւպայէա իտիլիւպ (սա-
թուն ալընուպ),

Իչպու սանտըղ ասաքիրի զապթիյէնին նէզարէթի տէաիմէ-
սի ալթինտէ պուլունան քէարկիր պիր մահէլէ, վէ եա էվ-
րադ մախզէնի վար իսէ օրայէ, եօղիսէ Հիւքումէթ դօնա-
ղինտէ Միրի-սանտըղ-օթմասինէ գօնըլուպ հըֆղ օլունաճադ,

Վէ միֆթահի (անալսթարը), վէքիլլէրին պիրինտէ օլուպ,
քիլիտինին իւզէրի էքսէրիյէթ իւզէրէ Վէքիլլէր թարաֆինտէն
թէմհիր գըլընաճադ (միւհիւրլէնէճէք) տիր:

Նէտինճի մատտէ, Հէր գասապէտէ, փազար գանղի կիւն
գուրուլմագտէ իսէ, Մէմէքէթ-սանտըղը օ կիւն վէքիլլէր
հիւզուրինտէ ալըլուպ վէ գափանուպ, պունտան մաէտա
կիւնլէրտէ վէ վազթլէրտէ լիւզումի գափի գիւհուրիյլէ Հիւ-
քումէթին ըէյի միւնզամմ օլմատըղճէ, վէ Մէմէքէթ-սան-
տըղը-Վէքիլլէրի վէ Մէհմուրլէրի պուլունմատըղճէ սանտըղ
ալըլմայաճադ տըր:

Մէքիլինճի մատտէ, Սանտըղլէրին մագպուզաթ ու մէտ-
ֆուլթինի (ալուպ վիրտիքլէրինի) գայտ ու թահրիր իթմէք

իշխան թիւրքճէ վէ պուլղարճէ պիրէր քէաթիպէ միւհթաճ
օլունաճաղինտէն ,

Սանտրղէրէ թէսյին օլունաճադ Վ.էքիլլէր իշինտէ եաղը
եաղար էհլ իւ միւգթէտիր ատէմլէր վար իսէ , պսւ իշ անլէր
թարաֆինտէն իտարէ օլունարադ ,

Վ.է եօղ իսէ հէֆթէտէ պիր , եանի այտէ տէօրթ կիւն ի-
շիւն իճրայի քիթապէթ իթմէք , վէ ագչէ սսյմադ իշինիտա-
րէ իլլէմէք իւզէրէ խարիճտէն միւթէմէտ (իթիմատ , էմնիյէթ
օլունուր) էրպպը պուլունարադ ,

Պունլէրին իւճրէթինէ գարշուլուգ օլմադ իւզէրէ իգրադ
օլունաճադ (ֆայիղ իլէ էօտիւնճէ վիրիլէճէք) մէպալիդին Սան-
տրղէ աիտ օլան եիւզտէ պիր կիւզէշթէսինտէն մաէտա , սան-
տրղտէն ագչէնին հիյնի թէսլիմ ու իթասինտէ , \ . . . զըշտէն
\ . . . զըշէ գատար մէպալիղ իշիւն պիր տէֆալըգ օլարադ
եիւզտէ գըրգար փարէ , վէ \ . . . զըշտէն \ զըշէ
գատար մէպալիղ իշիւն պէհէր \ . . . տէ պէշէր զըշ , վէ
\ զըշտէն \ զըշէ վարընճէյէ գատար պէհէր
պինտէ եիւզէր փարէ գայտիյէ իւճրէթի պընուպ գայտ-
մէէմուրլէրինէ վիրիլէճէք տիր ,

Թօգուզունճի մատտէ : Հէր գասապէտէ փաղար իգամէ
օլունտրղը (թուրտրղը) կիւնլէրտէ Մէմլէքէթ-Սանտրղը-վէ-
քիլլէրի կիտիւպ , վէ հէր Գաղանըն Մէճլիսի-Խաարէսի , վէ
եա Մէճլիսի-Տէասլիսի աղասինտէն պիրի տախի մէվճուտ
պուլունուպ , սանտրղը քիւշատ իլէ զիրտէ պէյան օլունաճադ
շէրաիթէ թէվֆիգան (շարթլէրէ ույդուն օլմադ իւզէրէ) էօ-
տիւնճ ագչէ իսթէյէնլէրէ գարղէն ագչէ վիրէրէք ,

Վ.է էվիլլէտէն իգրադ օլունմուշ օլան մէպալիդտէն վատէսի
կէլիւպ , սանտրղէ կէթիւրիլմիշ օլան ագչէյի ախը ու գապղ
լտէրէք , կէլէն ագչէլլէրին ըէէս-իւլ-մալինի (անասընը) վէ
կիւզէշթէսինի պաշգա-պաշգա վարիտաթ , վէ իգրադ օլու-
նան մէպալիդի , մէսարիֆաթ տէֆթէրինէ գայտ ու թահրիր ,

Վ.է իգրաղաթ (էօտիւնճ վիրիլէն ագչէլլէր) իշիւն ալընան
ըէհինլէրի տախի տէֆթէրլէրինտէ միւնաէրիճ խանէլլէրինէ ի-
շարէթ ու թէգյիլ իլէ ,

Փաղար թաղըլարգտան սօնրա երնէ սանտըգ դափանուպ , վէ հէյէթի մէվճուտէ թարաֆինտէն թէմհիր իտիլիպ , մահէլլինէ պըրաղըլաճագ տըր :

Իգրագին շերայիթի

Օնունճի մատտէ , Զիրտէ պէյան օլունաճագ շէրայիթ իւզէրէ քէֆալէթլէ վէ եախօտ ըհհին իլէ , վէ եա իքիսի պիրլիքտէ օլարադ Մէմլէքէթ-Սանտըղինտէն հէր քիմ թալէպ իտէր իսէ , եիւզ տէ պիր ֆայիզ իլէ ազչէ իգրազ օլունաճագ :

Վէ ֆեդաթ իւշ այտէն աշաղը վէ պիր սէնէտէն եօգարը միւտտէթլէ վիրիլմէյէճէք տիր :

Օն պիրինճի մատտէ , Մէմլէքէթ-Սանտըղինտէն հէր քիմ էօտիւնճ ազչէ ալմագ իսթէր իսէ , եէվմի մախսուսինտէ սանտըղըն աշըլարղը մահէլլէ կէլիպ նէ միգսար ազչէ իսթէր իսէ , իպթիաա ,

Քէֆիլ վէ եախօտ ըհհինի քէնտիւսինտէն լէտ-էս-սիւալ , քէֆիլ վիրէճէք օլարղը հալտէ , քէֆիլինին գասապէ վէ եա գարիյէտէ էմլաք սահիպի օլմասը , վէ իգրազ օլունաճագ ազչէյի էօտէմէյէ գուտըթի պուլունմասը ,

Վէ պիր նէֆէր քէֆիլ օլմայուպտէ պիր գուշ նէֆէր օլուր իսէ , էհվալի միւճթէմիէլէրինին (հէփսինին պիրտէն հալլէրինին) երնէ պու շէրայիթէ միւվաֆըգ (պու շարթլարա ույղուն) պուլունմասը լէաղըմ կէլէճէք տիր :

Վէ էյէր ըհհին վիրիլիւր իսէ , իշպու ըհհին մատտէսի միւթթէլիֆ վէ միւթէնէվվի (պաշգա պաշգա վէ տիւրլիւ-տիւրլիւ) օլուպ , էյէր վիրիլէճէք ըհհին զի-գըյմէթ էշյաի մանգուլտէն իսէ , գըյմէթի , իգրազ օլունաճագ ազչէտէն մութլազա զիյատէ օլմագ ,

Վէ էյէր էրաղիյի-միրլոյյէտէն , վէ պաղ վէ պաղչէ վէ տիւք-քէան վէ խանէ կիպի շէյլէրտէն իսէ զայր-էզ-մասրաֆ , իրասի սէնէվլիսի , վիրիլէճէք ազչէսին կիւզէյթէսինին իքի միսինէ միւսալի օլմագ , եանի , եիւզ զըշ ալաճագ պիր ասէմ թար-

լա վէ եա պաղչէ վէ եա տիւքքէան թէրհին խտէճէք (րէհին գոյաճագ) օլուր իսէ զայր-էզ մասրաֆ, վարիտաթ վէ հա-սըլաթի սէնէվլյյէսի եիրմի տէօրթ զըշտէն աշաղը օլմամագ չարթ տըր ,

Մն իքինճի մատտէ, խթիդրաղ խտէճէք (էօտիւնճ ագչէ ա-լաճագ) ասէմ, էմլալի մանգուլէտէն գըյմէթլիւ րէհին կէ-թիւրտիքտէ, գըյմէթի, ալաճաղը ագչէնին միգաւարիլլէ պիլ-միւվաղէնէ շիւրութինէ միւվաֆրգ օլտըղը անլաշըլտըգ-տան սօնրա, կէօնտէրիլէն նիւմուէնէտէ մուհարրէր իպարէյէ թէվֆիդան, վէրագաթ-սահիհէ իւղէրինէ սէնէտի եաղըլարագ , վէ րէհինին ճինս ու նէվի ու գըյմէթի սահիհէսի տէրուէնտէ (սէնէտին իշինտէ) կէօթէրիլէրէք, պատ-էլ-գայտ րէհին իլէ պէրապէր սանտըղտէ հըֆզ օլունաճագ տըր ,

Վէ էյէր ալընաճագ րէհին, թարլա վէ պաղ վէ չայըր մի-սիլլիւ էրաղիյի-միրիյէտէն իսէ , սահիպինին թէսարրուֆինի հազի թափու սէնէտի ճէլպիլէ , պէր-մինվալի մուհարրէր հա-սըլաթի սէնէվլյյէսինին, մէպարիդի միւսթագրէզէ կիւզէշթէ-սինին (խթիդրաղ օլունան ագչէ ֆայիդինին) իքի միւլինէ միւ-սալի, վէ եա իքի միւլինտէն միւթէճազիլզ օլտըղը պիթ-թահգըգ թէպէյյիւն իթտիքտէն սօնրա ,

Էրաղիյի-միրիյէ իսէ, թէրհինի (րէհին իտիլմէսի) զըմլընտէ Թափու-մէէմուրի թարաֆինտէն, վէ վագֆ իսէ, Էվգաֆ-մէէ-մուրի ճանիպինտէն իւսուլի վէճհլէ իլմու-խապէր ալընա-րագ ,

Վէ քէզալիք նիւմուէնէսինտէ մուհարրէր իպարէյէ թէվֆի-դան սէնէտի եաղըլարագ պատ-էլ-գայտ սանտըղինէ գօնըլա-ճագ տըր ,

Վէ էմլաք հագղընտէ սանտըղէ վաղ օլունաճագ հէօճճէթ վէ սաթի օ մագուլէ սէնէտաթ տաթի գաշ զըշ, վէ նէ գատար միւտտէթ իշիւն թէրհին իտիլէճէք իսէ , էվվէլէմրտէ Թէմ-յիդի-Հիւգուգ վէ եա Տէաալի-Մէճլիսլէրի ճէրիտէսինէ խիւ-լէասէ վէճհլէ գայտ իթտիրիլէճէք տիր ,

Վէ քէֆալէթլէ իգրաղ օլունաճագ ագչէ իշիւն մէտյուն-տէն , ալընաճագ սէնէտին իւղէրինէ քէֆիլլէրի թարաֆինտէն

քեզալիք նիւմունէսի վէճհլէ եաղըլան իպարէ թաստիգ խտի-
լէճէք աիր :

Օն իւչիւնճի մատտէ : Իգրազ օլունան ագչէ իչիւն կէրէք
մէտյունտէն ալընան սէնէտաթին , վէ կէրէք քէֆիլլէրի ճա-
նիպինտէն թաստիգ օլունան քէֆալէթ գայտլէրինին զլյլէրի,
քէնտիւլէրինին էն-միւթէպէր օլան միւհիւր, վէ եա իմզալէրիյ-
լէ թէմհիր ու իմզա վիւ թաստիգ օլունմագ լէաղըմ օլուպ ,

Ֆէգաթ միւհիւր վէ եազուսի օլմայտլէրին թահիրը գըլը-
նաճագ իսմլէրի ալթինէ փարմագլէրիլլէ վազ իտէճէքլէրի ի-
շտրէթ , քէնտիւլէրինին սահիհ իմզասը օլտըղը իսլամ իսէ , իս-
լամտէն , վէ խըրիսթիյան իսէ խըրիսթիյանտէն իքի նէֆէր միւ-
թէպէր քիմէսնէնին միւհիւր վէ եա իմզալէրիլլէ թաստիգ գը-
լընաճագ տըր ,

Օն տէօրտիւնճի մատտէ : Սանտըղտէն իգրազ օլունաճագ
մէպալիղ իչիւն իպարէի վաղիհէ (աչըգ եազըլըշ) իլէ մէտյուն-
տէն սէնէտ ալընաճագ :

Վէ թիւըքճէ վէ պուլդարճէ պաշգաւ-պաշգա թուրլան
տէֆթէրլէրէ միդտարի պաշգաւ-պաշգա եազըլաճագ օլտըղին-
տէն ,

Վէ Սանտըգ-Վէքիլլէրի տախի հիյնի իգրազտէ հազըր
պուլընաճագլէրինտէն , արթըգ պաշգա թէգայլուտաթ ու
թէքէլլիւֆաթէ հաճէթ եօղ իսէտէ ,

Սգչէնին միդտարինտէ եանլըշըգ վիւզուինէ հիշ պիր
կէօնէ իհթիմալ գալմամագ իչիւն , պիր ատէմէ իգրազ օլու-
նան ագչէ գաշ զըշ իսէ , մէսէլա , ֆիլան Մէմլէքէթ-Սան-
տըղինտէն ֆիլան ատէմէ ֆիլան թարիխտէ չու գատար միւտ-
տէթ իչիւն չու գատար զըշ իգրազ օլունմուշ աիր իպարէսիյ-
լէ փուսուլա կիպի պիր քիւչիւք քէտողիտ եազըլուպ ,

Վէ զիլլի , սանտըգտէ մահֆուզ սանտըգ-միւհիւրլլէ թէմ-
հիր խաիլիւպ , պօրճլինին եէտինէ վիրիլէճէք ,

Վէ սօնրա ագչէնին թէսլիմինտէ պիր կէօնէ չիւպհէ վէ
իլիչիք զիւհուրիլլէ միւրաճաաթ լէաղըմ կէլիւր իսէ , պու վէ-

րադայը տախի օլ վազթ կէթիւրմէսի պօրճիյէ իֆատէ գըլընաճագ տըր :

Օն պէշինճի մատտէ , Անտըզլէրէ ալընաճագ վէ իգրազ օլունաճագ ագչէլէր , ալթուն վէ կիւմիւշ հէր նէ օլուր իսէ օլսուն , գըլմէթի հաղըզըյէսինտէն եանի , Տէվլէթճէ միւթէպէր օլան թէաարիֆէսինտէն պիր փսղէ նօգսան վէ վիյատէսինէ ալընուպ վիրիլմէյէճէք տիր :

Օն ալթընճի մատտէ , Տէյն սահիպլէրի , իսթիգրազ իթտիքլէրի մէպալիդի , միւտտէթի մուսյյէնէլէրի ինգըզասինտէն (վատէսի պիթմէզտէն) էվլէլ կէթիւրտիքլէրի հալտէ ալընմագ , թէշէթթիւթի գույուտի (տէֆթէրճէ գայտլէրին թաղըլմասընը) մուճիպ օլաճաղինտէն , խիթամի վատէյէ պըրաղըլաճագ (վատէսի պիթինճէ ալընաճագ) տըր :

Վէ ֆէդաթ սէնէտի մուճիպինճէ իշլէմիշ վէ իշլէյէճէք կիւզէշթէսինի վիրիւր իսէ , օլ վազթ կիւզէշթէսիյլէ պերապէր ըէէս-իւլ-մալի գապուլ օլունաճագ տըր ,

Վէ պօրճլէրինի թէսլիմ իտէնլէրին ֆաիզլէրի պ-իւ-հիսապ պիրլիքտէ ալընարագ , ըէէս-իւլ-մալի , տէֆաթիլի մախսուսէսինէ եաղըլաճագ տըր :

Վէ պիր ագչէնին վատէսի կէլիւպտէ սահիպի , թէճաիտինի (եէնիլէնմէսինի) իսթէր իսէ , օ միւտտէթէ գատար ֆաիզինի վիրիւպ , վէ սէնէտինի թէճաիտ իտիւպ , ըէհին ու քէֆալէթ շէրայիթինի տախի իշպու իքինճի վատէյէ կէօրէ թէճաիտ ու թէէմինէ մէճպուր տիր :

Պու ճիհէթլէ օ մագուլէ վատէսի կէլտիքտէն սօնրա թէճաիտ օլունան ագչէլէրին ըէէս-իւլ-մալի , թէսլիմաթ , վէ ֆալգլէրի թէմէթթիւաթ (իրատ) եաղըլուպ ,

Վէ էսկի հիսապ թէմամիլլէ քէսիլիւպ , իքինճի միւտտէթին հիսապը , եանի թէճաիտ օլունան վատէ իլէ սահիպի-տէյն (պօրճլունուն) զիմմէթինտէ իպգա օլունան (գալսն) մէպալիդ , եէնիտէն իգրազ օլունմուշ սուրէթինտէ գայտ օլունաճագ տըր :

Օն եկտինճի մատտէ : Միւտտէթի մուտյյէնէսի ինգըղասինտէ (վատէսինին թէքմիլինտէ) պօրճինի կէթիւրիւ պ վէրմէյէն մէտյուն ճէլպ իլէ պօրճի իսթէնիլէրէք , վէ վիրմէտիլի հալտէ , վատէսինին բուպինի կէչմէմէք , եանի , ազչէյի պիր երլ վատէ իլէ ալմըչ իսէ , նիհայէթ իւչ այտէն զիյատէ օլմամագ իւզէրէ պիր միւտտէթ տահա վիրիլիւպ ,

Եինէ վիրէմէզ իսէ օլ մէտյունուն Սանտրդտէ եմլալի մանգուլտէն բէհինի օլտըր հալտէ Հիւքումէթ մաարիֆէթիլլէ պ-իլ-միւզայտէ սաթըլուպ , էսմանինտէն բէէս-իւլ-մալի , վէ մուախսէրէն թէմաիտ օլունան (ուզանան) միւտտէթ ֆաիզիլլէ պէրապէր կիւզէլթէսի իսթիֆա (ալընաճագ) ,

Վէ ֆազլէսի գալուր իսէ , սահիպինէ իթա գըլընաճագ ,

Վէ էյէր բէհին , տիւքքէան վէ պաղ վէ պաղչէ միսիլիւ էմլաքտէն , վէ եա էրազիլի Միրիյէտէն իսէ , սանտրդտէ մահֆուզ սէնէտաթի մուճիպինճէ պիր միւզէքքէրէ եազըլուպ , Հիւքումէթէ իթա իլէ պէրապէր , շանիպի-հիւքումէթտէն վազը օլաճագ թաստիգ իւզէրինէ մէպալիղի միւսթէգ-բէզէնին բէէս-իւլ-մալի , վէ ֆաիզի էտէնինճէյէ գատար , օլ էմլաք վէ եա էրազիլի-Միրիյէ Սանտրդ-Վէքիլլէրի մաարիֆէթիլլէ իճար ու իարէ օլունարագ (քիրայէ վիրիլէրէք) ,

Վարիտաթ ու հասըլաթինտէն մէտյունուն պօրճի իսթիֆա օլունտուգտէն սօնրա , սէնէտաթ վէ բէհինի քէնտիւյէ բէտտ ու թէսիմ օլունաճագ տըր :

Մհմէթք-սանտրդիւնին մհնաֆիի հասըլեսի

Օն սէքիլինճի մատտէ : Հէր Մէմլէքէթ-սանտրդիւնին պէհէր տէնէ Բուքի-Գասըմինտէ հիսապը կէօրիւլմէք մուգարրէր օլտըղինտէն Մէմլէքէթ-Միւտիւրի , վէ Մէճիսի-Խատրէ վէ Թէմ-յիզի-Հիւգուգ ազասինտէն պիրէր քիչի , վէ սանտրդ-Վէքիլլէրի , վէ իգթիզա իտէր իսէ սաիր միւթէպէրանի մէմլէքէթտէն պիր գաչ զաթ հազըր օլտուգլէրի հալտէ , սանտրդըն մագպուզաթ ու մէտֆուաթինին հիսապը պ-իւր-րիւյէ ,

Օ կիւնէ գատար խթիհսալ օլունան կիւղէշթէսինտէն ,
պէնտի ախիրտէ մուհարրէր մէսարիֆաթ պ-իթ-թէնդիլ ,

Գուսուրի , սանտրղըն մէնաֆիի (քէարը) օլարագ իրատ
եազըլմագլէ պէրապէր , չիւնքի ,

Պու ագլէ , էսհապի զիրաէթին մալինին մէնֆասթը օլտրղին-
տէն , հէր գասապէ վէ դարիյէնին սանտրղէ իթա իթմիշ օլ-
տուգլէրի սէրմայէյէ , պու թէմէթթիւաթտէն նէ իսապէթ
իտէր իսէ , տէֆթէրի մախսուսինտէ մուհարրէր սէրմայէսի
գայսինին զելինէ ֆիլուն սէնէսի թէմէթթիւաթթ տէյու իշա-
րէթ ու իլավէ օլունաճագ տըր ,

Օն թօգուղուննի մատտէ : Մէմէքէթ սանտրղլէնինին սէր-
մայէլէրի կիւղէշթէսինտէն հասըլ օլան թէմէթթիւաթ , մէք-
թէպ վէ գալտըրըմ վէ չէշմէ վէ քէօիրի օլարագ , եալընըղ իշ-
պու տէօրթ նէվ մէվատտի խալլիյէնին մէսարիֆինէ դարշու-
լուգ օլուպ , պունտան պաշգա հիշ պիր մահէլլէ սարֆը ճաիղ
օլմայաճագ տըր ,

Պիր գասապէ վէ դարիյէտէ մէքթէպ վէ եա քէօիրի վէ
եա գալտըրըմ եափըլմասը , վէ թէամիր իտիլմէսի , վէ եա պիր
մէքթէպ իչիւն խօճա վէ խըտմէթնի թուլուլմասը , վէ եա
քիթապ ալընմասը կիպի պիր մատրաֆէ իհթիյաճ մէսս իտէ-
րէք (միւհթաճըլգ իլիշէրէք) , պաշգա գարշուլուղի պուլուն-
մատըղը հալտէ սանտրղտէ օլան սէրմայէսի թէմէթթիւաթին-
տէն իթասը իչիւն գարիյէ-Միւխթարլէրինին միւհրի , վէ Նի-
թիյար-Մէճիլլէրի ազասինին իմզալէրիյլէ պիր արզըհալ եա-
զըլուպ , Հիւքումէթէ թագտիմ օլունտուգտէ ,

Էվվէլ-էմրտէ , օլ գասապէ վէ եա դարիյէնին Մէմէքէթ-
Սանտրղինտէ նէ միգտար սէրմայէսի օլտըղը , վէ կիւղէշթէի
մէպալիղտէն գաշ զըշ մէվճուտի պուլունտըղը սիւալ ,

Վէ սանտրգ-Վէքիլլէրի ճանիպինտէն տախի միգտարի ,
մէքթիւր արզըհալ պալէասինէ իլամ օլունտուգտան սօնրա ,

Օլ գասապէ վէ եա դարիյէնին սանտրգ սէրմայէսի հիսսէ-
սինէ իսապէթ իտէրէք մէվճուտի սանտրգ օլան հիսսէ վէ թէ-
մէթթիւաթթ հէր նէ իսէ , տնըն սիւլիւսանինի (իւշ փայաէ պիր

փայլնր) կէշմէմէք իւզէրէ միգտարի միւնասիպի պ-իւ-իֆրուզ (այրրըլարագ) օ եօլտա սարֆինէ (խարճանմասինէ) միւսաստէ օլունաճագ ,

Վէ ագչէնին հիյնի թէսլիմինատէ գաչ զրշ իսէ , ալորդէրի-նի միւթէզամին , ախիզէրի (ագչէյի ալանլարըն) թարաֆին-տէն իւամլը արղըհալին զիյլինէ թահրիբ ու իմզա իթտիլիւէ-րէք սանտըգտէ հըֆզ իտիլէճէք տիր ,

• Վէ պու վէճհլէ վիրիլէն ագչէնին մահէլլինէ քէմահլիյէ-հագդուհա (օլմուշու կիպի թօղրուլու գ իլէ) սարֆը խուսու-սինտէ Ճանիպի-Հիւքուժէթտէն թէգայլիւտաթի քէամիլէ վէ ֆիլիլյէ իճրասիլլէ ,

Եայէտ պիր կէօնէ հիլլէ վէ ֆէսատ անլաշըլուր իսէ , միւ-թէճասիլլէրի (էօյլէ հիլլէ վէ ֆէսատ եափանլէրի) մէվգըրի մէ-հաքիմէ վէ ճէզայէ չէքիլէճէք տիր ,

Նիրմինճի մատտէ , Սանտըգ-քէաթիպլէրինին իւճրէթի սէ-քիզինճի մատտէտէ պէյան օլունան գայաիլյէ իւճրէթիլլէ հասըլ օլաճաղինտէն ,

Վէ վէքիլլէր , պու իչի զաթէն վէ մէմլէքէթ ու միլլէթլէրինէ հիւրմէթէն վէ համլյէթէն իւճրէթսիլլիֆա իտէճէքլէրինտէն ,

Պու պապտէ պաչգա մաաչ ու մաոքաֆ վիւգուլինէ մահէլլ օլմայուպ , ֆէգաթ սանտըգ վէ տէֆթէր վէ քէաղիտ փարէսի կիպի մէսարիֆի ճիւզիլյէ ,

Վէ Հիւքուժէթճէ թահսիլ օլունան ագչէ իչիւն հասպ-էլ-նիզամ վիրիլէն ըիւսուլի թահսիլլիյէ գաչ զրշ իսէ անլէրին ,

Վէ սանտըգլէրին վիւսաթ ու էհէմմիլյէթինէ կէօրէ սէնէվի Կ-է . . վէ նիհայէթ-իւն-նիհայէ օ . . զրշի կէշմէմէք իւզէ-րէ հաթապ , վէ քէօմիւր վէ հասըր ագչէսի կիպի վիւգու-պու-լաճագ մէսարիֆի միւթէֆէրրիզէնին պիր մահէլլէ գայտիլլէ , խիթամի սէնէտէ պտոտ-էթ-թէտղըգ իտխալի մուհասէպէ ի-տիլէրէք (հիսապէ կէշիւրիլէրէք) կիւզէլթէ թէմէթիւաթին-տէն մահսուպ ու թէնզիլ գըլընաճագ ,

Վէ հէր սանտըղըն սէնէ ախիրինտէ ըիւյէթ օլունան մու-հասէպէսինին իճմալը , Գազասինին թապի օլտըղը Սանճագ Գաիմմէգամլըղինէ ,

Վէ Սանճագլէրնէ եափըլաճագ ճէտվէլլէրի, Մէճալիսի-
իտարէտէ թէտղըգ օլունտուդտան սօնրա Մէրքէզի-Վիւայէ-
թէ թագտիմ գըլլննաճագ տըր :

Մէմլէքէթ սանտըղլէրի սերմայէ վէ կիւզէլթէսիլլէ մէսա
րիֆ վէ սաիրէսիչիւն թուրքաճագ տէֆթէրլէրին նիւմունէ-
սինէ թէվֆիգան սուրէթի թահրիբի հագդընտէ պաղի թէա-
րիֆաթ տըր :

Եիրմի պիրինճի մատաէ, Պալէատէ պէյան օլունտըղը իւ-
զէրէ սանտըղըն պիր տէֆթէրի օլուպ, պու տէֆթէրին պիր
թարաֆինտէ վարիտաթ, վէ տիկէր թարաֆինտէ տախի մէ-
սարիֆաթ թահրիբ ու իմլա օլուննաճագ տըր :

Մէսէլա, Փէսանսէ գարիյէսինտէն սերմայէ օլարագ պին
ղըշ կէթիւրիլէ, իլթէ օ փարէ էվլէլ-էմրտէ իշպու տէֆթէ-
րին սաղ սահիֆէսինտէ օլան նէֆունի վարիսաթ խանէսինէ եա-
զըլուպ :

Պատէհիւ, Նէրմայէ խանէսինէ տախի պնիլլէ գօնըլարագ օ
վէ գուսուր խանէլէրի տախի սըֆոր (• • •) կէչիլէրէք,

Պատէհիւ, Նէ կիւն կէլմիշ իսէ թարիխի, վէ քէօյիւն իսմի,
վէ սերմայէտէն օլտըղը, վէ քիմին նէտիլլէ կէլտիյի եազըլմագ
լէաղըմ կէլիւր :

Իշթէ սերմայէ օլարագ կէլէն փարէլէր պու վէճհլէ եա-
զըլմագ իգթիզա իթտիյի կիպի :

Պիրինէ իգրագ օլունան փարէլէրին միւտտէթի թէէտիյ-
յէսի կէլիւպտէ (վատէսի եէթիլիւպտէ) կէթիւրիլտիյի հալտէ
տախի ֆաիդիլլէ պէրապէր եինէ նէֆունի վարիսաթ խանէ-
սինէ եազըլտըղտան սօնրա, միգտարի, իգրագ օլունան վա-
րէյէրսէն քահսիղ օլունան խանէսինէ :

Վէ գուսուր ֆաիդի տախի (կիւզէշթէ) խանէսինէ եազը-
լուպ, թարիլի, վէ պատէհիւ մէտրունուն իսմ ու մահէլլիլլէ
կէթիւրտիյի փարէ, քէամիլէն տէյնի օլուպ օլմատըղը :

Վէ վիրտիյի ֆաիզ գաշ զուրուշին վէ Նէ գատար կիւնլիւք
ֆաիդի օլտըղը, վէ քիմին նէտիլլէ կէլտիյի եազըլուր :

Վէ էյեր զիքը օլունան փարէ թէմամ տէյնի օլմայուպտէ

պիր միգտարի իսէ, օլ վաղթ ֆիլան առէմին շու գատար զըշ տէ յնինտէն, պու գատար զըշլէ, շու գատար զըշուն պիր սէ-նէլիք, վէ եախօտ շու գատար պյըգ ֆարիք օլուպ, ֆիլան եէտիլլէ թէսլիմ օլունան տէյու թահրիր ու իշարէթ օլուն-մասը լէաղըմ կէլիւր :

Էլ-հասը սանտըղէ փարէ կէլտիքճէ նէ ճինս վէ նէ նէվ փարէտէն օլուր իսէ օլուն, վէ ազ-չօգ միգտարի նէ գատար պուլունուր իսէ պուլունսուն, իպթիտա տէֆթէրին վարիսաք ճիհէթինէ (եիւզիւնէ) մութլագա եաղըմասը ,

Վէ հէր գալէմոնէ եէվմիլլէ նումէ Ծախ խանէսինէ տախի սը-րասիլլէ նումէրօ գօնուլմասը ,

Վէ հէր այ պաշինտէ իպթիտա եէֆուռնի վարիսաք խանէ-սի թօփլանարագ ,

Վէ պատէհիւ , սեւմալլէ վէ իգրագճէն քահսիլ վէ կիւզէշ-քէ խանէլէրի տախի ճէմ օլունարագ եէֆուռն խանէսիլլէ միւ-վաղէնէ գըլընմասը լէաղըմ տըր :

Եէվմիլլէ նումէրօսի խանէսինէ գօնըլաճագ նումէրօլէր , պի-թըպղընի , ազչէյի թէսլիմիտէնլէր եէտլէրինէ վիրիլէճէք իլմու-թապէրլէրէ տախի վազ ու թէրդիմ գըլընաճագ տըր :

Եիրմի իքինճի մատտէ : Մէսարիֆաթ ճիհէթինէ կէլինճէ, իշպու սանտըղ տէֆթէրլէրինին սօլ վարագը (եափրաղը) տախի պէր-մինվալի-մուհարրէր մէսարիֆաթէ մախսուս ու միւնհա-սիր օլուպ ,

Իշթէ օ ճիհէթինէ (տէֆթէրին սօլ եափրաղինին եիւզիւնէ) տախի հէր քիմէ փարէ իգրագ օլունուր իսէ միգտարի, իպ-թիտա եէֆուռնի մէսարիֆաք խանէսինէ գօնըլուպ ,

Պատէհիւ այնիլլէ իգրագ խանէսինէ տախի եաղըմասը ,

Վէ վարիտաթտէ օլտըղը կիպի, վիրիլոլիյի թարիկս, վէ քի-մին քէֆալէթիլլէ, վէ եախօտ նէ ճինս վէ նէ նէվ ըհին իլէ, վէ նէ գատար միւտտէթտէ թէէտիլլէ օլունմագ շարթիլլէ ի-տանն օլունտըղը (էօտիւնճէ վիրիլտիլի) կէօթէրլմէք իճապ կլլէտիլի միսիլիւ ,

Սանտըղ իտարէսի ալթընճի մատտէտէ մուհարրէր օլտըղը վէճհլէ սանտըղըն վազ (գօնուլմասը) ու հըֆըղ իշիւն պիր եէր

խթիւրա օլունտըղը (քիւրալանտըղը) , վէ եախօտ նիզամի մէվ-
զուինին միւսախտ օլտըղը տէրէճէտէ փարէ սարֆ ու իթա
դըլնտըղը հալտէ տախի, պու մագուլէ փարէլէր եինէ նէֆու-
նի մէսարիքաթ խանէսինէ կէչիւրիլտիքտէն սօնրա ,

Լի-էճլ-իս-սարֆ հեալի վէ սախրէյէ վիրիյէն փարէյէր խա-
նէսինէ տախի վազ ու թէրգիմ իլէ (գայտ օլմաղլէ) թարիխի,
վէ քիմէ վիրիլտիլի, վէ վիրիլէն փարէ նէ մագուլէ մասրաֆըն
գանդի այլըղը օլտըղը , վէ նէ կէօնէ սէնէտլէ վիրիլտիլի , վէ
սէնէտիլնէ նէ նումէրօ դօնուլտըղը եազըլմալը տըր :

Վէ եինէ նիզամի միւթսսէսի (եափըլմըչ օլան նիզամի) իճա-
պինճէ գասապէ վէ քէյլէրտէ իթթիֆազը հհալի իլէ եափ-
տըրըլաճադ խայրաթ ու մէպէրրաթէ (\ Վ ինճի մաստէտէ
զիքը օլունան խայրաթ իշլէրէ) սարֆ օլունմագ իւզէրէ վիւ-
գու-պուլան իսթիտա իւզէրինէ վիրիլէն փարէլէր տախի պի-
այնիհի (թըպզը) սանտըգ մէսարիֆի կիպի էվվէլ-պէ-էվվէլ
նէֆունի մէսարիքաթ (խանէսինէ եազըլուպ) ,

Վէ պատէհիւ լի-էճլ-իս-սարֆ , (սարֆ օլունմագ իշիւն)
հեալի վէ սախրէյէ վիրիյէն փարէյէր խանէսինէ եազըլուպ
վէ գանդի քէյլէ վիրիլտիլի վէ նէ եափտըրըլաճազը ,

Վէ օ քէյիւն ֆաիզինտէն միւթէրաքիմ (պիրիքէն) նէ գա-
տար փարէլէրի օլմասը իւզէրինէ օլ միգտար փարէ վիրիլտիլի,
վէ քիմէ թէսլիմ օլունտըղը , վէ նէ եօլտա սէնէտ ալընտըղը
կէօթէրիլմէք ,

Վէ ալընան սէնէտէ , լի-էճլ-իւ-հըֆզ նէ նումէրօ դօնուլ-
տըղը եազըլարագ , պունուն տախի հէր այ պաշլէրինտէ եէ-
քունլէրի, վարիտաթտէ օլտըղը կիպինէ միւվազէնէ օլուն-
մասը ,

Վէ հէր գալէմէ ենվմիյյէ նումէրօլէրի տախի դօնուլմասը
իճապ իտէր :

Եիրմի իշիւնճի մաստէ , Պու տէֆթէրտէն մաէսա սէր-
մայէ իշիւն պիր եաաա տէֆթէրի թուլթուլմագ լէազըմ-կէլիւպ ,
պունուն տախի նիւմունէսի մէրպուլման կէօնտէրիլմիշ տիր :

Շէյլէքի, նիւմունէի մէրսուլէյէ թէվֆիդան (կէօնտէրիլ-
միշ օլան իշպուլ քիւթիւք տէֆթէրի էօրնէքլիլինէ ույմագ իւ-

զէրէ), ի պիտիտա պիր Գաղա տախիլինտէ գաչ քէյ վար իսէ, էվիէլ-պէ-էվիէլ հիւրուֆի հէճա իլէ էսամիաի (էլիֆ, պա, թա, վէ տիկէր եազուլէր իլէ եանի բառարան իւսուլի կիպի իսմէրի) քէամիլէն զիքր օլունան էսաս տէֆթէրինտէ աչըլաճագ տըր:

Եանի պիր գաղատէ պէշ մահէլլէ վէ գըրդ քէյ վար իսէ էվիէլ-էմիտէ մահէլլէլէրին, վէ պատէհիւ քէյլէրին թօփինէ իսմ աչըլմագ,

Վէ ֆէգաթ պուլունմագտէ սիւհուլէթ (գօլայլըդ) օլմագ իչիւն ի պիտիտա իսմէրինին էվիէլլէրինտէ էլիւ վէ պատէհիւ պա օլանլէր վէ պատէհիւ սըրասիլլէ թա ու սա օլանլէր իլա-տախիլիհի (եազուլէրին սօնունա դատար) եազըլուպ,

Վէ իւզէրլէրինէ նումէրօլէրի վազ օլունուպ, սէրմայէ իչիւն պիր (դրէ խանէսի աչըլարագ),

Վէ ֆաիզտէն հասըլ օլաճագ փարէ իչիւն տիկէր պիր դըշ խանէսի, վէ անըն սըրասինէ պիր տէ նումէրօ խանէսի աչըլարագ պըրասըլըրը,

Անտէն սօնրա սանարգ տէֆթէրինին իրաս ճիհէթինտէ վէ սէրմայէ խանէսինտէ պիր հէֆթէ զարֆինտէ գաչ գալէմ փարէ կէլմիշ իսէ, անլէրի գալէմ-գալէմ թարիլլէրիլլէ,

Վէ թէսլիմ իտէն աստէմլէրին միւճմիլէն իսմէրիլլէ իշպու-էսաս տէֆթէրինէ նագլ իթմէք,

Վէ Քաիզ խանէսինի սըֆըրլէ կէչիւպ, անըն հիզասինտէ օլան նումէրօ խանէսինէ տախի սանարգ տէֆթէրինին միւթէ-սէլսիլլէն (սըրասը իւստիւ) նումէրօսի նէ իսէ օ գօնուլմագ իճապ իտէր:

Իշթէ փարէ պէր-վէճհի-մուհարրէր էսաս տէֆթէրինէ կէչիւրիլտիլի անտէ, զիքր օլունան գարիյէնին իսփի իւզէրինտէ օլան նումէրօ տախի, օլ վագթ սանարգ տէֆթէրինին իքինճի խանէտէ օլան էսաս Տէթրէրի նումէրօսի խանէսինէ եազըլուր:

Վէ պիր այտէ պիր քէյտէն տէօրթ տէֆասիտէ, օլ վէճհի-լէ գալէմ-գալէմ էսաս տէֆթէրինէ կէչիւրիլլըր,

Իշթէ պու հալ, թա սէնէ ախիրինէ դատար պու եօլտա ճարի օլտուգտան սօնրա, մահ-պէ-մահ օլտըղը կիպի, սէնէ նիհայէ-թինտէ տախի սանարգ տէֆթէրինին վարիտաթը թօփանուպ միւվաղէնէսի պատ-էլ-իճրա (գարչուլուզլու եէքունլէրի պիր

պիրինէ միզան կիպի պէրապէր կէթիւրիտիքտէն սօնրա), հասա տէֆթէրինտէ տախի հէր քէօյիւն՝ սէրմայէսի եէքուն օլունուպ, իճմայը, սանտըգ տէֆթէրինին սէրմայի եէքունիյլէ միւվա-զէնէ գըլընուր :

Եիրմի տէօրտիւնճի մատտէ : Իւչիւնճի նումէրօտէ կէօս-թէրիւտիյի վէճհլէ իգրազաթէ (էօտիւնճ վիրիլէն ադչէլէրէ) տախի պիր հասա տէֆթէրի թութըլաճադ տըր :

Շէօյլէքի, շունա պունա իգրազ օլունան փարէլէր սանտըգ տէֆթէրինտէ մասաւթ ճիհէթինտէ մահ-պէ-մահ թափսիլէն եազըլու օլմասիյլէ, իշթէ հէֆթէտէն հէֆթէյէ դաչ քիմէս-նէյէ փարէ վիրիլմիշ իսէ, նիւմունէսինէ թէվֆիդան հէր պի-րիսի իշիւն պիր խանէ աչըլմագ :

Վէ անլէրինտէ իւզէրինէ սըրասիյլէ նումէրօ. գօնուլմագ-լէաղըմ կէլտիյի կիպի, իւզէրլէրինտէ օլան նումէրօյլէր, օլ վա-գըթ սանսըգ ճէթքէրի մասաւթ ճիհէթինին իքինճի խանէտէ օլան հասա տէֆթէրի նումէրօսի-խանէսինէ եազըլմագ :

Վէ սանսըգ տէֆթէրինին նումէրօսիտէ իշպու աչըլան խանէ ղուրուչինին հիզասինտէ կէօսթէրիլմէք իճապ իտէր :

Եիրմի պէշինճի մատտէ : Փարէ իսթիգրազ իտէնլէրտէն պիր ատէմ, վատէսի հիւլուլիյլէ (եէթէրէք) տէյնփինի թէէ-տիյէ իշիւն սանտըղէ փարէ կէթիւրտիյի վազթ, էվվէլէմիտէ հասա տէֆթէրինտէ օլան իսմի պուլունուպ, վատէսի կէչմէ-միշ իսէ, ալտըղը փարէնին ֆաիղի տէյնինէ զամմ օլունարագ, միգտարի քէնտույէ թէֆհիմ օլունուր (անասը ֆաիղի նէ դա-տարէ պալիզ օլտուղը պօրճլույէ անլաթտըրըլուր) :

Վատէսի կէչմիշ իսէ կէչէն կիւնիւն ֆաիղիտէ պիլ-հիսապ զամմ գըլընուր :

Վէ օ ատէմ տէ կէրէք պօրճինի վէ կէրէք ֆաիղինի տէր-հալ թէսիլմ իլլէտիյի անտէ, իւսուլինէ թէվֆիդան էվվէլէմի-տէ սանսըգ տէֆթէրինէ իրատ կէչիրիլիւպ, վէ նումէրօսի գօնըլուպ, պատէհիւ հասա տէֆթէրինտէն տախի պօրճի դա-փատըլուր :

Վէ տէյն սէնէտի զահրինէ, պօրճինի էտա իթմիշ, վէ շու դատար տէ ֆաիզ վիրմիշ տիր տէյու իշարէթ, վէ սանտըղէ

մախսուս միւհր իլէ թէմհիր իտիլտիքաէն սօնրա սահլալինէ
րէտու գըլընուր :

Եիրմի ալթընճի մատտէ : Պի-մէննիհի-թաալէա, պու իւ-
սուլ քէմա-յէնպէզի (լայըզը կիպի) ճարի օլարազ Օն սէքի-
զինճի մատտէտէ միւնտէրիճ օլտըզը վէճհլէ հէր սէնէ Բուզի
Գասիմտէ, սանտըզըն հիսապը կէօրիլուպ, պիր սէնէ զար-
ֆինտէ ֆաիզ թէմէթթիւի օլարազ սանտըզէ նէ գատար փա-
րէ կիրմիլ իսէ, էվլէլէ-էմրտէ նիզամի տաիրէսինտէ ճէրէյան
իտէճէք մէսարիֆի ճիւղիյյէսի (նիզամինճէ ազ պիր միգտար
օլան մէսարիֆի) թէֆրիզ օլունսուգտան սօնրա ,

Գուսուրի սանտըզէ կիրմիլ օլան իւմուժ սէրմայէ իւզէրինէ
թազսիմ օլունուր ,

Վէ եիւզտէ նէ տիւշէր իսէ հէր քէօյիւն սէրմայէսինէ կէօ-
րէ հիսսէսի տախի սէրմայէ էսաա տէֆթէրինտէ օլան լաիզ
խանէսինէ կէչիւրիլուր :

Եիրմի եէտինճի մատտէ : Պիր սէնէ կէչիւպտէ հէր քէօյիւն
սէրմայէսի եանինէ պիր տէ ֆաիզ թէմէթթիւինտէն հիսսէսի
կէչիւրիլտիքաէն սօնրա ,

Պիր քէօյտէն, քէօփրի վէ մէքթէպ վէ սաիր խայրաթ վէ եա
իմարաթէ պիր ազ փարէ սարֆը քէօյճէ միւրաա օլունուպ տէ
իսթիտա գըլընուր իսէ, Օն թօգուզունճի մատտէտէ միւնտէրիճ
օլտըզը վէճհլէ իսթիտանամէլէրինին իճապը պատ-էլ-իճրա ,
օ փարէտէն նէ գատարը վիրիլմէսի թէնսիպ օլունուր իսէ,
Սանտըզ-Մէէմուրիտէ միգտարի թասրիհլյլէ (էյլէ շէյլէրէ
հարճանմասը միւնասիպ կէօրիւնէն ազչէնին գաչ զըշ օլտը-
զընը պէյան իթմէսիլյէ) զիքը օլունան քէօյիլաւէն սյրոճէ
պիր սէնէա ալուպ, մէզքիւր իսթիտայէ լապթ իլէ ,

Փարէյի սանտըգտէն վիրտիյի անտէ, սանտըգ տէֆթէրինին
ւնասաժ ճիհէթինէ գայս ու իմլա իտէրէք ,

Օլ միգտար փարէյի քէօյիւն էսաա տէֆթէրինին լաիզ խա-
նէսինտէն տախի թէնզիլ իլէ, թարփիս, վէ սէպէպի իթասլինի
(նէ իչիւն վիրիլտիյինի) տէֆթէրի մէզքիւրտէ տախի միւճմի-
լէն (թօփտան) կէօսթէրիր :

Պու մագուլէ խայրաթ ու իմարէ (մասմուրլուղա) Ժարֆ օլունմագ իւղէրէ քէօյլիւլէրէ վիրիլէճէք փարէլէրլէ Սանտըղըն քէնտիւսինէ ախտ սարֆի մէսարիֆի իշիւն իգրազաթ աէֆթէրինին աշաղըսինտէ պաշդա-պաշդա եէրլէր աշըրուպ ,

Կէրէք քէօյլիւլէ վէ կէրէք Սանտըղըն քէնտիւ մէսարիֆաթինէ նէ դատար փարէ սարֆ օլունուր իսէ, հէֆթէ-պէ-հէֆթէ սանտըգ տէֆթէրինին մաւրաթ ճիհէթինտէն գալէմ-պէ-գալէմ նումէրօլէրիլլէ խանէլէրինէ կէշիւրիլմէք իգթիզա իտէր ,

Վէ պու մագուլէ մասրաֆլէր տախի այ-պէ-այ միւվաղէնէ օլունտըղը կիպի, երլ պաշինտէ տախի եէքուն ու միւվաղէնէ օլունուր :

Վէ Նիրմինճի մատտէտէ մուհարրէր օլտըղը իւղէրէ սանտըղին սարֆինէ մէէգուն օլտըղը մէսարիֆաթը , իշթէ օ էսաս ու մաալիւմաթ իւղէրինէ երլ պաշինտէ էվիլէ-միտէ ֆաիզ թէմէթթիւինտէն թէնդիլ գըլընուր :

Նիրմի սէքիզինճի մատտէ, Խշթէ մէմլէքէթ սանտըղընն հիսապը պու եօլտա թուլթըտըղը հալտէ , հէր նէ վազթ իսթէ-նիլիւր իսէ սանտըգ տէֆթէրինէ միւրաճաաթ օլունտուգտէ , պիր սէնէ զարֆինտէ սանտըղէ սէրմայէ օլարագ նէ դատար փարէ կէլմիշ, վէ սէրմայէտէն իգրաղ օլունուպտէ , մուախ-խէրէն իատէ գըլընան փարէլէրաէն նէ հասըլ օբուշ, վէ նէ դատար ֆաիզ թէմէթթիւի վիւգու-պուլմուշ իսէ տէր-հալ մաալիւմ օլաճաղը միսիլիւ ,

Մասրաֆ ճիհէթինէ տախի նաղար օլունտուգտէ , օ միւտտէթտէնէ դատար փարէ իգրաղ օլունմուշ վէ նէ դատար շէյ սարֆ գըլընմիշ իսէ կէօրիլէճէյինտէն :

Վէ վարիտաթ եէքունինտէն մէսարիֆաթ թէնդիլ օլունտուգտէ , մէվճուտի սանտըգ (հազըր ագէ) օլմագ լէազըմ կէլէն փարէ, օ անտէ մէշհուտ (անլաշըլմիշ) օլաճաղինտէն ,

Վէ իշպու սանտըգլէր լէազըմ կէլէնլէր թարաֆինտէն պէղ-թէթէն (ափանսըղ) թէֆթիշ օլունտուգտէ , շունի եաղմամիշ իտիմ ֆիլանը գայտ իտէճէք իտիմ եօլու իթիզարաթ (օլաճագ էօղիւրլէր) գապուլ օլունամայարագ, Մէէմուրի, մէսուլ թուլթըլա-ճաղինտէն , շուրալէրի համիյյէթ ու իսթիգամէթին (սըսաղըլա

ղայրէթ վէ տօղրուլուղուն) իճապինէ թէվֆիդ օլունմալը տրր :

Եիրմի թօգուզունճի մատտէ : Սանարղըն վարիտաթ ու սարֆիյյաթ վէ գուսուրի մէվճուտի, տէֆթէրի մէգքիւրլէ միւթէպէյյին (պէյան օլունուր) օլաճաղը կիպի, հէր քէյլին կէրէք սէրմայէ վէ կէրէք ֆաիզ թէմէթթիւինտէն նէ գատար փարէսի օլաղը, սէրմայէ էսաս տէֆթէրինէ միւրաճաաթ օլունտուգտէ, (մաալիւմ օլաճաղինսէն) :

Վէ ֆաիզ թէմէթթիւինտէն օլարազ գիքր օլունան սանտըղըն մէսարիֆաթիլէ քէյլիւլէրէ վիրիէնլէրին միգտարի, վէ միւսթէգրիլլէրին իսմու քէֆիլ ու մէվատտի սաիրէսի իգրազի էսաս տէֆթէրինէ պազըլտըգտէ մաալիւմ օլաճաղինտէն,

Պունուն տախի Թէֆթիշ-Մէէմուրլէրի թարաֆլէրինտէն վիւզու-պուլաճազ էսիլէյէ (սօրղուլէրէ) ճէվապ վիրիէճէք եօլտա տըգգաթլըճա թուլթուլմասը :

Վէ սիլինմիշ վէ հէքք իտիլմիշ (եաղը գաղընմըշ) օլմամէսի իսթար գըլընուր :

Գարս սըղր վէ մանսա, վէ մերհայ, վէ խերկէյէ նեվինսէն օլան հայվանսաթին խըրսըղըզսէն մենի իշին պու սեֆա իթթիխազ ու իճ-րասինն գարս վիրիլէն իւսալիէ սախ իլաննամէ սիւ :

Պիրինճի մատտէ : Կէրէք փազար եէրլէրինտէ վէ կէրէք քէյլէրտէ վէ սաիր մահէլլէրտէ ալընուպ սաթըլաճազ հայվանաթ իշին պու տէֆա պիր նէվ թէգքիւրէ իհտաս օլունմուշ,

Վէ իշպու թէգքիւրէլէրտէն լիւզումի գատարը հէր մահէլլէ վէ գարիլէյէ կէճնտէրիլմիշ օլտըղինտէն, հայվանինի սաթաճազ ատէմ հէր քիմ օլուր իսէ օլուն, մահէլլէ վէ եա գարիլէ Միւլթարինէ խապէր վիրիւպ,

Վէ սաթըլըղէ չըգարաճաղը հայվանինին ճինսինի վէ եաշի-նի վէ թօնունի վէ նիշան ու ալէամէթլէրինի սէյլէյիւպ, միւլթարին միւհրիլլէ հէր հայվան իշին պիր ատէտ թէգքիւրէ ալաճազ :

Վէ պու եօլտա վիւզու-պուլաճազ խըտմէթինէ մուգապիլ

Իւճրէթ օլարադ , պէհէր թէգքիրէ իչիւն Միւխթարէ եիրմի փարէ վիրէճէք տիր :

Իքինճի մատտէ : Իշպու թէգքիրէ , սաթըլաճադ հայվան , սահիհէն սահիպլինին մալի օլտըղլինին սէնէտի պուլունտըղինտէն , հայվանը ալաճադ ատէմ , փարէյի վիրմէզտէն էվվէլ սէնէտինի եանի , իշպու թէգքիրէյի սօրմաղէ , վէ հայվանը ալմադլէ պէրապէր թէգքիրէյի տախի ալուպ սադլամաղէ մէճպուր տիր :

Վէ փաղար եէրլէրինտէ սաթըլան հայվանաթին , զըշտէ պիր փարէ ըիւսուճաթի , միւլթէզիմի թարաֆինտէն ալընտըղը սըրատէ , իշպու թէգքիրէլէր տախի եօղլանուպ , թարիխինին զիյլի , միւլթէզիմ թարաֆինտէն տախի թէմհիր գըլընաճադ արը :

Իւչիւնճի մատտէ : Պունաան պէօյլէ թէգքիրէսիզ սաթըլան հայվանաթ մէսըուգ աոտ զունուպ (չալընմըլ սայըլըպ) Հիւքումէթճէ թէվգըֆ (ալը գօնմադ) ու թէտոգըգ իլէ պէր-վէճհի-աթի մուլամէլէ օլունաճաղինտէն ,

Աէրէք տախիլի վէ կէրէք խարիճի մէմէքէթտէ սաթըլան վէ սաթըլըղէ չըգարըլան , վէ գասսապխանէլէրէ վէ սէխ-խանէլէրէ կէթիւրիլէն հայվանաթ , Գաղա-Գաիմմէգամէրի վէ Թէֆթիշ վէ Զապլթիյէ-Մէէմուրլէրի վէ ըիւսուճաթ-Միւլթէզիմլէրի մաարիֆէթլէրիլէ եօղլանըլուպ , իչինտէ թէգքիրէսիզ հայվան պուլունտուգճէ Հիւքումէթէ կէթիւրիլէրէք թէսիմ օլունաճադ տըր :

Տէօրտիւնճի մատտէ : Օ մադուլէ հայվանաթ , Հիւքումէթէ կէթիւրիլտիքտէ պիթ-թէտոգըգ սահիպի չըգուպտէ մալինի իսպաթ իտէրաէ քէնտիւյէ թէսլիմ օլունուպ ,

Ֆէգաթ պու թէնպիհէ թէվֆիգի հարէքէթ իթմէմէսինտէն թօլպըր Գանուճի-ճէղա մուճիպինճէ սահիպլինտէն պէշ պէշ լիք ճէղայի նազտի ալընաճադ տըր :

Վէ էյէր թէգքիրէսիզ հայվան միւլթէրիտէ պուլունուր ի-

սէ ալտըղը մահէլի կէօթէրիւպ Մէճլիստէ իսպաթ իտինճէյէ գատար , օլ հայվան , Հիւքումէթճէ պ-իթ-թէտգըդ , էյէր պայիին (սաթան քիմէնին) մալի օլտըղը թէպէյլիւն իտէր իսէ քէնսուլէրէ թէսլիմէ պէրապէր ,

Օլ հալտէ հէմ պայիտէն վէ հէմտէ միւշթէրիտէն պէշէր պէշլիք ճէզայի նագատի ալընաճագ տըր ,

Վէ էյէր օ մագուլէ թէգքիրէսիզ հայվան , մալի մէսրուդ օլտըղը թէպէյլիւն իտէր իսէ , սարիգի (չալան քիմէնին) հագգընտէ Գանուէնէն թէրէթթիւպ իտէճէք սիրգաթ ճէզասը իճրա օլունաճագը կիպի ,

Էօլէ պիր թէգքիրէսիզ մալի օլան միւշթէրի տախի սիրգաթ օլտըղինի պիլէրէք ալմըշ օլաճաղինտէն , անըն հագգընտէ տախի եաթագըրգ ճէզասը իճրա դըլընաճագ տըր :

Պէշինճի մատտէ , Հէր մէմլէքէթտէ Թէֆթիշ վէ եա Զապթիյէ-Մէհմուրէրինտէն , վէ Տաիրէի-Պէլէտիյէ օլան եէրլէրտէ տախի Տաիրէյի-Պէլէտիյէ Մէճլիսինտէն պիրէր Մէհմուր հէր կիւն օ մէմլէքէթտէ պուլունան սէլիս-խանէ (սալահանէ) դասսապխանէլէրէ կիտիւպ , նէ միգտար հայվանաթ մէվճուտ օլտըղինի թահգըզլէ ,

Հայվանլէր քէսիլտիքճէ անլէրին թէգքիրէլէրինի թօփլալուպ Հիւքումէթէ կէթիւրէճէք ,

Վէ պուլ թէգքիրէլէր Հիւքումէթտէ շագգու հըրգ օլունաճագ (եքրթըրլըպ եագըլճագ) տըր :

Ալթընճի մատտէ , Միւխթարլէր պիր հայվան իչիւն թէգքիրէ վիրէճէյի հալտէ , օլ հայվան , թէգքիրէ իսթէյէն ատէմին մալի օլտըղինի միւխթարին պիլմէսի , վէ պիլմէզ իսէ լալըզըլէ թահգըզ իթմէսի , վէ անա կէօրէ թէգքիրէ վիրմէսի լէագըմ օլտըղինտէն ,

Էյէր պիր միւխթարին թէգքիրէ վիրտիյի հայվան , օլ ատէմին մալի օլմատըղը , վէ մալի մէսրուդ իտիւյի թէպէյլիւն իտէր իսէ , օլ միւխթար խըրսըղլէրէ մուալէնէթ իտէնլէրին ճէզասիլէ միւճագաթ օլունաճագ տըր ,

Վէ պունոււնլէ պէրապէր միւխթարլէր շու մատտէտէն

Թօլայը քէնտիւլէրէ ըռխսաթ վիրիլէն եիրմի փարէտէն զիյատէ
ազլէ իսթէյէճէք վէ եախօտ ալաճադ օլուր իսէ , օ տախի
հադգընտէ ճէզայը միւսթէլզիմ (մուճիպ) օլաճադ տըր :

Թիւճնար իյէ եհալի պէյնլիրինսէ զախիրէ վէ սաիր օ մագուլէ
եշյայի թիւճնարիյէ ախզ ու իքասինէ սաիր եաիրչանազ գօնթուրա-
թօյերէ տրճի (իչինէ եազըլմասը) են-զիյասէ լեազըլմ օլան պազի մե-
վասսի հասսիյիէ հեր ֆեսին մաալիւմի օլմազ իչին գիրսէ պէյան
օլունուր :

Պիրինճի մատտէ : Եափըլաճադ գօնթուրաթօ սէնէտաթը,
նիզամի մէվզուլի մուճիպինճէ վէրազաի-սահիհէի-մագթուէ
իւզէրինէ եազըլուպ , ատի քէաղիտ իւզէրինէ եազըլմայա-
ճադ տըր :

Իքինճի մատտէ : Հէր նասըլ մատտէյէ տաիր օլուր իսէ
օլուն , եափըլաճադ մուգավէլէ վէ գօնթուրաթօնամէլէր
իքի նիւսիսէ օլարադ ,

Պիրի մալ սահիպինտէ վէ տիկէրի մալ միւպայէա իտէն
քիմէսնէտէ պուլունմագ իւզէրէ թանզիմ ,

Վէ իքիսինին տախի զիլլէրի իքի թարաֆտէն իմզա վէ եա
թէմհիր օլունտուգտան սօնրա ,

Հէր Գազատէ Գաիմմէգամէ կէթիւրիլէրէք զիրտէ պէյան
օլունան շէրաիթէ միւվաֆըդ իսէ , պէյլէ գօնթուրաթ վէ

մուգավէլաթ իշիւն մախսուսնէ թութըլաճագ տէֆթէրէ պատ-
-էլ-դայտ :

Մուգավէլէնամէլէր Միւտիրիք միւհրիլէ թէմհիր ու թաս-
տիգ օլունաճագ տըր :

Իւշիւննի մատտէ : Գօնթուրաթօ օլունաճագ էշյանին ճին-
սի վէ նէվի վէ միդտար ու ֆիյաթի, վէ թէսլիմ օլունաճագ
մահէլլի, վէ դաշ կիւն զարֆինտէ թէսլիմ օլունաճագ իսէ ,
միւտտէթինին թէայինի գօնթուրաթօ սէնէտինէ տէրճ գըլը-
նաճագ տըր :

Տէօրտիւննի մատտէ : Խշպու գօնթուրաթօ օլունաճագ
շէյ, զախիրէ ճինսինտէն օլուր իսէ, նէվի զիքը ու պէյան օլու-
նաճաղը կիպի ,

Գանդի գաղա վէ գանդի գարիյէ վէ գանդի սէնէնին մահ-
սուլի օլտըղը կէօթէրիլէք ,

Վէ մութլագա Իսթանպօլ քիլէսի վէ եախօտ գըյյէ
իւզէրինէ միգտարի թասրիհ օլունմագ լէաղըմ կէլէճէյինտէն ,

Պունուն խարիճինտէ տիկէր պիր քիլ ու վէզն իւզէրինէ
մուգավէլէ վէ գօնթուրաթօ ճախզ տէյիլ տիր :

Պէշիննի մատտէ : Մուգավէլէ օլունան էշյանին նիւմու-
նէսի (մօստուրասը) կէօրիւլտիւքտէն սօնրա, իքիյէ թագսիմ
օլունարագ, պայի վէ միւշթէրի թարաֆլէրինտէն միւհիւրլէ-
նիւպ, թարաֆէյնին եէտլէրինտէ հըֆղ օլունաճագ տըր :

Ֆէգաթ պայի վէ միւշթէրիտէն պիրինին միւհրի պուլու-
նամայաճագ օլուր իսէ Գաիմմէգամի-Գաղա միւհրիլէ թէմ-
հիր իտիլէճէք տիր :

Ալթըննի մատտէ : Սաթըլաճագ մալին շայէտ նիւմունէսի
մէվճուտ օլմասըղը հալտէ ճինսինին ալէա վիւ էվսէթ վէ եա-
խօս էտնա նէվի ,

Վէ ներէնին վէ դանդի սէնէնին մալի վէ մահաուլի օլտորդը մուլլազա թարրիհ գըլընարազ իզահաթի քէաֆիյէ կէօթէ-րիլմէք (կէրէյի կիպի աշիքէար սուրէթտէ եազու իլէ պէյան օլունմազ) լէազըմ կէլէճէք տիր :

Եէտինճի մատտէ : Տէվլէթճէ Րէսմէն իլան օլունարազ մէն իտիլիշ պիր շէյին, վէ ետիստ Նիզամաթ ու Գավանինի Տէվ-լէթի Ալիյէյէ մուջայիր պիր մատտէնին գօնթուրաթօսի հիչ պիր կէօնէ թէէվիլ (թէվիւր պուլմադ) ու պէհանէ իլէ գա-պուլ ու թաստիգ իտիլմէք ճաիզ օլամազ :

Մէքիզինճի մատտէ : Պիր գարիյէ էհալիսինին ճիւմէսինին վէ եա պիր թադըմընըն թիւճճար վէ սաիր միւշթէրի իլէ մու-դապլէլէ վէ գօնթուրաթօ իտէճէքլէրի զէխայիր վէ սաիրէ ի-չիւն , եափըլաճազ գօնթուրաթօ սէնէտինէ քէօյլիւլէրին թօ-փուռուն պիրտէն թէմհիր, վէ եա իմզա իթմէսի միւմլէին օլա-մայաճազը կիպի :

Եալընըզ պաշինէ Միւխթարին, վէ եա պիր քիշինին եա-փուպ թէմհիր իտէճէյի գօնթուրաթօնուն հիւքմի տախի ա-խէրէ թէճափիւզ իթմէյէճէյինտէն ,

Օ մագուլէ մուգապլէլէ , գարիյէ Խիթիյար-Մէճիսինին ըայ ու մաալիւմաթիլլէ եափըլմազ լէազըմ կէլէճէյի ճիհէթլէ ,

Օ եօլտա քէօյլիւ նամինէ եափըլան մուգապլէլէնամլէլէր , քէօյլէրին Խիթիյար-Մէճիսլէրի ազասինին ըայ ու մաալիւմա-թիլլէ եափըլմատըգճէ , վէ էօյլէ եափըլտըղինէ էմնիյէթի քէամիլէ հասըլ իտիլմէտիքճէ Հիւքումէթ թարաֆինաէն գօն-թուրաթօնուն թաստիգի ճաիզ օլամազ :

Վէ քէզալիք էօնաֆէքարի էմթաա վիւ էշյա , օլ էսնաֆին եալընըզ ուսթա պաշիլէրի մաարիֆէթիլլէ գօնթուրաթօյէ ըապթ օլունմազ ճաիզ օլմայուպ , ճիւմէսինին ըայ ու իթմի-ֆադլէրիլլէ ֆիւրուլթ օլունարղինէ տաիր գօնթուրաթօ սէ-նէալինտէ միւհր ու իմզալէրի պուլունմազ իգթիզա իտէճէք տիր :

Իշթէ պալէատէ պէյան օլունան շէրաիթ-տաիրէսինտէ եա-

փրկւնջ օրան գօնթուրաթօ վէ մուդավէլէնամէլէր, հէր դա-
զաստէ Միւտիրլէր թարաֆինտէն թաստիգ ու թէմհիր գըլը-
նուր :

Վէ պէօյլէ մէմհուր ու մուսատտադ (Հիւքումէթտէն
թաստիգ օլունմուշ) գօնթուրաթօ թահթինտէ օրան ախզ-ու-
-իթատէն թօլայը տէավա վիւգուինտէ Մէճալիստէ ըիւյէթ
օլունուպ, Գանուն ու Գաիտէ իւզէրէ նասըլ իճապ խտէր
իսէ, օլ վէճհլէ հիւքմօլունուր :

Վէ գօնթուրաթօ սէնէտլէրի պէօյլէ եափրլմատըգճէ, վէ
իպթիտա, ճանիպի Հիւքումէթտէն թաստիգ օլունմուշ օլմա-
տըգճէ, սօնրատան զիւհուր իտէճէք տէավասինտէ միւշքի-
լաթ վիւգու-պուլուր իսէ, անտէն թօլայը լիմէնին չիքէա-
յէթէ հագգը օլամայաճադ տըր :

Շուրասիտէ հէր քէսին վէ խուսուսիլյէ քէօյլիւլէրին մաա-
լիւմի օլմալը տըր քի, ճանիպի Հիւքումէթտէն թէմհիր ու
թաստիգ գըլընմիւշ գօնթուրաթօ իլէ, թէաասհիւտ օլունան
մալ, էյէր թէաասհիւտ սէնէտինտէ եաղըտըղը վէճհլէ վիրի-
լէմէյէճէք օլուր, եանի, թէսլիմ օլունաճադ մալ նիւմունէ-
սինէ պէնզէմէմէք, վէ թէային օլունան վաղթ ու զէմանտէ
վիրիլմէմէք միսիլլիւ, վէ սաիր տիւրիւ խիլաֆի թէաասհիւտ
պիր հալ վիւգու-պուլուր իսէ թիւճճար վէ միւշթէրի խտի-
ատէ (տէավա իթմէսինտէ) հագլը օլուր :

Վէ Հիւքումէթճէ տէավալէրի կէօրիլիւպ, տէավաճը Գա-
նունէն հագլը չըգար իսէ, մալ սաթան քիմէսնէլէր զարար ու
զիյան վէ կիւզէլթէ կիպի պիր թաղըմ թասարէ ուղըար :

Վէ քէզալիք թիւճճարտէն պիրի, պալէաստէ մուհարրէր
շէրաիթ իւզէրէ քէօյլիւլէրլէ գօնթուրաթօ իտիւպտէ, թէա-
ասհիւտինէ մուդայիր օլտրադ կէլէն զալտիրէյի ալմամադ, վէ
եա նօգտան թէքլիֆ իթմէք, վէ եա ֆիյալթի միրիյէտէն զի-
յատէ ադչէ վիրմէք կիպի մուամէլէ իլէ մալ սահիպինէ զա-
րար ու զիյան իտիւպտէ, մալ սահիպի թարաֆինտէն տէր-հալ
Հիւքումէթէ արղըհալիլէ պէյան օլունտըղը հարտէ, եինէ տէա-
վալէրի կէօրիլիւպ մալ սահիպի հագլը չըգար իսէ զարար ու
զիյանը թիւճճարտէն, վէ սաիր լէաղըմ կէլէնլէրտէն ախզ ու
թահսիլ իլէ իհգագը հագգ օլունուր :

Զապրիյե զապիրսան վե նեփերաքինին տեալիյի հուգուգըյյե իւմուրի իհզարիյյեախնեհն քօլայը ալաճաղերի իւճրեք հազըընեք քեալիւնաք Տիր

Պերինճի մատտէ, Սայէի մաալիվայէի Հազըէթի Եահանէ-տէ զապթիյէ զապիթան ու նէֆէրաթը մուվազզաֆ (հիւ-քումէթտէն այլըգլը) օլտուղլէրինտէն,

Վէ իւմուրի զապիթէ վէ թահսիլիյի վէ իհզարիյի պուճն-լէրին վէզաիֆի մախսուտէտի պուլունտորղինտէն,

Իշպու վազիֆէլէրինին կէրէք տաիլիինտէ վէ կէրէք խա-րիճինտէ ճիւղի վէ քիւլլի իլլէրտէն թօրայը իւճրէթ վէ խըտ-մէթ նամիլլէ վէ նամի ախէրլէ քիմէսնէտէն ազ վէ չօգ ազչէ վէ սաիրէ ալմալէրի գալիյի վէ քիւլլիյի մէֆնու վէ եասագ-օլմաղլէ, պուճա ճէսարէթ իտէնլէր օլուր իսէ, պէր-մուճիպի Գանուճի ճէզա, միւճազաթի մուգթազիյէլէրի իճրա գըլընուր:

Իքինճի մատտէ, Հէր նէվի դապահաթ ու թէօհմէթ ու ճինայէթ մատտէլէրինտէն մաէտա, եանի, ձէզա-Գանուճ նամէի-Հիւմայունինտէ միւնտէրիճ էհվալտէն թօլայը ճէլպի լէազըմ կէլէնլէրտէն պաշգա,

Տէաավիի հուգուգըյյի վէ իհզարիյի իչիւն Հիւքումէթ թարաֆինտէն միւպաշիր թէայինի թալէպ օլունուպտէ (օ միսիլլիւ տէաավալէրէ միւպաշիր թէային օլունմասը իսթէնիլիւպ տէ) զապթիյէ զապիթ վէ եախօտ նէֆէրի կէօնտէրիլմէք լէազըմ կէլտիքտէ,

Պունլէրին կիտիւպ կէլէճէքլէրի մահէլլէրին մէսաֆէսինէ (ուզագլըղինէ) կէօրէ պիր մուայյէն (գաչ զըշ օլտըղը պէլլի իտիլմիշ) իւճրէթ ալընմասը,

Վէ պալէատտէ պէյան օլունտըղը վէճհլէ զապթիյէ-ասքէրի խըտմէթ իւ իւճրէթ ալմագ նիզամինէ ույամայտազիւնտէն,

Իշպու ալընաճագ իւճրէթտէն հասըլ օլաճագ ազչէ, Թա-պուր ու Ալայ տէպպօյինտէ հըֆզ օլունարագ,

Զապթիյէ ասաքիլինտէն արա-սըրա վիւգու-պուլան խառ-թէ վէ եարէլիւլէրին թէտավիսինէ (իլաճ վէ սաղալմագ մաս-րաֆինէ հաւնալմասը),

Վէ խրտմէթի՝ Տէվլէթտէ, պարկիրի էլպիսէ վէ էսիհէսի (վէ սիլահլէրի) թէլէֆ օլմադ կիպի խասար-տիտէ օլանլէրէ (զարարա ուղրայանլէրէ վիրիվմէսի),

Վէ ասքէրճէ տահա սաիր սուրէթլէ էլզէմ օլան վէ մուայ-յէն գարշուլուղի պուլունմայան իհթիյաճաթէ պունտան սարֆ ու իթա իաիլմէսի մուգարրէր օլմաղին, սուվէրի թահսիլիյէ-սի (էջլէ խրտմէթ վէ իւճրէթլէրին Հիւքուլմէթճէ նասըլ ա-լլնմադ սուրէթլէրի), պէր-վէճհի-աթի (աչաղըտա) պէյան օլունուր :

Իւչիւնճի մատտէ, Զիւնքի, հէր նէվի գապահաթ ու թէօհ-մէթ ու ճինայէթ ֆիիլլէրինին թահգըզը, վէ ֆաիլլէրինին ախզ ու կիրիֆթի (տուլթուլմասը) Հիւքուլմէթին վէ զապթիյէ նէֆէրաթինին պորճի օլտըղինտէն,

Պունլէրէ միւթէաալըզ իշլէրտէ, եանի, իքի ատէմ պիրի պիրիլլէ տէջիւշտիյի հալտէ, մատտէի տարալըն թահգըզը (տէօ-յիւշիւն ապլնէրմէք) վէ տարիպին ճէլպի (վէ վուրանըն հիւ-քուլմէթ մահէլինէ չէքիւպ կէթիւլիլմէսի),

Վէ պիր սիրգաթ մատտէսի վիւգուլնտէ քէյֆիլլէթի սիր-գաթին թէտգըզը, վէ սարիգին (խըրսըզըն) ախզ ու կիրիֆթի,

Վէ գաթիլ վէ հայտուտ կիպի էրպապի ճինայէթին թու-թուլմասը,

Վէլ-հասըլ ձէզա-Գանուննամէի-Հիւմայունունտէ միւն-տէրիճ ու մուհարրէր պուլունան քէաֆֆէի էհվալտէն թօլայը զապթիյէ զապիթան վէ նէֆէրաթինէ ախտ օլան վէզաիֆին (վազիֆէլլէրին) իճրասը զըմնընտէ թէային գըլընան մէճմուր վէ մուպաշիր վէ սաիրէնին, կէրէք միւտտաիտէն վէ կէրէք ախէրինտէն իւճրէթ իւ խրտմէթ ու մասըաֆ վէ պախշիշ նա-միլլէ պիր շէյ ալմասը վէ ալտըրըլմասը ճաիզ տէյիլ տիր :

Իշթէ պու էհվալտէն (եանի գապահաթ թէօհմէթ ու ճի-նայէթ իշլէրինտէն) պաշգա օլարազ, հուգուգէ միւթէաալ-լըզ տէավա վիւգուլնտէ, եանի, պիրինին վէ եա պիր գաշ քիշինին քէօյլէրտէն վէ եա ախէր գազատէն ալաճադ վիրէճէք տէավասը իշիւն ճէլպ ու իհզարը տէավա օլունան քէսանին իհ-զարինէ (քիմնէլլէրին հիւքուլմէթ մահէլլինէ կէթիւլիլմէսինէ),

Վէ եւ հուգուղը շախսիյյէ վէ ատիյէ օլարադ տէավա օլունան ադչէ վէ էշյա վէ սաիրէնին թահսիրինէ ,

Վէ եախօտ գօրու վէ չայըր վէ էմլէար վէ սաիր պու միսիրլիւ տէավալէրտէն թօլար թահգըզը քէյֆիյյէթ իչիւն մահէլէրինէ ,

Վէլ-հասըլ պու եօլտա տէաավիյի շախսիյյէ վէ հուգուղըյյէ իչիւն , գասապէ խարիճինտէ ուղադ վէ եազըն եէրլէրէ իհգարիյյէ թէգըրիէսի քէաֆի օլմայուպտէ , Ջապլիյէ-աւքէրինտէն մէէմուր թէայինի լէազըմ կէլտիյի , վէ միւստա-խի սալի թալէպ իյլէտիյի (տէավաճըսը տախթէտիյի) հալտէ կիտէճէք զապլիյէ նէֆէրի կէրէք սիւվարի վէ կէրէք փիյատէ օլուուն , կիտէճէյի մահէլ , գաչ սաաթ օլտըղը էվլէլէն թէա-յին օլունարադ ,

Գասապէ խարիճինտէ պիր սաաթլիք եէրէ գատար իպլի-տաքի սաաթ իչիւն պէշ , վէ իքինճի վէ իւչիւնճի վէ տահա զիյատէ սաաթլէրին պէհէրիչիւն պիրէր զըշ ,

Վէ ափտէթի (կէրի տէօնմէսի) իչիւն քէզալիք անըն պիր միսլի իւճրէթ թախսիս օլունարադ , միւստախթարաֆինտէն փէշինան ախդ ու իսթիհաալ գըլընաճադ ,

Վէ պու հիսապ իւղէրէ մէսէլա , պիր չարիյէք վէ եարըմ սաաթ , վէ նիհայէթ պիր սաաթլիք եէրէ պիր զապլիյէ իր-սալը լէազըմ-կէլտիքտէ , կիթմէսինէ պէշ , վէ կէլմէսինէ պէշ զըշքի , ճէման օն զըշ ,

Վէ իքի սաաթլիք օլուր իսէ , պիրինճի սաաթ իչիւն պէշ , իքինճի սաաթի իչիւն պիր զըշ հիսապիյլէ ալթը , վէ ափտէթի իչիւն պիր միսլի օլարադ եինէ ալթը զըշքի , ճէման օն իքի , վէ իւչ սաաթլիքտէն օն աէօրթ զըշ ալընաճադ ,

Վէ տահա զիյատէսի պու հիսապ իւղէրէ իսթիֆա իտիլէճէք տիր :

Վէ կիտէճէք մէէմուր Ջապլիյէ-Ջապլիթի իսէ , հալ ու բիւթպէսինէ , վէ կիտէճէյի մաալահաթին թէհամմիւլինէ կէօրէ խըտմէթի միւպաշիրիյյէ , նիզամլինէ թէվֆիդան միգտարի իւճրէթի Մէճլիսճէ պ-իթ-թէրադի գաթ ու իսթիֆա օլունաճադ (իքի թարաֆին խօշնուտըղըյլէ մէճլիսճէ քէսիրիւպ ալընաճադ) տըր :

Տէօրտիւնճի մատտէ : Իշպու իւճրէթլէրին ճիւմլէսի միւտ-տաի թարաֆինտէն փէշինէն ալընուպ, Ֆէզաթ թահսիլաթ մատտէսինտէն մաէտա տէպալէր իշիւն հիյնի մուրաֆաատէ միւտտաիւն-ալէյհ սօնրատան հազարզ չըգար իսէ, միւտտաի-նին վիրտիյի իւճրէթ, միւթէմէրրիտ շիւրութի իւզէրէ անտէն ալընուպ միւտտաիյէ վիրիլէճէք տիր :

Պէշինճի մատտէ : Պու մատտէ իշիւն հէր մէմլէքէթտէ նիւ-մունէսի վէճհլէ իքի գըթա ժուրնալ թուրթըուպ, պիրիսի, Բէէսի-Սանճագտէ մէրքէզ-օթալէրինտէ, վէ Գազալէր-Բէա-թիպլինտէ,

Վէ աիկէր ժուրնալ տախի Բէէսի-Լիվատէ հիսաղ վէ եա ժուրնալ-Էմինի, վէ Գազալէրտէ անլէրէ մուտվին օլան Զապի-թան եէտինտէ պուլունճագ,

Վէ պալէատէ մուհարրէր իւսուլ ու գաիտէյէ թաթպիգան, իսթիֆասը (ալընմասը) լէպըմ-կէլէն իւճրէթ, էվվէլճէ Թէմ-յիղի-Հոգուգ, վէ եախօտ Տէաափի-Մէճլիսլէրինտէ գարար-լաշտըրըուպ, վէ ագչէ միւտտաիտէն ալընուպ, միգտարի,

Վէ միւտտաի վէ միւտտաիւն-ալէյհին, վէ թէային գըլը-նան զապլիլէնին իսմի, վէ թարիսի, վէ կիտէճէյի մահէլ-լին մէսաֆէսի իքի ժուրնալէ տախի թահրի օլունտուգտան սօնրա,

Ալընճագ ագչէ, զապլիլէնին օրատէ օլան էն-պիւյիւք Զապիթինտէ էմանէթէն հըֆը օլընճագ տըր :

Ալթընճի մատտէ : Հէր Գազատէ իշպու իւճրէթ ագչէսին-տէն նէ միգտար մէպալիղ հասըլ օլմուշ իսէ, հէր իւշ պյտէ պիր քէրրէ Պէօլիւք-Աղալէրինին, վէ եա պէօլիւք-Աղասը մուտվինլէրինին վէ ժուրնալ Էմինլէրինին միւհրիլլէ մէմհուր (միւհիւրլէնմիշ) պիր տէֆթէրի եափըլուպ, հասըլ օլան ագչէ իլէ պէրապէր Թապուր-Մէճլիսինէ,

Վէ Գաիմմէգամլէր թարաֆինտէն տախի, զիրի, Տէաափի-Մէճլիսինտէն մուսատտագ (թաստիգ օլումուշ) պիր աէֆ-թէրի, Միւթէսարըֆըլը մէրքէզլէրինէ կէճնտէրիլէճէք,

Վէ թապուրլէրտէն տախի հէր իւշ պյտէ եալընըղ պի-

րէր գըթա իճմալը Ալայ-Մէճլիսինէ իրսալ գըլընաճագ տըր :

Ետինճի մատտէ : Հէր Թապուր-մէվգըր օլան մահէլլէրտէն իւճրէթ ազչէսի օլարագ , պիր սէնէտէ նէ միգտար մէպալիդ հիւսուլէ կէլմիշ իսէ , Թապուր տէպպօյինտէ հըֆղ իլէ , պաւէատէ մուհարրէր գալտէյէ միւվաֆըդ օլարագ լիւզումկէօրինէճէք մահէլլէրէ սարֆ իտիլէճէք իսէ տէ , սէնէտսիդ վէ էմրսիդ սարֆը ճաիդ օլմայաճաղինտէն ,

Միւթէսարրիֆ պուլունան զաթին րէյի , վէ միւհըլի թաստիգի իլէ , իքինճի մատտէտէ մուայյէն օլան մէսարիֆաթ իչիւն Թապուր-Աղալէրի հէր տէֆատէ պունտան եիւզ զուրուլէ գատար սարֆէ մէէզուն օլմաղին ,

Պու շարթլէ սարֆ օլունաճագ մէպալիդին տէֆթէրի իւչ պտտէ պիր քէրրէ Ալայ-Մէճլիսինէ կէօնտէրիլէճէք իճմալ իլէ պէրապէր իրսալ գըլընաճագ տըր :

Վէ եիւզ զուրուշտէն զիյատէ սարֆինէ լիւզում կէօրինէն մատտէ վիւզուլինտէ , Թապուր-աղալէրի , Թապուր-Մէճլիսինտէն եափըլաճագ մազպաթալէր մուճիպինճէ Ալայ-Մէճլիսինտէն իսթիզան իտիւպ (րուխսաթ իսթէյիւպ) , ալաճաղը էմրէ կէօրէ հարէքէթ իտէճէք տիր :

Վէ իւսուլ ու գալտէսինէ մուղայիր սարֆ օլունուր իսէ Թապուր-Աղալէրինէ թազմին իթտիրիլէճէք տիր :

Զապրիյի աւաֆիրիւսէն մահպուս իսալինէ մեհմուր օլան զապիրան ու նեֆերաթին վագիֆէի մեհմուրիյյեթլէրի հագըրնէ քեհպինարը հալի վերագա տիր

Պիր մահէլլէն տիկէր մահէլլէ նագլ ու իսալ օլունաճագ մահպուս (կէօթիւրիլէճէք վէ սըգը թուլթըլաճագ հապս օլմուշ քիմնէ) , էյէր գաթիլ (ասէմէօլթիւրմիւլ) վէ հայտուտ վէ սալիր պու տէրէճէ ճինայէթ սահիպլի էլխասի մուզիրրէտէն (զարարէմ քիմնէլլէրտէն) իսէ , գօլլարը պաղլանտըգ տան

սօնրա պոյունէրինէ զինճիր ուրուլմագ , վէ իգթիզա իաէրսէ էյլէրինէ պիլէքճէ գօնուլմագ ճաիզ տիր :

Վէ պու վէճհլէ գայտ ու պէնտ օլմագ մութլագա շու պէյանն օլունան, վ-էլ-հասըլ Գանունէն քիւրէք ճէզասինէ լա-յըգ վէ միւսթէհագ պուլունան էշխասի մուզիրրէյէ մախ-սուս տիր :

Պէնտի սապըգտէ պէյանն օլունան էհվալտէն մաէտա ասի տիրգաթ վէ խաֆիֆ զարպ ու ճէրհ (տէյմէք վէ եարալա-մագ) միսիլիւ, վէ սաիր օ տիւրլիւ ճիւնհա վէ գասլահաթի խաֆիֆէ էսհապլինին, պիր մահէլտէն տիկէր մահէլէ նագլ ու իսաղինտէ, պոյունէրինէ զինճիր ուրուլմագ, վէ էլլէրինէ պիլէքճէ գօնուլմագ մէմու տիր :

Ֆէգաթ պուլնէրին իշինտէ ֆիրադ իթմէսի մէլհուզ օլանլէր (գաչմասը խաթրա տիւշէնլէր) պուլունուր իսէ, Գազա-Գաիմ-մէգամէրի, վէ եա զսալթիլէնին օ մահէլտէ պուլունան էն-պիւլիւք Զապիթի րէյիլէ, օ մագուլէրին եալընըգ գօլարը պաղ-լանմագ լէաղըմ-կէլիւր :

Զապիթիյէ նէֆէրաթինէ թէվտի (էմանէթէն թէսլիմ) օլու-նան նասըլ մահպուս օլուր իսէ օլուն, միւճէրրէտ նէֆէրա-թին գայտսըզըլը էսէրիլէ ֆիրար իտէր իսէ, պու պապտէ միւսամէհէ վէ գայտսըզըլը իտէն նէֆէրաթ, Գանունի-ճէզա-նին Յիւզ օն եէտինճի մատտէսի հիւքմիւնճէ իքի այա գատար,

Վէ էյէր մախսուս ֆիրար իթտիրիլմիշ իսէ, գաչըրան նէ-ֆէր իւշ սէնէյէ գատար հապս օլունմագ :

Վէ էյէր մէէմուրի, ագչէ ալարագ սալը-վիրմիշ իսէ, պունա միւթէճասիր օլմանլէր եինէ Գանունին եիւզ եիրմինճի պէնտինէ թաթպիզան քիւրէյէ գօնուլմագ լէաղըմ կէլէճէյի կիպի :

Էսնայի րահտէ պաղլանմասը, վէ եախօտ զինճիր ուրու-մասը ճալիզ օլմայան թէօհմէթ ու գասլահաթ էսհապլինէ, վէ խուսուսիլէ պիր զանն ու շիւպհէ իլէ ճէլպ ու իրսալ օ-լունան քիմնէլէրէ խուտ պէ-խուտ (քէնտի քէնտինէ) զինճիր ուրան նէֆէրաթ տախի Գանունի-ճէզանին Յիւզ ալթընճի մատտէսի հիւքմիւնճէ պիր հէֆթէտէն պիր սէնէյէ գատար հապս օլունմագ տըր :

Խշթէ պալէատէ պէյան օլունան էհվալ իգթիզասինճէ մահ-պուսէյնին պիր մահէլտէն տիկէր մահէլլէ նագլինտէ Զադրթիյէ-զապիթան ու նէֆէրաթի թարաֆլէրինտէն աշուրի տըգ-գաթ օլունարագ ,

Պիր վէ եա պիր գաչ նէֆէր մահպուսուն նագլինտէ լիւ-զոււմ ու իգթիզասը գատար նէֆէրաթ թէրթիպ օլունմագ ,

Վէ կիտէճէքլէրի մահէլլէրտէ մութլագա Գարաղօլլէրտէ պէյթուլթէթ օլունուպ (կիճէ օրատէ եաթուպ) , Գարաղօլ վար իքէն խանլէրտէ վէ խանէլլէրտէ մահպուս ալը-գօնուլ-մամագ ,

Վէ կէչէճէք մահպուսէյնէ էսնահի բահտէքի (եօլ իւզէ-րինտէքի) Գարաղօլլէրտէն թալէպ օլունտըղը հալտէ նէֆէրա-թի քէաֆիյէ գաթըլմագ լէազըմ կէլէճէյի ,

Վէ պէօլլէ պիր լիւզոււմ իւզէրինէ զապթիյէ իսթէնլիլպ տէ , մահպուսէյն եանինէ լիւզոււմի գատար նէֆէրաթ թէր-ֆիգ իթմէյէն (արգատաշ գաթմայան) զապիթ օլուր իսէ , օ տախի գապիլյէյն մէսուլ օլաճաղը մաալիւմ օլմագ իչիւն , Վ իլայէթին քէաֆֆէի Ասաքիրի-Զապթիյէ-զապիթանինէ , վէ Գօլ-Վէքիլլէրինէ իշպու վէրագա իլէ իսթար գըլընուր ,

Մեհմուրեյնի-թեֆրիշիյեյնին սուրեթի ինթիսապի վէ վագ ու հարե-ֆեթրի հազըրնէ քհարիֆարը միքեզամնին քհալիւնսք շիր :

Թեֆրիշ-Մեհմուրեյնիին յազըմ օյան սրֆաթի իւմումիյեյնի

Պիրինճի պէնտ : Թէֆթիշ-մէէմուրիլյէթինէ ինթիսապ ու թէպին օլունաճագ քիմէսնէ էվվէլա , եիրմի եաչինտէն էլլի եաչինէ գատար թագըմտէն ,

Վէ վիւճուտճէ սագամէթ ու իլլէթտէն սալիւմ օլարագ թէնտիւպի ազա էսհապինտէն (սագ վիւճուտլի վէ ազասը պիրի-պիրինէ մինասիպէթլի պուլունանլէրտէն) օլմագ ,

Սանիյէն , միւտտէթի էօմրիւնտէ պիր ճինայէթ ճէզասլլէ

մահճարանների մեծագույն (իւզերինն ճինայէթ հիւքմիւ կէշմիշ) օլմամագ, Սալիսէն, Հիւքումէթ իշինտէ իսթիստամէ (գուլլանըմաղէ) էլ-վիրէճէք լիյագաթի զաթիյէ վէ իսթիգամէթի գապիւյէ վէ ֆիւիւյէսի (լալըգուլը վէ սէօզճէ վէ իշճէ թօղըլըղը), վէ սաիր էհվալի շախիւյէսի մաալիւմ ու միւճէրրէպ (անլաշըլըլ վէ սընանմըլ) օլմագ,

Բապիէն, լէտ-էլ-իգթիզա զապթիյէ նէֆէրաթինէ դօմանտէ իտէճէք, վէ սէօղի թէէսիր իլլէյէճէք սէլահիւյէթ ու հայսիւյէթ էրապալինտէն պուլունմագ,

Խամիսէն, շէրայիթի մէվգուէսի իւզէրէ իֆայի հիւսնի խրտմէթ իտէճէյինէ տաիր քէֆիլ վէ սէնէտ վիրմէք խուսուսլէրի տիր:

Պիրինճի սընփ Թեֆիշ-Մեհմուդէրինին սըֆեթի լեազիմեսի

Իքինճի պէնտ, Շարթի էվվէլի, իֆատէի մէրամէ քէաֆի օլաճագ տէրէճէտէ օգուլուպ եազմասը օլմագ տիր:

Իքինճի, եալընըզ օգումագ պիլիւպ, եազը եազմագ պիլմէտիյի հալտէ անըն եէրինէ պաշգա սիր լիսան պիլմէք տիր:

Վէ եա իւմուրի թէֆթիշիյէ վէ թահգըղըլյէտէ խէտէմաթի ֆէվգ-էլ-ատէ իլէ միւսէլլէմու մաարուֆ պուլունմագ տիր:

Իշպու սընֆի-էվվէլ Թէֆթիշ-Մէէմուլէրինին շէհրիյէ մաաշլէրի եէտիշէր եիւզ էլիշէր զուրուշ տիր:

Իֆինճի սընփ Թեֆիշ-Մեհմուդէրինին սըֆեթի լեազիմեսի

Իւշիւնճի պէնտ, Պիրինճիսի, միւմքին մէրթէպէ օգումագ վէ եազմագ պիլմէք,

Իքինճիսի, հիշ օլմագ իսէ թիւըքճէտէն մաէտա գանղի վիւլայէթտէ իսէ, օրալէրտէ ճարի օլան էլսինէտէն (գուլլանըլան լիսանլէրտէն) պիրինէ վիւգուֆի օլմագ տըր:

Վէ եա իւմուրի թէֆթիշիյէ վէ թահգըղըլյէտէ մէհարէթ ու միւմարէսէսի (իշիւլզարըղը) միւսէլլէմու մաարուֆ պուլունմագ տըր:

Իշպու սընֆի սանի Թէֆթիշ-Մէէմուլէրինին շէհրիյէ մաաշլէրի պէշէր եիւզ զըշ տիր:

Իւշխաննի վե սհօրս/ւննի սընֆ թեֆթիշ-մեհմուրդերինն սըֆթի
շեազիմեսի

Տէօրտիւննի պէնտ : Եազը եաղմագ պիլմէտիյի հալտէ մութ-
լագա օգումագ պիլմէք,

Վէ զապթիյէտէ վէ եա սընֆի աւքէրիտէ վէ եա Մէէմուրէյ-
նի Տէվլէթ մախէթինտէ խըտմէթի օէպգաթ իթմիշ օլմագ տըր :

Վէ եա իւմուրի թէֆթիշիյէ վէ թահգըղըյէտէ մէհարէթ
ու միւմարէսէսի միւսէյլէմ ու մաարուֆ պուլունմագ տըր :

Իւշխանի սընֆ Թէֆթիշ-Մէէմուրլէրինն մաալլէրի շէհ-
րիյէ իւշէր հիւզ էլլիշէր :

Վէ տէօրտիւննի սընֆին իքիշէր եիւզ էլլիշէր զուրուշ տիր :

Պէշիննի պէնտ : Թէպաէի-Տէվլէթի-Սլիյէտէն վէ իսլամ վէ
խըրիսթիյանտէն , պալէաստէ մուհարրէր սըֆթլէրի ճամի օ-
լան քիսնէլէր լիյագաթ ու գապիլիյէթլէրինն կէօրէ սիւնու-
ֆի սէլասէտէն պիրինէ , Հիւքումէթ Մէէմուրլէրի , վէ Ասա-
քիրի-Զապթիյէնն պիւլիւք Զապթլէրի մաարիֆէթիյէ ին-
թիխապ օլունուպ , մէէմուրլիյէթլէրի Մերքէղի-Վիլայէթտէն
թաստիգ օլունմաղէ մէվդուֆ տիր :

Թեֆթիշ-Մեհմուրդերինն վեզայիֆի ապիյյեսի

Ալթըննի պէնտ : Հէր մէմլէքէթտէ Փօլիա իւսուլինն լէա-
զըմ օլան իշլէրի ըիյէթ ու իճրա իթմէք , եանի , Մէէմու-
րէյնի-Հիւքումէթին կէրէք Տէվլէթ միւթէաալլըգ իւմուրտէ
վէ կէրէք էհալի վիւ սէքէնէյէ տաիր խուսուսաթտէ պի-
լիւպ էօյրէնմէսի վէ միւթալլի օլմասը (եօլույլէ անլամասը)
լէսաղըմ կէլէն ճիւղի վէ քիւլի իշլէր հէր նէ իսէ , անլէրի
վագթիյլէ վէ հագըղաթիյլէ էօյրէնիւպ մէյտանէ չըգալմագ :

Վէ թահգըղաթի միւգթաղիյէսինի սուրէթի ըէսմիյյէ վէ
ալէնիյէտէ , վէ լէտ-էլ-իգթիզա թէպտիլի հէյէթլէ սուրէթի
խաֆիյէտէ իճրա իտիւպ (կիլլիճէ թէպտիլ կէղիւպ) հագա-
յըղըլլէ (օլմուշու կիպի) Մէէմուրէյնի-Հիւքումէթէ խապէր
վիլմէք ,

Վէ խիլաֆի նիզամ ու թէնպիհաթ կէօրիլէն շէյլէրի Գա-
նուն ու Նիզամէ թէվֆիդան իսլահէ չալըշմազ, Թէֆթիշ-Մէէ-
մուրլէրինին պիրինճի վազիֆէսի տիր :

Պինաէն-ալէյհ , պիր մէմլէքէթտէ Մէէմուրէյնի-Թէֆ-
թիշլիյէ գաշ քիշի իսէ միւճթէմէէն վէ եա միւնալէպէթէն
(ճիւլմէսի թօփաւան եախօտ նէվպէթլէշի) տէաիմա Հիւքու-
մէթ-Տաիրէսինտէ պուլունուպ , վէզաիֆի ասլիյէլէրինէ աիտ
օլան հարէքէաթի, իթթիխազ ու իճրայէ մէէմուր վէ մէճ-
պուր տիրլէր :

Խշթէ պու վազիֆէի էսասիյէյէ թէրէթթիւպ իսէն էհ-
վալտէն էվիլէա, տէրունի մէմլէքէթտէ վէ հափի օլարղը մա-
հէլլէրտէ խիլաֆի իւսուլ ու գաիտէ, վէ եա ֆէվզ-էլ-ատէ
պիր մաատէ վիւգուլինտէ հէման եթիշիւպ, հալ ու տէրէ-
ճաթինի, վէ օ մադուլէ ֆիլիլէ միւթէճասիր օլան էյիսաս
վար իսէ քէյֆիյաթինի թահգըզ իտիւպ ժուրնալինի վիրմէք :

Սանիյէն, պիր մէմլէքէթէ խարիճաէն կէլէն, վէ օ մէմլէ-
քէթտէն կիտէն եօլճիլէրին էհվալ ու քէյֆիյաթինէ քէսպի
վիւգուֆ իտիւպ ,

Վէ խուսուսիյլէ սահիլ (տէնիզ գըլըսը) օլան մահէլլէրտէ
վափօր վէ գայըզլարլէ կէլիւպ կիտէճէք եօլճիլէրին հալ ու
շանինի միւֆրէտաթիլլէ էօյրէնիւպ, նիզամէն վէ իւսուլէն
վէ մասլահաթէն շայանի տըզգաթ օլան շէյ վար իսէ տէր-
հալ Հիւքումէթ-Մէէմուրինէ պիլտիրմէք ,

Սալիսէն, կէլէն կիտէն եօլճիլէրին փասաֆօրթլէրինէ վէ
միւրուր թէզքիլէլէրինէ պագուպ, շիւպհէլի օլան վէ փասա-
փօրթ վէ թէզքիլէսիզ պուլունան ,

Վէ եախօտ փասափօրթ վէ թէզքիլէլէրի Նիզամ ու Գաի-
տէսի իւզէրէ գայտ օլունմամըշ օլան, վէ տէրունի մէմլէքէթ-
տէ քէֆիլիզ զիւհուր իտէն, վէ ճանիպի Հիւքումէթտէն էլէ
կէշիւրիլմէսի թալէպ իտիլէն քիմնէլէրի Հիւքումէթէ թէսլիմ
իթմէք ,

Բապիէն, Գանունէն վէ իւսուլէն ճանիպի Հիւքումէթտէն
էմր ու իլան օլունան թէնպիհաթին թէմամիլի իճրասինէ տըզ-
գաթլէ, խիլաֆինտէ պիր հալ ու հարէքէթ կէօրիւպտէ իս-
լահինէ միւզթէտիր օլմատըղը, վէ եախօտ օլ հալ ու հարէ-

քէթին Պանուէն հիւքմի պուլունտըղը թագտիրոտէ ինպար
կլէմէք (խապէր վիրմէք),

Խամիսէն, Էրզադ ու էշյանին նարխ մուճիպինճէ սաթար-
րըլմասինէ, վէ նօգսան գանթար վէ թերազու վէ տիր-
հէմ վէ քիլէ վէ արշուն գուլանըլմամասինէ,

Վէ չիյ վէ պօղուգ էքմէք եափըլմամասինէ, վէ խաթէ
վէ լաղիր (զապուն) դօյուն վէ սըղըր քէսիլմէմէսինէ,

Վէ համ վէ մազարրաթլը մէյվէ սաթըլմամասինէ,

Վէ զօգագլէրին թէմիլ թուլմամասինէ,

Վէ էպնիյէ նիզամինին տէվամի իճրասինէ,

Վ.էլ.հասըլ, թանգիֆաթ ու թաթհիրաթի պէլէտիյէճէ
հէր նէ լէաղըմ իսէ, սնլէրին եափըլմասինէ վէ եափտըրըլ-
մասինէ պիլ-զաթ վէ պիլ-ֆիիլ պագմագ,

Վէ սատիսէն, Հէր նէ մաստտէ իչին օլուր իսէ օլուն, թահգըղ
իչին Հիւքումէթ Մէէմուրի թարաֆինտէն թէսիյն
օլունաճաղ մասլահաթ հագգընտէ էմի օլունտըղը վէճհլէ իճ-
րայի թահգըգաթ կլէմէք, վէզայիֆի ասլիյէլէրի լէվաղի-
մինտէն օլմաղլէ,

Պու հարէքէթլէրի իճրա իթմէյէն Մէէմուրէյի-Թէֆթի-
չիյէ հագգը վաղիֆէսինի իֆա իթմէմիշ օլաճագ տըր,

Վէ պուլնլէրի եօլունտա իճրա իթմէք իւղէրէ հէր Թէֆ-
թիշ-Մէէմուրինին եանինտէ պիր ճիւղտանի պուլունուպ,
պաշլըճա օլան իշլէրի,

Վէ խուսուսիյլէ չիւպհէլիւ օլան վէ քէնտիլլէրինտէն արա-
նըլան էշխասին (քիմսէլլէրին) իսմ ու քէյֆիյէթլէրի օ ճիւղ-
տանտէ եաղըրու պուլունաճագ տըր:

Վէ Նիզամաթ ու թէնպիհաթին ահքէամինէ վիւգուֆ ու
ըթթըլա հասըլ (մալիւմաթ քէսպ) իթմէք իչին, Պանուէն-ճէ-
զանին հիշ օլմաղ իսէ Պապի-Սալիսի, վէ թէնպիհաթի վաղը-
էյի միւթէզամիլն էվրագըն պիրէր սուրէթլէրի եանլէրինտէ
պուլունուպ, տէախմա միւթէալէաա իտէճէքլէր տիր:

Ետինճի պէնտ, Թէֆթիշ-Մէէմուրլէրի, զապթիյէ-զա-
պիթիյի շէրէֆ ու փայէսինի հաիլ օլտուգլէրինտէն, իւմուրի
նիզամիյէտէ անլէրէ, վէ քէաֆֆէի հարէքէթլէրինտէ պու-

լուսնտուգլէրի մահէլլին էն-պիւրիւք Միւլքիյէ-Մէէմուրինէ թապի օլտուգլէրինտէն ,

Շէհրիյէ մաալլէրի , հէր մահէլտէ Միւլքիյէ-Մէէմուրլէ-րի թարաֆինտէն թաստիգ օլունտուգտան սօնրա , օլ մահէլ զապթիյէսինին մաալտէֆթէրինէ իսխալէն իսթիֆա վիւ իթա օլունաճադ տըր ,

Վէ սիւնուֆի սէլասէ Թէֆթիշ-Մէէմուրլէրինտէն մաէտա , Մէրքէզի-Վիլայէթատ պիր Բէյիսի վէ պիր Մուապլինի օլտըղինտէն , Էյվիյէի-միւլհազէ (էթրաֆինտէ օլան սանճազլէր) Միւֆէթթիյլէրինին մէէմուրիյէթի մախսուսէ , վէ սաիր էհվալի զաթիյէլէրինէ միւթէաալիդ ֆէվզ-էլ-ատէ իֆաաթէլէրի օլտըղը հալտէ , Մէրքէզի-Վիլայէթատ օլան Բէյիսէ եազուպ միւրաճաաթ խտէճէքլէր տիր ,

Սէքիզինճի պէնտ , Թէֆթիշ-Մէէմուրլէրինին սիւնուֆի սէլասէսիչիւն իթթիխազ օլունմուշ օլան էլպիսէսին պիր նիւմունէսի պու տէֆա կէօնտէրիլտիյինտէն ,

Վէ պունլարըն վէ կէրէք գուլլանաճազլէրի սէյֆլէրին (զըլըճլէրին) պէհասը , շէհրիյէ մաալլէրինտէն իսթիֆա օլունմազ (այլըղլէրինէ սայըլմազ)լէազըմ-կէլէճէյինտէն ,

Սընֆը սալիս վէ սանի միւֆէթթիյլէրի իսթէտիքլէրի հալտէ ուճուզ չըգմազ իչիւն էլպիսէսինի եինէ գօյու լաճիվէրտ ըէնկինտէ չուգատէն վէ եա ապատէն իմալ իթտիրմէքտէ մուխպիր (խապէր վիբիր) իսէլէրտէ :

Սընֆի էվվէլ միւֆէթթիյլէրինին էլպիսէսի եինէ գօյու լաճիվէրտ ըէնկինտէն օլարազ մութլազա չուգա օլաճադ տըր ,

Վէ ճիւմլէսի էլպիսէսինի հէյէթի միւնթազամէ իւզէրէ զայէթ թէմիզ թութուպ հիւսնի իսթիմալ իթմէք ,

Վէ ալէտ-տէվամ խըտմէթինտէ իչպու էլպիսէյի ըէսմիյէ իլէ պուլունմադ , վէ սէնէսի իչինտէ երթըրլուր վէ եա պօզուլուր իսէ եինէ տէր-հալ եափտըրմազ մէճպուրիյէթինտէ պուլունաճադ տըր ,

Թօգուզունճի պէնտ , Թէֆթիշ-Մէէմուրլէրի իֆա խտէճէքլէրի խըտմէթ ու մէէմուրիյէթի թէֆթիյլէրտէ լէտ-էլ-

իգթիզա զապթիյէ նէֆէրաթինի իսթիխտամէ մէհլուն (հըզ-մէթտէ գուլլանմաղա ըուխսաթլը) օլտուզլէրինտէն, Ասաքի-րի-Ջապթիյէ, իշպու Թէֆթիշ-Մէէմուրլէրինին միււվաֆըզը իւսուլ ու գաիտէ օլան բէյ ու թէնպիհլէրինէ միւթապաաթ (տինլէմէյէ իթաաթ) իյլէյէճէքլէր տիր :

Ոնունճի պէնտ, Հէր Սանճաղին հափի օլտըղը Գազալէրտէ պիր մահ զարֆինտէ նէ գատար գաթլի նէֆս վէ զասպի էմ-վալ (վէ զօր իլէ ախէրին մալինի զապթ իթմէք) վէ սաիր օ մագուլէ ֆէվզ-էլ-ատէ էհվալ վիւգու-պուլուր իսէ, հէր այ նիհայէթինտէ Գազա-Թէֆթիշ-Մէէմուրլէրի թարաֆինտէն ժուրնալլէրի Սանճագ-պաշլէրինտէ օլան պիրինճի-սընֆ Թէֆ-թիշ-Մէէմուրլէրինէ իրսալ իլէ, օրատէ թօփլանուպ,

Վէ Թէֆթիշ-Մէէմուրի օլմայան մահէլլէր վիւգուաթի տախի, ասաքի-Ջապթիյէ-Ջապիթանի մաարիֆէթիյլէ թահ-գըզ իթտիրիլիւպ, սանճագճէ օլան վիւգուաթ տախի իլավէ իլէ պիրէր խիւլէասէսի եափըլարագ, Գազալէրտէն կէլէն ժուր-նալլէր իլէ պէրապէր Բէէսի-Սանճագլէրտէ օլան Թապուր-Աղալէրի թարաֆինտէն հէր այ Ալայ-Պէյի ճանիպինէ իրսալ գըլընճագ տըր,

Վէ պիր այ զարֆինտէ պիր Սանճագտէ վէ եա պիր Գա-զատէ հիշ վիւգուաթ օլմամըշ օլսա պիլէ, վիւգուաթ օլմա-տըղընը միւպէյիին եինէ պիր ժուրնալը կէօնտէրիլէճէք տիր :

Ոն պիրինճի պէնտ, Պիր գազատէ գաշ նէֆէր Թէֆթիշ-Մէէմուրի վար իսէ, եօգարուտէ զիքը օլունտըղը վէճնլէ ճիւմլէտի միւլթէմէէն (հէփսի պիրլէքտէ) վէ եա միւնալլէ-պէթէն (նէվպէթ իլէ պուլունմագ իւզէրէ) Միւտիր գօնաղին-տէ, վէ եա Հիւքումէթին բէյիյլէ թէպին օլունան մահէլ-տէ տէաիմա հաղըր պուլունճագլէրի կիպի :

Բէէսի-Սանճագլէրտէ տախի պուլունճագլէրի մահէլ, մէր-քէզ օթալէրի օլուպ, պունլարտէն սընֆի էվիլէ Թէֆթիշ-Մէէմուրլէրի իճապինէ կէօրէ մէրքէզ օթասինտէ օթուրմագ,

Վէ սընֆի սանի վէ սալիս Մէէմուրլէրի, Մէրքէզ-օթասի մալլէթինտէ պուլունմագ իւմուրի թապիյիյէտէն տիր :

Օն իբրինճի պէնտ : Թէֆթիշ-Մէէմուրլէրի բուխսաթ ալմա-տըզճէ, վէ եա էօզրի շէրիսի պուլունմատըզճէ մէէմուրիյյէթ-լէրի իւզէրինտէն այրըլամայաճագ տըր :

Օն իւշիւնճի պէնտ : Պալէատէ մուհարրէր շէրայիթէ թէվ-ֆիգի հարէքէթ իթմէյէն Թէֆթիշ-Մէէմուրլէրի հագգը վազի-ֆէսինի իֆա իթմէմիշ օլաճաղինտէն, իւք տէֆասինտէ թէնպիհ ու թէվպիխ օլունուպ, իբրինճի տէֆասինտէ պիր այլըզ մա-աշի միգտար ազչէ ճէզաէն քէնտիւսինտէն ալընմագ ,

Վէ եինէ միւթէնէպպիհ օլմագ, վէ եախօտ օլունան թէն-պիհաթը ատէմիւ-իթաէթլէ իճրա իթմէզ իսէ մէէմուրիյյէթին-տէն թարտ օլունմագ լէազըմ-կէլէճէյինտէն ,

Թէֆթիշ-Մէէմուրլէրինտէն պիրինին ատէմիւ-թէդայյիւտէ (հըզմէթինտէ կէվշէքլիէ) աաիր պէօյլէ պիր հարէքէթի վիւ-գուինտէ, Մէճիսի-Նտարէտէ պ-իթ-թէտզըզ սապիթ օլ-տուգտան սօնրա, պա-մազպաթա Գաիմմէգամըգտան իսթի-զան օլունարագ ,

Վէ էյէր մատտէ թարտ ճէզասընը միւսթէլգիմ իսէ, օրա-տէն տաթի մազպաթասիյլէ Մէրքէզի-Վիլայէթէ պիլտիլիէ-րէք, իճապը իճրա գըլընաճագ :

Վէ պու մագուլէլէրտէն պիրէր այլըզ միգտարի ճէզաէն ախզ օլունմուշ օլան մէպալիզ, մազպաթասիյլէ Բէէսի-Սանճաղէ կէօնտէրիլիւպ, Մէրքէզ-օթասինտէ էմանէթէն հըֆզ իլէ, սէ-նէ ախիրինտէ օ մահէլլին Թէֆթիշ-Մէէմուրլէրինտէն իֆայի հիւննի իըրամէթ ու զայրէթ իթմիշ օլան հէր քիմլէր իսէ, խըամէթ ու զայրէթլէրի տէրէճէսինէ կէօրէ անլէրէ թագսիմ օլունարագ, սէնէ ախիրինտէ պիր քէրրէ պիրէր ժուլնալի Մէր-քէզի-Վիլայէթէ կէօնտէրիլէճէք սիր :

Վէ Թէֆթիշ-Մէէմուրլէրի հագգընտէ պու վէճհլէ ճէզաէն ազչէ ախըլ, վէ քէնտիւլէրինին մէէմուրիյյէթլէրինտէն թար-տը միտիլլիւ մուսամէլաթ, միւճէրրէտ մէէմուրիյյէթլէրինտէ գուսուր ու միւսամէհէլէրի իւզէրինէ միւթէրէթթիպ օլուպ,

Թէօհմէթ ու դապահաթ ու ճինայէթէ միւթէաալըզ սա-իր էհվալէ, վէ խուսուսիյլէ իֆա իթտիքլէրի Մէէմուրիյյէ-թի թահգըզըյյէտէն թօլայը եալան սէօյլէմէք, վէ քիմնէյէ

ղարէղ ու հիմայէ իթմէք, վէ եախօտ թահգըգաթինի պիր սէպէպ թահթինտէ քէթմ իյլէմէք (կիզլէմէք) միսիլլիւ նիւֆուսի մէէմուրիյյէթինի սուրի իսթիմալ իթտիքլէրի (ֆէնայէ գուլլանտըզլարր) թագտիրտէ, օ մագուլէլէր հագգընտէ Գանունի ճէզատէ միւթէրէթթիպ օլան ահքէամթէմամիյլէ իֆա օլունանագ տըր :

Զեյի

Մն տէօրտիւննի պէնտ : Թէֆթիշ սընֆինէ տախիլ օլանագլէրտէն պիր սէնէ միւտտէթ խըտմէթ իթմէտիքճէ իսթիֆա իտէն (հըզմէթտէն կէրի չէքիլէն) օլանաղը հալտէ, օ մագուլէլէրին սէպէպի իսթիֆասը, էյէրչի պիր մանիի սահիհ վէ էսպապի միւնգլիրէյէ միւսթէնէտ իսէ, գապուլ օլունուպ :

Սաիր էսպապէ մէպնի օլտըղը, վէ եա ախէր մահէլլէ թահվիլի մէէմուրիյյէթ իթտիրիլէսինտէն նէչէթ իթտիյի թագտիրտէ գապուլ օլունմայանագ տըր :

Մն պէշիննի պէնտ : Մէէմուրէյնի-Թէֆթիշիյէտէն միւտտէթինի իքմալ իլէ չըգանագ, վէ եա Հիւքումէթճէ իխրաննէ լիւզում կէօրինիւպ, պիր եէր աչըլանագ օլտըղը հալտէ, օրայէ Վիլայէթտէն, վէ չըգարըլան Թէֆթիշ-Մէէմուրինին մատունինտէ (տահա էօթէսինտէ) պուլունան սընֆտէն օսընֆէ կէչմէյէ գապիլիյէթ ու իսթիհգաղը հաիզ ատէմ պուլունտըղը թագտիրտէ, մութլագա անըն, աչըլան եէրէ թէալինիլլէ խարիճտէն ատէմ ալընմայանագ տըր :

**Լիսան ու հուրուքի Օսմանի իւզէրէ իշպու Վիլայէթ Նի-
զամնամէսի Մաթպաէի Ամիրէտէ քի ՎՎ ըէպի-իււ-էվվէւ Սէ-
նէ ՎՎԱՀ Թարիխտէ Թապ ու Թէմսիլ օլունմուշ տիր :**

ՖԻԶՐԻՍՔ

Վիւլիանէտէ գրրաւթ օլունան Խաթթի-Հիւ-
մայունին սուրէթի .

Սահիբէ

9

Խալհաթէ տաիր Թարաֆի Վէքէալէթի մութ-
լագայէ խիթապէն շէրէֆ սատրըր օլան Ֆէրմանի-
Սյինին սուրէթի .

16

Ճիւլիւսի Հիւմայուն ազըպէնտէ մէգամի վալէա-
յի Սատարէթ-իւզմայէ խիթապէն շէրէֆ ըիզի սիւ-
տուր պուլուրիլէն Խաթթի-Հիւմայունին սուրէթի
միւնիֆէսի .

27

Մէվատտի իւմոււմիյէ .

31

Վիլայէթլէրին իտարէի մախսուսէսի վէ նիզամա-
թինին սուվէրի իճրաիյէսի հագգընտէ Թէալիմա-
թի իւմոււմիյէ .

32

Վիլայէթ Նիզամնամէսի .

51

Իւմուրի մալիյէյէ տաիր նիզամնամէի մախսուսէ .

77

Վիլայէթլէրին հապի օլտըզը Միւթէսարըրֆլըզ-
լէր մաիյէթինտէ պուլունան մէէմուրէյն , վէ Մէ-
ճալիս ու ու Ագլէամի սաիրէտէն պաշգա օլարագ,
Մէրքէզի-իտարէ օլան տաիրէի-Վիլայէթտէ Մէճա-
լիս ու ագլէամ ու սաիր Մէէմուրէյն մահէլլէրիլէ ,
հէր պիրինին վէզայիֆ ու գաւաիտ ու մուամէլա-
թինի իճմալէն պէյան իտէր Թէարիֆնամէ :

106

Միւրէթթէպաթի Խաղինէի ճէլիէտէն օլան վիր-
կու վէ պէտէլաթի ապքերիյյէնին Տաիրէի-Վիլա-
յէթտէ քէտին մահէլլէրտէ իտարէ վիւ թէսվիյէսի-
չիւն իթթիխազ օլունաճագ դաիտէյի միւթէզամ-
մին թէալիմաթ .

Սահիֆէ

172

Էմվալի-Միրիյյէ թահսիլաթիչիւն իսթիխտամ օ-
լունաճագ թահսիլտարէրին սըֆէթ ու հարէքէթլէ-
րի, վէ վէզաիֆի մէնմուրիյյէթլէրի հագգընտէ
թէալիմաթ .

171

Մէհաքիմի Շէրիյյէ ու Նիզամիյյէտէ ըիւյէթ ու
հիւքմ օլունան տէավալէրտէն ճանիպի Միրի իչիւն
ախզի մուգարրէր օլան խարճի սէնէտաթին, վէ
մահքիւմին-պիհ օլարագ Հիւքիւմէթ մաարիֆէթիլլէ
թահսիլ օլունան մէվատտի հուգուգըյյէտէն քէ-
զալիք ճանիպի Միրի իչիւն ալընաճագ ըիւսուլմաթի
թահսիլիյյէնին սուրէթի իսթիհսալ ու իսթիֆասը
հագգընտէ նիզամնամէ .

170

Ճէզպի նագտինին սուրէթի իսթիհսալինի միւ-
պէյյին թէալիմաթ .

187

Գըպթիյան վիրկուսինին սուրէթի թահսիլի հագ-
գընտէ նիզամնամէ .

191

Թափու մէսալիհի հագգընտէ թէալիմաթ .

198

Եօլլէրին էմրի թէսվիյէսի, վէ էհալինին սուրէ-
թի իսթիխտամի հագգընտէ թէալիմաթ .

213

Վիլայէթ տախիլինտէ տաիրէի Պէլէտիյյէ մէճ-
լիսլէրի .

223

Տաիրէի Պէլէտիյյէ-Մէճլիսինին վէզաիֆի իւմու-
միյյէսի հագգընտէ թէալիմաթ .

228

Խալահխանէլէրէ տաիր Նիզամնամէ

232

Իզտիվաճ ութէնաքիւհ մատտէսի (էվլէնմէք
տիւյիւնիւ) հագգընտէ թէնպիհաթը հալի իլաննամէ,

268

Մէմլէքէթ սանտրդլէրինին սուրէթի թերթիպի վէ սերմայէսինին իտարէսի վէ մէնաֆի վիւ թէմէթ-թիւաթինին մահէլլի սարֆը հազգընտէ նիզամնամէ,	Սահիֆէ Կ Կ Կ
Գարա սըղըր վէ մանտա վէ մէրքէպ վէ խէրկէլէ նէվինտէն օլան հայվանաթ խըրսըղըրընըն մէնի ի-չիւն պու տէֆա իթթիխաղ օլունան իւսուլ.	Կ Գ Ծ
Թիւճճար իլէ էհալի պէյնլէրինտէ զախիրէ վէ սաիր օ մագուլէ էշյայի թիւճճարիյէ ախզ ու ի-թասինէ տաիր դօնթուրաթօ նիզամի .	Կ Գ Լ
Զապիթան ու նէֆէրաթին տէաավիյի հուգու-գըյէ իւմուրի իհզարիյէսինտէն թօլայը ալաճագ-լէրի իւճրէթ հազգընտէ թէալիմաթ .	Կ օ Կ
Զապիթիյէ ասաքիրինտէն մահպուս իսալինէ մէէ-մուր օլան զապիթան ու նէֆէրաթինին վազիֆէի մէէմուրիյէթլէրի .	Կ օ Դ
Մէէմուրէյնի թէֆթիչիյէնին սուրէթի ինթի-խապի վէ վազ ու հարէքէթլէրի .	Կ օ Ը

